

RAAD VOOR BETWISTINGEN INZAKE **STUDIEVOORTGANGSBESLISSINGEN**

UITSPRAKEN WERKJAAR 2020
STUDIEBETWISTINGEN DEEL 4

Inhoud

[Zitting van 4 september 2020](#)

rolnummer 2020/216

rolnummer 2020/219

rolnummer 2020/222

rolnummer 2020/227

rolnummer 2020/234

rolnummer 2020/240

[Zitting van 14 september 2020](#)

rolnummer 2020/253

rolnummer 2020/254

[Zitting van 2 oktober 2020](#)

rolnummer 2020/290

rolnummer 2020/360

[Zitting van 2 oktober 2020 \(2\)](#)

rolnummer 2020/303

rolnummer 2020/323

rolnummer 2020/359

rolnummer 2020/382

rolnummer 2020/384

rolnummer 2020/414

rolnummer 2020/439

rolnummer 2020/455

[Zitting van 19 oktober 2020](#)

rolnummer 2020/402

rolnummer 2020/457

rolnummer 2020/538

Zitting van 26 oktober 2020

rolnummer 2020/560

rolnummer 2020/565

rolnummer 2020/574

rolnummer 2020/616

rolnummer 2020/618

rolnummer 2020/628

Zitting van 4 september 2020

Arrest nr. 5.907 van 4 september 2020 in de zaak 2020/216

In zake: xxx

tegen:

UNIVERSITEIT GENT
woonplaats kiezend te 8310 Brugge
Baron Ruzettelaan 27

I. Voorwerp van de vordering

Het beroep, ingesteld op 22 juli 2020, strekt tot nietigverklaring van de studievoortgangsbepaling van 7 juli 2020 en van de beslissing van de institutionele beroepscommissie van de Universiteit Gent van 16 juli 2020 waarbij het intern beroep van verzoekster deels onontvankelijk, deels ongegrond wordt verklaard en het examencijfer van 16/20 voor het opleidingsonderdeel ‘Problemen van de oudere’ wordt bevestigd.

II. Verloop van de rechtspleging

Verwerende partij heeft een antwoordnota neergelegd en verzoekende partij heeft een wederantwoordnota neergelegd.

De partijen zijn opgeroepen voor de terechtzitting, die heeft plaatsgevonden op 4 september 2020.

Voorzitter van de Raad Jim Deridder heeft verslag uitgebracht.

Verzoekende partij en Sabien Lust, die verschijnt voor de verwerende partij, zijn gehoord.

III. Feiten

Verzoekster is in het academiejaar 2019-2020 ingeschreven in de opleiding ‘Master of Medicine in de Geneeskunde’.

Tot het curriculum van verzoekster behoort het opleidingsonderdeel ‘Problemen met de oudere’. Verzoekster behaalt voor dat opleidingsonderdeel een examencijfer van 16/20.

De proclamatie heeft plaats op 7 juli 2020.

Dat is de eerste bestreden beslissing.

Op 14 juli 2020 stelt verzoekster tegen het voormeld examencijfer het volgende intern beroep in (enkele afbeeldingen zijn weggelaten):

“Ik schrijf deze brief om een beroep in te tekenen voor twee vakken die ik dit jaar afgelegd heb. Het eerste betreft het vak ‘problemen van oudere’ waar bij twee vragen telkens incorrecte antwoordmogelijkheden waren.

Vraag 1: “Welke bevoegdheid van de voorlopige bewindvoerder m.b.t. bescherming van goederen past niet in het rijtje”.

Volgens professor [P.] is keuze van de verblijfplaats het antwoord.

Het correcte antwoord is: de *voorlopig* bewindvoerder heeft geen bevoegdheden om een testament op te stellen of te schenken. De persoon die onder bewindvoering geplaatst is moet hiervoor zelf een aanvraag indienen bij de vrederechter.

Prof. [P.] haalt hiervoor dia 10 aan. Hierin wordt niet gesproken over of de bewindvoering tijdelijk al dan niet continu aanwezig is.

In de les zei hij ook: “de relatie met die personen moet wettelijk geregeld worden zodat van meet af aan duidelijk is wie beschikt over de rechten om over middelen patiënt te beschikken (woning, geld, ...).”

4. De vrederechter hoort de te beschermen persoon en zijn/haar sociale en familiale omgeving en bepaalt waarvoor de te beschermen persoon bijgestaan/ vertegenwoordigd moet worden.

Principe wetgever: voorkeur voor familiale boven professionele bewindvoerders

-> Familiale bewindvoerder kan zijn voorkeur voor opvolger aangeven via een verklaring bij de vrederechter

-> 1 bewindvoerder of meerdere

Hij haalde in de les ook aan dat “bekwaamheid het uitgangspunt is”. Sommige patiënten kunnen wel beslissen over bepaalde deelaspecten (zoals bv. dat ze niet gereanimeerd willen worden). De bevoegdheden zijn dus niet automatisch aanwezig.

Zonder concrete informatie over de persoon die onder bewindvoering geplaatst is, kan men niet zeggen dat de bewindvoerder automatisch de bevoegdheid heeft om te schenken/testament op te stellen. Deze bevoegdheden van een bewindvoerder worden geregeld via de vrederechter zoals uitgelegd werd in de les. Het kan immers gebeuren dat een patiënt bijvoorbeeld tijdelijk onbekwaam is, de bewindvoerder heeft dan niet het

recht om een testament op te stellen. Dit zou ook niet kunnen zonder aanwezigheid van een notaris. De persoon die onder bewindvoering geplaatst is moet een aanvraag indienen om de bevoegdheden vast te leggen.

[...]

In artikel 499/7 staat er net dat als een bewindvoerder deze zaken uitvoert en de patiënt terug wilsbekwaam is dat men die nietig kan verklaren.

Vraag 2: ging over een patiënt met gemetastaseerd borstcarcinoom, *nierfalen* en hevige rugpijn: volgens professor [P.] zou men hier een langwerkend peroraal morfine preparaat geven. Er was nuance vereist omdat we geen casuslessen gehad hebben.

Het antwoord langwerkend morfinepreparaat kan ook nooit juist zijn in oncologische setting bij geriatrie patiënt. Men zou starten met pijnstilling (type NSAID/paracetamol), overstappen op een kortwerkend peroraal morfine preparaat, de dosis opdrijven en pas veel later gaan voor een langwerkend morfinepreparaat. Dit werd in de les ook besproken in kader van het step-up principe.

[...]

Dit zijn de slides die ik met notities bij (deze komen van de online lesopnames)

[...]

Bij trap 3 staat: morfine best niet bij nier[-] en leverlijden.

Andere bronnen die dit bevestigen. Het BCFI wordt in onze richting gebruikt bij de lessen farmacologie bij ouderen. Hierin staat dit ook vermeld. BCFI: voorzichtigheid nodig wegens nierinsufficiëntie.

[...]

Bewijs dat een men het step-up principe gebruikt in het formularium ouderenzorg.

[...]

Ik had deze vragen het liefst geschrapt gezien. Ik vind het onterecht dat er bij mij een punt afgetrokken werd doordat deze antwoordopties als fout aanzien werden, terwijl ze correct zijn, terwijl andere studenten beloond worden voor één incorrect opgestelde en één incorrect beantwoorde vraag.

Graag had ik ook nog vermeld dat een individuele feedback niet aan de orde was. Prof. dr. [P.] zei “Vanuit de faculteit adviseerde men groepsfeedbacksessies vooral voor de vakken met gemiddelde goede scores”. Ik besef dat het door het coronavirus niet mogelijk was om mijn examenkopie in te kijken, echter betreur ik dat dit ook online niet mogelijk was. Ik weet dus niet welke andere vragen ik fout beantwoordde.”

Verzoekster voegt hierbij nog e-mails met professor P.

De institutionele beroepscommissie behandelt dit intern beroep in zitting van 16 juli 2020 en verklaart het deels onontvankelijk en voor het overige ongegrond:

“[...]

De institutionele beroepscommissie heeft integraal kennisgenomen van de argumenten zoals die zijn geformuleerd in het beroepschrift. De institutionele beroepscommissie stelt vast dat de studente enkel twee vragen inhoudelijk betwist. De institutionele beroepscommissie heeft zich bijgevolg enkel over deze vragen gebogen.

De institutionele beroepscommissie heeft inzage gekregen in de litigieuze examenvragen en in de motivering van de verantwoordelijk lesgever, het volledige e-mailverkeer tussen de studente en de verantwoordelijk lesgever m.b.t. deze twee vragen en het lesmateriaal waarnaar wordt verwezen.

Met betrekking tot vraag 1 stelt de institutionele beroepscommissie vast dat de vraagstelling als volgt is:

Welke bevoegdheid van de voorlopige bewindvoerder m.b.t. bescherming van de goederen past niet in het rijtje?

- A. Huren/verhuren
- B. Schenken/testament opmaken
- C. Keuze verblijfplaats
- D. Budget beheren

De verantwoordelijk lesgever motiveert waarom antwoord C het enige correcte antwoord is:

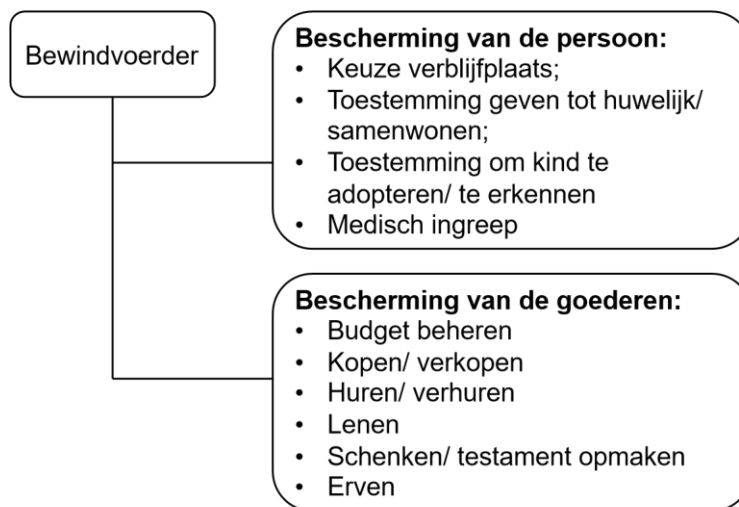
Het correcte antwoord is ‘keuze verblijfplaats’ omdat het BUITEN DE DEFINITIE VAN DE TERM ‘bescherming van de goederen’ en onder de term ‘bescherming van de persoon’ valt (dia 10 van de PPT-presentatie tijdens de les).

De verantwoordelijk lesgever verwijst hierbij naar de betreffende slide die onderdeel is van het lesmateriaal:

Inleiding

- Bescherming van de persoon... en de goederen?

1 / DSI

De institutionele beroepscommissie stelt dat uit de slide onomstotelijk blijkt dat C het enige correcte antwoord is aangezien dit het enige antwoord is in de antwoordmogelijkheden die over de persoon gaat en niet over de goederen.

De studente zoekt het echter te ver in haar argumentatie. De verantwoordelijk lesgever vraagt: “Welke bevoegdheid van de voorlopige bewindvoerder m.b.t. bescherming van de goederen past niet in het rijtje”. Dat kan je vertalen als: welke bevoegdheden kan een voorlopig bewindvoerder hebben wat betreft de goederen van de onder bewind geplaatste. De lesgever vraagt niet naar de voorwaarden waaronder/omstandigheden waarin die bevoegdheden kunnen worden toegekend, maar enkel naar de bevoegdheden die een bewindvoerder mogelijk kan hebben. In dat opzicht is de vraag correct gesteld, en is het antwoord inderdaad “keuze van verblijfplaats”. Die andere bevoegdheden kunnen wel degelijk, afhankelijk van de omstandigheden, worden toevertrouwd aan de bewindvoerder. Wie daartoe een verzoek moet indienen, wie die bevoegdheden effectief toekent, en in welke omstandigheden dat wel of niet kan, is voor het antwoord op deze vraag niet relevant.

De toelichting die de studente blijkbaar is gaan zoeken bij een notaris en een apotheker is in dat verband niet ter zake, want dat gaat weer over de voorwaarden waaronder die bevoegdheden kunnen worden toegekend, maar dat was niet de vraag. De vraag was alleen de puur hypothetische vraag: welke bevoegdheden kan een bewindvoerder wel of niet hebben m.b.t. de goederen van de onder bewind geplaatste.

Met betrekking tot de toelichting die de studente gezocht heeft bij een notaris, merkt de institutionele beroepscommissie op dat deze persoon niet aan de UGent-opleiding verbonden is en evenmin actief betrokken is bij het litigieuze opleidingsonderdeel waardoor niet kan verwacht worden dat hij/zij ten volle zicht heeft op de criteria die de verantwoordelijk lesgever hanteert om te bepalen of de studente de nagestreefde eindcompetenties voor het opleidingsonderdeel heeft verworven. Evenmin ziet deze externe beoordelaar voldoende UGent-studenten uit de betrokken UGent-opleiding om dat oordeel af te toetsen. Dit geldt bovendien voor het argument van de studente met betrekking tot vraag 2 waarbij ze aan een apothekeres uit Brussel advies heeft gevraagd.

De studente betwist ook volgende vraag:

Mevrouw Paula Thienpont, 85 jaar en gekend met botgemetastaseerde borstkanker en eindstadium nierfalen, heeft zeer hevige rugpijn (NRS 6/10) en vraagt pijnstilling. Wat is de beste keuze voor 'around the clock' supportieve therapie:

- A. Langwerkend peroraal morfine preparaat
- B. Paracetamol in dagdosis van 3g
- C. NSAIDs mits reductie van dosis en dosisinterval en associëren van PPI
- D. Fentanyl pleister van 25 µg om de drie dagen

Ze stelt daarbij dat het antwoord langwerkend morfinepreparaat ook nooit juist kan zijn in oncologische setting bij een geriatrische patiënt. Men zou starten met pijnstilling (type NSAID/paracetamol), overstappen op een kortwerkend peroraal morfine preparaat, de dosis opdrijven en pas veel later gaan voor een langwerkend morfinepreparaat. Dit werd in de les ook besproken in kader van het step-up principe. Bij trap 3 staat: morfine best niet bij nier- en leverlijden. Ze verwijst daarbij naar andere bronnen die dit bevestigen: o.a. het BCFI wordt in de richting gebruikt bij de lessen farmacologie bij ouderen.

De verantwoordelijk lesgever meldt dat antwoord A het enige correcte antwoord is en motiveert dit als volgt:

Het correcte antwoord is langwerkend peroraal morfine preparaat (bv. type oxycodone, tramadol of buprenorfine). Bij deze patiënte staat de symptoomcontrole duidelijk op de eerste plaats. Er wordt in de praktijk voor de laagste dosering geopteerd die voorzichtig wordt opgetitreerd. Er zijn geen formele contra-indicaties.

Paracetamol 3g/d is 1e stap in de pijnladder, maar is voor een VAS 6/10 onvoldoende pijnstillend. NSAID is onvoldoende pijnstillend, zeker mits reductie van dosis en dosisinterval, en komt niet in aanmerking wegens het gekend hoog risicoprofiel op bijwerkingen bij ouderen.

Fentanylpleister om de 3 dagen zal pas na enkele dagen beginnen werken en is hier niet de beste keuze omdat de patiënte nu pijn heeft en ook de aanvang dosis is hoog.

De institutionele beroepscommissie acht deze motivering niet onredelijk en meldt, na advies van de zetelend arts en apotheker in de institutionele beroepscommissie, dat antwoord A inderdaad het enige correcte is aangezien de andere drie mogelijkheden onmogelijk als correct kunnen worden weerhouden. Bij een patiënte die – zoals in de vraagstelling duidelijk vermeld – zoveel pijn heeft, geeft men immers best geen paracetamol, NSAIDs of fentanyl pleisters. Dit impliceert dat de andere alternatieven niet als correct konden worden weerhouden.

De studente meldt dat ze de vragen geschrapt wil zien omdat ze het onterecht vindt dat er bij haar een punt afgetrokken werd doordat deze antwoordopties als fout aanzien werden (terwijl ze volgens haar correct zijn) terwijl andere studenten beloond worden voor één incorrect opgestelde en één incorrect beantwoorde vraag. De institutionele beroepscommissie merkt op dat het schrappen van de twee vragen niet aan de orde is nu blijkt dat er geen twijfel kan zijn omtrent de betwiste vragen en de antwoordmogelijkheden. De institutionele beroepscommissie stelt bovendien vast dat de

studente het argument m.b.t. studenten die onterecht punten zouden hebben [gekregen], ook niet verder onderbouwt door enig bewijsstuk. De institutionele beroepscommissie merkt op dat de bewijslast rust op de partij die de betwisting heeft opgestart. De Raad voor betwistingen inzake studievoortgangsbepalingen onderschrijft dit ook in zijn arresten (o.a. arrest 2014/022). Aangezien deze bewering door niets wordt gestaafd noch verder wordt beargumenteerd, kan de institutionele beroepscommissie dit niet verder onderzoeken. Dit argument is onontvankelijk.

De institutionele beroepscommissie stelt vast dat het examencijfer voor het opleidingsonderdeel ‘Problemen van de oudere’ door de verantwoordelijk lesgever na de coronacheck werd aangepast. De studente haalde oorspronkelijk 15/20 wat na de coronacheck werd aangepast naar 16/20. De institutionele beroepscommissie acht dit cijfer een correcte weergave van de prestaties van de studente op het examen en bevestigt dit cijfer.

Met betrekking tot de feedback na het examen of het vermeende gebrek aan feedback na het examen merkt de institutionele beroepscommissie op dat feedback na het examen geen afbreuk doet aan de geleverde prestatie van de studente op het examen zelf. Dit kan er bijgevolg niet toe leiden dat die prestatie anders zou moeten worden beoordeeld en een examencijfer zou moeten worden aangepast. Voor de volledigheid merkt de institutionele beroepscommissie echter op dat prof. [P.] heeft meegedeeld dat de studente enkel via mail de twee vragen heeft betwist, waar hij ook op geantwoord heeft, maar op geen enkel moment verdere feedback heeft gevraagd over andere vragen.

Het intern beroep wordt ongegrond verklaard.”

Dit is de tweede bestreden beslissing.

IV. Ontvankelijkheid

Standpunt van partijen

Verwerende partij werpt als exceptie van onontvankelijkheid op dat het beroep bij de Raad niet kan worden gericht tegen de eerste bestreden beslissing, aangezien het intern beroep devolutieve werking heeft en de beslissing van de institutionele beroepscommissie in de plaats komt van de initiële examenbeslissing.

Verzoekster gaat in haar antwoordnota op die exceptie niet in.

Beoordeling

Verzoekster richt haar beroep zowel tegen de beslissing van de interne beroepsinstantie als tegen de initiële examenbeslissing.

Of een initiële studievoortgangsbepaling in de huidige stand van de procedure nog het voorwerp kan uitmaken van een beroep bij de Raad, is afhankelijk van de omvang van de bevoegdheid van het orgaan dat instaat voor de behandeling van het intern beroep, dat de student op straffe van onontvankelijkheid van zijn beroep bij de Raad eerst dient uit te putten.

Te dezen bepaalt artikel 100 van het onderwijs- en examenreglement 2019-2020 van de verwerende partij dat de institutionele beroepscommissie in geval van een ontvankelijk intern beroep een nieuwe beslissing neemt die strekt tot het bevestigen van de bestreden beslissing of tot het herzien ervan, waarbij de institutionele beroepscommissie over dezelfde bevoegdheden beschikt als het in eerste aanleg beslissend orgaan.

Verwerende partij heeft haar interne beroepsprocedure aldus derwijze georganiseerd dat de beroepsinstantie over volheid van bevoegdheid beschikt, zodat de beslissing van dit beroepsorgaan in de plaats treedt van de initiële studievoortgangsbepaling, die dan op haar beurt uit de rechtsorde verdwijnt en bijgevolg niet meer in rechte aanvechtbaar is.

De exceptie is gegrond. Het beroep is niet ontvankelijk ten aanzien van de eerste bestreden beslissing, en enkel – wat het voorwerp betreft – ontvankelijk ten aanzien van de tweede bestreden beslissing (verder: de bestreden beslissing).

V. Regelmatigheid van de rechtspleging

Wat de procedure voor de Raad betreft, is vastgesteld dat verzoekster niet in kennis was gesteld van de antwoordnota en het administratief dossier van de verwerende partij.

Aan verzoekster is, na mededeling van die stukken, op 27 augustus 2020 (om 14u31) een bijkomende termijn verleend tot 31 augustus 2020 (om 16u00) om een wederantwoordnota in te dienen.

Deze termijn is ruimer dan de minimumtermijn van 96 uur die op grond van artikel II.302, §1 van de Codex Hoger Onderwijs moet worden verleend.

De rechten van verzoekster zijn niet geschonden.

VI. Onderzoek van de middelen

Eerste middel

In een eerste middel beroept verzoekster zich op het zorgvuldigheidsbeginsel.

Standpunt van partijen

Verzoekster zet uiteen dat zij aanwezig was op het online feedbackmoment op 7 juli 2020 en toen had gevraagd of er enkele vragen waren weggevallen, en dat zij op 8 juli 2020 via e-mail om feedback heeft gevraagd omdat er twee vragen waren die zij zich herinnerde en waarvan zij meende dat die onjuist waren.

Verzoekster verwijst ook naar een e-mail van 9 juli 2020 waarin zij het groepsmatige aspect van de geboden feedback betreurt, en naar de repliek van de docent:

“Vanuit de faculteit adviseerde men groepsfeedbacksessies vooral voor de vakken met gemiddelde goede scores. De individuele feedback was vooral in geval van het niet slagen aanbevolen.”

Hierin ziet verzoekster een weigering tot het geven van individuele feedback en meent zij niet dat er sprake is van een geïsoleerd probleem, al stelt zij ook dat het niet haar doel is om dit aan te kaarten.

Verwerende partij repliceert in haar antwoordnota in hoofddorde dat het middel niet kan leiden tot de vernietiging van de bestreden beslissing, omdat los nog van de vraag of de feedback gebrekkig is geweest of niet, die feedback immers iets is dat zich noodzakelijk situeert ná het betrokken examen en bijgevolg ook geen enkele invloed heeft of kan hebben gehad op de prestaties van de betrokken studente. Verwerende partij stipt nog aan dat verzoekster noch in het intern beroep, noch thans voor de Raad, heeft opgeworpen dat de beweerde gebrekkige feedback haar heeft gehinderd in haar beroepsmogelijkheden.

Ondergeschikt ten gronde stipt verwerende partij aan dat verzoekster wel degelijk feedback heeft ontvangen. Ter zake verwijst verwerende partij naar de groepsfeedback van 7 juli 2020 – waaraan verzoekster kennelijk heeft deelgenomen – en de mogelijkheid om daarna nog

contact op te nemen met de docent. Dat verzoekster geen inzage heeft gekregen in haar individuele examen, is voor verwerende partij te verklaren door het gegeven dat verzoekster die inzage ook nooit heeft gevraagd; ze heeft enkel laten weten dat ze het betreurt dat de feedback onder de vorm van een groepsfeedback werd georganiseerd, maar is niet ingegaan op het aanbod van de betrokken professor voor een persoonlijk gesprek na 27 juli.

In haar wederantwoordnota zet verzoekster inzake de feedback nog het volgende uiteen:

“Ik heb ook in mijn beroep aangehaald dat ik mijn examenkopij niet kon inzien. Ik heb prof. dr. [P.] duidelijk gezegd dat ik geen zicht had op de andere vragen die ik foutief beantwoord had. Hij antwoordde hierop “Vanuit de faculteit adviseerde men groepsfeedbacksessies vooral voor de vakken met gemiddelde goede scores. De individuele feedback was vooral in geval van het niet slagen aanbevolen”. Dat [wil] zeggen dat je individuele feedback krijgt, als je niet geslaagd bent.

De prestatie van andere studenten kan eerst en vooral geen reden zijn om voor alle studenten een groepsfeedback te organiseren.

Dat prof. dr. [P.] bij het intern beroep zegt dat ‘ik op geen enkel moment feedback gevraagd heb over andere vragen’ is incorrect. Ik was aanwezig op het feedbackmoment. Volgens het OER wordt feedback als volgt gedefinieerd: “feedback omvat een bespreking van en toelichting bij de evaluatie(s) van een student. Tevens worden hierbij aan de student aanwijzingen verstrekt om de studieprestaties te bevorderen, te verbeteren of bij te sturen met het oog op een nieuwe deelname aan de evaluaties”. Ik kan u bevestigen dat dit nooit gebeurd is tijdens de feedback die prof. dr. [P.] organiseerde. Het gaat hier niet om een vermeend gebrek aan feedback, maar om een afwezigheid aan feedback.

Op geen enkel moment werd mijn evaluatie besproken of toegelicht noch kreeg ik aanwijzingen om de studieprestaties te bevorderen, verbeteren of bij te sturen.

Als ik verder via mail toelichting vraag geeft prof. dr. [P.] telkens dezelfde antwoorden zonder te kijken naar mijn argumenten. De ombudsman werd gecontacteerd omdat ik overwoog een beroep in te dienen. Ik wou prof. dr. [P.] zelf spreken voordat ik een beroep intekende. Hij was niet aanwezig, maar stuurde daarop de laatste email waarin hij schreef dat hij ‘voor de derde en hopelijk laatste keer zou terugkomen op de vraag’ en eindigde met ‘ik reken op jouw redelijkheid’.

Deze mail heeft hij overigens op de avond van de deadline voor het intern beroep geschreven. Dat hij pas op 27 juli, ver na de deadline van het intern beroep uitleg [wil] geven, bewijst enkel en alleen dat zijn enige doel het vermijden van een intern beroep is.

Ik ben hier niet op ingegaan omdat ik de academische kalender volg. De feedback periode staat hierin aangegeven en loopt van 25/05/2020-04/07/2020. Afwijkingen op de academische kalender, zoals prof. dr. [P.] zijn voorstel, zouden uitsluitend toegestaan worden door de directeur Onderwijsaangelegenheden op gemotiveerd verzoek van een faculteitsraad, na advies van de onderwijsdirecteur. Graag zou ik verzoeken dat aangetoond wordt dat deze procedure gevolgd werd. Ik betwijfel dat deze procedure werkelijk gevolgd is.”

Beoordeling

Een gebrek inzake feedback over de prestaties van een student op een examen kan in beginsel geen invloed hebben op de regelmatigheid van dat examen. Feedback is immers iets wat bij uitstel plaatsgrijpt ná het examen en in principe ook na de quoterings ervan. Zelfs indien omtrent de informatiedoorstroming naar de student op dat ogenblik opmerkingen te maken vallen, kunnen die opmerkingen – tenzij de student van het tegendeel overtuigt, wat hier niet het geval is – niet van de weeromstuit het examen zelf nog beïnvloeden.

Verzoekster heeft in dat opzicht dus geen belang bij haar grieven.

Terecht merkt verwerende partij voor het overige op dat, in de mate dat een gemis aan feedback de student kan hinderen om met kennis van zaken een (intern) beroep in te stellen, verzoekster daarover in het intern beroep geen middel heeft opgeworpen, en evenmin in haar beroepsschrift voor de Raad.

Voor zover de opmerkingen van verzoekster in de wederantwoordnota het debat alsnog in die richting willen sturen, is het middel in toepassing van artikel II.294, §2, *in fine* van de Codex Hoger Onderwijs niet ontvankelijk.

Het eerste middel is niet ontvankelijk.

Tweede middel

In een tweede middel beroept verzoekster zich op de motiveringsplicht.

Standpunt van partijen

Verzoekster herinnert eraan dat zij twee vragen binnen het examen ‘Problemen van de oudere’ heeft betwist.

Wat de vraag met betrekking tot de bevoegdheden van de tijdelijk bewindvoerder betreft, betwist verzoekster met name dat het antwoord ‘schenken/testament’ “ook niet in het rijtje past en bijgevolg ook als antwoord kan aanzien worden”.

Verzoekster zet ter zake het volgende uiteen:

“Argumenten

-We zagen in de les dat de bewindvoerder geen bevoegdheden heeft, deze worden per persoon, in samenspraak met de patiënt en vrederechter vastgelegd. In de les werd benadrukt dat men uitging van de patiënt en zijn/haar mogelijkheden.

-De tussenkomst van de vrederechter is essentieel bij het vastleggen van de bevoegdheden van de bewindvoerder het is zeker geen automatische bevoegdheid. Dit zagen we in de les (stuk 3). De vrederechter bepaalt welke bevoegdheden, maar dit gaat vanuit het verzoekschrift van de persoon.

-Een bewindvoerder mag geen testament opstellen of schenken. Een notaris kan dit doen, maar hier moet de persoon die onder bewindvoering geplaatst is bij zijn.

Het is in die zin al verkeerd om als antwoordmogelijkheid te zeggen dat de bewindvoerder zo'n bevoegdheid bezit.

-De interne commissie zei “dat ik het te ver zocht in mijn argumentatie” en dat dit “een hypothetische situatie betrof” (stuk 14). Indien studenten een beetje verder nadenken is het dus mogelijk dat deze antwoordoplossing, mits juiste beredenering, ook als antwoord op de vraag aanzien kan worden.

In een hypothetische situatie waar de patiënt enkel bewindvoering nodig heeft voor medische zorgen zal zijn/haar bewindvoerder geen bevoegdheid hebben om te schenken/testament op te maken.

Dat men zegt dat ik het te ver zoek, is onbegrijpelijk. Het [motto] van de universiteit Gent is ‘durf denken, durf doen’. De universiteit van Gent komt vaak in het nieuws met allerlei acties waarin ze pogen de studenten kritisch te doen nadenken. Ze vinden dat studenten ‘best wat kritisch mogen nadenken’. Ik word hier afgestraft omdat ik dan té ver nadenk.

Ik heb voor deze vraag een aantal notarissen gecontacteerd. De eerste notaris was zo vriendelijk om terug een mailtje terug te sturen. Hij zei dat dit kon, maar tussenkomst vrederechter en verzoek uitgaande van de persoon zelf (stuk 4).

De universiteit verwierpt dit argument omdat deze notaris een externe persoon is, die niet verbonden is aan de universiteit van Gent.

Hoe weet de commissie overigens dat de notaris die ik contacteerde niet verbonden is aan de universiteit van Gent? Men heeft toegang gehad tot mijn universitair emailadres en heeft hier duidelijk misbruik van gemaakt. Op geen enkel moment heb ik de identiteit meegedeeld van de notaris(sen) die ik gecontacteerd heb en of zij al dan niet verbonden waren aan de universiteit van Gent of niet.

Als ze als argument aanvoeren dat ‘deze persoon niet verbonden is aan de universiteit van Gent’ wijst erop dat ze weten wie deze persoon is (stuk 5). Dat kan alleen als ze in mijn Ugent e-mails gekeken hebben en deze persoon opgezocht hebben. Ik vind het enorm verontrustend dat men in mijn e-mails kijkt naar wie ik gecontacteerd heb, om dit als argument aan te halen in een intern beroep.

Een onderscheid maken tussen externe en niet-externe bronnen en verwijzingen is in die zin ongepast. Deze professor verwijst zelf in de les bewindvoering naar een online site frequent naar geschriften en sites die geschreven werden door mensen die niet verbonden zijn aan de universiteit van Gent en niet betrokken zijn bij dit opleidingsonderdeel. Als men bronnen gebruikt van externe personen, moet het mogelijk zijn voor studenten om ook een andere invalshoek te vragen of beroep te doen

op de expertise van een externe persoon. Uiteindelijk gaat het hier nog steeds om een notaris, die hier dag in, dag uit mee bezig is.

Ik heb daarenboven prof. dr. [B.] gecontacteerd (stuk 7), maar hij heeft een NDA in zijn mail staan. Zelfs als ik iemand binnen de universiteit Gent vind, zegt men dat de informatie confidentieel is en niet gedeeld mag worden met derden.

Ik heb na het intern beroep nog een notaris gemaild van het vak ‘notariaat’ aan de VUB. Volgens prof. dr. [A.] is term ‘tijdelijke bewindvoering’ overigens verouderd sinds een wetswijziging in 2013. De term wordt niet meer gebruikt (Stuk 8).”

Wat de vraag met betrekking tot de behandeling van de oudere dame met borstkanker betreft – waarvoor antwoord A als correct werd beschouwd – doet verzoekster het volgende gelden:

“Argumenten

-Het antwoord B staat in de slides die gegeven werden in de les. We werken hierbij volgens het step-up principe van de WHO waarbij we bij pijn starten bij de eerste stap namelijk de niet-opioiden, dan pas geven we zwakke opioïden en als derde stap pas de sterke opioïden. Bij ouderen moet je steeds proberen om wat lager op de ladder te beginnen trager op te titreren dan bij jongere mensen. Ouderen hebben namelijk sneller last van de bijwerkingen (stuk 9). Hierbij staat er bij step 3 dat men moet opletten met een morfine preparaat en nierfalen (stuk 10).

-Het antwoord komt ook voor in de BCFI (deze wordt gebruikt voor de farmacotherapie die wij zien bij problemen van ouderen) (stuk 11)

-Topdokter prof. dr. [D.] schrijft in een artikel over hydromorfone als alternatief voor morfine en schrijft dat het gegeven wordt bij patiënten bij wie morfine leidt tot ernstige bijwerkingen (stuk 12).

-De commissie vroeg hierbij advies aan de apothekeres die aanwezig was bij beslissing. Het is contradictorisch dat men bij de vorige vraag beargumenteert dat een notaris die ik contacteerde niet actief betrokken is bij het opleidingsonderdeel waardoor niet kan verwacht worden dat hij/zij ten volle zicht heeft op de criteria die de verantwoordelijk lesgever hanteert om te bepalen of de studente de nagestreefde eindcompetenties voor het opleidingsonderdeel heeft verworven. Hier haalt men zelf een apothekeres aan, die ook niet betrokken is bij het opleidingsonderdeel, maar advies mag geven en zo ook meebeslist (stuk 13).”

In haar antwoordnota herinnert verwerende partij vooreerst aan het marginale toetsingsrecht van de Raad en het vermoeden van deskundigheid van de examiner. Ten gronde repliceert verwerende partij als volgt.

Verwerende partij brengt de vraag inzake het voorlopig bewind in herinnering (*“Welke bevoegdheid van de voorlopige bewindvoerder m.b.t. bescherming van de goederen past niet in het rijtje?”*) en stelt dat C (‘keuze verblijfplaats’) het enige correcte antwoord is omdat het buiten de definitie van ‘bescherming van de goederen’ valt, want onder de term ‘bescherming van de persoon’. Zij verwijst ter zake naar de (hierboven weergegeven) dia die tijdens de les

is gebruikt, en bevestigt het standpunt dat verzoekster het in haar argumentatie te ver zoekt. De vraag komt er – hertaald – immers op neer dat gepeild wordt naar welke bevoegdheden een voorlopig bewindvoerder kan hebben wat de *goederen* van de onder bewind geplaatste betreft; de vraag heeft daarentegen geen betrekking op de voorwaarden waaronder *c.q.* omstandigheden waarin die bevoegdheden kunnen worden toegekend, maar enkel naar de bevoegdheden die een bewindvoerder mogelijk kan hebben. In dat opzicht is de vraag volgens verwerende partij correct gesteld, en is het antwoord inderdaad ‘keuze van verblijfplaats’. Die andere bevoegdheden kunnen wel degelijk, afhankelijk van de omstandigheden, worden toevertrouwd aan de bewindvoerder. Wie daartoe een verzoek moet indienen, wie die bevoegdheden effectief toekent, en in welke omstandigheden dat wel of niet kan, is voor het antwoord op deze vraag niet relevant.

De toelichting die verzoekster is gaan zoeken bij een notaris en een apotheker is in dat verband voor verwerende partij niet relevant, aangezien dat andermaal gaat over de voorwaarden waaronder die bevoegdheden kunnen worden toegekend, wat dus niet de vraag was.

Met betrekking tot de toelichting die verzoekster heeft gezocht bij een notaris, verwijst verwerende partij naar de opmerking van de institutionele beroepscommissie dat deze persoon niet aan de UGent-opleiding verbonden is en evenmin actief betrokken is bij het litigieuze opleidingsonderdeel, zodat niet kan verwacht worden dat hij/zij ten volle zicht heeft op de criteria die de verantwoordelijke lesgever hanteert om te bepalen of de studente de nagestreefde eindcompetenties voor het opleidingsonderdeel heeft verworven. Bovendien ziet deze externe voldoende UGent-studenten uit de betrokken UGent-opleiding om dat oordeel af te toetsen, een afweging die evenzeer geldt voor de het advies van een apotheker uit Brussel dat verzoekster bij de tweede vraag inroept.

Conclusie voor verwerende partij is dat de beoordeling niet correct of onredelijk is.

Verder argumenteert verwerende partij:

“Verzoekster blijft ook deze beoordeling evenwel betwisten, en wijst ook in haar extern beroepschrift op het feit dat een bewindvoerder geen bevoegdheden heeft tenzij deze die in samenspraak met de patiënt en de vrederechter zijn vastgelegd, en dat de tussenkomst van de vrederechter essentieel is bij het vastleggen van bevoegdheden van de

bewindvoerder. Voor het opstellen van een testament of het doen van een schenking is bovendien, aldus de studente, de tussenkomst van een notaris noodzakelijk.

De institutionele beroepscommissie heeft op die argumentatie geantwoord dat de studente het te ver zocht, wat verzoekster dan weer onbegrijpelijk vindt vanuit het gegeven dat het motto van de UGent “durf denken” is. Wat de institutionele beroepscommissie bedoelde was kennelijk dat verzoekster blijkbaar aan de gestelde vraag allerhande voorwaarden toevoegde die niet in de vraagstelling waren begrepen. Zoals uit de motivering van de institutionele beroepscommissie ook blijkt peilde de vraag niet naar “welke bevoegdheden kan de bewindvoerder onder welke voorwaarden uitoefenen m.b.t. de bescherming van de goederen van een patiënt?” maar wel en enkel naar “welke bevoegdheid van de bewindvoerder m.b.t. bescherming van de goederen past niet in het rijtje?”, of, met andere woorden, “welke bevoegdheid die een bewindvoerder kan uitoefenen is geen bevoegdheid m.b.t. bescherming van de goederen?”. Er werd op geen enkel moment gepeild naar de kennis van de studenten omtrent de voorwaarden waaronder de in de antwoordkeuzes genoemde bevoegdheden al dan niet konden worden uitgeoefend, maar enkel naar kennis over welke bevoegdheden een bewindvoerder kan hebben los van de omstandigheden waarin hij die kan hebben of uitoefenen, en nog meer in het bijzonder naar welke van die bevoegdheden betrekking hebben op de goederen.

Dit alles in acht genomen is de beoordeling van de vraag waarbij antwoordkeuze C als enige correcte antwoord in rekening werd gebracht, wel degelijk correct. Evenmin is er een reden om in redelijkheid aan te nemen dat de vraagstelling zelf niet correct was. Verzoekster betwist dat ook niet, maar betwist enkel het feit dat het antwoord “schenken/testament” niet eveneens als correct werd aangemerkt.

Verzoekster merkt in dat verband nog op dat ze wat die vraag betreft enkele notarissen heeft gecontacteerd, waarbij de notaris die haar antwoordde bij “testament opstellen/schenken” daarbij had aangegeven “bewind goederen, maar tussenkomst vrederechter en verzoek uitgaande van de persoon zelf” waaruit de studente afleidt dat ook dit een correct antwoord was en deze bevoegdheid dus niet in het rijtje past omdat die bevoegdheid niet kan worden uitgeoefend dan mits tussenkomst van de vrederechter en verzoek van de persoon zelf. Ook hier rijst opnieuw dezelfde opmerking: de vraag was niet onder welke voorwaarden welke bevoegdheden konden worden uitgeoefend maar peilde enkel naar de vraag welke bevoegdheden kunnen worden uitgeoefend door een bewindvoerder en hebben betrekking op de goederen, en dit los van de eventuele voorwaarden die daartoe moeten worden vervuld.

De institutionele beroepscommissie heeft dit argument daarnaast ook verworpen onder verwijzing dat deze notaris een externe persoon is, die niet is verbonden aan de UGent, waaruit de studente dan weer afleidt dat de UGent blijkbaar toegang heeft genomen tot de inhoud van haar e-mails en zo kon weten wie ze precies had aangeschreven. Los van het feit dat dit argument van de studente niet ter zake doet, merkt verwerende partij met klem op dat de UGent op geen enkele wijze toegang kan nemen tot de inhoud van e-mails die studenten versturen of ontvangen via hun UGent-account en dus onmogelijk kennis kan nemen van de inhoud ervan. De studente had in haar intern beroep inderdaad niet vermeld wie de notaris was van wie ze informatie kreeg (de e-mail die ze thans toevoegt aan haar extern beroep werd niet bezorgd aan de institutionele beroepscommissie en is dus een nieuw stuk) maar wel dat dit “een notaris uit Gent”

was. Die informatie was voldoende voor de institutionele beroepscommissie om te weten dat het al zeker niet kon gaan om een notaris die verbonden was met de UGent want geen enkele notaris uit Gent is bij weten van de institutionele beroepscommissie verbonden met de UGent.

Daarnaast blijft het een feit dat een externe hoe dan ook geen enkele bevoegdheid heeft ter zake de beoordeling van examenvragen. En het is ook een feit dat uit het antwoord van de betrokken notaris wel degelijk duidelijk bleek dat enkel antwoord C het correcte antwoord was: bij antwoordkeuzes A, B en D meldde hij alvast duidelijk dat het om bewind over goederen ging, bij antwoordkeuze C meldde hij even duidelijk dat het om bewind over personen ging.

Voor zover verzoekster de quoterings over de vraag m.b.t. het bewind over goederen betwist, is haar beroep ongegrond.”

Met betrekking tot de vraag over de dame met botkanker, verwijst verwerende partij andermaal naar de vraag en de motivering van de docent, zoals bijgevalen door de beroepscommissie, waarom antwoord A inderdaad het (enige) juiste is. Ook hier is verwerende partij van oordeel dat uit niets blijkt dat deze beoordeling niet correct of onredelijk zou zijn.

Verwerende partij repliceert op verzoeksters betoog verder (voetnoot is weggelaten):

“Het kan dan misschien wel juist zijn dat, zoals de studente beweert, in de regel in stappen wordt gewerkt en pas als derde stap de sterke opioïden worden gegeven, en dat je bij ouderen in beginsel steeds moet proberen om wat lager op de ladder te starten omdat ouderen sneller last hebben van bijwerkingen. Die theorie moet evenwel toegepast worden op de concrete casus die werd voorgelegd, en die gaat over een dame met terminale kanker met in de eindfase nierfalen, en die nu hevige rugpijn lijdt. Gelet op die achtergrond is het antwoord A wel degelijk het enige correcte antwoord. Daarover is er in de institutionele beroepscommissie ook geen enkele discussie geweest, en ook de arts (prof. [V.]) en apotheker (prof. [R.]) die aanwezig waren en lid zijn van de institutionele beroepscommissie (en om die reden alleen al wel degelijk “recht van spreken” hebben nu het de institutionele beroepscommissie is die de voorliggende examenvragen zelf diende te beoordelen ingevolge de devolutieve werking van het intern beroep) waren zeer formeel dat in deze casus antwoordkeuze A het enige correcte antwoord was.

Ook voor zover verzoekster haar quoterings betwist voor de vraag over de pijnstilling t.a.v. de vrouw met botgemetastaseerde borstkanker en eindstadium nierfalen is haar beroep ongegrond.”

In haar wederantwoord gaat verzoekster vooreerst in op de deskundigheid van de examiner. Ter zake stelt verzoekster:

“Het examen bestond uit twee delen. Eerst werd het examen farmacotherapie gegeven daar kregen we 30 minuten voor. Vervolgens konden we het deel ‘problemen van ouderen’ afleggen.

Ik heb na het examen problemen van ouderen (samen met het examen farmacotherapie van de oudere) prof. dr. [C.] gebeld en gemaïld i.v.m. onregelmatigheden tijdens het examen. Meerdere studenten hebben tijdens het examen problemen van ouderen, hun handboek opgepakt om de vragen van het examen hiervoor ‘farmacotherapie bij de oudere’ te beantwoorden. Ik heb deze onregelmatigheid na het examen gemeld. Prof. dr. [C.] heeft prof. dr. [P.] toelichting gevraagd waarop prof. dr. [P.] antwoordde dat hij een 5-tal studenten toelating gegeven heeft om gebruik te maken van hun boek buiten, na de tijd die ingepland was voor het eerste examen. Prof. dr. [P.] heeft toen niet, zoals staat in het onderwijs- en examenreglement een tuchtprocedure opgestart. Hij is niet onpartijdig geweest. Hij heeft studenten, die de instructies niet volgden de mogelijkheid gegeven om hun boek alsnog te gebruiken buiten de hiervoor ingeplande tijd.

Het volgende dat ik zou willen melden is dat prof. dr. [P.] een vraag recycleerde. De vraag in verband met bewindvoering is een vraag die moet dateren van voor 2014 want in september 2014 is de term tijdelijke bewindvoering geschrapt. Dus dit is recyclage zonder aan te worden gepast aan de huidige, geldende regels. En dus ook tegen wat in de ECTS fiche wordt verklaar[d] (punt 6) zie ook infra. Ook hierdoor kan men de bekwaamheid van de professor in vraag stellen.

Ik zou ook willen vermelden dat het noch enkel prof. dr. [P.], noch enkel zij die aan de universiteit gelieerd zijn, die normen bepalen omtrent huidige richtlijnen over bewindvoering of gebruik van medicatie, het is het collectief van onderzoek dat gevoerd wordt zowel binnen als buiten de universiteit door [professoren], maar ook externe onderzoekers die richtlijnen mee bepalen. De mening vragen van onderzoekers en externe personen zou dus ook altijd mogelijk moeten zijn. Dat de Ugent dus argumenten zou afwijzen omdat zij gebaseerd zijn op wat wetenschappers buiten de instelling van de Ugent verklaren, is een frappant.

Ik heb met de ombudsman van de universiteit contact gehad en met prof. dr. [P.] en dit tot en met de laatste dag van de deadline voor een intern beroep (14/07) tot 15h35. Ik heb namelijk altijd proberen bemiddelen tot het laatste uur en vanuit de instelling heeft men ook de indruk gewekt dat men mij daarbij ging helpen. Zelfs nu hebben ze me geen mail gestuurd waardoor ik dit weer in enkele dagen moet klaarspelen en weer worden mijn rechten van verdediging verkort.

Het is pas op de laatste dag dat men zei dat de bemiddeling niet zou lukken. Mijn rechten van verdediging heb ik niet ten volle kunnen benutten.

De toegevoegde stukken staven de argumenten []. Zoals hierboven uitgezet, zijn het niet aan de Ugent gelieerde wetenschappers die de normen uitmaken.

Gecombineerd met de ECTS-fiche en de lessen mag men weldegelijk beroepen op de bekwaamheid van wetenschappers en experts buiten de Ugent. Ik zou ook willen opmerken dat het ook niet mogelijk was alle bewijzen tijdig te verzamelen en in te voegen omdat ik zocht naar een onpartijdige partij buiten de universiteit. De argumenten die ik later invoegde kunnen ook bevestigd worden door personen die werkzaam zijn binnen de universiteit, maar het was voor mij moeilijk om antwoord te krijgen van personen werkzaam aan de universiteit.

Het beroep vond plaats op 16/07. Alles wat ik na 16/07 ontvangen heb, kon niet opgenomen worden in het beroep. Dat doet echter geen afbreuk aan de inhoud van die argumenten.

Tussen 1/07 en 31/08 zijn er geen wetsveranderingen doorgevoerd met betrekking tot bewindvoering, noch zijn er aanpassingen gemaakt m.b.t. de richtlijnen voor het gebruik van medicatie bij oudere patiënten.”

Omtrent de beoordeling van de twee vragen, handhaaft verzoekster haar middelen.

Beoordeling

Zoals hierboven reeds is aangegeven, bepaalt artikel II.294, §2, *in fine* van de Codex Hoger Onderwijs dat een verzoekende partij in een procedure voor de Raad geen nieuwe bezwaren kan aanvoeren, tenzij de grondslag ervan pas tijdens of na afhandeling van de interne beroepsprocedure aan het licht is gekomen, tenzij het bezwaar betrekking heeft op de wijze waarop het intern beroep werd behandeld of tenzij het bezwaar raakt aan de openbare orde.

Dit geldt *a fortiori* voor nieuwe middelen die pas in de wederantwoordnota voor het eerst worden opgeworpen.

De kritiek die verzoekster in haar wederantwoordnota onder de titel ‘deskundigheid van de examiner’ opwerpt – met betrekking tot de beweerde onregelmatigheid van het verloop van het examen en het al dan niet ‘recycleren’ van een vraag – betreft elementen die geheel nieuw zijn, en die verzoekster noch in de interne beroepsprocedure, noch in haar verzoekschrift voor de Raad heeft opgeworpen. De Raad ziet niet in, en verzoekster zet ook niet uiteen, waarom deze kritiek nu pas aan de orde komt.

Deze grieven kunnen in de huidige stand van de procedure niet meer op ontvankelijke wijze in het debat worden gebracht.

Hetzelfde moet worden opgemerkt met betrekking tot verzoeksters betoog in de wederantwoordnota aangaande de contacten met de ombud voorafgaand aan het instellen van het intern beroep. Verzoekster heeft noch in dat intern beroep, noch in haar verzoekschrift voor de Raad een middel opgeworpen omtrent haar rechten van verdediging *c.q.* het hoorrecht.

Ook die grieven kunnen niet op ontvankelijke wijze voor het eerst in een wederantwoordnota worden aangevoerd.

Met betrekking tot de grond van de zaak, wijst de Raad er vooreerst op dat wordt uitgegaan van een vermoeden van objectiviteit en deskundigheid van de beoordelaren van de hogeronderwijsinstelling. Dat geldt ook voor de leden van de interne beroepsinstantie die in voorkomend geval over een hervormingsbevoegdheid beschikken ten aanzien van de initiële examenbeslissing. Te dezen ziet de Raad in het bijzonder ook geen reden om te twijfelen aan de deskundigheid van de arts en de apotheker die van de institutionele beroepscommissie deel uitmaakten.

Het is gewis mogelijk dat een verzoekende partij aan de hand van externe personen die evenzeer als deskundig moeten worden aangemerkt, een beoordeling van een interne beroepsinstantie in twijfel wil trekken en zulks kan ook niet *a priori* worden uitgesloten. Dit doet evenwel geen afbreuk aan een ander beginsel, met name dat het aan de instelling en haar organen toekomt om de student te beoordelen, en niet aan externen. De visie van een externe kan derhalve niet op voet van gelijkheid met de beoordeling van de interne beoordelaren aan het dossier worden toegevoegd, maar kan enkel in aanmerking worden genomen wanneer die visie ertoe kan aanzetten om de juistheid van de beoordeling door de instelling – in acht genomen de ruime discretionaire bevoegdheid waarover zij beschikt – aan het wankelen te brengen. Dat is hier, zoals onderstaand zal blijken, niet het geval.

De Raad bedenkt zich, wat de grond van de zaak betreft, vooreerst of de vraag inzake het voorlopig bewind *prima facie* wel valide is, omdat de vraagstelling zelf een onjuiste premisse lijkt in te sluiten. Immers, de vraag “welke bevoegdheid van de voorlopig bewindvoerder m.b.t. bescherming van de goederen pas niet in het rijtje”, impliceert dat de vier daaropvolgende opties alle betrekking hebben op de bescherming van de goederen, iets wat nu precies niet het geval is aangezien optie ‘C’ kadert in de bescherming van de persoon, wat volgens verwerende partij ook de reden is waarom dat antwoord moest worden aangeduid. De vraagstelling lijdt aldus aan dezelfde manco als vragen welke van de vier onderstaande seizoenen niet in het rijtje past, om dan te verwachten dat de student – tussen ‘lente’, ‘herfst’ en ‘winter’ – ‘zomervakantie’ aanduidt.

Dat argument is evenwel door verzoekster niet opgeworpen. Daar het niet raakt aan de openbare orde, kan de Raad het ook niet ambtshalve opwerpen om de bestreden beslissing te vernietigen.

De argumenten die verzoekster in het intern beroep wél heeft opgeworpen, met name de beweerde relevantie of het bewind al dan niet voorlopig is en de al dan niet noodzakelijke tussenkomst van de vrederechter, kunnen – aangenomen dat de vraagstelling wél valide is – niet overtuigen dat ook andere antwoorden als correct moeten worden aanvaard. De vraagstelling omvatte immers duidelijk de premisse dat het om een voorlopig bewindvoerder gaat.

In dat opzicht in het beroep ongegrond.

Met betrekking tot de vraag over de dame met een gemetastaseerd borstcarcinoom, is de Raad van oordeel dat de beoordeling van de institutionele beroepscommissie afdoende gemotiveerd is en niet als kennelijk onjuist of onredelijk kan worden beschouwd.

De apotheker die deel uitmaakt van de beroepscommissie ontleent aan die hoedanigheid de bevoegdheid om te oordelen over verzoeksters beroep, iets wat de betrokken persoon duidelijk onderscheidt (voor de eerste van de twee vragen) van een notaris waarover beide personen het eens zijn dat die noch tot de betrokken opleiding, noch tot het personeel van de Universiteit Gent behoort en die dus in beginsel – zoals hierboven is uiteengezet – geen gezag over de beoordeling kan doen gelden.

Het tweede middel is ongegrond.

VII. Anonimisering

Verzoekster vraagt in haar verzoekschrift de anonimisering van het arrest, bij de publicatie ervan.

Luidens artikel II.313, tweede lid van de Codex Hoger Onderwijs kan bij de publicatie van het arrest de identiteit van de verzoekende partij op diens uitdrukkelijk verzoek worden weggelaten.

Op het verzoek wordt ingegaan.

BESLISSING

1. De Raad verwerpt het beroep.

2. Bij de publicatie van dit arrest door de Raad wordt de identiteit van verzoekster weggelaten.

Dit arrest is uitgesproken te Brussel, in openbare terechtzitting van 4 september 2020, door de Raad voor betwistingen inzake studievoortgangsbepalingen, I^e Kamer, samengesteld uit:

Jim Deridder,	voorzitter van de Raad
Jean Goossens	bestuursrechter – bijzitter
Jan Geens	bestuursrechter – bijzitter

bijgestaan door

Melissa Thijs	secretaris
---------------	------------

De secretaris

De voorzitter

Melissa Thijs

Jim Deridder

Tegen dit arrest is een beroep bij de Raad van State mogelijk overeenkomstig artikel 14, § 2 van de gecoördineerde wetten op de Raad van State en het Koninklijk Besluit van 30 november 2006 tot vaststelling van de cassatieprocedure bij de Raad van State. Dit beroep dient schriftelijk en aangetekend te gebeuren binnen de dertig dagen na kennisgeving van deze beslissing en ondertekend te zijn door een advocaat. Bij het beroep moeten zijn gevoegd een kopie van het aangevochten arrest, de bijgevoegde stukken dienen genummerd en geïnventariseerd te zijn, en zes eensluidend verklaarde afschriften van het beroep.

Arrest nr. 5.908 van 4 september 2020 in de zaak 2020/219

In zake: Jakob SWAENPOEL
                  bijgestaan en vertegenwoordigd door
                  advocaten Jo Raes en Gaëlle De Smet
                  kantoor houdend te 9000 Gent
                  Koningin Fabiolalaan 56/A

tegen:

UNIVERSITEIT GENT
woonplaats kiezend te 8310 Brugge
Baron Ruzettelaan 27

I. Voorwerp van de vordering

Het beroep, ingesteld op 23 juli 2020, strekt tot nietigverklaring van de studievoortgangsbepaling van 6 juli 2020 en van de beslissing van de institutionele beroepscommissie van de Universiteit Gent van 16 juli 2020 waarbij het intern beroep van verzoeker ongegrond wordt verklaard en het examencijfer van 9/20 voor het opleidingsonderdeel ‘Waarschijnlijkheidsrekening en Statistiek’ wordt bevestigd.

II. Verloop van de rechtspleging

Verwerende partij heeft een antwoordnota neergelegd en verzoekende partij heeft een wederantwoordnota neergelegd.

De partijen zijn opgeroepen voor de terechtzitting, die heeft plaatsgevonden op 4 september 2020.

Voorzitter van de Raad Jim Deridder heeft verslag uitgebracht.

Advocaat Jo Raes, die verschijnt voor verzoekende partij en Sabien Lust, die verschijnt voor de verwerende partij, zijn gehoord.

III. Feiten

Verzoeker is in het academiejaar 2019-2020 ingeschreven in de opleiding ‘Bachelor of science in de Ingenieurswetenschappen’.

Tot het curriculum van verzoeker behoort het opleidingsonderdeel ‘Waarschijnlijkheidsrekening en Statistiek’.

Ten gevolge van de COVID-19-crisis wijzigt de instelling de evaluatiemethode van oorspronkelijk gedeeltelijk niet-periodegebonden en gedeeltelijk periodegebonden (twee tussentijdse schriftelijke testen en een schriftelijk openboekexamen) naar vier tussentijdse online schriftelijke testen volgens het open boek-principe.

Vóór de vierde van deze testen meldt een ‘klokkenluider’ dat de examinandi gebruik zullen maken van een ‘google doc’, waarvan de link onder de studenten wordt gedeeld. Deze link wordt aan de docent van het opleidingsonderdeel bezorgd. De docent stelt bij aanvang van de test vast dat de vragen in het document verschijnen en dat ook antwoorden worden uitgewisseld – er zijn een honderdtal examinandi (anoniem of onder een alias) actief in het betrokken document. De docent neemt enkele screenshots van het document en verwijdt het vervolgens. Sommige studenten proberen het document opnieuw te herstellen en de toegang van de docent en de assistenten te blokkeren. Anderen starten een nieuw document op om vragen en antwoorden te delen; ook van dat document ontvangt de docent de link.

Tegen de studenten die konden worden geïdentificeerd, wordt een examentuchtprocedure opgestart. Mede gelet op de omvang van de fraude die aan de hand van deze procedures kon worden vastgesteld, komen de betrokken docenten en de examencommissie tot de beslissing dat de evaluaties voor deze test volledig onbetrouwbaar zijn, omdat geen enkele garantie kon worden geboden dat de studenten die deelnamen correct werden gequoteerd en hun competenties correct werden ingeschat.

De docenten en de examencommissie beslissen op 3 en 4 juni 2020 om onder meer voor het opleidingsonderdeel ‘Waarschijnlijkheidsrekening en Statistiek’ de niet-periodegebonden evaluaties (NPGE’s) ongeldig te verklaren en een nieuw examen ‘on campus’ te organiseren op 1 juli 2020.

Dit wordt aan de studenten meegedeeld met een e-mail van 4 juni 2020.

Verzoeker neemt op 1 juli 2020 deel aan het nieuwe examen voor het opleidingsonderdeel ‘Waarschijnlijkheidsrekening en statistiek. Hij behaalt daarbij een examencijfer van 9/20.

De proclamatie heeft plaats op 6 juli 2020.

Dit is de eerste bestreden beslissing.

Op 10 juli 2020 stelt verzoeker tegen deze beslissing het volgend intern beroep in:

“Langs deze weg wens ik beroep aan te tekenen tegen de examenbeslissing voor het opleidingsonderdeel Waarschijnlijkheidsrekening en statistiek, zoals meegedeeld op de proclamatie van 6 juli 2020. Dit beroep is gesteund op de feiten en middelen zoals hierna uiteengezet.

Voor het opleidingsonderdeel Waarschijnlijkheidsrekening en statistiek werd op 8 april 2020 via Ufora meegedeeld dat het examen zou plaatsvinden in de vorm van vier online evaluaties, telkens voor een deel van de leerstof. Dit werd gedaan om het hoofd te bieden aan de nieuwe realiteit rond het coronavirus, waarvoor het examenreglement en het aanvullende facultaire reglement op basis van overmacht werden aangepast.

De online evaluaties werden ingepland op 18 maart 2020, 22 april 2020, 6 mei 2020 en 20 mei 2020 en hebben ook wel degelijk plaatsgevonden. Op basis van dit examen is mijn resultaat voor Waarschijnlijkheidsrekening en statistiek 10 op 20. Tijdens de laatste van die evaluaties zou, in hoofde van een aantal studenten die deel uitmaken van een groep op Facebook Messenger, fraude zijn vastgesteld, dan wel een vermoeden van fraude zijn ontstaan. Ik heb begrepen dat deze personen ook werden gehoord en dat zij zouden hebben verklaard dat er op 1/2 Stuk 1 grotere schaal zou zijn gefraudeerd. Op basis daarvan werd op 4 juni 2020 dan beslist en meegedeeld dat het examen door iedereen opnieuw moest worden gedaan en ook niet langer online zou gebeuren. Voor mij heeft dit examen plaatsgevonden op 1 juli 2020, met een resultaat van 9 op 20.

Ik ben het volledig eens dat fraude dient te worden bestraft. Eerlijkheid en integriteit zijn voor mij essentiële waarden. Op geen enkele manier en in geen enkele mate heb ik gefraudeerd of aan frauduleuze praktijken deelgenomen. Ik maak ook geen deel uit van de bewuste groep op Messenger.

Bovendien bevestigt het feit dat ik helemaal niet ben betrokken bij of gehoord in het onderzoek naar de fraude, zoals dat in overeenstemming met het examenreglement heeft plaatsgevonden, ook duidelijk dat er geen enkel vermoeden van fraude ten opzichte van mij bestond. Toch krijg ook ik – samen met zovele andere niet-betrokken studenten – de sanctie om het examen opnieuw te doen, opgelegd. Dat dit gebeurt op basis van een

algemene, niet-geconcretiseerde verklaring van personen die zelf als deelnemers aan fraude zijn geïdentificeerd, is in mijn ogen niet correct en niet gefundeerd.

Naast de impact die de hele fraudediscussie en de daaruit voortvloeiende onzekerheid op mijn studiefocus heeft gehad, heeft de beslissing om het examen opnieuw te laten plaatsvinden ook mijn studieplanning negatief beïnvloed, in die zin dat ik deze van bij de aanvang anders zou hebben georganiseerd. Alle samen zijn dit verre van goede omstandigheden om de examens naar best vermogen door te maken. Bovendien wordt door de hele zaak mijn studielast voor de tweedekansexamenperiode verhoogd, wat mogelijk nog bijkomende gevolgen zal hebben. Bij wijze van conclusie werkt de beslissing om het examen Waarschijnlijkheidsrekening en statistiek opnieuw te laten plaatsvinden duidelijk in mijn nadeel, terwijl er hiervoor geen enkele grond bestond en bestaat ten opzichte van mij persoonlijk. Om deze redenen teken ik dan ook beroep aan tegen de beslissing om mij voor dit opleidingsonderdeel 9 op 20 toe te kennen en wil ik u vragen mijn eerste resultaat van 10 op 20 te valideren.”

De institutionele beroepscommissie behandelt dit beroep in zitting van 16 juli 2020 en komt daarbij tot de volgende beslissing:

“[...]”

De institutionele beroepscommissie heeft integraal kennisgenomen van de argumenten zoals die zijn geformuleerd in het beroepschrift.

De institutionele beroepscommissie stelt vast dat de student het examencijfer van 9/20 niet inhoudelijk betwist maar enkel vraagt om de oorspronkelijke punten terug te krijgen.

De institutionele beroepscommissie begrijpt de frustratie, het ongenoegen en de kwaadheid van de student. Op woensdag 3 juni 2020 werd echter duidelijk dat de fraude zeer grootschalig was: meer dan 250 studenten bleken (in mindere of meerdere mate) bij de fraude betrokken. Na lange discussie binnen de examencommissie en na overleg met de juridisch adviseur onderwijs zijn de examencommissie en de verantwoordelijk lesgever toen tot de conclusie gekomen dat de afgenomen evaluaties van het opleidingsonderdeel Waarschijnlijkheidsrekening en Statistiek niet meer als betrouwbaar beschouwd kon worden.

De UGent streeft ernaar om waarheidsgetrouwe examencijfers toe te kennen waarbij een student een cijfer krijgt dat zijn of haar kennis en kunde reflecteert. Dat is ook haar decretale plicht en de examencijfers die zij toekent, dienen een correcte weerspiegeling te zijn van de competenties van alle betrokken studenten. Aangezien op woensdag 3 juni 2020 bleek dat de toekenning van een waarheidsgetrouw examencijfer voor deze evaluaties in het geheel niet meer mogelijk was vanwege het grootschalige karakter van de fraude en het veelvuldig gebruik daarbij van ‘aliassen’, waardoor het onmogelijk was om alle studenten te identificeren die bij de fraude waren betrokken, hebben de examencommissie en de verantwoordelijk lesgever de zeer moeilijke maar enige correcte beslissing genomen die zij in deze omstandigheden kon nemen, en met name het examen ongeldig verklaard.

Dit kan overigens niet worden gekwalificeerd als een “straf” of een “sanctie”, zoals de student aangeeft, maar moet eerder worden gekwalificeerd als een ordemaatregel, die het logische gevolg is van de vaststelling dat een evaluatie alle validiteit mist door de omstandigheden waarin die evaluatie heeft plaatsgevonden.

Het toekennen van een examencijfer behoort tot de bevoegdheid van de verantwoordelijke lesgever. Omwille van de omvang van de fraude heeft de verantwoordelijke lesgever moeten vaststellen dat voor geen enkele student die aan de evaluaties deelnam kon worden uitgemaakt of prestaties op de betrokken evaluaties een correcte weergave waren van de mate waarin die student de eindcompetenties van het betrokken vak in voldoende mate beheerst. De evaluaties missen door die omstandigheden elke validiteit. De examencommissie, die zich op vraag van de lesgever eveneens over deze problematiek heeft gebogen, kwam tot dezelfde conclusie.

In die omstandigheden had de lesgever geen andere keuze dan de betrokken evaluaties ongeldig te verklaren en de resultaten niet mee te nemen in de uiteindelijke beoordeling van de studenten. De examencommissie heeft daarmee uitdrukkelijk ingestemd.

Op deze beslissing kan niet worden teruggekomen noch kunnen de onbetrouwbare cijfers toch terug worden toegekend aan de studenten. Er kan immers niet onomstotelijk worden nagegaan wie al dan niet bij de fraude betrokken was en ook de student bewijst in zijn beroepsschrift niet dat hij op geen enkele wijze bij de fraude betrokken was.

De student meldt dat zijn studieplanning in de war was en zijn studiefocus weg was door deze maatregel wat zich ook geuit heeft in de 9/20 voor het opleidingsonderdeel. De institutionele beroepscommissie kan begrijpen dat de beslissing om de resultaten van de niet-periodegebonden evaluaties van het vak te annuleren de focus en planning van de student hebben beïnvloed, maar de beslissing van de examencommissie werd zo snel mogelijk aan de studenten meegedeeld en er werd zoveel mogelijk rekening gehouden met de examenroosters van de studenten zodat ze zich optimaal op dit examen zouden kunnen voorbereiden.

De nieuwe examendatum van 1 juli gaf de student meer dan voldoende tijd om zich voor te bereiden op het nieuwe examen van het litigieuze vak, te meer daar de student dit vak allicht al eerder grondig had ingestudeerd om zich voor te bereiden op de niet-periodegebonden evaluaties die voor dit vak waren voorzien.

Wat het argument betreft dat dit een invloed heeft op de studielast van de tweedekansexamenperiode merkt de institutionele beroepscommissie op dat dit inderdaad zo is maar dat dit gegeven vreemd is aan de vraag of de student de eindcompetenties van Waarschijnlijkheidsberekening en statistiek voldoende zou beheersen. Het cijfer van 9/20 toont aan dat dit nog niet het geval is en daaruit vloeit voort dat de student inderdaad dit vak in de tweede zitting moet hernemen. Dit is voor alle studenten die niet slaagden of niet getolereerd zijn voor het betreffende vak hetzelfde, alle studenten worden bijgevolg gelijkberechtigd.

Hoe dan ook maakt dit alles het toegekende examencijfer niet onregelmatig.

Aangezien de student het behaalde examenresultaat van 9/20 niet inhoudelijk betwist, ziet de institutionele beroepscommissie geen reden om aan het cijfer te twijfelen. Voor

de volledigheid stelt de institutionele beroepscommissie vast dat de student 9 van de 20 vragen correct had beantwoord. Er werd geen standard setting toegepast.

Het intern beroep wordt ongegrond verklaard.”

Dit is de tweede bestreden beslissing.

IV. Ontvankelijkheid

Verwerende partij werpt als exceptie van onontvankelijkheid op dat het beroep bij de Raad niet kan worden gericht tegen de eerste bestreden beslissing, aangezien het intern beroep devolutieve werking heeft en de beslissing van de institutionele beroepscommissie in de plaats komt van de initiële examenbeslissing.

Verzoeker verwijst in zijn wederantwoordnota naar een model van verzoekschrift op de website van de Raad, en stelt dat de vermelding van de eerste bestreden beslissing berust op een misverstand.

Beoordeling

Verzoeker richt zijn beroep zowel tegen de beslissing van de interne beroepsinstantie als tegen de initiële examenbeslissing.

Of een initiële studievoortgangsbepaling in de huidige stand van de procedure nog het voorwerp kan uitmaken van een beroep bij de Raad, is afhankelijk van de omvang van de bevoegdheid van het orgaan dat instaat voor de behandeling van het intern beroep, dat de student op straffe van onontvankelijkheid van zijn beroep bij de Raad eerst dient uit te putten.

Te dezen bepaalt artikel 100 van het onderwijs- en examenreglement 2019-2020 van de verwerende partij dat de institutionele beroepscommissie in geval van een ontvankelijk intern beroep een nieuwe beslissing neemt die strekt tot het bevestigen van de bestreden beslissing of tot het herzien ervan, waarbij de institutionele beroepscommissie over dezelfde bevoegdheden beschikt als het in eerste aanleg beslissend orgaan.

Verwerende partij heeft haar interne beroepsprocedure aldus derwijze georganiseerd dat de beroepsinstantie over volheid van bevoegdheid beschikt, zodat de beslissing van dit beroepsorgaan in de plaats treedt van de initiële studievoortgangsbepaling, die dan op haar beurt uit de rechtsorde verdwijnt en bijgevolg niet meer in rechte aanvechtbaar is.

De exceptie is gegrond. Het beroep is niet ontvankelijk ten aanzien van de eerste bestreden beslissing, en enkel – wat het voorwerp betreft – ontvankelijk ten aanzien van de tweede bestreden beslissing (verder: de bestreden beslissing).

Overigens is de vermelding van zowel de initiële studievoortgangsbepaling als de beslissing op intern beroep op het – louter informatieve – modelberoepsschrift op de website van de Raad te verklaren door het gegeven dat niet in alle hogeronderwijsinstellingen de interne beroepsinstantie volheid van bevoegdheid heeft, zodat de initiële studievoortgangsbepaling in sommige gevallen niet uit de rechtsorde is verdwenen en wel degelijk het voorwerp van een beroep bij de Raad kan uitmaken.

V. Onderzoek van de middelen – gegrondheid en rechtsmacht van de Raad

Verzoeker voert vijf middelen aan. De eerste vier van die middelen zijn gesteund op het zorgvuldigheidsbeginsel en de hoorplicht, het redelijkheidsbeginsel, het vertrouwensbeginsel en het rechtszekerheidsbeginsel, en machtsoverschrijding. Daarnaast beroept verzoeker zich in een vijfde middel op uitzonderlijke omstandigheden, wat kan worden begrepen op een appel aan het redelijkheidsbeginsel.

Standpunt van partijen

Wat het zorgvuldigheidsbeginsel en de hoorplicht betreft, is verzoeker het niet eens met de beslissing van de examencommissie om het eerste examen ongeldig te verklaren.

Ten eerste is verzoeker van oordeel dat uit de chronologie van de feiten, en in het bijzonder de eerste meldingen van fraude op 19 april 2020, niet blijkt dat de betrokken faculteit de nodige voorzorgen heeft genomen om fraude zoveel mogelijk uit te sluiten. Nochtans mag volgens verzoeker van een zorgvuldig handelende onderwijsinstelling worden verwacht dat zij, in het bijzonder wanneer zij zich in een overmachtssituatie bevindt, alles in het werk stelt

om de evaluatie zo ordentelijk mogelijk te laten verlopen. Verzoeker voert aan dat verwerende partij evenwel geen gebruik heeft gemaakt van de mogelijkheden die haar daartoe ter beschikking stonden, zoals het vragen van een 360° beeld van de examenruimte, beslissen om geen online examens te organiseren of het gebruik van een specifieke browser verplichten.

Ten tweede is verzoeker de mening toegedaan dat de faculteit ook ná de feiten “eigenaardig” heeft gehandeld, met name door geen zorgvuldig onderzoek te voeren naar wie bij de fraude betrokken was of wie de fraude werkelijk heeft gepleegd. Het is voor verzoeker onzorgvuldig om in de plaats daarvan een “algemene tuchtprocedure” te voeren. Een en ander klemmt voor verzoeker des te meer nu hij niet werd gehoord, wat voor hem leidt tot een schending van de hoorplicht. Dat de beroepscommissie stelt dat het onmogelijk is om alle studenten te identificeren die bij de fraude zijn betrokken, overtuigt verzoeker niet omdat, zoals hierboven aangevoerd, daartoe weinig moeite is ondernomen. Dit terwijl uit de berichtgeving in de media nochtans wel blijkt dat de fraudeplegers werden geïdentificeerd. Verzoeker neemt ten slotte aanstoot aan de overweging dat hij niet bewijst dat hij niet bij fraude was betrokken; het gaat hier voor verzoeker duidelijk om een ongeoorloofde omkering van de bewijslast.

Nog wat het zorgvuldigheidsbeginsel betreft, voert verzoeker aan dat de beroepscommissie geen zorgvuldig onderzoek heeft verricht naar de vraag of verzoeker al dan niet fraude kan worden verweten.

Met betrekking tot het redelijkheidsbeginsel is verzoeker van oordeel dat de beroepscommissie een kennelijk onredelijke beslissing heeft genomen. Hij verwijst naar berichtgeving in de media, waaruit blijkt dat verwerende partij de initiatiefnemers van de fraude wél heeft kunnen identificeren, om ze – volgens verzoeker – vervolgens mild te straffen, wat haaks staat op de beslissing die verzoeker heeft moeten ondergaan. De kwalificatie van de beslissing tot annulering van de eerste examens als ‘ordemaatregel’ overtuigt verzoeker niet, omdat die beslissing niet proportioneel is en omdat niet blijkt op grond van welke bepaling in het examenreglement die beslissing kon worden genomen. De beroepscommissie heeft volgens verzoeker ten onrechte geen rekening gehouden met de onvakkundige wijze waarop de faculteit met de situatie is omgesprongen.

Ook inzake het vertrouwensbeginsel en het rechtszekerheidsbeginsel voert verzoeker aan dat het examenreglement niets vermeldt over een ordemaatregel in de context van het organiseren van een tweede examen. De bepalingen inzake fraude kunnen dan weer niet dienstig worden ingeroepen, omdat het hernemen van het examen niet als een sanctie of straf wordt omschreven. Verzoeker stipt ook aan dat een student krachtens artikel 56 van het examenreglement binnen eenzelfde examenperiode slechts eenmaal voor een opleidingsonderdeel kan worden beoordeeld.

Omdat het voor verzoeker, onder verwijzing naar de bepalingen van de artikelen 70 en 49 van het examenreglement niet duidelijk is op grond van welke bevoegdheid de docent dan wel de examencommissie is overgegaan tot het nemen van de beslissing om een tweede examen te gelasten, is er voor verzoeker ook sprake van machtsoverschrijding.

Ten slotte beklaagt verzoeker zich erover dat geen rekening is gehouden met de uitzonderlijke omstandigheden waarmee hij zich geconfronteerd zag. De grootschalige fraude enerzijds, en de coronacrisis anderzijds hebben immers een grote impact gehad op het normale functioneren van verzoeker. In dat verband wijst verzoeker ook naar de interne richtlijn van verwerende partij waarin naar aanleiding van de Covid-19-crisis aan de docenten werd gevraagd om ‘mild’ te zijn.

Alvorens in te gaan op de middelen, stipt verwerende partij in haar antwoordnota aan dat verzoeker ook in de huidige stand van het geding niet betwist dat de score die voor het examen ‘Waarschijnlijkheidsrekening en Statistiek’ van 1 juli 2020 bekwam, een correcte weergave is van zijn prestaties op dat examen. Verzoeker voert integendeel enkel grieven aan die betrekking hebben op de vraag of de institutionele beroepscommissie niet had moeten oordelen dat de initiële beslissing om de resultaten van de niet-periodegebonden evaluaties niet in rekening te brengen en in de plaats een examen te organiseren, onregelmatig was en buiten toepassing had moeten laten.

Dit is volgens verwerende partij evenwel een vraag die zich buiten de bevoegdheid van de institutionele beroepscommissie bevindt, aangezien die initiële beslissing geen studievoortgangsbepaling is en de beroepscommissie van een geschil ter zake ook niet op een onrechtstreekse wijze kennis kan nemen. Ook de Raad op zijn beurt, zo stelt verwerende partij, kan in het raam van het huidige beroep die regelmatigheidstoets niet doorvoeren. Een

beroep op artikel 159 van de Grondwet om zulks toch te doen, is volgens verwerende partij niet mogelijk omdat deze bepaling enkel van toepassing is op bestuurshandelingen van administratieve overheden, terwijl de decreetgever de relatie tussen student en hogeronderwijsinstelling in de eerste plaats als contractueel heeft gekwalificeerd. Enkel ingeval een beslissing kan worden gekwalificeerd als studievoortgangsbepaling komt deze, nog steeds volgens verwerende partij, in aanmerking voor indirecte toetsing op basis van artikel 159 van de Grondwet, zij het ook dan nog enkel indien deze beslissing zelf nog vatbaar is voor beroep en dus nog niet definitief is geworden. De initiële beslissing kan evenwel niet worden gekwalificeerd als een studievoortgangsbepaling, zodat die beslissing uitsluitend moet worden gesitueerd in de contractuele relatie tussen verzoeker en verwerende partij, wat dan weer betekent dat de Raad – bij gebreke aan uitdrukkelijke bevoegdheidstoewijzing – ter zake niet bevoegd is.

Wat het eerste middel betreft, doet verwerende partij in hoofddorde gelden dat dit middel nieuw is en niet werd opgeworpen voor de institutionele beroepscommissie, zodat het onontvankelijk is.

Ondergeschikt voert zij het volgende aan (voetnoten zijn weggelaten):

“Verzoeker stelt vooreerst dat verwerende partij niet de nodige voorzorgen heeft genomen om fraudepraktijken zoveel mogelijk uit te sluiten, en dat er nadat er een eerste keer grootschalige fraude werd vastgesteld vanuit de faculteit geen concrete actie werd ondernomen om fraude en samenwerkingen tussen studenten onmogelijk te maken.

Dit argument houdt geen steek en strookt absoluut niet met de waarheid.

Er werd inderdaad al een eerste keer grootschalige fraude vastgesteld bij een NPGE voor het vak “meetkunde en lineaire algebra” (MeLA) in het begin van de lockdownperiode. De betrokken lesgever (prof. [D.S.]) had dit opgemerkt bij het verbeteren van de ingediende testen en heeft daarna ook onmiddellijk een waarschuwing gepubliceerd op Ufora om duidelijk te maken dat dit niet kon (stuk 9).

Na dat eerste incident zijn er wel degelijk maatregelen genomen om online-evaluaties zo fraudeproof mogelijk te maken. Er waren door de universiteit zelf al richtlijnen gegeven omtrent hoe een online examen zo fraudeproof mogelijk gemaakt kan worden, en die richtlijnen werden vanaf dan ook toegepast:

- De duur van de evaluaties werd beperkt en aan de deelnemers werd niet meer tijd gegeven dan strikt noodzakelijk, wat studenten moet ontmoedigen om contact op te nemen met medestudenten en daarmee onnodig tijd te verliezen of er werd gewerkt met timeboxes waarbij studenten maar een beperkte tijd krijgen per vraag

om die vraag op te lossen. Ook dat ontmoedigt activiteiten die tijd kosten zoals uitwisselen van informatie onder studenten.

- Er werd gewerkt met verschillende vragenreeksen zodat niet alle studenten dezelfde vragen kregen. Die vragen werden bovendien onderling nog geshuffeld zodat studenten met dezelfde vragenlijst die vragen toch in een verschillende volgorde te zien kregen.
- Het systeem werd zo ingesteld dat studenten niet of maximaal één keer konden terugkeren naar vorige vragen.

Zoals blijkt uit de berichten die hierover werden gepost op Ufora, werden die richtlijnen ook toegepast voor de niet-periodegebonden evaluaties van WenS.

Er was inderdaad ook een mogelijkheid om een 360° beeld te vragen van de examenruimte. Dat werd niet toegepast voor de NPGE's van WenS om de eenvoudige reden 1) dat dit te tijdrovend is voor een grote groep als deze die de NPGE's van WenS dienden af te leggen (voor dit vak waren ongeveer 400 studenten ingeschreven, die dan allemaal één voor één hun hele examenruimte zouden moeten laten zien), en 2) dat dit enkel een momentopname oplevert en niet belet dat de studenten toch nog gaan frauderen voordat of nadat zij hun examenruimte hebben laten zien.

Ook het argument dat andere universiteiten geen online examens organiseerden om fraude tegen te gaan, gaat niet op. Vooreerst strookt dit niet met de waarheid; aan alle universiteiten zijn een aantal evaluaties online doorgegaan. Vervolgens was dit ook volstrekt onmogelijk. De lock-downmaatregelen lieten niet toe om on campus evaluaties te organiseren. Pas heel laat (ongeveer 20 mei) is het bericht gekomen dat er toch on campus evaluaties konden worden georganiseerd maar dat pas vanaf 1 juni, en bovendien met dermate strenge voorzorgsmaatregelen dat het gewoon niet mogelijk was om binnen de bestaande capaciteit alle examens on campus te laten doorgaan. De UGent heeft bijkomende ruimtes gehuurd (onder meer drie hallen in Flanders Expo) om bijkomende examencapaciteit te creëren en heeft bovendien ook ruimtes die normaal niet voor examens worden gebruikt (vb. sportzalen) omgevormd tot examenruimtes, maar zelfs met die bijkomende (overigens dure!) inspanningen was er nog steeds onvoldoende capaciteit om alle examens on campus te laten doorgaan.

Op het ogenblik waarop werd beslist om het examen van WenS te vervangen door vier online testen, was bovendien nog helemaal niet geweten of er on campus examens zouden kunnen doorgaan en waren de berichten nog steeds in die zin dat de universiteiten wellicht pas vanaf augustus zouden kunnen opengaan. Het zou dan ook zeer onvoorzichtig zijn geweest als alle lesgevers toch zouden hebben gespeculeerd op een normale examenperiode en alle evaluaties en examens verwezen zouden hebben naar die examenperiode om ze on campus te laten doorgaan.

Dat de lesgever van WenS ervoor heeft geopteerd om online te evalueren, en daarvoor ook binnen de grenzen van de redelijkheid alle technisch mogelijke voorzorgsmaatregelen heeft genomen, getuigt dan ook helemaal niet van onvoorzichtigheid maar juist van grote voorzichtigheid.

Het gebruik tenslotte van de browsers waar verzoeker naar verwijst, zou trouwens de gepleegde fraude ook niet hebben kunnen beletten, nog daargelaten dat het helemaal niet zo evident is om studenten te verplichten bepaalde software op hun computer te

installeren. De betrokken studenten zouden de fraude dan wellicht niet hebben kunnen plegen op dezelfde computer als deze waarop ze het examen oplosten, maar konden daarnaast perfect gebruik maken van ander informaticamateriaal (GSM, tablet, tweede computer) om toch gewoon door te gaan met de frauduleuze praktijken.

Geen enkel online examen kan volledig fraudeproof georganiseerd worden. Lesgevers die online willen examineren, kunnen enkel proberen om door begeleidende maatregelen de fraudemogelijkheden zoveel mogelijk te beperken. Maar daarnaast kunnen ze niet anders dan erop vertrouwen dat ook de studenten hun verantwoordelijkheid zouden nemen en het spel eerlijk zouden spelen. Zij zijn daartoe trouwens ook contractueel verplicht t.a.v. de universiteit. Die verantwoordelijkheid heeft de meerderheid van de studenten die deelnamen aan de testen van WenS echter niet genomen, en daardoor hebben zij – en niet de lesgever aan wie niets kan worden verweten – ervoor gezorgd dat ook hun medestudenten die wel hun verantwoordelijkheid hebben genomen en het spel eerlijk hebben gespeeld, in hun brokken hebben gedeeld.

Het is ook niet zo dat verwerende partij geen zorgvuldig onderzoek heeft gevoerd om te achterhalen wie allemaal bij de fraude was betrokken. Het grote praktische probleem waar verwerende partij mee geconfronteerd werd, was dat de meeste studenten die deelnamen aan de fraude, dat niet deden in hun eigen naam maar wel via een profiel dat een andere naam heeft gekregen. Dat maakt dat verwerende partij wel kon vaststellen dat grootschalige fraude werd gepleegd, maar enkel die studenten kon identificeren die zo onverstandig waren geweest om gewoon hun eigen profiel te gebruiken en zich in de diverse systemen die werden gebruikt aan te melden in eigen naam. Die studenten zijn wel degelijk geïdentificeerd en hebben een examentuchtmaatregel gekregen, die overigens ook niet mals was. Meer was technisch niet mogelijk. Verwerende partij merkt daarbij nog op dat zij als tuchtinstantie geen politiebevoegdheden heeft, wat haar hoe dan ook zeer sterk beperkt in de instrumenten die ze kan inzetten om internetfraude te achterhalen en de fraudeurs te identificeren.

Verzoeker werpt vervolgens op dat hij niet werd gehoord voorafgaand aan de litigieuze beslissing hoewel die beslissing ook voor hem een sanctie inhield.

Verwerende partij merkt op dat de beslissing om een vak niet te evalueren via reeds afgenomen testen maar wel via een nieuw examen, geen tuchtbeslissing is in het raam waarvan alle betrokkenen zouden moeten worden gehoord, maar niets meer is dan een maatregel met betrekking tot de organisatie van een opleidingsonderdeel en de evaluatie daarvan. De hoorplicht is ter zake niet van toepassing. Overigens is deze beslissing, zoals eerder al gezegd, hoe dan ook geen bestuurshandeling, en alleen al om die reden zijn de beginselen van behoorlijk bestuur waaronder de hoorplicht niet van toepassing.”

Ook met betrekking tot het tweede middel werpt verwerende partij in hoofddorde op dat het gaat om een nieuw, en in de huidige stand van de procedure derhalve onontvankelijk middel.

Ondergeschikt ten gronde, zet verwerende partij het volgende uiteen:

Verzoeker noemt de genoemde maatregel vooreerst disproportioneel in vergelijking met de sanctie die de fraudeurs hebben opgelopen en die, afgaande op de berichtgeving in het nieuwsblad, “mild” zou zijn geweest. Daargelaten het feit dat de geïdentificeerde fraudeurs wel degelijk een strenge sanctie hebben gekregen (de sancties varieerden afhankelijk van de mate waarin de fraude bewezen kon worden, en gingen tot verlies van alle credits uit het lopende academiejaar zonder mogelijkheid om deel te nemen aan de herexamens, wat bezwaarlijk “mild” kan worden genoemd!), is de maatregel die werd genomen allerminst disproportioneel.

Zoals in het overzicht van de feiten reeds aangegeven, is aangetoond dat de fraude zich uitstreckte over een groep van 250 à 300 studenten, dus over méér dan 2/3 van de studenten die de testen dienden af te leggen. De resultaten van de afgenomen tests waren aldus volstrekt onbetrouwbaar. Het was in elk geval duidelijk dat heel veel studenten een cijfer hadden gekregen dat niet correspondeert met hun competenties, en anderzijds was het allerminst duidelijk welke studenten correct werden beoordeeld en welke niet. In deze omstandigheden, die voor de lesgever die hiermee werd geconfronteerd overigens perfect als overmacht kunnen worden gekwalificeerd, heeft een lesgever geen andere keuze dan de afgenomen evaluaties niet in zijn beoordeling te betrekken en een nieuwe evaluatie te organiseren. Het is immers hoe dan ook de decretaale plicht van de UGent om waarheidsgetrouwe diploma's af te leveren en de examencijfers die zij toekent dienen dus hoe dan ook een correcte weerspiegeling te zijn van de competenties van alle betrokken studenten bij de geëvalueerde vakken.

Meteen is ook duidelijk op welke grond dergelijke maatregel kon worden genomen: verwerende partij heeft decretaal onderwijsbevoegdheid gekregen, en heeft de taak toegewezen gekregen om diploma's af te leveren. Die diploma's geven aan dat de houder ervan bepaalde competenties heeft bereikt. Het uitreiken van diploma's is bovendien een taak van algemeen belang, en in het algemeen belang is het evident dat een afgeleverd diploma ook waarheidsgetrouw moet zijn. Elkeen moet erop kunnen vertrouwen dat een persoon die een bepaald diploma heeft, ook over de competenties beschikt die met dat diploma worden geattesteerd. In het licht van deze taak van algemeen belang, is het noodzakelijk dat de evaluaties die worden afgenomen over de verschillende vakken een correcte weerspiegeling bieden van de competenties die de betrokkene heeft bereikt. Is dat niet het geval, dan moet die evaluatie noodzakelijk buiten beschouwing worden gelaten en vervangen worden door een evaluatie die wel valide is. Dat is wat hier ook is gebeurd. Deze beslissing heeft inderdaad tot gevolg gehad dat ook studenten wier competenties wel correct waren gemeten, een nieuw examen hebben moeten afleggen, maar dat individuele nadeel weegt niet op tegen het algemeen belang dat vereist dat een evaluatie valide is en een correcte weerspiegeling inhoudt van bereikte competenties. Van enige onredelijkheid of disproportionaliteit is dan ook geen sprake.”

Het derde en vierde middel behandelt verwerende partij samen. Andermaal werpt verwerende partij in hoofddorde tegen dat de middelen onontvankelijk zijn, omdat verzoeker zij in het intern beroep niet heeft opgeworpen.

Ten gronde repliceert verwerende partij wat het rechtszekerheidsbeginsel betreft vooreerst dat dit argument reeds werd beantwoord in de repliek op het tweede middel. Zij herhaalt dat er geen sprake is van een examentuchtbeslissing. Essentieel voor een tuchtsanctie en dus ook voor een examentuchtsanctie is immers dat zij beoogt om tuchtrechtelijk sanctioneerbare feiten, die individueel toe te schrijven zijn aan de steller ervan, te bestraffen met één – of in voorkomend geval een combinatie – van de tuchtstraffen die in de toepasselijke rechtspositieregeling zijn voorzien, wat *in casu* niet het geval is. Dat de beslissing weliswaar werd genomen “naar aanleiding van examenfeiten”, doet immers geen afbreuk aan het gegeven dat *primo* deze examenfeiten niet aan verzoeker worden toegeschreven en *secundo* dat aan verzoeker ook geen sanctie wordt opgelegd. Het behoort volgens verwerende partij tot de autonomie van de lesgever om te bepalen op welke wijze hij de evaluatie van zijn vak organiseert binnen de grenzen van het toepasselijke onderwijs- en examenreglement en eventuele andere regelgeving. Hij dient er daarbij over te waken dat zijn evaluatie valide is en de door zijn studenten bereikte competenties correct weerspiegelt. Het is in dat kader dat de docent te dezen in samenspraak met de examencommissie heeft geoordeeld dat de niet-periodegebonden evaluaties niet bij de beoordeling van de resultaten van de studenten voor zijn vak zouden worden betrokken omdat ze door de grootschalige fraude en de onmogelijkheid van identificatie van alle fraudeurs onbetrouwbaar waren, en beslist heeft een nieuwe evaluatie af te nemen, dit keer onder de vorm van een schriftelijk open boek examen dat on campus zou worden afgenomen.

Dat beantwoordt voor verwerende partij meteen ook het vierde middel: de docent heeft wel degelijk de bevoegdheid om te bepalen hoe zijn vak wordt beoordeeld. Dat hij bij zijn beslissing hierover te dezen ook de examencommissie heeft betrokken, gezien de concrete omstandigheden van het geval, is daarbij voor verwerende partij geenszins onwettig. Een lesgever mag bij zijn beslissingen ter zake wel degelijk het advies inwinnen van andere organen, en dit getuigt te dezen zelfs van grote zorgvuldigheid in zijn handelen gelet op de impact van de genomen beslissing.

Wat ten slotte de door verzoeker ingeroepen uitzonderlijke omstandigheden betreft, repliceert verwerende partij als volgt:

“Verzoeker stelt ten slotte dat geen rekening werd gehouden met de uitzonderlijke omstandigheden waarin hij zich bevond. De grootschalige fraude enerzijds en de

coronacrisis anderzijds hebben een naar zijn zeggen immense impact gehad op het normale functioneren van de studenten en van hemzelf. Hij verwijst ook naar een richtlijn van de UGent waarin aan de docenten gevraagd werd om mild te zijn.

Verzoeker toont daarmee evenwel niet aan dat de bestreden beslissing op één of andere manier onregelmatig zou zijn.

Verzoeker heeft een eerlijke kans gekregen om zijn competenties voor het vak WenS te bewijzen, en dat door middel van een schriftelijk on campus examen, waarvoor hij ook de nodige voorbereidingstijd heeft gekregen.

Er was inderdaad aan lesgevers gevraagd om in deze coronatijden “mild” te zijn, en dat is ook gebeurd. Mildheid aan de dag leggen in die zin dat geen gevolg zou worden gegeven aan de vastgestelde fraude, is hoe dan ook ongewenst want mildheid kan niet tot gevolg hebben dat studenten credits verwerven voor vakken waarvan ze de competenties niet hebben verworven. Dergelijke “mildheid” is er dus inderdaad niet geweest. Er is wel mildheid aan de dag gelegd in die zin dat een zo goed mogelijke oplossing is gezocht voor het probleem van het ontbreken van een valide evaluatie voor WenS. Hier werd een examen georganiseerd dat in de best mogelijke omstandigheden werd afgenomen, na afloop van alle andere examens voor de betrokken groep studenten, en waarvoor aan de studenten de maximaal mogelijke voorbereidingstijd werd gegeven. Dat examen werd vervolgens mild verbeterd: het ging om een MCexamen waarvoor anders dan in “normale” omstandigheden geen standaardsetting werd gebruikt. Studenten die de helft van de vragen correct konden beantwoorden, slaagden dus, waar ze anders een hoger aantal vragen correct moeten hebben beantwoord om te kunnen slagen. Bovendien heeft de lesgever ook gebruik gemaakt van de zogenaamde “coronachecktool” waarmee lesgevers konden nagaan of hun resultaten in de lijn lagen van die van vorige jaren, en die aanpassingen van examencijfers in het voordeel van de studenten voorstelde in die gevallen waarin de resultaten globaal genomen lager waren dan vorige jaren of minder gunstig gespreid waren. Uit de coronacheck bleek dat er geen reden was tot aanpassing van de cijfers.

Verzoeker kan dan ook niet redelijk beweren dat geen gevolg werd gegeven aan de oproep om “mild” te zijn, voor zover dat überhaupt al een onregelmatigheid zou kunnen vormen.”

In zijn wederantwoordnota gaat verzoeker vooreerst in op de exceptie dat de Raad niet bevoegd is om uitspraak te doen over de beweerde onregelmatigheid van de initiële beslissing om het examen te laten overdoen. Hij betwist de visie van verwerende partij als volgt:

“Ten eerste, verwerende partij geeft een verkeerde voorstelling van zaken. Het beroep van concluant beperkt zich immers geenszins tot de beslissing om een nieuw examen te organiseren.

Concluant tekende beroep aan tegen de beroepsbeslissing d.d. 16 juli 2020 waarin werd gesteld:

- Dat de lesgever geen andere keuze had dan de evaluaties ongeldig te verklaren en de resultaten niet meer mee te nemen in de uiteindelijke beoordeling van de studenten;

- Dat er wel begrip kon worden opgebracht dat voormelde beslissing de focus en de planning van de student heeft beïnvloed, doch dat de beslissing zo snel mogelijk aan de studenten werd meegedeeld zodoende zij zich optimaal op het examen konden voorbereiden;
- maar dat het voorgaande het uiteindelijke toegekende cijfer niet onregelmatig maakt.

Het is duidelijk dat conculant het met alle opgesomde aspecten van de beroepsbeslissing d.d. 16 juli 2020 oneens is en dit als dusdanig heeft gecommuniceerd en onderbouwd.

Conculant is van oordeel dat:

- De beslissing om de evaluaties ongeldig te verklaren onregelmatig is en buiten toepassing dient te worden gelaten, en;
- dat deze onregelmatige beslissing een immense impact heeft gehad op de focus en de planning van de betrokken student;
- waardoor het uiteindelijk toegekende cijfer geen correcte weergave is van de prestaties.

In het beroepschrift d.d. 28 juli 2020 van conculant wordt het voorwerp van het beroep trouwens als volgt omschreven:

“Uit de motivering van de beslissing in beroep blijkt dat de beroepscommissie van oordeel is dat het behaalde resultaat 9/20 het bewijs levert dat beroeper de materie nog niet voldoende beheerst. Nochtans wordt hierbij volledig voorbijgegaan aan de impact die de situatie op beroeper heeft gehad. (...)

Beroeper wenst om die reden dat de studievoortgangsbepaling genomen op 6 juli 2020 en de beslissing intern beroep genomen op 16 juli 2020 zal worden vernietigd, en dat een nieuwe beslissing zal worden gewezen rekening houdende met de concrete omstandigheden (corona, fraude) alsook met het behaalde resultaat op het eerste examen.”

Conculant is dus geenszins akkoord met de stelling dat zijn ingesteld beroep zich zou beperken tot de ongeldigverklaring van de evaluaties.

Ten tweede is – in tegenstelling tot wat verwerende partij tracht te weerhouden – het beroep van conculant wel degelijk gericht tegen een studievoortgangsbepaling.

De Codex Hoger Onderwijs in art. I.3 formuleert een studievoortgangsbepaling als één van de volgende beslissingen, (wij onderlijnen) :

- een examenbeslissing, zijnde elke beslissing die, al dan niet op grond van een deliberatie, een eindoordeel inhoudt over het voldoen voor een opleidingsonderdeel, meerdere opleidingsonderdelen van een opleiding/postgraduaat, of een opleiding/postgraduaat als geheel;
- een examentuchtbeslissing, zijnde een sanctie opgelegd naar aanleiding van examenfeiten;
- [...]

(Codex Hoger Onderwijs in art. I.3.)

Concluant heeft beroep ingesteld tegen het toegekend examencijfer (9/20) Waarschijnlijkheidsrekening en statistiek, dat een eindoordeel inhoudt over het voldoen voor een opleidingsonderdeel. Bovendien is men tot dit cijfer gekomen ingevolge het nemen van een tuchtmaatregel. Dit klemmt des te meer uit het administratief dossier, en uit de tegenstrijdige argumentatie die de beroepscommissie in haar beroepsbeslissing heeft ontwikkeld.

Aldus bestaat er geen enkele twijfel over dat het beroep van concluant betrekking heeft op een studievoortgangsbetwisting.

Ten derde is concluant het – in elk geval (!) – ook niet eens met de stelling dat de institutionele beroepscommissie niet over de vereiste bevoegdheid zou beschikken om voormelde beslissing (om de resultaten van de eerste evaluatie als ongeldig te verklaren) onregelmatig te verklaren.

Artikel 100 §6 van het examenreglement van de Universiteit Gent stelt m.b.t. de bevoegdheid van de beroepscommissie het volgende, (*wij onderlijnen*) :

De Institutionele Beroepscommissie beslist:

- *hetzij tot de gemotiveerde afwijzing van het beroep op grond van de onontvankelijkheid ervan of van haar onbevoegdheid ervoor;*
- *hetzij tot het bevestigen van de door het beroep bestreden beslissing;*
- *hetzij tot het herzien van de door het beroep bestreden beslissing.*

De Institutionele Beroepscommissie beschikt daarbij over dezelfde bevoegdheden als de instantie die de bestreden beslissing heeft genomen. Ingeval een beroep werd ingesteld tegen een examenbeslissing die een eindoordeel inhoudt omtrent een opleidingsonderdeel, en de Institutionele Beroepscommissie van oordeel is over onvoldoende gegevens te beschikken om het afgelegde examen daadwerkelijk te herbeoordelen, kan zij beslissen tot het toekennen van een nieuwe examenkans aan de betrokken student. Ze bepaalt daarbij eveneens de modaliteiten van het examen. (Artikel 100 §6 van het examenreglement)

Hieruit vloeit dan voort dat de beroepscommissie over dezelfde bevoegdheden beschikt als de examencommissie.

Artikel 78 en 65 van het examenreglement van (de Universiteit Gent) stelt m.b.t. de bevoegdheid van de examencommissie het volgende:

Artikel 78, §3 van het examenreglement van verwerende partij (de Universiteit Gent) stelt m.b.t. de bevoegdheid van de examencommissie dat de examencommissie per opleiding is bevoegd voor het nemen van examentuchtbeslissingen overeenkomstig artikel 78, ongeacht de aard van het contract met de betrokken student.

Artikel 65, § 4 van het examenreglement (Herziening van examenbeslissingen) stelt als volgt: Vaststelling van fraude. Wanneer hierdoor het examencijfer, het slagen voor een deliberatiepakket, het slagen voor een opleiding of het bepalen van een

graad van verdienste werd beïnvloed, kan de bevoegde examencommissie haar beslissing te allen tijde herzien volgens de procedure bepaald in artikel 78.

De Raad van State oordeelde daarenboven met betrekking tot de bevoegdheden van een examencommissie eerder als volgt:

De examencommissie beschikt over een discretionaire bevoegdheid bij de beoordeling van het al dan niet geslaagd verklaren van de studenten. In casu ontbrak evenwel het relevant criterium van onderscheid tussen vergelijkbare gevallen evenals een objectieve en redelijke verantwoording voor hun verschillende behandeling. (RvS nr. 93.150, 8 februari 2001)

Aldus blijft dat zo het de examencommissie toekomt discretionair te oordelen over het al dan niet geslaagd zijn van een student die niet voor elk examen 10 op 20 heeft behaald, zij zelf, evidente gevallen niet te na gesproken, moet verwoorden waarom haar keuze op niet geslaagd zijn is gevallen; dat bovendien na het bezwaar van verzoekster en haar raadvrouw aandacht besteed had moeten worden aan de door hen ontwikkelde argumenten ten gunste van een herbeoordeling van haar prestaties; dat de verwerende partij daarvan ontslaan, neer zou komen op het negeren van de verplichting die zij, naar sub 3 is gezien, had om een procedure te organiseren voor het geval de beoordeling van de examencommissie inhoudelijk wordt betwist; dat het middel gegrond is. (RvS nr. 68.487, 30 september 1997)

Hieruit vloeit voort dat de beroepscommissie, net zoals de examencommi[s]sie, wel degelijk eveneens over de discretionaire bevoegdheid beschikt om te oordelen of, rekening houdend met de concrete omstandigheden, geen ander examencijfer moest worden toegekend.

Er kan hierbij ook worden opgemerkt dat de concrete omstandigheden concluant dermate uit evenwicht [hebben] gebracht dat hij zich geenszins nog op de andere vakken kon concentreren. Concluant had zich nochtans een stuk grondiger en zorgvuldiger voorbereid dan in de eerste examenperiode. De concrete omstandigheden (grootschalige fraude, stress, een herevaluatie) hebben echter tot ernstige concentratiestoornissen geleid waardoor een eventuele deliberatie zelfs niet meer mogelijk was gezien hij de hele examenperiode zwaar onder de indruk was door de omstandigheden en meerdere examens niet meer tot een goed einde heeft kunnen brengen.

Ten vierde dient erop te worden gewezen dat (wij onderlijnen) de Vlaamse decreetgever de verhouding student-universiteit principieel als “contractueel” kwalificeert, uitgezonderd de verhouding “student-examencommissie. (RvS nr. 38535, 15 juni 2017)

Aldus gaat de juridische redenering die verwerende partij heeft ontwikkeld, namelijk dat de beroepscommissie de beslissing om de initieel toegekende punten als ongeldig te verklaren niet buiten toepassing zou kunnen laten op grond van artikel 159 GW, [ter zake] niet op.”

Wat de middelen betreft, betwist verzoeker dat hij in de procedure voor de Raad nieuwe, en bijgevolg onontvankelijke middelen zou opwerpen. Ten gronde handhaaft verzoeker zijn standpunt.

Beoordeling

De bestreden beslissing kent aan verzoeker een examencijfer van 9/20 toe. Dit is ontegensprekelijk een examenbeslissing zoals bedoeld in artikel I.3, 69°, a) van de Codex Hoger Onderwijs, en derhalve een studievoortgangsbepaling.

Betreft het een studievoortgangsbepaling, dan is een hogeronderwijsinstelling krachtens artikel II.283 van de Codex Hoger Onderwijs ertoe gehouden om te voorzien in een interne beroepsmogelijkheid, waarna de Raad als administratief rechtscollege over rechtsmacht beschikt en bevoegd is op grond van artikel II.285 van diezelfde Codex.

De Raad stelt vast dat verzoeker het examencijfer van 9/20 als dusdanig niet betwist, waarmee wordt bedoeld dat verzoeker in zijn intern beroep of in de procedure voor de Raad – onder meer – geen onregelmatigheden aanvoert aangaande de bevraagde leerstof, de wijze van correctie en quotering, enz.

De enige grief die op de totstandkoming van het examencijfer als dusdanig lijkt te kunnen worden betrokken, is het beroep op ‘uitzonderlijke omstandigheden’. Ter zake – en daartoe is de grief in het verzoekschrift voor de Raad ook beperkt – verwijst verzoeker naar de grootschalige fraude en de coronacrisis die “een immense impact” op verzoeker zouden hebben gehad. Welke die impact precies is geweest, blijft daarbij volstrekt onduidelijk. Met name onderneemt verzoeker in zijn verzoekschrift geen enkele poging om concreet uiteen te zetten hoe de fraude, die volgens verzoeker niet door hem maar uitsluitend door anderen is gepleegd, zijn voorbereiding en presteren op het tweede examen negatief zou hebben beïnvloed, en wel in die mate aannemelijk wordt gemaakt dat verzoeker in andere omstandigheden tot een beter resultaat zou zijn gekomen.

In dat opzicht kan het middel niet worden aangenomen.

Verzoekers overige middelen zijn *in se* gericht tegen de beslissing van de docenten en de examencommissie van 3 en 4 juni 2020, die ertoe strekt dat evaluaties voor het opleidingsonderdeel ‘Waarschijnlijkheidsrekening en Statistiek’ ongeldig worden verklaard en dat een on-campus examen zal worden georganiseerd.

Wat deze beslissing betreft, moet worden vastgesteld dat zij niet te vereenzelvigen is met één van de studievoortgangsbepalingen die worden aangeduid in artikel I.3, 69° van de Codex Hoger Onderwijs, waaraan de Raad zijn toegewezen bevoegdheid ontleent.

In zijn arrest nr. 5.867 van 10 augustus 2020 heeft de Raad reeds geoordeeld dat de voormelde beslissing geen examentuchtbeslissing is. De Raad ziet geen reden om er hier anders over te oordelen. Essentieel voor een tuchtsanctie is immers dat zij beoogt om tuchtrechtelijk sanctioneerbare feiten, die individueel toe te schrijven zijn aan de steller ervan, te bestraffen met één – of in voorkomend geval een combinatie – van de tuchtstraffen die in de toepasselijke rechtspositieregeling zijn voorzien. Aan die voorwaarden is te dezen niet voldaan.

Verzoeker toont niet aan, en de Raad ziet ook ambtshalve niet, met welke ander type van studievoortgangsbepaling de beslissing zou overeenstemmen. De Raad heeft ten aanzien van de beslissing van 3 en 4 juni 2020, en ten aanzien van de bestreden beslissing in zoverre zij over dat aspect van verzoekers grieven uitspraak doet, geen rechtsmacht.

Rest de vraag of en in welke mate de Raad, eens een beroep dat zich binnen zijn rechtsmacht en bevoegdheid situeert vóór hem is gebracht, toepassing kan *c.q.* moet maken van artikel 159 van de Grondwet om een “algemeen, provinciaal of plaatselijk besluit” dat niet het voorwerp van het beroep uitmaakt maar de regelmatigheid van dat voorwerp wel kan beïnvloeden, buiten toepassing te laten omdat het niet met de wet overeenstemt.

Het wettigheidstoezicht in toepassing van artikel 159 van de Grondwet is niet beperkt tot akten met een reglementaire strekking, maar ziet ook op individuele rechtshandelingen, en kan worden uitgeoefend ten aanzien van handelingen van alle administratieve overheden. Voorwaarde is wel dat het gaat om een ‘bestuurshandeling’; een beslissing van privaatrechtelijke aard kan niet op grond van artikel 159 van de Grondwet buiten toepassing worden gelaten (J. THEUNIS, *de exceptie van onwettigheid*, Brugge, die Keure, 2011, 237).

Met betrekking tot dit laatste aspect, past het erop te wijzen dat de decreetgever de relatie tussen student en hogeronderwijsinstelling in essentie heeft aangemerkt als zijnde van contractuele aard en dat tussen beiden een toetredingsovereenkomst tot stand komt (*Parl. St.*

VI. Parl. 2003-2004, nr. 1960/1, 4 en 10), waarbij enkel de geschillen die voortspruiten uit ‘examenbeslissingen’ (thans te begrijpen als ‘studievoortgangsbepalingen’) als publiekrechtelijk worden gekwalificeerd (*Parl. St.* VI. Parl. 2003-2004, nr. 1960/1, 4, 11).

Daargelaten de vraag of de decreetgever aldus met voldoende nuance *a priori* heeft bepaald welke handelingen van contractuele dan wel bestuursrechtelijke aard zijn (cf. *Parl. St.* Parl. Fr. Gem. 2002-2003, nr. 345/1, 50-51, advies van de afdeling Wetgeving van de Raad van State van 16 september 2002) – een vraag die niet aan de openbare orde raakt en waaromtrent verzoeker geen middel opwerpt – moet de Raad derhalve vaststellen dat de hierboven gemaakte overweging dat de beslissing van 3-4 juni 2020 geen studievoortgangsbepaling is, van de weeromstuit betekent dat zij zich binnen de relatie tussen partijen in de contractuele sfeer bevindt, en aldus niet het voorwerp kan uitmaken van een toets op grond van artikel 159 van de Grondwet.

De Raad is zonder rechtsmacht om zich over de regelmatigheid van de beslissing van 3-4 juni 2020 uit te spreken, ook met toepassing van artikel 159 van de Grondwet.

BESLISSING

De Raad verwerpt het beroep.

Dit arrest is uitgesproken te Brussel, in openbare terechtzitting van 4 september 2020, door de Raad voor betwistingen inzake studievoortgangsbepalingen, I^e Kamer, samengesteld uit:

Jim Deridder,	voorzitter van de Raad
Jean Goossens	bestuursrechter – bijzitter
Jan Geens	bestuursrechter – bijzitter

bijgestaan door

Melissa Thijs	secretaris
---------------	------------

De secretaris

De voorzitter

Melissa Thijs

Jim Deridder

Tegen dit arrest is een beroep bij de Raad van State mogelijk overeenkomstig artikel 14, § 2 van de gecoördineerde wetten op de Raad van State en het Koninklijk Besluit van 30 november 2006 tot vaststelling van de cassatieprocedure bij de Raad van State. Dit beroep dient schriftelijk en aangetekend te gebeuren binnen de dertig dagen na kennisgeving van deze beslissing en ondertekend te zijn door een advocaat. Bij het beroep moeten zijn gevoegd een kopie van het aangevochten arrest, de bijgevoegde stukken dienen genummerd en geïntinventariseerd te zijn, en zes eensluidend verklaarde afschriften van het beroep.

Arrest nr. 5.909 van 4 september 2020 in de zaak 2020/222

In zake: Floris CLAERHOUT
woonplaats kiezend te 9000 Gent,
Gagelstraat 3

tegen:

UNIVERSITEIT GENT
woonplaats kiezend te 8310 Brugge
Baron Ruzettelaan 27

I. Voorwerp van de vordering

Het beroep, ingesteld op 23 juli 2020, strekt tot nietigverklaring van de beslissing van de institutionele beroepscommissie van de Universiteit Gent van 16 juli 2020 waarbij het intern beroep van verzoeker ongegrond wordt verklaard en het examencijfer van 9/20 voor het opleidingsonderdeel ‘Stage C: wiskunde’ wordt bevestigd.

II. Verloop van de rechtspleging

Verwerende partij heeft een antwoordnota neergelegd en verzoekende partij heeft een wederantwoordnota neergelegd.

De partijen zijn opgeroepen voor de terechtzitting, die heeft plaatsgevonden op 4 september 2020.

Voorzitter van de Raad Jim Deridder heeft verslag uitgebracht.

Sabien Lust, die verschijnt voor de verwerende partij, is gehoord.

III. Feiten

Verzoeker is in het academiejaar 2019-2020 ingeschreven in de opleiding ‘Educatieve Master of Science in de Economie (verkort traject): afstudeerrichting economische wetenschappen’.

Tot het curriculum van verzoeker behoort het opleidingsonderdeel ‘Stage C: wiskunde’. Voor dat opleidingsonderdeel bekomt verzoeker een examencijfer van 9/20.

De proclamatie heeft plaats op 8 juli 2020.

Op 13 juli 2020 stelt verzoeker het volgend intern beroep in:

“[...]

Ik behaalde een 9/20 voor mijn stage, wat volgens mij onterecht is. Ik heb reeds contact opgenomen met mijn stagementoren om te vragen hoe ik aan dit cijfer kom, hierop hebben ze niet gereageerd. Voor mijn eerste stage had ik een onvoldoende gekregen van mijn vakmentor, maar een voldoende van mijn stagementor.

Daarom ben ik begonnen met halftijds wiskunde te geven op het SKI. Ook daar heeft de stagementor een les bijgewoond, waarvoor ik opnieuw een voldoende behaalde. Ze waren op het SKI ook heel tevreden en ik mag dan ook blijven volgens schooljaar met een bijna voltijdse opdracht. Dit bewijst volgens mij wel de positieve evolutie die ik dit jaar heb gemaakt.

Op 1 juli kreeg ik ook een e-mail met de vraag naar begeleidingsdocumenten tijdens de coronaperiode, iets wat niet gevraagd werd in de mail met opdrachten. Ik vermoed dat dit een negatieve invloed op mijn punten had. Iets wat mij onterecht lijkt aangezien het niet duidelijk gevraagd werd. Daarbij was het tijdens de lockdown quasi onmogelijk om hier aan te raken.

Ik besef zeker dat ik niet de grootste onderscheiding verdien, maar door de positieve evolutie die ik gemaakt heb, denk ik wel dat ik een voldoende verdien.

Graag zou ik [dit] cijfer dus willen betwisten.”

De institutionele beroepscommissie behandelt dit beroep in zitting van 16 juli 2020 en verklaart het ontvankelijk, doch ongegrond:

“[...]

De institutionele beroepscommissie heeft integraal kennis genomen van de argumenten zoals die zijn geformuleerd in het beroepschrift.

De institutionele beroepscommissie heeft inzage gekregen in het document ‘richtlijnen stagepraktijk vanuit de vakdidactiek wiskunde’, alle stagebeoordelingsformulieren met betrekking tot de litigieuze stage van de student, de motivering van het cijfer van 9/20 door de verantwoordelijk lesgever en de puntenlijst van de student.

Het cijfer van 9/20 wordt door de verantwoordelijk lesgever als volgt gemotiveerd:

De studenten leggen een stageportfolio aan met o.m.:

- observaties
- lesvoorbereidingen, leermaterialen, toetsen
- evaluaties door de mentor, de vakmentor en de stagebegeleider
- de eigen reflectieverslagen
- de tussentijdse leerdoelen door de student zelf geformuleerd (voor zover ze niet opgenomen zijn in de lesvoorbereidingen of reflectieverslagen)
- een syntheseverslag met een oordeel over de eigen leervorderingen.

Hierover heeft binnen de opleiding een eindgesprek plaats met de lesgever en/of stagebegeleider.

Om te slagen voor het opleidingsonderdeel stage moet een student slagen voor elk van volgende functionele gehelen:

FG 1: de leraar als begeleider van leer- en ontwikkelingsprocessen

FG 2: de leraar als opvoeder

FG 3: de leraar als inhoudelijk expert

FG 4: de leraar als organisator

FG 5: de leraar als innovator – de leraar als onderzoeker

FG 7: de leraar als lid van een schoolteam

FG 10: de leraar als cultuurparticipant

Ook voor de onderdelen taal en attitudes moet een voldoende worden gehaald.

Voor het beoordelen van bovenstaande onderdelen worden de beoordelingen van de vakmentoren en de praktijkassistenten in rekening gebracht en wordt aandacht gegeven aan het groeitraject van de student doorheen de stage. De eindquotering is dan ook geen optelsom of een gemiddelde van deze beoordelingen. Het is de vakdidacticus die de eindverantwoordelijkheid heeft in de beoordeling.

De beoordeling van deze 7 functionele gehelen met inbegrip van taal en attitudes geeft een totaalscore op 100 punten. Afwezigheid bij een verplicht vakoverschrijdend seminarie (EHBO, stemhygiëne en taal) wordt gesanctioneerd met een aftrek van 5 punten.

Voor wat betreft de FG 6, 8 en 9 respectievelijk de leraar als partner van de ouders/verzorgers, de leraar als partner van externen, de leraar als lid van de onderwijsgemeenschap blijkt uit de verslagen in het stageportfolio van de student dat hij waar mogelijk, inspanningen heeft geleverd om deze basiscompetenties te verwerven (cf. de competentiematrix).

Eindbeslissing

Conform de stagehandleiding, paragraaf 2.8 beoordelen van de stage (zie document hiervoor), is er geen optelsom gemaakt van de verschillende delen waaruit de stage bestaat. De score 9/20 vloeit voort uit de vaststelling dat Floris FG1 – leraar als begeleider van leer- en ontwikkelingsprocessen, onvoldoende beheerst tijdens de klaspraktijk (stage C7, lesvoorbereidingen voor het online lesgeven C8). De (nipte) voldoende tijdens momentopnames (stagebezoeken, examen MT) wegen hier niet tegenop. Ook de attitude (eindevaluatie vakmentor

C7, laattijdig indienen stagemap C7, onvolledige stagemap C8, uitschrijven lesvoorbereidingen conform afspraken) maakt deel uit van de eindbeslissing.

De institutionele beroepscommissie heeft deze motivering afgetoetst aan de stageverslagen en acht deze motivering volledig en niet onredelijk. De institutionele beroepscommissie neemt deze motivering integraal over en vult deze aan met de hiernavolgende overwegingen. De institutionele beroepscommissie merkt op dat het onvoldoende scoren op een belangrijke competentie een dragend feit is om niet te slagen voor het geheel van de stage te verantwoorden. De institutionele beroepscommissie voelt zich in deze beslissing geruggesteund door de vaste rechtspraak van de Raad voor Betwistingen (Arrest 2014/092 e.a.) die stelt dat een onvoldoende op slechts één enkele competentie zelfs een tekort voor het geheel kan verantwoorden en zeker voor wat betreft een stage-opleidingsonderdeel. Dit is hier het geval. De student scoort onvoldoende op volgende dragende eindcompetenties zoals opgelijst in de studiefiche:

1. Zelfstandig een onderwijs-leeromgeving ontwerpen
2. Realiseren van reële onderwijscontexten conform de visie, kennis en vaardigheden ontwikkeld in de andere opleidingsonderdelen van de educatieve master
3. Leerdoelstellingen, werkvormen en evaluatiemethoden afstemmen op de beginsituatie van het doelpubliek.
4. Kritische kunnen reflecteren op eigen handelen en leerproces tijdens en na de stage, hetzij individueel of in groep.
5. Gestructureerd kunnen rapporteren over het uitgevoerde werk en het achterliggende beslissingsproces.
6. (...)
7. (...)
8. (...)
9. (...)
10. Blijk geven van gepaste attitudes
11. (...)

Uit de stagebeoordelingsformulieren van zowel de eerste stageplaats, de LIO-stageplaats als de on campus microteaching blijkt dat de lesvoorbereidingen van de student ondermaats zijn: ofwel zijn ze niet of niet tijdig ingediend, te weinig uitgewerkt of onvolledig uitgewerkt waardoor o.a. leerinhoud en didactiek in de lessen ontbreekt en de lestijd niet altijd optimaal benut wordt. Ook de inhoud van de lessen zelf blijkt nog voor verbetering vatbaar: wiskundige begrippen werden doorheen de stage te weinig uitgelegd of te slordig uitgelegd waardoor duidelijk is dat de student nog niet in voldoende mate heeft aangetoond de wiskundige taal te hebben verworven.

Dat de student meldt dat hij tweemaal een voldoende beoordeling kreeg van de UGent stagementor, hoeft evenmin te betekenen dat de student zou moeten slagen, zeker nu uit het geheel van de voorliggende bewijsstukken blijkt dat hij nog niet in voldoende mate heeft aangetoond de eindcompetenties van Stage C: Wiskunde te hebben verworven. Het is niet onredelijk om een globale onvoldoende toe te kennen als de student globaal niet voldoende heeft aangetoond de eindcompetenties te hebben verworven zoals opgelijst in de studiefiche. Dit blijkt onomstotelijk uit de motivering van de lesgever en

na inzage van de institutionele beroepscommissie in het dossier. De student werd ten andere reeds op 2 april ervan verwittigd dat zijn stage een onvoldoende niveau kende. De student is er helaas niet in geslaagd dit nog recht te trekken.

Het cijfer van 9/20 is een terechte weergave van de prestaties van de student en wordt door de institutionele beroepscommissie bevestigd.

De student stelt dat hij niet op de hoogte was van het indienen van de begeleidingsdocumenten aangezien dit niet in de opdrachten e-mail vermeld werd. De institutionele beroepscommissie merkt op dat zowel uit de studiefiche als uit het document 'richtlijnen stagepraktijk vanuit de vakdidactiek wiskunde' blijkt dat studenten een portfolio moeten bijhouden:

Studiefiche:

Toelichtingen bij de evaluatievormen

De studenten leggen een portfolio aan met o.m. de observaties; lesvoorbereidingen, leermaterialen, toetsen, enz.; evaluaties door de mentor, de vakmentor en de stagebegeleider; de eigen reflectieverslagen; de tussentijdse leerdoelen door de student zelf geformuleerd; een syntheseverslag met een oordeel over de eigen leervorderingen. Hierover heeft binnen de opleiding een afsluitend gesprek plaats met de verantwoordelijk lesgever en/of stagebegeleider.

Voor de student-leraren in een LIO-baan is permanente evaluatie voorzien via de alternatieve opdracht die zij uitwerken het portfoliotraject.

Document richtlijnen:

Stageportfolio

Een stageportfolio wordt gezien als 'een verzameling van relevante bewijsstukken voor verworven competenties', met als doel zicht te krijgen op iemands persoonlijke ontwikkeling in een bepaald competentiegebied. Het portfolio geeft een beeld over hoe kennis, vaardigheden en attitudes geïntegreerd worden tot een vermogen om professioneel te handelen in concrete situaties.

De student houdt per stageperiode volgende documenten in het stageportfolio bij:

- stageschema: data en uren van hospiteerlessen en proeflessen, met nummering van deze lessen.
- lijst van meso-activiteiten,
- observatieverslagen van alle bijgewoonde lessen,
- lesvoorbereidingen van alle proeflessen,
- lesevaluaties door de vakmentor van alle proeflessen,
- eindevaluatie door de vakmentor,
- lesevaluatie door de stagebegeleider(s),
- reflectieverslag van de stageperiode,
- aanwezigheidsattesten vakoverschrijdende seminars.

Op het einde van elke stageperiode wordt het stageportfolio (stagemap) bij de onderwijsbegeleider ingediend. Een afspraak voor een feedback gesprek wordt gemaakt.

Digitale documenten

Het lessenrooster, de lesbegeleidingsdocumenten en eindevaluatie² worden gedigitaliseerd en zo snel mogelijk, na ontvangst van de vakmentor, ingediend via Ufora – cursus: Stagelogboek educatieve master wetenschappen en technologie / economie. Ook het reflectiedocument wordt op het einde van de stageperiode (of weken) toegevoegd aan dit stagelogboek.

Voor de naamgeving van evaluatiedocumenten en reflectieverslagen gelden de volgende afspraken:

De eerste letters en cijfers geven de stageperiode aan: A5, A10, B7, B8, C7, C8, C15. Daarna volgt een code voor het soort document (LB, EE, R) met een rangnummer. Tot slot de naam van de student *.

- Lesbegeleidingsdocument:
Vb. *_B7LE5_6   Lesbegeleidingsdocument van de 5de en 6de proefles tijdens de stageperiode B7
- Eindevaluatie:
Vb. *_C8EE   Eindevaluatie van de stageperiode C8
- Reflectieverslag:
Vb. *_C15R   Reflectieverslag van de stageperiode C15

*=NaamVoornaam

Het argument van de student dat hij hier niet van op de hoogte was, kan bijgevolg bezwaarlijk worden weerhouden. Dit geldt eveneens voor het argument dat hij dit omwille van de lockdown bijna onmogelijk aan deze documenten kon geraken aangezien alles digitaal kon worden verzameld. Gesteld dat hij niet in staat was bepaalde zaken digitaal aan te leveren, dan had hij de verantwoordelijke lesgever hiervan kunnen verwittigen. De student heeft echter niet laten weten dat hij problemen ondervond om zijn portfolio samen te stellen tijdens de lockdown.

Met betrekking tot het argument dat de student volgend schooljaar een bijna voltijdse betrekking als lesgever wiskunde heeft, wat aantoonde dat hij doorheen het jaar positief geëvolueerd is, merkt de institutionele beroepscommissie op dat dit gegeven, ondanks zijn persoonlijk aanvoelen, vreemd is aan de vraag of de student de eindcompetenties voor Stage C: wiskunde voldoende heeft verworven. Een arbeidssituatie is per definitie een andere situatie dan het hoger onderwijs en het is niet omdat de student binnen LIO tewerkgesteld kan worden in het SKI dat moet worden aangenomen dat hij alle eindcompetenties van de stage C: wiskunde al zou hebben verworven. Uit voorliggende bewijsstukken blijft onomstotelijk het tegendeel.

Het intern beroep wordt ongegrond verklaard.”

Dit is de thans bestreden beslissing.

IV. Ontvankelijkheid

Verwerende partij betwist niet de ontvankelijkheid van het beroep.

De Raad ziet daartoe evenmin aanleiding.

Het beroep is ontvankelijk.

V. Onderzoek van de middelen

Enig middel

In wat de Raad voorkomt als een enig middel, beroept verzoeker zich op de materiële motiveringsplicht, het redelijkheidsbeginsel en het zorgvuldigheidsbeginsel.

Standpunt van partijen

Het motief dat verzoeker onvoldoende scoort voor het ‘functionele geheel 1’ (FG1) ‘leraar als begeleider van leer- en ontwikkelingsprocessen’, overtuigt volgens verzoeker niet omdat hij bij twee stagebeoordelingen van de vakmentoren een score ‘goed’ en ‘voldoende’ heeft gekregen, terwijl er voor de derde microteaching geen feedback werd gegeven. In de beslissing van de beroepscommissie, zo stelt verzoeker, staat dat hij voor het examen geslaagd was. Voor zover de beslissing dan is gebaseerd op lesvoorbereidingen, is dit voor verzoeker geen transparante wijze van quoteren, omdat hij daaromtrent in de loop van het academiejaar niet is ingelicht.

Daarnaast voert verzoeker aan dat hij sinds februari 2020 halftijds lesgeeft op een school, die over zijn prestaties tevreden was en hem een nagenoeg voltijdse opdracht heeft gegeven voor het schooljaar 2020-2021. Ook uit de beoordelingen van zijn leerlingen leidt verzoeker af dat hij nog kan groeien, maar dat de indruk over het algemeen positief was en dat hij de beoogde competenties beheerst. Omdat deze leerlingen ook heel het proces hebben meegemaakt, is dit voor verzoeker een valabel instrument; de stage zou immers een zo dicht mogelijke representatie moeten zijn van de werkelijke arbeidssituatie, zodat het verzoeker heel vreemd voorkomt dat een positieve werkbeoordeling (van zowel de school zelf als de leerlingen) niets zou zeggen over de stage. Hij verwijst ter zake ook naar de door de vakmentor bijgewoonde les.

Verzoeker betwist ook de overweging dat hij geen blijk geeft van gepaste attitudes. De onvoldoende op de eindevaluatie van de vakmentor schrijft verzoeker toe aan het gegeven dat

zijn lesvoorbereidingen beneden peil waren. In de eindevaluatie is evenwel te lezen dat verzoeker dit de laatste twee lessen veel beter heeft aangepakt; toch kon hij op basis van de zeven lessen geen voldoende krijgen. Naar verzoekers oordeel is er wel groei aangetoond, wat zou moeten doorwegen. Verzoeker voert ook aan dat hij voor attitudes op zijn eerste stagebeoordeling een ‘CD’ kreeg, wat volgens hem nipt voldoende is, en op de tweede stagebeoordeling een ‘C’, dus voldoende.

Verzoeker erkent dat hij zijn laatste stagemap te laat heeft ingediend. Hij schrijft dit toe aan het feit dat de deadline tijdens de lessen niet werd vermeld en hij tijdens de voorbereiding voor de examens niet naar de gegevens van het opleidingsonderdeel op Ufora heeft gekeken. Toen hij een mail kreeg van de vakdidactici dat de stagemap moest worden ingediend, heeft verzoeker zich verontschuldigd en dit zo snel mogelijk in orde gebracht.

De onvolledigheid van zijn stagemap is volgens verzoeker dan weer te wijten aan een slechte communicatie aan de zijde van de opleiding. Hij verwijst naar een e-mail van de vakdidactici van 1 april 2020 met de vervangende opdracht omwille van Covid-19. Daarin was volgens verzoeker geen sprake van evaluaties van de vakmentor. De overweging van de beroepscommissie dat dit wel in de stagehandleiding staat, kan volgens verzoeker niet overtuigen omdat hij door alle nieuwe en vervangende taken die níet in de stagehandleiding stonden, niet kon weten wat er nu precies werd verwacht. De titel van het document ‘lesvoorbereidingen ter vervanging van stage’ is volgens verzoeker ook misleidend, en het bevreemde verzoeker ook dat wordt verwezen naar de stagehandleiding, die – volgens verzoeker – eigenlijk enkel geldt voor een normale stageperiode en niet voor de vervangende opdracht die we tijdens corona hebben gekregen. Verzoeker voegt er nog aan toe dat het tijdens de Covid-19-crisis moeilijk was om evaluaties van mentoren te krijgen, omdat er maar één leerkracht per lokaal aanwezig mocht zijn tijdens de lessen.

Waar er in de beslissing van de institutionele beroepscommissie wordt gemotiveerd: ‘Hierover heeft binnen de opleiding een eindgesprek plaats met de lesgever en/of stagebegeleider’, werpt verzoeker op dat dit gesprek niet heeft plaatsgevonden, wat hem een gemiste kans lijkt om zaken toe te lichten en een verdediging zijnerzijds toe te laten. Hij herhaalt dat de enige tussentijdse evaluaties die hij heeft gekregen, allemaal voldoende waren.

Verzoeker besluit met het besef dat hij zaken minder goed heeft uitgevoerd, zeker tijdens de eerste stage, maar hij beklemtoont nogmaals de positieve evolutie en het gemis aan signaal dat hij niet zou slagen.

In haar antwoordnota betwist verwerende partij de argumenten van verzoeker. Zij repliceert als volgt:

“De student stelt vooreerst dat de vaststelling dat hij “FG1 – leraar als begeleider van leer- en ontwikkelingsprocessen” onvoldoende beheerst tijdens de klaspraktijk niet klopt met de quoterings die hij heeft gekregen voor FG1. Hij merkt op dat hij tijdens de twee stagebeoordelingen van zijn vakmentoren een B (goed) en een C (voldoende) heeft gekregen voor dit functioneel geheel.

Verwerende partij merkt evenwel op dat de onvoldoende wel degelijk voldoende wordt gestaafd door de stukken van het dossier.

Uit de eindbeoordeling van de stage in Don Bosco Zwijnaarde blijkt duidelijk dat verzoeker de eindcompetenties van het FG1 alvast binnen die stage niet behaalt. Zowel voor het onderdeel “lesvoorbereiding” als voor het onderdeel “tijdens de les” behaalt verzoeker een score D wat gelijk staat met onvoldoende. Die scores worden als volgt gemotiveerd:

[...]

Het klopt inderdaad dat de stagebegeleider ([G.M.]) tijdens zijn stagebezoek een score B gaf voor FG1, maar de institutionele beroepscommissie merkt hierbij terecht op dat dit slechts gaat over een momentopname. Het globale beeld is heel wat minder positief dan wat de stagebegeleider op één enkel lesmoment op 7 november 2019 heeft kunnen vaststellen. En bovendien somt de stagebegeleider in zijn verslag over het betrokken stagebezoek ook nog heel wat werkpunten op, waaronder ook een aantal werkpunten die specifiek betrekking hebben op FG1:

- Lesvoorbereiding optimaliseren
  - Gepland bordschema opnemen.
  - Staande lesvoorbereiding correct gebruiken. De didactische kolom moet parallel aan de leerinhoud worden ingevuld.
  - Oplossingen van oefeningen netter noteren.
  - Vraagstelling opnemen. Enkele vragen volledig formuleren.
  - Werkvormen specificeren. Bij een onderwijsleergesprek aangeven of enkel leerlingen worden aangeduid die willen antwoorden of ook leerlingen die minder bereidwillig lijken.
- Herhalingsmoment inlassen.

Deze les is het vervolg van een les over hetzelfde onderwerp. Een korte opfrissing of onderwijsleergesprek over de geziene oplossingsmethodes zal ervoor zorgen dat de leerlingen weer ten volle mee zijn.
- Bordschema verzorgen.

- Nummering en titels noteren.
- Kleurkrijt gebruiken om structuur aan te brengen op het bord en informatie aan te duiden op de goniometrische cirkel.
- Een duidelijke structuur in elke oefening aanbrengen en daarbij gebruik maken van subtitels en logische verbindingssymbolen als ‘,’.
- Grafieken van goniometrische functies die gebruikt worden om ongelijkheden op te lossen projecteren.

Bij de beoordeling van het stageportfolio worden ook duidelijke opmerkingen gemaakt over aspecten die betrekking hebben op FG1, die aantonen dat verzoeker voor dit functioneel geheel onvoldoende presteert. Wat betreft de lesvoorbereidingen merkt de stagebegeleider bijvoorbeeld het volgende op:

Geen geijkte lesvoorbereidingen voor lessen 1 tem 4.

Lesvoorbereiding les 5 niet bijgesloten, is bijgewoonde les, zit in mijn map. Wel geijkt, maar veel te summier.

Les 6+7: wel geijkte formulieren: wel werkvormen, paar vragen, geen synthesesmomenten, leerlingactiviteiten, nadrukken, voorwaardelijke ingrepen, bordschema, e.d. Geen zelfevaluatie.

In het tweede semester kreeg verzoeker een interim-opdracht aangeboden in het Stedelijk Kunstinstituut Gent. Dit kon in de plaats komen van de resterende stage die verzoeker nog diende te lopen, en er werden hierover ook concrete afspraken gemaakt met verzoeker.

Door de corona-crisis en de lock-down die daar het gevolg van was, konden de lessen niet doorgaan zoals gepland. Niettemin is er net voor de lock-down nog één stagebezoek doorgegaan in de tweede stageles van verzoeker. Ook hier klopt het dat de stagebegeleider uiteindelijk een score C gaf voor FG1, wat gelijk staat met een voldoende, maar ook hier bleven er heel wat werkpunten over op het vlak van dit functioneel geheel, waaronder andermaal heel wat opmerkingen op het vlak van de lesvoorbereidingen. Zo gaf de stagebegeleider onder meer volgende werkpunten aan:

- Lesvoorbereiding.
  - Nummer van het gebruikte leerplan en nummer(s) van de leerplandoelstellingen vermelden.
  - Beginsituatie specificeren: op welke voorkennis wordt er deze les gesteund?
  - Lesdoelen concreet formuleren zodat duidelijk is wat de leerlingen op het einde van de les precies kennen of kunnen.
  - Leerinhoud volledig uitschrijven of een kopie van de gebruikte cursus als leerinhoud toevoegen. Door de staande lesvoorbereiding te gebruiken, kan parallel aan de cursus of aan de opgeloste oefeningen de didactische kolom worden ingevuld.
  - De didactische kolom meer stofferen: werkvormen specificeren, anticiperen op mogelijke problemen en valkuilen.
- Nagaan bij de leerlingen of het nodig is om de in de vorige les gemaakte oefeningen aan bord volledig uit te schrijven. Controleren of iedereen de oefeningen heeft gemaakt.

Leerlingen die de oefeningen niet hebben proberen maken, kunnen nu comfortabel de oplossingen van bord overschrijven. Door niet de oefeningen volledig op bord te noteren, geeft men het signaal dat er verwacht wordt dat leerlingen zelf oefeningen moeten maken. Meer leerlingen zullen hierdoor op z'n minst proberen de oefeningen op te lossen.

Na de lock-down werd een alternatieve stageopdracht gegeven nu de reguliere lessen niet meer konden doorgaan. Verzoeker kreeg zijn concrete opdracht toegestuurd bij e-mail d.d. 2 april 2020, waarin hem overigens ook werd gewezen op het feit dat hij tot nu toe onvoldoendes behaalde voor FG1 en FG3. Die opdracht kwam hierop neer dat hij 6 lessen moest selecteren die hij nog moest geven, en die lessen op de geijkte manier moest voorbereiden. Elke les is daarbij ofwel een afstandsles ofwel een les die doorgaat op school. De lesvoorbereidingen moeten ingediend worden voor 15 mei. Uit de lesvoorbereidingen kiezen de begeleiders vervolgens één les die verzoeker als micro-teaching aan hen moest geven.

Op 25 mei 2020 meldt een begeleider dat het haar bij het lezen en bekijken van de ingediende lesvoorbereidingen opvalt dat hij erg weinig leerstof voorziet voor een afstandsles ter vervanging van een lesuur van 50 minuten. Ze geeft ook aan dat voor de micro-teaching hij de voorbereide lessen 3 en 4 moet geven, aangevuld met de invloed van de parameters op de Gausscurve. Hem wordt ook gevraagd om een nieuwe lesvoorbereiding te schrijven voor een les die in klas moet worden gegeven, en die in te dienen tegen 19 juni.

Vermits verzoeker geen stageportfolio indiende, konden de stagebegeleiders voor de beoordeling van de tweede stage enkel voortgaan op de informatie die ze wel binnen kregen, dit zijn, naast de microteaching die ze bijwoonden, de lesvoorbereidingen die verzoeker maakte tijdens de Corona-periode, en één lesvoorbereiding van net voor de Corona-crisis. Uit het evaluatiedocument blijkt duidelijk dat ook hier grote mankementen blijven op het vlak van FG1.

Op het vlak van de lesvoorbereidingen wordt bijvoorbeeld opgemerkt:

Via afstandsonderwijs 6 LVBE en overzicht: alle lesvoorbereidingen bestaan enkel uit verwijzing naar cursus, oefening in cursus, filmpjes; persoonlijk leerdoel = online een les begeleiden. De eerste 2 lesvoorbereidingen bevatten een korte omschrijving van hoe Floris te werk wil gaan bij het online lesgeven en taken. Dus geen leerinhoud en geen didactiek in lesvoorbereidingen, wel lesonderwerp, leerplandoelen, summiere ontoereikende beginsituatie soms overlappend met lesdoelen, meestal lesdoelen (maar kloppen niet altijd).

Die lesvoorbereidingen blijken dus duidelijk onvoldoende te zijn. Ook de verdere detailbeoordeling van de lesvoorbereidingen in het beoordelingsdocument tonen duidelijk aan dat verzoeker op het vlak van FG1 blijft te kort schieten en niet goed presteert.

De les die verzoeker via micro-teaching gaf voldeed dan wel weer nipt aan de doelstellingen en hier kreeg verzoeker voor FG1 een score C, wat gelijk staat met voldoende, hoewel ook hier nog steeds veel aandachtspunten over bleven.

Op basis van het hele voorliggende dossier zijn de stagebegeleiders uiteindelijk tot het besluit gekomen dat verzoeker de competenties van FG1 niet behaalt. Ze merken daarbij op dat het feit dat hij drie keer een nipte voldoende behaalt op de lessen die werden bijgewoond door een stagebegeleider inclusief het micro-teaching moment, en die momentopnames zijn, niet opweegt tegen de vele werkpunten die over blijven. Gelet op al het voorgaande is deze beoordeling allerminst onredelijk.

Verzoeker werpt nog op dat het stedelijk kunstinstituut Gent nochtans tevreden was over zijn prestaties, en dat men hem een bijna voltijdse opdracht heeft aangeboden voor volgend schooljaar. Hij leidt daaruit af dat hij wel voldoet aan FG1.

De institutionele beroepscommissie heeft dit argument terecht niet gevolgd. Verwerende partij merkt daarbij op dat de beoordeling van een stage uiteindelijk gebeurt door de stagebegeleiders en de verantwoordelijke lesgever zelf, en dat aan de hand van concrete maatstaven. Die beoordeling kan verschillen van de beoordeling door de school zelf, die een leerkracht immers niet noodzakelijk beoordeelt aan de hand van dezelfde maatstaven, en zich mogelijk tevreden stelt met een leerkracht die niet alle competenties behaalt op het niveau waarop de opleiding haar studenten wil opleiden. Verzoeker legt bovendien ook geen enkele beoordeling voor door de school zelf, zodat ook niet kan opgemaakt worden hoe de school verzoeker dan wel heeft beoordeeld en dit ook niet kan afgetoetst worden aan de eigen beoordeling door de opleiding.

Verzoeker legt thans ook een beoordeling voor die hij blijkbaar heeft afgenomen bij de leerlingen van het stedelijk kunstinstituut. Dit document lag niet voor voor de institutionele beroepscommissie en de institutionele beroepscommissie kon dit document dan ook niet in haar beoordeling betrekken. Uit niets blijkt dat verzoeker dit document niet ook in het raam van het intern beroep kon indienen, zodat het thans laattijdig is en uit de debatten moet worden geweerd.

Verwerende partij merkt hierbij ook nog op dat het niet aan leerlingen is om een lesgever te evalueren en dat uit een leerlingenevaluatie hoe dan ook geen conclusies kunnen worden getrokken over het al dan niet voldoen van die leerkracht aan de competenties zoals die door een opleiding worden nagestreefd.

Overigens kan uit de voorliggende evaluatie ook niets worden afgeleid. Vooreerst verduidelijkt verzoeker niet waar de antwoordkeuzes A, B, C en D voor staan en ligt de originele vragenlijst niet voor. Vervolgens is het aantal respondenten zeer laag en is de verkregen informatie dan ook statistisch niet relevant.

Bij de eindscore van verzoeker werd ook rekening gehouden met zijn attitude. Daarbij werden volgende elementen in rekening genomen:

- De negatieve beoordeling van de overkoepelende attitudes door de stagementor op de eerste stageplaats.
Die stagementor gaf voor dit item inderdaad een score D, waarbij hij opmerkt dat veel zaken verzoeker lijken “te overkomen” en in dat verband verwijst naar de opmerkingen die hij ter zake elders in zijn eindevaluatie maakte. Verzoeker betwist de eindevaluatie door de stagementor niet.
- Het laattijdig indienen van de stagemap na de eerste stage.

Uit het dossier blijkt dat deze stagemap inderdaad laattijdig werd ingediend, en dat meerdere aanmaningen nodig waren vooraleer de stagemap werd ingediend.

Verzoeker merkt in dat verband weliswaar op dat er pas op 18 december op Ufora een bericht verscheen dat de stagemap moest worden ingediend tegen 10 januari 2020 en dat hij op dat moment met de voorbereiding van zijn examens bezig was en niet naar dit vak heeft gekeken op Ufora.

Van studenten kan echter worden verwacht dat ze berichten op de elektronische leeromgeving regelmatig controleren (cf. artikel 22 § 3 OER). Studenten kunnen de elektronische leeromgeving overigens zo instellen dat ze wekelijks en zelfs dagelijks een overzicht krijgen van nieuwe berichten die zijn gepost op de sites van de vakken die ze volgen en op de infosites. Verzoeker kan zich dan ook niet verschuilen achter het feit dat hij dit bericht niet zou hebben gezien om te rechtvaardigen dat hij zijn stagemap pas op 12 februari 2020 indiende.

Verzoeker kreeg hierover overigens ook e-mails vanwege [G.M.], maar heeft ook die berichten gewoon genegeerd, hoewel artikel 22 § 3 OER voorschrijft dat de e-mails die naar het UGent-mailadres worden verzonden regelmatig dient te lezen.

Tenslotte schrijft ook de stagehandleiding voor dat de stagemap moet worden ingediend na elke stageperiode en dat hierop een feedbackmoment volgt. De stagehandleiding stelt ook duidelijk dat de student pas een nieuwe stageperiode kan aanvatten als de stagemap ingediend is en er een gesprek heeft plaats gevonden. Ook al stelt de stagehandleiding dan geen precieze deadline, uit deze omschrijving kan afgeleid worden dat het alleszins niet de bedoeling is om drie maanden te wachten na afloop van de stage om de stagemap in te dienen (wat verzoeker nochtans heeft gedaan), en al zeker niet om te wachten tot vlak voor de start van het nieuwe semester en de geplande start van een nieuwe stage om die map in te dienen.

- De onvolledigheid van de stagemap

Uit het dossier blijkt dat de stagemap inderdaad onvolledig was en dat heel wat documenten uit de tweede stageperiode ontbraken, en verzoeker betwist dat ook niet. Verzoeker merkt in dat verband wel op dat hij niet wist dat die documenten ook tijdens de tweede stageperiode moesten worden ingediend, omdat dit naar zijn zeggen niet was gecommuniceerd en de vervangende opgave die hij kreeg daar niets over vermeldde.

Ook hier zoekt verzoeker spijkers op laag water.

Op Ufora werd duidelijk gecommuniceerd over hoe studenten zouden worden beoordeeld in de nieuwe situatie die was ontstaan door de lock-down. Op 9 april 2020 werd op de Ufora-site “Stagelogboek educatieve master economie” waarop verzoeker is ingeschreven een bericht gepost waarin het volgende werd vermeld op het vlak van de evaluatie van de stage:

“Bij de *evaluatie* van de stage zullen we rekening houden met het stagelogboek of het e-portfolio (lio's) met o.m. de observaties; lesvoorbereidingen, leermaterialen, toetsen, enz.; evaluaties door de mentor, de vakmentor en de stagebegeleider; de eigen reflectieverslagen; de tussentijdse leerdoelen door de student zelf geformuleerd; een syntheseverslag met een oordeel over de eigen leervorderingen. Daarnaast zullen we ook rekening houden met de online opdrachten, de beoordeling van de online opdrachten, de reflectie over de online opdrachten, de

eventuele bijkomende lesvoorbereidingen(en) en de eventuele sessie(s) microteaching.”

Die informatie laat er alvast geen enkele twijfel over bestaan dat het wel degelijk de bedoeling was dat de studenten ook tijdens de lock down hun stageportfolio verder aanvulden zoals voorheen en verzoeker kon hierover allerm minst onwetend zijn.

Bovendien werd op 19 mei 2020 via Ufora ook nog eens een checklist gepost van wat er allemaal in het stageportfolio opgenomen diende te worden. Ook dat bericht laat er geen twijfel over bestaan dat er op vlak van het stageportfolio niets was gewijzigd sinds de uitbraak van de Corona-crisis.

- Het uitschrijven van de lesvoorbereidingen conform de afspraken.

Verzoeker kan gelet op dit alles niet redelijk ontkennen dat hij op vlak van attitude duidelijk te kort geschoten is, en dat dit terecht als negatief element werd meegenomen in de beoordeling.

Verwerende partij concludeert uit dit alles dat verzoeker niet ernstig kan betwisten dat hij niet slaagt voor FG1 en dat hij niet de correcte attitudes aan de dag heeft gelegd die van een stagiair op dat niveau mogen worden verwacht, en dat zijn argumenten op dat vlak ongegrond zijn.

Verzoeker merkt tot slot nog op dat het eindgesprek waarover wordt gesproken in de beslissing van de institutionele beroepscommissie niet is doorgegaan, dat hier ook nooit iets over is gezegd en dat hij zich op die wijze niet heeft kunnen verdedigen.

Waar in de beslissing van de institutionele beroepscommissie inderdaad wordt verwezen naar een eindgesprek, gaat het om het feedbackgesprek dat na elke stageperiode wordt gehouden en dat wordt vastgelegd bij het indienen van het stageportfolio.

Dit feedbackgesprek is er wel degelijk geweest in februari, en meer bepaald op maandag 24 februari zoals blijkt uit een mail van [G.M.] aan [A.J.] d.d. 18 februari 2020 (cf. de mailketting m.b.t. afspraken voor de stage via interimopdracht, die opgenomen is in het stagedossier).

Over de tweede stageperiode is er inderdaad nog geen feedbackgesprek geweest. Dat heeft vooreerst alles te maken met het feit dat verzoeker geen stageportfolio indiende en er dus geen afspraak kon worden gemaakt. Verzoeker is vervolgens ook niet ingegaan op de uitnodiging voor een feedbackgesprek die werd verspreid via Ufora in een bericht d.d. 27 juni 2020. Die feedback was voorzien op 9 en 10 juli, maar verzoeker was dan blijkbaar op kamp. Hij heeft geen ander feedbackmoment aangevraagd.

Hoe dan ook is dat eindgesprek niets meer en niets anders dan een feedbackgesprek. Dat dit niet is doorgegaan, kan geen invloed hebben of gehad hebben op de prestaties van de student vermits het ging om een feedbackgesprek na afloop van de stage, en dus op een moment waarop so wie so geen bijsturing meer mogelijk was. Het ontbreken van dat eindgesprek maakt de gegeven score dan ook niet onregelmatig, en ook dat argument is ongegrond.”

In zijn wederantwoordnota betwist verzoeker de standpunten van verwerende partij en handhaaft hij zijn kritiek op de bestreden beslissing.

Beoordeling

De Raad wijst vooreerst op het voorschrift van artikel II.294, §2, *in fine* van de Codex Hoger Onderwijs, waarin is bepaald dat een verzoekende partij in een procedure voor de Raad geen nieuwe bezwaren kan aanvoeren, tenzij de grondslag ervan pas tijdens of na afhandeling van de interne beroepsprocedure aan het licht is gekomen, tenzij het bezwaar betrekking heeft op de wijze waarop het intern beroep werd behandeld of tenzij het bezwaar raakt aan de openbare orde.

De Raad past dit beginsel ook toe op overtuigingsstukken die de verzoekende partij hanteert. Ook deze moeten in principe aan de interne beroepsinstantie worden voorgelegd, willen zij (ook) voor de Raad kunnen worden aangewend.

Het bezwaar dat verwerende partij in dat opzicht aanvoert tegen de beoordelingen van leerlingen die verzoeker thans voor het eerst voorbrengt, wordt door verzoeker tegengesproken door de stelling dat hij bij het instellen van het intern beroep nog geen kennis had van de redenen voor het tekort, hij op dat ogenblik ook het feedbackmoment niet kon bijwonen omdat hij zich aan de ‘bubbels’ ten gevolge van Covid-19 hield, en hij geen antwoord heeft gekregen op zijn vraag om schriftelijke feedback.

De Raad is van oordeel dat in deze concrete omstandigheden, het stuk niet uit de debatten moet worden geweerd.

Wat de omvang van 's Raads bevoegdheid betreft, stipt de Raad aan dat hij krachtens artikel II.291, tweede lid van de Codex Hoger Onderwijs niet de bevoegdheid heeft om zijn eigen appreciatie over de waarde van de student in de plaats te stellen van deze van de organen van de hogeronderwijsinstelling. De Raad is met andere woorden geen tweede beroepscommissie die met volheid van bevoegdheid en discretionaire afweging kan oordelen welke beslissing meer of minder opportuun is.

De bevoegdheid van de Raad is er, overeenkomstig het eerste lid van het voormelde artikel II.291 van de Codex Hoger Onderwijs, integendeel toe beperkt om na te gaan of de hem voorgelegde studievoortgangsbepalingen in overeenstemming zijn met enerzijds de decretale en reglementaire bepalingen en het onderwijs- en examenreglement en anderzijds de algemene beginselen van behoorlijk bestuur. Deze bevoegdheidsbepalende voorschriften, die raken aan de openbare orde, verhinderen de Raad om op gronden van enkel billijkheid of ‘het voordeel van de twijfel’ een maatregel van studievoortgangsbewaking te vernietigen.

Om dezelfde redenen kan de Raad ook geen bescherming bieden tegen een strenge beslissing, maar enkel tegen een beslissing waarvan de verzoekende partij aantoonbaar dat zij dermate streng is dat zij onredelijk wordt, wat op zijn beurt inhoudt dat geen enkele normaal en voorzichtig handelende hogeronderwijsinstelling in dezelfde omstandigheden tot eenzelfde beslissing zou kunnen komen.

Concreet op het dossier van verzoeker toegepast, is de Raad van oordeel dat het examencijfer van 9/20 afdoende is gemotiveerd en niet onredelijk is.

Een positieve evaluatie door stagementoren – *a fortiori* door leerlingen die geen pedagogische opleiding hebben genoten en aan wie in de organisatie van het opleidingsonderdeel ook geen evaluerende rol is toegekend – staat niet in de weg dat de docent van de hogeronderwijsinstelling tot een andere beoordeling komt. Het beginsel is immers dat de beoordeling toekomt aan de personeelsleden van de hogeschool en niet aan de stagementor(en) en verwerende partij wijkt van dat beginsel in haar onderwijs- en examenreglement niet af. Het is juist dat die beoordelingsbevoegdheid begrensd wordt door een minimale concordantie tussen de appreciaties van lector en stagementor, of minstens een afdoende motivering van deze laatste waarom de positieve(re) inschatting van de stagementor(en) niet wordt bijgevalen.

Ter zake merkt de Raad op dat voor ‘Functioneel geheel 1’ (‘De leraar als begeleider van leer- en ontwikkelingsprocessen’) ook vakmentor C.C. aanvankelijk voor verschillende lessen een globale score ‘D’ (onvoldoende) geeft, steunend op een deelscore ‘E’ (ruim onvoldoende) voor de lesvoorbereidingen en ‘C’ (voldoende) voor de lessen zelf, waarbij verzoeker naar het einde van de stage toe tot een quotering ‘C’ komt. Op het eindevaluatiedocument van 17

november 2019 evenwel, beoordeelt de stagementor zowel FG1 als de gehele stage als ‘onvoldoende’.

De beroepscommissie miskent niet de materiële motiveringsplicht en gaat de redelijkheid niet te buiten wanneer de gunstige beoordeling van de stagementor G.M. voor één les in die stageperiode wordt gezien als een momentopname. De stagementor blijkt het overigens uiteindelijk – nadat hij van verzoeker eindelijk de stagemap ontvangt – met de negatieve beoordeling van de vakmentor eens te zijn. In een e-mail van 13 februari 2020 schrijft de stagementor immers:

“Gisteren heeft Floris, na vele malen vragen, zijn stagemap eindelijk ingediend. Hij heeft voor 5 van de 7 lessen een onvoldoende gekregen van de vakmentor en een globaal onvoldoende voor de stage. Met deze vakmentor werken we al jaren zeer goed samen. Het is de eerste maal dat hij een onvoldoende geeft. We hebben er dan ook alle vertrouwen in dat dit onvoldoende volledig gerechtvaardigd is. Deze onvoldoendes wijzen vooral op een attitude-probleem: lessen niet voorbereid, nonchalant omgaan met afspraken e.d.
[...]

Het is verder niet onredelijk dat wordt overwogen dat de nipte voldoendes die op andere momentopnamen worden genoteerd, tegen die tekorten uiteindelijk niet opwegen – de eindbeoordeling is immers, zoals verzoeker ook bevestigt, geen optelsom van alle deelquoteringen.

Dat verzoeker mede op basis van zijn lesvoorbereidingen wordt beoordeeld, kan hij bezwaarlijk onvoldoende transparant noemen, aangezien op de voorgedrukte begeleidingsdocumenten en evaluatiedocumenten binnen de beoordeling voor FG1 uitdrukkelijk is voorzien in een quoterings voor lesvoorbereidingen. Bovendien vermeldt artikel 2.8 (‘Beoordeling van de stage’) van de stagehandleiding de lesvoorbereidingen uitdrukkelijk als onderdeel van het stageportfolio.

Nog met betrekking tot de lesvoorbereidingen, leest de Raad in het administratief dossier dat in de door verzoeker ingediende voorbereidingen voor een vervangende afstandsles volgens de stagementor onvoldoende leerstof is voorzien, zodat hij een nieuwe lesvoorbereiding moet opstellen (e-mail van 25 mei 2020).

Wat de stagemap betreft, die door verzoeker laattijdig is ingediend, is de Raad van oordeel dat de argumentatie van verwerende partij kan worden bijgevalen, in het bijzonder in het licht van de e-mails van de stagementor die verzoeker ook onbeantwoord heeft gelaten.

Inzake de volledigheid van de stagemap voert verzoeker aan dat daaromtrent onduidelijkheid is gerezen door de vervangende opdracht. De Raad kan die visie niet bijtreden. Meer overtuiging gaat uit van de uiteenzetting van verwerende partij omtrent de communicatie die op 9 april 2020 aan de studenten is overgemaakt en waarin de evaluatie duidelijk is uiteengezet, ook wat betreft het stagelogboek en de communicatie van 19 mei 2020.

Verder gaat verzoeker in op het ‘eindgesprek’ dat in de bestreden beslissing ter sprake komt en waarvan hij aanvoert dat het niet heeft plaatsgevonden. Verwerende partij duidt dat het gaat om het feedbackgesprek van 24 februari 2020, dat er na de tweede stageperiode inderdaad geen feedbackgesprek is geweest, en dat verzoeker niet is ingegaan op een uitnodiging voor feedback op 9 of 10 juli. Hoe dan ook ging het telkens om een gesprek ná het einde van de stage, naar aanleiding waarvan dus niet meer kon worden bijgestuurd.

Verzoeker houdt vol dat een eindgesprek niet hetzelfde is als een feedbackmoment, al ziet de Raad niet in op grond waarvan verzoeker tot die conclusie komt; verzoeker verduidelijkt dit ook niet.

Ten slotte voert verzoeker aan dat hij uit de tussentijdse evaluaties niet heeft kunnen opmaken dat hij afstevende op een onvoldoende. De Raad brengt nogmaals artikel II.294, §2, *in fine* van de Codex Hoger Onderwijs in herinnering. In de mate dat verzoeker met dit argument duidt op een schending van het zorgvuldigheidsbeginsel wegens een gebrek aan begeleiding in de loop van het academiejaar, wijst de Raad erop dat verzoeker dat middel in het intern beroep niet heeft opgeworpen, zodat het thans niet op ontvankelijke wijze voor het eerst in het debat kan worden gebracht. Louter ten overvloede is de Raad van oordeel dat een behoorlijke begeleiding niet insluit dat na een eerste stage reeds een expliciete uitspraak wordt gedaan over de slaagkansen op het einde van het academiejaar, wanneer er nog stages volgen waarin de student de tekorten en werkpunten – die alleszins wél duidelijk werden gemeld – nog kan rechtzetten.

Het enig middel is, in zoverre ontvankelijk, ongegrond.

BESLISSING

De Raad verwerpt het beroep.

Dit arrest is uitgesproken te Brussel, in openbare terechtzitting van 4 september 2020, door de Raad voor betwistingen inzake studievoortgangsbepalingen, I^e Kamer, samengesteld uit:

Jim Deridder,	voorzitter van de Raad
Jean Goossens	bestuursrechter – bijzitter
Jan Geens	bestuursrechter – bijzitter

bijgestaan door

Melissa Thijs	secretaris
---------------	------------

De secretaris

De voorzitter

Melissa Thijs

Jim Deridder

Tegen dit arrest is een beroep bij de Raad van State mogelijk overeenkomstig artikel 14, § 2 van de gecoördineerde wetten op de Raad van State en het Koninklijk Besluit van 30 november 2006 tot vaststelling van de cassatieprocedure bij de Raad van State. Dit beroep dient schriftelijk en aangetekend te gebeuren binnen de dertig dagen na kennisgeving van deze beslissing en ondertekend te zijn door een advocaat. Bij het beroep moeten zijn gevoegd een kopie van het aangevochten arrest, de bijgevoegde stukken dienen genummerd en geïnventariseerd te zijn, en zes eensluidend verklaarde afschriften van het beroep.

Arrest nr. 5.910 van 4 september 2020 in de zaak 2020/227

In zake: Hugo VAN LAETHEM
                  bijgestaan en vertegenwoordigd door
                  advocaat Koenraad Maenhout
                  kantoor houdend te 2600 Antwerpen-Berchem
                  Filip Williotstraat 30 bus 0102

tegen:

UNIVERSITEIT GENT
woonplaats kiezend te 8310 Brugge
Baron Ruzettelaan 27

I. Voorwerp van de vordering

Het beroep, ingesteld op 24 juli 2020, strekt tot nietigverklaring van de beslissing van de institutionele beroepscommissie van de Universiteit Gent van 16 juli 2020 waarbij het intern beroep van verzoeker ongegrond wordt verklaard en de examencijfers van 8/20 voor het opleidingsonderdeel ‘Bedrijfskunde 3’ en 9/20 voor het opleidingsonderdeel ‘Wiskundige analyse II’ worden bevestigd.

II. Verloop van de rechtspleging

Verwerende partij heeft een antwoordnota neergelegd en verzoekende partij heeft een wederantwoordnota neergelegd.

De partijen zijn opgeroepen voor de terechtzitting, die heeft plaatsgevonden op 4 september 2020.

Voorzitter van de Raad Jim Deridder heeft verslag uitgebracht.

Advocaat Buket Karaca, die *loco* advocaat Koenraad Maenhout verschijnt voor verzoekende partij, en Sabien Lust, die verschijnt voor de verwerende partij, zijn gehoord.

III. Feiten

Verzoeker is in het academiejaar 2019-2020 ingeschreven in de opleiding ‘Bachelor of science in de Ingenieurswetenschappen’.

Tot het curriculum van verzoeker behoren de opleidingsonderdelen ‘Waarschijnlijkheidsrekening en Statistiek’, ‘Bedrijfskunde’ en ‘Wiskundige analyse II’.

Ten gevolge van de COVID-19-crisis wijzigt de instelling voor het opleidingsonderdeel ‘Waarschijnlijkheidsrekening en statistiek’ de evaluatiemethode van oorspronkelijk gedeeltelijk niet-periodegebonden en gedeeltelijk periodegebonden (twee tussentijdse schriftelijke testen en een schriftelijk openboekexamen) naar vier tussentijdse online schriftelijke testen volgens het open boek-principe. Voor het opleidingsonderdeel ‘Wiskundige analyse II’ wijzigt de evaluatievorm niet, maar bepaalde testen worden wel online afgenomen. Voor het opleidingsonderdeel ‘Bedrijfskunde’ wijzigt er inzake de evaluatievorm helemaal niets.

Ten gevolge van grootschalige fraude bij de online-examens, beslist de examencommissie op 3 en 4 juni 2020 om de niet-periodegebonden evaluaties voor de opleidingsonderdelen ‘Materiaaltechnologie’, ‘Meetkunde en Lineaire algebra’, ‘Wiskundige analyse II’ en ‘Waarschijnlijkheidsrekening en Statistiek’ ongeldig te verklaren. Voor de eerste drie opleidingsonderdelen zal enkel het examen worden gequoteerd, voor ‘Waarschijnlijkheidsrekening en Statistiek’ wordt een examen on-campus georganiseerd met eenzelfde evaluatievorm als de niet-periodegebonden evaluaties.

Verzoeker neemt op 1 juli 2020 deel aan het nieuwe examen voor het opleidingsonderdeel ‘Waarschijnlijkheidsrekening en Statistiek’. Hij behaalt daarbij een beter cijfer dan wat hij met het geannuleerde examen zou hebben behaald.

Voor de examens ‘Wiskundige analyse II’ en ‘Bedrijfskunde’ behaalt verzoeker met respectievelijk 9/20 en 8/20 geen credit.

De proclamatie heeft plaats op 6 juli 2020.

Op 13 juli 2020 stelt verzoeker tegen deze beslissing het volgend intern beroep in:

“[...]

III. Aantastingen van het recht

Verzoeker wijst op de studiefiches die beschikbaar zijn gemaakt voor elk vak van de opleiding Ingenieurswetenschappen. Verzoeker zal vooreerst zijn argumenten uiteenzetten aangaande het vak “Bedrijfskunde”, en vervolgens die voor het vak “Wiskundige analyse II”. Zonder op dit ogenblik beperkend te willen zijn, en onder voorbehoud van alle rechten, meent verzoeker de volgende aantastingen van het recht te kunnen inroepen tegen de bestreden beslissing.

Bedrijfskunde

Correctie van het examenresultaat

Verzoeker haalde voor dit vak 8/20. Voor dit vak werden geen NPGE's georganiseerd. Wel moest een taak gemaakt worden tijdens het semester waarvoor de professor 2/2 gaf aan de verzoeker. De score van verzoeker op het examen zelf was dus 6/18. Het examen was verdeeld in twee delen. Eén deel was een serie meerkeuzevragen waarop verzoeker 58% scoorde. Door de toegepaste cesuur werd dit resultaat naar 44% herleid.

Het tweede deel waren twee open vragen waarop hij 1.2/7 scoorde. Op dit deel behaalde verzoeker weinig punten door cijfers verkeerd over te schrijven en nog andere spijtige fouten te maken door een afwezigheid van concentratie. Dit werd bevestigd door de professor in het aangename feedbackgesprek dat verzoeker met hem had. Deze fouten zijn een rechtstreeks gevolg van de stress ontstaan rondom het annuleren van alle cijfers van de NPGE's twee dagen voor het examen. Deze gebeurtenissen kostten verzoeker minstens 3 punten van de 20 waardoor hij een 11 zou gehaald hebben.

Na toepassing van de cesuur haalde verzoeker 8/20, zonder de cesuur 9,9/20. Zonder de cesuur zou verzoeker dus een voldoende halen en slagen voor dit vak. Verzoeker vraagt dan ook, gezien de bijzondere omstandigheden waarop hij zich kan beroepen, het examenresultaat voor dit vak te heroverwegen en het examenresultaat en/of de beslissing om verzoeker slechts een 8/20 toe te kennen te herzien en verzoeker een voldoende (10/20) te geven zonder cesuur.

Wiskundige analyse II

Correctie van het examenresultaat

Verzoeker haalde een 9/20 op het vak Wiskundige Analyse II. De bonuspunten waar verzoeker had voor gewerkt en eerlijk verdiend had, werd door fraude van anderen geannuleerd. Hierdoor zal verzoeker dit examen moeten overdoen in tweede zit terwijl hijzelf geen fraude heeft gepleegd.

Tijdens het goed verlopen feedbackgesprek met de professor zei deze laatste dat de beslissing om de bonuspunten van de NPGE's te annuleren genomen was met instemming van alle professoren. Dit is nochtans oneerlijk en onaanvaardbaar tegenover diegenen die het spel eerlijk hebben gespeeld.

Bij het vraag per vraag overlopen van het examen bleek dat verzoeker een paar aandachtfouten had gemaakt. Het professorencorps drukte in het begin van het academiejaar op het belang van de NPGE's als manier om met de vergaarde

bonuspunten zulke kleine fouten op een examen te compenseren. De tijd en moeite die de studenten wijdden aan het afleggen van goede NPGE's werd dus genegeerd door hetzelfde professorencorps.

Voor dit vak tellen de NPGE's mee voor 5 punten en het examen voor 15 punten. Door de annulering van de NPGE-resultaten werd het examen op de volle 20 punten gezet. Dat is in het voordeel van diegenen die niet gestudeerd hadden voor deze NPGE's en in het nadeel van verzoeker wiens strategie was om goed te scoren op de NPGE's van Wiskundige Analyse II en daar tijd in te steken. Studenten die hard studeren en willen slagen voor vakken door goed te presteren op de NPGE's zoals verzoeker werden hierdoor in het nadeel gesteld.

De NPGE's waren 'open boek' terwijl het examen 'gesloten boek' was. Hiermee kon 25% van de punten behaald worden in open boek en 75% in het gesloten boek examen. Door de nietigverklaring van de NPGE's gebeurde de evaluatie 100% met gesloten boek.

Bijzondere omstandigheden

Ten gevolge van corona werd voor het vak Waarschijnlijkheidsrekening en statistiek (hierna: "WENS") de evaluatie gebaseerd op vier NPGE's tijdens het tweede semester zodat er geen examen plaatsvindt in juni. Dankzij hard werk tijdens de voorbereiding van de NPGE's was verzoeker geslaagd voor het vak. Hij moest daarvoor wel andere vakken (licht) verwaarlozen waardoor de NPGE's voor die andere vakken minder goed waren. Andere studenten die niet deelnamen aan de NPGE's van WENS scoorden mogelijk beter op andere NPGE's omdat ze zo meer voorbereidingstijd hadden.

Omdat UGent fraude vaststelde bij de NPGE's afgenomen tijdens het semester, besloot ze de NPGE's van WENS te annuleren en toch een examen WENS te organiseren tijdens de examenperiode. Dit bevoordeelde de studenten die zich op andere NPGE's dan WENS hadden geconcentreerd omdat ze nu een extra kans kregen onder de vorm van een examen om te slagen voor het vak. Gelukkig slaagde verzoeker voor het examen met een mooie 14/20, de vier nietig verklaarde NGE's leverde[n] hem een 12/20 op. Maar het onrecht blijft hangen omdat de tijd besteed aan de studie van de NPGE's voor het vak WENS verloren is gegaan.

Bij de voorlaatste NPGE van WENS behaalde verzoeker 1/5 waardoor de druk voor het slagen op de laatste NPGE voor verzoeker te veel werd. Hierdoor werd het noodzakelijk de huisdokter te raadplegen. Deze adviseerde het studeren even stil te leggen met als gevolg dat de NPGE van Meetkunde en Lineaire Algebra niet kon worden afgelegd. Na overleg met en na aanmoediging van mevrouw [S.B.], studietrajectbegeleidster UGent, vond verzoeker terug motivatie om door te zetten.

Het beleid qua cesuur 'na corona' op de UGent is incoherent. Bij het ad hoe georganiseerde examen WENS werd de cesuur niet toegepast, bij Bedrijfskunde wel. Bij het weglaten van de cesuur voor Bedrijfskunde zou verzoeker een 9,9 halen, een cijfer dat wordt afgerond naar 10/20. Verzoeker vraagt coherentie en wel in het voordeel van de student gezien de coronacrisis de studenten hoe dan ook benadeeld heeft (geen fysieke lessen, moeilijkere toegang tot het academisch personeel, maandenlange afzondering van medestudenten, ...).

Volgens verzoeker is er te laat gereageerd op de online fraude. Na één van de eerste NPGE's van het semester in maart 2020 constateerde de vakdocent dat tientallen antwoorden op dezelfde manier foutief waren (inclusief schrijffouten, punten en komma's). Op dat moment had UGent het organiseren van online NPGE's al moeten

stoppen omdat de illegale samenwerking tussen de studenten alleen maar zou toenemen, wat ook gebeurd is. De mededeling van de voorzitter van de examencommissie op het officieel UGent studentenforum om niet meer samen te werken tijdens de volgende NPGE's heeft niet veel indruk gemaakt op de studenten. Het stopzetten van de online NPGE's had een eerlijke situatie gecreëerd voor alle studenten.

Volgens de UGent werden de antwoorden op sommige, latere NPGE's tussen de studenten gedeeld in een online Google-document en in WhatsApp groepen tijdens het afleggen van de tests. Er zouden op een zeker moment 300 studenten op zulk gedeeld document ingelogd geweest zijn, wat 3/4 is van het totaal aantal studenten. Omwille van dit hoge aantal meent de UGent genoodzaakt te zijn de resultaten van alle NPGE's te annuleren.

Verzoeker gaat ervan uit dat de namen van die 300 studenten bekend zijn aan de UGent. Echter werd er, ten onrechte, geen onderscheid gemaakt tussen deze 300 en de 100 andere studenten (waaronder verzoeker) die geen fraude pleegden bij deze NPGE. Waarom heeft UGent dit onderscheid niet gemaakt? Verzoeker behoort niet toe aan de grote groep frauderende studenten.

Verzoeker behaalde één bonuspunt voor dit vak. Indien het eerlijk behaalde bonuspunt wordt toegekend aan verzoeker zou verzoeker met 10/20 een voldoende halen en slagen voor het vak Wiskundige Analyse II.

Verzoeker vraagt, gezien de bijzondere omstandigheden waarop hij zich kan beroepen, het examenresultaat voor dit vak te heroverwegen en het examenresultaat en/of de beslissing om verzoeker slechts een 9/20 toe te kennen te herzien en verzoeker een voldoende (10/20) te geven door bijtelling van zijn eerlijk verdiende bonuspunt.

UGent en de examencommissie van de Faculteit Ingenieurswetenschappen en Architectuur heeft inadequaat gereageerd op de fraude die ze vaststelden:

- Nadat reeds één examen van het tweede semester voorbij was, meerdere weken na het afleggen van de laatste NPGE en 2,5 maanden na de eerste vaststelling van fraude, annuleerde de universiteit alle NPGE's begin juni 2020. Dit is duidelijk rijkelijk laat en in volle examenperiode waarin de universiteit zelfrust en kalmt aanbeveelt aan iedere student. Men kan zich inbeelden hoe een student zich voelt als hij plots één of meer zuurverdiende punten voor een vak verliest midden in de examenreeks. Waarom heeft UGent en de examencommissie zo veel tijd nodig gehad om deze mededeling te doen? Deze timing heeft sterk in het nadeel van de studenten gewerkt.
- De onduidelijkheid rondom de verplichting van een 360° camera voor het online examen fysica, de annulering van deze verplichting enkele dagen later, en dan vervolgens de mededeling dat het examen on-campus plaats vindt enkele dagen vóór de examendatum gaf meer verwarring dan nodig. Waarom was hieromtrent geen eenduidige communicatie? Deze drievoudige commotie was ongunstig voor het studeerklimaat van verzoeker.

Bovenstaande gebrekkige communicatie bracht verzoeker tot lusteloosheid en de vraag of zijn studie-ijver er nog toe doet, en heeft zeker niet tot hogere punten geleid. Gezien de bijzondere omstandigheden waarin zowel universiteit als student in zich bevond, verzoekt verzoeker de bovenstaande argumenten in acht te nemen.

Verzoeker wenst te benadrukken dat deze pandemie voor iedereen ongewoon is en heel wat aanpassing vroeg, zowel van het professorencorps als van de studenten. Er is begrip

voor het feit dat een sanctie nodig was, maar verzoeker vraagt anderzijds ook begrip voor zijn beleven van de annulatie van de NPGE's en de voorbije coronaweken.”

De institutionele beroepscommissie behandelt dit beroep in zitting van 16 juli 2020 en komt daarbij tot de volgende beslissing:

“[...]”

De institutionele beroepscommissie heeft integraal kennisgenomen van de argumenten zoals die zijn geformuleerd in het beroepschrift. De institutionele beroepscommissie heeft inzage gekregen in de examens van de studente en de verbeterleutel.

De institutionele beroepscommissie stelt vast dat het betoog van de student eerder onsamenhangend is, en dat de student van de hak op de tak springt, waardoor het niet gemakkelijk is om op een gestructureerde wijze te antwoorden op de grieven van de student.

De institutionele beroepscommissie leest in het verzoekschrift vooreerst een aantal algemene grieven met betrekking tot de annulatie van NPGE's voor verschillende vakken. De student geeft aan dat die annulatie een invloed heeft gehad op zijn prestaties, in die zin dat de beslissing van de examencommissie ter zake voor extra stress heeft gezorgd waardoor hij verstrooidheidsfouten maakte op diverse examens en daardoor minder goede punten behaalde. Specifiek voor het vak 'Wiskundige analyse II', waarop de institutionele beroepscommissie verderop meer concreet ingaat, merkt de student op dat het wegvallen van de punten voor de NPGE's ervoor heeft gezorgd dat hij niet slaagde voor het vak, waar hij wel geslaagd zou zijn hadden die punten wel meegeteld.

De institutionele beroepscommissie begrijpt het ongenoegen en de kwaadheid van de student. Het klopt inderdaad dat er reeds in april aanduidingen waren dat studenten fraude pleegden op online-testen die afgenomen werden in het raam van niet periodegebonden evaluatie bij bepaalde vakken. Die fraude was in het bijzonder al opgevallen bij het vak “meetkunde en lineaire algebra” waar bij een eerste NPGE wel veel identieke antwoorden werden ingediend. De betrokken lesgeefster heeft daarover reeds op 19 april 2020 een waarschuwing uitgestuurd via Ufora:

Het is mij opgevallen dat heel veel studenten hebben samengewerkt of minstens antwoorden hebben ingediend die niet door henzelf waren bedacht. Dat wordt wel pijnlijk duidelijk als hetzelfde, niet erg logisch opgebouwde, antwoord met exact dezelfde niet-standaard notaties, bewoordingen, zelfs tot en met punten en komma's toe, zo'n 80 keer terugkomt... :-)

Aangezien deze situatie, waarbij u thuis de NPGE maakt, en dus niet geobserveerd of gecontroleerd wordt, nieuw is voor u, wil ik daar voor deze test geen zware consequenties aan hechten. Ik ben alleen wat strenger geweest in de verbetering als uw antwoord niet logisch opgebouwd was of als er uitleg ontbrak.

Voor de toekomst wil ik er wel op wijzen, en zeker voor de examens die u online zal afleggen, dat dergelijke samenwerkingen wel degelijk als bedrog worden aanzien en dat op bedrog aan de universiteit heel zware sancties staan. Dat is niet

zoals vroeger op school "een nul voor de toets", dat neemt echt heel andere proporties aan.

In de komende weken zal u hierover zeker nog meer informatie krijgen, zowel van de individuele lesgevers zelf, als via een centrale communicatie, zodat u goed weet wat mag en niet mag bij de volgende online testen en examens.

Er waren kort voordien ook al eigenaardigheden opgemerkt bij testen over materiaaltechnologie en WenS. De betrokken lesgevers hebben vanaf dan extra inspanningen gedaan om hun testen meer fraudeproof te maken, door gebruik te maken van timeboxen, verschillende versies, etc. en er werden ook nog diverse waarschuwingsboodschappen verstuurd.

Zo kwam er bijvoorbeeld op 5 mei 2020 nog een duidelijke boodschap op Ufora vanwege prof. [D.S.] in haar hoedanigheid van onderwijsdirecteur, dit keer op de algemene infosite van de faculteit ingenieurswetenschappen en architectuur:

“Na bijna twee maand gedwongen thuis studeren aan de hand van afstandsonderwijs zullen jullie zeker ondervonden hebben dat het niet evident is.

Leerstof verwerken zonder de fysieke nabijheid van medestudenten, assistenten en lesgevers, een planning maken als alle dagen op elkaar beginnen te lijken, ontspanning voorzien als je niet eens de deur uit kan om af te spreken met vrienden, de computer of de wifiverbinding moeten delen met huisgenoten die er evenzeer van afhankelijk zijn als jij: het is een meer dan gemiddelde uitdaging. Naast het gewone leermateriaal en de eventuele online lessen of opnames, voorzien vele lesgevers ook vervangtaken, wat het studeren hopelijk boeiender en actiever maakt, maar misschien ook wel een pak intensiever. Je tijdsbesteding zelf goed monitoren is hier heel belangrijk.

Daarnaast worden jullie nu ook geconfronteerd met het afleggen van online testen (en binnenkort wellicht ook online examens) en het maken van individuele taken en opdrachten van thuis uit. Hierbij krijgen we de indruk dat de vanzelfsprekende regels die on campus geldig zijn vanuit jullie perspectief wat lijken te vervagen, ook omdat er geen, of in elk geval minder duidelijk aanwezige, controle lijkt te zijn.

Daarom willen we jullie op dat vlak toch een aantal aandachtspunten en een zeer duidelijke waarschuwingsboodschap meegeven.

Eigenlijk is het eenvoudig.

Tenzij expliciet anders vermeld door de lesgever gelden voor alle online evaluaties (periodegebonden of niet-periodegebonden) dezelfde modaliteiten als bij een “on campus” evaluatie, onder meer inzake communicatie. Net zoals een “on campus” evaluatie gebeurt een online evaluatie voor iedereen individueel. Dit betekent dat jullie op geen enkele manier onderling (of met andere personen) mogen communiceren of zaken mogen uitwisselen tijdens de volledige duur van de evaluatie, noch via internet, noch via gsm of smartphone, noch via gewoon mondeling overleg met iemand in dezelfde ruimte. Je scherm met anderen delen, screenshots van andere gebruikers nemen, niet toegelaten software of achtergrondapplicaties gebruiken, oplossingen naar elkaar doorsturen of vergelijken, vragen stellen aan elkaar of aan anderen en zo meer, zijn alle verboden. Zulke zaken worden gelijkgesteld aan spieken of fraude.

Als fraude of een onregelmatigheid van deze of andere aard vastgesteld wordt, dan wordt dit voorgelegd aan de zogenaamde examentuchtcommissie, die oordeelt

over de te nemen sanctie (zie OER). Hierbij moet je je ervan bewust zijn dat een dergelijke sanctie zich niet hoeft te beperken tot de evaluatie waarvoor de fraude werd vastgesteld en zelfs niet tot het bewuste vak, maar kan opengetrokken worden tot meerdere of zelfs alle opgenomen vakken, ook deze waarvoor je reeds eerder in het academiejaar punten hebt verworven.

Indien deze onregelmatigheden zich op een grotere schaal (tussen een grotere groep studenten) hebben afgespeeld, kan dit ook leiden tot het ongeldig verklaren van de evaluatie, die dan door iedereen, ook degenen die niet bij het bedrog betrokken waren, moet worden hernomen.

Bovenstaande geldt evenzeer voor individuele opdrachten of huistaken, die soms over een langere periode lopen, en waarbij bij sommigen nog meer de indruk heerst dat samenwerken hier normaal is. Dat is het echter geenszins: als de opdracht door de lesgever als individueel wordt aangekondigd, dan is ook hier elke vorm van communicatie met anderen over deze opdracht verboden, tenzij expliciet anders vermeld.

Aanvullend bij bovenstaande raden we jullie ook aan om de UGent-richtlijnen rond online evaluaties en examens grondig door te nemen, omdat daar nog meer gedetailleerde instructies in terug te vinden zijn. Daarnaast kan je bij elke vorm van twijfel best de lesgever raadplegen.”

Deze en andere waarschuwingen werden door heel wat studenten blijkbaar in de wind geslagen. De lesgevers bij wier testen aldus werd gefraudeerd, waren zich daar niet van bewust, tot hen via een spreekwoordelijke “gunstige wind” een tip werd gegeven over een nieuwe fraudepoging, en die tip ook een link bevatte naar een google-doc dat voor die fraude zou worden ingezet. De faculteit heeft daar onmiddellijk op gereageerd en heeft de fraude onmiddellijk verder onderzocht. Aldus werd uiteindelijk op woensdag 3 juni 2020 duidelijk dat de fraude zeer grootschalig was – veel grootschaliger dan aanvankelijk was gedacht: meer dan 250 studenten bleken (in mindere of meerdere mate) bij de fraude betrokken. Na lange discussie binnen de examencommissie en na overleg met de juridisch adviseur onderwijs zijn de examencommissie en de verantwoordelijk lesgever toen tot de conclusie gekomen dat de afgenomen evaluaties van het opleidingsonderdeel Waarschijnlijkheidsrekening en Statistiek niet meer als betrouwbaar beschouwd kon worden.

De UGent streeft ernaar om waarheidsgetrouwe examencijfers toe te kennen waarbij een student een cijfer krijgt dat zijn of haar kennis en kunde reflecteert. Dat is ook haar decretale plicht en de examencijfers die zij toekent dienen een correcte weerspiegeling te zijn van de competenties van alle betrokken studenten bij de geëvalueerde vakken. Aangezien op woensdag 3 juni 2020 bleek dat de toekenning van een waarheidsgetrouw examencijfer voor de niet-periodegebonden evaluaties bij verschillende vakken in het geheel niet meer mogelijk was vanwege het grootschalige karakter van de fraude en het veelvuldig gebruik daarbij van ‘aliassen’, waardoor het ook onmogelijk was om alle studenten te identificeren die bij de fraude waren betrokken, hebben de examencommissie en de verantwoordelijke lesgevers de zeer moeilijke maar enige correcte beslissing genomen die zij in deze omstandigheden konden nemen, en met name de betrokken evaluaties ongeldig verklaard.

Dit kan overigens niet worden gekwalificeerd als een “straf” of een “sanctie”, zoals de student nochtans aangeeft, maar moet eerder worden gekwalificeerd als een

ordemaatregel, die het logische gevolg is van de vaststelling dat een evaluatie alle validiteit mist door de omstandigheden waarin die evaluatie heeft plaatsgevonden.

Het toekennen van een examencijfer behoort tot de bevoegdheid van de verantwoordelijk lesgever. Omwille van de omvang van de fraude hebben de betrokken verantwoordelijke lesgevers moeten vaststellen dat voor geen enkele student die aan de desbetreffende evaluaties deelnam kon worden uitgemaakt of de prestaties op die evaluaties een correcte weergave waren van de mate waarin die student de eindcompetenties van het betrokken vak in voldoende mate beheerst. De evaluaties missen door die omstandigheden elke validiteit. De examencommissie, die zich op vraag van de lesgevers eveneens over deze problematiek heeft gebogen, kwam tot dezelfde conclusie. In die omstandigheden hadden de lesgevers geen andere keuze dan de betrokken evaluaties ongeldig te verklaren en de resultaten niet mee te nemen in de uiteindelijke beoordeling van de studenten. De examencommissie heeft daarmee uitdrukkelijk ingestemd.

Op deze beslissing kan niet worden teruggekomen noch kunnen de onbetrouwbare cijfers toch terug worden toegekend aan de studenten. Er kan immers niet onomstotelijk worden nagegaan wie al dan niet bij de fraude betrokken was en ook de student bewijst in zijn beroepsschrift niet dat hij op geen enkele wijze bij de fraude betrokken was.

Het verwijt van de student dat te laat zou zijn gereageerd op de fraude, is onterecht. Er is onmiddellijk gereageerd van zodra duidelijk werd op welke schaal er fraude werd gepleegd.

De opmerking van de student als dat men onmiddellijk na de vaststelling van het eerste fraudegeval, de NPGE's maar had moeten stoppen, is eveneens onterecht en slaat nergens op. Door de geldende coronamaatregelen waren er immers geen alternatieven, en het was precies uit voorzorg en met de bedoeling om ervoor te zorgen dat de studenten hoe dan ook geëvalueerd zouden kunnen worden ook zonder dat die evaluaties zouden moeten worden uitgesteld tot augustus of zelfs nog later – op het ogenblik van de NPGE's was inderdaad nog helemaal niet zeker dat er in juni überhaupt examens on campus zouden kunnen worden afgenomen – dat lesgevers overgingen tot online evaluaties, wel wetende dat deze niet volledig fraudeproof gemaakt kunnen worden.

Na het eerste voorval hebben de lesgevers binnen de betrokken faculteit hun methode van evaluatie nog verder aangepast om de kans op fraude zoveel mogelijk te reduceren. Maar daarnaast konden zij niet anders dan erop vertrouwen dat ook de studenten hun verantwoordelijkheid zouden nemen en het spel eerlijk zouden spelen. Ze waren overigens gewaarschuwd dat ze met vuur speelden en dat nieuwe gevallen van fraude grote consequenties zouden kunnen hebben. Die oproep is helaas bij de overgrote groep van studenten uit de eerste bachelor ingenieurswetenschappen in dovemansoren gevallen, met de gekende gevolgen van dien. Aan de betrokken lesgevers kan op dat punt niets worden verweten. Zij hebben hun testen met de nodige zorgvuldigheid uitgewerkt en omkaderd.

De student is van mening dat hij door het schrappen van de NPGE's van WenS werd benadeeld ten opzichte van studenten die niet hebben ingezet op die NPGE's. Die

studenten krijgen immers alsnog de kans om over het vak een examen af te leggen, terwijl hij zijn inspanningen voor de NPGE's ziet verdwijnen.

Dit argument is te dezen evenwel niet relevant. De student betwist immers zijn examencijfer voor het vak WenS niet, en behaalt voor dat vak zelfs een betere score dan hij behaald zou hebben als de scores van de NPGE's van dit vak behouden geweest zouden zijn.

De student geeft nog aan dat hij, om goede scores te kunnen behalen voor WenS, andere vakken heeft verwaarloosd en daardoor minder goede scores heeft behaald op andere vakken. Hij verduidelijkt niet welke vakken hij dan wel zou hebben verwaarloosd. Hoe dan ook wijst de institutionele beroepscommissie erop dat dit de eigen verantwoordelijkheid is van de student: elke student dient voor zichzelf uit te maken hoe hij zijn studies organiseert, en als de keuze om aan bepaalde vakken meer tijd te besteden tot gevolg heeft dat er minder tijd over blijft voor andere vakken, dan is dat het loutere gevolg van de eigen keuzes van de student, waarvoor ook hij alleen de verantwoordelijkheid draagt. Dat de keuze om meer in te zetten op een bepaald vak, achteraf gezien geen goede keuze blijkt te zijn geweest, om welke reden dan ook, kan niet tot gevolg hebben dat een lesgever of, in graad van beroep, de institutionele beroepscommissie, de punten van die andere vakken zou moeten bijstellen. De institutionele beroepscommissie merkt daarbij nog op dat zij de punten voor die andere vakken overigens ook niet kán bijstellen om de eenvoudige reden dat zij, bij gebrek aan concrete gegevens in dat verband, niet kan uitmaken hoe de student zou hebben gepresteerd indien hij ervoor had geopteerd om meer tijd in die andere vakken te steken.

De student merkt nog op dat de onduidelijkheid rond de verplichting van een 360° camera voor het online examen fysica, de annulering van deze verplichting enkele dagen later, en dan vervolgens de mededeling dat het examen on campus plaats vindt enkele dagen voor de examendatum meer verwarring gaf dan nodig, en dat deze drievoudige commotie ongunstig was voor het studeerklimaat van verzoeker en hem tot lusteloosheid bracht.

De institutionele beroepscommissie merkt op dat er geen aanduidingen zijn dat over het examen natuurkunde I onduidelijk zou zijn gecommuniceerd. De institutionele beroepscommissie stelt vast dat de lesgever op Ufora duidelijk heeft gecommuniceerd dat het examen online zou worden afgenomen, en ook heeft gespecificeerd hoe dat zou gebeuren. Er zijn ook testmomenten geweest, en er werd ook duidelijk aangegeven dat een webcam niet vereist was. Van zodra beslist was dat het examen toch on campus zou doorgaan – beslissing die genomen was nadat was gebleken dat op andere online schriftelijke examens massaal fraude werd gepleegd en er ook aanwijzingen waren dat studenten plannen hadden om dezelfde methodes nogmaals toe te passen bij het examen Natuurkunde I – heeft de lesgever daarover duidelijk gecommuniceerd via Ufora. De institutionele beroepscommissie begrijpt dan ook niet waar de verwarring waar de student het over heeft, vandaan komt. Hoe dan ook kan de institutionele beroepscommissie enkel betreuren dat de student door bepaalde gebeurtenissen blijkbaar toch een gevoel van lusteloosheid heeft gekregen. Dit kan de institutionele beroepscommissie er evenwel niet toe brengen om de student extra punten toe te kennen voor de twee vakken waarvoor hij uiteindelijk niet slaagde. De prestaties van de student voor die vakken zijn immers wat ze zijn, en de institutionele beroepscommissie beschikt

niet over concrete gegevens die haar zouden toe laten om uit te maken hoe de student zou hebben gepresteerd als deze omstandigheden zich niet hadden voorgedaan.

De student betwist vervolgens meer concreet het examencijfer dat hij kreeg voor het vak “bedrijfskunde”. Dat vak wordt deels niet-periodegebonden en deels periodegebonden geëvalueerd. De niet-periodegebonden evaluatie bestaat uit oefeningen die de studenten meekrijgen om thuis op te lossen. De oefeningen zelf worden niet gequoteerd. Wel krijgen de studenten 2 punten indien ze alle oefeningen tijdig indienen. De student heeft op die wijze ook 2 punten verworven.

De periodegebonden evaluatie bestaat uit een schriftelijk examen dat on campus werd georganiseerd en dat deels uit MC-vragen bestond en deels uit open vragen. De student behaalde voor de open vragen 1,2/7. Van de 16 meerkeuzevragen beantwoordde de student er 11 correct. Voor de berekening van de scores voor dit gedeelte van het examen kregen alle vragen een gewicht toegekend in de totale score, waarna ook nog een cesuur werd toegepast. De student behaalde de “ruwe” score van 58/100, wat na toepassing van de cesuur werd herleid tot 44/100. Het examen werd gequoteerd op 20 waarbij de open vragen meetelden voor 7 punten en het MC-gedeelte voor 13 punten. De student behaalde een score van $1,2 / 7 + 5,72 / 13 = 6,92/20$. Dat examen telde in de eindscore mee voor 90% en dus voor 18 punten. De student behaalde omgerekend 6,23/18. Met de 2 punten erbij die hij kreeg voor de NPGE bekwam hij aldus de eindscore van 8,23/20, wat werd afgerond tot 8/20.

De institutionele beroepscommissie stelt vast dat de student de deelscores die hij behaalde niet betwist. Wel merkt hij vooreerst op dat hij op het gedeelte met de open vragen enkele spijtige fouten maakte door afwezigheid van concentratie. Dat concentratiegebrek wijt hij dan weer aan de stress die is ontstaan door het annuleren van alle cijfers van NPGE’s twee dagen voor het examen.

Zoals gezegd kan de institutionele beroepscommissie begrijpen dat het annuleren van NPGE’s voor verschillende vakken die ook de student in zijn curriculum opgenomen had, mogelijk voor extra stress kunnen hebben gezorgd. De institutionele beroepscommissie betreurt dat ook, maar herhaalt dat noch aan de examencommissie noch aan de lesgevers, die tot deze beslissing zijn gekomen iets kan worden verweten. De institutionele beroepscommissie ziet hierin dan ook geen reden om het examencijfer dat de student behaalde, als onregelmatig te beschouwen en om hem via een nieuwe examenkans toe te laten om alsnog te bewijzen dat hij de competenties van het vak wel heeft bereikt.

De student merkt ook op dat hij zonder de toepassing van een cesuur voor het MC-gedeelte van het examen wel geslaagd zou zijn, en vraagt dat de institutionele beroepscommissie de cesuur in de gegeven omstandigheden zou laten vallen.

De institutionele beroepscommissie merkt op ze niet bevoegd is om te oordelen over de evaluatievormen die door de lesgever worden gehanteerd. Het behoort immers tot de autonomie van de verantwoordelijk lesgever om te bepalen welke examenvorm hij geschikt acht en of hij al dan niet de wetenschappelijk verantwoorde standard setting/hogere cesuur gebruikt bij een MC-examen. De institutionele beroepscommissie heeft vertrouwen in de deskundigheid en professionaliteit van de lesgever om de

correcte examenvorm te kiezen voor de competenties die hij beoogt te toetsen, en ziet geen reden om te beslissen dat de cesuur niet toegepast mocht worden.

De commissie merkt bij dit alles nog op dat de resultaten voor het betrokken vak globaal genomen in de lijn liggen van de resultaten die vorige jaren werden behaald voor dit vak. De lesgever heeft dit ook afgetoetst door toepassing te maken van de coronacheck, waar ook de student naar verwijst in zijn beroepschrift. Die coronacheck gaf aan dat enkele resultaten best konden worden aangepast, wat de lesgever ook heeft gedaan. Alle cijfers vanaf 7 werden evenwel ongewijzigd behouden omdat uit de coronacheck bleek dat het niet aangewezen was om die cijfers aan te passen.

De lesgever heeft op die wijze alvast rekening gehouden met de moeilijke omstandigheden waarin de studenten het vak hebben moeten verwerken. Nu hiermee al rekening is gehouden bij de uiteindelijke quotering van het examen, is dit een reden te meer om thans niet nog een extra correctie toe te passen, die er dan in zou bestaan dat de cesuur niet toegepast zou worden. De student toont alleszins niet aan dat hij meer dan andere studenten problemen heeft ondervonden bij de voorbereiding van het examen en dat daarom bij hem meer dan bij andere studenten rekening zou moeten worden gehouden met die omstandigheden bij het beoordelen van zijn prestaties.

Voor zover het beroep betrekking heeft op het vak “bedrijfskunde” is het ongegrond.

De student betwist vervolgens ook het examencijfer dat hij bekwam voor het vak “Wiskundige analyse II”. Hier hekelt hij het feit dat beslist werd om de NPGE’s niet mee te laten tellen ingevolge vastgestelde fraude bij een substantiële groep van studenten.

De institutionele beroepscommissie is hoger al ingegaan op de problematiek van het annuleren van de resultaten van de NPGE’s die voor dit vak werden afgenomen. De institutionele beroepscommissie betreurt het dat die beslissing genomen is moeten worden, maar wijst er nogmaals op dat dit de enige optie was die open stond voor de betrokken lesgeefster en de examencommissie, nadat was gebleken dat wel zeer massaal fraude is gepleegd op de online testen die in het raam van dit vak werden afgenomen, en het niet mogelijk was om alle fraudeurs te identificeren. Daardoor zijn de resultaten van die testen niet betrouwbaar en staat niet vast dat ze op een correcte wijze de competenties van de deelnemende studenten weergeven.

Zoals gezegd kan op deze beslissing niet worden teruggekomen noch kunnen de onbetrouwbare cijfers toch terug worden toegekend aan de studenten. Er kan immers niet onomstotelijk worden nagegaan wie al dan niet bij de fraude betrokken was en ook de student bewijst in zijn beroepschrift niet dat hij op geen enkele wijze bij de fraude betrokken was.

De student heeft hoe dan ook een eerlijke kans gehad om zijn competenties alsnog aan te tonen via het examen dat over dit vak op campus werd georganiseerd. De student slaagde helaas niet voor dat examen, en betwist de gegeven scores ook niet.

Ook voor dit vak werd overigens door de lesgeefster gebruik gemaakt van de coronacheck, en dat om maximaal rekening te houden met de moeilijke omstandigheden waarin de studenten zich hebben moeten voorbereiden op de examens. De coronacheck

gaf aan dat voor dit vak geen aanpassingen dienden te gebeuren en dat de cijfers volledig in de lijn liggen van de voorgaande academiejaren.

Nu de lesgeefster reeds rekening heeft gehouden met de omstandigheden waarin de studenten zich hebben kunnen voorbereiden op de examens, is de institutionele beroepscommissie van mening dat er geen aanleiding toe bestaat om alsnog welke correctie dan ook door te voeren op het resultaat dat de student behaalde voor het betrokken examen. De student toont alleszins niet aan dat hij meer dan andere studenten problemen heeft ondervonden bij de voorbereiding van het examen en dat daarom bij hem meer dan bij andere studenten rekening zou moeten worden gehouden met die omstandigheden bij het beoordelen van zijn prestaties.

Ook wat het vak “wiskundige analyse II” betreft is het beroep ongegrond.

Het intern beroep wordt ongegrond verklaard.”

Dit is de bestreden beslissing.

IV. Ontvankelijkheid

A. Bevoegdheid - rechtsmacht

Standpunt van partijen

In haar antwoordnota werpt verwerende partij – samengevat – op dat verzoeker meermaals ingaat op de vraag of de institutionele beroepscommissie al dan niet had moeten oordelen of de beslissing om de resultaten van de niet-periodegebonden evaluatie van ‘Wiskundige analyse II’ niet in rekening te brengen en in de plaats een examen te organiseren, niet onregelmatig was en zij deze naast zich neer had moeten leggen. Verwerende partij wijst erop dat die vraag buiten de bevoegdheid van de institutionele beroepscommissie valt aangezien een beslissing om bepaalde deelcijfers niet mee te nemen in de berekening van de eindscore van studenten, of om deze of gene examenvorm te hanteren, geen studievoortgangsbeslissing is waartegen beroep mogelijk is bij de institutionele beroepscommissie.

Daar het geen studievoortgangsbeslissing is, valt die aangelegenheid volgens verwerende partij ook buiten de bevoegdheid van de Raad, zelfs wanneer om toepassing van artikel 159 van de Grondwet zou worden gevraagd.

In zijn wederantwoordnota repliceert verzoeker dat verwerende partij ter adstructie van haar betoog ten onrechte verwijst naar 's Raads arrest nr. 5.867 van 10 augustus 2020, omdat het daarin ging om he al dan niet kwalificeren van de bestreden beslissing als een examentuchtbeslissing.

Beoordeling

In zijn intern beroep betwist verzoeker de examencijfers voor twee opleidingsonderdelen nadat zij bij proclamatie bekend zijn gemaakt.

Het voorwerp van het intern beroep is derhalve een examenbeslissing zoals bedoeld in artikel I.3, 69°, *littera a)* van de Codex Hoger Onderwijs en dus een studievoortgangbeslissing.

Voor een beroep met dergelijk voorwerp is de Raad bevoegd krachtens artikel II.285 van de Codex Hoger Onderwijs. Zonder vooruit te lopen op de onderstaand aan bod komende vraag of de Raad ook bevoegd is *c.q.* rechtsmacht heeft ten aanzien van alle middelen die verzoeker tegen de bestreden beslissing in stelling brengt, is het beroep wat het voorwerp betreft ontvankelijk.

B. Voorwerp

Standpunt van partijen

Verwerende partij werpt als exceptie van onontvankelijkheid op dat het beroep bij de Raad niet kan worden gericht tegen de eerste bestreden beslissing, aangezien het intern beroep devolutieve werking heeft en de beslissing van de institutionele beroepscommissie in de plaats komt van de initiële examenbeslissing.

Beoordeling

In de aanhef van zijn beroepsschrift verwijst verzoeker weliswaar naar zowel de initiële examenbeslissing als naar de beslissing van de institutionele beroepscommissie, maar daaruit alleen kan de Raad niet afleiden dat verzoeker beide beslissingen tot voorwerp van huidig beroep maakt.

Verderop in het verzoekschrift (pagina 20) wijst verzoeker enkel de beslissing van de institutionele beroepscommissie aan als bestreden beslissing – zo ook, uitdrukkelijk, in de wederantwoordnota – en in het beschikkend gedeelte van het verzoekschrift wordt ook enkel van die beslissing de nietigverklaring gevorderd.

Het beroep van verzoeker moet worden beschouwd als zijnde enkel gericht tegen de beslissing van de institutionele beroepscommissie.

De exceptie mist feitelijke grondslag.

V. Onderzoek van de middelen

Eerste middel

In een eerste middel beroept verzoeker zich op artikel 100, §4 van het onderwijs- en examenreglement, een schending van de rechten van verdediging, een schending van de “materiële motiveringsplicht zoals voorzien in artikel 3 van de wet van 29 juli 1991 betreffende de uitdrukkelijke motivering van de bestuurshandelingen” (bedoeld wordt allicht: de formelemotiveringsplicht), een schending van het zorgvuldigheidsbeginsel en het motiveringsbeginsel, een schending van de regels inzake de openbaarheid van bestuur en de fundamentele rechten van verdediging en schending en een schending van het Nooddecreet van 17 april 2020.

Standpunt van partijen

Verzoeker verwijst naar de bepalingen van artikel 100, §4 van het onderwijs- en examenreglement van verwerende partij en stelt dat hij in zijn verzoekschrift op intern beroep inzake heeft gevraagd van het dossier dat met het oog op de behandeling van dat dossier werd samengesteld; hoewel kopie van dat dossier hem werd toegezegd, werd de bestreden beslissing genomen zonder dat die openbaarheid werd verleend.

Verzoeker betoogt dat de beoordeling van het dossier ‘op stukken’, zoals door de voormelde bepaling is voorgeschreven, slechts zorgvuldig kan verlopen wanneer verzoeker zijn verweer

ook op nuttige wijze kan voorbereiden; er is immers uitdrukkelijk gesteld dat de student, na inzage van de stukken van het dossier, zijn grieven bijkomend schriftelijk kan toelichten. Verzoeker stipt aan dat de bestreden beslissing verwijst naar verschillende stukken die aan hem niet werden meegedeeld.

Waar de bestreden beslissing zich beroept op een ‘klokkenluider’ om de ongeldigverklaring van de reeds afgenomen niet-periodegebonden evaluaties te verantwoorden, werpt verzoeker tegen dat hem aan de Universiteit Gent geen klokkenluiderbescherming bekend is, zodat de identiteit en/of de stukken waarop de beroepscommissie zich beroept dient kenbaar te maken. Zulks volgt volgens verzoeker ook uit de regels inzake de openbaarheid van bestuur en de rechten van verdediging.

Verder betoogt verzoeker:

“Vermits verweerder in de bestreden beslissing de eerdere beslissing van de examencommissie van 4 en 5 juni 2020 (waarbij de NPGE’s worden vernietigd) betreft, moet het verzoeker worden toegelaten deze beslissing van de examencommissie ter discussie te stellen.

Uitgangspunt is immers dat de examencommissie op die manier eenzijdig de evaluatievormen die beschreven worden in de ECTS-fiches hierboven aangehaald eenzijdig gewijzigd heeft.

Weliswaar heeft het Nooddecreet van 17 april 2020 de mogelijkheid geboden aan verweerder om de model- en individuele trajecten eenzijdig te wijzigen, maar dit kan uiteraard enkel voor tegemoet te komen aan de bijzondere problemen ten gevolge van de corona COVID-19 pandemie die het hoger onderwijs treft en de gevallen van overmacht. De problematiek van de "grootschalige" fraude heeft niets te maken met deze problematiek; ook in "normale" omstandigheden had dit probleem zich gesteld.

Bovendien is aan de voorwaarde van de voorafgaande raadpleging van een studentenvertegenwoordiging niet voldaan.

Verzoeker besluit dan ook dat de examencommissie in zijn individueel geval ten onrechte is afgeweken van de evaluatievormen voorgeschreven in voornoemde ECTS-fiches. Voor verzoeker hadden de NPGE's wel degelijk moeten meetellen.

Dit had als resultaat gehad dat verzoeker wél geslaagd was voor die 2 vakken.

De bestreden beslissing dient dan ook te worden vernietigd en bij de verwijzing dient de Raad de beroepscommissie op te leggen dat zij in het geval van verzoeker de resultaten van de NPGE's wel dient in aanmerking te nemen.

Te meer daar verweerder op pagina 8 in de bestreden beslissing insinueert dat verzoeker ook bij de fraude betrokken zou zijn (quod non):

“Er kan immers niet onomstotelijk worden nagegaan wie al dan niet bij de fraude betrokken was en ook de student bewijst in zijn beroepschrift niet dat hij op geen enkele wijze bij de fraude betrokken was.”

De goede trouw wordt vermoed en kwade trouw moet bewezen worden, dit is een fundamenteel rechtsbeginsel; vertaalt naar het onderwijsrecht een algemeen beginsel van behoorlijk bestuur.

Het is niet aan verzoeker om zijn “onschuld te bewijzen”, er geldt een vermoeden van onschuld. Er is ten aanzien van verzoeker geen enkele examentuchtprocedure opgestart. Verzoeker is dan ook op geen enkele manier betrokken geweest bij de fraude. Het is niet aan verzoeker om te bewijzen dat hij niet bij de fraude betrokken was, de bewijslast rust immers op verweerder.

De stukken van het dossier dienden door verweerder te worden overgemaakt, opdat minstens Uw Raad de kennelijke redelijkheid van de bestreden beslissing kan nagaan.

Het is overduidelijk dat de bestreden beslissing op onzorgvuldige wijze is genomen; de stukken van het dossier zijn, ondanks uitdrukkelijk verzoek conform artikel 100, §4 van het OER, niet voorafgaand bekend gemaakt, waarbij aan verzoeker de mogelijkheid zich te verdedigen is ontnomen, te meer daar in de bestreden beslissing verzoeker wordt verweten zijn onschuld niet onomstotelijk te hebben bewezen.”

In haar antwoordnota erkent verwerende partij dat door een vergetelheid in de korte periode die beschikbaar was om de interne beroepen voor te bereiden, de stukken die voorlagen aan de institutionele beroepscommissie inderdaad niet aan verzoeker werden bezorgd. Dit kan volgens verwerende partij evenwel niet leiden tot de nietigheid van de bestreden beslissing, enerzijds omdat verzoeker alleszins een uitgebreid verzoekschrift heeft kunnen indienen en anderzijds omdat het dossier geen relevante stukken bevatte die niet reeds bekend waren aan verzoeker, zodat hij ook niet in zijn rechten van verdediging werd geraakt. Met name, zo specificeert verwerende partij, waren alle stukken aan verzoeker bekend, met uitzondering van de informatie over de toepassing van de coronacheck bij het opleidingsonderdeel ‘Bedrijfskunde’. Dat stuk heeft verzoeker evenwel niet benadeeld, aangezien geen enkele regel de docenten verplichtte om van de coronachecktool gebruik te maken, zodat het al dan niet gebruiken ervan niet relevant is voor de beoordeling van de regelmatigheid van de cijfers.

Ten onrechte, zo betoogt verwerende partij, stelt verzoeker dat hij niet beschikt over de verklaring van de klokkenluider, aangezien die verklaring integraal en letterlijk is opgenomen in de notulen van de vergadering van de examencommissie waarover verzoeker beschikt en die hij integraal citeert in zowel zijn intern als zijn extern verzoekschrift. Dat de naam van de klokkenluider verzoeker niet bekend is, is daarbij voor verwerende partij niet relevant want dat wijzigt hoe dan ook niets aan de verklaring. De naam van de klokkenluider was overigens ook aan de institutionele beroepscommissie niet bekend, en de institutionele

beroepscommissie beschikte ook zelf enkel over het citaat in de notulen van de examencommissie, en er was geen enkele reden om te twijfelen aan de echtheid van dat citaat.

Wat ten slotte het argument betreft dat de evaluatievormen eenzijdig werden gewijzigd en dat dit gebeurde buiten de Covid-gerelateerde omstandigheden waarvoor de decreetgever dit heeft toegelaten – *in casu* met name ten gevolge van grootschalige fraude – werpt verwerende partij op dat deze grief niet ontvankelijk is daar hij in het intern beroep niet werd opgeworpen.

In zijn wederantwoordnota handhaaft verzoeker zijn kritiek dat de bestreden beslissing tot stand is gekomen op basis van stukken die hem niet werden voorgelegd.

Hij stelt ook dat de wijze waarop de verklaring van de ‘klokkenluider’ werd weergegeven, bijzonder onduidelijk was en bovendien het vermoeden doet rijzen dat ‘de pen werd vastgehouden’.

Verzoeker blijft ook bij zijn grieven inzake de regelmatigheid van de beslissing van de examencommissie in het licht van het Nooddecreet.

Beoordeling

Krachtens artikel II.294, §2, *in fine* van de Codex Hoger Onderwijs kan een verzoekende partij in een procedure voor de Raad geen nieuwe bezwaren aanvoeren, tenzij de grondslag ervan pas tijdens of na afhandeling van de interne beroepsprocedure aan het licht is gekomen, tenzij het bezwaar betrekking heeft op de wijze waarop het intern beroep werd behandeld of tenzij het bezwaar raakt aan de openbare orde.

Het argument dat de wijziging van de examenvorm geen rechtsgrond kan vinden in het ‘Nooddecreet’ – bedoeld wordt artikel 3 van het decreet van 17 april 2020 ‘over maatregelen in het hoger onderwijs voor het academiejaar 2019-2020 als gevolg van de coronacrisis (1)’ – en integendeel is ingegeven door de hierboven aangehaalde fraudeproblematiek, maakt geen deel uit van verzoekers grieven op intern beroep. Verzoeker maakt niet aannemelijk dat hij in de onmogelijkheid was om een middel in die zin tijdens het intern beroep te ontwikkelen. In de huidige stand van de procedure komt het middel te laat om nog op ontvankelijke wijze in het debat te kunnen worden gebracht.

Hetzelfde geldt voor de kritiek dat de klokkenluider anoniem is gebleven en dat voor zijn verklaring ‘de pen lijkt te zijn vastgehouden’. De Raad kan verzoeker niet bijtreden dat het letterlijke citaat uit de verklaring van de klokkenluider zou zijn ‘verstopt’ in de stukken van het dossier. Deze tekst is voldoende duidelijk weergegeven onder de titel ‘2. Toelichting en beraadslaging’ van de beslissing van de examencommissie van 3-4 juni 2020, een beslissing die op zich nauwelijks vier pagina’s beslaat en die aan verzoeker genoegzaam bekend was aangezien hij deze integraal citeert in zijn intern beroep. Verzoeker had zijn bedenkingen omtrent de anonimiteit van de klokkenluider en de authenticiteit van het klokkenluidersbericht derhalve in het intern beroep kunnen en moeten inroepen. Voor zover deze argumenten thans voor het eerst worden opgeworpen in het verzoekschrift voor de Raad, respectievelijk de wederantwoordnota, is dat te laat en dus onontvankelijk.

Wat de mededeling van de stukken van de institutionele beroepscommissie betreft, bepaalt artikel 100, §4 van het onderwijs- en examenreglement 2019-2020 het volgende:

“De Institutionele Beroepscommissie behandelt het beroep op stukken. Zij kan evenwel elkeen van wie ze de aanwezigheid nuttig acht voor de behandeling van het dossier, uitnodigen om te worden gehoord.

De Institutionele Beroepscommissie is ertoe gerechtigd alle stukken en inlichtingen op te vragen of in te winnen die zij nuttig acht voor de behandeling van het beroep. De leden van de universitaire gemeenschap zijn ertoe gehouden de gevraagde stukken en informatie op eerste verzoek ter beschikking te stellen van de Institutionele Beroepscommissie.

De Institutionele Beroepscommissie kan de adviezen inwinnen die zij nuttig acht voor de behandeling van het beroep. Zij kan zich onder meer laten bijstaan door een jurist, die de vergaderingen kan bijwonen, evenwel zonder stemgerechtigd te zijn.

De student of de raadsman kan vragen om inzage te krijgen van het dossier dat met betrekking tot het betrokken verzoekschrift wordt samengesteld. Deze vraag wordt hetzij in het verzoekschrift zelf, hetzij via e-mail aan ombuds@ugent.be gesteld ten laatste vijf kalenderdagen na het indienen van het verzoekschrift. De persoon die door de Institutionele Beroepscommissie werd belast met de voorbereiding van het dossier, maakt vervolgens een afspraak met de verzoeker voor inzage in de stukken van het dossier. De verzoeker kan zijn/haar grieven vervolgens desgewenst bijkomend schriftelijk toelichten overeenkomstig het bepaalde in §2.”

Verzoeker heeft *in fine* van zijn verzoekschrift op intern beroep, en derhalve tijdig en vormelijk in overeenstemming met het onderwijs- en examenreglement, verzocht om “(digitale) inzage te krijgen van het dossier dat met betrekking tot onderhavig verzoekschrift wordt samengesteld.” Verwerende partij erkent dat zulks niet is gebeurd, en dat de

institutionele beroepscommissie ook steunt – zij het volgens verwerende partij niet decisief – op een stuk dat aan verzoeker niet bekend was.

De stukken waarvan verzoeker aanvoert dat zij ten onrechte niet aan hem zijn meegedeeld, hebben (met uitzondering van de ‘coronachecks’) alle betrekking op hetzij de beslissing om de proeven ongeldig te verklaren en de wijze van examineren aan te passen, hetzij de fraude die werd ontdekt en die tot deze beslissing aanleiding heeft gegeven. Verzoeker wordt zelf niet tuchtrechtelijk vervolgd, zodat deze stukken enkel relevant kunnen zijn voor de beoordeling van de regelmatigheid van de beslissing van de docenten en de examencommissie van 3-4 juni 2020.

Wat die beslissing betreft, moet worden vastgesteld dat zij niet te vereenzelvigen is met één van de studievoortgangsbepalingen die worden aangeduid in artikel I.3, 69° van de Codex Hoger Onderwijs, waaraan de Raad zijn toegewezen bevoegdheid ontleent. In zijn arrest nr. 5.867 van 10 augustus 2020 heeft de Raad reeds geoordeeld dat de voormelde beslissing geen examentuchtbeslissing is. De Raad ziet geen reden om er hier anders over te oordelen. Essentieel voor een tuchtsanctie is immers dat zij beoogt om tuchtrechtelijk sanctioneerbare feiten, die individueel toe te schrijven zijn aan de steller ervan, te bestraffen met één – of in voorkomend geval een combinatie – van de tuchtstraffen die in de toepasselijke rechtspositieregeling zijn voorzien. Aan die voorwaarden is te dezen niet voldaan. Verzoeker toont niet aan, en de Raad ziet ook ambtshalve niet, met welke ander type van studievoortgangsbepaling de beslissing zou overeenstemmen. De Raad heeft ten aanzien van de beslissing van 3 en 4 juni 2020, en ten aanzien van de bestreden beslissing in zoverre zij over dat aspect van verzoekers grieven uitspraak doet, geen rechtsmacht.

Rest de vraag of en in welke mate de Raad, eens een beroep dat zich binnen zijn rechtsmacht en bevoegdheid situeert vóór hem is gebracht, toepassing kan *c.q.* moet maken van artikel 159 van de Grondwet om een “algemeen, provinciaal of plaatselijk besluit” dat niet het voorwerp van het beroep uitmaakt maar de regelmatigheid van dat voorwerp wel kan beïnvloeden, buiten toepassing te laten omdat het niet met de wet overeenstemt. Het wettigheidscontroletoezicht in toepassing van artikel 159 van de Grondwet is niet beperkt tot akten met een reglementaire strekking, maar ziet ook op individuele rechtshandelingen, en kan worden uitgeoefend ten aanzien van handelingen van alle administratieve overheden. Voorwaarde is wel dat het gaat om een ‘bestuurshandeling’; een beslissing van privaatrechtelijke aard kan niet op grond van artikel 159 van de Grondwet buiten toepassing worden gelaten (J. THEUNIS, *de exceptie van onwettigheid*, Brugge, die Keure, 2011, 237). Met betrekking tot dit laatste aspect, past het

erop te wijzen dat de decreetgever de relatie tussen student en hogeronderwijsinstelling in essentie heeft aangemerkt als zijnde van contractuele aard en dat tussen beiden een toetredingsovereenkomst tot stand komt (*Parl. St.* VI. Parl. 2003-2004, nr. 1960/1, 4 en 10), waarbij enkel de geschillen die voortspruiten uit ‘examenbeslissingen’ (thans te begrijpen als ‘studievoortgangsbepalingen’) als publiekrechtelijk worden gekwalificeerd (*Parl. St.* VI. Parl. 2003-2004, nr. 1960/1, 4, 11). Daargelaten de vraag of de decreetgever aldus met voldoende nuance *a priori* heeft bepaald welke handelingen van contractuele dan wel bestuursrechtelijke aard zijn (cf. *Parl. St.* Parl. Fr. Gem. 2002-2003, nr. 345/1, 50-51, advies van de afdeling Wetgeving van de Raad van State van 16 september 2002) – een vraag die niet aan de openbare orde raakt en waaromtrent verzoeker geen middel opwerpt – moet de Raad derhalve vaststellen dat de hierboven gemaakte overweging dat de beslissing van 3-4 juni 2020 geen studievoortgangsbepaling is, van de weeromstuit betekent dat zij zich binnen de relatie tussen partijen in de contractuele sfeer bevindt, en aldus niet het voorwerp kan uitmaken van een toets op grond van artikel 159 van de Grondwet.

De Raad is zonder rechtsmacht om zich over de regelmatigheid van de beslissing van 3-4 juni 2020 uit te spreken, ook met toepassing van artikel 159 van de Grondwet. Verzoeker geeft in de huidige procedure dan ook geen blijk van het rechtens vereiste belang om dat aspect te betrekken bij de betwisting inzake de regelmatigheid van de hem toegekende examencijfers voor de opleidingsonderdelen ‘Bedrijfskunde’ en ‘Wiskundige analyse II’.

Het had, wat de ‘coronachecks’ betreft, gewis de voorkeur verdiend dat verzoeker van dat stuk in kennis was gesteld alvorens de bestreden beslissing werd genomen. Ter zake moet evenwel worden aangestipt dat de bestreden beslissing een examenbeslissing is en geen (examen)tuchtbeslissing, zodat niet de rechten van verdediging maar het hoorrecht van toepassing is. Bovendien voorziet artikel 100, §4 van het onderwijs- en examenreglement van verwerende partij niet in een sanctie – bijvoorbeeld een verbod voor de institutionele beroepscommissie om zich uit te spreken – wanneer dit voorschrift niet wordt nageleefd. In die omstandigheden is de Raad van oordeel dat de inbreuk op het voorschrift moet worden beoordeeld in het licht van de concrete omstandigheden en de beginselen van behoorlijk bestuur.

Verwerende partij voert aan, ook in haar repliek op het tweede middel, dat het gemis aan kennisgeving van de informatie inzake de ‘coronacheck’ verzoeker niet kan hebben

benadeeld, omdat geen enkele rechtsregel de docenten verplicht om van de coronachecktool gebruik te maken.

Dit moge dan zo zijn, het doet geen afbreuk aan het gegeven dát deze tool blijkens de bestreden beslissing werd gebruikt, en dat verzoeker er in die omstandigheden mag op toezien dat hij correct werd gebruikt en dat de materiële motiveringsplicht is nageleefd, met name dat de cijfermatige resultaten van de coronacheck overeenstemmen met de conclusies die de institutionele beroepscommissie daaruit trekt.

Dienaangaande stelt de Raad vast dat in de bestreden beslissing wordt verwezen naar de ‘coronacheck’ bij de weerlegging van verzoekers grieven ten aanzien van zowel het opleidingsonderdeel ‘Bedrijfskunde’:

“De commissie merkt bij dit alles nog op dat de resultaten voor het betrokken vak globaal genomen in de lijn liggen van de resultaten die vorige jaren werden behaald voor dit vak. De lesgever heeft dit ook afgetoetst door toepassing te maken van de coronacheck, waar ook de student naar verwijst in zijn beroepschrift. Die coronacheck gaf aan dat enkele resultaten best konden worden aangepast, wat de lesgever ook heeft gedaan. Alle cijfers vanaf 7 werden evenwel ongewijzigd behouden omdat uit de coronacheck bleek dat het niet aangewezen was om die cijfers aan te passen.

De lesgever heeft op die wijze alvast rekening gehouden met de moeilijke omstandigheden waarin de studenten het vak hebben moeten verwerken. Nu hiermee al rekening is gehouden bij de uiteindelijke quoterings van het examen, is dit een reden te meer om thans niet nog een extra correctie toe te passen, die er dan in zou bestaan dat de cesuur niet toegepast zou worden. De student toont alleszins niet aan dat hij meer dan andere studenten problemen heeft ondervonden bij de voorbereiding van het examen en dat daarom bij hem meer dan bij andere studenten rekening zou moeten worden gehouden met die omstandigheden bij het beoordelen van zijn prestaties.”

als ten aanzien van het opleidingsonderdeel ‘Wiskundige analyse II’:

“Ook voor dit vak werd overigens door de lesgeefster gebruik gemaakt van de coronacheck, en dat om maximaal rekening te houden met de moeilijke omstandigheden waarin de studenten zich hebben moeten voorbereiden op de examens. De coronacheck gaf aan dat voor dit vak geen aanpassingen dienden te gebeuren en dat de cijfers volledig in de lijn liggen van de voorgaande academiejaren.”

Waar met betrekking tot ‘Bedrijfskunde’ nog aan verzoeker zou kunnen worden tegengeworpen dat hij dan minstens, na kennisname van de antwoordnota en het administratief dossier met daarin als stuk 16 de ‘coronacheck’ voor dat opleidingsonderdeel, in de wederantwoordnota zijn grieven had kunnen verifiëren en in voorkomend geval

handhaven en nader toelichten, moet worden vastgesteld dat de ‘coronacheck’ voor het opleidingsonderdeel ‘Wiskundige analyse II’ ook in het administratief dossier niet wordt meegedeeld.

Omwille van de voormelde mogelijkheid die verzoeker moet hebben om minstens de naleving van de materiële motiveringsplicht na te gaan, is de Raad van oordeel dat deze gegevens voor beide opleidingsonderdelen niet zonder nut kunnen worden geacht voor de vrijwaring van verzoekers rechten.

Het eerste middel is in die mate gegrond.

Tweede middel

In een tweede middel betwist verzoeker de examencijfers voor de opleidingsonderdelen ‘Bedrijfskunde’ en ‘Wiskundige analyse II’.

Het middel behoeft in de huidige stand van de zaak geen antwoord.

Het komt immers, zoals is gebleken bij de beoordeling van het eerste middel, eerst aan verzoeker toe om kennis te nemen van alle gegevens en stukken waarop de institutionele beroepscommissie de bestreden beslissing heeft gesteund en daaromtrent eventueel bijkomende grieven op te werpen, een en ander in toepassing van artikel 100, §4 van het onderwijs- en examenreglement 2019-2020.

BESLISSING

1. De Raad vernietigt de beslissing van de institutionele beroepscommissie van de Universiteit Gent van 16 juli 2020.

2. Het daartoe bevoegde orgaan neemt ten aanzien van verzoeker een nieuwe beslissing, uiterlijk op 18 september 2020 en nadat aan verzoeker kopie van het dossier overeenkomstig artikel 100, §4 van het onderwijs- en examenreglement 2019-2020 is

overgemaakt en verzoeker de kans is geboden daaromtrent desgewenst schriftelijk standpunt in te nemen.

Dit arrest is uitgesproken te Brussel, in openbare terechtzitting van 4 september 2020, door de Raad voor betwistingen inzake studievoortgangsbepalingen, I^e Kamer, samengesteld uit:

Jim Deridder,	voorzitter van de Raad
Jean Goossens	bestuursrechter – bijzitter
Jan Geens	bestuursrechter – bijzitter

bijgestaan door

Melissa Thijs	secretaris
---------------	------------

De secretaris

De voorzitter

Melissa Thijs

Jim Deridder

Tegen dit arrest is een beroep bij de Raad van State mogelijk overeenkomstig artikel 14, § 2 van de gecoördineerde wetten op de Raad van State en het Koninklijk Besluit van 30 november 2006 tot vaststelling van de cassatieprocedure bij de Raad van State. Dit beroep dient schriftelijk en aangetekend te gebeuren binnen de dertig dagen na kennisgeving van deze beslissing en ondertekend te zijn door een advocaat. Bij het beroep moeten zijn gevoegd een kopie van het aangevochten arrest, de bijgevoegde stukken dienen genummerd en geïnventariseerd te zijn, en zes eensluidend verklaarde afschriften van het beroep.

Arrest nr. 5.911 van 4 september 2020 in de zaak 2020/234

In zake: Philippe CULLIFORD
                  woonplaats kiezend te 1853 Grimbergen
                  De Burtinstraat 26

tegen:

UNIVERSITEIT GENT
woonplaats kiezend te 8310 Brugge
Baron Ruzettelaan 27

I. Voorwerp van de vordering

Het beroep, ingesteld op 27 juli 2020, strekt tot nietigverklaring van de beslissing van de decaan van de faculteit Recht en Criminologie van 29 juni 2020 en van de beslissing van de institutionele beroepscommissie van de Universiteit Gent van 17 juli 2020 waarbij het intern beroep van verzoeker ongegrond wordt verklaard en de beslissing om verzoeker niet opnieuw in te schrijven als doctoraatsstudent wordt bevestigd.

II. Verloop van de rechtspleging

Verwerende partij heeft een antwoordnota neergelegd en verzoekende partij heeft een wederantwoordnota neergelegd.

De partijen zijn opgeroepen voor de terechtzitting, die heeft plaatsgevonden op 4 september 2020.

Voorzitter van de Raad Jim Deridder heeft verslag uitgebracht.

Verzoekende partij en Sabien Lust, die verschijnt voor de verwerende partij, zijn gehoord.

III. Feiten

Verzoeker is sinds september 2012 aangesteld als voltijds assistent bij eertijds de vakgroep Sociaal recht, thans de vakgroep Criminologie, strafrecht en sociaal recht van de faculteit Rechten van de Universiteit Gent, met het oog op het behalen van een doctoraat.

Verzoekers mandaat als assistent wordt hernieuwd in september 2014 en september 2016, om te eindigen op 15 september 2018. Het proefschrift is op dat ogenblik nog niet neergelegd, en verzoeker blijft daarna ingeschreven als doctoraatsstudent.

Vanaf 1 oktober 2018 neemt de promotor van verzoeker, professor M.D.V., een ambtsonderbreking op voor een aanstelling in het buitenland. Hij zet de begeleiding van verzoeker evenwel verder, en in de tweede helft van 2019 wordt via de promotor een proefschrift voorgelegd aan de doctoraatsbegeleidingscommissie.

In februari 2020 geeft de begeleidingscommissie een kritische evaluatie, waarop verzoeker mondeling kan reageren op een volgende bijeenkomst van de commissie op 8 april 2020, in aanwezigheid van de facultaire ombud voor doctorandi.

De begeleidingscommissie geeft een negatief advies voor de voortzetting van het doctoraatsonderzoek:

“De commissie overlegt grondig of het mogelijk en wenselijk is opnieuw remediërende aanbevelingen te ontwikkelen. Er wordt teruggeblikt op het lange parcours. De promotor geeft feedback en moet vaststellen dat de laatste versie nog steeds niet tegemoet komt aan de fundamentele kritiek die werd verwoord tijdens de eerdere fase, dewelke zelf reeds in belangrijke mate nog eerder werd geformuleerd, ten dele ook door de begeleidingscommissie zelf. De commissieleden moeten ook op basis van het gesprek met de doctorandus vaststellen dat het onderzoek fundamenteel lijdt aan een gebrek aan synthese en heldere herleiding tot relevante juridische themata.

In de looptijd van het doctoraat heeft de doctorandus blijk gegeven van volharding en werkkraft. Zowel de commissieleden als de promotor in het bijzonder hebben grote inspanningen gedaan voor begeleiding en input, met een oprechte blijk van loyaliteit voor het engagement van de doctorandus. Sommige delen van het doctoraat kunnen zich lenen tot kwalitatieve publicatie in een doctrinaal tijdschrift. Maar globaal genomen blijkt, ondanks alle inspanningen van iedereen en alle verstreken tijd, een aanvaardbaar resultaat onder de vorm van een doctoraatsproefschrift onhaalbaar. De problemen zijn fundamenteel en blijken zeer hardnekkig.

De commissie is daarom van oordeel dat het onderzoek niet binnen een redelijke termijn voldoende doctoraatskansen biedt, en stemt ermee in dat de promotor, overeenkomstig

artikel 89, §5, van het Onderwijs- en examenreglement, een ongunstig advies uitbrengt over de voortgang van het doctoraat en de herinschrijving voor het doctoraat weigert. Dit advies zal overgemaakt aan de Doctoral School van de doctoraatsstudent en aan de decaan van de faculteit. De promotor zal de doctorandus adviseren omtrent mogelijke afgeleide en samenvattende publicaties via artikelen.”

Het valt vervolgens aan de decaan toe om een beslissing te nemen. In het raam daarvan wordt verzoeker de mogelijkheid geboden om stukken over te maken aan de leden van de facultaire doctoraatscommissie en wordt voorzien in een video-call met de decaan, de leden van de facultaire doctoraatscommissie en verzoeker, waarbij verzoeker opnieuw zijn standpunt kan uiteenzetten.

De facultaire doctoraatscommissie geeft eveneens een negatief advies, en met een aangetekend schrijven van de rector van 7 juli 2020 wordt aan verzoeker meegedeeld dat de decaan op 29 juni 2020 heeft beslist om geen verdere toelating tot inschrijving als doctoraatsstudent te verlenen.

Dat is de eerste bestreden beslissing.

Op 14 juli 2020 stelt verzoeker tegen deze beslissing het volgend intern beroep in:

“Ik werd met ingang van 15 september 2012 aangesteld als doctoraatsassistent binnen de Vakgroep Sociaal Recht van de Faculteit Recht en Criminologie, waar ik vooral voor prof. dr. [M.D.V.] heb gewerkt. Mijn mandaat werd hernieuwd op 15 september 2014 en 15 september 2016 maar werd vnl. naar aanleiding van de benoeming van prof. [D.V.] tot decaan aan de [...] van [...] en de daarmee samenhangende onderbreking van zijn mandaat in Gent stopgezet op 15 september 2018.

Na voorbereidende besprekingen met prof. [D.V.] en met prof. dr. [M.V.H.], werd het thema ‘communicatie in de individuele arbeidsverhouding’ en het bijhorend onderzoeksplan op het einde van het academiejaar 2012-2013 door de faculteitsraad goedgekeurd.

Mijn voortgangsrapporten op het einde van de academiejaren 2013-2014, 2014-2015, 2015-2016, 2016-2017, 2017-2018 en 2018-2019 werden telkens goedgekeurd en werd telkens een fiat gegeven om verder te gaan met het onderzoek.

In al die jaren heb ik slechts eenmaal mijn onderzoek mondeling kunnen bespreken met de begeleidingscommissie, nl. op 26 mei 2016. Het is op basis van die vergadering dat op basis van de verzamelde concepten uit de communicatie in het algemeen deel 3 reeksen van onderzoeksvragen werden ontwikkeld, aan de hand waarvan het wettelijk kader van thema’s uit het arbeidsrecht kon worden onderzocht.

Het was dan ook zeer onverwacht en totaal niet in lijn met wat voorafging dat prof. [D.V.] mij op 24 maart 2020 heeft geïnformeerd dat de begeleidingscommissie waarschijnlijk een negatief advies zou uitbrengen over het proefschrift.

Dat is ook effectief gebeurd, via het eindverslag dat mij op 12 mei 2020 werd bezorgd. Het is niet logisch dat de begeleidingscommissie eerst jarenlang haar fiat geeft voor de verderzetting van het onderzoek, in de regel zonder mij daar zelfs maar in te willen horen, om dan plots helemaal op het einde te gaan stellen dat het onderzoek van dermate povere kwaliteit is dat het dient te worden stopgezet.

RECHTSMIDDELEN:

Dergelijke attitude schendt in ernstige mate mijn recht op begeleiding bij mijn doctoraat. Dergelijke zware fouten kunnen alleen ongedaan [worden gemaakt] door mij het recht op verderzetting van het doctoraat toe te kennen. Doordat in het onderzoek concepten uit de communicatie worden aangewend om thema's uit het arbeidsrecht door te lichten, gaat het om een vernieuwende benadering die nieuwe inzichten oplevert. Hierdoor gaat het om waardevol onderzoek en is het helemaal niet aangewezen om het stop te zetten. Ik vermeld hierbij ook dat tijdens mijn onderzoek aan de UGent, computerbestanden die betrekking hadden op mijn onderzoek, beschadigd zijn geraakt, wat mij ernstig heeft gehinderd bij dat onderzoek.”

De institutionele beroepscommissie behandelt dit beroep in zitting van 17 juli 2020 en komt daarbij tot de volgende beslissing:

“[...]”

De institutionele beroepscommissie heeft integraal kennis genomen van de argumenten zoals die zijn geformuleerd in het beroepschrift. De institutionele beroepscommissie heeft inzage gekregen in het dossier van de student. De institutionele beroepscommissie ontving ook een toelichting bij het doctoraatstraject van verzoeker vanwege zijn promotor.

De institutionele beroepscommissie stelt vast dat verzoeker per 15 september 2012 werd aangesteld als voltijds assistent bij de toenmalige vakgroep Sociaal recht (ondertussen de vakgroep Criminologie, strafrecht en sociaal recht). Verzoeker had er een opdracht van hoofdzakelijk onderzoek, naast ook bijstand in onderwijs en in beperkte mate dienstverlening.

Zijn doctoraatsonderzoek zou handelen over “Communicatie in de individuele arbeidsverhouding. Naar een op ontwikkelingsprocessen gerichte doorlichting van het bestaand kader”. Dat thema werd goedgekeurd door de faculteitsraad op 1 juli 2013. Promotor van het onderzoek was prof. dr. [M.D.V.]. De begeleidingscommissie bestond uit de promotor, prof. dr. [W.V.E.], prof. dr. [W.R.] (VUB) en prof. dr. [D.V.]. Deze laatste trok zich terug uit de begeleidingscommissie waarvan akte werd genomen door de faculteitsraad op 3 juli 2019.

Op 14 augustus 2014 bracht de doctoraatsbegeleidingsbeslissing voor het eerst een kort advies uit over de vorderingen van verzoeker, en dat naar aanleiding van zijn eerste mandaatsverlenging. De doctoraatsbegeleidingscommissie werd niet bijeengeroepen in vergadering. De promotor licht toe dat hij de doctoraatsbegeleidingscommissie inderdaad niet bijeenriep omdat er nog geen materiaal voor lag waarover zinvol kon

worden gediscussieerd. Het verslag van de doctoraatsbegeleidingscommissie d.d. 14 augustus 2014 luidde als volgt:

“De begeleidingscommissie heeft informatie ontvangen m.b.t. de voortgang van het doctoraat: een ontwerpтекст, een bibliografie en een korte reflectietekst over structuur en afbakening.

De promotor geeft uitleg over de regelmatige vergaderingen met de doctorandus en heeft algemeen een positief oordeel, maar benadrukt tegelijkertijd dat definitieve afbakening en structurering nu prioritair zijn voor het bepalen van een schrijftraject.

Het derde jaar van het onderzoek moet een grote sprong voorwaarts opleveren in effectief schrijven, gelet op het grote voorbereidende werk dat al is geleverd.

De commissie kan zich vinden in deze algemene beoordeling en benadrukt met de promotor het belang van een duidelijke afbakening die de juridische dimensie transversaal structureert.

De promotor blijft regelmatige meetings hebben met de doctorandus. Het is ook de bedoeling een concreet schrijfplan te bepalen, met tussentijdse deadlines.”

Uit het verslag blijkt alvast dat er op dat ogenblik nog niet veel voorlag om te bespreken. Er waren klaarblijkelijk wel regelmatig gesprekken geweest met de promotor, en de promotor zou ook in de maanden daarna blijvend regelmatige meetings hebben met de doctorandus.

Dat de doctorandus wel degelijk werd begeleid, blijkt ook uit het verslag van de vergadering van de vakgroep waarin advies werd uitgebracht over de mandaatsverlenging van verzoeker:

“De betrokkene heeft tijdens het eerste jaar (juli 2013-januari 2014) een stand van zaken en actualisatie op het vlak van de wetgeving, rechtsleer en rechtspraak gemaakt. Hij schreef ook een inleiding met het onderdeel “de betekenis van communicatie”. Waar het aanvankelijk de bedoeling was hier een kort rechtsfilosofisch stuk van te maken, blijkt nu dat er een grote hoeveelheid wetenschappelijk onderbouwde managementliteratuur is geschreven over de vele aspecten van communicatie op het individuele niveau in de arbeidsverhouding. Het onderwerp kan niet op een ernstige wijze worden behandeld, indien men de opgebouwde kennis via deze aan het recht verwante invalshoek zou negeren en niet zou verwerkt worden in het doctoraat. Weliswaar verwerkt als jurist en getoetst aan zijn uitgebreide ervaring, dus gezuiverd van wat hem speculatief lijkt.

Omdat het onderwerp te breed zou zijn om in een modern doctoraat te verwerken, zijn er momenteel besprekingen bezig om het te oriënteren op een onderdeel, in principe zal dat de preventie, het beheer en de beëindiging van spanningen, tegenstellingen, geschillen en conflicten in het kader van het onderwerp zijn.”

Verzoekers mandaat werd vervolgens hernieuwd voor twee jaar.

Op 26 mei 2016, op het einde van de tweede mandaatsperiode van verzoeker, kwam de doctoraatsbegeleidingscommissie effectief bijeen om over de voortgang van verzoeker te overleggen. Op dat moment had verzoeker reeds enkele ontwerpтекstens klaar, die

ook aan de doctoraatsbegeleidingscommissie werden bezorgd. De doctoraatsbegeleidingscommissie uitte in haar verslag toch wel enkele bezorgdheden en fundamentele punten van kritiek:

“De commissie erkent dat de doctorandus al een berg onderzoek heeft verricht en voluit aan het schrijven is. Dat de doctorandus getuigt van veel onderzoekijver staat vast. De algemene bevinding, van alle leden van de commissie, is een bekommernis voor de breedte en voor de juridische focus van het doctoraat.

Hoewel het doctoraat al een heel traject van herleiding en conceptualisering heeft afgelegd, blijft dit een fundamenteel aandachtspunt. De doctorandus wordt aanbevolen helder en consistent de volgende prioriteiten indachtig te zijn:

- Wat legitimeert de keuze van de onderzoeksvragen?
- Cruciaal: het vertalen van de inleidende delen, waaronder het communicatieluik, in een prisma/referentiekader/modellen/template dat dienstig is voor de definitie van de onderzoeksvragen & doorgetrokken wordt in de manier waarop het arbeidsrecht wordt doorgelicht: *the missing link* – eventueel bottom-up: vanuit wat je concreet met arbeidsrecht wil doen, de aanpak conceptualiseren; eventueel: piramidaal, horizontaal, actoren-model. Hiervoor ook te luister gaan bij communicatie-experten (theorievorming). Delen I en II moeten methodes opleveren aan de hand waarvan onderzoeksvragen kunnen beantwoord worden.
- Het is noodzakelijk om een pure technische beschrijving van het arbeidsrecht (ATO) achterwege te laten. Het te definiëren ‘prisma/referentiekader/modellen/template’ moet de aanpak van het arbeidsrecht afbakenen en structureren in een thesisbenadering die het beschrijvende overstijgt. Bv.: arbeidsrecht deconstrueren als communicatieregelend & confronteren met template van communicatie: niet alleen wat er is maar ook wat er ontbreekt.
- Vanuit de al bestaande afbakening en, rekening houdend met het bovenstaande, zou het inhoudelijke, arbeidsrechtelijke deel in twee deelstukken kunnen bestaan:
  - o Doorlichting van arbeidsrecht en communicatie of als communicatie: model/methode/prisma etc. – communicatie-analyse van het arbeidsrecht.
  - o Conflicttraject en arbeidsrecht – rol van communicatie in de cyclus & actoren/processen & de plaats in het arbeidsrecht.”

Het advies van de doctoraatsbegeleidingscommissie was uiteindelijk voorwaardelijk positief.

De vakgroep bracht uiteindelijk positief advies uit over de tweede mandaatsverlenging van verzoeker, zij het niet zonder ook enkele punten van kritiek te uiten, en duidelijk te maken dat er nog werk aan de winkel was en dat onder meer het afbakeningsprobleem dat er twee jaar voordien ook al was, nog niet van de baan was:

“Sinds de vorige verlenging heeft assistent Culliford op diverse terreinen blij gegeven van inzet en ontwikkeling: in bijstand voor onderwijs (grondige studie), in de redactie van een gezamenlijk wetenschappelijk artikel en in de voortgang van zijn doctoraat. In zijn doctoraal onderzoek heeft dhr. Culliford werkelijk zeer grondig en breed onderzoek gedaan, wat zich intussen ook al vertaald heeft in een omstandige ontwerp tekst die getuigt van daadwerkelijk vermogen tot redactie.

Het doctoraat blijft weliswaar een uitdaging, althans in de afbakening en afleiding naar een relevante positiefrechtelijke thesis (zie het verslag van de vergadering van de begeleidingscommissie). Niettemin heeft dhr. Culliford ook op dat vlak vordering geboekt en heeft hij t.a.v. de begeleidingscommissie een duidelijk engagement genomen voor het herijken van de arbeidsrechtelijke delen van zijn project.”

Er volgde na de bijeenkomst van de doctoraatsbegeleidingscommissie nog verder overleg met de doctorandus, en dat resulteerde in bijkomende afspraken omtrent de verdere werkzaamheden van de doctorandus. Eén en ander werd bevestigd in een elektronische vergadering van de doctoraatsbegeleidingscommissie d.d. 6 juli 2016:

“De promotor brengt verslag van de stappen die werden gezet na de vergadering van de begeleidingscommissie van 26 mei jl. Bespreking met collega’s van communicatiewetenschappen en overleg met de doctorandus hebben een aangepaste methodologie, nieuwe structuur en nieuwe timing opgeleverd. De drie documenten worden als bijlage aan dit verslag gehecht.

In wezen komt dit tegemoet aan de collectieve bekommernis over finaliteit en concrete arbeidsrechtelijke vertaling. Het is nu aan de doctorandus zijn om de afbakening en doelstelling aan te houden en daadwerkelijk te realiseren. De al geschreven delen blijven daarvoor nuttig, mits opfrissing.

De begeleidingscommissie is unaniem van oordeel dat ‘het doctoraat redelijkerwijze kan afgewerkt worden binnen de resterende mandaatperiode van 2 jaar’. Vermits de doctorandus al bewezen heeft te kunnen schrijven, al een groot deel heeft geschreven, en nu een substantiële correctie van zijn project heeft doorgevoerd, is het oordeel positief, ook al is succes uiteraard niet verworven.”

Het mandaat van verzoeker werd voor de tweede maal verlengd met twee jaar.

Het mandaat van verzoeker liep af op 15 september 2018. Op dat ogenblik lag zijn proefschrift nog steeds niet voor.

Prof. dr. [M.D.V.] had ondertussen met ingang van 1 oktober 2018 ambtsonderbreking genomen om een aanstelling als decaan aan de [...] in [...] aan te nemen. Hij bleef verzoeker evenwel begeleiden bij zijn proefschrift, wat verzoeker in zijn verzoekschrift ook zelf aangeeft.

Verzoeker had ondertussen een werkstuk neergelegd, dat voor de promotor ontoelaatbaar werd bevonden. In het verslag van de doctoraatsbegeleidingscommissie

van haar vergaderingen d.d. 21 februari 2020 en 8 april 2020 werd die kritiek als volgt samengevat:

- Evenwicht en structuur: veel minder lagen en veel duidelijker.
- Veel meer aandacht voor taal en stijl
- Veel te veel en veel te lange citaten.
- Thesisdimensie veel meer te ontwikkelen: daadwerkelijk toepassen van het communicatieluik, in een normatief kader (waarom, hoe, waar, wanneer, etc.) rond communicatie.
- Positiefrechtelijk – doorlopend doorheen het werk:
  - o Begin: Elk onderdeel: ‘waarom-vraag’ bespreken vanuit juridisch perspectief.
  - o Einde: tussenconclusies die normatief oordeel maken en de rode draad leggen – focus op positiefrechtelijke analyse.
- Algemene conclusie van het werk: waarom, wat, hoe, wie, wanneer van communicatie – het positieve arbeidsrecht – wat moet er veranderen? Veel meer aandacht hiervoor.
- Uitdrukkelijker zijn in de afbakening van het wat (en waarom) van het onderzoeksonderwerp, dat bij elke fase in het doctoraatproces verder werd herleid.
- Een drastische inkorting van de tekst tot max. 400 pag.

De doctorandus heeft vervolgens de tijd gekregen, na het aflopen van zijn mandaat als assistent, om een nieuwe versie in te dienen. Daarop volgde laatste feedback van de promotor, die het vervolgens ook noodzakelijk achtte om het werkstuk formeel voor advies aan de begeleidingscommissie voor te leggen.

Op 21 februari 2020 is de doctoraatsbegeleidingscommissie van verzoeker vervolgens opnieuw bijeengekomen, en werd de ingediende tekst besproken. De leden van de begeleidingscommissie waren eensgezind in een zeer kritische evaluatie, met als essentiële punten:

- “Een uitgebreid deel samenvattende communicatietheorie eindigt in modellen: (i) één voor kwaliteitsvolle communicatie, (ii) één voor conflictdetectie en (iii) één voor conflictbehandeling (p. 157-165). Ontnuchterend om (p. 406) te lezen dat de modellen niet konden worden toegepast. Het omvangrijke theoretische communicatiedeel is grotendeels niet relevant of proportioneel. Het wordt onvoldoende doorgetrokken in een navolgende juridische analyse. Dit probleem van finaliteit en arbeidsrechtelijke vertaling werd al eerder door de begeleidingscommissie besproken en door de promotor aangekaart.
- Het communicatiedeel steunt op betrekkelijk weinig en niet echt recente auteurs, waarbij auteurs als M. KAYE, Communication Management, Prentice Hall, Sydney, 1994 (?) en S. PRINS, Bemiddelen voor leidinggevend, Politeia, Brussel, 2008, FRITCHIE, R. en LEARY, M. Conflictoplossing op het werk, Amsterdam, Uitgeverij Nieuwezijds, 2000 (wat een vertaling is van Resolving Conflicts in Organizations. A Practical Guide for Managers, Londen, Lemos & Crane, 1998, 184 pag.) een prominente rol spelen. Zij

worden ieder ongeveer 300 keer vermeld in het notenapparaat. Er kan twijfel rijzen omtrent de academische waarde van dit deel.

- De stapsgewijze herleiding van het onderwerp sluit veel uit waardoor het onderwerp in belangrijke mate wordt afgesneden, bvb.:
  - o De precontractuele fase, met inbegrip van de sollicitatie, valt goeddeels buiten het onderzoeksdomein.
  - o Weliswaar komen de grondrechten uiterst summier aan bod onder de rdnrs. 478 maar het niveau is ondermaats. Rechtspraak over de betekenis het Handvest (Association de médiation sociale, Egenberger, Smith) van het HvJ ontbreekt. De auteur staat niet stil bij de eventuele rechtstreekse werking van de artt. 5 en 6.3° ESH.
  - o Daarentegen krijgen pest-communicatie en seksuele intimidatie (terwijl dat laatste volgens de doctorandus slechts relatief weinig voorkomt) bovenmatig veel aandacht.
  - o De communicatie van werknemers in de sociale media, facebook, e-mailverkeer, een brandend actueel thema, wordt niet (ernstig) bekeken, tenzij in relatie tot pesten op het werk en seksuele intimidatie.
- Het werkstuk wordt gedomineerd door veel ellenlange citaten, vaak uit parlementaire voorbereiding. Dit gaat ten koste van positiefrechtelijke thema's, juridische analyse, verwerking van doctrine en rechtspraak. De overkill en overload aan citaten met weinig inhoudelijke waarde verdringt de essentie, die daardoor zoek raakt. De eindconclusie ontbreekt wezenlijk, er is geen synthese, ook geen centrale thesis die wordt uitgewerkt.
- De kwaliteit van het onderzoek in de diepte is daardoor niet op niveau. Regelmatig wordt gefocust op enkele bronnen die herhaald worden. Er zijn te veel slordigheden. Ter illustratie wordt verwezen naar een selectie van specifieke commentaar:

(...) [hier volgt een lange exemplatieve opsomming van fouten en onnauwkeurigheden in specifieke passages van het ontwerp van proefschrift]

- De bibliografie toont een te beperkt bronnenmateriaal, in het bijzonder met een penchant voor alleen Angelsaksische werken in de multidisciplinaire dimensies.”

De doctorandus kreeg de mogelijkheid om mondeling te reageren op deze kritiek in een nieuwe vergadering van de doctoraatsbegeleidingscommissie op 8 april 2020, in aanwezigheid van de facultaire ombudspersoon voor doctorandi, prof. dr. [R.S.]. Hij had in de aanloop daarvan ook een nota opgemaakt met zijn opmerkingen en bedenkingen. Opvallend daarbij is dat hij nauwelijks ingaat op de fundamentele kritiek die door de doctoraatsbegeleidingscommissie werd geuit maar zich in zijn nota vooral concentreert op de punctuele opmerkingen die ten exemplatieven titel werden meegegeven, ter illustratie van de opmerking dat er veel slordigheden zijn en te veel wordt gefocust op een beperkt aantal bronnen.

Na verder overleg besloot de doctoraatsbegeleidingscommissie uiteindelijk:

“De commissie overlegt grondig of het mogelijk en wenselijk is opnieuw remediërende aanbevelingen te ontwikkelen. Er wordt teruggeblikt op het lange parcours. De promotor geeft feedback en moet vaststellen dat de laatste versie nog steeds niet tegemoetkomt aan de fundamentele kritiek die werd verwoord tijdens de eerdere fase, dewelke zelf reeds in belangrijke mate nog eerder werd geformuleerd, ten dele ook door de begeleidingscommissie zelf. De commissieleden moeten ook op basis van het gesprek met de doctorandus vaststellen dat het onderzoek fundamenteel lijdt aan een gebrek aan synthese en heldere herleiding tot relevante juridische themata.

In de looptijd van het doctoraat heeft de doctorandus blijk gegeven van volharding en werkkraft. Zowel de commissieleden als de promotor in het bijzonder hebben grote inspanningen gedaan voor begeleiding en input, met een oprechte blijk van loyaliteit voor het engagement van de doctorandus. Sommige delen van het doctoraat kunnen zich lenen tot kwalitatieve publicatie in een doctrinaal tijdschrift. Maar globaal genomen blijkt, ondanks alle inspanningen van iedereen en alle verstreken tijd, een aanvaardbaar resultaat onder de vorm van een doctoraatsproefschrift onhaalbaar. De problemen zijn fundamenteel en blijken zeer hardnekkig.

De commissie is daarom van oordeel dat het onderzoek niet binnen een redelijke termijn voldoende doctoraatskansen biedt, en stemt ermee in dat de promotor, overeenkomstig artikel 89, §5, van het Onderwijs- en examenreglement, een ongunstig advies uitbrengt over de voortgang van het doctoraat en de herinschrijving voor het doctoraat weigert. Dit advies zal overgemaakt aan de Doctoral School van de doctoraatsstudent en aan de decaan van de faculteit. De promotor zal de doctorandus adviseren omtrent mogelijke afgeleide en samenvattende publicaties via artikelen.”

De decaan, die verder over het dossier diende te beslissen, heeft vervolgens het advies ingewonnen van de facultaire doctoraatscommissie. Vervolgens werd een videocall vastgelegd met de decaan, de leden van de facultaire doctoraatscommissie en verzoeker, waarbij aan verzoeker de gelegenheid werd geboden om zijn standpunt te kennen te geven. Verzoeker kreeg ook de gelegenheid om voorafgaand aan dit overleg stukken/teksten ter beschikking te stellen van de leden van de facultaire doctoraatscommissie, wat hij ook heeft gedaan.

Na dit gesprek gaf ook de facultaire doctoraatscommissie negatief advies. Uit een telefonisch gesprek dat de dossierbehandelaar had met één van de leden van de facultaire doctoraatscommissie bleek dat ook daar gelijkaardige fundamentele kritieken werden geuit. Er werd onder meer opgemerkt dat nochtans belangrijke delen van zijn tekst op al te weinig bronnen waren gesteund waardoor het wetenschappelijk karakter ervan sterk in vraag diende te worden gesteld. Er werd ook opgemerkt dat er geen antwoord kwam op de vragen en opmerkingen van de doctoraatsbegeleidingscommissie, en dat de delen van zijn doctoraat volledig los staan van elkaar en geen of veel te weinig verbanden worden gelegd.

Dit alles bracht de decaan van de faculteit Recht en Criminologie uiteindelijk tot zijn finale besluit om verzoeker geen toelating tot herinschrijving meer toe te staan voor het doctoraat in de rechten.

Verzoeker voert thans aan dat het negatieve advies van de doctoraatsbegeleidingscommissie en de beslissing van de decaan zeer onverwacht kwamen. Hij acht het niet logisch dat de begeleidingscommissie hem eerst jarenlang haar fiat geeft voor de verderzetting van het onderzoek, in de regel zonder hem daar zelfs maar in te horen, om dan plots helemaal op het einde te gaan stellen dat het onderzoek van dermate povere kwaliteit is dat het dient te worden stopgezet. Hij noemt dit “zwarte fouten” die een inbreuk maken op zijn recht op begeleiding en die alleen ongedaan gemaakt kunnen worden door hem het recht op verderzetting van zijn doctoraat toe te kennen. Hij acht het ook niet aangewezen dat zijn onderzoek wordt stopgezet omdat het gaat om een vernieuwende benadering die nieuwe inzichten oplevert.

De institutionele beroepscommissie volgt de student hierin niet.

De institutionele beroepscommissie stelt vast dat de doctoraatsbegeleidingscommissie wel degelijk meermaals overleg heeft gepleegd, zij het dat uit het dossier blijkt dat dit enkel in 2016 gebeurde in het bijzijn van de student. Daarnaast werd de doctorandus vooral begeleid door zijn promotor. Hij geeft trouwens in zijn schrijven aan prof. [D.V.] d.d. 12 mei 2020 ook zelf aan dat die begeleiding er wel degelijk was, ook tijdens de periode van ambtsonderbreking van prof. [D.V.].

Uit het dossier blijkt ook dat er reeds lang fundamentele kritiek werd geuit op de manier waarop verzoeker zijn onderzoek voerde en dat hij al heel vaak de boodschap kreeg dat bijsturing gewenst was. Reeds bij de eerste ambtshernieuwing van verzoeker bleek dat afbakening en structuur een probleem vormden.

In 2016, op een ogenblik waarop de student reeds delen tekst had uitgeschreven, kwam zijn doctoraatsbegeleidingscommissie bijeen in zijn aanwezigheid. De doctoraatsbegeleidingscommissie had toen een resem aan fundamentele kritiek op de manier waarop verzoeker zijn onderzoek uitvoerde. Bespreking met collega's van communicatiewetenschappen en overleg tussen de promotor en de doctorandus hebben een aangepaste methodologie, nieuwe structuur en nieuwe timing opgeleverd, waarna de doctoraatsbegeleidingscommissie alsnog positief advies gaf over zijn voortgangsrapport.

Na het einde van zijn mandaat bezorgde verzoeker een voorlopige versie van zijn proefschrift aan zijn promotor, die het werk op dat moment kennelijk nog niet voldoende vond, en ook dan opnieuw fundamentele kritiek uitte, die zeer sterk in de lijn lag van de kritiek die twee jaar eerder ook al door de doctoraatsbegeleidingscommissie werd geuit.

Bij de indiening in 2020 van een nieuwe ontwerp tekst, is gebleken dat dezelfde kritiek nog steeds blijft bestaan, wat de promotor er ook toe bracht om het werk als ontoereikend te beoordelen en de doctoraatsbegeleidingscommissie andermaal bijeen te roepen om zich te beraden over de verdere voortgang van het doctoraat.

In die omstandigheden en met die historiek kan verzoeker niet redelijk beweren dat de melding door prof. [D.V.] op 24 maart 2020 dat de begeleidingscommissie wellicht negatief zou informeren, voor hem zeer onverwacht kwam en niet in de lijn ligt met wat

voorafging. De kritiek die ook nu weer werd geuit, is kritiek die ook de vorige jaren al meermaals prominent naar voor is gekomen.

Verzoeker kan ook niet redelijk beweren onvoldoende te zijn begeleid bij het voorbereiden van zijn proefschrift. Er waren kennelijk veel contacten met de promotor, die de doctorandus alvast naar diens tevredenheid heeft begeleid, zo blijkt ook uit een mail van de doctorandus aan zijn promotor d.d. 12 mei 2020. Dat zijn begeleidingscommissie minder prominent aanwezig was in dit begeleidingsproces doet daaraan geen afbreuk. Verzoeker kon overigens ook altijd zelf contact opnemen met de leden van zijn begeleidingscommissie om feedback te vragen over zijn werkzaamheden, maar hij heeft daartoe kennelijk ook zelf geen initiatief genomen. Het schrijven van een doctoraat blijft uiteindelijk een eerder individuele aangelegenheid, en een doctorandus moet aantonen dat hij zelfstandig onderzoek kan voeren en daarover kan rapporteren. Hij wordt daarin begeleid door een promotor en een begeleidingscommissie, maar dient op dat vlak ook zelf de nodige assertiviteit aan de dag te leggen. Doet hij dat niet, dan is hij nadien slecht geplaatst om de leden van zijn begeleidingscommissie te verwijten hem te weinig begeleiding te hebben geboden.

De institutionele beroepscommissie besluit dat uit de stukken van het dossier blijkt dat de doctoraatsbegeleidingscommissie in de gegeven omstandigheden terecht kon oordelen dat het onderzoek onvoldoende doctoraatskansen biedt binnen een redelijke termijn, en dat de decaan vervolgens terecht heeft beslist om de student niet langer toe te laten tot herinschrijving voor het doctoraat. De institutionele beroepscommissie sluit zich dan ook aan bij deze beslissing.

Het intern beroep wordt ongegrond verklaard.”

Dit is de tweede bestreden beslissing.

IV. Ontvankelijkheid

A. Bevoegdheid van de Raad

Standpunt van partijen

Verwerende partij formuleert in haar antwoordnota een voorbehoud wat de bevoegdheid van de Raad betreft.

Ofschoon zij zich ter zake naar de wijsheid van de Raad gedraagt en zij bij de tweede bestreden beslissing aan verzoeker een beroepsmogelijkheid bij de Raad heeft meegedeeld, is verwerende partij van oordeel dat de kwalificatie van het voorwerp niet evident is. Terwijl de bestreden beslissingen zouden kunnen worden beschouwd als een maatregel van

studievoortgangsbewaking zoals bedoeld in artikel I.3, 69°, f) van de Codex Hoger Onderwijs, staat daar volgens verwerende partij tegenover dat deze maatregelen in artikel II.246 van diezelfde Codex eerder zijn geconcipieerd voor bachelor- en masteropleidingen dan voor inschrijvingen als doctoraatsstudent.

Verzoeker verwondert zich over deze exceptie. Hij wijst erop dat een beroepsmogelijkheid bij de Raad werd meegedeeld in de tweede bestreden beslissing, en dat artikel II.246 van de Codex Hoger Onderwijs betrekking heeft op het weigeren van een inschrijving als maatregel van studievoortgangsbewaking, zonder voorbehoud wat doctoraatsstudenten betreft.

Beoordeling

Ongeacht de kwalificatie die de instelling geeft aan een beslissing – al dan niet op intern beroep – en ongeacht de beroepsmogelijkheden die al dan niet zijn meegedeeld, staat het aan de Raad om zijn bevoegdheid desnoods ambtshalve te onderzoeken, daar zij raakt aan de openbare orde.

Krachtens artikel II.283 van de Codex Hoger Onderwijs heeft een student die van oordeel is dat een studievoortgangsbeslissing is aangetast door een schending van het recht, toegang tot een interne beroepsprocedure. Artikel II.285 van diezelfde Codex bepaalt dat de Raad als administratief rechtscollege uitspraak doet over beroepen tegen studievoortgangsbeslissingen, na uitputting van het voormeld intern beroep.

Wat als een ‘studievoortgangsbeslissing’ kan worden beschouwd, wordt bepaald in artikel I.3, 69° van de Codex Hoger Onderwijs.

De bestreden beslissingen kunnen niet worden beschouwd als een examenbeslissing, aangezien zij geen eindoordeel inhouden over één of meer opleidingsonderdelen of een opleiding in haar geheel (*littera a*)). Evenmin gaat het om een examentuchtbeslissing (*littera b*)), om het toekennen van een bewijs van bekwaamheid (*littera c*)) of een vrijstelling (*littera d*)), om het opleggen of samenstellen van een schakel- of voorbereidingsprogramma (*littera e*)), om het weigeren van het opnemen van een opleidingsonderdeel (*littera g*)) of een beslissing inzake de gelijkwaardigheid van een buitenlands diploma (*littera h*)), om een

weigering tot inschrijving omwille van een ontoereikend leerkrediet (*littera i*) of een weigering tot inschrijving wegens het niet-nakomen van een maatregel van studievoortgangsbewaking (*littera j*)).

De enige bevoegdheid die de Raad in dit dossier uit artikel I.3, 69° kan putten, is deze van *littera, f*), die als één van de studievoortgangsbeslissingen omschrijft: “het opleggen van een maatregel van studievoortgangsbewaking, bedoeld in artikel II.246”.

Deze laatste bepaling luidt dan weer:

“§1. Het instellingsbestuur kan maatregelen van studievoortgangsbewaking nemen:

1° als een student de cesuur voor de proef niet behaalt als vermeld in artikel 188/1, tweede lid, of niet aan de voorwaarde tot verplichte deelname aan die proef heeft voldaan, kan de instelling een remediëring opleggen;

1°/1 als een student geen 60% van de ingeschreven studiepunten verworven heeft een vorig academiejaar kan bij een nieuwe inschrijving aan eenzelfde of andere instelling een bindende voorwaarde opgelegd worden.

Deze bindende voorwaarden betreffen in beginsel geen evaluatie en/of deliberatiecriteria die strenger zijn dan de regels die in de instelling algemeen gelden.

Het instellingsbestuur kan de studievoortgang van de student wel afhankelijk maken van een deliberatie door het orgaan of de persoon die verantwoordelijk is voor de bepaling van de studievoortgang;

1°/2 als een student een opgelegde bindende voorwaarde niet naleeft kan de inschrijving van de student een volgend academiejaar geweigerd worden door dezelfde instelling waar de bindende voorwaarde is opgelegd;

2° indien uit de gegevens van het dossier blijkt dat een volgende inschrijving in het hoger onderwijs geen positief resultaat zal opleveren kan de inschrijving van de student geweigerd worden.

§2. Het instellingsbestuur kan in bijzondere gevallen en op objectieve gronden de stage of een ander praktisch opleidingsonderdeel vroegtijdig beëindigen, als de student door zijn gedragingen blijk heeft gegeven van ongeschiktheid voor de uitoefening van een beroep waartoe de opleiding die hij volgt, hem opleidt.

De student van wie de stage of het praktische opleidingsonderdeel met toepassing van het eerste lid is beëindigd, heeft geen recht op een tweede examenkans als vermeld in artikel II.223, tenzij aan de opgelegde bindende voorwaarden is voldaan.

De beslissing om een stage of praktisch opleidingsonderdeel vroegtijdig te beëindigen, wordt omstandig gemotiveerd.”

De bepaling van §1, 2° van dit artikel verleent een hogeronderwijsinstelling de bevoegdheid om een student een nieuwe inschrijving te weigeren, indien uit de gegevens van het dossier van die student blijkt dat die volgende inschrijving geen positief resultaat zal opleveren.

Uit de memorie van toelichting die was gevoegd bij het voorstel van decreet dat uiteindelijk zou leiden tot het zogenaamde ‘Flexibiliseringsdecreet’ (decreet van 30 april 2004 ‘betreffende de flexibilisering van het hoger onderwijs in Vlaanderen en houdende dringende hogeronderwijsmaatregelen’) kan niet worden afgeleid dat de ingevoerde maatregelen van studievoortgangsbewaking niet zouden gelden voor alle ‘studenten’. Zo wordt overwogen (*Parl. St. VI. Parl. 2003-2004, nr. 2154/1, 11*):

“Indien de student evenwel manifest blijkt geeft van een onvermogen om het studietraject op een redelijke wijze te voleindigen, kan een nieuwe inschrijving van de student worden geweigerd.”

alsook (*Parl. St. VI. Parl. 2003-2004, nr. 2154/1, 25*):

“De maatregelen kunnen volgende vormen aannemen:

1° [...];

2° een “risicostudent” kan na meerdere kansen geweigerd worden. De risicostudenten worden als volgt omschreven. Ten eerste kan het gaan om studenten die reeds tweemaal voor een bepaald onderdeel zijn ingeschreven, doch nog steeds geen creditbewijs hebben behaald. Het volgende moet daarbij worden opgemerkt:

- het moet gaan om studenten die zijn ingeschreven aan een hogeschool of universiteit in de Vlaamse Gemeenschap. Een inschrijving ergens elders komt niet in aanmerking;
- de voorwaarde geldt niet indien de student globaal geslaagd werd verklaard voor een cluster opleidingsonderdelen waarvan het betrokken opleidingsonderdeel deel uitmaakte;
- er dient te worden aangestipt dat dit betekent (gelet op het recht op een herkansing per inschrijving) dat de student reeds 4 examenkansen voor het betrokken opleidingsonderdeel kreeg.

Ten tweede voorziet het decreet in een afbakening van risico-diplomastudenten op grond van het studieritme.

Indien het diploma nog niet werd behaald binnen een welomschreven termijn (die rekening houdt met het al dan niet voltijds karakter van de inschrijving), kunnen eveneens maatregelen van studievoortgangsbewaking worden opgelegd.”

In de hoedanigheid van ‘student’ ziet de Raad vooreerst geen redenen om de toepassing van artikel II.246 van de Codex ten aanzien van verzoeker uit te sluiten. Het staat tussen partijen niet ter discussie dat verzoeker bij verwerende partij was ingeschreven als ‘doctoraatsstudent’. Dit is, krachtens artikel II.196 van de Codex, één van de inschrijvingen die een student kan nemen. Deze studenten betalen overeenkomstig artikel II.211 van de Codex ook een studiegeld, en de doctoraatsopleiding is een opleiding waarvoor de decreetgever, net zoals dit

voor de graden van gegradueerde, bachelor en master het geval is, niveaudeSCRIPTORen en domeinspecifieke leerresultaten heeft opgelegd (artikelen II.68 en II.141 van de Codex).

Het gegeven dat er sprake is van een ‘diploma’, moet bovendien worden gezien in het licht van o.a. de artikelen I.3, 33° en II.172, §4 van de Codex, waaruit blijkt dat ook een succesvolle doctoraatsopleiding wordt afgesloten met een ‘diploma’. Bovendien is de toelichting ‘ten tweede’ (in de hiervoor geciteerde tekst) waaronder verzoeker kan vallen, in de parlementaire voorbereiding niet omschreven met verwijzing naar de cadans van de bachelor- en masteropleidingen, met afzonderlijke opleidingsonderdelen en in beginsel twee examenkansen per academiejaar voor elk opleidingsonderdeel.

Verzoeker is aldus een student die een diploma beoogt.

Verwerende partij heeft inzake de voortgang van het doctoraatsonderzoek in artikel 89, §5 van haar onderwijs- en examenreglement 2019-2020 het volgende bepaald:

§5. Deze paragraaf is enkel van toepassing indien er een doctoraatsbegeleidingscommissie is aangesteld (zie §7 in het geval er geen doctoraatsbegeleidingscommissie is aangesteld). Indien de doctoraatsbegeleidingscommissie oordeelt dat het onderzoek binnen een redelijke termijn onvoldoende doctoraatskansen biedt, dan brengt de administratief verantwoordelijk promotor schriftelijk een ongunstig (negatief) advies uit over het voortgangsrapport. Het ongunstig advies dient te worden gemotiveerd in een verslag waaruit blijkt dat de doctoraatsstudent werd gehoord en de betrokkene voldoende mogelijkheden heeft gekregen om voortgang te boeken in het onderzoek. De facultaire ombudspersoon voor doctoraatsstudenten kan als waarnemer de bijeenkomst van de doctoraatsbegeleidingscommissie met de doctoraatsstudent bijwonen. Doctoraatsstudenten kunnen zich laten bijstaan door een tolk Vlaamse Gebarentaal, schrijftolk of tolk in een andere gebarentaal (<https://www.vaph.be/tolk>). Het ongunstig advies gaat steeds gepaard met een advies om de herinschrijving voor het komende academiejaar te weigeren. Het voortgangsrapport en het ongunstig advies worden voor verdere opvolging overgemaakt aan de Doctoral School van de doctoraatsstudent. De decaan van de faculteit waar de doctoraatsstudent is ingeschreven beslist – na consultatie van de Facultaire Doctoraatscommissie (of indien deze niet is ingesteld: de commissie die hiervoor in het aanvullend facultair reglement is aangesteld) – of aan de doctoraatsstudent de toelating tot herinschrijving wordt toegestaan dan wel geweigerd, conform de bepalingen in artikel 90. De decaan of de facultaire commissie kan het initiatief nemen om de doctoraatsstudent, de promotor(en) en/of de doctoraatsbegeleidingscommissie te horen. De facultaire ombudspersoon voor doctoraatsstudenten kan als waarnemer deze bijeenkomst(en) bijwonen. De modaliteiten voor deze bijeenkomst(en) kunnen worden vastgelegd in het aanvullend facultair reglement.

Deze beslissing wordt genomen uiterlijk 90 kalenderdagen na het uitbrengen van het ongunstig advies. Deze termijn wordt op uitdrukkelijk verzoek van de doctoraatsstudent verlengd met een periode van 60 kalenderdagen indien de decaan of de facultaire commissie de doctoraatsstudent wil horen, maar dit omwille van aangetoonde medische redenen niet mogelijk is binnen de voorziene termijn. Indien na afloop van de verlenging nog steeds geen hoorzitting mogelijk is omwille van aangetoonde medische redenen, kan de doctoraatsstudent een schriftelijk verweer indienen. De genomen beslissing wordt binnen 30 kalenderdagen schriftelijk door de rector aan de doctoraatsstudent meegedeeld.

Het criterium dat “binnen een redelijke termijn onvoldoende doctoraatskansen” worden geboden, is binnen de niet uit opleidingsonderdelen bestaande doctoraatsopleiding naar oordeel van de Raad de vertaling van de “welomschreven termijn (die rekening houdt met het al dan niet voltijds karakter van de inschrijving)” die in de voormelde memorie van toelichting bij het Flexibiliseringsdecreet is aangestipt voor het nemen van een maatregel van studievoortgangsbewaking.

De door verwerende partij uitgewerkte procedure heeft luidens de aangehaalde tekst ook de bedoeling om na te gaan of de doctoraatsstudent “voldoende mogelijkheden heeft gekregen om voortgang te boeken in het onderzoek”, wat niet anders dan als studievoortgangsbewaking kan worden begrepen.

De Raad is derhalve van oordeel dat hij, in het licht van artikel I.3, 69°, f) en artikel II.246 van de Codex Hoger Onderwijs bevoegd is om te oordelen over de regelmatigheid van een beslissing die aan een doctoraatsstudent de verdere inschrijving weigert omwille van een gebrekkige voortgang in het doctoraatsonderzoek.

B. Voorwerp

Standpunt van partijen

Verwerende partij werpt als exceptie van onontvankelijkheid op dat het beroep bij de Raad niet kan worden gericht tegen de eerste bestreden beslissing, aangezien het intern beroep devolutieve werking heeft en de beslissing van de institutionele beroepscommissie in de plaats komt van de initiële examenbeslissing.

Verzoeker deelt in zijn wederantwoordnota mee er geen bezwaar tegen te hebben dat het beroep tot de beslissing van de institutionele beroepscommissie wordt beperkt.

Beoordeling

Verzoeker richt zijn beroep zowel tegen de beslissing van de interne beroepsinstantie als tegen de initiële examenbeslissing.

Of een initiële studievoortgangsbepaling in de huidige stand van de procedure nog het voorwerp kan uitmaken van een beroep bij de Raad, is afhankelijk van de omvang van de bevoegdheid van het orgaan dat instaat voor de behandeling van het intern beroep, dat de student op straffe van onontvankelijkheid van zijn beroep bij de Raad eerst dient uit te putten.

Te dezen bepaalt artikel 100 van het onderwijs- en examenreglement 2019-2020 van de verwerende partij dat de institutionele beroepscommissie in geval van een ontvankelijk intern beroep een nieuwe beslissing neemt die strekt tot het bevestigen van de bestreden beslissing of tot het herzien ervan, waarbij de institutionele beroepscommissie over dezelfde bevoegdheden beschikt als het in eerste aanleg beslissend orgaan.

Verwerende partij heeft haar interne beroepsprocedure aldus derwijze georganiseerd dat de beroepsinstantie over volheid van bevoegdheid beschikt, zodat de beslissing van dit beroepsorgaan in de plaats treedt van de initiële studievoortgangsbepaling, die dan op haar beurt uit de rechtsorde verdwijnt en bijgevolg niet meer in rechte aanvechtbaar is.

De exceptie is gegrond. Het beroep is niet ontvankelijk ten aanzien van de eerste bestreden beslissing, en enkel – wat het voorwerp betreft – ontvankelijk ten aanzien van de tweede bestreden beslissing (verder: de bestreden beslissing).

V. Regelmatigheid van de rechtspleging

Krachtens artikel II.295 van de Codex Hoger Onderwijs kan een verzoekende partij aan het verzoekschrift de overtuigingsstukken toevoegen die zij nodig acht, en kunnen in een later stadium van de procedure door de verzoekende partij slechts bijkomende stukken worden toegevoegd voor zover deze bij de opmaak van het verzoekschrift nog niet aan de verzoeker bekend waren.

De Raad laat daarnaast toe dat uitzonderlijk na het verzoekschrift door de verzoekende partij nog nieuwe stukken worden neergelegd, wanneer dit gebeurt ter staving van een repliek op elementen die in de antwoordnota of het administratief dossier van de verwerende partij voor het eerst aan bod komen.

Verzoeker dient met zijn wederantwoordnota maar liefst 42 nieuwe stukken in (stukken 21 tot en met 62). Voor die laattijdige neerlegging wordt in de wederantwoordnota geen enkele verantwoording gegeven. Evenmin beweert – laat staan bewijst – verzoeker dat hij over deze stuken nog niet kon beschikken bij het opstellen van zijn verzoekschrift.

Verwerende partij heeft niet de mogelijkheid gehad om – daargelaten de stukken die tevens van het administratief dossier uitmaken en derhalve op die wijze regelmatig in het debat zijn gebracht – binnen de schriftelijke procedure nog op deze stukken te repliceren.

De stukken 21 tot en met 62 van verzoeker worden uit de debatten geweerd.

VI. Onderzoek van de middelen

Voorafgaand aan het onderzoek van verzoekers argumenten, brengt de Raad in herinnering dat een verzoekende partij in een procedure voor de Raad krachtens artikel II.294, §2, *in fine* van de Codex Hoger Onderwijs geen nieuwe bezwaren kan aanvoeren, tenzij de grondslag ervan pas tijdens of na afhandeling van de interne beroepsprocedure aan het licht is gekomen, tenzij het bezwaar betrekking heeft op de wijze waarop het intern beroep werd behandeld of tenzij het bezwaar raakt aan de openbare orde.

Dat betekent dat een verzoekende partij noch in haar verzoekschrift, en *a fortiori* niet in aan haar wederantwoordnota, aan het geschil een ruimere juridische of feitelijke draagwijdte vermag te geven dan wat, rekening houdend met de voormelde bepaling, het voorwerp van het intern beroep heeft uitgemaakt.

In dat licht stipt de Raad aan dat verzoeker in zijn intern beroep twee grieven heeft doen gelden, met name enerzijds dat hij tijdens zijn doctoraatsonderzoek onvoldoende begeleid zou zijn geweest en anderzijds dat tijdens zijn onderzoek verschillende computerbestanden beschadigd zijn geraakt.

Enig middel

In een enig middel beroept verzoeker zich op schending van het zorgvuldigheidsbeginsel omwille van een gebrekkige begeleiding tijdens zijn doctoraatsonderzoek, en op een schending van de formelemotiveringsplicht.

Standpunt van partijen

Verzoeker zet zijn grieven in zijn beroepsschrift uiteen als volgt (voetnoten zijn weggelaten):

“[...]

- De beslissing van de decaan d.d. 29 juni 2020 werd genomen op basis van een advies van de doctoraatsbegeleidingscommissie (stuk 1) dat mij op 12 mei 2020 werd bezorgd (stuk 2). Hierna is nog een vergadering van de facultaire doctoraatscommissie gevolgd op 28 mei van dit jaar 2020 (stuk 3), waarin ik gehoord werd. Voorafgaandelijk aan het advies van de doctoraatsbegeleidingscommissie werd op 8 april 2020 een hoorsessie gehouden met de promotor (prof. dr. [M.D.V.]), de overgebleven leden van de doctoraatsbegeleidingscommissie (prof. dr. [W.R.] en prof. dr. [W.V.E.]), de ombudsman (prof. dr. [S.]) en mezelf (stuk 4). Voorafgaandelijk aan die hoorsessie heb ik op 4 april 2020 een document met de hoofdlijnen van het verslag van de doctoraatsbegeleidingscommissie (stuk 5) ontvangen (stuk 6). Op 23 maart 2020 had mijn promotor mij geïnformeerd dat hij i.v.m. het verslag van de doctoraatsbegeleidingscommissie vreesde geen goed nieuws te kunnen brengen (stuk 7). De toon in het document met de hoofdlijnen van het verslag was inderdaad negatief (zie stuk 5). Voorafgaandelijk aan de hoorsessie heb ik aan alle hiervoor vermelde genodigden een beknopte schriftelijke reactie op het document met de hoofdlijnen bezorgd (stuk 8).
- Het is kortom duidelijk dat het negatief advies van de doctoraatsbegeleidingscommissie (stuk 1) doorslaggevend is geweest voor de beslissing van de decaan om mijn herinschrijving als doctoraatsstudent voor het academiejaar 2020-2021 te weigeren.
- De hiervoor vermelde hoorsessie niet in acht genomen, heb ik tijdens mijn doctoraat slechts 1 maal met de doctoraatsbegeleidingscommissie kunnen van gedachten wisselen over mijn doctoraat, namelijk op een vergadering met de doctoraatsbegeleidingscommissie en de promotor op 26 mei 2016 (stuk 9). De voorstellen die de doctoraatsbegeleidingscommissie toen heeft geformuleerd, heb ik strikt opgevolgd (zie o.m. stuk 8).
- Nu voorziet artikel 23,5^{de} alinea, 4de streepje van het aanvullend facultair doctoraatsreglement (stuk 10): “*Naar aanleiding van de voortgangsrapporten die*

iedere doctorandus jaarlijks bij de Doctoral School moet indienen, moet de doctoraatbegeleidingscommissie samenkomen om de voortgang van het onderzoek te beoordelen, dit aan de hand van de door de doctorandus opgestelde nota. De doctorandus zal op deze bijeenkomst ook toelichting verstrekken over de voortgang van zijn onderzoek. De promotor zorgt ervoor dat de leden van de doctoraatsbegeleidingscommissie, behoudens overmacht, aan de vergadering deelnemen, fysiek of via videoconferencing. De leden van de doctoraatsbegeleidingscommissie die de vergadering niet kunnen bijwonen, dienen in ieder geval schriftelijk hun opmerkingen over te maken aan de doctorandus en aan de doctoraatsbegeleidingscommissie, zodat zij kunnen worden besproken.”

- De Faculteit Rechtsgeleerdheid heeft zich in haar vergadering van 17 april 2013 (stuk 11) positief uitgesproken over de aanvaardbaarheid van het voorgestelde onderzoeksthema van mijn doctoraal proefschrift in de rechten, met als titel: ‘Communicatie in de individuele arbeidsverhouding. Naar een op ontwikkelingsprocessen gerichte doorlichting van het bestaand kader’. Vanaf die datum is mijn doctoraat dus officieel begonnen.
- Artikel 81, §3 van het onderwijs- en examenreglement 2012-2013 (stuk 12) bepaalde toen reeds dat de doctorandus jaarlijks een voortgangsrapport voorlegt aan de doctoraatsbegeleidingscommissie. Ik heb vanaf de vermelde officiële datum van het ingaan van mijn doctoraat jaarlijks een voortgangsrapport ingediend, maar de door het reglement voorziene bijeenkomst met de doctoraatsbegeleidingscommissie waar ik toelichting kon verstrekken over de voortgang van mijn onderzoek werden, met uitzondering van de vergadering van 26 mei 2016, nooit georganiseerd. De volgende vergadering die ik met de doctoraatsbegeleidingscommissie heb gehad, was de hoorsessie van 8 april 2020, in aanwezigheid van de ombudsman, omdat mijn promotor voorafgaandelijk had aangekondigd dat het advies negatief zou zijn.
- Het is duidelijk dat mijn doctoraat zich na vergadering van 26 mei 2016 in haar finale fase bevond. Door de reglementair voorziene besprekingen met de doctoraatsbegeleidingscommissie van de voortgangsrapporten voor 2016-2017, 2017-2018 en 2018-2019 niet te laten doorgaan, heeft men mij unieke kansen ontnomen om de nodige informatie te verkrijgen en de nodige inzichten te verwerven om mijn doctoraat op een succesvolle koers te houden. Deze inbreuken op het aanvullend facultair reglement verantwoorden het herroepen van de beslissing van de decaan d.d. 29 juni 2020, en de bevestiging ervan door de institutionele beroepscommissie op 17 juli 2020, om mij de kans te geven het doctoraat alsnog af te ronden door mij toe te laten als doctoraatsstudent aan de Universiteit Gent voor het academiejaar 2020-2021.
- In haar beslissing van 17 juli 2020 stelt de institutionele beroepscommissie: “Verzoeker kon overigens ook altijd zelf contact opnemen met de leden van zijn begeleidingscommissie om feedback te vragen over zijn werkzaamheden, maar hij heeft daartoe kennelijk ook zelf geen initiatief genomen.” Ik kan u verzekeren dat mijn promotor, prof. dr. [M.D.V.], er op stond dat de contacten met de begeleidingscommissie via hem zouden verlopen (zie b.v. zijn e-mailbericht van 13 juni 2019) (stuk 13). Hiervoor had hij overigens het reglementair kader achter zich. Zo bepaalt punt 2 van de info bij het kwaliteitskader doctoreren: “De

(hoofd)promotor neemt de leiding in de begeleiding van het doctoraatsonderzoek en wordt daarbij door anderen ondersteund — hetzij via een doctoraatsbegeleidingscommissie, hetzij via copromotoren, hetzij via andere medebegeleiders.” Indien ik tegen de instructies van mijn promotor, rechtstreeks de leden van de doctoraatsbegeleidingscommissie zou gecontacteerd hebben, dan zou dit het noodzakelijke vertrouwen tussen de promotor en de doctoraatsstudent ernstig onder druk gezet hebben, waarbij het overigens in dat scenario helemaal niet zeker was dat ik ook antwoord zou gekregen hebben van de leden van de doctoraatsbegeleidingscommissie.

- In de beslissing van de institutionele beroepscommissie staan voor het overige nog een aantal zaken waarbij rechtzettingen en/of nuances dienen te worden aangebracht.
- Zo wordt er gesteld dat er op 14 augustus 2014 nog niet veel voorlag om te bespreken. Welnu, op 28 mei 2014 beschikt ik reeds over een werkttest van 83 bladzijden (stuk 15). Op 18 augustus 2014 telde deze werktekst reeds 152 bladzijden (stuk 16).
- Belangrijker is dat er ook gesteld wordt dat er op 15 september 2018 geen proefschrift voorlag. Dit klopt niet. Ik heb op 20 juni 2018 een tekst van 724 blz. (stuk 17), met een bibliografie (stuk 18) en een bijlage (stuk 19), dit alles bedoeld als proefschrift, aan mijn promotor, de leden van de begeleidingscommissie, de decaan (prof. dr. [M.T.]) en de administratief secretaris van het decanaat, dhr. [L.D.B.], bezorgd (stuk 20). Kort daarvoor, tussen 11 en 12 juni 2020, werd bij een informaticastoring op de PC die mij door de UGent ter beschikking was gesteld, een groot aantal bestanden in verband met mijn werkzaamheden aan de UGent, beschadigd en hierdoor onleesbaar (zie stuk 20).
- Wat de in de beslissing van de institutionele beroepscommissie (opsomming op p.5, 2de lid) hernomen kritiek van de doctoraatsbegeleidingscommissie betreft, dat ik mij tot een te beperkt aantal bronnen zou gehouden hebben om de concepten inzake communicatie uit te werken, dien ik ten eerste op te merken dat ik tijdens mijn doctoraat de bibliotheek van de faculteit psychologische en pedagogische wetenschappen heb doorzocht, alsook die van de Vlerick managementschool, en van de richting communicatiewetenschappen in de faculteit politieke en sociale wetenschappen, en dat ik u kan verzekeren dat er over het onderwerp van de communicatie in de individuele arbeidsverhouding, met toespitsing op de spanningen, tegenstellingen, geschillen en conflicten, niet zo veel meer werken beschikbaar zijn dan deze die ik in mijn proefschrift heb geciteerd en hernomen heb in mijn bibliografie. Voor de volledigheid herhaal ik hierbij, wat ik reeds voor de doctoraatsbegeleidingscommissie en de facultaire doctoraatscommissie heb uiteengezet, dat het om een juridisch proefschrift gaat, waarbij concepten uit de communicatie worden aangewend om door middel van deze invalshoek vernieuwende inzichten te krijgen in de rechtsregels die de arbeidsverhouding op het individueel niveau beheersen, waardoor een exhaustieve verwerking van de niet-juridische wetenschappelijke literatuur ter zake niet nodig is.
- De door de institutionele beroepscommissie geciteerde stelling van de doctoraatsbegeleidingscommissie, als zou de sollicitatie niet behandeld worden, is toch wat overdreven gezien dat onderwerp op 46 plaatsen in het proefschrift wordt behandeld.

- In de beslissing van de institutionele beroepscommissie wordt ook de kritiek van de doctoraatsbegeleidingscommissie op het vlak van de grondrechten hernomen (opsomming op p. 5, 3de lid). De vermelde artikels 5 en 6, 3° betreffen echter het collectief arbeidsrecht en omdat het onderwerp ‘communicatie in de individuele arbeidsverhouding’ sowieso al zeer breed is, omdat ikzelf meer een specialist van het individueel arbeidsrecht ben en omdat mijn collega-assistente en eveneens doctorandus [I.V.H.], zich voor haar doctoraat op het collectief arbeidsrecht toelagde, heb ik met mijn promotor afgesproken dat het collectief arbeidsrecht niet in extenso zou behandeld worden in mijn doctoraat.
- Het is de doctoraatsbegeleidingscommissie zelf die in het kader van de vergadering van 26 mei 2016 heeft bepaald dat de modellen met vragenreeksen moesten toegepast worden op de 5 thema's ongewenst seksueel gedrag op het werk, pesten op het werk, stress, sociale media en conflict in de arbeidsrelatie (zie stuk 8).
- Tenslotte wordt in de beslissing van de institutionele beroepscommissie de kritiek van de doctoraatsbegeleidingscommissie i.v.m. de “ellenlange citaten, vaak uit de parlementaire voorbereiding” overgenomen (opsomming op p.5, 4de lid). Volledigheidshalve herhaal ik hierbij dat met de doctoraatsbegeleidingscommissie en mijn promotor was overeengekomen om aan de hand van de uit het algemeen deel van het proefschrift gedistilleerde reeksen met vragen het wettelijk arbeidsrechtelijk kader rond een aantal thema's, waarvan het ongewenst seksueel gedrag op het werk het eerste was, door te lichten. Bij een doorlichting is het voor de lezer handig om over de geciteerde teksten te beschikken.
- Ik ben ervan overtuigd dat deze nieuwe benadering interessante onderzoeksresultaten oplevert.
- Om al deze redenen, in de eerste plaats dus het feit dat, in een cruciale fase van mijn doctoraat, mij het recht om mijn voortgangsrapporten met mijn doctoraatsbegeleidingscommissie, werd ontzegd, vraag ik om de beslissing van 29 juni 2020 van de decaan, bevestigd door de institutionele beroepscommissie van 17 juli 2020, ongedaan te maken, en mij dus toe te laten om mij opnieuw in te schrijven als doctoraatsstudent aan de universiteit Gent voor het academiejaar 2020-2021.”

In haar antwoordnota repliceert verwerende partij vooreerst dat verzoeker zich in zijn intern beroep heeft beperkt tot een summier verzoekschrift zonder stukken en dat de institutionele beroepscommissie dan maar zelf op zoek is moeten gaan naar de nodige informatie, die zij allicht niet volledig kon wedersamenstellen omdat niet alle documenten inzake een doctoraatsonderzoek beschikbaar zijn, onder meer omwille van privacy-redenen. De beroepscommissie is bijgevolg voor het nemen van haar beslissing moeten voortgaan op de informatie die zij ter beschikking had.

Wat verzoeker in de huidige stand van de procedure als nieuwe argumenten aanvoert, kan volgens verwerende partij niet meer op ontvankelijke wijze in aanmerking worden genomen.

Ter zake stipt verwerende partij aan dat het intern beroep enkel melding maakt van een gebrekkige motivering, zonder dat verzoeker specificieerde welke begeleiding hij wel en welke ten onrechte niet heeft gekregen, en dat verzoeker de voortgangsrapporten niet aan de beroepscommissie heeft bezorgd.

Onder verwijzing naar de samenvatting van de historiek van het doctoraatsonderzoek in de bestreden beslissing, merkt verwerende partij op dat er al lang problemen waren met de voortgang van het doctoraat en dat de opmerkingen en kritieken die naar voor komen in het verleden reeds meermaals aan verzoeker zijn meegedeeld. Zij verwijst voorts naar de motieven van de bestreden beslissing om het beroep ongegrond te verklaren, en voegt daaraan toe:

“De institutionele beroepscommissie heeft aldus vastgesteld op basis van de informatie waarover ze beschikte, dat verzoeker wel degelijk werd begeleid tijdens zijn doctoraatstraject, weze het voornamelijk door zijn promotor zelf. Verzoeker heeft dat overigens ook niet ontkend. Er werd inderdaad maar twee keer een formele bijeenkomst georganiseerd van de doctoraatsbegeleidingscommissie waar verzoeker zelf ook bij aanwezig was, maar dat belet niet dat ook daarbuiten de leden van de doctoraatsbegeleidingscommissie zich jaarlijks hebben gebogen over de voortgangsrapporten van verzoeker, en dat er hoe dan ook voldoende begeleiding was door de promotor zelf.

Uit de stukken waarover de institutionele beroepscommissie wel kon beschikken, blijkt ook dat de fundamentele kritieken die de doctoraatsbegeleidingscommissie in 2020 opnieuw heeft geuit, helemaal niet nieuw waren, en ook vroeger al geuit waren, ook naar de doctorandus toe. Verzoeker beweert weliswaar dat hij met die kritieken rekening heeft gehouden, maar verwerende partij kan slechts vaststellen dat dezelfde kritieken opnieuw heel sterk naar voor komen. Gelet op het feit dat uitgegaan mag worden van de deskundigheid van de promotor en de leden van de doctoraatsbegeleidingscommissie kan verwerende partij daaruit alleen besluiten dat verzoeker in zijn manuscript toch niet tegemoetgekomen is aan de reeds lang geuite kritieken.

Ook vroeger waren er trouwens al duidelijk aanwijzingen dat het niet de goede kant uitging met het proefschrift van verzoeker en ook de faculteitsraad had bij de vraag om tweede mandaatshernieuwing van verzoeker blijkbaar al vragen bij de voortgang van verzoeker, zo blijkt uit een mail van de promotor van verzoeker aan verzoeker d.d. 28 juni 2016 naar aanleiding van een eerste agendering van de verlengingsaanvraag van verzoeker op de faculteitsraad, waarin een uittreksel is opgenomen van een mail van de decaan aan de promotor naar aanleiding van de vraag om agendering van de mandaatsverlenging van verzoeker op de faculteitsraad (het dossier van verzoeker werd op de faculteitsraad van 27 juni 2016 verdaagd):

“1. Het verslag van de doctoraatsbegeleidingscommissie laat niet toe om op duidelijke wijze te concluderen dat de afwerking van het doctoraat binnen een redelijke termijn, rekening houdend met de resterende mandaatduur, mogelijk is. Zowel het Onderwijs- en Examenreglement (art. 89 § 3) als het aanvullend facultair doctoraatsreglement (randnr. 25) stellen deze verplichting evenwel duidelijk voorop. Het verslag lijkt er integendeel op te wijzen dat er in deze fase nog wezenlijke vragen inzake afbakening en methode bestaan. Ik mag daarom vragen dat de doctoraatsbegeleidingscommissie zich, eventueel via schriftelijke procedure, specifiek uitspreekt over de vraag of ze van oordeel is dat het doctoraat redelijkerwijze kan afgewerkt worden binnen de resterende mandaatperiode van 2 jaar.”

Waar verzoeker beweert dat hij niet de gewenste begeleiding heeft gekregen van zijn doctoraatsbegeleidingscommissie, kan verwerende partij enkel herhalen dat hij daar zelf ook nooit enig initiatief toe heeft genomen. Verzoeker stelt weliswaar dat hij dat niet gemogen zou hebben van zijn promotor en dat zelf contact opnemen met de leden van zijn doctoraatsbegeleidingscommissie het vertrouwen tussen hem en zijn promotor zou hebben geschaad. Hij stelt [ter zake] dat zijn promotor hier ook het reglement achter zich zou hebben, en verwijst ook naar een e-mail d.d. 13 juni 2019 waaruit zou blijken dat zijn promotor hem niet zou hebben toegelaten om zelf contact te zoeken met leden van zijn begeleidingscommissie.

Verwerende partij stelt vast dat artikel 2 van het kwaliteitskader doctoreren waar verzoeker op doelt, enkel aangeeft dat de promotor de leiding in de begeleiding van het doctoraatsonderzoek op zich neemt en daarbij door anderen wordt ondersteund, maar niet dat dit betekent dat alle contacten met onder meer de leden van de doctoraatsbegeleidingscommissie via de promotor zouden moeten verlopen en de doctorandus met hen geen contact zou mogen hebben. Dat is overigens ook helemaal niet de praktijk en doctorandi nemen vaak ook zelf contact op met leden van hun doctoraatsbegeleidingscommissie, weze het dan veelal met medeweten van hun promotor.

En ook uit de mail die verzoeker indient als stuk 13 bij zijn extern verzoekschrift blijkt niet dat zijn promotor erop stond dat alle contacten via hem zouden gebeuren. Er blijkt enkel uit dat zijn promotor hem heeft gevraagd om nog even te wachten met het doorzenden van de actuele versie van zijn proefschrift aan de leden van de doctoraatsbegeleidingscommissie en dat hij eerst zou antwoorden op de mail van verzoeker d.d. 12 juni 2019. Uit die mail kan overigens worden afgeleid dat de promotor er alvast vanuit ging dat verzoeker die actuele versie na groen licht van hem zelf zou bezorgen aan de doctoraatsbegeleidingscommissie. Zijn promotor schreef immers kennelijk in een vorige mail: “ik zou de actuele versie nu naar de leden van de begeleidingscommissie sturen [...]”, waarop verzoeker vraagt of hij dat nu onmiddellijk moest doen of niet. Het stuk 13 van verzoeker spreekt zijn bewering dus veeleer duidelijk tegen dan dat het bevestigt dat de promotor niet wilde dat verzoeker contact had met de leden van zijn doctoraatsbegeleidingscommissie.

En verwerende partij merkt nog op dat in de mails die door de promotor werden bezorgd aan de institutionele beroepscommissie ook mails zitten die door verzoeker rechtstreeks aan de leden van de doctoraatscommissie werden gestuurd.”

In zijn wederantwoordnota handhaaft verzoeker zijn standpunt.

Beoordeling

Met betrekking tot de begeleiding die hij tijdens zijn doctoraatsonderzoek heeft gekregen, heeft verzoeker in zijn intern beroep het volgende opgeworpen:

“[...]

Mijn voortgangsrapporten op het einde van de academiejaren 2013-2014, 2014-2015, 2015-2016, 2016-2017, 2017-2018 en 2018-2019 werden telkens goedgekeurd en werd telkens een fiat gegeven om verder te gaan met het onderzoek.

In al die jaren heb ik slechts eenmaal mijn onderzoek mondeling kunnen bespreken met de begeleidingscommissie, nl. op 26 mei 2016. Het is op basis van die vergadering dat op basis van de verzamelde concepten uit de communicatie in het algemeen deel 3 reeksen van onderzoeksvragen werden ontwikkeld, aan de hand waarvan het wettelijk kader van thema's uit het arbeidsrecht kon worden onderzocht.

Het was dan ook zeer onverwacht en totaal niet in lijn met wat voorafging dat prof. [D.V.] mij op 24 maart 2020 heeft geïnformeerd dat de begeleidingscommissie waarschijnlijk een negatief advies zou uitbrengen over het proefschrift.

[...]

Het is niet logisch dat de begeleidingscommissie eerst jarenlang haar fiat geeft voor de verderzetting van het onderzoek, in de regel zonder mij daar zelfs maar in te willen horen, om dan plots helemaal op het einde te gaan stellen dat het onderzoek van dermate povere kwaliteit is dat het dient te worden stopgezet.”

Dit kan niet anders worden begrepen dan een verwijt dat verzoekers begeleiding tekort is geschoten. Het middel inzake het zorgvuldigheidsbeginsel en de begeleiding en feedback tijdens de opleiding wordt bijgevolg niet voor het eerst voor de Raad opgeworpen, en is ontvankelijk.

Wat een miskenning van het zorgvuldigheidsbeginsel omwille van een gebrekkige begeleiding en feedback betreft, heeft de Raad reeds herhaaldelijk overwogen dat vastgestelde gebreken in de begeleiding van de student in principe niet tot gevolg hebben dat de toegekende beoordeling daardoor onregelmatig wordt of dat de student recht zou hebben op een gunstiger quoterings (zie o.a. R.Stvb. 10 november 2015, nr. 2.568; R.Stvb. 18 november 2016, nr. 3.333; R.Stvb. 18 april 2018, nr. 4.258. In dezelfde zin: RvS 19 maart 2013, nr. 222.898, Ristucca). Het is, in beginsel, één zaak of de student bewezen heeft de van hem verlangde kennis en vaardigheden te bezitten en een andere, wanneer hij die kennis en

vaardigheden niet blijkt te bezitten, wie daarvoor de schuld draagt. Deze laatste kan diegene zijn die de student op het examen heeft voorbereid door bij die voorbereiding in gebreke te blijven. Een verwijt aan de instelling op het vlak van een gebrekkige begeleiding of communicatie verschuift bijgevolg mogelijk de verantwoordelijkheid voor een slechte prestatie deels naar de instelling, maar in de regel kan dit er niet toe leiden dat de prestatie zelf zonder meer als voldoende moet worden beschouwd. Er kan enkel anders over worden geoordeeld in uitzonderlijke omstandigheden, wanneer het gebrek aan begeleiding het slagen de facto onmogelijk heeft gemaakt, bijvoorbeeld doordat essentiële vragen van de student onbeantwoord zijn gebleven of de begeleiding nagenoeg onbestaande was.

Het valt aan de verzoekende partij toe om het bewijs te leveren van de gebreken in de begeleiding die zij aanvoert en van de beslissende invloed daarvan op de beoordeling of de slaagkansen.

Dat het voorschrift van artikel 23 van het aanvullend facultair doctoraatsreglement niet steeds werd nageleefd en verzoeker niet elk jaar werd uitgenodigd om toelichting te geven op de bijeenkomst van de begeleidingscommissie, wordt door verwerende partij als dusdanig niet betwist.

De Raad betreurt dat de begeleiding van verzoeker, althans vanuit formeel oogpunt, duidelijke hiaten vertoont. Voor de jaren 2015, 2017, 2018 en 2019 is er bijvoorbeeld geen enkel stuk beschikbaar dat een licht werpt op de activiteiten van de begeleidingscommissie. Dit is geen toonbeeld van zorgvuldigheid, zeker niet in het geval van een doctoraat dat blijkbaar een moeizame start heeft gekend.

Daarmee is evenwel niet gezegd dat het zorgvuldigheidsbeginsel is geschonden, wat veronderstelt dat verwerende partij zich heeft gedragen op een wijze zoals geen enkele andere zorgvuldig handelende instelling zich in dezelfde omstandigheden zou hebben gedragen.

Verzoeker is als assistent aangesteld in het academiejaar 2012-2013. In 2014 werd de begeleidingscommissie niet samengeroepen omdat verzoeker, volgens zijn promotor, op dat ogenblik nog onvoldoende materiaal had overgemaakt om een zinvolle discussie over te houden. Verzoeker spreekt die overweging uit de bestreden beslissing thans weliswaar tegen – in die zin dat verzoeker verwijst naar teksten van respectievelijk 83 en 152 pagina's die hij

toen had afgewerkt – maar de Raad kan niet vaststellen dat verzoeker *in illo tempore* de overwegingen van de promotor heeft betwist.

Het evenmin door verzoeker tegengesproken verslag van de begeleidingscommissie van 14 augustus 2014 geeft er blijk van dat er door de promotor wel degelijk begeleiding werd geboden, wat wordt bevestigd in het verslag van de vakgroep van dezelfde datum.

Uit het jaar 2015 is er geen informatie beschikbaar; de begeleidingscommissie lijkt niet te zijn samengekomen en de vorderingen van verzoeker zijn onbekend. Verzoeker zijnerzijds biedt geen inzicht in de vorderingen die hij aan zijn promotor of aan de begeleidingscommissie heeft overgemaakt, en evenmin blijkt dat hij zich destijds heeft beklagd over een gemis aan begeleiding.

Naar aanleiding van de tweede verlenging van zijn aanstelling, heeft verzoeker uit het verslag van de vakgroep van 15 juni 2016 kunnen afleiden dat er weliswaar vooruitgang is geboekt, maar dat het doctoraat “een uitdaging [blijft] in de afbakening en afleiding naar een relevante positiefrechtelijke thesis”. In een e-mail van de promotor van 28 juni 2016 is zelfs te lezen dat het dossier initieel niet ‘door de faculteitsraad is geraakt; de promotor vraagt om de nodige aanpassingen door te voeren en biedt zijn medewerking aan om dit samen te bekijken.

Dat er wel degelijk bezorgdheden waren, ook naar timing toe, heeft verzoeker daarnaast ook kunnen lezen in het verslag van de ‘commissie van drie’ van 13 juli 2016, waarin wordt aangestipt dat aan de begeleidingscommissie wordt gevraagd om meer duidelijkheid te verschaffen over de voortgang van het doctoraat.

De begeleidingscommissie is vervolgens op 6 juli 2016 samengekomen en verzoeker beklagt zich ook in dat stadium niet over een gebrek aan begeleiding, aangezien hij stelt met het advies van de commissie grondig rekening te hebben gehouden. Een advies dat overigens slechts als genuanceerd positief kan worden beschouwd, waarin verzoeker andermaal wordt aangespoord om “de afbakening en doelstelling aan te houden en daadwerkelijk te realiseren” en waarin te lezen is dat de reeds geschreven delen nuttig blijven “mits opfrissing”.

Uit een e-mail van de promotor van 9 februari 2017 blijkt dat verzoeker wordt gevraagd om tegen 11 maart 2017 het nodige te bezorgen, waarbij de aandacht wordt gevestigd op:

- “1. Ondertitel van het doctoraat aanpassen? Goed te bezien?
2. Landen op definitieve structuur

3. Inleidend deel beperken, herwerken en afwerken in functie van definitieve structuur: revisiting en zeer streng zijn
4. Aparte theorie over communicatie en recht niet stand alone: naar boven of indalen
5. Nieuwe en definitieve planner voor review en oplevering.”

Een aantal van deze bezorgdheden, zoals de structuur van het proefschrift, wordt daarbij niet voor het eerst geformuleerd. In een e-mail van de promotor van 6 april 2017, die door verzoeker onbesproken blijft, is dan weer te lezen:

“[...]

Zoals zonet gezegd en voor alle duidelijkheid.

1. Je hebt totaal nagelaten de onderstaande zaken te doen, laat staan er met mij over de communiceren
2. De ettelijke pogingen tot overleg werken niet. Vanaf nu werk je 100% zelfstandig:
  - a. Jij zorgt op tijd voor de rapportering. Ik zal daaraan een paragraaf toevoegen.
  - b. Jij bepaalt zelf of en wanneer stukken voor review worden doorgestuurd naar mij en de begeleidingscommissie.

Ik ben ten eerste gechoqueerd. Ik heb u altijd gesteund. We zitten nog altijd in de fase van inperking en afbakening en dat is totaal onhoudbaar.

Jij moet nu zorgen dat je tijdig indient. We zullen dan met de begeleidingscommissie wel vaststellen of er een doctoraat inzit.”

Daargelaten de *froissures* die duidelijk optreden in de relatie tussen verzoeker en zijn promotor, moet een dergelijke inhoudelijke terechtwijzing bij verzoeker toch verschillende alarmsignalen hebben doen afgaan. Verzoeker heeft deze feedback overigens blijkbaar ter harte genomen, aangezien hij op 14 september 2017 teksten aan de begeleidingscommissie overmaakt.

Uit het administratief dossier blijkt verder dat de promotor verzoeker wel degelijk is blijven aanmoedigen en ondersteunen (e-mails van 21 december 2017 en 17 februari 2018).

Hoewel verzoeker stelt dat zijn proefschrift in 2018 – op het einde van zijn mandaat als assistent – wel voorlag, moet de Raad nuanceren dat er mogelijk wel een tekst beschikbaar was, maar de promotor het werkstuk ontoelaatbaar vond en dat verzoeker daaromtrent toen geen bewaar lijkt te hebben gemaakt.

Alle elementen van het dossier in acht nemend, is de Raad van oordeel dat daaruit niet kan worden afgeleid dat de bestreden beslissing onregelmatig is *c.q.* dat een gebrekkige begeleiding is aangetoond in die mate dat zij verzoeker het slagen onmogelijk heeft gemaakt,

zij het dat – zoals hierboven reeds is overwogen – zeker kanttekeningen kunnen worden geplaatst bij de werking van de begeleidingscommissie en dat zij geen toonbeeld van nauwe betrokkenheid is geweest.

De Raad is evenwel van oordeel dat bij uitstek een doctoraatsstudent, voor wie de klemtoon ligt op het zelfstandig werk, blijk moet geven van voldoende zelfredzaamheid en pro-activiteit om, indien hij daartoe de noodzaak voelt, zelf om bijkomende begeleiding of terugkoppeling te vragen, niet alleen bij de promotor maar in voorkomend geval ook bij de andere leden van de begeleidingscommissie.

De Raad houdt er daarbij ook rekening mee dat het hier niet gaat om begeleiding bij bijvoorbeeld een opleidingsonderdeel met een stagecomponent, waarbij de prestaties van de student op een veel kortere tijdsspanne en alleszins binnen één academiejaar moeten worden geleverd. Het doctoraal traject van verzoeker heeft integendeel gelopen van – volgens verzoeker zelf – 17 april 2013 tot 29 juni 2020, zijnde meer dan zeven jaar. Het is niet onredelijk of onzorgvuldig dat de begeleiding in die omstandigheden meer overheen de tijd is verspreid en dat zij – zoals hierboven reeds aangegeven – in belangrijke mate ook vraaggestuurd is.

Uit de e-mail van de promotor van 13 juni 2019 kan naar oordeel van de Raad, in tegenstelling tot wat verzoeker voorhoudt, niet worden afgeleid dat de promotor zich tegen rechtstreekse contacten met de leden van de begeleidingscommissie zou hebben verzet. Uit deze e-mail blijkt enkel dat de promotor op (donderdag) 13 juni 2020 vraagt om nog even te wachten met het doorzenden van een tekst aan de begeleidingscommissie tot na zijn antwoord begin volgende week.

Wat verzoekers argumenten inzake de inhoudelijke commentaar van de begeleidingscommissie betreft – bijvoorbeeld het al dan niet voldoende behandelen van de sollicitatie, de plaats van de grondrechten in de tekst en in het bijzonder de innovatieve aspecten van het onderzoek – wijst de Raad erop dat hij krachtens artikel II.291 van de Codex Hoger Onderwijs zijn appreciatie niet in de plaats mag stellen van de bevoegde instanties van verwerende partij. De Raad mag enkel nagaan of de beslissing op een wettige wijze tot stand is gekomen en of de bevoegde instanties, binnen de grenzen van hun beoordelingsbevoegdheid, niet met miskennis van de decretale voorschriften of de

reglementaire bepalingen van de instelling hebben gehandeld, of in strijd met de beginselen van behoorlijk bestuur.

De problematiek van de computerbestanden die beschadigd werden, blijkt ten slotte niet doorslaggevend te zijn geweest in de beslissing van de decaan en vervolgens de bestreden beslissing, en kan dan ook niet tot de nietigverklaring van die laatste beslissing leiden. Dit probleem, dat zich medio 2018 blijkt te hebben voorgedaan, heeft volgens verzoeker (stuk 20 verzoeker) ten andere enkel tot vertraging geleid, en niet tot een onoverkomelijk inhoudelijk probleem.

Het enig middel is ongegrond.

BESLISSING

De Raad verwerpt het beroep.

Dit arrest is uitgesproken te Brussel, in openbare terechtzitting van 4 september 2020, door de Raad voor betwistingen inzake studievoortgangsbepalingen, I^e Kamer, samengesteld uit:

Jim Deridder,	voorzitter van de Raad
Jean Goossens	bestuursrechter – bijzitter
Jan Geens	bestuursrechter – bijzitter
bijgestaan door	
Melissa Thijs	secretaris

De secretaris

De voorzitter

Melissa Thijs

Jim Deridder

Tegen dit arrest is een beroep bij de Raad van State mogelijk overeenkomstig artikel 14, § 2 van de gecoördineerde wetten op de Raad van State en het Koninklijk Besluit van 30 november 2006 tot vaststelling van de cassatieprocedure bij de Raad van State. Dit beroep dient schriftelijk en aangetekend te gebeuren binnen de dertig dagen na kennisgeving van deze beslissing en ondertekend te zijn door een advocaat. Bij het beroep moeten zijn gevoegd

een kopie van het aangevochten arrest, de bijgevoegde stukken dienen genummerd en geïntinventariseerd te zijn, en zes eensluidend verklaarde afschriften van het beroep.

Arrest nr. 5.912 van 4 september 2020 in de zaak 2020/240

In zake: xxx

tegen:

ARTEVELDE HOGESCHOOL
bijgestaan en vertegenwoordigd door
advocaten Sabien Lust en Jacky D’Hoest
kantoor houdend te 8310 Brugge
Ruzettelaan 27

I. Voorwerp van de vordering

Het beroep, ingesteld op 30 juli 2020, strekt tot nietigverklaring van de studievoortgangsbepaling van onbekende datum en van de beslissing van de interne beroepscommissie van de Artevelde Hogeschool van 14 juli 2020 waarbij het intern beroep van verzoeker ongegrond wordt verklaard en het examencijfer van 9/20 voor het opleidingsonderdeel ‘Praktijk Nederlands 2’ wordt bevestigd.

II. Verloop van de rechtspleging

Verwerende partij heeft een antwoordnota neergelegd en verzoekende partij heeft een wederantwoordnota neergelegd.

De partijen zijn opgeroepen voor de terechtzitting, die heeft plaatsgevonden op 4 september 2020.

Voorzitter van de Raad Jim Deridder heeft verslag uitgebracht.

Verzoekende partij en advocaat Sabien Lust, die verschijnt voor de verwerende partij, zijn gehoord.

III. Feiten

Verzoeker is in het academiejaar 2019-2020 ingeschreven in de opleiding ‘Educatieve bachelor secundair onderwijs’.

Tot het curriculum van verzoeker behoort het opleidingsonderdeel ‘Praktijk Nederlands 2’. Verzoeker behaalt voor dat opleidingsonderdeel een examencijfer van 9/20.

Dat is de eerste bestreden beslissing.

Op 7 juli 2020 stelt verzoeker het volgend intern beroep in:

“[...]

Voor Praktijk Nederlands werd mij dit academiejaar een negen toegekend. Dit cijfer kwam echter tot stand na ‘gebrekkige begeleiding’ doorheen mijn stageperiodes, zoals ik hieronder in punt 1 zal aantonen.

Indien de argumenten in punt 1 niet zouden volstaan, kunt u in punt 2 een aantal extra argumenten lezen waarin ik minstens een tien verdien.

1. Gebrekkige begeleiding

In onderstaande tijdslijn vindt u het verloop van mijn stageperiodes en de momenten waarop ik feedback kreeg.

Merk op dat ik zowel de tussentijdse beoordeling van SP2 als de eindbeoordeling pas na de bekendmaking van mijn resultaten te zien kreeg. Merkwaardig, aangezien ‘tussentijdse’ feedback impliceert dat de student [die] krijgt vooraleer bij finaal beoordeeld wordt. Aangezien deze noodzakelijke zodanig laat werd gegeven dat bijsturing onmogelijk was, is er in dit geval sprake van gebrekkige begeleiding.

Bovendien kreeg ik op die manier niet de mogelijkheid om de tussentijdse beoordeling van SP2 en de eindbeoordeling te bespreken met mijn stagebegeleiders vooraleer mijn cijfer bepaald was. Ik kreeg dan ook niet de kans om al dan niet te tekenen voor akkoord.

[...]

De documenten die ik wel vóór 1 juli kreeg (bijlage 1, 2 en 3), derden nooit vermoeden dat ik me in de gevarenzone bevond, integendeel. In de documenten staat nergens duidelijk te lezen dat mijn prestaties op dat moment onvoldoende zijn om te slagen. Door de afwezigheid van duidelijke communicatie waaruit zou blijken dat ik niet zou slagen, was ik in de overtuiging dat ik functioneerde zoals verwacht wordt om te slagen. Ook de mondelinge feedback was nooit alarmerend. Tijdens het stagefeedbackgesprek na SP1 vroeg ik mijn stagebegeleider of ik op schema zat om te slagen voor Praktijk Nederlands 2. Mijn begeleider zei toen van wel. Doordat ik in SP2 drie van de vier belangrijkste werkpunten uit SP1 (te weinig inhoudelijk expert, te slaafs werkboek volgen, te weinig activerende werkvormen) weggewerkt had, was mijn verbazing dan ook groot toen ik mijn tekort te zien kreeg. Een onvoldoende had ik nooit verwacht.

Deze feiten maken duidelijk dat mijn rechten werden geschonden en dat er sprake is van gebrekkige begeleiding.

2. Extra argumenten

De meeste van onderstaande argumenten haalde ik reeds aan in het feedbackgesprek met mijn stagebegeleider op 2 juli. Ze toonde begrip voor mijn standpunten, maar volgens haar viel er op dat moment niets meer aan te doen.

- a. De tussentijdse beoordelingen en de eindbeoordeling van mijn stagebegeleiders is onvoldoende genuanceerd en bevat onjuistheden

Uit het feedbackgesprek op 2 juli bleek dat ik in bepaalde beroepsattitudes en basiscompetenties niet voldoende groei heb getoond, waardoor mijn begeleiders tot de beslissing zijn gekomen om me niet door te laten naar Praktijk Nederlands 3. Op een aantal vlakken is de motivering echter te weinig genuanceerd en bevat [ze] onjuistheden.

Hieronder volgen de beroepsattitudes en basiscompetenties waar extra duiding nodig is. In het kader vindt u telkens de motivering uit de tussentijdse beoordeling van mijn begeleiders. De volledige documenten vindt u in bijlage 2 (SP1) en 4 (SP2). De eindbeoordeling heb ik ingekeken op 2 juli, maar dat document kreeg ik niet in mijn bezit zonder een kopie aan te vragen bij de opleidingsdirecteur tegen een administratieve kost van 25 euro. [Aan] dat document kan ik op dit ogenblik dus niet refereren.

- Beroepsattitude 3: kritische ingesteldheid

	Behaald	Niet behaald	Motivering en verduidelijking
Tussentijdse beoordeling SP1		x	De student volgt nog te slaafs het werkboek en staat te weinig stil bij de lesdoelen. Hij heeft onvoldoende bewezen dat hij met eigenhandig geselecteerd lesmateriaal en activerende werkvormen de leerlingen de lesdoelen liet bereiken
Tussentijdse beoordeling SP2		x	De mentor geeft aan dat hij opmerkingen altijd pareerde met een antwoord en te weinig deed met de tips (cf. klasmanagement)
Eindbeoordeling	?	?	?

De werkpunten na SP1 die onder deze beroepsattitude vallen, heb ik tijdens SP2 volledig kunnen wegwerken. Zo heb ik in SP2 geen enkele keer met het werkboek gewerkt, maar heb ik telkens zelf materiaal gecreëerd en geselecteerd. Ook heb ik in SP2 verschillende activerende werkvormen uitgeprobeerd. Dit alles staat te lezen in bijlage 4.

Ondanks het wegwerken van de werkpunten uit SP1, blijkt uit de eindbeoordeling dat ik deze beroepsattitude niet behaald heb omdat ik opmerkingen van mijn tweede stagementor te veel pareerde met een antwoord en te weinig deed met haar tips omtrent klasmanagement. Dit klopt echter niet...

Mijn tweede stageschool had er namelijk voor gekozen om al mijn uren voor Nederlands te koppelen aan één klasgroep van vierdejaars. Mijn stagementor gaf zelf aan dat het een moeilijke klas was en dat ze lang had moeten zoeken naar een methode

om de klas te ‘managen’. Ze gaf me dan ook veel klasmanagementtips, waarvan ik er verschillende heb opgevolgd. Niet alle methodes leidden echter tot een succeservaring. Na het bezoek van mijn stagebegeleider heb ik op haar aangeven een leercoachingsessie ‘klasmanagement’ gevolgd en ook uit die sessie heb ik enkele methodes uitgeprobeerd, met wisselend succes. Mijn klasmanagement is een aandachtspunt waarin ik in een volgende stage kan groeien, maar dat ik te weinig deed met de tips, klopt niet. Bovendien staat er bij de beroepsattitude ‘leergierigheid’ uit SP1 te lezen: *‘De student ging actief aan de slag met de tips die hij van zijn mentor kreeg.’* Ik heb met andere woorden al in SP1 bewezen dat ik tips van een stagementor integreer in mijn klaspraktijk.

Dat ik niet alles wat mijn tweede stagementor zei klakkeloos uitvoerde, kwam doordat bepaalde zaken indruisten tegen wat ik in onze opleiding leerde. Als ik bepaalde tips bedenkingen had, dan communiceerde ik die telkens op een correcte manier naar mijn mentor toe. Uit dit feit blijkt volgens mij dat ik de beroepsattitude ‘kritische ingesteldheid’ net wél heb behaald.

- Beroepsattitude 7: Verantwoordelijkheidszin

	Behaald	Niet behaald	Motivering en verduidelijking
Tussentijdse beoordeling SP1	x		Let wel: organisatorisch na je onvoldoende je verantwoordelijkheid
Tussentijdse beoordeling SP2		x	Verantwoordelijkheid ten opzichte van de leerlingen is er wel, maar niet op organisatorisch vlak. Documenten en werkblaadjes voor de leerlingen worden pas een week na de gegeven les gegeven (cf. lessen over ‘moderne verhalen’). Op aanraden volgde je een sessie leercoaching over klasmanagement
Eindbeoordeling	?	?	?

Ook hier staat een fout die ik reeds toelichtte tijdens het feedbackgesprek op 2 juli: het klopt niet dat ik documenten en werkblaadjes pas een week na de gegeven les aan de leerlingen gaf. In de lessenreeks rond moderne verhalen waarnaar mijn stagebegeleider refereert, schreven de leerlingen aan de hand van een werkbundel een eigen verhaal. Aangezien ik niet met het handboek had gewerkt, vroeg mijn stagementor me op de dag voor de laatste les in die lessenreeks of ik een samenvatting van de lessenreeks kon maken, zodat de leerlingen dat konden studeren voor de examens. In de laatste les in de lessenreeks moderne verhalen heb ik dat overzicht dan uitgedeeld, zoals gevraagd door mijn mentor, en niet een week na de lessenreeks. De bewering van mijn stagebegeleider klopt dus niet.

- Basiscompetentie 1: De stagiair als begeleider van leer- en ontwikkelingsprocessen

	Behaald	Niet behaald	Motivering en verduidelijking
Tussentijdse beoordeling SP1		x	De student had oog voor de beginsituatie en bouwde de lessen logisch op. De student volgde te vaak slaafs het werkboek en werkte te weinig aanschouwelijk. Er was te weinig variatie in werkvormen en te weinig creativiteit (in de reguliere lessen).

Tussentijdse beoordeling SP2		x	Verzoeker had de info van de beginsituatie bevestigd, maar die kwam niet op de lesfiche terecht. Leerplandoelen werden voor een aantal lessen niet geselecteerd. Verzoeker geeft in het reflectiedocument zelf aan dat dit ‘door tijdgebrek’ is. Een lesafsluiting bestaat enkel uit praktische gegevens (lokaal, toets) en vormt geen afronding of herhaling van de les. In de door mij bijgewoonde les was er geen lesfiche. De lesfiches zijn onvoldoende ingevuld om een goede voorbereiding te kunnen bieden op de lessen. Verzoeker heeft in de lessen extra materiaal voorzien. Hij heeft erg fijne en creatieve ideeën, maar de uitwerking (=werkbundels) is er niet. Er was veel afwisseling in werkvormen en media. Verzoeker integreerde veel voorbeelden uit de leefwereld van de leerlingen. Er zijn te weinig synthese- en vastzettingsmomenten voorzien. De schriftelijke taal is verzorgd. In de mondelinge taal is nog een accent hoorbaar. Verzoeker moet nog meer reageren op het taalgebruik van de leerlingen, zowel op inhoudelijk als op vormelijk vlak. Aan leren leren is te weinig aandacht besteed. Leerlingen uit een tweede graad hebben nog veel meer begeleiding en structuur nodig om de leerinhoud ook vast te zetten en die vastzetting werd niet geboden. Verzoeker had oog voor de ex-OKAN-leerling en bood deze extra mondelinge ondersteuning. De extra schriftelijke ondersteuning die de mentor gevraagd had, was te beperkt uitgewerkt.
Eindbeoordeling	?	?	?

Op heel wat vlakken heb ik deze basiscompetentie niet behaald en daar ben ik het mee eens. Maar opnieuw heb ik bij deze basiscompetentie duidelijk groei getoond door alle pijnpunten uit SP1 weg te werken in de tweede stage. Bovendien bevat ook de motivering voor SP2 heel wat positieve punten, zoals:

- beginsituatie bevestigd;
- creatieve ideeën;
- afwisseling in werkvormen en media;
- voorbeelden uit de leefwereld van leerlingen;
- verzorgde schriftelijke taal;
- extra ondersteuning voor ex-OKAN-leerlingen; waardoor ‘niet behaald’ bij deze basiscompetentie een ongenueanceerd eindoordeel is.

- Basiscompetentie 7: De stagiair als lid van een schoolteam

	Behaald	Niet behaald	Motivering en verduidelijking
Tussentijdse beoordeling SP1			nvt
Tussentijdse beoordeling SP2		x	Verzoeker kan wel nadenken over wat verkeerd is, maar gaat daarna te weinig aan de slag met tips. De mentor (en de stagebegeleider) heeft vaak

			dezelfde opmerking gegeven. Aan de afspraak over het tijdig doorsturen van de lesfiches heeft verzoeker zich niet gehouden.
Eindbeoordeling	?	?	?

Hoe kan ik binnen deze basiscompetentie groeien als die in SP1 ‘niet van toepassing’ blijkt te zijn?

Omtrent het z gezegde ‘te weinig aan de slag gaan met tips’ verwijst ik terug naar de argumenten bij de basiscompetentie ‘kritische ingesteldheid’.

b. Mijn klasmanagement was slechts in één enkele klas onvoldoende

Zowel in mijn eerste stageperiode voor Nederlands als in beide stages voor muzikale opvoeding werd mijn klasmanagement goed beoordeeld.

Het was enkel in mijn tweede stageperiode voor Nederlands dat er problemen waren en meer bepaald in één klas. Mijn tweede stageschool had er namelijk voor gekozen om al mijn uren voor Nederlands te koppelen aan één klasgroep van vierdejaars uit het tso. Mijn stagementor gaf zelf aan dat de klas een erg moeilijke groep was en dat ze zelf lang had moeten zoeken naar een methode om de klas te ‘managen’. In deze tweede stageperiode kreeg ik dus niet de kans om te tonen dat mijn klasmanagement in een andere klasgroep beter werkt, zoals bleek uit mijn stage Nederlands in SP1 of mijn beide stages voor muzikale opvoeding.

c. Ik boek vooruitgang op vlak van uitstelgedrag

De belangrijkste oorzaak van het moeilijk organiseren van mijn eigen voorbereiding en de mindere stiptheid in verband met administratieve taken, is mijn uitstelgedrag. Ik ben mevrouw [S.] oprecht dankbaar om me tijdens het feedbackgesprek in februari door te verwijzen naar Stuvo. Een kwartier na ons gesprek zat ik dan ook op een stoel bij Stuvo en ben ik samen met [E.D.] beginnen te zoeken naar oplossingen voor mijn uitstelgedrag. Het aanleren van nieuw gedrag vraagt echter tijd, waardoor ik ook nog in SP2, slechts twee weken later nota bene, hinder ondervond.

Ondertussen sta ik echter veel verder in mijn proces. Als bewijs daarvan som ik de resultaten op die ik tijdens de coronaperiode behaalde. Ik slaagde erin om zelfstandigheid aan de dag te leggen, planmatig alle taken te volbrengen en alle examens succesvol af te leggen. Dankzij deze vooruitgang heb ik zelf ook het vertrouwen om volgend academiejaar al aan de afstudeerstage te beginnen, indien ik daar alsnog de kans toe krijg.

- 14/20 Vakstudie Nederlands 4; Project Nederlands 1
- 15/20 Vakstudie MO 4; Project MO 1; Algemene didactiek 3
- 16/20 Religie, zingeving en levensbeschouwing 2

d. Mijn stages speelden zich af in ongunstige omstandigheden

Terwijl medestudenten vaak al in de week of zelfs weken vóór de observatieweek hun lesonderwerpen kregen, kreeg ik die telkens pas op de eerste dag van de observatieweek. Omdat ik na de eerste stage wist dat ik veel voorbereidingstijd nodig heb, heb ik in SP2 bewust mijn stagementor gecontacteerd van zodra ik wist wie ze was. Mijn vraag naar lesonderwerpen werd echter volledig genegeerd en opnieuw kreeg ik

mijn lesonderwerpen pas op de eerste dag van de observatieweek. Deze omstandigheden maakten mijn voorbereiding moeilijker om te organiseren.

Terwijl de meeste stagestudenten een aantal parallellessen konden geven, kreeg ik in de tweede stageperiode de opdracht om per stageles een volledig nieuwe les voor te bereiden. Zoals gezegd, komt dit doordat al mijn uren voor Nederlands gekoppeld waren aan één klasgroep. Ik deed het met plezier, maar het is belangrijk om te weten dat dit voor dubbel (!) zoveel voorbereidingswerk zorgt als bij een student die elke les twee keer kan geven.

Tegelijkertijd werkte ik mijn tweede stageperiode voor muzikale opvoeding (succesvol) af zonder vakmentor. De leerkracht muzikale opvoeding was gedurende mijn volledige stage afwezig door ziekte. Ook dit is een ongunstige omstandigheid, omdat ik slechts op één mentor kon rekenen voor algemene tips rond bijvoorbeeld klasmanagement.

Met deze ongunstige omstandigheden werd te weinig gehouden in de beoordeling.

e. Ik ben een gemotiveerde en hardwerkende student

Hieronder vindt u mijn resultaten van de vakken uit de afgelopen vier semesters die het meest verwant zijn met Praktijk Nederlands 2. U merkt dat de negen sterk afwijkt van mijn andere cijfers, gaande van een twaalf tot een zeventien. Ook voor overige opleidingsonderdelen behaalde ik steeds mooie resultaten, telkens bij de eerste examenkans.

	Semester 1	Semester 2	Semester 3	Semester 4
Praktijk Nederlands	13		9	
Praktijk muzikale opvoeding	14		12	
Vakdidactiek Nederlands			13	
Project Nederlands				
Vakstudie Nederlands	15	17	14	14
Algemene didactiek	17	16		15

Ook mijn vorige opleiding Bachelor Beeldende Vormgeving aan LUCA School of Arts werkte ik af zonder ooit een tweede zittijd te moeten doen. Het was dus wel even schrikken toen ik op het einde van mijn vijfde jaar aan de hogeschool voor het eerst een onvoldoende kreeg en daardoor meteen deze opleiding in minstens een semester extra dien af te werken. Deze resultaten zijn uiteraard geen reden om me voor Praktijk Nederlands 2 te laten slagen, maar ik vind het niet onbelangrijk om aan te tonen dat ik een gemotiveerde en hardwerkende student ben.

f. Mijn werkpunten zijn niet in verhouding met de gevolgen van mijn tekort

Volgens de informatie die ik tijdens het feedbackgesprek op 2 juli kreeg, zal ik een half jaar studieduurverlenging oplopen, met periodes waarin ik weinig schoolwerk zal hebben.

Ik zal dan ook samen met mijn ouders moeten instaan voor de financiële gevolgen: extra inschrijvingsgeld, extra huur van een kot, weddeverlies van een half jaar ...

Daarnaast zal deze negen invloed hebben op mijn positie in de arbeidsmarkt. Ik zal midden in het schooljaar op zoek moeten naar een plaats, wanneer er enkel interims overblijven en ik dus in periodes zonder werk achter dreig te blijven. Het starten in minder gunstige omstandigheden is bovendien een van de redenen waarom zoveel beginnende leerkrachten binnen de vijf jaar afhaken, wat het lerarentekort allerminst ten goede komt.”

De interne beroepscommissie behandelt dit intern beroep in zitting van 14 juli 2020 en komt tot de volgende beslissing:

“[...]

Verzoeker omschrijft zijn verzoek als volgt:

[...]

1. *Gebrekkige begeleiding*

[...]

Verweer opleiding

Verwerende partij reageert als volgt:

Algemeen:

“In de ‘handleiding voor studenten Praktijk schijf 2 PR2 Doorgroeistage’ (bijlage 3) staat alle concrete informatie m.b.t. de organisatie en de invulling van praktijk in de tweede schijf (PR2 Doorgroeistage). Deze informatie en afspraken zijn bindend en ontving de student ook tijdens de verplichte praktijkbriefings. Deze handleiding is samen met de informatie m.b.t. de opleiding (Dinar > praktijk en Canvas-cursus) en de algemene informatie m.b.t. de stage (Dinar > praktijk en Canvascursus) een aanvulling op het studiecontract van de Arteveldehogeschool [...].

Praktijk 2 Doorgroeistage (PR2 doorgroeistage) bestaat uit twee jaaropleidingsonderdelen (één per onderwijsvak: PR2 OV1 en PR2 OV2) die elk 6 studiepunten bedragen. Beide praktijken van beide onderwijsvakken gaan simultaan door in twee stageperiodes in principe in twee verschillende stagescholen.

Voor PR2 Doorgroeistage loopt een student in het reguliere traject in totaal 8 weken didactische stage, waarvan 4 weken in semester 3 (stageperiode 1 = SPI) en 4 weken in semester 4 (stageperiode 2 SP2). In elke stageperiode zijn er 3 weken stage in een stageschool en vindt er 1 week praktijkseminaries plaats op de campus.

x liep stage van 21/10/2019-22/11/2019 (SPI) in OLVA te Brugge en van 10/02/2020-06/03/2020 (SP2) in Leiepoort campus Sint Vincentius te Deinze.

In de ECTS-fiche ‘praktijk 2 Nederlands’ (bijlage 4) staat bij ‘beoordelingscriteria’: “Een concrete uitwerking van wat vanuit de opleiding verwacht wordt van een student op het vlak van praktijk staat duidelijk beschreven in het document Competentiegerichte standaard voor didactische stage” (bijlage 1). Dit document is geënt op de basiscompetenties en de leerresultaten en geeft de beoordelingscriteria aan.

Uit bijlage 2 Algemene Praktijkgids 2019-2020:

“De ‘competentiegerichte standaard voor praktijk’ vormt het uitgangspunt voor de beoordeling binnen praktijk. De evaluatie van praktijk gebeurt op permanente basis, rekening houdend met het proces dat je tijdens de stage doormaakt. De quotering komt

tot stand op het einde van de praktijkervaring en houdt rekening met alle praktijkactiviteiten. Om te kunnen slagen voor praktijk moet je aangetoond hebben alle competenties en beroepshoudingen horende bij het betrokken opleidingsonderdeel praktijk, in voldoende mate te bezitten.

De beoordeling en toekenning van de quoterings behoort tot de verantwoordelijkheid van de stagebegeleider van de opleiding.

De opleidingsonderdelen praktijk zijn niet delibereerbaar (zie ECTS-fiches).”

In de ‘handleiding voor studenten Praktijk schijf 2 PR2 Doorgroeistage’ (bijlage 3) staat het volgende betreffende de beoordeling van de student:

De ‘competentiegerichte standaard voor praktijk’ vormt het uitgangspunt voor de beoordeling binnen praktijk. De stagebegeleider bepaalt daarbinnen de beoordeling van de stage op basis van:

- *de begeleidingsdocumenten van de vakmentoren*
- *de begeleidingsdocumenten van de stagebegeleider*
- *de feedbackgesprekken*
- *de gesprekken van de stagebegeleider met de vakmentoren en/of mentor*
- *de stageopdrachten.*

Na afloop van elke stageperiode evalueert de student zichzelf op basis van de begeleidingsdocumenten van de vakmentor en docent. Op het document ‘PR2 doorgroeistage zelfreflectie student feedback vakmentor’ duidt de student via een schaal aan in welke mate de beroepsattitudes en vaardigheden die van toepassing zijn voor PR2 al dan niet beheerst zijn. In de voorziene blanco ruimte geeft de student toelichting en noteert uitgebreid en voldoende gestaafd actiepunten. Het ingevulde document wordt door de student via e-mail aan de vakmentor bezorgd ten laatste drie dagen na afloop van de laatste stageles met de stagebegeleider in cc. De vakmentor vult het document aan met zijn/haar bevindingen en stuurt dit binnen de week terug naar de stagebegeleider (bij voorkeur met de student in cc).

x had een verplicht tussentijds feedbackgesprek met de stagebegeleider [I.S.] op 27/01/2020”.

De eindbeoordeling:

De competenties die de student niet heeft bereikt zoals aangegeven in de eindbeoordeling ‘Bijlage 14 Praktijk 2: eindbeoordeling stagebegeleider’ zijn:

BA3 Kritische ingesteldheid

BA5 Organisatievermogen .

BA7 Verantwoordelijkheidszin

BC1 De stagiair als begeleider van leer- en ontwikkelingsprocessen

BC2 De stagiair als opvoeder

BC4 De Stagiair als organisator

De stagebegeleider is als volgt tot deze quoterings gekomen:

Eerst werden de opmerkingen verzameld uit de begeleidings- en feedbackdocumenten van de stagebegeleider (bijlage 7) en de Vakmentor (bijlage 6 en 8) van SPI. Deze werden besproken met de student op het feedbackgesprek van 27/01/2020 en bezorgd aan de student op het document ‘Bijlage 9 Praktijk 2 Tussentijdse beoordeling stagebegeleider SPI’.

De student krijgt na deze feedback de kans om deze opmerkingen weg te werken tijdens de volgende stageperiode.

Tijdens de tweede stageperiode voor de student (SP2) werden de opmerkingen verzameld uit de begeleidings- en feedbackdocumenten van de stagebegeleider (bijlage 11) en de vakmentor (bijlage 10 en 12) van SP2. Deze werden gebundeld op bijlage 13..

De stagebegeleider heeft alle vaststellingen uit SPI en SP2 samengebracht in de eindbeoordeling van de student (bijlage 14).

Wat de gebrekkige begeleiding betreft:

In het verzoekschrift geeft verzoeker aan dat hij voor de tweede stageperiode een gebrekkige begeleiding kreeg.

Zoals beschreven in de handleiding voor studenten over Praktijk 2 (bijlage 3) wordt er na de tweede stageperiode een feedbackgesprek gevoerd met student en stagebegeleider op het moment van de stagefeedbackgesprekken (1 juli 2020). Dit gesprek is verplicht voor de studenten die niet slagen voor praktijk.

Het tussentijdse beoordelingsdocument van de tweede stageperiode (bijlage 13) wordt aan alle studenten bezorgd voorafgaand aan het feedbackgesprek, maar na de publicatie van de rapporten.

Voorafgaand aan het feedbackgesprek kijkt de student zijn volledige stagedossier in, waar ook de eindbeoordeling (bijlage 14) deel van uitmaakt.

Omwille van de Covid 19-maatregelen werd het inkijken van de stagedossiers én het voeren van [het] feedbackgesprek volgens een strikt en persoonlijk schema georganiseerd op de feedbackdag van 2 juli 2020. Studenten vernamen dit via de nieuwsbrieven, via een aankondiging in de Canvas-cursus en via een persoonlijke mail (bijlage 16).

Op vraag van verzoeker was er geen live gesprek op de campus maar werd het feedbackgesprek gevoerd via Teams. Aangezien verzoeker niet op de campus aanwezig was, kon hij zijn stagedossier bijgevolg niet vooraf inkijken en daarom deelde de stagebegeleider de eindbeoordeling (bijlage 14) met verzoeker tijdens het digitale feedbackgesprek. Ook op vrijdag 3 juli 2020 en gedurende de daaropvolgende week kon het stagedossier op afspraak nog steeds ingekeken worden. Verzoeker had dus zeker de mogelijkheid om het eindverslag te bekijken.

Zoals beschreven in het studiecontract van Arteveldehogeschool in Artikel 101 (Kopierecht) kan een student een kopie verkrijgen van zijn stagedossier via een gemotiveerde aanvraag bij de opleidingsdirecteur en een vergoeding van €25. Op de vraag van verzoeker naar een (digitale) kopie van de eindbeoordeling werd naar dit artikel uit het studiecontract verwezen.

Verzoeker geeft aan dat hij in de documenten die hij vóór 1 juli kreeg nooit te lezen kreeg dat zijn prestaties op dat moment onvoldoende waren om te slagen.

In het document tussentijdse beoordeling van SPI (bijlage 9) dat verzoeker al eind januari kreeg voorafgaand aan het tussentijds feedbackgesprek staan twee beroepsattitudes en drie basiscompetenties aangeduid als ‘niet behaald’. Ook in de woordelijke motivering staan duidelijke signalen dat verzoeker functioneren op dat

moment onvoldoende was. In die verantwoording valt het woord ‘onvoldoende’ vijf keer.

‘De student volgt nog te slaafs het werkboek en staat te weinig stil bij de lesdoelen. Hij heeft onvoldoende bewezen dat hij met eigenhandig geselecteerd lesmateriaal en activerende werkvormen de leerlingen de lesdoelen liet bereiken.’

‘Dit (organisatievermogen) is een groot werkpunt. De student slaagt er onvoldoende in om zijn taken te plannen. Lesvoorbereidingen worden te laat doorgestuurd.’

‘Organisatorisch nam je onvoldoende je verantwoordelijkheid.’

‘Dit (organisator) is een groot werkpunt. De student stelt taken te vaak uit waardoor hij onvoldoende voorbereid is. Instructies zijn onvoldoende voorbereid, lesvoorbereidingen worden te laat doorgestuurd.’

Ook in het feedbackdocument van de Vakmentor van SPI (bijlage 8) blijkt dat hij nog onvoldoende de bovenstaande beroepsattitudes en basiscompetenties beheerste.

‘Verzoeker wordt vast en zeker een goede leraar, maar zal zijn beroepsattitudes moeten bijsturen. Hij springt te laks om met de orde en stiptheid van alle nodige documenten. Verzoeker heeft een bijzondere uitstraling waarvoor de leerlingen als een blok vallen. Een natuurlijke charme met een goede portie respect voor de leerlingen, zijn prachtige waarden voor een leerkracht. Helaas zullen deze kwaliteiten hem de das om doen als hij zich onvoldoende voorbereidt op de lesinhoud. Hij beheerst de lesinhoud te oppervlakkig om de leerlingen iets aan te leren en laat zich te vaak slaafs leiden door het werkboek met bijhorende oefeningen.’

Verzoeker haalt aan dat hij ‘drie van de vier belangrijkste werkpunten heeft weggewerkt’ (te weinig inhoudelijk expert, slaafs het werkboek volgen en te weinig activerende werkvormen). Deze werkpunten komen uit twee basiscompetenties, maar verzoeker scoorde in SPI voor 3 basiscompetenties en voor 2 beroepsattitudes ‘niet behaald’.

BA3: Kritische ingesteldheid

BA5: Organisatievermogen

BC1: Begeleider van leer- en ontwikkelingsprocessen

BC3. Inhoudelijk expert

BC4: Organisator

In de drie onderdelen waar verzoeker naar verwijst, is hij inderdaad gegroeid en dat staat ook zo beschreven in de eindbeoordeling (bijlage 14). Voor de basiscompetentie ‘inhoudelijk expert’ heeft verzoeker de competentie bereikt. De andere competenties (kritische ingesteldheid, organisatievermogen, begeleider- en ontwikkelingsprocessen, organisator) zijn nog steeds niet bereikt.

In het feedbackdocument van de vakmentor van SP2 (bijlage 12) duidt de stagementor 9 keer de quoterings ‘-’ aan, drie keer de quoterings ‘- -’. Ook in dit document, dat verzoeker via mail te lezen kreeg op 23/03/20 (bijlage 18), staan dus duidelijke signalen dat de stage in SP2 niet goed verlopen was.

Na het stagebezoek van de stagebegeleider kreeg verzoeker het begeleidingsdocument via mail doorgestuurd (bijlage 11) op 21/02/20. Ook daarin staan een aantal duidelijke signalen:

‘Je moet er als leerkracht meer staan’

- ‘Je moet meer aandacht eisen van de leerlingen.’
- ‘Klasmanagement is nog héél stroef.’
- ‘Zorg voor meer ondersteuning!’
- ‘Zorg voor een vastzetting.’
- ‘Verzorg je taal.’
- ‘Geef duidelijkere instructies.’

Vervolgens haalt verzoeker volgende argumenten aan:

- a. De tussentijdse beoordelingen en de eindbeoordeling van mijn stagebegeleiders [zijn] onvoldoende genuanceerd en bevat onjuistheden

[...]

De opleiding reageert wat dit punt betreft als volgt:

- *Beroepsattitude 3: kritische ingesteldheid*

In de tussentijdse beoordeling van SP2 (bijlage 13) staat dat de vakmentor aangaf dat verzoeker opmerkingen pareerde met een antwoord. In de eindbeoordeling (bijlage 14) staat de nuance dat verzoeker in de eerste periode wel actief aan de slag ging met de tips, maar dat hij in de tweede periode te weinig gedaan heeft met de opmerkingen.

- *Beroepsattitude 7: verantwoordelijkheidszin*

De vakmentor heeft nog naar een samenvatting gevraagd omdat er tijdens die eerste lessen over de moderne verhalen net geen werkblad of werkbundel voorzien was. In de eerste les over de genresfantasy en sciencefiction was er voor de leerlingen niets voorhanden: niet in het werkboek, maar ook niet in de vorm van een ander document. Als verzoeker die meteen had voorzien en ervoor had gezorgd dat de leerlingen ook meteen de vastzetting geboden had (ook onderdeel van Basiscompetentie 1), dan was deze vraag niet nodig geweest. De eerste les over moderne verhalen werd gegeven op vrijdag 21 februari.

De samenvatting werd een lesweek later gegeven.

De werkbundel waar verzoeker naar verwijst gaat enkel over het schrijven van een eigen verhaal, niet over de kenmerken van de genres.

- *Basiscompetentie 1: begeleider van leer- en ontwikkelingsprocessen*

Basiscompetentie 1 bestaat uit veel verschillende deelcompetenties (bijlage 1). Verzoeker haalt zelf aan dat hij verschillende deelcompetenties van deze basiscompetentie niet behaalt. Daarnaast zijn er zeker een aantal deelcompetenties waarin verzoeker groei aantoonde tijdens de tweede stageperiode.

- *Basiscompetentie 7: lid van een schoolteam*

In de eerste stageperiode kon de context voor verzoeker geen kansen bieden om deze competentie te bewijzen, wat aangegeven is via NVT (niet van toepassing) (bijlage 9). Deze basiscompetentie wordt niet als “niet bereikt” beschouwd in de eindbeoordeling (bijlage 14)

Vervolgens argumenteert verzoeker dat zijn “b. klasmanagement was slechts in één enkele klas onvoldoende”. Hij schrijft het letterlijk als volgt: Zowel in mijn eerste

stageperiode voor Nederlands als in beide stages voor muzikale opvoeding werd mijn klasmanagement goed beoordeeld.

Het was enkel in mijn tweede stageperiode voor Nederlands dat er problemen waren en meet bepaald in één klas, Mijn tweede stageschool had er namelijk voor gekozen om al mijn uren voor Nederlands te koppelen aan één klasgroep van vierdejaars uit het tso. Mijn stagementor gaf zelf aan dat de klas een erg moeilijke groep was en dat ze zelf lang had moeten zoeken naar een methode om de klas te ‘managen’. In deze tweede stageperiode kreeg ik dus niet de kans om te tonen dat mijn klasmanagement in een andere klasgroep beter werkt, zoals bleek uit mijn stage Nederlands in SPI of mijn beide stages voor muzikale opvoeding.

De opleiding verweert zich hierbij als volgt:

Elke stageperiode is ingebed in een context. De student moet in staat zijn om in elke context de basiscompetenties te tonen.

Verzoeker stelt vervolgens vooruitgang te hebben geboekt op vlak van uitstelgedrag (argument 2c). Hij stelt het als volgt:

[...]

Verwerende partij antwoordt hierop:

Verzoeker’ uitstelgedrag had duidelijk nog een invloed op zijn prestaties in SP2, zoals verzoeker ook zelf aangeeft in zijn mail als antwoord op mijn vraag of hij zijn lesfiche had kunnen doorsturen (cf. bijlage 17).

Mijn uitstelgedrag speelt me opnieuw parten. Mede door de vele sessies in het begin van de week (17 uur in totaal) ben ik pas gisteren begonnen aan mijn voorbereiding voor Nederlands, maar voorlopig heb ik nog niet genoeg materiaal om door te sturen. Wel heb ik mijn mentor via mail enkele vragen gesteld, maar zij antwoordt al een tijdje niet meer. Tot mijn eigen frustratie heb ik de goede voornemens dus niet kunnen waarmaken.

Verzoeker argumenteert verder: punt d Mijn stages speelden zich af in ongunstige omstandigheden.

[...]

Verwerende partij repliceert hierop:

Het klopt inderdaad dat verzoeker tijdens deze stageperiode geen parallellessen kon geven. Anderzijds moest verzoeker maar twee onderwerpen voorbereiden, verspreid over drie weken. Dat liet hem toe zich in die onderwerpen te verdiepen.

Verder stelt verzoeker een gemotiveerde en hardwerkende student te zijn en verwijst hiervoor naar resultaten die hij haalde (punt 2^e). Hij schrijft:

[...]

De opleiding stelt hiertegenover dat elk opleidingsonderdeel andere competenties beoogt. Een vergelijking tussen deze opleidingsonderdelen kan dus hier gemaakt worden.

De quoterings voor dit opleidingsonderdeel staat ook los van de motivatie en het geleverde werk van verzoeker maar geeft een oordeel over het al dan niet bereiken van de beoogde competenties.

Tenslotte stelt verzoeker dat zijn werkpunten niet in verhouding zijn met de gevolgen van mijn tekort. Hij stelt:

[...]

Verwerende partij stelt hiertegenover: Vertrekkende vanuit de verschillende beoordelingsdocumenten voor praktijk 2 Nederlands in de eerste stageperiode (bijlage 8 en bijlage 9) en in de tweede stageperiode (bijlage 12 en bijlage 13), komt de stagebegeleider tot de eindbeoordeling (bijlage 14) waaruit blijkt dat verzoeker een aantal competenties voor dit opleidingsonderdeel nog niet bereikt heeft.

Door de volgtijdelijkheid tussen de opleidingsonderdelen praktijk in schijf 2 en de opleidingsonderdelen praktijk in schijf 3 brengt dit bijgevolg een studieduurverlening van een semester mee.

Naast de in het verzoekschrift aangehaalde beroepsattitudes en basiscompetenties zijn er nog een aantal andere die volgens de eindbeoordeling (bijlage 14) niet bereikt werden:

BA 5: Organisatievermogen

BC 2: De stagiair als opvoeder.

BC 4: De stagiair als organisator

Beoordeling door de commissie:

Wat het eerste argument betreft: verzoeker kreeg onvoldoende begeleiding:

Het argument komt hierop neer dat de student niet begrijpt waarom er geen tussentijdse feedback kwam na stageperiode 2. De opleiding legt omstandig uit dat de student per door hem gekozen onderwijsvak, een stageperiode van 8 weken dient te lopen. Concreet volgde verzoeker 4 weken Stage in semester 3 (stageperiode 1 = SP1) en 4 weken in semester 4 (stageperiode 2 = SP2). In elke stageperiode zijn er 3 weken stage in een stageschool en vindt er 1 week praktijkseminaries plaats op de campus. Verzoeker kreeg de tussentijdse feedback na SPI op 21 januari 2020. Ook tijdens stageperiode 2 was er feedback, zowel van de mentor als van de begeleider. De opleiding verwijst hiervoor naar de bijlagen in het feedbackdocument van de vakmentor van SP2 (bijlage 12), waar de stagementor 9 keer de quoterings ‘-’ aan[duidt], drie keer de quoterings ‘- -’. Ook in dit document, dat verzoeker via mail te lezen kreeg op 23/03/20 (bijlage 18), staan dus duidelijke signalen dat de stage in SP2 niet goed verlopen was.

Na het stagebezoek van de stagebegeleider kreeg verzoeker het begeleidingsdocument via mail doorgestuurd (bijlage 11) op 21/02/20. Ook daarin staan een aantal duidelijk signalen.

De interne beroepscommissie volgt de omstandige motivering van de opleiding wat de feedback betreft. Daarnaast verwijst de interne beroepscommissie naar de vaste rechtspraak van de Raad waar deze stelt dat een argument (middel) dat gebaseerd is op beweerdelijk gebrekkige feedback en begeleiding er niet toe leidt dat een negatieve evaluatie moet worden omgebogen in een positievere evaluatie (R. Stvb. 31 juli 2014* nr. 2014/089; R. Stvb. 18 december 2014, nr. 2014/400).

Het argument wordt verworpen.

Wat het punt 2a betreft: De tussentijdse beoordelingen en de eindbeoordeling van mijn stagebegeleiders is onvoldoende genuanceerd en bevat onjuistheden

Het verzoek komt wat dit argument erop neer dat verzoeker wel aan de slag ging met de opmerkingen die hem tijdens de stage werden gemaakt waardoor hij een betere quotering verdient. De opleiding antwoordt hier erg concreet op en verwijst naar verschillende bijlagen.

De interne beroepscommissie volgt hier de opleiding. Het kan best zijn dat de student ervan overtuigd is dat hij tekorten wegwerkte, de vertaling van die verbetering is nog altijd de taak van de opleiding, concreet de begeleider. Uiteraard mag deze niet willekeurig zijn. Nu de opleiding verwijst naar duidelijke stukken kan dit moeilijk gevolgd worden.

De Raad gaat overigens, wat dit argument betreft, uit van een vermoeden van objectiviteit en deskundigheid van de docent (zie o.m. R. Stvb. 11 december 2014, nr. 2014/371).

Het argument wordt verworpen.

Wat het punt 2b betreft: “mijn klasmanagement was slechts in één enkele klas onvoldoende”.

De interne beroepscommissie sluit zich aan bij de opleiding dat het klasmanagement overal voldoende moet zijn. Verzoeker diplomeert immers als leraar, niet als leraar voor bepaalde klassen.

Het argument wordt verworpen.

Wat het punt 2c betreft: “er is vooruitgang geboekt op het vlak van het uitstelgedrag.”

De opleiding citeert op haar beurt verzoeker waar die een bekentenis schrijft dat dit niet steeds lukte.

De interne beroepscommissie volgt hier het standpunt van de opleiding. Verzoeker geeft immers vanuit zijn eigen stukken aan dat hij het uitstelgedrag niet onder controle kreeg, spijs de inspanningen die hij wel hiervoor leverde.

Het argument kan niet worden gevolgd.

Wat het punt 2d betreft: “de stage verliep in ongunstige omstandigheden”

Het verzoek komt erop neer dat hij geen parallelklassen had en dus elke les moest voorbereiden, in tegenstelling tot heel wat van zijn collega's, en dat hij zijn opdrachten laat kreeg. De opleiding argumenteert dat dit klopt, maar dat hij minder opdrachten kreeg.

De interne beroepscommissie herkwalificeert dit argument als een gebrekkige begeleiding. Maar ook hier dient verwezen te worden naar de vaste rechtspraak van de Raad dat een gebrekkige begeleiding niet zomaar tot gevolg kan hebben dat een negatief punt zomaar kan omgevormd worden in een beter resultaat (zie o.m. R. Stvb. 5 augustus 2010, nr. 2010/46).

Het argument kan niet worden gevolgd.

Wat het punt 2e betreft: verzoeker is een hardwerkende student die reeds mooie resultaten kon voorleggen. Verwerende partij spreekt dit niet tegen maar zegt dat dit geen reden is om een negatief punt om te vormen tot een beter (geslaagd) resultaat.

Ook hier dient weer verwezen te worden naar de vaste rechtspraak van de Raad waar gesteld wordt dat elk opleidingsonderdeel op zijn eigen merites dient te worden beoordeeld.

Het argument kan niet worden gevolgd.

Wat het punt 2 f betreft: de studieduurverlenging is niet in verhouding met de werkpunten die de student heeft. Verwerende partij verwijst naar de bijlagen waarin het tekort gemotiveerd werd. De interne beroepscommissie sluit zich aan bij de argumentatie dat het tekort meer is dan een paar werkpunten. Anderzijds vraagt ze (niet dwingend) de opleiding te kijken naar de vraag van de student wat de studieduurverlenging betreft.

Het argument wordt verworpen.

Het beroep wordt verworpen.

Besluit

De Interne Beroepscommissie van de Arteveldehogeschool beslist na beraadslaging dat het beroep ontvankelijk is, maar ongegrond.”

Dat is de tweede bestreden beslissing.

IV. Ontvankelijkheid

Verwerende partij betwist niet de ontvankelijkheid van het beroep.

De Raad ziet ambtshalve evenmin bezwaren.

Het beroep is ontvankelijk.

V. Onderzoek van de middelen

Eerste middel

Verzoeker steunt een eerste middel op een schending van de hoorplicht.

Standpunt van partijen

In zijn wederantwoordnota ‘vraagt’ verzoeker of het normaal is dat hij door de interne beroepscommissie niet werd gehoord.

Beoordeling

De Raad acht het nuttig om verzoeker erop te attenderen dat het voeren van een gerechtelijke procedure – in dit geval: een administratiefrechtelijke procedure – inherent gepaard gaat met een aantal procedurevoorschriften.

Anders dan verzoeker in zijn wederantwoordnota lijkt te impliceren, worden die voorschriften voor alle verzoekende of verwerende partijen op gelijke wijze toegepast, ongeacht dus of die partij al dan niet door een raadsman wordt bijgestaan. Ontvankelijkheidsexcepties die worden opgeworpen door de raadsman van een verwerende partij zijn niet *ipso facto* te herleiden tot een “juridisch steekspel” en de Raad is ertoe gehouden deze excepties met dezelfde ernst te onderzoeken als waren zij opgeworpen door een partij die niet door een advocaat wordt bijgestaan.

Een van deze procedurevoorschriften is vervat in artikel II.294, §2, *in fine* van de Codex Hoger Onderwijs. Deze bepaling strekt ertoe dat een verzoekende partij in een procedure voor de Raad geen nieuwe bezwaren kan aanvoeren, tenzij de grondslag ervan pas tijdens of na afhandeling van de interne beroepsprocedure aan het licht is gekomen, tenzij het bezwaar betrekking heeft op de wijze waarop het intern beroep werd behandeld of tenzij het bezwaar raakt aan de openbare orde. *A fortiori* is het niet mogelijk om pas in de wederantwoordnota, waarop de verwerende partij zelfs niet schriftelijk meer kan antwoorden, nog nieuwe middelen op te werpen.

Voor zover de ‘vraag’ van verzoeker of de beroepscommissie hem niet had moeten horen als een middel kan worden beschouwd, wordt het middel in de wederantwoordnota dus rijkelijk laat in het debat gebracht. Het middel is dan ook onontvankelijk.

Louter voor de goede orde nodigt de Raad verzoeker uit om het studiecontract 2019-2020 – zijnde de contractuele verbintenis die hij met verwerende partij is aangegaan en waarvan hij dus geacht mag worden de inhoud te kennen – te raadplegen.

Aldaar zal verzoeker kunnen lezen dat de beroepscommissie een beroep overeenkomstig artikel 137 behandelt ‘op stukken’, wat zoveel betekent als dat de interne beroepsprocedure schriftelijk verloopt en dat het hoorrecht wordt gewaarborgd door de student de mogelijkheid te geven om middels zijn verzoekschrift en stukken bij het intern beroep zijn standpunt te doen kennen.

Het eerste middel wordt verworpen.

Tweede middel

Verzoeker steunt een tweede middel op het zorgvuldigheidsbeginsel en een gebrekkige begeleiding en feedback tijdens het academiejaar.

Standpunt van partijen

Verzoeker stelt dat hij tijdens zijn stages geen enkel duidelijk signaal ontving dat zijn prestaties onvoldoende waren om voor het betrokken opleidingsonderdeel te kunnen slagen, zodat verzoeker zijn handelen tijdens de stage ook niet heeft kunnen bijsturen.

Verzoeker verwijst naar de feedback die hij heeft ontvangen, en stipt aan dat hij de tussentijdse beoordeling van SP2 en de eindbeoordeling pas na de bekendmaking van de resultaten te zien kreeg. Dit is voor verzoeker merkwaardig aangezien ‘tussentijdse’ feedback impliceert dat de student die krijgt voordat hij finaal wordt beoordeeld, zodat hij zo nodig kan bijsturen. Daarnaast voert verzoeker aan dat hij ook niet in de mogelijkheid was om de tussentijdse beoordeling van SP2 en de eindbeoordeling te bespreken met zijn stagebegeleiders vooraleer zijn eindcijfer werd bepaald, en hij bijgevolg evenmin de kans kreeg om al dan niet te tekenen voor akkoord of om onjuistheden aan te kaarten. Dit leidt er voor verzoeker toe dat hij niet kan verifiëren of er in het document zaken werden aangepast na de bekendmaking van zijn beroep.

De feedbackdocumenten die verzoeker wel kreeg tijdens zijn stages, deden volgens hem dan weer niet vermoeden dat hij zich in een gevarezone bevond. Integendeel meent verzoeker dat daarin nergens duidelijk te lezen staat dat zijn prestaties op dat moment onvoldoende waren om voor het volledige opleidingsonderdeel te slagen, en hij heeft een dergelijk signaal ook niet uit de mondelinge feedback begrepen. Ter zake stelt verzoeker dat de stagebegeleider tijdens het stagefeedbackgesprek na SP1 bevestigde dat verzoeker ‘op schema zat om te slagen’.

De motieven van de beroepscommissie overtuigen verzoeker niet, omdat het niet duidelijk is hoe zwaar elke attitude/competentie doorweegt. Het woord ‘onvoldoende’ dat in de tweede bestreden beslissing wordt aangehaald, viel volgens verzoeker ook telkens in de context van specifieke attitudes/competenties, en niet in de context van een totaalbeoordeling. Ook wat SP2 betreft, is verzoeker van oordeel dat de door de beroepscommissie aangehaalde zinnen uit de begeleidingsfiche eerder werkpunten zijn dan signalen dat een tekort dreigende is.

Verzoeker erkent ten slotte dat de eindfeedback van zijn vakmentor inderdaad meer minnetjes bevatte dan verzoeker in zijn zelfreflectie had aangeduid, maar hij voegt daaraan toe dat die discrepantie nooit heeft geleid tot een gesprek met zijn begeleider; gesprek, waarin verzoeker naar eigen zeggen had kunnen aantonen dat de eindfeedback van zijn mentor een aantal onwaarheden en halve waarheden bevatte die niet stroken met haar eigen begeleidingsdocumenten doorheen de stage.

In haar antwoordnota brengt verwerende partij de overwegingen van de beroepscommissie in herinnering.

Zij repliceert verder op het betoog van verzoeker als volgt (een voetnoot werd weggelaten):

‘Verzoeker kan inderdaad niet redelijkerwijze ontkennen voldoende begeleiding te hebben genoten en meer dan voldoende signalen te hebben ontvangen dat zijn stage niet op alle vlakken goed verliep en dat er werkpunten waren die herhaaldelijk terugkwamen en ook naar het einde van de tweede stageperiode nog steeds niet weggewerkt waren.

Na zijn eerste stageperiode kreeg hij een tussentijdse beoordeling (stuk 9) waaruit alvast bleek dat hij voor de beroepsattitudes BA3 en BA5 evenals voor de basiscompetenties BC1, 3 en 4 onvoldoende scoorde. Dit werd ook summier toegelicht op het beoordelingsformulier. Verzoeker had op 27 januari ook een feedbackgesprek over deze eerste stageperiode. Tijdens de stageperiode zelf werden begeleidingsfiches opgemaakt van de verschillende lessen die verzoeker gaf (stuk 6). Hoewel die fiches zelden spreken over “onvoldoendes”, bevatten ze naast positieve opmerkingen, duidelijk heel wat negatieve opmerkingen en werkpunten en wordt verzoeker aangespoord om daaraan te werken.

Hetzelfde scenario doet zich ook voor tijdens de tweede stageperiode. Ook hier worden begeleidingsfiches opgemaakt (stuk 10 en 11) waarin verzoeker heel wat feedback vindt over zijn functioneren en waaruit hij in alle redelijkheid perfect kan opmaken dat er nog veel werk aan de winkel is en dat ook waar hij positief evolueert, er nog heel wat belangrijke werkpunten overblijven. Al deze opmerkingen werden opnieuw samengebracht in een tweede “tussentijdse beoordeling” – d.i. dus de eindbeoordeling

over de tweede stageperiode. Op basis van deze twee tussentijdse beoordelingen kwam tenslotte de eindbeoordeling tot stand.

Verzoeker ontkent niet dat hij al die stukken wel degelijk ontvangen heeft. Hij is alleen van oordeel dat daaruit onvoldoende bleek dat hij op een onvoldoende afstevende en verwijt verwerende partij dat die in de loop van de stage niet meer uitdrukkelijk heeft aangegeven dat er een onvoldoende zou volgen als de prestaties van verzoeker niet aanmerkelijk zouden verbeteren. Op dat vlak acht hij de begeleiding bij de stage gebrekkig.

Het is evenwel vaste rechtspraak van de Raad voor betwistingen inzake studievoortgangsbepalingen dat een gebrek aan begeleiding of feedback tijdens de stage er niet toe leidt dat een negatieve evaluatie zou moeten worden omgebogen in een positievere evaluatie. De prestaties blijven immers wat ze zijn. Dit is enkel anders indien er sprake is van uitzonderlijke omstandigheden die het quasi onmogelijk hebben gemaakt om een goede score te behalen.

Dergelijke uitzonderlijke omstandigheden doen zich hier niet voor.

Uit de stukken van het dossier blijkt overduidelijk dat verzoeker wel degelijk heel wat feedback heeft gekregen en dat hem herhaaldelijk op werkpunten werd gewezen. Hij ontkent dat ook niet. Het feit dat hem niet met zoveel woorden gezegd zou zijn dat één en ander mogelijk kon leiden tot een onvoldoende is daarbij niet relevant. Het kan immers niet de bedoeling zijn dat een stagementor of een stagebegeleider reeds lopende de stage signalen zou geven dat een student richting onvoldoende evolueert. Niet alleen zou dat een vorm van feedback zijn die weinig constructief of motiverend is naar de betrokken student toe, bovendien zou de stagebegeleider dan al vooruitlopen op een eindbeoordeling die nog moet gebeuren, rekening houdend met de prestaties van de betrokken student over de hele stageperiode, inclusief de evolutie die deze student heeft doorgemaakt. Dat aan verzoeker tijdens de stage onvoldoende expliciet duidelijk zou zijn gemaakt dat hij niet zou slagen voor de stage, maakt het gegeven examencijfer dan ook geenszins onregelmatig.”

In zijn wederantwoordnota handhaaft verzoeker met klem zijn standpunt. Hij belicht – onder meer – in het bijzonder de positieve conclusies van stagementor V.V.W., en zet het aantal ‘werkpunten en tips’ af tegen het aantal ‘positieve punten’ in het begeleidingsdocument.

Verzoeker insisteert ook op de aanwezigheid van uitzonderlijke omstandigheden. Ter zake stelt hij:

“Een omstandigheid waarbij een student een onvoldoende krijgt terwijl hij meende het goede te doen, maar door onduidelijke verwachtingen van zijn begeleiders zijn handelen niet gepast kon bijsturen, is toch niet normaal, maar uitzonderlijk?”

Nog wat de uitzonderlijke omstandigheden betreft, verwijst verzoeker naar het moeilijke klasmanagement.

Beoordeling

Wat een miskennis van het zorgvuldigheidsbeginsel omwille van een gebrekkige begeleiding en feedback betreft, heeft de Raad reeds herhaaldelijk overwogen dat vastgestelde gebreken in de begeleiding van de student in principe niet tot gevolg hebben dat de toegekende beoordeling daardoor onregelmatig wordt of dat de student recht zou hebben op een gunstiger quoterings (zie o.a. R.Stvb. 10 november 2015, nr. 2.568; R.Stvb. 18 november 2016, nr. 3.333; R.Stvb. 18 april 2018, nr. 4.258. In dezelfde zin: RvS 19 maart 2013, nr. 222.898, Ristucca). Het is, in beginsel, één zaak of de student bewezen heeft de van hem verlangde kennis en vaardigheden te bezitten en een andere, wanneer hij die kennis en vaardigheden niet blijkt te bezitten, wie daarvoor de schuld draagt. Deze laatste kan diegene zijn die de student op het examen heeft voorbereid door bij die voorbereiding in gebreke te blijven. Een verwijt aan de instelling op het vlak van een gebrekkige begeleiding of communicatie verschuift bijgevolg mogelijk de verantwoordelijkheid voor een slechte prestatie deels naar de instelling, maar in de regel kan dit er niet toe leiden dat de prestatie zelf zonder meer als voldoende moet worden beschouwd. Er kan enkel anders over worden geoordeeld in uitzonderlijke omstandigheden, wanneer het gebrek aan begeleiding het slagen *de facto* onmogelijk heeft gemaakt, bijvoorbeeld doordat essentiële vragen van de student onbeantwoord zijn gebleven of de begeleiding nagenoeg onbestaande was.

Het valt aan de verzoekende partij toe om het bewijs te leveren van de gebreken in de begeleiding die zij aanvoert en van de beslissende invloed daarvan op de beoordeling of de slaagkansen.

Wat de verwachtingen en te bereiken competenties betreft, kan alvast niet worden vastgesteld dat die onduidelijk zouden zijn. De beroepscommissie verwijst overtuigend naar de handleiding en de ECTS-fiche, en verzoeker weerspreekt dat ook niet.

Wat de (tussentijdse) inschatting van verzoekers vorderingen en de vraag naar concrete feedback tijdens het academiejaar betreft, stelt de Raad vooreerst vast dat verzoeker erkent dat er na de eerste stage een feedbackgesprek heeft plaatsgevonden, en dat hij op dat ogenblik (januari 2020) ook kennis had van de schriftelijke feedback van de vakmentor (stuk 6

administratief dossier), waarin een aantal werkpunten inzake organisatie, taalgebruik e.d. voorkomen. Uit de tussentijdse beoordeling van de stagebegeleider (stuk 9 administratief dossier) blijkt dat verzoeker – op dat ogenblik – voor twee van de acht beroepsattitudes en drie van de vijf (van toepassing zijnde) basiscompetenties ‘onvoldoende’ scoort. Er worden verschillende elementen van remediëring aangereikt om de vastgestelde tekorten weg te werken. Dat die ‘onvoldoendes’ concreet worden vermeld bij de betrokken competenties, lijkt de Raad nogal wieses. De ‘totaalbeoordeling’ waarin verzoeker een en ander blijkbaar liever had gezien, is in dat stadium van de stages nog niet aan de orde en is ook niet als dusdanig voorzien op de formulieren voor de tussentijdse beoordeling.

Daarnaast erkent verzoeker dat ook tijdens de tweede stage via de begeleidingsfiche van de stagebegeleider ‘werkpunten’ heeft meegedeeld gekregen. Overigens blijken die werkpunten onder meer in het domein ‘de stagiair als organisator’ toch ook talrijk en persistent te zijn.

In het licht daarvan kan niet worden aangenomen dat verzoeker dermate van begeleiding en feedback verstoken is gebleven dat het slagen hem *de facto* onmogelijk werd gemaakt.

Opdat de beslissing om een student voor een stagegebonden opleidingsonderdeel niet laten slagen regelmatig zou zijn, is overigens niet vereist dat een dreigend tekort met zoveel woorden in de loop van de stage(s) wordt aangekondigd. Het is met name niet onredelijk dat een hogeronderwijsinstelling ervoor opteert om (ook) met positief georiënteerde bijsturing te werken, en zolang de werkpunten en aandachtspunten niet dermate sibillijns worden geformuleerd dat zij in redelijkheid niet meer als dusdanig kunnen worden herkend, is de Raad van oordeel dat van een student in het hoger onderwijs de maturiteit mag worden verwacht om de draagwijdte van die werkpunten te begrijpen.

Het tweede middel is ongegrond.

Derde middel

In een derde middel beroept verzoeker zich op de materiële motiveringsplicht en het redelijkheidsbeginsel.

Standpunt van partijen

Verzoeker wijst erop dat een stage wordt beoordeeld op basis van acht beroepsattitudes en acht basiscompetenties, waarbij deze laatste nog eens worden opgedeeld in 69 (deel)vaardigheden. De beoordeling, zo stelt verzoeker, kent maar twee categorieën, namelijk ‘behaald’ en ‘niet behaald’. Het is voor verzoeker evident dat sommige van die attitudes, competenties en deelvaardigheden belangrijker zijn dan andere, maar het ontbreekt aan een aanduiding van het onderlinge gewicht dat eraan wordt toegekend. Verzoeker wil van de opleiding dan ook vernemen hoe zwaar de onvoldoendes moeten zijn om iemand verantwoord het opleidingsonderdeel te laten hernemen.

Verzoeker is tevens van oordeel dat de tekorten slechts beperkt worden gemotiveerd – enkele daarvan worden ook betwist.

In haar antwoordnota werpt verwerende partij in hoofddorde op dat verzoeker dit middel in het intern beroep niet heeft opgeworpen, ofschoon het betrekking heeft op de beoordeling die hij voor die interne beroepscommissie al betwistte. Het gaat volgens verwerende partij bijgevolg om een nieuw en dus onontvankelijk middel.

Wat de grond van het middel betreft, zet verwerende partij het volgende uiteen:

“Ten gronde merkt verzoeker op dat uitgegaan mag worden van de deskundigheid en objectiviteit van de evaluatoren binnen de instelling. Het is aan verzoeker om aan te tonen aan de hand van concrete elementen dat de beoordeling niet deskundig of niet onbevooroordeeld is gebeurd.

Verzoeker komt niet verder dan, wat de basiscompetenties betreft, het opstellen van een tabel waaruit blijkt hoeveel (deel)vaardigheden binnen die basiscompetenties worden beoordeeld, om dan aan te geven dat onvoldoende werd verduidelijkt voor hoeveel deelvaardigheden hij niet slaagt en wat het gewicht is van die deelvaardigheden in de eindbeoordeling. Hij toont nergens concreet aan dat hij de betrokken basiscompetenties wel voldoende bezit en dat de beoordeling van de evaluator dus onjuist is.

Verwerende partij merkt daarbij op dat een beoordeling van een stage geen optelsom is van aantal vaardigheden waarover men wel of niet voldoende beschikt. Bij de beoordeling van een stage als de voorliggende wordt nagegaan of men bepaalde beroepsattitudes en basiscompetenties globaal genomen in voldoende mate heeft behaald. Daarbij is het bovendien zo dat een onvoldoende voor één beroepsattitude of één basiscompetentie in beginsel op zichzelf voldoende is om te besluiten dat een stagiair de eindcompetenties van het stagevak niet behaalt en dus niet kan slagen.

In voorliggend geval werd vastgesteld dat verzoeker maar liefst drie beroepsattitudes onvoldoende beheerst en eveneens drie basiscompetenties niet heeft bereikt. Dat wordt bovendien duidelijk, zij het beknopt, gemotiveerd in de eindbeoordeling, en die motivering strookt met de vele opmerkingen die zijn geformuleerd in de diverse begeleidingsfiches en evaluatiedocumenten die in het dossier beschikbaar zijn. En uit die motivering blijkt dat er wel degelijk tekorten zijn die op zich voldoende zwaarwichtig zijn om de student niet te doen slagen.

Zo wordt wat het organisatievermogen betreft, onder meer gesteld:

“Verzoeker slaagt er niet in om alle taken die bij het leraarschap horen op een efficiënte en tijdige manier in orde te brengen. Lesfiches werden erg laattijdig of niet doorgestuurd. Documenten voor leerlingen werden niet geprint.”

Deze vaststelling strookt ook met de bevindingen van de stagebegeleider zoals uiteengezet in de tussentijdse beoordelingen.

In de tussentijdse beoordeling van SP1 stelt de stagebegeleider wat de beroepsattitude “organisatievermogen” betreft onomwonden:

“Dit is een groot werkpunt. De student slaagt er onvoldoende in om zijn taken te plannen. Lesvoorbereidingen worden te laat doorgestuurd”.

In de tussentijdse beoordeling van SP2 stelt de stagebegeleider over dezelfde beroepsattitude:

“Verzoeker’ organisatievermogen laat nog te wensen over. Ook na herhaaldelijke vraag van de mentor en de stagebegeleider, blijft het voor Verzoeker moeilijk om alle taken tijdig af te werken.

Tijdens het stagebezoek op het einde van de eerste stageweek maakten we duidelijk de afspraak dat Verzoeker de lesfiches tijdig zou doorsturen naar de mentor en begeleider, maar dat gebeurde pas op zaterdagavond voor de maandagles en daarna kreeg ik als begeleider geen lesfiches meer.”

Die beoordeling strookt vervolgens ook met veel opmerkingen die in de begeleidingsfiches werden opgenomen door de stagementor. In de fiche van het zevende lesuur van 17 februari 2020 kan bijvoorbeeld worden gelezen:

“Ik kreeg de lesvoorbereiding pas zaterdagavond na 22u doorgemailed. Dat is vrij laat om nog feedback te kunnen geven. Zondag kreeg ik nog de vraag om een computerlokaal te reserveren en materiaal te uploaden op Smartschool. Ik heb dit nog gedaan maar dit is echt te nipt. Omdat ik pas zo laat heb kunnen reserveren, was er nog maar één computerlokaal vrij. Dit is niet het beste lokaal om les te geven. Zo’n zaken regel je best op voorhand.

Laat leerlingen niet op de banken zitten. Zorg dat ze in deftige groepjes zitten, rond één eiland, elk op hun stoel. Als iedereen door elkaar zit dan draagt dit bij tot een negatief klasklimaat”.

En in de begeleidingsfiche van het derde lesuur van 6 maart 2020 staat over dit item te lezen:

“Ik kreeg een deel van je les op voorhand doorgemailed. Het laatste stuurde je de avond ervoor nog door om half elf ’s avonds. Dat is nog steeds veel te laat om feedback te kunnen geven voor mij. Laat staan dat je dan de feedback nog kan verwerken tegen de volgende ochtend. Je moet echt aan je uitstelgedrag werken.”

Aldus blijkt meer dan duidelijk dat verzoeker nog ernstige tekortkomingen vertoont op het vlak van organisatievermogen.

En ook voor de andere beroepsattitudes en basiscompetenties kan dezelfde oefening worden gemaakt en blijkt uit de verschillende feedbackdocumenten en evaluatiedocumenten dat er wel degelijk sprake is van belangrijke tekortkomingen die een onvoldoende kunnen rechtvaardigen.”

In zijn wederantwoordnota betwist verzoeker dat het om een nieuw en onontvankelijk middel zou gaan:

“De advocaten die de antwoordnota namens Artevelde opstelden, voeren hier duidelijk een juridisch steekspel.

Van een student-leraar kan niet verwacht worden dat hij de regelgeving omtrent dergelijke specifieke juridische zaken kent. Dit argument als onontvankelijk bestempelen zou dan ook enkel in de kaart spelen van de partij met de meeste financiële middelen, die het zich kan veroorloven advocaten onder de arm te nemen.”

Ten gronde handhaaft verzoeker zijn kritiek.

Beoordeling

De Raad heeft bij de beoordeling van het eerste middel reeds gewezen op de geldende procedurevoorschriften – in het bijzonder artikel II.294, §2, *in fine* van de Codex Hoger Onderwijs – en de gelijke wijze waarop die voorschriften ten aanzien van partijen worden toegepast, ongeacht de vraag door wie zij worden bijgestaan of vertegenwoordigd.

Bijkomend wijst de Raad erop dat zijn bevoegdheid er krachtens de artikelen II.291 en II.292 van diezelfde Codex toe beperkt is na te gaan of de hem voorgelegde studievoortgangsbeslissing in overeenstemming is met de decretale en reglementaire bepalingen en het onderwijs- en examenreglement, en met de beginselen van behoorlijk bestuur. De Raad vermag bij die beoordeling niet om zijn appreciatie omtrent de waarde van de verzoekende partij in de plaats van die van het bestuur of enig orgaan dat werkt onder de

verantwoordelijkheid van het bestuur. In het licht daarvan kan de Raad een bestreden beslissing dan ook niet hervormen, maar in voorkomend geval slechts vernietigen.

Behoudens wanneer aan de uitzonderlijke voorwaarden van artikel II.294, §2, *in fine* van de Codex Hoger Onderwijs is voldaan, kan van de Raad bezwaarlijk worden verwacht dat hij een beslissing van een hogeronderwijsinstelling onredelijk, onevenredig of onvoldoende gemotiveerd bevindt, wanneer de student heeft nagelaten de argumenten ter zake eerst aan de interne beroepsinstantie voor te leggen. Ook dit beginsel heeft niets van doen met een ‘juridisch steekspel’, maar met een behoorlijke rechtsbedeling.

Dat alles gezegd zijnde, stelt de Raad samen met verwerende partij vast dat verzoeker in zijn intern beroep geen middel heeft opgeworpen dat steunt op een gebrek aan duidelijk of transparantie inzake het onderlinge gewicht dat aan de verschillende attitudes en competenties wordt toegekend. De Raad ziet ook niet in, en verzoeker beweert ook niet, dat er in hoofde van verzoeker een onmogelijkheid zou zijn geweest om deze grief wél aan de interne beroepscommissie voor te leggen.

Het derde middel is onontvankelijk.

Vierde middel

In een vierde middel beroept verzoeker zich op het redelijkheidsbeginsel.

Standpunt van partijen

Verzoeker betoogt dat in de Competentiegerichte Standaard voor Praktijk alle competenties staan vermeld die een student tijdens de opleiding moet behalen en wanneer hij die moet behalen.

Verzoeker stelt dat hij in zijn beoordelingen evenwel tot driemaal toe wordt afgerekend op een competentie die pas op het einde van Praktijk 3 moet verworven zijn en waarvoor geen cesuurdoelen in Praktijk 2 vastgelegd zijn, met name ‘het stellen en handhaven van grenzen als de positieve interactie in het gedrang komt’, ‘eigen taken plannen’ en ‘omgaan met diversiteit in de groep’.

Verwerende partij stelt in haar antwoordnota dat ook dit middel nieuw en dus onontvankelijk is. Daarnaast betwist verwerende partij ondergeschikt ook de gegrondheid van het middel.

Verzoeker zijnderzijds blijft in zijn wederantwoordnota bij zijn standpunt.

Beoordeling

Verzoeker heeft in zijn intern beroep niet opgeworpen dat hij ten onrechte werd beoordeeld op attitudes en competenties die hij nog niet diende te bereiken.

Om de redenen aangehaald bij de beoordeling van het derde middel, is ook het vierde middel niet ontvankelijk.

Vijfde middel

Verzoeker steunt een vijfde middel op een schending van het redelijkheidsbeginsel en de materiële motiveringsplicht.

Standpunt van partijen

Verzoeker is van oordeel dat de motivering waarom bij bepaalde beroepsattitudes en basiscompetenties niet heeft behaald, onvoldoende genuanceerd is.

Voor ‘beroepsattitude 3: kritische ingesteldheid’, ‘beroepsattitude 5: organisatievermogen’, ‘beroepsattitude 7: verantwoordelijkheidszin’, ‘basiscompetentie 1: de stagiair als begeleider van leer- en ontwikkelingsprocessen’ en ‘basiscompetentie 2: de stagiair als opvoeder’ verwijst verzoeker naar de motivering die bij de beoordelingen na SP1 en SP2 is vermeld.

Wat ‘beroepsattitude 3: kritische ingesteldheid’ betreft, stelt verzoeker dat hij de opgegeven werkpunten tijdens de tweede stage heeft kunnen wegwerken: hij heeft geen enkele keer met het werkboek gewerkt, maar zelf materieel gecreëerd en geselecteerd en ook verschillende activerende werkvormen uitprobeerde. Ondanks het wegwerken van de werkpunten uit SPI,

blijkt uit de tweede tussentijdse beoordeling en de eindbeoordeling dat verzoeker deze beroepsattitude niet heeft behaald omdat hij, naar zijn oordeel, de opmerkingen van zijn tweede stagementor te veel pareerde met een antwoord en te weinig deed met de tips omtrent klasmanagement, wat verzoeker ontkent. Hij wijst erop dat de tweede stageschool er voor had gekozen om alle uren voor Nederlands te koppelen aan één klasgroep van vierdejaars, wat een moeilijk te managen klas bleek. Verzoeker wijst erop dat hij niettemin op aangeven van de stagebegeleider een leercoachingsessie ‘klasmanagement’ heeft gevolgd.

Verzoeker verwijt de vakgroep enkel de eindfeedback en niet de begeleidingsfiches te hebben gelezen, waardoor ten onrechte is overwogen dat hij niet met de aangereikte tips aan de slag ging. Bovendien, zo stelt verzoeker nog, staat er bij de beroepsattitude ‘leergierigheid’ uit de eerste stage SPI wel degelijk te lezen dat hij actief met de tips van de mentor aan de slag ging.

Inzake ‘beroepsattitude 5: organisatievermogen’ erkent verzoeker dat hij na het feedbackgesprek van januari werd doorverwezen naar de studentenvoorzieningen, maar hij ontkent daaraan geen gevolg te hebben gegeven. Hij stelt onmiddellijk na dat gesprek met mevrouw E.D. een gesprek te hebben gehad om een oplossing te vinden voor zijn uitstelgedrag. Daarnaast voelt verzoeker zich ten onrechte afgerekend op het al dan niet kunnen plannen van de eigen taken, aangezien dat een cesuurdoel is voor Praktijk 3. De overweging in de eindbeoordeling ‘documenten voor leerlingen werden niet geprint’ is voor verzoeker dan weer geheel onduidelijk.

Met betrekking tot ‘beroepsattitude 7: verantwoordelijkheidszin’ betoogt verzoeker dat het onjuist is dat hij de documenten en werkblaadjes pas een week na de gegeven les aan de leerlingen gaf. Verzoeker duidt nader dat de leerlingen aan de hand van een werkbundel een eigen verhaal schreven. Aangezien hij niet met het handboek had gewerkt, vroeg verzoekers stagementor op de dag voor de laatste les in die lessenreeks of verzoeker een samenvatting van de lessenreeks kon maken, zodat de leerlingen dat konden studeren voor de examens. In de laatste les in de lessenreeks moderne verhalen heeft verzoeker dan, zo stelt hij, dat overzicht uitgedeeld. De bewering van de stagebegeleider is volgens verzoeker onjuist. Verzoeker erkent wel dat hij in de eerste les niet voor een vastzettingsdocument voor de leerlingen had gezorgd; hij verklaarde dit doordat hij de leerlingen zelf notities liet nemen, waarbij hij de leerlingen wat heeft overschat. Hij stelt dit bij de zelfreflectie ook te hebben ingezien, en hij verwondert zich erover dat dit voorval heeft geleid tot het oordeel dat de beroepsattitude niet werd behaald. Verzoeker is ten andere van oordeel dat deze problematiek

eerder betrekking heeft op organisatievermogen dan op ‘verantwoordelijkheidszin op organisatorisch vlak’.

Inzake de basiscompetentie ‘de stagiair als begeleider van leer- en ontwikkelingsprocessen’ stelt verzoeker dat hij hiervoor duidelijk groei heeft getoond door “alle pijnpunten van SP1 weg te werken”. Wat inzake de tweede stage wordt aangehaald, is volgens verzoeker naast de kwestie. Hij bekritiseert ook de opmerkingen inzake zijn hoorbaar accent.

Wat ten slotte ‘basiscompetentie 2: de stagiair als opvoeder’ betreft, is verzoeker van oordeel dat de kritiek op het ontbrekend enthousiasme tijdens de tweede stage, niet onderbouwd is. Verzoeker verwijst naar een citaat “je vertelt enthousiast over het onderwerp” bij één van de lessen in de tweede stage. Ten slotte hekelt verzoeker dat hij deze competentie bij de eerste stage wél behaalde, maar dat daaromtrent geen feedback werd gegeven.

In haar antwoordnota verwijst verwerende partij naar de overwegingen van de interne beroepscommissie. Zij is van oordeel dat verzoeker dit alles geenszins weerlegt.

Wat de repliek van de beroepscommissie betreft over verzoekers opmerking dat hij enkel in de tweede stage problemen had met het klasmanagement en dat dit toe te schrijven was aan de moeilijke klas, is verwerende partij van oordeel dat de beroepscommissie zich terecht heeft aangesloten bij de stelling van de opleiding dat het klasmanagement steeds voldoende moet zijn, aangezien er niet voor bepaalde klassen maar generiek voor het beroep wordt gediplomeerd.

Dat de competentie ‘grenzen stellen en handhaven als de positieve interactie in het gedrang komt’ pas na Praktijk 3 moet worden bereikt, belet voor verwerende partij niet dat een stagiair ook op niveau 2 zijn klas al enigszins in de hand moet kunnen houden. Verwerende partij benadrukt daarbij dat het niet is omdat een bepaalde vaardigheid maar moet worden bereikt in Praktijk 3, die vaardigheid niet ook al in Praktijk 1 en 2 aan bod kunnen komen, zij het dat de lat dan uiteraard nog niet zo hoog wordt gelegd als in Praktijk 3. In de legende van de competentiegids, zo betoogt verwerende partij, staat in dat verband bij de vaardigheden waarin enkel het derde vakje grijs is gekleurd duidelijk vermeld: “= moet verworven zijn op het einde van praktijk 3 en praktijk SOV, kan aan bod komen in praktijk 1 en praktijk 2 (zowel regulier als begeleid afstandsleren)”

In zijn wederantwoordnota handhaaft verzoeker zijn grieven.

Beoordeling

Zoals de Raad eerder reeds meermaals heeft overwogen, wordt in geval van betwisting van examenresultaten uitgegaan van een vermoeden van objectiviteit en deskundigheid van de beoordelaren. Een loutere ontkenning of tegenspraak aan de zijde van de verzoekende partij, of het tegenwerpen van anekdotische voorbeelden die uit de gehele context zijn gehaald, volstaan niet om dat vermoeden aan het wankelen te brengen.

De marge waarover de Raad beschikt om ter zake te oordelen dient – het zij herhaald – te worden gezien in het licht van artikel II.291 van de Codex Hoger Onderwijs, dat het buiten de opdracht van de Raad plaatst om zich een nieuw en eigen oordeel ten gronde te vormen.

De Raad is te dezen van oordeel dat uit de voorliggende stukken niet kan worden afgeleid dat de beroepscommissie met miskenning van de gegevens in het dossier, of op onredelijk strenge wijze, heeft geoordeeld. De grieven van verzoeker overstijgen in de meeste gevallen niet het welles-nietes-conflict, waarin de Raad zich zoals aangegeven niet kan begeven en in voorkomend geval het voordeel van het vermoeden van deskundigheid moet laten gelden, zoals hierboven vermeld.

De Raad valt bovendien, in de gegeven context, de afweging bij dat een leerkracht in opleiding ook met moeilijker klassen qua klasmanagement moet kunnen omgaan; uit de stukken (zie daaromtrent ook de bespreking van het zesde middel) blijkt dat van verzoeker ter zake reeds enige competenties mochten worden verwacht, en dat de lat daarbij niet dermate hoog lijkt te zijn gelegd dat de verwachtingen onredelijk *c.q.* in strijd met de beoogde competentie waren.

Wat het uitstelgedrag betreft, stelt de Raad samen met verwerende partij vast, daargelaten de inspanningen die verzoeker al dan niet heeft gedaan, dat verzoeker ook in de tweede stageperiode zelf aangeeft dat zijn “uitstelgedrag [hem] opnieuw [] parten speelt”.

Het middel is niet gegrond.

Zesde middel

Verzoeker steunt een zesde middel op een schending van de materiële motiveringsplicht.

Standpunt van partijen

Verzoeker werpt op dat zijn klasmanagement zowel in mijn eerste stageperiode voor Nederlands als in beide stages voor muzikale opvoeding als goed werd beoordeeld, en dat er enkel in de tweede stageperiode voor Nederlands problemen waren in één klas. Verzoeker verwijst ter zake opnieuw naar de ‘moeilijke klas’. De overweging van de beroepscommissie dat het klasmanagement in alle contexten en klassen voldoende moet zijn, wordt volgens verzoeker ontkracht door de competentie ‘Grenzen stellen en handhaven als de positieve interactie in gedrang komt’, die pas behaald dient te zijn op het einde van Praktijk 3 en niet na Praktijk 2.

Verwerende partij repliceert in de antwoordnota dat verzoekers argumenten reeds afdoende werden beantwoord in de beslissing van de interne beroepscommissie en dat verzoeker ook geen moeite doet om dat antwoord te betwisten of te weerleggen.

De loutere stelling dat te weinig rekening werd gehouden met de moeilijke klas, overtuigt verwerende partij niet. Bovendien, zo besluit verwerende partij, zijn veel van de werkpunten die werden vastgesteld niet gelinkt aan het feit dat verzoeker een moeilijke klas had – zoals de opmerkingen over het blijvende uitstelgedrag.

Beoordeling

Zoals hierboven reeds is overwogen, is de Raad van oordeel dat de verwachtingen die bij verzoeker zijn gelegd, niet onregelmatig of onredelijk zijn binnen de context van de opleiding tot leerkracht.

In de ‘competentiegerichte standaard voor praktijk’ staat aangegeven dat competenties die verworven moeten zijn in ‘praktijk 3’ – zoals ‘grenzen stellen en handhaven als de positieve interactie in het gedrang komt’, onderdeel van ‘in overleg een positief leerklimaat creëren

voor de leerlingen in klasverband en op school' binnen 'de leraar als opvoeder' (stuk 1 administratief dossier) er een is – in praktijk 1 en praktijk 2 aan bod kunnen komen. Het is derhalve niet onwettig dat verzoeker ter zake in het tweede jaar wordt beoordeeld.

Daargelaten dat ook binnen de eerste stage over 'de leraar als opvoeder' opmerkingen worden gemaakt over de klasbeheersing (bv. het aanhouden van eisen wanneer om stilte wordt gevraagd als notitie in het verslag van de stagebegeleider), worden bij de tweede stage door de vakmentor opmerkingen gemaakt als:

- “Je zal echt veel kordater moeten optreden. De leerlingen zijn enorm luidruchtig en zitten achter je rug spelletjes te spelen, ze gooien met balpennen naar elkaar en gooien pennenzakken van de ene kant van het lokaal naar de andere kant. Jasper zit met zijn schaar in zijn haar en dat van anderen te prutsen. Laat dit niet toe! Ian blijft constant lawaai maken en de les storen. Hij gooit met van alles en leidt de andere af. Hij doet alsof hij oplet door af en toe eens een antwoord te geven. Laat je hier niet door vangen. Opmerkingen zoals ‘Domme, vuile ratten!’ mag je echt niet tolereren. Je laat hem hiermee weggkomen waardoor de leerlingen denken dat alles mag tijdens jouw les. Joren lag letterlijk al 10 minuten te slapen. Ik heb hem op een bepaald moment wakker moeten gemaakt. Op zo’n momenten moet je echt kordater optreden. (...)” (les 17 februari 2020)
- “Je werkt met het ‘streepjessysteem’. Je geeft enkele leerlingen een streepje maar de andere stoorzenders pak je niet aan. De leerlingen blijven door elkaar praten terwijl jij probeert les te geven. Ze nemen dit niet serieus. Wanneer je hun namen op het bord schrijft, lachen ze ermee. Eis volledige stilte voor je verdergaat met je les.” (les 19 februari 2020)
- “Je mag gerust wat kordater zijn op de lln. Zij moeten mee volgen tijdens jouw lesgebeuren. Jij bepaalt wat er gebeurt.” (les 21 februari 2020)
- “Het binnenkomen in de klas verloopt nog steeds heel luidruchtig en chaotisch. Geef de leerlingen eerst instructies voor je zelf alles klaarzet. Kom hiervoor wat vroeger naar de klas. Ik had het lokaal al geopend voor jou.” (les 6 maart 2020).

Dezelfde opmerkingen komen ook voor in de commentaren van de vakmentor voor de les van 2 maart 2020 en een andere les van 21 februari 2020. Het is in die omstandigheden niet onredelijk dat de stagebegeleider, mede op basis daarvan, oordeelt dat de betrokken basiscompetentie niet werd behaald.

Het middel is niet gegrond.

Zevende middel

In een zevende middel beroept verzoeker zich op het redelijkheidsbeginsel.

Standpunt van partijen

Verzoeker stelt dat er onvoldoende rekening werd gehouden met ongunstige omstandigheden. Hij verwijst ter zake naar de moeilijke klas in de tweede stageperiode, het gebrek aan parallellessen en het feit dat hij lesonderwerpen in beide stageperiodes laattijdig zou hebben ontvangen.

In haar antwoordnota repliceert verwerende partij dat deze argumenten voldoende werden beantwoord in de beslissing van de interne beroepscommissie en dat verzoeker geen poging onderneemt om die motieven te betwisten of te weerleggen.

Verwerende partij stipt nog aan dat veel van de vastgestelde werkpunten geen verband houden met de moeilijke klas, zoals bijvoorbeeld verzoekers uitstelgedrag.

Beoordeling

Over de regelmatigheid van de wijze waarop de interne beroepscommissie heeft geoordeeld inzake de beweerde moeilijke klas in de tweede stageperiode, heeft de Raad bovenstaand reeds geoordeeld. Er wordt naar die overwegingen verwezen.

Waar verzoeker aanvoert dat hij geen parallelklassen had en dus voor elke les een nieuwe voorbereiding moest maken, heeft de interne beroepscommissie geantwoord dat daar tegenover staat dat verzoeker maar twee onderwerpen moest voorbereiden, verspreid over drie weken, wat compenserend werkt. De Raad kan enkel vaststellen dat verzoeker die overweging niet tegenspreekt of bekritiseert. Aangenomen derhalve dat de feitelijke juistheid ervan niet in twijfel wordt getrokken, is de Raad van oordeel dat de werklast van verzoeker niet onredelijk kan worden genoemd. Voor zover verzoeker zich vergelijkt met andere studenten, wijst de

Raad erop dat verzoeker zich voor de eindbeoordeling niet in een concurrentiële positie met die studenten bevond, zodat het gelijkheidsbeginsel in principe niet aan de orde is. Dit zou enkel het geval zijn wanneer verzoeker aantoont dat hij zonder pertinente motieven, kennelijk op ongelijke wijze en minder gunstig is behandeld dan medestudenten; zoals hierboven aangegeven, ziet de Raad dergelijk bewijs niet.

Verzoeker voert ten slotte aan dat hij lesonderwerpen slechts erg laat kreeg opgegeven. Ter zake stelt de Raad vast verzoeker in zijn intern beroep heeft opgeworpen dat hij de lesonderwerpen pas op de eerste dag van de observatieweek kreeg, en dat de beroepscommissie dat niet tegenspreekt. Zij ziet deze grief evenwel als een aspect van de begeleiding en oordeelt dat dit niet volstaat om een wijziging van de beoordeling te kunnen afdwingen.

De Raad is van oordeel dat die kwalificatie kan overtuigen. In zijn beroep voor de Raad stelt verzoeker dat de late mededeling van de lesonderwerpen zijn “voorbereiding moeilijker [maakte] om te organiseren”. Die omstandigheid volstaat niet om, binnen het hierboven in herinnering gebrachte beoordelingskader, te besluiten dat het tijdstip van de informatie over de lesonderwerpen het voor verzoeker daadwerkelijk (nagenoeg) onmogelijk is gemaakt om zijn stage met goed gevolg af te ronden.

Het zevende middel is ongegrond.

Achtste middel

In een achtste middel beroept verzoeker zich op het redelijkheidbeginsel.

Standpunt van partijen

Verzoeker zet uiteen dat de belangrijkste oorzaak van het moeilijk organiseren van zijn eigen voorbereiding en de mindere stiptheid in verband met administratieve taken, is gelegen in zijn uitstelgedrag. Hij stelt onmiddellijk een onderhoud bij de dienst studentenvoorzieningen te hebben gehad om te zoeken naar oplossingen voor dat uitstelgedrag. Het aanleren van nieuw gedrag vraagt volgens verzoeker echter tijd, waardoor hij daar ook in de tweede stageperiode nog hinder ondervond.

Ondertussen evenwel, stelt verzoeker veel verder te staan in zijn proces. Als bewijs daarvan verwijst verzoeker naar de resultaten die hij behaalde tijdens Covid-19, wat volgens verzoeker een uitzonderlijke periode was waarin zelfstandigheid en planning voorop stonden. Verzoeker stelt dat hij dankzij die vooruitgang ook meer vertrouwen heeft om volgend academiejaar al aan de afstudeerstage te beginnen.

De repliek van de interne beroepscommissie noemt verzoeker naast de kwestie, omdat die enkel ingaat op het uitstelgedrag tijdens de stage. Verzoekers argument is immers dat hij ná de tweede stageperiode vooruitgang heeft geboekt.

Verwerende partij repliceert in haar antwoordnota dat verzoekers betoog geen steek houdt. Het mag dan misschien wel zijn dat verzoeker na de stage vooruitgang heeft geboekt op dat punt, de stage zelf, zo stipt verwerende partij aan, wordt beoordeeld op basis van prestaties van de student tijdens die stage en niet op basis van omstandigheden die zich pas voordoen na afloop van de stage. Dat het met verzoeker ondertussen mogelijk beter gaat op het vlak van uitstelgedrag, kan dan ook geen invloed hebben op de beoordeling van de stage.

Beoordeling

Een opleidingsonderdeel wordt in beginsel enkel beoordeeld op basis van de prestaties die de student voor dat opleidingsonderdeel, en dus in het licht van de daaraan verbonden competenties en leerdoelstellingen, heeft geleverd.

Verzoeker spreekt niet tegen dat het probleem met zijn uitstelgedrag hem ook tijdens de tweede stageperiode nog heeft gehinderd. Integendeel, hij erkent het in het raam van dit middel uitdrukkelijk en de Raad heeft bovenstaand reeds vastgesteld dat dit ook in een e-mailbericht werd toegegeven.

Het laat goeds verhopend dat verzoeker dit probleem ondertussen meester is geworden, maar noch die verklaring, noch de resultaten die voor andere opleidingsonderdelen (die overigens ook geen stage inhouden) werden behaald, kunnen *post fatum* leiden tot de onregelmatigheid van de tekortkomingen die tijdens de stage werden vastgesteld.

Het achtste middel is ongegrond.

Negende middel

In een negende middel beroept verzoeker zich op een gebrek aan begeleiding tijdens het academiejaar.

Standpunt van partijen

Verzoeker stipt aan dat de stage in het tweede jaar van de opleiding ‘doorgroeistage’ heet, wat door verzoeker aldus wordt geïnterpreteerd dat een student kansen krijgt om stap voor stap te groeien zodat hij een voldoende basis heeft om in het derde jaar nog verder te groeien en een eindniveau te behalen. In de praktijk is er volgens verzoeker in sommige gevallen van groeikansen evenwel geen sprake.

Ter zake stelt verzoeker dat hij in zijn eerste jaar nooit de kans heeft gekregen om aan een echte klas les te geven, en dat hij in het tweede jaar krijg dan meteen een op vlak van klasmanagement erg moeilijke klas uit een vierde jaar tso toegewezen. Volgens verzoeker worden dergelijke stageplaatsen in andere hogescholen pas aan studenten van het derde jaar toegewezen, om in het tweede jaar een geleidelijke groei te bewerkstelligen. Uit de beoordelingsdocumenten blijkt volgens verzoeker dat verwerende partij amper werkt in termen van groeilijnen, omdat een competentie of attitude wordt beoordeeld met ‘behaald’ of ‘niet behaald’. Hij verwijst opnieuw naar andere hogescholen, waar met een meerpuntenschaal wordt gewerkt.

Verwerende partij zet hier in haar antwoordnota tegenover dat verzoeker weliswaar een groei heeft doorgemaakt, maar nog te veel werkpunten behoudt om de kunnen slagen voor ‘Praktijk 2’.

Beoordeling

Voor zover het middel niet samenvalt met de grieven die hierboven reeds zijn besproken – in het bijzonder het middel inzake een gebrekkige begeleiding en het middel inzake de moeilijke klas, waarnaar de Raad verwijst – stelt de Raad vast dat verzoeker in zijn intern beroep geen middel heeft opgeworpen dat betrekking heeft op een mangelende

organisatie van de onderwijsverstrekking vanuit conceptueel en (ped)agogisch standpunt, met name de wijze waarop groei wordt gemeten en gerapporteerd.

In dat opzicht is het middel nieuw, en op grond van artikel II.294, §2, *in fine* van de Codex Hoger Onderwijs dus onontvankelijk.

Of verzoeker in het academiejaar 2018-2019 al dan niet een correcte stage heeft kunnen lopen, kan thans niet meer dienstig worden opgeworpen. Dat middel diende binnen tien kalenderdagen na de proclamatie van dat academiejaar in een beroep te zijn opgeworpen; thans is het verjaard.

Het negende middel is onontvankelijk.

Tiende middel

In een tiende middel steunt verzoeker zich op het redelijkheidsbeginsel.

Standpunt van partijen

Verzoeker betoogt dat hij een gemotiveerde en hardwerkende student is, en dat het belangrijk is om het opleidingsonderdeel Praktijk Nederlands 2 te bekijken in de bredere context van de opleiding. Verzoeker verwijst daarom naar de resultaten op van de opleidingsonderdelen uit de afgelopen vier semesters die volgens hem het meest verwant zijn met ‘Praktijk Nederlands 2’. Hij stipt aan dat de hier voorliggende score van 9/20 sterk afwijkt van andere scores, van 12 tot 17/20.

Verzoeker wijst er tevens op dat hij zijn vorige opleiding ‘Bachelor Beeldende Vormgeving’ afwerkte zonder ooit een tweede zittijd te moeten doen. Verzoeker erkent dat deze resultaten uiteraard geen reden zijn om hem voor ‘Praktijk Nederlands 2’ te laten slagen, maar hij vindt het niet onbelangrijk om aan te tonen dat hij een gemotiveerde en hardwerkende student ben.

Verzoeker betreurt dat zowel de vakgroep als de interne beroepscommissie het opleidingsonderdeel ‘Nederlands Praktijk 2’ isoleert van de andere opleidingsonderdelen. Bij twijfelgevallen zouden verschillende docenten in overleg toch moeten kunnen inschatten of een tweedejaarsstudent zijn werkpunten, gezien het geheel van zijn studieprestaties, studiehouding, motivatie en inzet, kan wegwerken in Praktijk 3. Door het opsplitsen van een

student in een ellenlange reeks deelvaardigheden gaat het grotere plaatje volgens verzoeker echter verloren.

Verwerende partij antwoordt hierop dat het juist is dat verzoeker voor zijn andere vakken goede resultaten behaalt, en dat dit door de interne beroepscommissie ook niet wordt tegengesproken. Het is voor verwerende partij evenwel geen reden om aan te nemen dat verzoeker ook de competenties van ‘Praktijk 2 heeft bereikt’. Elk vak, zo duidt verwerende partij, wordt beoordeeld op de competenties die specifiek met dat vak worden nagestreefd. Dat een student competenties van bepaalde vakken heeft bereikt, zelfs met goede cijfers, betekent dan ook niet dat die student ook de competenties van de andere vakken heeft bereikt.

Praktijk 2 is een op zichzelf staand vak dat eigen, voornamelijk praktijkgerichte, competenties nastreeft die niet aan bod komen in de andere, meer theoretische vakken. Hoe goed verzoekers cijfers voor die andere vakken ook zijn, het blijft voor verwerende partij een feit dat uit het hele stagedossier duidelijk blijkt dat verzoeker de competenties van Praktijk 2 niet heeft behaald.

Beoordeling

Het mag als vaste rechtspraak van de Raad worden beschouwd dat, behoudens bewijs van het tegendeel, verschillende opleidingsonderdelen verschillende competenties en leerdoelstellingen nastreven. Daarom immers, zijn het onderscheiden opleidingsonderdelen.

Hieruit volgt dat wanneer een student het examencijfer betwist, het in beginsel niet relevant is welke (betere) cijfers hij in het verleden voor andere opleidingsonderdelen, *a fortiori* in andere opleidingen, heeft behaald. Uit verzoekers uiteenzetting blijkt dat hij zich daarvan bewust is en zich daarin kan vinden.

Wat verzoeker niettemin aanvoert, komt evenwel opnieuw op hetzelfde neer. De Raad kan uit prestaties uit het verleden niet afleiden dat de quoterings voor ‘Praktijk Nederlands 2’ onregelmatig zou zijn.

Dat de docenten zich voor de finale beoordeling meer op een helikopterzicht zouden kunnen axeren en over de grenzen van het individuele opleidingsonderdeel kijken, is een kritiek op de

(ped)agogische keuzes die de opleiding heeft gemaakt. De Raad brengt ter zake – nogmaals – in herinnering dat hij slechts over een marginaal toetsingsrecht beschikt en dat het hem niet toekomt om zich in de plaats te stellen van de instelling, bijvoorbeeld om een opportuniteitsoordeel te vellen over de wijze waarop, binnen de grenzen van het recht, het onderwijs wordt verstrekt en de beoordeling wordt georganiseerd.

Het middel wordt verworpen.

Elfde middel

In een elfde middel beroept verzoeker zich op het evenredigheidsbeginsel.

Standpunt van partijen

Verzoeker betoogt dat het aantal lesuren dat hij moet hernemen, niet in verhouding staat met de bijkomende gevolgen, met name een volledig semester studieduurverlenging met periodes waarin er weinig schoolwerk zal zijn, terwijl er voor ‘Praktijk Nederlands 2’ slechts twintig lessen Nederlands moeten worden geven.

Verzoeker stipt ook aan dat hij door de studieduurverlenging van een half jaar samen met zijn ouders zal moeten instaan voor de financiële gevolgen zoals extra inschrijvingsgeld, extra huur van een kot, weddeverlies, enz. Bij dit alles ziet verzoeker ook een invloed hebben op zijn positie in de arbeidsmarkt, aangezien hij midden in het schooljaar op zoek zal moeten gaan naar een arbeidsplaats, wanneer er enkel interims overblijven.

In haar antwoordnota bevestigt verwerende partij dat verzoeker door het tekort inderdaad onvermijdelijk studieovertraging zal oplopen. Verwerende partij twijfelt er niet aan dat dit voor verzoeker onaangenaam is, maar zij stelt dat dit gegeven volledig los staat van de prestaties die verzoeker heeft geleverd voor ‘Praktijk 2’. Die prestaties zijn wat ze zijn, en met de gevolgen die een tekort kan meebrengen, kan volgens verwerende partij geen rekening worden gehouden bij de beoordeling van die prestaties, precies omdat dit een gegeven is dat vreemd is aan die prestaties.

Beoordeling

De (materiële) gevolgen van een examenbeslissing, die trouwens voor elke student anders kunnen zijn, zijn in principe vreemd aan de vraag of die beslissing op regelmatige wijze tot stand is gekomen.

Het is hier niet anders. De gevolgen die verzoeker schetst, ook al zijn zij mogelijk realistisch, kunnen niet tot gevolg hebben dat de bestreden beslissing wordt vernietigd, daar zij geen onregelmatigheid van de examenbeslissing aantonen. Er anders over oordelen zou tot de kennelijk discriminatoire situatie leiden dat studenten die eenzelfde prestatie hebben geleverd, finaal anders zouden moeten worden gequoteerd al naargelang de financiële en organisatorische gevolgen die het examencijfer in hun respectieve privéleven zou hebben.

Het middel is niet gegrond.

Twaalfde middel

In een twaalfde middel beroept verzoeker zich op de formelemotiveringsplicht.

Standpunt van partijen

Verzoeker stelt dat de beroepscommissie een aantal van zijn argumenten onbeantwoord heeft gelaten, met name (i) het feit dat hij de tussentijdse beoordeling van SP2 en de eindbeoordeling niet kon bespreken, noch kon ondertekenen vóór de bekendmaking van het resultaat (punt 1), (ii) het feedbackgesprek na SPI waarin ik te horen kreeg dat ik op de goede weg was om te slagen, (iii) de ongunstige omstandigheid dat ik mijn lesonderwerpen telkens laattijdig ontving (punt 6), (iv) het argument dat mijn uitstelgedrag verbeterd is na de stage (punt 7) en (v) de grote gevolgen van het tekort (punt 10).

Bovendien betwist verzoeker de overweging dat hij tijdens zijn stage wel duidelijke signalen kreeg dat zijn prestaties onvoldoende waren en dat het klasmanagement ook in de doorgroeistage in alle contexten en klassen voldoende moet zijn. Ten slotte verwijt verzoeker aan de beroepscommissie uit het oog te verliezen dat hij weliswaar maar twee onderwerpen moest voorbereiden, maar dat hij wel alle lessen van de eerste tot de laatste minuut moest voorbereiden, ongeacht het aantal onderwerpen verspreid over de lessen.

Beoordeling

De interne beroepscommissie is geen rechtsprekend orgaan, maar een orgaan van actief bestuur, zodat de motiveringsplicht niet door artikel 149 van de Grondwet maar door de artikelen 2 en 3 van de wet van 29 juli 1991 betreffende de uitdrukkelijke motivering van de bestuurshandelingen wordt beheerst. Deze wet verplicht de overheid ertoe in de akte de juridische en feitelijke overwegingen op te nemen die aan de beslissing ten grondslag liggen, en dit op een ‘afdoende’ wijze. De formelemotiveringsplicht houdt evenwel niet in dat de administratieve beroepsinstantie ertoe is gehouden om uitdrukkelijk op alle in het beroepsschrift aangevoerde argumenten te antwoorden. Het afdoende karakter van de motivering betekent wel dat de motivering pertinent moet zijn, dit wil zeggen dat ze duidelijk met de beslissing te maken moet hebben, en dat ze draagkrachtig moet zijn, dit wil zeggen dat de aangehaalde redenen moeten volstaan om de beslissing te dragen.

Het middel mist feitelijke grondslag wat de bespreking van de tussentijdse beoordeling betreft: de interne beroepscommissie zet op pagina 14 van de tweede bestreden beslissing uiteen waarom zij van oordeel is dat er niettemin ook in de tweede stageperiode voldoende begeleiding is geweest.

Voor het overige is de Raad van oordeel dat de beroepscommissie wel degelijk heeft geantwoord op de essentiële grieven van verzoeker, zij het dat zij die soms heeft geherkwalificeerd of heeft samengenomen met andere grieven. De Raad verwijst ter zake naar de voorgaande middelen waarin die elementen aan bod komen.

Het middel is ongegrond.

BESLISSING

De Raad verwerpt het beroep.

Dit arrest is uitgesproken te Brussel, in openbare terechtzitting van 4 september 2020, door de Raad voor betwistingen inzake studievoortgangsbepalingen, I^e Kamer, samengesteld uit:

Jim Deridder,	voorzitter van de Raad
Jean Goossens	bestuursrechter – bijzitter
Jan Geens	bestuursrechter – bijzitter

bijgestaan door

Melissa Thijs	secretaris
---------------	------------

De secretaris

De voorzitter

Melissa Thijs

Jim Deridder

Tegen dit arrest is een beroep bij de Raad van State mogelijk overeenkomstig artikel 14, § 2 van de gecoördineerde wetten op de Raad van State en het Koninklijk Besluit van 30 november 2006 tot vaststelling van de cassatieprocedure bij de Raad van State. Dit beroep dient schriftelijk en aangetekend te gebeuren binnen de dertig dagen na kennisgeving van deze beslissing en ondertekend te zijn door een advocaat. Bij het beroep moeten zijn gevoegd een kopie van het aangevochten arrest, de bijgevoegde stukken dienen genummerd en geïnventariseerd te zijn, en zes eensluidend verklaarde afschriften van het beroep.

Zitting van 14 september 2020

Arrest nr. 5.984 van 9 oktober 2020 in de zaak 2020/253

In zake: Sari DE SMEDT
bijgestaan en vertegenwoordigd door
advocaat Joris Vercammen
kantoor houdend te 2800 Mechelen
Schuttersvest 4-8
Bij wie woonplaats wordt gekozen

Tegen: VRIJE UNIVERSITEIT BRUSSEL
Woonplaats kiezend te 1050 Brussel
Pleinlaan 2

I. Voorwerp van de vordering

Het beroep, ingesteld op 14 augustus 2020, strekt tot nietigverklaring van de beslissing van de interne beroepsinstantie van 5 augustus 2020 waarbij het intern beroep van verzoekende partij ontvankelijk, doch ongegrond werd verklaard.

II. Verloop van de rechtspleging

Verwerende partij heeft een antwoordnota ingediend. Verzoekende partij heeft een wederantwoordnota ingediend.

De partijen zijn opgeroepen voor de terechtzitting, die heeft plaatsgevonden op 14 september 2020.

Kamervoorzitter Bertel De Groote heeft verslag uitgebracht.

Advocaat Joris Vercammen, die verschijnt voor de verzoekende partij en mevrouw Sarah Heyl, die verschijnt voor de verwerende partij, zijn gehoord.

III. Feiten

Verzoekende partij is in het academiejaar 2019-2020 ingeschreven in de opleiding ‘Bachelor in de rechten’.

Voor het opleidingsonderdeel ‘Strafrecht’ bekommt verzoekende partij een examencijfer van 7/20.

Verzoekende partij stelde op datum van 17 februari 2020 een intern beroep in bij de interne beroepsinstantie van de onderwijsinstelling.

De interne beroepsinstantie besloot dat de behandeling van het beroep werd uitgesteld, in afwachting van inzage in het volledige examen voor het opleidingsonderdeel ‘Strafrecht’. De inzage diende uiterlijk op 22 maart 2020 te hebben plaatsgevonden. Vervolgens beschikte verzoekster over een bijkomende termijn van zeven kalenderdagen, te rekenen vanaf de dag na de datum van inzage, om haar verzoekschrift desgewenst uit te breiden.

Ten gevolge van de beperkende maatregelen ter bestrijding van het coronavirus werd het inzagemoment echter uitgesteld tot 6 juli 2020.

Bij beslissing van de interne beroepsinstantie op datum van 5 augustus 2020 werd het intern beroep ontvankelijk, doch ongegrond verklaard.

Wat betreft de procedure, laat de interne beroepsinstantie gelden dat de beroepsinstantie samenkwam op 4 maart 2020. De studente werd gehoord ter zitting van 4 maart 2020, bijgestaan door haar advocate. In haar tussenbeslissing heeft de interne beroepsinstantie als volgt geoordeeld:

“In haar tweede middel voert de studente aan dat zij tijdens het inzagemoment geen inzage heeft gekregen in het volledige examen; waar zij wel inzage kreeg in het casusexamen, was dit niet het geval voor wat het gedeelte met de meerkeuzevragen betreft. De beroepscommissie laat gelden dat, overeenkomstig art. 114, §3 van het OER, een student recht heeft op inzage in de volledige examenkopie. De verdere behandeling van het beroep wordt uitgesteld, teneinde de studente toe te laten inzage te krijgen in het volledige examen.”

De inzage heeft plaatsgevonden – ten gevolge van de beperkende maatregelen ter bestrijding van het coronavirus met vertraging – op 6 juli 2020, waarna de studente in de mogelijkheid werd gesteld om bijkomende verweermiddelen in te dienen, zoals bepaald in het dictum van de tussenbeslissing. De studente is hiertoe niet overgegaan.

Wel heeft de studente via haar raadsman per e-mailbericht van 13 juli 2020 laten weten aan de interne beroepsinstantie dat zij “een ‘nieuwe’ inzage verzoek[t] van het ‘volledige’ examen”. Op dit verzoek kan volgens de interne beroepsinstantie evenwel niet worden ingegaan. De studente had immers reeds inzage bekomen van het examen, wat betreft het casusgedeelte, vóór de indiening van haar beroepschrift. Zij was derhalve volledig in de mogelijkheid gesteld om haar verweer te kunnen voeren binnen de hiervoor door artikel 153, §1 van het OER bepaalde termijn, wat zij ook heeft gedaan met het inroepen van het inhoudelijk middel dat hierna wordt beoordeeld. Door de inzage die heeft plaatsgevonden op 6 juli 2020 van het examendeel waarover zij op het tijdstip van de indiening van het beroepschrift niet met voldoende kennis kon nagaan welke middelen van recht zij zou kunnen opwerpen, is zij uiteindelijk in de mogelijkheid gesteld om haar grieven over dat deel aan de interne beroepsinstantie te bezorgen, waarvan de studente evenwel geen gebruik heeft gemaakt.

Een nieuwe inzage kan niet worden toegekend in de huidige procedure voor de interne beroepsinstantie op het gevaar af dat de studente de aanvang van de termijn om middelen op te werpen, en in die zin zelfs de beroepstermijn, naar eigen goeddunken zou kunnen uitstellen. Een nieuwe inzage om het beroepschrift uit te breiden, hoewel de studente al inzage heeft bekomen en haar middelen heeft kunnen opwerpen, zou niet te verenigen zijn met de vervaltermijn opgelegd door artikel 153, § 1 van het OER en evenmin met het vereiste van elementaire stabiliteit en zekerheid, dat is toegekend aan beslissingen zoals die die wordt bestreden. Merkt een student een vermeende schending van het recht op, zoals omschreven in voornoemde bepaling, dan dient binnen de vastgestelde termijn beroep te worden ingesteld. Het is de interne beroepsinstantie niet toegelaten om de beroepstermijn, waarbinnen middelen kunnen worden opgeworpen die de schending van het recht moeten aantonen, te verschuiven naar een datum die buiten de door artikel II.283, tweede lid van de Codex Hoger Onderwijs bepaalde ligt. Anders oordelen zou de rechtsgeldigheid en het voortbestaan van de studievoortgangsbepaling in het ongewisse houden, met alle nadelige gevolgen van dien.

Voor zover het nieuwe verzoek tot inzage niet is bestemd om bijkomende middelen buiten de hiervoor bepaalde termijn op te werpen, maar dus moet worden beschouwd als een openbaarheidsverzoek, dient alvast te worden geoordeeld dat dergelijk verzoek niet aan de interne beroepsinstantie moet worden gericht, maar dat de toepasselijke openbaarheidsprocedure moet worden gevolgd.

Nadat de interne beroepsinstantie heeft vastgesteld dat geen nieuwe middelen werden bezorgd gedurende de bijkomende vervalltermijn van zeven kalenderdagen, heeft zij de beraadslaging verdergezet, die werd beëindigd op 5 augustus 2020.

Ten gronde stelt de interne beroepsinstantie vast dat aan de inzageverplichting overeenkomstig artikel 114, §3 van het OER werd voldaan. De studente heeft geen gebruik gemaakt van de bijkomende vervalltermijn van zeven kalenderdagen om haar klacht verder te onderbouwen. De interne beroepsinstantie mag zich dus beperken tot de grieven opgenomen in het initiële beroepschrift.

Inhoudelijk formuleert de studente in haar verzoekschrift de volgende grieven ten aanzien van het examen en de verbeterwijze: de casusvraag zou te vaag geformuleerd zijn en er zouden haar te weinig punten zijn toegekend voor de casusvraag. Deze vraag zou ook niet overeenstemmen met de voorbeeldvragen die tijdens de les werden behandeld.

De interne beroepsinstantie laat gelden dat de titularis bij het opstellen van de examenvragen en het bepalen van het relatieve gewicht van de vragen en de wijze waarop deze moeten worden beantwoord, over een grote autonomie beschikt. Er geldt immers een vermoeden van deskundigheid in hoofde van de titularis, waarvan de studente het tegenbewijs dient te leveren. Het aanvoelen van de studente dat de vraag ‘te vaag’ was en dat zij meent dat ‘de details’ die zij diende te vermelden in haar antwoord, niet waren opgenomen in de vraag, volstaan niet om dit tegenbewijs te leveren.

Teneinde zich naar behoren van haar taak te kwijten, achtte de interne beroepsinstantie het aangewezen om inlichtingen in te winnen bij de betrokken examinerator over het verloop van het examen. De examinerator geeft de volgende toelichtingen:

“Het eerste deel van het examen bestaat uit tien meerkeuzevragen, die elk op één punt staan. De studente behaalde op dit deel van het examen 3/10. Zij formuleert geen inhoudelijke grieven ten aanzien van dat deel van het examen.

Het tweede deel van het examen bestaat uit een casus, waarover 5 vragen worden gesteld, die telkens op 2 punten staan.

De eerste vraag luidde: wat is de maximale vrijheidsberovende straf die Nico D.C. kan krijgen?

De studente beging meerdere fouten in haar antwoord:

- *Ze heeft de correctionele gevangenisstraf omgezet in een politionele gevangenisstraf met aanneming van verzachtende omstandigheden. Als naar de maximale straf wordt gevraagd, moet deze niet worden verminderd via verzachtende omstandigheden indien dit niet nodig is, en het was niet nodig, daar de correctionele rechtbank voor wanbedrijven bevoegd is;*
- *Ze stelt wel vast dat er een staat van herhaling is, maar past de mogelijkheid, de straffen dienvolgens te verdubbelen, enkel toe op de politionele gevangenisstraf en niet op de veel zwaardere correctionele straffen, die op de andere tenlasteleggingen stonden;*
- *Ze past de eendaadse samenloop enkel toe tussen de feiten 1 en 2, terwijl er evident ook eendaadse samenloop is met feit 3 (zowel feit 1 als feit 3 betroffen immers diefstallen met geweld en bedreiging).*

De studente behaalde op deze vraag 0,5/2.

De tweede vraag luidde: moet of kan de strafrechter Nico D.C. ook tot een geldboete veroordelen?

De studente heeft wel gezien dat er een geldboete kan worden opgelegd in toepassing van artikel 84 Sw., hetgeen haar een punt oplevert. Ze legt deze geldboete evenwel twee maal op, voor feit 1 en voor feit 3, terwijl deze feiten door eenheid van opzet zijn verenigd en dus als een feit moeten worden beschouwd. Studenten die opmerkten dat de geldboete van artikel 504quater Sw. ten gevolge van de opslorping niet kan worden opgelegd, verdienden daarmee een extra half punt, doch de studente in kwestie heeft dit niet opgemerkt.

De studente behaalde op deze vraag 1/2.

De derde vraag luidde: komt Nico D.C. nog in aanmerking voor uitstel?

Voor het uitstel zijn twee voorwaarden. Op elke voorwaarde stond een punt. De eerste voorwaarde heeft de studente wel toegepast, maar ze heeft niet gezien dat gewoon uitstel niet meer mogelijk is, doch enkel probatie-uitstel. Ze behaalde dus een half punt op de eerste voorwaarde. De tweede voorwaarde heeft de studente goed toegepast. Ze behaalde het volle punt op deze tweede voorwaarde.

De studente behaalde op deze vraag 1,5/2.

De vierde vraag luidde: wanneer kan Nico D.C. ten vroegste herstel in eer en rechten aanvragen?

Om op deze vraag te kunnen antwoorden, dienen twee elementen te worden bepaald: de proefperiode en het startpunt van deze proefperiode. Op elk element stond een punt. De studente heeft de proeftijd niet juist bepaald: ze heeft verzuimd de proeftijd wegens herhaling te verdubbelen, daar ze in haar antwoord schrijft dat er geen wettelijke herhaling is in hoofde van Nico D.C. (hoewel zij in het antwoord op vraag 1 deze staat van herhaling wel heeft vastgesteld: zie hierboven). Op dit element behaalde ze dus geen punten. De studente neemt bovendien als startpunt van de proeftermijn de datum van de veroordeling. Evenwel moet de veroordeelde, om herstel in eer en rechten te kunnen aanvragen, eerst zijn straf hebben ondergaan. Het vertrekpunt is dus niet de datum van de veroordeling, maar de datum waarop de straf werd ondergaan. Ook op dit element behaalde ze dus geen punten.

De studente behaalde op deze vraag 0/2.

De vijfde vraag luidde: als Anton V. op het vroegst mogelijke tijdstip voorwaardelijk in vrijheid werd gesteld, kan zijn voorwaardelijke invrijheidstelling dan worden herroepen?

Om op deze vraag te kunnen antwoorden, dienen twee elementen te worden bepaald: het vroegst mogelijke tijdstip van de voorwaardelijke invrijheidstelling en de proeftijd, waarna deze invrijheidstelling definitief wordt. Op elk element stond een punt. Wat het vroegst mogelijke tijdstip betreft, ziet de studente wel dat Anton V. een derde van zijn straf dient te ondergaan, maar verzuimt ze de datum te bepalen die dan het startpunt vormt van de proeftijd. Ze behaalde op dit element dus een half punt. Wat de proeftijd betreft: de studente heeft deze niet bepaald. Ze behaalde op dit element dus geen punten.

De studente behaalde op deze vraag 0,5/2.

In totaal behaalde de studente op de casus dus $0,5 + 1 + 1,5 + 0 + 0,5$ of $3,5/10$. Op het geheel van het examen behaalde de studente dus $3 + 3,5$ of $6,5/20$. Dit cijfer werd overeenkomstig de richtlijnen opgetrokken naar $7/20$.”

De beroepsinstantie ziet geen enkele reden om de motieven van de examinerator in twijfel te trekken. Er is derhalve op een wijze die kan worden bijgetreden, aangetoond om welke reden tot het betrokken eindcijfer werd gekomen.

Wat betreft het verloop van het examen, haalt de studente aan dat zij tijdens het examen als zeer storend heeft ervaren dat de titularis de vragen van studenten luidop behandelde en dat hij tien minuten voor het eind van het examen de studenten erop attendeerde dat zij verplicht waren tijdig af te geven.

De interne beroepsinstantie oordeelt dat het in eerste instantie tot de autonomie van de examinerator behoort om te beslissen dat hij vragen van studenten luidop beantwoordt, opdat eenieder op de hoogte is van de verduidelijkingen, en om mee te delen dat binnenkort het examen een einde zal nemen, opdat de studenten zich hierop kunnen voorbereiden. Het is voor de interne beroepsinstantie helemaal niet duidelijk hoe de studente, bijgestaan door een raadsman, hierin een schending van het recht zou kunnen zien.

De argumentatie van de studente dat zij dit opleidingsonderdeel voor de derde keer aflegde en om deze redenen bijzonder goed was voorbereid, overstijgt het subjectief aanvoelen niet en kan geen afbreuk doen aan de gedane vaststellingen. Zij maakt evenmin aannemelijk dat de voorbeeldvragen die tijdens de les werden behandeld, niet overeenkwamen met het uiteindelijke examen.

Overeenkomstig vaststaande rechtspraak van de Raad voor betwistingen inzake studievoortgangsbepalingen, moet worden aangenomen dat het voor elk opleidingsonderdeel toegekende examencijfer in beginsel een geldige en betrouwbare weergave is van de stand van de kennis en kunde van de betrokken student (zie bijvoorbeeld R.Stvb. 27 juni 2018, nr. 4.324). Er is, gelet op de concrete elementen van dit dossier, geen reden voorhanden om te twijfelen aan de betrouwbaarheid van de beoordeling. Het vermoeden van deskundigheid in hoofde van de examinerator wordt evenmin weerlegd.

De interne beroepsinstantie besluit dan ook dat er geen redenen zijn om het examencijfer van de studente voor dit opleidingsonderdeel te herzien.

Om deze redenen beslist de beroepsinstantie dat het beroep van de studente ontvankelijk is, doch ongegrond. De bestreden beslissing wordt bevestigd.

De beslissing op intern beroep werd per e-mail van 6 augustus 2020 aan verzoekende partij overgemaakt.

Bij aangetekend schrijven van 14 augustus 2020 diende verzoekende partij een verzoekschrift in bij de Raad.

IV. Ontvankelijkheid

Verwerende partij betwist de ontvankelijkheid van het verzoekschrift niet.

De Raad ziet evenmin redenen om zulks ambtshalve te doen. Het beroep is ontvankelijk.

V. De middelen

A. Eerste middel

Verzoekende partij beroept zich in een eerste middel op een schending van de algemene administratieve beginselen en de beginselen van behoorlijk bestuur, met name wegens het niet-uitvoeren van de beslissing van de interne beroepscommissie dd. 13 maart 2020.

Standpunt van partijen

Volgens de studievoortgangsbepaling dd. 13 maart 2020 diende aan verzoekster inzage van het *volledige examen* te worden verleend en dit *uiterlijk op 22 maart 2020*.

De raadsman van verzoekster ontving evenwel geen antwoord van verwerende partij op zijn e-mail van 16 maart 2020 met de vraag om de volledige examenkopie door te mailen. De raadsman van verzoekster stuurde een rappel op 18 maart 2020, maar ontving opnieuw geen antwoord van verwerende partij. De raadsman van verzoekster stuurde een nieuwe rappel op 23 maart 2020 (dus na verloop van de inzagetermijn). Verwerende partij antwoordde op 23 maart 2020 als volgt:

“(…) Zolang de door de overheid opgelegde fysieke beperkingen behouden blijven, wordt de termijn voor het verlenen van inzagerecht geschorst. De studente krijgt inzage in het examen van zodra de mogelijkheid er is en zal hiervan op de hoogte gebracht worden.”

De raadsman van verzoekster antwoordde op 23 maart 2020 als volgt:

“Cliënte heeft recht op voortgang in dit dossier. Wat houdt de VUB tegen om mij een digitale kopie van het VOLLEDIGE examen door te mailen?(…)”

Verwerende partij antwoordde op 24 maart 2020:

“Ik verwijs naar de beslissing van de interne beroepscommissie, die stelt dat de studente inzagerecht heeft in het volledige examen. De interne beroepscommissie heeft geen toestemming gegeven om een kopie te nemen van het afgelegde examen om door te sturen via e-mail.”

De raadsman van verzoekster antwoordde op 25 maart 2020:

“(…) De toestand wordt echt wel Kafkaïaans... Zie hieronder: in februari had cliënte recht op KOPIE (uw mail van 5 februari). Zij heeft echter geen volledige kopie ontvangen... En nu heeft ze geen recht meer op kopie... Begrijpe wie kan (...).”

Er volgde geen antwoord van verwerende partij. De raadsman van verzoekster stuurde een rappel op 5 mei 2020, op 20 mei 2020 en op 5 juni 2020:

“Ook mijn mail van 20 mei bleef zonder gevolg. Vindt U dit nog normaal? Ik kan alleen maar vaststellen dat het recht van cliënte om haar beroep behandeld te zien binnen een redelijke termijn manifest met de voeten wordt getreden. Cliënte maakt alle voorbehoud voor reeds geleden en nog te lijden schade desbetreffend. (...)”

Verwerende partij antwoordde dan toch op 5 juni 2020, met de melding dat de inzage kan plaatsvinden op 10 juni 2020 (pal tijdens de examens). De raadsman van verzoekster antwoordde op 6 juni 2020:

“(…) U weet toch dat er op heden examens aan de gang zijn. Graag een datum voor inzage vanaf 29 juni. Ik verwijs desbetreffend nogmaals naar mijn vorige mails

(waaronder van 25/3/2020) waarin ik emaneer dat cliënte in februari... recht had op een kopie (nooit gekregen) en nu blijkbaar niet meer (...)"

Verwerende partij voorziet dan een nieuwe datum voor inzage, met name op 6 juli 2020. De inzage vond plaats, maar enkel het multiple-choice gedeelte was aanwezig ter inzage, hetgeen volgens verzoekster een manifeste schending inhoudt van de beslissing dewelke inzage verleent van het *volledige* examen.

De raadsman van verzoekster meldt dit bij e-mail van 7 juli 2020:

"(...) De tussenbeslissing van de Beroepscommissie werd derhalve NIET uitgevoerd. Ik vraag derhalve opnieuw, voor de zoveelste keer, om mij kopie te bezorgen van het VOLLEDIGE EXAMEN (zoals beloofd in februari...) minstens per kerende een nieuwe inzage te organiseren van het VOLLEDIG EXAMEN. (...)"

Verwerende partij antwoordde bij e-mail van 8 juli 2020:

"(...) Het dictum van de beslissing moet worden gelezen samen met de overwegingen die er onlosmakelijk deel van uitmaken. In die overwegingen is te lezen:

"In haar tweede middel voert de studente aan dat zij tijdens het inzagemoment geen inzage heeft gekregen in het volledige examen; waar zij wel inzage kreeg in het casusexamen, was dit niet het geval voor wat het gedeelte met de meerkeuzevragen betreft. De beroepscommissie laat gelden dat, overeenkomstig art. 114, § 3 van het OER, een student recht heeft op inzage in de volledige examenkopie. De verdere behandeling van het beroep wordt uitgesteld, teneinde de studente toe te laten inzage te krijgen in het volledige examen."

Uw cliënte heeft derhalve reeds inzage bekomen van het examen wat betreft het casusgedeelte. Dat de interne beroepscommissie heeft beslist dat inzage moet worden voorzien van het "volledige examen" houdt dan ook in dat inzage van het meerkeuzegedeelte nodig was teneinde de rechten van uw cliënte te vrijwaren. Een andere lezing staat haaks op de motivering van de beslissing. De beslissing van de interne beroepscommissie is dus gehonoreerd door de inzage toegekend op 6 juli jl.

Mag ik uit uw e-mailbericht afleiden dat u een nieuwe inzage verzoekt van het deel waarvan reeds inzage werd bekomen vóór de indiening van het beroepschrift?"

De raadsman van verzoekster antwoordde bij e-mail van 13 juli 2020:

“(...) U mag uiteraard uit mijn e-mailbericht afleiden dat ik een “nieuwe” inzage verzoek van het “volledige” examen. Graag uw verdere berichten.(...)”

De raadsman van verzoekster verneemt dan niets meer, tot op donderdag 6 augustus 2020 “plotsklaps” de bestreden beslissing wordt meegedeeld, trouwens enkel en alleen aan de raadsman van verzoekster.

Volgens verzoekster kan het standpunt van de bestreden beslissing dd. 5 augustus 2020 evenwel niet worden weerhouden.

Verzoekster benadrukt dat zij op 6 juli 2020 enkel kennis kreeg van het multiple-choice gedeelte van het examen. Dit gegeven wordt niet betwist door verwerende partij. Verder stelt de beslissing van 13 maart 2020 expliciet dat aan verzoekster inzage van het *volledige* examen wordt toegestaan. Men kan hier volgens verzoekster uiteraard in een nieuwe beslissing, *in casu* deze van 5 augustus 2020, niet op terugkomen.

Het door verwerende partij opgeworpen argument dat verzoekster, wat het casusgedeelte betreft, reeds inzage had bekomen van haar examen is volgens verzoekster irrelevant. Immers, dit recht werd haar opnieuw, zonder voorbehoud, toegekend bij beslissing dd. 13 maart 2020. Ondergeschikt en voor de volledigheid, n.a.v. haar voorafgaande inzage van het casusgedeelte van het examen, merkt verzoekster op dat zij niet vergezeld was van haar raadsman.

Verder is het volgens verzoekster tergend te moeten vaststellen dat aan haar het verwijt wordt gemaakt dat zij geen gebruik heeft gemaakt van de mogelijkheid “om haar grieven over dat deel van de interne beroepscommissie te bezorgen”. Immers, de termijn van zeven dagen toegekend aan verzoekster in de beslissing van 13 maart 2020 had betrekking op het *volledige* examen. Het volstaat om de beslissing van 13 maart 2020 goed te lezen.

Desbetreffend dient te worden herhaald dat de raadsman van verzoekster al de dag na de (onvolledige) inzage dd. 6 juli 2020 alle voorbehoud maakte, waarop verwerende partij op 8 juli 2020 vroeg of verzoekster een “nieuwe” inzage verzocht van het dd. 6 juli 2020 niet in te

kijken gedeelte. Hierop antwoordde de raadsman van verzoekster uiteraard positief, waarop evenwel geen antwoord meer kwam.

Verzoekster meent dat het helemaal kafkaïaans wordt waar de beslissing dd. 5 augustus 2020 melding maakt van het feit dat een nieuwe inzage niet kan worden toegekend, omdat verzoekster dan “de aanvang van de termijn om middelen op te werpen, en in die zin zelfs de beroepstermijn, naar eigen goeddunken zou kunnen uitstellen”. De termijn om aan verzoekster *volledige* inzage te gunnen, wordt in de beslissing dd. 13 maart 2020 door verwerende partij *zelf* bepaald op 22 maart 2020, termijn dewelke door verwerende partij zelf niet wordt gerespecteerd. Verwerende partij dient zich er desbetreffend voor te hoeden om het “corona” argument te gebruiken als reden waarom de inzage niet tijdig kon doorgaan. Immers, bij e-mail van 5 februari 2020 meldde verwerende partij dat verzoekster recht had op *kopij* van het (volledige) examen. Het is verzoekster derhalve een raadsel waarom deze toezegging later *de facto* werd ingetrokken.

Verder stelt verzoekster zich de vraag waarom ze er belang bij zou hebben om de “beroepstermijn uit te stellen”. Het moge duidelijk zijn dat verzoekster toch alle belang heeft bij een snelle behandeling van haar beroep, hetgeen haar door verwerende partij manifesterwijze niet werd gegund. Immers, door het talmen van verwerende partij en door het *niet naleven* door verwerende partij van haar eigen beslissing dd. 13 maart 2020, wordt verzoekster op heden geconfronteerd met het gegeven dat zij haar nieuw examen voor het onderdeel “Strafrecht” moet afleggen voor de behandeling van huidig dossier voor de Raad.

In haar *antwoordnota* stelt verwerende partij dat verzoekster aanvoert dat haar recht tot inzage geschonden is, nu zij bij de aanvullende inzage op 6 juli 2020 enkel het gedeelte van het examen te zien kreeg dat zij nog niet eerder had kunnen inkijken (de meerkeuzevragen) en niet een tweede keer inzage kon nemen in het deel van het examen dat zij reeds op 11 februari 2020 had ingekeken (de casusvragen).

Verwerende partij verwijst naar hetgeen de interne beroepsinstantie hierover reeds heeft opgenomen in haar beslissing dd. 5 augustus 2020, en neemt de door de beroepsinstantie geformuleerde motieven in zijn geheel over.

Verzoekster steunt haar argumentatie in het kader van haar extern beroep op de formulering van de tussenbeslissing dd. 13 maart 2020, waarin wordt gesteld dat de studente het recht

heeft om het “volledig examen” in te kijken. Verwerende partij laat dienaangaande gelden dat het dictum van de beslissing samen moet worden gelezen met de overwegingen die er onlosmakelijk deel van uitmaken en waarin uitdrukkelijk is opgenomen dat verzoekster in haar tweede middel aanvoerde dat: “zij tijdens het inzagemoment geen inzage heeft gekregen in het volledige examen; waar zij wel inzage kreeg in het casusexamen, was dit niet het geval voor wat het gedeelte met de meerkeuzevragen betreft.” De beroepsinstantie laat vervolgens in het kader hiervan gelden dat: “overeenkomstig artikel 114, § 3, van het OER, een student recht heeft op inzage in de volledige examenkopie. De verdere behandeling van het beroep wordt uitgesteld, teneinde de studente toe te laten inzage te krijgen in het volledige examen.”

Verzoekster had reeds inzage genomen in het casusgedeelte van het examen voor de beslissing van de interne beroepsinstantie dd. 13 maart 2020. De beslissing van de interne beroepsinstantie dat inzage moet worden verleend van het “volledig examen”, houdt dan ook in dat inzage van het meerkeuzegedeelte nodig was teneinde de rechten van verzoekster te vrijwaren. De beslissing van de interne beroepsinstantie werd dan ook gehonoreerd door de inzage die werd georganiseerd op 6 juli 2020. De lezing die verzoekster uiteenzet in haar verzoekschrift tot extern beroep, staat haaks op de motivering van de beslissing van de interne beroepsinstantie dd. 13 maart 2020. Deze beslissing verleent verzoekster geen recht (noch heeft zij een belang) om in het kader van de interne beroepsprocedure opnieuw inzage te krijgen in een gedeelte van het examen waarin zij reeds inzage heeft gekregen en waartegen zij tijdig haar verweer kon voeren. In tegenstelling tot wat verzoekster beweert, is dit - zoals de interne beroepsinstantie aanvoert - inderdaad op het gevaar af dat de beroepstermijn kunstmatig wordt verlengd, doordat een nieuwe inzage wordt gevraagd waar dit reeds werd verleend.

Dat de raadsman van verzoekster niet aanwezig was bij de inzage in het casusgedeelte van het examen, kan volgens verwerende partij geen afbreuk doen aan de hierboven gedane vaststellingen.

Ten overvloede laat verwerende partij nog gelden dat, waar verzoekster aanvoert dat zij aanspraak maakt op een kopie van haar examen, zij handelt in overeenstemming met de decretale bepaling dienaangaande. Studenten hebben kopierecht na inzage en feedback op het examen. Verzoekster volgde de geijkte procedure hiertoe niet. Studenten dienen een (door de

faculteit online ter beschikking gesteld) formulier in te vullen. Deze procedure is overeenkomstig art. II.277 van de Codex Hoger Onderwijs.

De door verzoekster geformuleerde grieven zijn volgens verwerende partij ongegrond.

In haar *wederantwoordnota* stelt verzoekster dat het “dictum” van de beslissing duidelijk, expliciet en zonder enig voorbehoud (laat staan enige verwijzing naar de “overwegingen”) stelt dat verzoekster inzage moet krijgen van het *volledige examen*. Dit dictum laat dus aan duidelijkheid niets te wensen over en moet derhalve niet samen worden gelezen met wat dan ook.

Bovendien herinnert verzoekster eraan dat haar raadsman bij e-mail van 13 juli 2020 heeft verzocht om een “nieuwe” inzage van het “volledige” examen. Hierop kwam geen enkel antwoord van verwerende partij, laat staan het antwoord dat geen volledige inzage meer wordt toegestaan. Verzoekster verneemt dan niets meer, tot op 6 augustus 2020 “plotsklaps” de bestreden beslissing wordt meegedeeld.

Verwerende partij verwijst verder naar artikel II. 277 van de Codex Hoger Onderwijs. Volgens verzoekster is het echter onbegrijpelijk dat zij in februari wel recht had op kopieername, zonder dat melding werd gemaakt van de Codex Hoger Onderwijs.

B. Tweede middel

Uit het verzoekschrift kan worden opgemaakt dat de verzoekende partij in een tweede middel opwerpt dat de beslissing werd genomen zonder nieuwe zitting, wat een schending van het recht op tegenspraak uitmaakt.

Standpunt van partijen

Verzoekster dient vast te stellen dat de interne beroepsinstantie van verwerende partij dd. 5 augustus 2020 een eindbeslissing heeft genomen, zonder verzoekster en haar raadsman opnieuw te horen. In deze is derhalve manifest sprake van een gebrek aan tegenspraak. De rechten van verdediging zijn geschonden. Verwerende partij kan desbetreffend geen gebruik maken van het argument dat verzoekster geen gebruik heeft gemaakt van de haar in de beslissing dd. 13 maart 2020 toegekende termijn van zeven dagen om opmerkingen te

formuleren, omdat deze tussenbeslissing *niet* werd uitgevoerd aangezien geen inzage werd verleend in het *volledige* examen.

Verzoekster vraagt de Raad om de bestreden beslissing te vernietigen en verwerende partij te bevelen om verzoekster inzage te geven in het *volledige examen*, minstens in het gedeelte, en dit binnen de week na de tussen te komen beslissing van de Raad. Verzoekster vraagt tevens om verwerende partij de verplichting op te leggen om, uiterlijk één week na de inzage, een nieuwe zitting te organiseren van de interne beroepsinstantie.

In haar *antwoordnota* stelt verwerende partij dat hoger onderwijsinstellingen over een ruime discretionaire bevoegdheid beschikken om de modaliteiten van de interne beroepsprocedure te regelen. Het Onderwijs- en Examenreglement van verwerende partij voorziet in artikel 153, §2 inderdaad in het recht van de student om te worden gehoord in het kader van de interne beroepsprocedure. *In casu* werd verzoekster op 4 maart 2020, tezamen met haar raadsman, gehoord door de interne beroepsinstantie. Uit het feit dat de beraadslaging van de beroepsinstantie werd verdergezet na de inzage van verzoekster, vloeit geen recht voort voor verzoekster om een tweede keer te worden gehoord. Het recht op tegenspraak van verzoekster werd in de procedure tot intern beroep gevrijwaard.

Louter ten overvloede wordt er hierbij door verwerende partij ook op gewezen dat verzoekster geen gebruik heeft gemaakt van de mogelijkheid om gedurende de vervaltermijn van zeven dagen na de inzage het beroep verder te onderbouwen, zodat geen nieuwe argumenten aan bod kwamen. Nochtans werd verzoekster uitdrukkelijk op deze mogelijkheid gewezen in de tussenbeslissing. Verzoekster kan evenmin gevolgd worden waar zij aanvoert dat de vervaltermijn van zeven dagen na de inzage pas zou beginnen te lopen nadat zij opnieuw inzage zou hebben gekregen in het casusgedeelte van het examen. Zoals reeds uitvoerig door de interne beroepsinstantie werd uiteengezet, had verzoekster reeds inzage genomen in dit gedeelte van het examen vóór de indiening van haar beroepschrift. Zij was dan ook in de mogelijkheid om haar verweer te voeren in haar initieel verzoekschrift tot intern beroep, wat zij ook heeft gedaan door het inroepen van de inhoudelijke middelen waarop de interne beroepsinstantie gemotiveerd heeft geantwoord. Tegen de motivering op dit punt voert verzoekster in haar extern beroep geen grieven aan.

Verwerende partij besluit dan ook dat de interne beroepsbeslissing rechtmatig is genomen. Verwerende partij vraagt de Raad om het beroep van verzoekster, voor zover ontvankelijk, ongegrond te verklaren.

In haar *wederantwoordnota* stelt verzoekster dat verwerende partij zich ertoe beperkt te stellen dat “*uit het feit dat de beraadslaging van de commissie werd verdergezet na de inzage van de studente geen recht voortvloeit om een tweede keer te worden gehoord.*” Verwerende partij vergist zich. Het gaat immers niet om het “verderzetten van de beraadslaging”, maar – en dit blijkt uit de bewoordingen van de tussenbeslissing zelf – om een *uitstel van de behandeling*. Men zegt met andere woorden zelf dat de behandeling wordt uitgesteld. Derhalve: als men wil *behandelen*, moet verzoekster *opgeroepen* worden, dat is de evidentie zelve.

Verwerende partij probeert zich “volledigheidshalve” te verschuilen achter het feit dat verzoekster gedurende de vervaltermijn van zeven dagen na de inzage haar beroep niet verder onderbouwde. Verzoekster herhaalt echter dat de termijn van zeven dagen, aan haar toegekend in de beslissing dd. 13 maart 2020, betrekking had op het *volledige* examen.

Beoordeling van de middelen samen

De Raad leest in de beslissing van de interne beroepsinstantie van verwerende partij van maart 2020 dat de behandeling van het beroep van verzoekster wordt uitgesteld, in afwachting van inzage in het volledige examen voor het opleidingsonderdeel “Strafrecht”. De inzage dient uiterlijk op 22 maart 2020 te hebben plaatsgevonden. Vervolgens beschikt verzoekster over een bijkomende termijn van zeven kalenderdagen, te rekenen vanaf de dag na de datum van inzage, om haar verzoekschrift desgewenst uit te breiden.

De inzage vond plaats op 6 juli 2020. De vertraging met betrekking tot de inzage, die volgens de beslissing van de interne beroepsinstantie uiterlijk op 22 maart 2020 diende plaats te vinden, houdt verband met de maatregelen ter bestrijding van de verspreiding van Covid-19.

De interne beroepsinstantie stelde vast dat er gedurende de bijkomende vervaltermijn (zeven kalenderdagen) geen nieuwe middelen zijn bijgebracht en verwierp het beroep als ongegrond.

Verzoekster is vooreerst van oordeel dat de aangevochten beslissing haar inzagerecht schendt. Op 6 juli 2020 kreeg verzoekster inzage van het examendeel multiple-choice en niet van de vragen die de “casus” betroffen. Van deze laatste kreeg zij inzage op 11 februari 2020.

Verzoekster wijst hierbij op het feit dat de beslissing van 13 maart 2020 bepaalt dat de behandeling van het beroep wordt uitgesteld, in afwachting van inzage in het *volledige examen* voor het opleidingsonderdeel ‘Strafrecht’. Verzoekster oordeelt dat de beslissing haar duidelijk inzage van het volledige examen waarborgt en dat deze inzage haar uiterlijk op 22 maart 2020 moet worden verleend.

De Raad betreurt de wijze waarop verwerende partij, tegen de achtergrond van de coronacrisis, het inzagerecht heeft laten uitoefenen. Dit belet evenwel niet dat verzoekster - weliswaar niet simultaan - inzage heeft gekregen van beide examendelen. Zij kreeg inzage van het deel betreffende de “casus” vooraleer de interne beroepsinstantie haar initiële uitspraak had gedaan en van het deel met de meerkeuzevragen in juli 2020.

De Raad is niet van oordeel dat de beslissing van de interne beroepsinstantie van maart 2020 niet is nageleefd.

Inderdaad, de betrokken beslissing stelt de behandeling van het beroep uit in afwachting van inzage in het volledige examen voor het opleidingsonderdeel “Strafrecht”. De Raad is evenwel van oordeel dat deze beslissing, teneinde de draagwijdte ervan vast te stellen, niet los kan worden gelezen van de overweging onder de hoofding “V. Ten gronde” dat verzoekster tijdens het inzagemoment geen inzage heeft gekregen in het volledige examen; waar zij wel inzage kreeg in het casusexamen, was dit niet het geval voor wat het gedeelte met de meerkeuzevragen betreft. De beslissing gaat verder met de overweging dat, overeenkomstig het OER, een student recht heeft op inzage in de volledige examenkopie en dat de verdere behandeling van het beroep wordt uitgesteld, teneinde de studente toe te laten inzage te krijgen in het volledige examen.

De Raad leest daarnaast in “VI. Besluit” van de beslissing van maart 2020 nog dat de studente, na de inzage, over een bijkomende termijn van zeven kalenderdagen beschikt om haar verzoekschrift desgewenst uit te breiden.

Tegen die achtergrond is het voor de Raad duidelijk dat de draagwijdte van deze beslissing er niet in bestaat opnieuw inzage te verschaffen van het examendeel dat verzoekster reeds kon inzien, maar integendeel aan te geven dat zij het examendeel dat zij nog niet kon inzien dient te kunnen inkijken, om aldus inzage te hebben gekregen in het volledige examen. In functie hiervan diende zij de kans te krijgen om haar verzoekschrift desgewenst uit te breiden, met name op basis van de vaststellingen die zij eventueel zou doen bij de inzage van het examendeel dat zij nog niet kon inkijken.

De Raad stelt vast dat verzoekster in de mogelijkheid is gesteld het volledige examen in te kijken. Dat dit niet simultaan is gebeurd, met name dat verzoekster beide examendelen niet op hetzelfde tijdstip kon inkijken en in het bijzonder het examendeel met betrekking tot de casus niet meer opnieuw kon inkijken op het ogenblik dat haar inzage werd verschaft van het examendeel met betrekking tot de meerkeuzevragen, doet hieraan geen afbreuk. Het is naar het oordeel van de Raad duidelijk dat de beslissing van de interne beroepsinstantie van maart 2020 tot doel had verzoekster inzage te geven van beide examendelen. De Raad is dan ook van oordeel dat verzoekster volledige inzage heeft gekregen, nu zij ook het meerkeuzevragen-gedeelte kon inkijken. Opdat verzoekster volledige inzage zou krijgen, is het niet noodzakelijk haar tweemaal inzage te verschaffen, met andere woorden nogmaals na de beslissing van de interne beroepsinstantie van maart 2020, van het casusdeel van het examen “Strafrecht”.

Aldus kon verzoekster met volle kennis van het examen haar opmerkingen betreffende het examen formuleren. Hiertoe kreeg zij de kans haar middelen aan te vullen na inzage van het volledige examen. De Raad is van oordeel dat, opdat verzoekster haar middelen nuttig zou kunnen aanvullen, zij niet opnieuw het examendeel diende te kunnen inkijken waarvan zij reeds inzage had gehad en dus reeds over de kennis beschikte om haar beroepschrift vorm te geven. De beslissing van maart 2020 had tot doel verzoekster kennis te verschaffen over het examendeel waarvan zij nog geen inzage had gekregen, om eventueel ook op dit examendeel middelen te enten. Het is, om aan het inzagerecht en de beslissing hieromtrent van maart 2020 het gepaste gevolg te geven, niet noodzakelijk verzoekster nog een tweede keer het examendeel te laten inkijken dat zij voorafgaand aan de beslissing van maart 2020 kon inkijken om er middelen op te baseren. De Raad is immers van oordeel dat het inzagerecht niet derwijze moet worden ingevuld dat verzoekster de kans zou krijgen middelen te ontwikkelen na een tweede inzage. Desgevallend zouden deze middelen, hoewel verzoekster

reeds kennis had van het examendeel, het door haar ingediende beroep kunnen uitbreiden, hoewel de termijn hiertoe reeds verstreken was. Het is volgens de Raad niet nodig dat verzoekster een nieuwe termijn krijgt voor het ontwikkelen van (nieuwe) middelen met betrekking tot een examendeel dat zij reeds voorafgaand aan het verstrijken van de initiële beroepstermijn kon inzien. De noodzaak aan een bijkomende termijn dringt zich enkel op ten aanzien van het examendeel dat verzoekster nog niet kon inkijken, *in casu* het deel met de meerkeuzevragen.

De Raad is eveneens van oordeel dat het feit dat verzoekster bij de inzage van het casus-examendeel niet vergezeld was van haar raadsman, niet betekent dat haar geen inzagerecht is geboden. De Raad ziet ook geen elementen in het dossier waaruit blijkt dat verzoekster de mogelijkheid zou zijn ontzegd zich bij de inzage van zowel het casusgedeelte – initiële inzage – als bij de inzage van het meerkeuzegedeelte te laten vergezellen van haar raadsman.

Wat betreft de beweerde schending van het recht op tegenspraak bij de beslissing van de interne beroepsinstantie van verwerende partij, zoals aangevoerd door verzoekster, stelt de Raad vast dat het Onderwijs- en Examenreglement van verwerende partij in artikel 153, §2 een hoorrecht voorziet.

Nu verzoekster, die gehoord is op 4 maart 2020, door inzage van het examendeel met betrekking tot de meerkeuzevragen het volledige examen “Strafrecht” heeft kunnen inkijken en haar middelen met betrekking tot de quoterings van het examen niet heeft aangevuld binnen de haar daartoe ter beschikking gestelde termijn, beslist de Raad niet tot onregelmatigheid van de aangevochten beslissing bij gebrek aan tegenspraak ten voordele van verzoekster. De Raad is van oordeel dat *in casu* aan verzoekster voldoende het recht is verschaft om nopens de grond van de zaak door de beroepsinstantie te worden gehoord. De Raad herhaalt hierbij dat, in uitvoering van de beslissing van de interne beroepsinstantie van maart 2020, aan verzoekster volledige inzage is gegeven, nu zij ook het examendeel heeft ingezien dat zij niet voorafgaand aan laatstvermelde beslissing kon inkijken. Aldus is verzoekster de kans geboden geïnformeerd haar verzoek uit te breiden, zodat dit ook het examendeel kon bestrijken dat zij nog niet eerder kon inkijken. In het verlengde van de door de Raad vastgestelde draagwijdte van de beslissing van de interne beroepsinstantie van maart 2020 om verzoekster door inzage van het niet eerder ingekeken examendeel volledige inzage te verschaffen, kon verzoekster haar middelen aanvullen, zodat zij ook het meerkeuzevragedeelte in haar beroep kon

betrekken. Nu zij dit naliët, kon verwerende partij volgens de Raad besluiten dat het zich niet opdrong verzoekster opnieuw te horen, nu het hoorrecht geen nog niet op het ogenblik van de initieel georganiseerde hoorzitting gekende elementen zou omvatten. In het verlengde van de reeds ontwikkelde motieven inzake de mogelijkheid tot inzage, is de Raad van oordeel dat het uitstel van de behandeling tot doel had verzoekster standpunt te laten innemen met betrekking tot het meerkeuzevragengedeelte van het examen. Het uitstel strekte er niet toe verzoekster opnieuw te horen over het casusgedeelte van het examen en hierover nieuwe argumenten te ontwikkelen of bestaande argumenten uit te breiden. Daarentegen wou het uitstel verzoekster desgewenst argumenten laten bijbrengen over de meerkeuzevragen. Aldus deelt de Raad niet de visie van verzoekster dat zij met het oog op behandeling (opnieuw) moest worden opgeroepen om te worden gehoord. Verzoekster is gehoord over het examendeel dat zij aanvecht en de middelen waarmee zij dit doet en hoeft niet opnieuw haar middelen te kunnen toelichten nadat zij de kans kreeg ook het andere examendeel in te kijken, om aldus het volledige examen te hebben kunnen inkijken, en over dit andere examendeel geen opmerkingen formuleerde.

Om bovenstaande redenen acht de Raad het beroep niet gegrond.

BESLISSING

De Raad verwerpt het beroep.

Dit arrest is uitgesproken te Brussel, in openbare terechtzitting van 9 oktober 2020, door de Raad voor betwistingen inzake studievoortgangsbepalingen, Ite Kamer, samengesteld uit:

Bertel De Groote,	kamervoorzitter
Jan Geens	bestuursrechter – bijzitter
Henri Verhaaren	bestuursrechter – bijzitter

bijgestaan door

Freya Gheysen	secretaris
---------------	------------

De secretaris

De voorzitter

Freya Gheysen

Bertel De Groote

Tegen dit arrest is een beroep bij de Raad van State mogelijk overeenkomstig artikel 14, § 2 van de gecoördineerde wetten op de Raad van State en het Koninklijk Besluit van 30 november 2006 tot vaststelling van de cassatieprocedure bij de Raad van State. Dit beroep dient schriftelijk en aangetekend te gebeuren binnen de dertig dagen na kennisgeving van deze beslissing en ondertekend te zijn door een advocaat. Bij het beroep moeten zijn gevoegd een kopie van het aangevochten arrest, de bijgevoegde stukken dienen genummerd en geïnventariseerd te zijn, en zes eensluidend verklaarde afschriften van het beroep.

Arrest nr. 6.083 van 19 november 2020 in de zaak 2020/254

In zake: xxx

Tegen: UNIVERSITEIT ANTWERPEN
                    Woonplaats kiezend te 2000
                    Antwerpen Prinsstraat 13

I. Voorwerp van de vordering

Het beroep, ingesteld op 14 augustus 2020, strekt tot nietigverklaring van de studievoortgangsbepaling waarbij aan de verzoeker een score van 9 op 20 werd toegekend voor het opleidingsonderdeel ‘Intro vakdidactiek biologie’ en de studievoortgangsbepaling waarbij aan de verzoeker een score van 4 op 20 werd toegekend voor het opleidingsonderdeel ‘Profileringsstage’ en de beslissing van de interne beroepsinstantie van 27 februari 2020 waarbij het intern beroep van verzoeker inzake ‘Intro vakdidactiek biologie’ ongegrond werd verklaard, alsook de beslissing van de interne beroepsinstantie van 28 juli 2020 waarbij het intern beroep van verzoeker inzake ‘Profileringsstage’ ongegrond werd verklaard.

II. Verloop van de rechtspleging

Verwerende partij heeft een antwoordnota ingediend. Verzoeker heeft een wederantwoordnota ingediend.

De partijen zijn opgeroepen voor de terechtzitting, die heeft plaatsgevonden op 14 september 2020.

Kamervoorzitter Bertel De Groote heeft verslag uitgebracht.

Mevrouw Ingrid Goesaert, die verschijnt voor de verwerende partij, is gehoord.

Middels beschikking 2020/011 heeft de Raad vervolgens de partijen de mogelijkheid geboden om standpunt in te nemen omtrent het door Bpost bezorgde ondertekende

ontvangstbewijs van aangetekende zending. Verzoekende partij en verwerende partij hebben vervolgens een aanvullende nota houdende hun standpunt ter zake ingediend.

III. Feiten

Verzoeker is in het academiejaar 2019-2020 ingeschreven in de opleiding ‘Educatieve Master in de wetenschappen en technologie’.

Voor het opleidingsonderdeel ‘Intro vakdidactiek biologie’ bekommt verzoeker een examencijfer van 9 op 20. Voor het opleidingsonderdeel ‘Profileringsstage’ bekommt verzoeker een examencijfer van 4 op 20.

Verzoeker stelde op datum van 17 februari 2020 intern beroep in bij de interne beroepsinstantie van de onderwijsinstelling tegen zijn resultaat voor ‘Intro vakdidactiek biologie’. Verzoeker stelde op datum van 17 juli 2020 intern beroep in bij de interne beroepsinstantie van de onderwijsinstelling tegen zijn resultaat voor ‘Profileringsstage’.

Bij beslissing van de interne beroepsinstantie op datum van 27 februari 2020 werd het intern beroep inzake ‘Intro vakdidactiek biologie’ ongegrond verklaard.

De interne beroepsbeslissing van 27 februari 2020 stelde het volgende vast:

- Het eindcijfer van 9/20 voor intro vakdidactiek biologie kwam tot stand op basis van onderstaande elementen. Voor 6 van de 13 opdrachten behaalde de student een onvoldoende.
- De oefenles die werd gegeven, voldeed niet aan de criteria die gesteld worden in de intro vakdidactiek biologie. De student kreeg van de betrokken begeleider schriftelijk als feedback zowel de lesvoorbereiding met daarop handgeschreven feedback van de begeleider als een zeer uitvoerige analyse van de oefenles, zoals blijkt uit bijlage 1: feedback bij oefenles. De student verwijst in zijn schrijven enkel selectief naar de handgeschreven feedback bij de lesvoorbereiding en niet naar de uitgebreide feedback bij de oefenles in bijlage 1.
- De student voldoet dus niet aan de verwachte eindcompetenties van het opleidingsonderdeel intro vakdidactiek biologie, in het bijzonder:

- kan basisbeginselen van de vakdidactiek toepassen tijdens korte praktijkoefeningen en op basis van reflectie en feedback een persoonlijke sterkte/zwakteanalyse maken van hun onderwijsvaardigheden;
- kan verworven vakdidactische inzichten toepassen tijdens de oefenlessen en op basis van reflectie en feedback een persoonlijke sterkte/zwakteanalyse maken van hun les- en klaspraktijk.

Opdracht	Score
Creatieve instappen bedenken	3/10
Lesdoelen formuleren bij contactmoment 1	2/4
Kenmerken van goed biologieonderwijs	2,5/4
Leerplannen analyseren	7/15
Lesdoelen formuleren bij contactmoment 2	1,25/4
Leerplandoelstellingen concretiseren (groepsopdracht)	3/8
Schoolboeken vergelijken	6/10
Lesdoelen formuleren bij contactmoment 4	2,75/4
Lesvoorbereiding eerste oefenles	5/10
Lesuitvoering eerste oefenles	6/20
Reflectie bij eerste oefenles	0/5
Verslag als leerling-observator	5,5/10
Notules	1,75/2

Tijdens de vergadering van de commissie werd tijdens de bespreking het volgende naar voren gebracht:

- De student beweert dat ‘het wijzigen van allerlei informatie en het voortdurend verzwaren van opdrachten een constante [is]’: *“Het onderwerp van de eerste oefenles is veranderd van ‘eiwitsynthese’ naar ‘DNA en eiwitsynthese’. Dat betekent dus*

eigenlijk dat materiaal voor twee lessen wordt opgegeven. Wat er niet correct is, is dat een grote wijziging gebeurt na keuze van het onderwerp, en bovendien is dit maar mijn eerste oefenles.” Dit wordt manifest onwaar genoemd door de praktijkassistent die de oefenles begeleidde. Op geen enkel ogenblik werd er iets veranderd, noch aan het lesonderwerp, noch aan de veronderstelde voorkennis, noch aan de evaluatiecriteria.

- De student beweert: *“Ik voeg wat bewijsstukken toe (onderwerpwijziging en manuele verbetering), maar heb eigenlijk te veel stukken om compleet te kunnen zijn.”* Alle toegevoegde stukken beperken zich tot de oefenles, over de andere opdrachten wordt geen informatie gegeven. De student vraagt nochtans herziening van alle punten intro vakdidactiek. Nergens wordt vermeld op welke grond herziening van de andere cijfers buiten die van de oefenles wordt gevraagd.
- De student beweert verder: *“Dat er iets persoonlijk speelt tussen mijzelf en de vakassistent dhr. [R.]”* Dat zou volgens de student invloed hebben uitgeoefend op de beoordeling van zijn vakdidactische competenties. Nochtans komt in een andere context (LIO-baan) een onafhankelijke beoordelaar tot de conclusie dat de lessen verzorgd door de student ernstige tekorten vertonen en hij niet beschikt over de nodige zelfreflectie om te groeien als leraar (zie bijlage 2).

Op basis van hogervermelde grondige bespreking bevestigt de interne beroepsinstantie het cijfer van 9/20 voor intro vakdidactiek biologie, omdat dit tot stand kwam op basis van 13 verschillende opdrachten. Enkel de quoterings voor de oefenles wordt door de student betwist. Uit het feedbackverslag blijkt dat de les niet voldoet aan de vereisten gesteld in de intro vakdidactiek biologie.

Bij beslissing van de interne beroepsinstantie op datum van 28 juli 2020 werd het intern beroep inzake ‘Profileringsstage’ ongegrond verklaard.

De interne beroepsbeslissing van 28 juli 2020 stelde dat de student voor het opleidingsonderdeel ‘Profileringsstage’ van september tot en met december 2019 werkzaam was als leerkracht. Deze opdracht werd erkend als LIO-baan, in eerste instantie voor een equivalent van 12 studiepunten. Later werd de voorlopige valorisatie van de groeistage

biologie (5 SP) ingetrokken (zie verder). Daarmee werd de valorisatie van zijn LIO-baan beperkt tot de oriënteringsstage (3 SP) en de profileringsstage (4 SP). Eind maart 2020 heeft de student zijn LIO-map (7 SP) ingediend. Hij behaalde een onvoldoende (15/40), dit door toedoen van een zwakke score voor het luik lesbezoeken. Doorslaggevend daarbij was de negatieve eindevaluatie door dhr. [J.V.], mentor-coach van startende leerkrachten.

Na aftoetsing van het examenreglement blijkt dat de betrokken docenten, prof. [A.P.] en praktijkassistent [J.R.], de student een onvoldoende hadden kunnen geven voor zowel de profileringsstage als de oriënteringsstage. Als tegemoetkoming voor de geleverde inspanningen kozen zij er evenwel voor om de totaalscore (15/40) te splitsen in een deelscore voor de oriënteringsstage en een deelscore voor de profileringsstage. Daarbij keken zij zowel naar het relatieve gewicht als naar de aard van beide opo's: het cijfer voor het luik lesbezoeken (2/20) werd integraal toegewezen aan de profileringsstage, het cijfer voor het luik 'inhoud map' (6,5/10) werd toegekend aan de oriënteringsstage en het cijfer voor het luik 'lesvoorbereidingen' (6,5/10) werd opgesplitst tussen oriënteringsstage (3,5/5) en profileringsstage (3/5). Zo behaalde de student een eindscore van 10/15 (ofwel 13/20) voor de oriënteringsstage en 5/25 (ofwel 4/20) voor de profileringsstage. Dit heeft als gevolg dat de student de profileringsstage opnieuw moet uitvoeren. Voor de oriënteringsstage behaalt de student een credit. De examencommissie beschouwt dit als een vergaande tegemoetkoming aan de student.

In zijn argumentatie stelt de student vooreerst dat er geen stagebezoek heeft plaatsvonden. Uit het door de beroepsinstantie opgevraagde e-mailverkeer blijkt dat inderdaad zo te zijn, maar de student is daar zelf mee verantwoordelijk voor. Zo heeft de student in zijn e-mail van 22 november 2019 het voor 25 november 2019 ingeplande stagebezoek door zijn stagebegeleider [J.R.] en professor [A.P.] afgezegd, omdat hij overwoog om te stoppen met de opleiding. In de dagen die volgden, bleef de student heel onduidelijk over het al dan niet voortzetten van de opleiding en hield hij een stagebezoek tegen. Ter illustratie, in zijn e-mail van 24 november 2019 bevestigde hij dat *'het niet nodig was op stagebezoek te komen'*. Pas toen duidelijk werd dat zijn inschrijvingsgeld niet zou worden terugbetaald, stelde hij de opleiding toch te willen voortzetten. De betrokken docenten wilden dan alsnog een stagebezoek inplannen, maar omdat de examens voor de deur stonden en de student in zijn agenda had aangegeven dat er in de eerste week van december enkel nog vragenuurtjes zouden zijn, bleek dat niet mogelijk.

Ten tweede stelt de student de validiteit van de evaluatie door zijn mentor-coach in vraag. In het dossier aangereikt door het betrokken docententeam zit de tussentijdse feedback door mentor-coach [J.V.] en de scan van het originele Feedbackformulier_Synthese opgesteld door dhr. [J.V.]. Het origineel van deze scan bevindt zich in de archieven van stagebegeleider [J.R.] en is opvraagbaar. Ook het dossier van de student bevat deze formulieren. Uit deze documenten blijkt dat de student voor nagenoeg elk criterium een onvoldoende behaalt en de beroepsinstantie acht dit document perfect leesbaar. Bij het inscannen van het origineel blijkt duidelijk dat de handtekening met een blauwe pen werd gemaakt en dus niet grijskleurig is. Het klopt dat er nogal wat taalfouten staan in paragraaf 2.4, maar dit doet geen afbreuk aan de geloofwaardigheid van de evaluatie. Ook het feit dat observatieverslagen handgeschreven worden en synthesesdocumenten getypt, is niet ongewoon. Met zijn handtekening neemt dhr. [J.V.] duidelijk verantwoordelijkheid voor de inhoud van zijn synthesesdocument.

De tijdlijn voor het tot stand komen van het synthesesdocument lijkt correct verlopen te zijn. De verslagen van de lesbezoeken die dhr. [J.V.] heeft uitgevoerd in september en november 2019 vormen de basis voor het synthesesdocument. Verder is er ook de communicatie tussen stagebegeleider [J.R.] en mentor-coach [J.V.] die door de beroepsinstantie werd opgevraagd.

Kort samengevat:

- 20/11/2019, eerste e-mail aan [J.V.]: aankondiging stagebezoeken.
- 24/11/2019, tweede e-mail aan [J.V.]: annulatie stagebezoek.
- 21/12/2019, derde e-mail aan [J.V.]: valorisatie van LIO-baan wordt verminderd van 12 naar 7 studiepunten + verzoek om Feedbackformulier-Synthese.
- 10/01/2020: herinneringsmail nadat de docenten op voorgaande mails geen reactie hadden ontvangen.
- 21/01/2020: telefonisch contact met [J.V.] met vraag naar het synthesesdocument. Hij gaf bij dit contact aan dat de evaluatie “*niet positief*” zou zijn.
- Op 06/02/2020 ontvingen de docenten een digitale, niet-ondertekende versie van het Feedbackformulier_Synthese. De docenten hebben dit dezelfde dag nog bezorgd aan de student.
- Twee weken later ontvingen de docenten dan het ondertekende origineel (poststempel 18 februari 2020). Op vraag van de student hebben zij dit ingescand en hem een kopie bezorgd.

Ten derde stelt de student de inhoud van de evaluatie door zijn mentor-coach in vraag. Dhr. [J.V.] geeft in zijn lesobservatieverslagen een score ‘onvoldoende’ voor de meeste criteria.

Hij herhaalt dit in zijn synthesesdocument. Deze evaluatie wordt in vraag gesteld door de student. Bij navraag door de beroepsinstantie blijkt dat de praktijkassistent [J.R.], onafhankelijk van dhr. [J.V.], tijdens de oefenles IVD biologie van de student tot gelijkaardige conclusies is gekomen.

De student beweert dat dhr. [J.V.] “*geen oplossingen*” heeft voorgesteld. Op basis van de observatieverslagen blijkt echter dat dhr. [J.V.] wel degelijke concrete suggesties doet: informeer je naar de beginsituatie van je leerlingen, geef hen structuur met een bordschema of een aanzet tot samenvatting, probeer de volgorde van het handboek te volgen, doceer minder, koppel terug naar je leerlingen zodat je kan controleren of ze je hebben begrepen, zorg voor een cursus, zorg voor voldoende plantjes, zorg voor loepen, laat de leerlingen zelf (organismen) determineren, los oefeningen niet op voor de leerlingen, los de oefeningen van tevoren wel zelf op zodat je problemen kunt voorzien en naar een strategie kunt zoeken (om één en ander op een bevattelijke wijze uit te leggen). De allergrootste werkpunten benoemt dhr. [J.V.] verder expliciet in zijn synthese: “*Het zich niet kunnen/willen aanpassen aan het niveau van de leerlingen is (...) een groot probleem. Hij heeft het ook zeer moeilijk met kritiek, ook al is deze opbouwend bedoeld. Heeft zijn visie en stelt die nauwelijks bij. De manifeste onwil om te verbeteren is zeer problematisch. Ik denk niet dat de lesgever geschikt is voor een loopbaan in het onderwijs.*”

De student voert verder aan dat “*drie van de vier lesevaluaties door de schoolmentor in september (hebben) plaatsgevonden.*” Een vierde bezoek gebeurde in november, “*maar dit was een wiskundeles*”. Echter, in het kader van een LIO-baan waarbij de oriënteringsstage en profileringsstage worden gevaloriseerd, vormt ook een les buiten de eigenlijke vakdidactiek een basis voor relevante didactische feedback. De opmerkingen die dhr. [J.V.] bij deze les maakt, zijn opnieuw terug te voeren tot een gebrek aan ondersteuning voor en betekenisvolle interactie met de leerlingen. Verder ontving de student op 7 februari 2020 tussentijdse feedback bij een eerste, tussentijdse versie van zijn LIO-map.

Op basis van het geheel van deze informatie besluit de beroepsinstantie dat de student voldoende werd begeleid tijdens zijn LIO-baan en bij de afwerking van zijn LIO-map.

Tot slot beweert de student dat hij een LIO-map van 12 studiepunten moest indienen, terwijl zijn LIO-baan slechts gevaloriseerd werd voor 7 studiepunten. Op 3 december 2019

informeerde prof. [A.P.] de student dat de valorisatie van de groeistage werd ingetrokken omdat “*je prestatie tijdens de oefenles onvoldoende was en we je ook geen les hebben zien geven op je school*”. De valorisatie van de oriënteringsstage en profileringsstage bleven behouden, wat impliceerde dat “*je nu een stagemap van 7 studiepunten zal moeten indienen*”. Stagebegeleider [J.R.] heeft daarop de inhoud van de LIO-map herbekeken en teruggebracht tot een map van 7 studiepunten, conform de richtlijnen in het vademecum voor de praktijkcomponent.

De beroepsinstantie merkt op dat op basis van het LIO-reglement de betrokken docenten de student eigenlijk een onvoldoende hadden kunnen geven voor zowel het luik ‘oriënteringsstage’ als het luik ‘profileringsstage’, wat volgens de beroepsinstantie wijst op een constructieve basishouding.

De beslissing op intern beroep dd. 27 februari 2020 werd bij aangetekend schrijven van 3 maart 2020 aan verzoeker overgemaakt. De beslissing op intern beroep dd. 28 juli 2020 werd bij aangetekend schrijven van 30 juli 2020 aan verzoeker overgemaakt.

Bij aangetekend schrijven van 14 augustus 2020 diende verzoeker een verzoekschrift in bij de Raad.

IV. Ontvankelijkheid – tijdigheid van het beroep

Standpunt van partijen

In haar *antwoordnota* stelt verwerende partij dat het intern beroep dat verzoeker heeft ingediend op 17 februari 2020 met betrekking tot het door hem behaalde resultaat voor ‘Intro vakdidactiek biologie’ in de eerste examenperiode van de eerste zitting 2019-2020, door de interne beroepsinstantie op 27 februari 2020 werd behandeld. De gemotiveerde beslissing van de interne beroepsinstantie werd aan verzoeker ter kennis gegeven bij aangetekende brief van 3 maart 2020, zijnde binnen een termijn van twintig kalenderdagen die ingaat de dag na deze waarop het intern beroep werd ingesteld, in toepassing van artikel 21.4.3 OER.

Het intern beroep dat verzoeker heeft ingediend op 17 juli 2020 met betrekking tot het door hem behaalde resultaat voor ‘Profileringsstage’ in de tweede examenperiode van de eerste

zittijd 2019-2020, werd door de interne beroepsinstantie op 27 juli 2020 behandeld. De gemotiveerde beslissing van de interne beroepsinstantie werd aan verzoeker ter kennis gegeven bij aangetekende brief van 30 juli 2020, zijnde binnen een termijn van twintig kalenderdagen die ingaat de dag na deze waarop het intern beroep werd ingesteld, in toepassing van artikel 21.4.3 OER.

Artikel 21.5.1 van het Onderwijs- en examenreglement van de Universiteit Antwerpen geeft, in toepassing van artikel II.294 Codex Hoger Onderwijs, de externe beroepsmogelijkheden weer:

“Na uitputting van het intern beroep kan de student tegen een beslissing van een examencommissie of een andere studievoortgangsbepaling beroep instellen bij de Raad voor betwistingen inzake studievoortgangsbepalingen (<http://onderwijs.vlaanderen.be/raad>). De student moet dit verzoekschrift indienen binnen een vervaltermijn van zeven kalenderdagen, die ingaat de dag na die van de kennisgeving van de beslissing van de interne beroepsprocedure. Indien een tijdige interne beroepsbeslissing uitblijft, moet de student dit verzoekschrift indienen binnen een vervaltermijn van zeven kalenderdagen, die ingaat de dag na het verstrijken van de termijn voor het meedelen van de interne beroepsbeslissing. De student bezorgt op hetzelfde ogenblik een kopie van het verzoekschrift per aangetekende brief aan de rector (adres: Rector Universiteit Antwerpen, Middelheimlaan 1, 2020 Antwerpen).”

Deze externe beroepsmogelijkheden staan weergegeven in zowel de aangetekende brief van 3 maart 2020 als de aangetekende brief van 30 juli 2020 die de beslissing van de interne beroepsinstantie van respectievelijk 27 februari 2020 m.b.t. ‘Intro vakdidactiek biologie’ en 27 juli 2020 m.b.t. ‘Profileringsstage’ ter kennis geven:

“Het staat u vrij om tegen deze beslissing beroep aan te tekenen bij de Raad voor betwistingen inzake studievoortgangsbepalingen, Hendrik Consciencegebouw, Koning Albert II laan 15, 1210 Brussel. Dit beroep dient u te verzenden bij ter post aangetekende brief, op straffe van onontvankelijkheid ondertekend, uiterlijk de zevende dag na de dag waarop aan u kennis werd gegeven van deze beslissing. Een kopie van dit schrijven moet terzelfder tijd bij aangetekend schrijven worden bezorgd aan de rector (adres: Rector Universiteit Antwerpen, Middelheimlaan 1, 2020 Antwerpen).”

Met zijn aangetekende brief van 14 augustus 2020 waarmee verzoeker zijn beroep bij de Raad wenst in te leiden, overschrijdt hij volgens verwerende partij bijgevolg zowel t.a.v. het resultaat voor ‘Intro vakdidactiek biologie’ als voor ‘Profileringsstage’ de externe beroepstermijn. Verwerende partij vraagt de Raad dan ook om het beroep van verzoeker niet ontvankelijk te verklaren.

In zijn *wederantwoordnota* stelt verzoeker dat hij van mevrouw [G.], juridisch adviseur van verwerende partij, heeft begrepen dat het verweerschrift van de onderwijsinstelling niet ondertekend hoeft te zijn. Het verweerschrift ‘voor de Universiteit Antwerpen’ is gedateerd op 3 september. Mevrouw [G.] zond dit verweerschrift echter al op 2 september naar het secretariaat van de Raad, met verzoeker in CC. De noodzaak aan postdateren is er niet, omdat er geen handtekening nodig is. Gezien verwerende partij in haar verweerschrift belang hecht aan datering, is deze vormfout volgens verzoeker illustratief en mogelijk is het verweerschrift niet te weerhouden in de procedure.

In punt 6 van het verweerschrift leest verzoeker het volgende: *“Het intern beroep dat verzoeker heeft ingediend op 17 juli 2020 met betrekking tot het door hem behaalde resultaat voor ‘Profileringsstage’ in de tweede examenperiode van de eerste zittijd 2019-2020 werd door de interne beroepscommissie op 27 juli 2020 behandeld. De gemotiveerde beslissing van de interne beroepscommissie werd aan verzoeker ter kennis gegeven bij aangetekende brief van 30 juli 2020, zijnde binnen een termijn van twintig kalenderdagen die ingaat de dag na deze waarop het intern beroep werd ingesteld, in toepassing van artikel 21.4.3 OER.”*

Mevrouw [G.] toont een verzendbewijs voor een aangetekende zending, met poststempel 30 juli. Verzoeker stelt dat hij deze aangetekende brief niet heeft ontvangen, hij heeft dus geen kennisgeving ontvangen. Hij heeft de informatie over de externe beroepsmogelijkheden dus ook niet ontvangen op dat moment. De termijn van 20 kalenderdagen liep tot zondag 16 augustus. Bij gebrek aan een kennisgeving heeft verzoeker noodzakelijkerwijze vrij lang gewacht, namelijk tot vrijdag 14 augustus. Volgens verzoeker had hij zelfs nog langer kunnen wachten, namelijk tot 7 kalenderdagen na de termijn van 20 kalenderdagen, maar hij wou de procedure niet langer dan nodig maken.

Verzoeker vond op Wikipedia informatie over de ontvangsttheorie, die stelt dat een verzonden document rechtsgeldig is zodra het in ontvangst is genomen: *“De ontvangsttheorie is een*

theorie binnen het recht die rechtsgeldigheid aan verzonden documenten en verklaringen toekent op het moment waarop deze in ontvangst zijn genomen. Dit betekent dat een partij die in rechte een beroep wil doen op de geldigheid van deze verklaring (meestal de verzender) zal moeten aantonen dat de verklaring is ontvangen. Dit betekent dat het bewijs van verzending onvoldoende is, in tegenstelling tot bij de verzendtheorie. Om deze reden wordt belangrijke post aangetekend of per koerier verzonden. Vereist is dan wel dat men een ontvangstbewijs kan tonen.” Over een aangetekende zending vond verzoeker op Wikipedia: “Door een getekend bewijs van ontvangst te overhandigen (in het geval van ‘aangetekend met handtekening retour’) kan de verzender dan aantonen dat de zending in ontvangst is genomen.”

Verzoeker stelt dat mevrouw [G.] op 2 september aan de Raad echter een afgiftebewijs (bewijs van afgifte aan Bpost) heeft gemaild. Op 4 september, na de termijn die de Raad voorzien heeft voor het indienen van het verweerschrift voor verwerende partij, bezorgt mevrouw [G.] verzoeker en het secretariaat van de Raad via e-mail een afleverbewijs, namelijk een uitprint van de tracking website van Bpost. Alhoewel dit bewijsstuk te laat komt voor deze procedure en ook geen handtekening voor ontvangst draagt, reageerde verzoeker hierop per e-mail toch als volgt: *“Uw bijlage beweert dat de aangetekende brief werd bezorgd op 31 juli om 09.42 uur. Ik was toen niet thuis. Ik was aan het werk. Ik voeg als bewijsstuk mijn contract toe als bijlage aan deze mail. Bpost geeft iedereen de mogelijkheid op te geven waar pakjes en aangetekende zendingen bezorgd moeten worden. Ik kan u medelen dat mijn pakjes en aangetekende zendingen bezorgd moeten worden in het postpunt ‘Comme chez nous’ op de Grote Baan in Melsele. Dat is een bijkomende bevestiging dat Bpost een fout heeft gemaakt, want uw bijlage zegt dat de zending bij mij thuis werd bezorgd. De registratie van de keuze van bezorgplaats is ook iets wat gecontroleerd kan worden bij Bpost. Echter lijkt het me sneller en efficiënter dat u klacht indient bij Bpost, dat recht hebt u namelijk zeker.”*

Verzoeker stelt dat hij hiermee dus tijdig (op 3 september) de kans gegeven heeft aan verwerende partij om bij Bpost klacht in te dienen binnen de termijn voorzien door de Raad, alsook bewijst dat hij de zending niet heeft ontvangen: hij was immers niet thuis (zie bijlage), noch is het bezorgpunt bij hem thuis. Verzoeker benadrukt dat het indienen van een klacht bij Bpost alleen maar door de verzender kan gebeuren, zoniet had hij zelf ook dit bewijsstuk opgevraagd en getoond aan de Raad.

Verzoeker wil graag opmerken dat, doordat verwerende partij in haar oorspronkelijk verweerschrift geen ontvangstdatum noemt, het stellen van zijn laattijdigheid zelfs niet mogelijk wordt voor verwerende partij. Als verwerende partij op 30 juli verzendt, en verzoeker op 14 augustus reageert, is hij in die hypothese niet ontegensprekelijk en met zekerheid te laat. Bpost garandeert immers geen bezorging binnen een aantal werkdagen, houdt de zending nog twee weken bij als ze niet wordt opgehaald en verzoeker heeft 7 kalenderdagen om extern beroep bij de Raad in te stellen. Verwerende partij heeft geen ontvangstdatum genoemd binnen de door de Raad toegekende termijn. Ter vergelijking: verwerende partij heeft zelf 13 dagen nodig gehad vanaf de brief van verzoeker van 17 juli, tot haar reactie gedateerd op 30 juli. Op 4 september heeft verzoeker mevrouw [G.] per e-mail gemeld dat hij geen reactie op zijn bezwaar van 17 juli ontvangen heeft. De reactie van verwerende partij d.d. 30 juli heeft verzoeker nu gevonden in het administratief dossier. Vervolgens gaat verzoeker in op de punten die volgens hem niet afdoende zijn beantwoord door verwerende partij.

Wat betreft zijn bezwaar voor “Introductie vakdidactiek biologie”, stelt verzoeker dat deze punten op SiSA gekomen zijn op 11 juli. Verzoeker ging ervan uit dat dit de datum van bekendmaking was. Verzoeker geeft ter informatie nog mee dat hij intussen de tweede zitting heeft afgelegd voor dit vak en dat hij hoopt in de tweede zitting te slagen.

In antwoord op beschikking 2020/011 van de Raad, verwijst *verzoeker* vooreerst naar zijn wederantwoordnota. Verzoeker wil hierbij opmerken dat Bpost niet onpartijdig is, want men heeft er belang bij dat er geen klachten zijn over de postbezorging. Los daarvan bevat het document van de dienst requisitory volgens verzoeker eigenlijk geen enkel bewijs dat hij de aangetekende zending heeft ontvangen. In het document stelt de dienst requisitory zelf dat het vermoedelijk de postbode is die getekend heeft. Er is met andere woorden geen enkele zekerheid over wie getekend heeft. De rubriek “naam ondertekenaar” is ook niet ingevuld. Ook de zinswending “vandaar dat de ondertekening niet overeen zou stemmen” is volgens verzoeker een met opzet onduidelijk gehouden bewoording. Het duidelijk standpunt van verzoeker is dat hij niet ondertekende. De handtekening lijkt niet eens op de zijne. Verzoeker was op dat moment niet thuis. Hij heeft eerder al aan de Raad een bewijsstuk daaromtrent bezorgd (interim-contract). Indien gewenst kan de Raad dit controleren bij het interimkantoor. Verzoeker is zeer verontwaardigd dat Bpost beweert dat de postbode hem thuis heeft aangetroffen, en zal een klacht indienen bij Bpost.

In de rubriek ID wordt gemeld dat de postbode verzoeker kent. Dat is mogelijk, maar verzoeker kent de postbode zeker niet. Hij laat zijn post bezorgen op het postpunt “Comme chez nous”, net omdat hij nooit thuis is als de postbode langskomt. Verzoeker stelt dat hij de postbode noch van naam, noch van gezicht kent. Verder mag hij er vanuit gaan dat voor een aangetekende zending gevraagd wordt de identiteitskaart te tonen. Het nummer van de identiteitskaart is bij weten van verzoeker deel van het ontvangstborderel. Hij vindt het onrustwekkend dat mensen die hij niet kent, voor hem op deze manier tekenen. Verzoeker merkt op dat Bpost in het document helemaal niets zegt over het feit dat de aangetekende zending moet bezorgd worden op het postpunt “Comme chez nous”. Dat is volgens verzoeker wel essentieel, want het postpunt is open gebleven tijdens de hele corona-periode, dus mits Bpost haar werk correct uitvoert, zijn de corona-maatregelen helemaal niet van tel. Nu misbruikt Bpost volgens verzoeker de corona-crisis om op de verkeerde plaats post te willen bezorgen. Ook wil verzoeker opmerken dat het document van Bpost geen behandelaar vermeldt. Het lijkt verzoeker toch niet meer dan netjes dat iemand verantwoordelijk is voor alles wat in het document staat. In het document van Bpost staat: *“In de rubriek ID heeft de postbode gemeld dat hij de klant kent. Dit houdt in dat hij de handtekening heeft gezet in het bijzijn van de klant.”* Dit is volgens verzoeker niet correct. Verzoeker stipt aan dat het niet de postbode is die meldt dat hij thuis was, maar de onbekende behandelaar, en deze doet dat zonder bronvermelding. Diezelfde behandelaar spreekt plots ook niet meer in de voorwaardelijke wijs over de persoon die tekende.

Samengevat stelt verzoeker dat hij niet thuis was toen de postbode langskwam, noch is het bezorgpunt bij hem thuis. Bpost heeft ook geen relevante bewijsstukken of informatie aangebracht die daaraan iets veranderen. Verzoeker vraagt dan ook dat de Raad ten gronde een beslissing zou nemen over de inhoud van zijn bezwaar.

In antwoord op beschikking 2020/011 van de Raad, wenst *verwerende partij* vooreerst op te merken dat de kennisgeving van de beslissing van de examencommissie van 27 juli 2020 wordt aangetoond door het door de post afgestempelde bericht van aangetekende zending, reeds bij het verweerschrift van verwerende partij bijgevoegd als bijlage 10. Dit bewijs werd bijgevolg binnen de door de Raad opgelegde termijn, namelijk uiterlijk 3 september 2020, door verwerende partij bij de ingediende stukken gevoegd en dus tijdig voorgelegd. Het

“track & trace”-bericht werd dus enkel bij wijze van bijkomende informatie, zowel ten aanzien van de Raad als ten aanzien van verzoeker, op 4 september 2020 toegestuurd.

Naar analogie met artikel 53bis van het Gerechtelijk Wetboek, wordt een aangetekende zending geacht te zijn ontvangen op de derde werkdag die volgt op de verzending ervan. Het betreft weliswaar een *weerlegbaar* vermoeden. Het “track & trace”-bericht geeft aan dat de aangetekende zending werd bezorgd, hetgeen ook door Bpost na bijkomend onderzoek bevestigd. Bpost stelt enkel dat verzoeker niet zelf heeft getekend, maar dat de postbode dit heeft gedaan of beter: heeft moeten doen, omwille van de door Bpost ingestelde maatregelen wegens de Covid 19-situatie. Het is dan ook niet verwonderlijk dat het de handtekening van de postbode zou zijn die op het ontvangstbericht staat. Dit betekent echter niet dat de verklaring van de postbode in twijfel moet worden getrokken.

Verzoeker *beweert* dat hij op 31 juli 2020 de aangetekende zending niet in ontvangst kon nemen, omdat hij niet thuis was omwille van het feit dat hij op dat ogenblik aan het werk zou zijn geweest. Verzoeker *bewijst* dit feit evenwel niet. Hij beperkt zich tot de verwijzing naar “een contract” dat zou moeten staven dat hij op dat ogenblik aan het werk was. Echter, het betrokken document waarnaar verzoeker verwijst, werd opgesteld door een interimkantoor, weliswaar aan verzoeker gericht, met daarin zijn werkplanning. Dit document is gedateerd op 27 juli 2020, dus *voorafgaand* aan de kwestieuze datum van 31 juli 2020, en bewijst dus geenszins dat verzoeker effectief aan het werk was op 31 juli 2020. Bovendien is dit document niet ondertekend. Voor zover de geadresseerde van een aangetekende zending, in dit geval verzoeker, er niet in slaagt het *bewijs* te leveren dat hij in de onmogelijkheid verkeerde de zending af te halen, wordt deze geacht ontvangen te zijn.

Het intern beroep van 17 februari 2020, door verzoeker ingediend tegen het resultaat behaald voor ‘Intro vakdidactiek biologie’, werd behandeld op 27 februari 2020. De gemotiveerde beslissing van de interne beroepsinstantie werd dus, binnen de door artikel 21.4.3 van het OER bepaalde termijn van 20 kalenderdagen, aan verzoeker ter kennis gegeven (per aangetekende brief van 3 maart 2020). Deze beslissing wordt door verzoeker pas in zijn verzoekschrift van 14 augustus 2020 voor de Raad betwist, en dus niet binnen de door artikel 21.5.1 van het OER voorziene termijn van 7 kalenderdagen, zodat het verzoek volgens verwerende partij als laattijdig en bijgevolg niet ontvankelijk moet worden beschouwd.

Het intern beroep van 16 juli 2020, door verzoeker ingediend tegen het resultaat behaald voor ‘Profileringsstage’, werd behandeld op 27 juli 2020. De gemotiveerde beslissing van de interne beroepsinstantie werd dus, eveneens binnen de termijn van 20 kalenderdagen, aan verzoeker ter kennis gegeven (brief van 30 juli 2020; aangetekende zending met postdatum 31 juli 2020). Deze beslissing wordt door verzoeker pas in zijn verzoekschrift van 14 augustus 2020 voor de Raad betwist, en dus niet binnen de door artikel 21.5.1 van het OER voorziene termijn van 7 kalenderdagen, zodat het verzoek als laattijdig en bijgevolg niet ontvankelijk moet worden beschouwd.

De externe beroepsmogelijkheden staan weergegeven in zowel de aangetekende zending van 3 maart 2020 als de aangetekende zending van 31 juli 2020. Verzoeker wist dus of behoorde minstens te weten welke de termijnen zijn waarbinnen de rechtspleging kan of moet worden gevoerd. Verzoeker betwist alvast niet dat hij de aangetekende zending van 3 maart 2020 heeft ontvangen. Die ontvangst staat dus onomstotelijk vast. Bijgevolg is het beroep voor de Raad ten aanzien van het resultaat voor ‘Intro vakdidactiek biologie’ in elk geval laattijdig. Voor zover verzoeker meent te kunnen aantonen door middel van een interim-timesheet dat hij op 31 juli 2020 niet aanwezig zou zijn geweest op het aangegeven adres, moet worden opgemerkt dat een document opgesteld op 27 juli 2020 bezwaarlijk een bewijs kan vormen voor een eventuele afwezigheid op 31 juli 2020. Bijgevolg bewijst verzoeker niet dat hij op de dag van de aanbidding van de aangetekende zending niet aanwezig was. Uit het onderzoek dat door Bpost werd gevoerd, staat onomstotelijk vast dat de zending van 31 juli 2020 in ontvangst is genomen, en dat ook het beroep voor de Raad ten aanzien van het resultaat voor ‘Profileringsstage’ laattijdig is, zodat het standpunt van verwerende partij ongewijzigd blijft, namelijk dat het beroep van verzoeker niet ontvankelijk is.

Beoordeling

a) De beslissing inzake ‘Intro vakdidactiek biologie’

De Raad onderzoekt vooreerst de ontvankelijkheid van het beroep bij de Raad.

Artikel II.294, §1 van de Codex Hoger Onderwijs luidt als volgt:

“De beroepen bij de Raad worden ingesteld binnen een vervaltermijn van 7 kalenderdagen, die ingaat de dag na die van kennisgeving van de in artikel II.284, eerste lid bedoelde beslissing.”

Een verzoekschrift bij de Raad moet, wil het ontvankelijk zijn, dus worden ingesteld binnen de termijn van zeven kalenderdagen na kennisgeving van de bestreden beslissing.

In casu diende verzoeker reeds op 17 februari 2020 intern beroep in tegen zijn score voor ‘Intro vakdidactiek biologie’. Op 27 februari 2020 werd zijn intern beroep vervolgens als ongegrond afgewezen. Middels aangetekend schrijven van 3 maart 2020 werd deze interne beroepsbeslissing aan verzoeker bezorgd (zie bijlage 6 van verwerende partij). De termijn van zeven kalenderdagen om extern beroep aan te tekenen, begint te lopen de dag na die van de kennisgeving van de beslissing op intern beroep.

Verzoeker diende evenwel pas op 14 augustus 2020 (datumstempel aangetekende zending) een verzoekschrift in bij de Raad tegen deze beslissing op intern beroep, wat het beroep bij de Raad *prima facie* manifest laattijdig maakt.

Naar het oordeel van de Raad blijkt *in casu* uit het dossier dat er geen sprake is van een overmachtssituatie, waardoor de normale uitoefening van het beroepsrecht zou worden uitgehouden.

Het extern beroep van 14 augustus 2020 werd, wat de beslissing inzake ‘Intro vakdidactiek biologie’ betreft, derhalve niet tijdig binnen de zeven kalenderdagen na de kennisgeving van de beslissing op intern beroep ingesteld.

Het beroep is wat dit betreft dan ook niet ontvankelijk.

b) De beslissing inzake ‘Profileringsstage’

De Raad onderzoekt, ook wat de bestreden beslissing inzake de ‘Profileringsstage’ betreft, vooreerst de ontvankelijkheid van het beroep bij de Raad.

Artikel II.294, §1 van de Codex Hoger Onderwijs luidt als volgt:

“De beroepen bij de Raad worden ingesteld binnen een vervalt termijn van 7 kalenderdagen, die ingaat de dag na die van kennisgeving van de in artikel II.284, eerste lid bedoelde beslissing.”

Een verzoekschrift bij de Raad moet, wil het ontvankelijk zijn, dus worden ingesteld binnen de termijn van zeven kalenderdagen na kennisgeving van de bestreden beslissing.

In casu werd verzoeker blijkens het dossier in kennis gesteld van de bestreden beslissing op intern beroep per aangetekend schrijven (zie bijlage 10 van verwerende partij). Nazicht via de webtracker van Bpost leert dat de bestreden beslissing bij verzoeker aan huis werd afgeleverd op 31 juli 2020.

De beroepstermijn van zeven kalenderdagen om extern beroep aan te tekenen begint te lopen de dag na die van de kennisgeving (zijnde de eerste aanbieding van de aangetekende zending op het adres van de bestemming door de postdiensten, *in casu* op 31 juli 2020) van de beslissing op intern beroep, *in casu* vanaf 1 augustus 2020, om te verstrijken op vrijdag 7 augustus 2020.

Verzoeker diende evenwel pas op 14 augustus 2020 (datumstempel aangetekende zending) een verzoekschrift in bij de Raad tegen de beslissing op intern beroep.

Naar het oordeel van de Raad blijkt *in casu* uit het dossier dat er geen sprake is van een overmachtssituatie, waardoor de normale uitoefening van het beroepsrecht zou worden uitgesteld. De Raad wijst er met name op dat verzoeker geen afdoend bewijs bijbrengt voor zijn bewering dat hij de aangetekende zending houdende de bestreden beslissing niet zou hebben ontvangen, omdat hij op dat ogenblik niet thuis was. Verzoeker voegt louter een weekcontract van het uitzendkantoor toe, wat niet bewijst dat hij op 31 juli 2020 effectief niet thuis was. De webtracker en de informatie van Bpost tonen daarentegen met zekerheid aan dat de aangetekende zending wel degelijk op 31 juli 2020 aan huis werd afgeleverd bij verzoeker. Uit de bijkomende informatie van Bpost blijkt dat de postbode, gelet op de coronamaatregelen en conform de procedure ter zake, vermoedelijk zelf heeft getekend in aanwezigheid van de bestemming. In de rubriek “ID” heeft de postbode gemeld dat hij verzoeker kent. De Raad ziet geen reden om hieraan te twijfelen, gezien dit ook overeenstemt met de informatie via de webtracker.

In zoverre verzoeker aanvoert dat hij zijn post laat bezorgen in een postpunt, overweegt de Raad dat dergelijke werkwijze niet van toepassing is voor een aangetekende zending. Deze wordt immers steeds door de postbode aangeboden aan de geadresseerde op het adres vermeld op de zending. Dit kan niet gewijzigd worden. De Raad stelt verder ten overvloede dat het wettelijk vermoeden waarnaar verzoeker in zijn wederantwoordnota lijkt te verwijzen, een weerlegbaar vermoeden betreft. *In casu* wordt dit niet toegepast, omdat de effectieve precieze datum van eerste aanbieding - namelijk 31 juli 2020 - via webtracker met zekerheid kan worden vastgesteld.

De Raad merkt nog op dat er geen rekening kan worden gehouden met de documenten of argumenten die verzoeker heeft overgemaakt na de door de Raad in zijn beschikking bepaalde uiterste termijn van 12 november 2020 om 18u00. Deze argumenten worden om die reden dan ook uit de debatten geweerd.

Naar het oordeel van de Raad staat het vast dat de aangetekende zending houdende de bestreden beslissing op intern beroep wel degelijk op 31 juli 2020 bij verzoeker aan huis, in zijn aanwezigheid, werd afgeleverd.

Het extern beroep van 14 augustus 2020 werd derhalve niet tijdig binnen de zeven kalenderdagen na de kennisgeving van de beslissing op intern beroep ingesteld.

Het beroep is niet ontvankelijk, zodat de Raad zich niet verder over de grond van de zaak kan buigen.

BESLISSING

De Raad verwerpt het beroep.

Dit arrest is uitgesproken te Brussel, in openbare terechtzitting van 19 november 2020, door de Raad voor betwistingen inzake studievoortgangsbepalingen, IIe Kamer, samengesteld uit:

Bertel De Groote,	kamervoorzitter
Jan Geens	bestuursrechter – bijzitter

Henri Verhaaren	bestuursrechter – bijzitter
bijgestaan door	
Freya Gheysen	secretaris

De secretaris

De voorzitter

Freya Gheysen

Bertel De Groote

Tegen dit arrest is een beroep bij de Raad van State mogelijk overeenkomstig artikel 14, § 2 van de gecoördineerde wetten op de Raad van State en het Koninklijk Besluit van 30 november 2006 tot vaststelling van de cassatieprocedure bij de Raad van State. Dit beroep dient schriftelijk en aangetekend te gebeuren binnen de dertig dagen na kennisgeving van deze beslissing en ondertekend te zijn door een advocaat. Bij het beroep moeten zijn gevoegd een kopie van het aangevochten arrest, de bijgevoegde stukken dienen genummerd en geïnventariseerd te zijn, en zes eensluidend verklaarde afschriften van het beroep.

Zitting van 2 oktober 2020

Arrest nr. 5.958 van 2 oktober 2020 in de zaak 2020/290

In zake: Katrien LIEVENS
                  woonplaats kiezend te 2400 Mol
                  Feynend 36

                  tegen:

                  UC LEUVEN
                  woonplaats kiezend te 3001 Heverlee
                  Geldenaaksebaan 335

I. Voorwerp van de vordering

Het beroep, ingesteld op 31 augustus 2020, strekt tot nietigverklaring van de beslissing van de interne beroepscommissie van UC Leuven van 21 augustus 2020 waarbij het intern beroep van verzoekster ongegrond wordt verklaard en (i) het examencijfer ‘NA’ voor het opleidingsonderdeel ‘OOD25: Overalltoets’, (ii) het examencijfer ‘NG’ voor het opleidingsonderdeel ‘Medische en heelkundige zorg 2 stage’, (iii) het examencijfer ‘GR’ voor het opleidingsonderdeel ‘Medische en heelkundige zorg 2 theorie’ en (iv) het examencijfer ‘NA’ voor het opleidingsonderdeel ‘OOD28: Anatomie en fysiologie 2’ wordt bevestigd.

II. Verloop van de rechtspleging

Verwerende partij heeft een antwoordnota ingediend.

De partijen zijn opgeroepen voor de terechtzitting, die heeft plaatsgevonden op 2 oktober 2020.

Voorzitter van de Raad Jim Deridder heeft verslag uitgebracht.

De heer Stef Coomans, die verschijnt voor de verwerende partij, is gehoord.

III. Feiten

Verzoekster is in het academiejaar 2019-2020 ingeschreven in de opleiding ‘Bachelor in de verpleegkunde’.

In het tweede semester neemt verzoekster voor een aantal opleidingsonderdelen niet deel aan het examen.

De proclamatie heeft plaats op 25 juni 2020.

Op 2 juli 2020 dient verzoekster het volgend intern beroep in:

“[...]

Het betreft de beslissing en definitieve vaststelling van de resultaten betreffende de tweede examenkans 2019-2020, waarin beslist werd dat verzoekster niet geslaagd is voor de volgende onderdelen:

- OOD25: Overalltoets NA
- Medische en heelkundige zorg 2 stage NG
- Medische en heelkundige zorg 2 theorie GR
- OOD28: Anatomie en fysiologie 2 NA

Hoewel verzoekster nog een inhaalexamen diende af te leggen op 26.06.2020 aldus na 25.06.2020, het moment waarop haar punten werden gepubliceerd, stonden haar punten toch al online. Dit kan niet aangezien zij nog een examen diende af te leggen. Verzoekster kan zich niet verzoenen met deze beslissing en wenst hiertegen dan ook intern beroep aan te tekenen.

I. Ontvankelijkheid

[...]

II. Feitelijke omstandigheden

In de academiejaren 2015-2016, 2016-2017, 2017-2018 volgde verzoekster een opleiding ziekenhuisverpleegkunde aan de Thomas More Kempen - Campus Lier. Verzoekster slaagde voor het grootste deel van de opleidingsonderdelen die ze heeft opgenomen. Belangrijk hierbij is dat ze voor de opleidingsonderdelen ‘klinisch onderwijsfase 1/2/3’ (een groot deel) al haar stage-uren heeft afgewerkt. In totaal betreft het hier 56 studiepunten (13 + 18 + 25). Zij diende dus enkel nog de theorievakken af te leggen.

In het academiejaar 2018-2019 dient verzoekster, gelet op haar precaire financiële situatie als alleenstaande, haar opleiding te onderbreken om haar financieel gezien terug in de positie te stellen om haar studietraject te vervolledigen.

Vervolgens, in het academiejaar 2019-2020, beslist ze om haar studies te hervatten aangezien ze opnieuw financiële middelen heeft om de studies te bekostigen. Ze beslist om haar studies te volbrengen aan de UC Leuven, campus Leuven.

Verzoekster kan zich niet verzoenen met haar examencijfers en een aantal (mogelijk) materiële vergissingen die nog niet werden aangepast.

III. Bezwaren

a) Algemeen

Het schoolbestuur dient bij het nemen van een beslissing te handelen overeenkomstig de algemene beginselen van behoorlijk bestuur. De bestreden beslissing is tot stand gekomen op een wijze waarbij de volgende beginselen in het gedrang zijn.

Het zorgvuldigheidsbeginsel houdt in dat het bestuur zijn beslissing op zorgvuldige wijze moet voorbereiden. Dit impliceert dat de beslissing dient te steunen op een zorgvuldige feitenvinding en een nauwgezette belangenafweging zodat het bestuur op basis van een afdoend en volledig onderzoek van het concrete geval tot zijn besluit komt. De zorgvuldigheid verplicht het bestuur onder meer om zorgvuldig te werk te gaan bij de voorbereiding van de beslissing en ervoor te zorgen dat de feitelijke en juridische aspecten van het dossier deugdelijk geïnventariseerd en gecontroleerd worden, zodat het bestuur met kennis van zaken kan beslissen (RvS 22 maart 2010, nr. 202.182).

Verder is er sprake van een schending van het redelijkheidsbeginsel, wanneer een beslissing steunt op feitelijk juiste en rechtens relevante motieven, maar er een kennelijke wanverhouding bestaat tussen die motieven en de inhoud van de beslissing (RvS 5 april 2013, nr. 223.111).

De materiële motiveringsplicht houdt in dat er voor elke bestuurshandeling rechtens aanvaardbare motieven moeten bestaan. Dit betekent onder meer dat die motieven steunen op werkelijk bestaande en concrete feiten die relevant zijn en met de vereiste zorgvuldigheid door het bestuur werden vastgesteld (RvS 29 augustus 2016, nr. 235.644). Een beslissing kan slechts rechtsgeldig worden genomen op grond van vaststaande en behoorlijk bewezen feiten. Die feiten moeten blijken uit het administratief dossier. De bestreden beslissing mist dan ook een deugdelijke materiële grondslag, wanneer zij niet met de vereiste zorgvuldigheid tot stand is gekomen (RvS 5 januari 2012, nr. 217.120).

b) Publicatie examencijfers voordat verzoekster alle examens heeft afgelegd – materiële vergissingen

De foutieve resultaten van verzoekster werden reeds op 25.06.2020 gepubliceerd via het online platform. Nochtans werden de resultaten van verzoekster normaliter pas vandaag, op 02.07.2020 online gepubliceerd. Strikt genomen dient verzoekster aldus al op 02.07.2020 een beroep in te dienen aangezien de publicatie van de resultaten geldt als startdatum voor het indienen van een beroep.

Verzoekster heeft moeten vaststellen dat er een aantal materiële vergissingen zijn gebeurd. Verzoekster heeft hiervoor op 01.07.2020 (middag) de UC Leuven gecontacteerd maar mondeling werd haar uitgelegd dat, gelet op de drukke agenda, het niet mogelijk was deze vergissingen aan te passen. Het spreekt voor zich dat verzoekster die materiële vergissingen wil aangepast zien en hieromtrent zekerheid wil.

De vakken OOD25: Overalltoetsen en OOD28: Anatomie en fysiologie 2 werden gequoteerd als zijnde 'NA' (niet afgelegd) terwijl verzoekster hiervoor wel degelijk een gewettigde reden had om afwezig te zijn. Verzoekster heeft de doktersattesten wel

degelijk conform het examenreglement opgeladen via intranet. Die quoteringen moeten aangepast worden naar 'GR' (gewettigde reden).

Verder zou verzoekster op 26.06.2020 haar inhaalexamen gemaakt moeten hebben (omwille van ziekte werd dit uiteindelijk niet afgelegd) maar op 25.06.2020 stond er al een resultaat ingevuld. Ook dit dient te worden aangepast.

c) Geen correcte inschatting uitzonderlijke omstandigheden

Verzoekster kan uitzonderlijke omstandigheden aantonen en de UC Leuven heeft hier niet voldoende rekening mee gehouden. Nochtans moet het uiteindelijke examencijfer steunen op een zorgvuldige feitenvinding en een nauwgezette belangenafweging zodat het bestuur op basis van een afdoend en volledig onderzoek van een concreet geval tot zijn besluit kan komen. De motieven moeten steunen op werkelijke en concrete feiten die de uiteindelijke beoordeling dan ook kunnen verantwoorden.

Dit is niet gebeurd.

Volgende uitzonderlijke omstandigheden kunnen reeds worden toegelicht:

- Verzoekster deed in september 2019 een aanvraag voor een studieprogramma. Toch is zij pas in de week van 4 november 2019 effectief kunnen starten met de opleiding aangezien de inschrijving maar niet in orde geraakt. Verzoekster had al die tijd geen toegang tot intranet en het online leerplatform Toledo. (Pas op het einde van de week van 4 november 2019 had zij hier toegang toe.) Vanzelfsprekend kon zij nog niet beschikken over de cursussen en handboeken tijdens de eerste week van haar opleiding. Meteen na de tweede week dat zij de opleiding genoot ving haar stage aan;
- Verzoekster heeft al op de Thomas More hogeschool haar stages afgelegd en diende deze in principe niet opnieuw te herhalen bij de UC-Leuven. Verzoekster heeft opgevangen dat de reden hiertoe mogelijks bestaat in de financiële tegemoetkoming die de UC-Leuven ontvangt per student die bij het UZ-Leuven stage loopt;
- Om de opleiding op de Thomas More hogeschool te vervolledigen diende zij nog 23 studiepunten te behalen. Bij de UC-Leuven diende zij maar liefst 51 studiepunten te behalen;
- De stage die verzoekster diende te lopen lag zeer ver van haar woonplaats (Mol). Ondanks beloftes van de UC-Leuven om haar een stageplaats dicht bij huis te geven diende zij iedere dag maar liefst 150km af te leggen om op haar stageplaats te geraken. Het moet niet verbazen dat zij dagelijks een groot aantal uren in de auto heeft doorgebracht om enkel maar op haar stageplek te geraken. Financieel gezien heeft dit ook een grote impact gehad. Verzoekster dient volledig zelf in te staan voor haar financiën daar zij alleenstaande is. Wekelijks diende zij te gaan tanken en de onderhoudskosten aan haar auto zijn, gelet op de vele kilometers die zij maakte, serieus opgelopen. Voor verzoekster was het onmogelijk om het openbaar vervoer te gebruiken om haar stageplaats te bereiken;
- Verzoekster heeft aan de studentencoördinatie laten weten niet over een auto te beschikken en dat het voor verzoekster zo goed als onmogelijk was om zich opnieuw naar Leuven te verplaatsen. Verzoekster had perfect stage kunnen lopen in het ziekenhuis te Turnhout;
- Ondanks het gegeven dat de UC-Leuven op de hoogte was van haar penibele financiële situatie heeft zij hier op geen enkel moment rekening mee gehouden;
- Verzoekster is voor haar eerste stageblok maar één week op voorhand ingelicht over de locatie van haar stageplaats en de tweede stageblok pas anderhalve week op voorhand. Door de coronamaatregelen werd haar stage in de tweede blok zelfs met één week vervroegd.

- Ondanks verschillende beloftes om haar een stageplaats aan te bieden dicht bij haar woonplaats kreeg zij een stageplaats toegewezen in Leuven;
- Verzoekster is in allerijl op zoek moeten gaan naar een gekeurde wagen om haar stageplek te bereiken;
- Voor de groepsopdracht in het domein Vrouw, kind, ouderschap heeft verzoekster, zonder enige reden, deze opdracht zelfstandig moeten maken. Voor andere studenten betrof dit een groepswerk. Verzoekster diende dit alleen te doen;

Verzoekster wijst bovendien op de gewijzigde regelgeving die enkele jaren geleden, in haar nadeel, is ingevoerd. De Beroepscommissie zal wel op de hoogte zijn van het Besluit van de Vlaamse Regering tot uitbreiding van de studieomvang van de professioneel gericht bacheloropleiding bachelor in de verpleegkunde in het hoger onderwijs in Vlaanderen. Dit Besluit werd goedgekeurd op 15.07.2016. De studieomvang werd uitgebreid van 180 naar 240 studiepunten.

Verzoekster heeft in het academiejaar 2018-2019, genoodzaakt door financiële moeilijkheden voor het bekostigen van haar opleiding, haar opleiding even ‘on hold’ gezet om er financieel gezien terug bovenop te geraken. Verzoekster heeft, in het licht van de gewijzigde regelgeving waarvan zij niet op de hoogte was, eigenlijk één jaar verloren. In een normale situatie zou het geen probleem zijn om de stages opnieuw te voldoen in het volgende academiejaar. Gelet op de gewijzigde regelgeving lijkt het in principe niet mogelijk om de stages in het academiejaar 2020-2021 te volbrengen aangezien zij dan onder het nieuwe (240 studiepunten) systeem zou vallen. Voor verzoekster zou dit betekenen dat zij 60 studiepunten extra moet opnemen EN haar stages waarop zij een onvoldoende behaalde in het academiejaar 2019.2020 opnieuw moet doen. Dit zou voor haar betekenen dat zij minimaal anderhalf jaar kwijt is. Financieel gezien kan zij dit zeker en vast niet aan. Het spreekt voor zich dat het emotionele aspect niet over het hoofd mag worden gezien.

Verzoekster meent, gelet op bovengenoemde omstandigheden, beroep te kunnen doen op een gunst vanuit de opleiding.

d) Voorbehoud argumenten

Verzoekster en haar advocaat hebben het gehele administratieve dossier nog niet kunnen inkijken en maken een voorbehoud zodat later te ontwikkelen argumenten nog kunnen worden uiteengezet. Deze argumentatie zal via email nog worden overgemaakt en maakt integraal deel uit van huidig beroepsschrift.

e) Uitzonderlijke toestemming

Verzoekster wenst de UC Leuven te onderzoeken of het mogelijk is om haar, gelet op uitzonderlijke omstandigheden, uitzonderlijk toestemming te verlenen om haar opleiding alsnog te vervolledigen in het 180 studiepuntensysteem. Mogelijks zal verzoekster zich nog richten tot de Commissie voor Uitzonderingen.

IV. Verzoek tot horen

Overeenkomstig artikel 85 van het onderwijs- en examenreglement wenst verzoekster, in het bijzijn van haar advocaat, te worden gehoord door de Interne Beroepscommissie.

V. Mogelijkheid tot afstand van huidig beroep

Verzoekster wenst er de Interne Beroepscommissie op te wijzen dat huidig beroepsschrift is ingesteld ter vrijwaring van haar rechten. Op het moment van indiening van het beroepsschrift was de UC Leuven nog in de mogelijkheid om een aantal materiële vergissingen recht te zetten. Verzoekster heeft bovendien de indruk dat de UC Leuven constructief wil meedenken, gelet op de uitzonderlijke omstandigheden waarin verzoekster verkeerd. Verzoekster zal afstand doen van huidig beroep indien er tot een redelijke oplossing kan worden gekomen.”

De interne beroepscommissie behandelt dit beroep in zitting van 21 augustus 2020 en komt tot de volgende beslissing:

“[...]

Voorwerp van beroep

Betwist resultaat: GR inzake Opleidingsonderdeel (OPO): MBV29A Overall toets van 3 studiepunten

Betwist resultaat: GR inzake Opleidingsonderdeel (OPO): MVW29A Anatomie en fysiologie 2 van 3 studiepunten

Betwist resultaat: NG inzake Opleidingsonderdeel (OPO): MBV52S Medische en heelkundige zorg 2 stage van 8 studiepunten

Betwist resultaat: GR inzake Opleidingsonderdeel (OPO): MBV52T Medische en heelkundige zorg 2 theorie van 9 studiepunten

Opleiding: PBA Verpleegkunde, in afbouw (Leuven)

Tolerantiekrediet: 5 studiepunten

Studie-efficiëntie: 56 %

Datum bekendmaking examenresultaten: 25/06/2020

Datum schriftelijke mededeling (kennisgeving) van beslissing: 25/06/2020

Verzoek tot intern beroep ingediend via mail van 2/07/2020.

SITUATIESCHETS

De studente dient bezwaar in tegen het toegekende resultaat voor MBV29A Overall toets. De ECTS-fiche vermeldt het volgende over dit opleidingsonderdeel:

[...]

De studente dient bezwaar in tegen het toegekende resultaat voor MVW29A Anatomie en fysiologie 2. De ECTS-fiche vermeldt het volgende over dit opleidingsonderdeel:

[...]

De studente dient bezwaar in tegen het toegekende resultaat voor MBV52S Medische en heelkundige zorg 2 stage. De ECTS-fiche vermeldt het volgende over dit opleidingsonderdeel:

[...]

De studente dient bezwaar in tegen het toegekende resultaat voor MBV52T Medische en heelkundige zorg 2 theorie. De ECTS-fiche vermeldt het volgende over dit opleidingsonderdeel:

[...]

STANDPUNT VAN DE STUDENTE

De studente legt verschillende argumenten voor aan de Interne Beroepscommissie. Samengevat komen haar argumenten op het volgende neer:

- Materiële vergissingen in het studentendossier.
- Geen correcte inschatting van uitzonderlijke omstandigheden.
- Schending beginselen behoorlijk bestuur.
- Inzage in het administratief dossier.
- Verzoek tot horen.
- Voorbehoud argumenten.

BEOORDELING VAN HET BEROEP ONTVANKELIJKHEID VAN HET BEROEP

[...]

BEVOEGDHEID VAN DE INTERNE BEROEPSCOMMISSIE

De studente dient intern beroep in tegen de beslissing waarbij zij voor volgende OPO volgende scores toegekend kreeg:

- GR inzake Opleidingsonderdeel (OPO): MBV29A Overall toets van 3 studiepunten.
- GR inzake Opleidingsonderdeel (OPO): MVW29A Anatomie en fysiologie 2 van 3 studiepunten.
- NG inzake Opleidingsonderdeel (OPO): MBV52S Medische en heelkundige zorg 2 stage van 8 studiepunten.
- GR inzake Opleidingsonderdeel (OPO): MBV52T Medische en heelkundige zorg 2 theorie van 9 studiepunten.

Deze beslissingen zijn studievoortgangsbepalingen. De Interne Beroepscommissie is bevoegd om het interne beroep tegen deze studievoortgangsbepalingen te beoordelen.

De studente maakte geen gebruik van het recht van inzage (artikel 61 van het Onderwijs- en Examenreglement van UC Leuven-Limburg).

De Interne Beroepscommissie heeft de opleiding gevraagd een bemiddeling te organiseren. Dit bemiddelingsgesprek vond plaats op 6/7/2020. De studente wenste de beroepsprocedure verder te zetten na dit bemiddelingsgesprek.

GEGRONDHEID VAN HET BEROEP

Over de materiële vergissingen

De studente stelt, met betrekking tot de bekendmaking van haar resultaten, enkele materiële vergissingen vast. Voor de OPO MBV29A Overall toets en MVW29A Anatomie en fysiologie 2 kreeg zij een 'NA' toegekend terwijl zij wel degelijk gewettigd afwezig was en de noodzakelijke medische attesten conform de reglementaire bepalingen heeft overgemaakt aan de hogeronderwijsinstelling. De Interne Beroepscommissie kijkt naar de examencijfers van de studente op het KU Loket en stelt

vast dat de studente voor de OPO MBV29A Overall toets en MVW29A Anatomie en fysiologie 2 een ‘GR’ toegekend kreeg:

[...]

De Interne Beroepscommissie kijkt ter zake ook naar artikel 44 van het Onderwijs- en Examenreglement van UC Leuven-Limburg:

.../20	=	een geheel getal op /20
G	=	geslaagd
NG	=	Niet geslaagd
0/20	=	de student is aanwezig op het examen en zijn prestaties worden beoordeeld met een 0/20
GR	=	geen resultaat: de student is gewettigd afwezig op het examen
NA	=	niet afgelegd: de student is niet-gewettigd afwezig op het examen of de student leverde de opdracht niet of laattijdig in
OR	=	Onregelmatigheid: de student kreeg een sanctie van de examencommissie voor een onregelmatigheid

De studente stelt bovendien dat, hoewel zij nog een inhaalexamen diende af te leggen d.d. 26/6/2020, haar resultaten reeds werden gepubliceerd d.d. 25/6/2020. Dit kan niet volgens de studente, daar zij nog een examen diende af te leggen.

De Interne Beroepscommissie stelt vast dat de studente niet aangeeft op welk inhaalexamen zij precies doelt. Bovendien geeft de studente in haar schrijven ten aanzien van de Interne Beroepscommissie aan dat zij, omwille van ziekte, uiteindelijk dit inhaalexamen niet afgelegd heeft.

De studente stelt dat de resultaten reeds op 25/6/2020 werden gepubliceerd, terwijl zij normaliter pas d.d. 2/7/2020 worden gepubliceerd.

De studente lijkt met de bewoordingen “Nochtans werden de resultaten van verzoekster normaliter pas vandaag, op 02.07.2020 online gepubliceerd” aan te geven dat de datum van 2/7/2020 aan haar meegedeeld zou zijn geweest als de wezenlijke datum van de bekendmaking van de resultaten. De Interne Beroepscommissie doet ter zake navraag en ontvangt van de opleiding volgend bericht:

Op 18 06 2020 werd volgend bericht op intranet gepost voor studenten verpleegkunde door de opleiding
18.06.2020
Data examencommissies / punten
Bekendmaking / inzage (bachelor verpleegkunde (campus GHB))
Beste studenten
Gezien we vragen krijgen rond de data van de examencommissies, [bekendmaking] resultaten en inzake geven we hieronder de concrete data nog even mee van toepassing voor de bachelor verpleegkunde (campus Gasthuisberg)
Voor starters (meestal fase 1 studenten) en afstudeerders
<ul style="list-style-type: none">
▪ Examencommissie op woensdag 24 juni 2020
▪ Bekendmaking resultaten op donderdag 25 juni 2020 (vanaf 18u start de vrijgave gedurende enkele uren)
▪ Inzagerecht op vrijdag 26 juni 2020 vanaf 10u (inschrijfmogelijkheid volgt)
Voor onderweggers (fase 2/3) en afstudeerders (die nog stages liepen na 24/06/2020)
<ul style="list-style-type: none">
▪ Examencommissie op woensdag 24 juni 2020
▪ Bekendmaking resultaten op donderdag 2 juli 2020 (vanaf 18u start de vrijgave gedurende enkele uren)
▪ Inzagerecht op vrijdag 3 juli 2020 vanaf 10u (inschrijfmogelijkheid volgt)

Vriendelijke groeten
Team verpleegkunde

De Interne Beroepscommissie stelt vast dat de volgende data aan de studenten werden meegedeeld inzake de bekendmaking van de resultaten: 25 juni 2020 en 2 juli 2020. De Interne Beroepscommissie wijst in het verlengde hiervan naar artikel 48 van het Onderwijs- en Examenreglement van UC Leuven-Limburg:

Artikel 48 Aantal beraadslagingen

De examencommissie komt per examenperiode of examenblok minstens één keer samen.

De Interne Beroepscommissie leest volgende passage uit een mededeling van de opleiding t.a.v. de studenten:

Belangrijke informatie voor studenten na de examens

Examenresultaten

Voor campus Gasthuisberg worden de examenresultaten van de tweede examenperiode (juni) vrijgegeven op:

- Donderdag 25 juni tussen 18u00 en 22u00 (Voedings- en dieetkunde, Mondzorg en Verpleegkunde (starters en afstudeerders))
- Donderdag 2 juli tussen 16u00 en 20u00 (Biomedische laboratoriumtechnologie, Chemie, Vroedkunde, Verpleegkunde (onderweggers), banaba's en postgraduat)

Je ontvangt een mail van zodra je punten beschikbaar zijn. Het heeft geen zin om vroeger je studievoortgangsdossier te raadplegen of om te bellen naar de campus van je opleiding. Wacht tot de mail binnenloopt en ga dan kijken.

Inzagerecht

De Interne Beroepscommissie stelt bijgevolg vast dat de studenten per mail op de hoogte worden gebracht van het verschijnen van hun resultaten op het online platform KU Loket.

Van de opleiding ontvangt de Interne Beroepscommissie volgende toelichting inzake de samenkomst van de twee Examencommissies:

Woensdag 24 juni 2020: voor starters, voor potentiële afstudeerders (120-tal) zodat zij konden werken vanaf 1 juli;

1 juli 2020: voor onderweggers en de resterende potentiële afstudeerders die nog OPO's van fase 3 als combi student aflegden op zaterdag 27 juni 2020 of stage liepen na de EC van 24 juni 2020.

Katrien Lievens werd op beide commissies besproken:

- Door haar gewettigde afwezigheid van 8 juni 2020 t.e.m. 14 juni 2020 die daarna verlengd werd van 15 juni 2020 t.e.m. 28 juni 2020 legde zij de geplande inhaalexamens op 22 juni 2020 (MVW29A) en 26 juni 2020 (MBV52T) niet af. Er was dus geen fundamentele wijziging tussen de beide examencommissies.

De Interne Beroepscommissie stelt vast dat de resultaten van de studente werden besproken tijdens de beraadslaging van de examencommissie dewelke plaatsgreep d.d. 24 juni 2020 en op de beraadslaging van de examencommissie dewelke plaatsgreep d.d.

1 juli 2020. Dat de studente een gepland inhaalexamen had d.d. 26 juni 2020 acht de Interne Beroepscommissie een redelijke en zorgvuldige motivering inzake het op de agenda zetten van de bespreking van de resultaten van de studente tijdens de beraadslaging van de examencommissie d.d. 1 juli 2020.

De Interne Beroepscommissie stelt vast dat de studente op de hoogte werd gebracht van de bekendmaking van haar resultaten, dat zij deze resultaten kon raadplegen en dat niets [] haar heeft belet om, conform artikel 83 van het Onderwijs- en Examenreglement van UC Leuven-Limburg, tijdig een intern beroep in te dienen. In casu werd de vervaltermijn niet overschreden. De Interne Beroepscommissie acht het interne beroep, zoals hierboven reeds aangegeven, dan ook ontvankelijk.

De grief is ongegrond.

Over de uitzonderlijke omstandigheden

De studente stelt dat zij uitzonderlijke omstandigheden kan aantonen en dat de hogeronderwijsinstelling hier niet voldoende rekening mee gehouden heeft. De Interne Beroepscommissie gaat hieronder nader in op deze verschillende uitzonderlijke omstandigheden. Om herhaling te vermijden worden sommige omstandigheden samengenomen.

De studente deed in september 2019 een aanvraag voor een studieprogramma. Zij is pas in de week van 4 november 2019 effectief kunnen starten met de opleiding aangezien de inschrijving maar niet in orde raakte. Al die tijd had zij geen toegang tot de online leerplatformen. De grief van de studente heeft betrekking op het eerste semester. De Interne Beroepscommissie kan niet vaststellen dat de studente in die periode eventuele problemen inzake inschrijving heeft aangekaart. Maar zelfs indien er problemen waren met de inschrijving, toont de studente niet aan dat dit enige impact heeft gehad op haar resultaten in het tweede semester. De grief inzake de inschrijving, slaande op het eerste semester, valt als zodanig dan ook buiten het bestek van het interne beroep van de studente.

Bovendien leest de Interne Beroepscommissie volgende toelichting die zij mocht ontvangen van de opleiding:

Na de bevestiging van ISP door student op 25 oktober 2019 werd alles in het werk gesteld om student zo snel mogelijk van informatie te voorzien rond inschrijving, opmaak ISP, uurroosters, cursusmateriaal en werd vanuit UCLL een stageplaats voorzien. De late start van student d.d. begin november 2019 heeft geen impact gehad op de stage van het eerste semester die aanving op 18 november 2019 en heeft niet verhinderd dat student voor de voorziene 2 theoretische OPO's (MVB41T en MVW03A) slaagt. OPO's van het eerste semester vallen niet meer onder de termijn van beroepsmogelijkheid.

De studente stelt dat zij reeds stages heeft afgelegd tijdens haar periode aan een andere hogeronderwijsinstelling. In principe diende zij deze stages dan niet te herhalen bij UC Leuven-Limburg. De studente stelt dat zij heeft opgevangen dat UC Leuven-Limburg financiële tegemoetkomingen zou ontvangen per student die bij UZ Leuven stage loopt en dat dit wellicht de achterliggende reden is voor het moeten opnemen van stages. Bovendien diende zij, om de opleiding aan de andere hogeronderwijsinstelling waar zij studeerde te kunnen afronden, nog 23 studiepunten te behalen. Bij UC Leuven-Limburg diende zij maar liefst 51 studiepunten te behalen.

De Interne Beroepscommissie leest in dit verband volgende toelichting van de opleiding inzake het ISP van de studente:

Het ISP van 51 sp werd op basis van objectieve criteria en met de nodige zorg opgesteld in lijn met het curriculum verpleegkunde van UC Leuven:

- De niet geslaagde OPO's van het curriculum Thomas More aangevuld met 2 stages van fase 3 (omdat UCLeuven in het uitdovend curriculum 76 SP aan stage besteedt i.p.v. Thomas More slechts 56 SP), een overalltoets als bachelorproef, twee theoretische OPO's (inhoudelijk aansluitend bij de stage) en het OPO *Challenge your talents*.
- Voor de OPO's Anatomie en fysiologie 1 (4 SP) en Anatomie en fysiologie 2 (3 SP) waarvoor Katrien geen credits behaalde in Thomas More en OPO bachelorproef (5 SP) met score NA werden 3 vergelijkbare OPO's uit het 180 SP curriculum van UC Leuven op het ISP gezet nl. Anatomie en fysiologie 1 (3SP), Anatomie en fysiologie 2 (3SP) en Overall toets (3SP).
- De twee stage OPO's in het ISP maken dat student in totaal evenveel stage heeft gelopen als ieder andere student die het UCLeuven diploma behaalt in het uitdovend 180 SP curriculum. Reeds afgelegde stages in het curriculum van Thomas More zijn onvoldoende om een diploma te behalen van UCLeuven.
- Voor de stage OPO's werd gekozen om enkel fase 3 stages in het ISP op te nemen. Daarmee werd het verwachte competentieniveau op fase 3 gelegd (uitdovend 180 SP curriculum) en niet op het niveau van het 4-jarig curriculum.

De Interne Beroepscommissie ziet zich geconfronteerd met een motivering die op deugdelijke en redelijke grondslagen berust.

Wat betreft de samenstelling van het curriculum moeten de opleidingen principieel geen verantwoording afleggen aan hun studenten, aangezien dit tot hun autonome onderwijsbevoegdheid behoort (R.Stvb. 28 november 2011, nr. 2011/177; R.Stvb. 15 december 2011, nr. 2011/218; R.Stvb. 25 februari 2016, nr. 2015/630; R.Stvb. 19 januari 2016, nr. 2015/683). Bovendien laat de Codex Hoger Onderwijs de hogeronderwijsinstelling de nodige vrijheid inzake de concrete inhoud van het studieprogramma. Dit betreft bijvoorbeeld de omvang van het jaarlijkse studieprogramma.

De Interne Beroepscommissie stelt vast dat de studente de opleiding heeft aangevat, waaruit in hoofdte van de studente de aanvaarding moge blijken van het ISP.

De Interne Beroepscommissie stelt vast dat de studente niet weet aan te tonen dat UC Leuven-Limburg financiële tegemoetkomingen zou ontvangen per student die bij UZ Leuven stage loopt en dat dit de achterliggende reden zou zijn voor het moeten opnemen van stages. Loutere beweringen leveren ter zake geen voldoende bewijs op.

De studente stelt dat haar stageplaats, ondanks beloftes van UC Leuven-Limburg om een stageplaats dicht bij huis te voorzien, zeer ver verwijderd lag van haar woonplaats. Daar het voor de studente onmogelijk was om het openbaar vervoer te gebruiken om haar stageplaats te bereiken, diende zij de weg naar haar stageplaats af te leggen met de wagen. Een en ander had een grote financiële impact op de studente, die alleenstaande is. Zij heeft in allerijl op zoek moeten gaan naar een wagen zodoende haar stageplaats te kunnen bereiken. De studente stelt dat UC Leuven-Limburg op de hoogte was van de penibele financiële situatie van de studente, doch daar geen rekening mee heeft gehouden.

De Interne Beroepscommissie kan niet vaststellen dat er t.a.v. de studente beloftes werden gedaan inzake het voorzien van een stageplaats dicht bij huis.

De Interne Beroepscommissie wil wijzen op het gegeven dat de studente gekozen heeft om een opleiding in het hoger onderwijs te Leuven te volgen. Dat het voor de studente onmogelijk was om zich naar Leuven te verplaatsen is dan een situatie die moeilijk aan de hogeronderwijsinstelling verweten kan worden. In casu werd vanuit de opleiding een stageplaats voorzien. De stageplaats werd voorzien bij UZ Leuven. Wat betreft de bereikbaarheid van UZ Leuven, een universitair ziekenhuis, kan de Interne

Beroepscommissie niet vaststellen dat de studente aantoont waarom zij in de onmogelijkheid verkeerde om zich via het openbaar vervoer naar deze stageplaats te begeven. Dat de studente ervoor heeft gekozen om met de wagen naar haar stageplaats te gaan en dat deze keuze een financiële impact heeft gehad, kan moeilijk worden toegeschreven aan de hogeronderwijsinstelling.

Wat betreft de financiële situatie van de studente kan de Interne Beroepscommissie niet vaststellen dat de studente gebruik heeft gemaakt van de mogelijkheden die UC Leuven-Limburg weet te bieden t.a.v. studenten met financiële zorgen. De nodige informatie hieromtrent kon de studente o.m. terugvinden via de website van de hogeschool:

[...]

De Interne Beroepscommissie stelt niet vast dat de bevoegde instanties van UC Leuven-Limburg door de studente op de hoogte zijn gebracht van haar financiële situatie. Bijgevolg kon de situatie van de studente redelijkerwijze niet ingeschat en nader bekeken worden, laat staan voorzien worden in eventuele oplossingen.

De studente stelt dat zij voor haar eerste stageblok amper één week op voorhand werd ingelicht over de locatie van de stageplaats. Voor haar tweede stageblok werd zij amper anderhalve week op voorhand ingelicht. Door de maatregelen n.a.v. COVID-19 werd haar stage in het tweede blok zelfs met één week vervroegd.

De Interne Beroepscommissie leest ter zake de volgende toelichting vanuit de opleiding:

De herplanning van de stageperiode omwille van coronamaatregelen heeft inderdaad de stageperiode van student vervroegd maar heeft geen impact gehad op de evaluatie. Door de coronacrisis werden tal van stageplaatsen geannuleerd. We hebben er als opleiding de voorkeur aan gegeven om fase 3 en fase 4 studenten voorrang te geven bij het toewijzen van stageplaatsen. De jaarkalender werd hiertoe aangepast en de stage van fase 3 werd inderdaad met 1 week vervroegd nl. met start op 4 mei 2020.

Deze aanpassing werd besproken en goedgekeurd in de POC op 2 april 2020 in aanwezigheid van studenten. Op 3 april 2020 werden de wijzigingen gecommuniceerd via de Toledo community van stage, waarvan Katrien Lievens deel [] uitmaakt. De communicatie werd nogmaals herhaald via een intranetbericht op 24 april 2020.

UC Leuven-Limburg heeft verschillende maatregelen genomen om de organisatorische impact van COVID19 op de onderwijs- en evaluatieactiviteiten te regelen. Van een zorgvuldige hogeronderwijsinstelling mag verwacht worden dat zij, in de mate van het mogelijke en haalbare, faciliteiten voorziet opdat haar studenten alsnog aan de lessen, opdrachten, stages en examens kunnen deelnemen (zie ook R.Stvb. 3 augustus 2016, nr. 2016/192). De Interne Beroepscommissie verwijst ter zake ook naar het Nooddecreet n.a.v. de coronacrisis en het algemene principe van overmacht.

De Interne Beroepscommissie stelt vast dat de studente in casu niet weet aan te tonen hoe de ingeroepen omstandigheid een concrete impact heeft gehad op de beoordeling van de stage (R.Stvb. 12 augustus 2014, nr.2014/133).

De studente stelt dat zij een groepsopdracht, zonder enige reden, zelfstandig heeft moeten maken, dit in tegenstelling tot haar medestudenten. De Interne Beroepscommissie leest ter zake volgende toelichting vanuit de opleiding:

Een EBN opdracht in het kader van het opleidingsonderdeel 'Vrouw, kind, ouderschap' diende student inderdaad individueel uit te voeren. Door de laattijdige inschrijving van Katrien waren de groepen voor de groepsopdracht reeds samengesteld en van start gegaan met hun werkzaamheden. Een individuele opdracht werd als alternatief aangeboden. Dit werd op die manier schriftelijke afgesproken bij intake op

7/11/2019 in een ondertekend document: zie bijlage 4. Het heeft student niet verhinderd voor dit OPO 12/20 te scoren. Het betreft een OPO van het eerste semester, niet meer onder de beroepsmogelijkheid.

De opleiding verwijst naar een bijlage bij de toelichting. De Interne Beroepscommissie leest deze bijlage en stelt vast dat de studente inderdaad het document in kwestie heeft voorzien van een handtekening. Hieruit blijkt volgens de Interne Beroepscommissie de instemming van de studente met het aanbod van een individueel te maken opdracht:

[...]

De studente wijst op het Besluit van de Vlaamse Regering tot uitbreiding van de studieomvang van de professioneel ingerichte bacheloropleiding bachelor in de verpleegkunde in het hoger onderwijs in Vlaanderen, waarbij de studieomvang werd uitgebreid van 180 naar 240 studiepunten. Deze regelgeving werd volgens studente in haar nadeel ingevoerd. Bovendien stelt de studente dat zij niet op de hoogte was van deze regelgeving. Omwille van financiële moeilijkheden heeft de studente in het academiejaar 2018-2019 haar opleiding even “on hold” gezet. In een normale situatie zou het geen probleem geweest zijn om de stages opnieuw te voldoen in het volgende academiejaar. Gelet op de gewijzigde regelgeving lijkt het de studente niet mogelijk om de stages in academiejaar 2020-2021 te volbrengen aangezien zij onder het nieuwe systeem van 240 studiepunten zou vallen. Een en ander zou betekenen dat de studente 60 studiepunten extra moet opnemen alsook haar stages, waarop zij een onvoldoende behaalde in het academiejaar 2019-2020, opnieuw moet doen. Financieel gezien kan de studente dit niet aan.

De Interne Beroepscommissie leest ter zake volgende toelichting vanuit de opleiding:

Student wijst op de gewijzigde regelgeving die enkele jaren geleden, in haar nadeel, is ingevoerd.

- Studenten die in academiejaar 2015-2016 ingeschreven waren, betreffen de laatste groep studenten, die in een 180 SP curriculum kunnen afstuderen met als wettelijke einddatum academiejaar 2019-2020. Er werd in die zin voor de wetgever een periode van 5 academiejaren voorzien om de studies af te werken.
- Vanaf 2016 werd in alle Vlaamse hogescholen het 4-jarig curriculum ingevoerd.
- De Vlaamse overheid voerde hieromtrent een brede communicatie.

Student, eens verbonden aan UCLLeuven, werd hoe dan ook goed geïnformeerd omtrent de uitdoving van het oude curriculum van 180sp:

- Elke student van het uitdovend curriculum in UCLLeuven kreeg begin AJ 2019-2020 een aangetekend schrijven waarin de deadlines vermeld werden. Katrien Lievens ondertekende op 7 november 2019 deze algemene brief alsook bijkomende informatie/kennisgeving voor haar specifieke situatie. Bijlage 4.

De bijlage waarnaar verwezen in de toelichting, werd hierboven reeds ingevoegd. Uit deze bijlage blijkt volgens de Interne Beroepscommissie afdoende dat de studente op hoogte werd gebracht van de regelgeving inzake de curriculumwijzigingen. Bovendien werd het document door de studente van een handtekening voorzien. Dat de studente zonder meer akkoord gaat met een regeling die “in haar nadeel (...) is ingevoerd”, lijkt afbreuk te doen aan haar argumentatie dat dit een omstandigheid betreft waarmee rekening gehouden dient te worden bij de beoordeling van de concrete grief.

Wat betreft de financiële moeilijkheden van de studente wil de Interne Beroepscommissie graag verwijzen naar hetgeen hierboven reeds werd uiteengezet

omtrent de mogelijkheden die UC Leuven-Limburg weet te bieden t.a.v. studenten met financiële zorgen.

De Interne Beroepscommissie kan uit de door de studente aangehaalde omstandigheden niet afleiden hoe deze afbreuk doen aan de eindscore 'GR'. Indien de studente gewettigd afwezig was tijdens een examen, kon zij dit inhalen. Uit het schrijven van de studente blijkt niet dat zij van deze mogelijkheid gebruik heeft gemaakt.

Wat betreft de eindscore 'NG' voor het OPO MBV52S Medische en heelkundige zorg 2 stage ontvangt de Interne Beroepscommissie van de opleiding volgende toelichting, incl. bijlagen:

[weblink]

- Beoordeling: *pass/fail*
- Volgens ECTS-fiche: *fail* bij onvoldoende op minimum 2 rollen
- Zowel in de tussentijdse als in de eindevaluatie scoort student globaal onvoldoende op basis van een onvoldoende op 3 rollen
- De documenten van de tussentijdse evaluatie (bijlage 5) en de eindevaluatie (bijlage 6) zijn gekend via het SIS aan student.

De Interne Beroepscommissie kijkt naar bijlage 5:

[...]

De Interne Beroepscommissie kijkt naar bijlage 6:

[...]

De Interne Beroepscommissie stelt vast dat de motivatie verder gaat dan een louter cijfer (R.Stvb. 21 augustus 2013, nr. 2013/123; R.Stvb. 26 oktober 2017, nr.2017/492). De motieven, die zorgvuldig, begrijpelijk, niet-tegenstrijdig en redelijk zijn (R.Stvb. 26 april 2012, nr.2012/060) kennen bovendien een schriftelijke neerslag (R.Stvb. 7 november 2013, nr.2014/347). Docenten worden vermoed deskundig te zijn en genieten een persoonlijke appreciatieruimte bij het maken van hun beoordeling (R.Stvb. 19 november 2015, nr. 2015/481; R.Stvb. 14 november 2016, nr. 2016/486; R.Stvb. 26 oktober 2017, nr. 2017/492). Bovendien geldt een vermoeden van onpartijdigheid en professionaliteit in hoofde van de evaluator.

De Interne Beroepscommissie stelt vast dat in de motivering de vooropgestelde evaluatiecriteria effectief afgetoetst worden. De Interne Beroepscommissie is van oordeel dat de beoordeling afdoende gemotiveerd werd. Bovendien had de studente op duidelijke en volledige wijze zicht op de evaluatiecriteria, daar deze vrij raadpleegbaar waren via het online platform SIS (R.Stvb. 31 maart 2016, nr. 2016/057; R.Stvb. 22 augustus 2016, nr. 2016/214; R.Stvb. 22 augustus 2017, nr. 2017/203; R.Stvb. 1 september 2017, nr. 2017/227).

De motiveringsplicht is derhalve niet geschonden.

De Interne Beroepscommissie is bovendien van oordeel dat in casu geen sprake is van een onredelijke beoordeling. De Interne Beroepscommissie ziet zich geconfronteerd met een beslissing die op deugdelijke grondslagen berust en inhoudelijk niet van het normale beslissingspatroon afwijkt.

De grief is ongegrond.

Over het horen van de studente

De studente geeft aan dat zij graag gehoord wil worden door de Interne Beroepscommissie.

De Interne Beroepscommissie verwijst naar artikel 85 van het Onderwijs- en Examenreglement van UC Leuven- Limburg waaruit volgt dat de Interne Beroepscommissie het beroep op stukken zal behandelen en iedereen van wie zij de aanwezigheid nuttig acht, “kan” uitnodigen om te worden gehoord. De studente heeft derhalve niet het afdwingbare recht om fysiek voor de interne beroepscommissie te verschijnen. Wat de hoorplicht betreft, valt het binnen de onderwijsvrijheid van de hogeronderwijsinstelling om te bepalen of de student bij de beoordeling van het intern beroep kan of moet worden gehoord, en zo ja of de student daartoe steeds moet worden uitgenodigd dan wel of het initiatief daartoe bij de student wordt gelaten. Er wordt immers aangenomen dat in beginsel aan de hoorplicht is voldaan wanneer de student in staat is geweest om zijn standpunt middels het verzoekschrift op intern beroep kenbaar te maken (R.Stvb. 10 augustus 2020, nr. 2020/198).

De grief is ongegrond.

Over het maken van een voorbehoud omwille van het niet kunnen inkijken van het administratief dossier

De studente stelt dat zij het gehele administratieve dossier nog niet heeft kunnen inkijken en bijgevolg een voorbehoud maakt zodat later te ontwikkelen argumenten nog kunnen worden uiteengezet.

Een student heeft, conform artikel 70 van het Onderwijs- en Examenreglement van UC Leuven-Limburg, het recht om inzage te krijgen in de documenten die ten grondslag lagen aan beslissingen ten aanzien van hem of haar genomen. Deze bepaling betreft met andere woorden het recht op openbaarheid van bestuur. Om het recht op openbaarheid van bestuur uit te oefenen dient de student een aanvraag in te dienen conform dit artikel 70 van het Onderwijs- en Examenreglement van UC Leuven-Limburg.

De Interne Beroepscommissie kan in casu niet vaststellen dat de studente gebruik heeft gemaakt van haar rechten, zoals deze voortvloeien uit artikel 70 van het Onderwijs- en Examenreglement van UC LeuvenLimburg. De Interne Beroepscommissie kan uit de aangeleverde stukken niet afleiden dat de studente werd belet om gebruik te maken van artikel 70 van het Onderwijs- en Examenreglement van UC LeuvenLimburg, te meer daar de studente het Onderwijs- en Examenreglement vrij kan raadplegen op de website van de hogeschool. Bovendien doet de studente met succes beroep op bepalingen uit dit Onderwijs- en Examenreglement, daar zij op basis van het Onderwijs- en Examenreglement beroep weet in te dienen bij de Interne Beroepscommissie van UC Leuven-Limburg. In haar schrijven t.a.v. de Interne Beroepscommissie verwijst de studente o.m. naar artikel 82 van het Onderwijs- en Examenreglement.

De Interne Beroepscommissie kan geen rekening houden met argumenten die niet worden opgeworpen in het interne beroep.

De grief is ongegrond.

BESLISSING

Het beroep van de student is ontvankelijk maar niet gegrond.

De interne beroepscommissie bevestigt de beslissing van de examencommissie waarbij aan Katrien Lievens de volgende scores werden toegekend inzake de volgende [] OPO:

- GR inzake Opleidingsonderdeel (OPO): MBV29A Overall toets van 3 studiepunten
- GR inzake Opleidingsonderdeel (OPO): MVW29A Anatomie en fysiologie 2 van 3 studiepunten
- NG inzake Opleidingsonderdeel (OPO): MBV52S Medische en heelkundige zorg 2 stage van 8 studiepunten
- GR inzake Opleidingsonderdeel (OPO): MBV52T Medische en heelkundige zorg 2 theorie van 9 studiepunten.”

Dit is de thans bestreden beslissing.

IV. Ontvankelijkheid

Verwerende partij betwist niet de ontvankelijkheid van het beroep.

De Raad ziet ambtshalve evenmin bezwaren.

Het beroep is ontvankelijk.

V. Onderzoek van de middelen

Voorafgaande opmerkingen

Alvorens in te gaan op de door verzoekster opgeworpen middelen, acht de Raad het nuttig het volgende aan te stippen.

Verzoekster doet onder meer gelden dat er fouten waren geslopen in de weergave van de resultaten, doordat examens als ‘niet afgelegd’ werden weergegeven terwijl verzoekster gewettigd afwezig was. Verzoekster geeft aan dat dit “ondertussen [werd] rechtgezet”; de Raad gaat hier derhalve niet verder op in.

Waar in de bestreden beslissing wordt overwogen “de studente maakte geen gebruik van het recht van inzage” – wat verzoekster begrijpt als een verwijt – werpt verzoekster op dat zij in juni geen examens heeft kunnen afleggen, zodat zij die ook niet kon inkijken. Ter zake zij opgemerkt dat het dossier van een student mogelijk meer bevat dan enkel de examens of examenresultaten. Het staat aan de student om voorafgaand aan het instellen van een intern

beroep kennis te nemen van het administratief dossier. De Raad wijst ter zake ook op wat hieronder volgt.

Daarnaast merkt de Raad op dat voorafgaand aan de zitting met een e-mail van 28 september 2020 aan partijen de volgende vragen zijn overgemaakt:

1. In de beslissing van de interne beroepscommissie wordt gesteld dat grieven met betrekking tot het eerste semester niet meer kunnen worden opgeworpen. Kan de verwerende partij aan de hand van een puntenlijst aantonen dat na afloop van het eerste semester een proclamatie heeft plaatsgevonden?
2. In het verzoekschrift op intern beroep wordt een voorbehoud gemaakt voor bijkomende argumenten nadat verzoekende partij en haar raadsman het administratief dossier hebben kunnen inkijken. Bijkomende argumentatie via e-mail wordt in het vooruitzicht gesteld. Kan verzoekende partij meedelen of zulks is gebeurd?

Verzoekende partij heeft hierop niet geantwoord. Aangezien er zich in het administratief dossier ook geen stuk bevindt waarin verzoekster, na het instellen van het intern beroep, nog bijkomende grieven doet gelden, oordeelt de Raad dat verzoekster zich bewust was van de mogelijkheid tot inzage van het administratief dossier, maar dat zij – al dan niet na die inzage te hebben genomen – aan de interne beroepscommissie geen verdere middelen ter aanvulling van haar intern beroep heeft meegedeeld.

Verwerende partij deelt de kennisgeving van de resultaten van het eerste semester mee, geproclameerd op 30 januari 2020, waaruit blijkt dat alsdan de examencijfers voor de opleidingsonderdelen ‘Vrouw, kind en ouderschap stage’ (NG), ‘Vrouw, kind en ouderschap theorie’ (12/20) en ‘Anatomie en fysiologie’ (10/20) zijn meegedeeld.

Eerste middel

In een eerste middel beroept verzoekster zich op een schending van het zorgvuldigheidsbeginsel.

Standpunt van partijen

Verzoekster voert aan dat zij de studies pas heeft kunnen aanvatten in de week van 4 november 2019, dat zij pas op het einde van die week toegang had tot intranet en het online

leerplatform en dat zij aan de lessen heeft moeten deelnemen zonder cursussen en handboeken. Zij stelt dat zij minder dan twee weken les heeft gehad alvorens zij een stage moest aanvatten.

Beoordeling

In de bestreden beslissing wordt uiteengezet dat deze grieven uitsluitend betrekking hebben op opleidingsonderdelen uit het eerste semester van het academiejaar 2019-2020, waarvan de resultaten na afloop van dat semester werden bekendgemaakt.

Verzoekster spreekt dat niet tegen.

Artikel II.283 van de Codex Hoger Onderwijs bepaalt dat een beroep tegen een studievoortgangsbepaling moet worden ingesteld binnen een vervaltermijn van zeven kalenderdagen die, wat examenbeslissingen betreft, ingaat de dag van deze van de proclamatie.

Zo verzoekster van oordeel was dat haar resultaten voor een of meer opleidingsonderdelen negatief werden beïnvloed door de feiten die zij aanhaalt, dan had het op verzoeksters weg gelegen om binnen de voormelde termijn tegen die examenbeslissing(en) een intern beroep in te stellen. Verzoekster blijkt zulks niet te hebben gedaan.

De termijn om deze grieven op te werpen, is thans verstreken, nog daargelaten dat zij krachtens artikel II.294, §1 van de Codex Hoger Onderwijs niet bij de Raad aanhangig kunnen worden gemaakt zonder de voorafgaande uitputting van het intern beroep.

Het middel is niet ontvankelijk.

Tweede middel

Verzoekster beroept zich in een tweede middel op een schending van het redelijkheidsbeginsel en het evenredigheidsbeginsel.

Standpunt van partijen

Het is voor verzoekster “buiten proportie” dat zij nog opleidingsonderdelen ten belope van 51 studiepunten met succes moet afleggen om een diploma te behalen, terwijl zij in haar vorige hogeschool nog slechts voor 23 studiepunten credits moest verwerven.

Zij stipt verder aan dat zij in haar vorige hogeschool reeds geslaagd was voor de stages van de hele opleiding. Daarnaast stelt verzoekster dat zij heeft horen zeggen dat verwerende partij betaling ontvangt van de stageplaats, en dat ofschoon verwerende partij dit ontkent, zij geen inzage in de boekhouding heeft gekregen om dit te kunnen controleren.

Beoordeling

Waar verzoekster insinueert dat verwerende partij bijkomende opleidingsonderdelen oplegt aan studenten omwille van financiële vergoedingen die zij van een stageplaats zou ontvangen, heeft de beroepscommissie in de bestreden beslissing vastgesteld dat verzoekster daarvan geen bewijs voorlegt. Verzoekster doet zulks in de huidige stand van de procedure evenmin. Deze kritiek kan derhalve niet leiden tot de onregelmatigheid van de bestreden beslissing of de onderliggende examencijfers.

Ofschoon uit het middel zoals door verzoekster uiteengezet niet met zekerheid kan worden afgeleid dat ook de motivering van de bestreden beslissing zou worden aangevochten, stipt de Raad aan dat de beroepscommissie, onder verwijzing naar de toelichting verstrekt door de opleiding, omstandig heeft geantwoord waarom de stages van het curriculum deel uitmaken – daaruit kan verzoekster opmaken waarom het curriculum volgens verwerende partij niet onevenredig veel stagecomponenten bevat. De Raad verwijst ter zake naar de overwegingen van de bestreden beslissing.

Verzoekster bewijst niet, en beweert zelfs niet, dat die motieven ondeugdelijk zijn.

Voor het overige wordt verweerster geattendeerd op de beperkte bevoegdheid van de Raad. De Raad is immers enkel bevoegd om zich uit te spreken over ‘studievoortgangsbepalingen’. Krachtens artikel I.3, 69° van de Codex Hoger Onderwijs zijn dit: a) een examenbeslissing, zijnde elke beslissing die, al dan niet op grond van een deliberatie, een eindoordeel inhoudt over het voldoen voor een opleidingsonderdeel, meer

opleidingsonderdelen van een opleiding, of een opleiding als geheel; *b*) een examentuchtbeslissing, zijnde een sanctie opgelegd naar aanleiding van examenfeiten; *c*) de toekenning van een bewijs van bekwaamheid, dat aangeeft dat een student op grond van eerder verworven competenties of eerder verworven kwalificaties bepaalde competenties heeft verworven; *d*) de toekenning van een vrijstelling, zijnde de opheffing van de verplichting om over een opleidingsonderdeel, of een deel ervan, examen af te leggen; *e*) een beslissing waarbij het volgen van een schakel- en/of voorbereidingsprogramma wordt opgelegd en waarbij de studieomvang van dergelijk programma wordt vastgesteld; *f*) het opleggen van een maatregel van studievoortgangsbewaking, bedoeld in artikel II.246; *g*) het weigeren van het opnemen van een bepaald opleidingsonderdeel in het contract waarvoor de student die een geïndividualiseerd traject volgt, zich nog niet eerder heeft ingeschreven; *h*) een beslissing inzake gelijkwaardigheid van een buitenlands diploma van hoger onderwijs met een Vlaams diploma van hoger onderwijs genomen krachtens artikel II.256; *i*) een individuele beslissing houdende de weigering tot inschrijving op basis van ontoereikend leerkrediet of een leerkrediet lager dan of gelijk aan 0, indien niet het gevolg van een algemene reglementaire bepaling of *j*) een individuele beslissing houdende de weigering tot inschrijving op basis van het niet naleven van een opgelegde maatregel van studievoortgangsbewaking, bedoeld in artikel II.246.

Tussen verzoekster en verwerende partij is bij de inschrijving op 7 november 2019 een overeenkomst tot stand gekomen, die ook het voor verzoekster samengestelde curriculum bevat. Verzoekster heeft deze overeenkomst ondertekend, en betwist niet de vormelijke regelmatigheid ervan.

Het is de wil van de wetgever geweest dat de relatie tussen de student en de hogeronderwijsinstelling, behoudens de door de decreetgever geformuleerde uitzonderingen, van contractuele aard is (*Parl. St.* VI. Parl. 2003-2004, nr. 1960/1, 4, 10-12), wat met zich brengt dat behoudens deze uitzonderingen, de Raad geen rechtsmacht heeft om zich over geschillen tussen deze partijen uit te spreken.

Zoals blijkt uit de hiervoor opgenomen weergave van 's Raads bevoegdheden, is de Raad wél bevoegd voor 'een beslissing waarbij het volgen van een schakel- en/of voorbereidingsprogramma wordt opgelegd en waarbij de studieomvang van dergelijk programma wordt vastgesteld' (artikel I.3, 69° *e*)) en 'het weigeren van het opnemen van een

bepaald opleidingsonderdeel in het contract waarvoor de student die een geïndividualiseerd traject volgt, zich nog niet eerder heeft ingeschreven' (artikel I.3, 69°, g)), maar niet voor geschillen die tot voorwerp hebben dat de hogeronderwijsinstelling aan de student een te ruim curriculum met plichtvakken oplegt.

Indien verzoekster, niettegenstaande de door haar ondertekende overeenkomst bij inschrijving, van oordeel was dat zij bepaalde opleidingsonderdelen eigenlijk niet meer diende te volgen, dan had zij een verzoek tot vrijstelling kunnen indienen overeenkomstig artikel 28 van het onderwijs- en examenreglement 2019-2020. De Raad is, zoals hierboven is aangegeven, bevoegd om over geschillen ter zake uitspraak te doen. Verzoekster toont evenwel niet aan dat zij een dergelijk verzoek heeft ingediend.

De Raad is in de huidige omstandigheden niet bevoegd om zich uit te spreken over de vraag of verzoekster ten onrechte bepaalde opleidingsonderdelen in haar curriculum heeft moeten opnemen.

Het middel is deels onontvankelijk, en voor het overige ongegrond.

Derde middel

In een derde middel beroept verzoekster zich op het redelijkheidsbeginsel en het zorgvuldigheidsbeginsel.

Standpunt van partijen

Er was, zo stelt verzoekster, toegezegd dat zij dicht bij huis stage zou kunnen lopen. Door het toewijzen van een stageplaats in Leuven is die afspraak volgens verzoekster niet nagekomen en heeft zij dagelijks 150 kilometer moeten afleggen, waarvoor zij een auto heeft moeten aanschaffen en budget heeft moeten aanspreken dat was bedoeld voor herstellingswerken aan haar woning. Dit alles terwijl, volgens verzoekster, verwerende partij op de hoogte was van haar financiële situatie en er bovendien ook samenwerking is met 'scholen' die dicht bij haar woonplaats liggen en wel met het openbaar vervoer bereikbaar zijn.

Daarnaast bekritiseert verzoekster het feit dat zij in het eerste semester slechts één week voor de aanvang van de stage werd ingelicht over haar stageplaats, en in het tweede semester slechts anderhalve week, waarbij de stage dan nog een week werd vervroegd. Verzoekster vergelijkt dit met de praktische afspraken in haar vorige hogeschool, waar de studenten minstens drie weken op voorhand zelf met de stageplaats contact moesten opnemen.

Beoordeling

Zoals hierboven reeds is uiteengezet, kunnen grieven met betrekking tot het eerste semester thans niet meer op ontvankelijke wijze worden opgeworpen.

In de mate dat verzoekster zich beklagt over een laattijdige mededeling van de stageplaats in het eerste semester, is het middel niet ontvankelijk.

Wat de beweerde afspraken omtrent de locatie van de stageplaats betreft, alsook verzoeksters moeilijke financiële situatie, overweegt de interne beroepscommissie dat van deze afspraken geen enkel bewijs wordt voorgelegd en dat bij een keuze om zich in te schrijven aan een hogeschool gevestigd in Leuven niet aan die hogeschool kan worden verweten dat de verplaatsing voor de student moeilijk is. Verder wijst de beroepscommissie erop dat de stageplaats eveneens in Leuven was gevestigd, en dat verzoekster niet aantoont waarom zij in de onmogelijkheid verkeerde om zich via het openbaar vervoer naar de stageplaats te begeven.

Wat de financiële gevolgen van een en ander betreft, heeft de beroepscommissie uiteengezet dat in het licht van dit alles, de aankoop van een voertuig een beslissing van verzoekster was die niet aan de hogeschool kan worden toegeschreven, en dat overigens niet kan worden vastgesteld dat verzoekster i) de hogeschool omtrent haar financiële situatie heeft geïnformeerd en/of ii) gebruik heeft gemaakt van de mogelijkheden die de hogeschool biedt aan studenten met financiële problemen.

Deze overwegingen worden door verzoekster in haar beroep bij de Raad niet weerlegd. Het gegeven dat verzoekster het met de bestreden beslissing op dit punt niet eens is, betekent nog niet dat de onredelijkheid of materiële onjuistheid van de motieven van de beslissing zou zijn aangetoond.

Voor zover dit in de huidige stand van de procedure nog mogelijk zou zijn, moet de Raad vaststellen dat verzoekster ook thans niet bewijst dat haar een stageplaats dichterbij huis was toegezegd of dat zij haar financiële situatie aan verwerende partij heeft meegedeeld. Niet zonder overtuiging dan ook, overweegt de bestreden beslissing dat een hogeronderwijsinstelling die niet op de hoogte is van een specifieke situatie in hoofdte van een student, bezwaarlijk kan worden verweten die situatie niet correct te hebben ingeschat of niet te hebben geredigeerd. In die omstandigheden kan het naar oordeel van de Raad niet onredelijk of onzorgvuldig worden bevonden dat aan een student een stageplaats wordt toegewezen die is gelegen in de omgeving van de hogeschool waar de student zich op basis van zijn vrije keuze heeft ingeschreven.

In dat opzicht is het middel ongegrond.

Wat de organisatie van het stageblok in het tweede semester betreft, heeft de beroepscommissie zich aangesloten bij de toelichting die door de opleiding werd verstrekt. De Raad brengt deze in herinnering:

“De herplanning van de stageperiode omwille van coronamaatregelen heeft inderdaad de stageperiode van student vervroegd maar heeft geen impact gehad op de evaluatie. Door de coronacrisis werden tal van stageplaatsen geannuleerd. We hebben er als opleiding de voorkeur aan gegeven om fase 3 en fase 4 studenten voorrang te geven bij het toewijzen van stageplaatsen. De jaarkalender werd hiertoe aangepast en de stage van fase 3 werd inderdaad met 1 week vervroegd nl. met start op 4 mei 2020.

Deze aanpassing werd besproken en goedgekeurd in de POC op 2 april 2020 in aanwezigheid van studenten. Op 3 april 2020 werden de wijzigingen gecommuniceerd via de Toledo community van stage, waarvan Katrien Lievens deel [] uitmaakt. De communicatie werd nogmaals herhaald via een intranetbericht op 24 april 2020.”

De beroepscommissie oordeelde dat de instelling, in het licht van Covid-19, zorgvuldig heeft gehandeld door de nodige aanpassingen door te voeren zodat lessen, opdrachten, stages en examens ondanks de uitzonderlijke omstandigheden alsnog konden worden ingericht, en dat verzoekster niet aantoot welke negatieve impact zij hierdoor heeft ondervonden.

Ook hier kan de Raad enkel vaststellen dat verzoekster zich niet de moeite getroost om deze overwegingen te weerleggen of minstens twijfel te doen rijzen omtrent hun geloofwaardigheid; zij herneemt slechts de grieven die zij voor de interne beroepscommissie

heeft opgeworpen en waarop zij de antwoorden van die beroepscommissie heeft kunnen lezen.

Gelet op de bepalingen van artikel 3 van het decreet van 17 april 2020 ‘over maatregelen in het hoger onderwijs voor het academiejaar 2019-2020 als gevolg van de coronacrisis (1)’:

“In afwijking van artikel II.202 van de Codex Hoger Onderwijs van 11 oktober 2013 kan een hogeronderwijsinstelling tijdens het academiejaar 2019-2020 eenzijdig de toetredingsovereenkomsten, vermeld in artikel II.273 van de Codex Hoger Onderwijs van 11 oktober 2013, wijzigen in het kader van de maatregelen die ze uitwerkt om de impact van COVID-19 op de organisatie van de onderwijs- en evaluatieactiviteiten op te vangen.

Een hogeronderwijsinstelling kan de maatregelen, vermeld in het eerste lid, voor bepaalde groepen van studenten differentiëren als ze op basis van objectieve criteria kan aantonen dat de genomen maatregelen een verschillende impact hebben op die groepen studenten.

De maatregelen, vermeld in het eerste en tweede lid, mogen geen afbreuk doen aan het recht van een student op twee examenkansen in de loop van het academiejaar voor ieder opleidingsonderdeel, vermeld in artikel II.223 van de Codex Hoger Onderwijs van 11 oktober 2013, tenzij de aard van het opleidingsonderdeel naar aanleiding van de dringende maatregelen om de verspreiding van COVID-19 te beperken niet langer toelaat dat tweemaal wordt geëxamineerd voor het einde van het lopende, in voorkomend geval verlengde academiejaar 2019-2020. De hogeronderwijsinstelling motiveert die afwijking.

De maatregelen, vermeld in het eerste en tweede lid, kunnen alleen worden toegepast als aan de volgende voorwaarden is voldaan:

1° de hogeronderwijsinstelling raadpleegt een studentenvertegenwoordiging op een van de volgende wijzen:

- a) via de studentenraad;
- b) via een vorm van studentenvertegenwoordiging op opleidings- of faculteits- of departementsniveau waarover de studentenraad geraadpleegd werd;
- c) via de individuele student;

2° de hogeronderwijsinstelling brengt de studenten eenduidig en tijdig op de hoogte van de maatregelen via een platform dat permanent raadpleegbaar is;

3° de hogeronderwijsinstelling waakt erover dat deze maatregelen worden ingevoerd en dat er eenduidig en transparant over wordt gecommuniceerd.”

waarvan verzoekster niet beweert, laat staat bewijst dat de voorschriften niet zouden zijn nageleefd, is de Raad van oordeel dat verzoekster niet aantoont dat de wijze waarop de stage in het tweede semester werd georganiseerd, onredelijk of onzorgvuldig zou zijn geweest.

In zoverre ontvankelijk, is het middel ongegrond.

Vierde middel

Verzoekster beroept zich in een vierde middel op het gelijkheidsbeginsel.

Standpunt van partijen

Verzoekster stelt dat zij de groepsopdracht voor het domein ‘Vrouw, kind, ouderschap’ alleen heeft moeten maken en dat zij ook over minder tijd beschikte om de paper in te dienen.

In haar antwoordnota repliceert verwerende partij dat de beroepscommissie vooreerst heeft vastgesteld dat verzoekster akkoord is gegaan met het aanbod van een individuele opdracht, en dat verzoekster niet aantoont of zelfs beweert dat er sprake zou zijn van gebrekkige begeleiding of, in het licht van de transparantie, gebrek aan enige duidelijk op voorhand gecommuniceerde communicatie. Overigens, zo stelt verwerende partij, is uit het onderzoek van de beroepscommissie gebleken dat er wel degelijk steeds transparant en duidelijk werd gecommuniceerd. Verwerende partij stipt nog aan dat verzoekster geen vragen om begeleiding of feedback heeft gesteld en dat zij een examencijfer van 12/20 behaalde, zodat niet meteen duidelijk is welke negatieve invloed verzoekster bij dit opleidingsonderdeel uit het eerste zou hebben ondervonden.

Beoordeling

Zoals hierboven reeds is aangegeven, kunnen grieven met betrekking tot opleidingsonderdelen uit het eerste semester thans niet meer op ontvankelijke wijze worden aangevoerd.

Het middel is derhalve niet ontvankelijk.

Louter voor het debat merkt de Raad op dat verzoekster op geen enkele wijze aantoont waarom de overwegingen van de interne beroepscommissie onjuist zouden zijn. Wanneer de beslissing van de interne beroepsinstantie het enige voorwerp van het beroep bij de Raad uitmaakt – zoals te dezen het geval is – volstaat het nochtans in beginsel niet om een grief uit het intern beroep slechts te herhalen; de verzoekende partij moet immers aantonen waarom de

bestreden beslissing onregelmatig is, wat impliceert dat moet worden aangetoond dat de initiële grief hetzij niet, hetzij op een niet overtuigende wijze is beantwoord.

Vijfde middel

In een vijfde middel beroept verzoekster zich op een schending van het zorgvuldigheidsbeginsel.

Standpunt van partijen

Verzoekster zet haar middel als volgt uiteen:

“Ik werd buiten mijn wil door de school ingeschreven als deels diplomacontract, deels examencontract hoewel ik duidelijk en meermaals had aangegeven dat de opleiding bedoeld was om het diploma Bachelor in de verpleegkunde 180 studiepunten te behalen. Hoerdoor heb ik maar 18 studiepunten i.p.v.51 een studietoelage gekregen. Ik heb hiervoor extra kosten moeten betalen, hoewel een groot deel zelfstudie was (corona). Bovendien werd er 2 maal de vaste kost aangerekend. Dit vond hun eigen dienst studentenvoorzieningen zelf niet kunnen, ze hebben dit [rechtgezet]. Desondanks bleef ik nog een tijd aanmaningen krijgen met de dreiging om de toegang tot het online leerplatform te blokkeren. In de loop van het tweede semester werd dit probleem opgelost.”

Beoordeling

Krachtens artikel II.294, §2, *in fine* van de Codex Hoger Onderwijs kan een verzoekende partij in de procedure voor de Raad geen nieuwe bezwaren aanvoeren, tenzij de grondslag ervan pas tijdens of na afhandeling van de interne beroepsprocedure aan het licht is gekomen, tenzij het bezwaar betrekking heeft op de wijze waarop het intern beroep werd behandeld of tenzij het bezwaar raakt aan de openbare orde.

Wat thans als vijfde middel wordt opgeworpen, heeft verzoekster niet in het intern beroep doen gelden. Het middel is derhalve niet ontvankelijk.

Voor de goede orde stipt de Raad nog aan dat het middel omwille van de hierboven reeds uiteengezette redenen bovendien alleszins onontvankelijk is in de mate dat het betrekking heeft op een situatie uit het eerste semester – wat volgens verzoekster het geval is

– en dat het middel hoe dan ook *prima facie* ongegrond voorkomt nu verzoekster de door haar aangekaarte problemen niet in oorzakelijk verband brengt met het haar toegekende examencijfer, noch met enige beslissing die op grond van artikel I.3, 69° van de Codex Hoger Onderwijs onder de bevoegdheid van de Raad valt.

Zesde middel

Verzoekster steunt een zesde middel op het gelijkheidsbeginsel.

Standpunt van partijen

Verzoekster voert aan dat zij op de stages stevast strenger werd beoordeeld dat haar medestudenten, en dat vooral jongere verpleegkundigen een probleem leken te hebben met haar leeftijd. Verzoekster is van oordeel dat zij werd beoordeeld als een vierdejaarsstudent, hoewel zij derdejaars is, en zij stelt dat zij meer patiënten zelfstandig behandelde en op eigen vraag ook nachten heeft gepresteerd, wat in de beoordeling niet is gehonoreerd.

Beoordeling

Krachtens artikel II.294, §2, *in fine* van de Codex Hoger Onderwijs kan een verzoekende partij in de procedure voor de Raad geen nieuwe bezwaren aanvoeren, tenzij de grondslag ervan pas tijdens of na afhandeling van de interne beroepsprocedure aan het licht is gekomen, tenzij het bezwaar betrekking heeft op de wijze waarop het intern beroep werd behandeld of tenzij het bezwaar raakt aan de openbare orde.

Wat thans als zesde middel wordt opgeworpen, heeft verzoekster niet in het intern beroep doen gelden. Het middel is derhalve niet ontvankelijk.

Zevende middel

In een zevende middel beroept verzoekster zich op een schending van het zorgvuldigheidsbeginsel en een gebrekkige begeleiding.

Standpunt van partijen

Verzoekster zet uiteen dat zij tijdens de eerste stage pas op het einde enkele dagen samen met haar mentor heeft mogen werken, maar dat zij die dagen op de dienst orthopedie werd geplaatst waar zij de patiënten niet kende en minder vertrouwd was met de pathologie. Zij stelt ook dat een andere student werd bevraagd of over verzoeksters privéleven.

Daarnaast werpt verzoekster op dat zij geen login had gekregen om toegang te kunnen nemen tot het elektronisch patiëntendossier, en dat zij net voor de aanvang van de stage nog naar de arbeidsgeneeskundige dienst is moeten gaan voor een medisch onderzoek en een medisch attest.

Beoordeling

Het middel heeft uitsluitend betrekking op de stage van het eerste semester.

Nog daargelaten dat de Raad niet kan vaststellen dat verzoekster deze grief in het intern beroep heeft opgeworpen en hij derhalve op grond van artikel II.294, §2, *in fine* van de Codex Hoger Onderwijs om die reden alleen al onontvankelijk is, wijst de Raad er nogmaals op dat geschillen met betrekking tot opleidingsonderdelen uit het eerste semester met een intern beroep moeten worden aangevochten binnen de termijn die daartoe in artikel II.283 van de Codex Hoger Onderwijs is bepaald.

Verzoekster toont niet aan dat zij zulks heeft gedaan. Het middel is ook om die reden onontvankelijk.

Achtste middel

In een achtste middel beroept verzoekster zich op een schending van het zorgvuldigheidsbeginsel en een gebrek aan onpartijdigheid in haar beoordeling.

Standpunt van partijen

Verzoekster zet het volgende uiteen:

“Tweede stage. De eerste week problemen gehad met een jonge verpleegkundige. De adjunct hoofdverpleegkundige vond haar gedrag en wat ze op mijn dagfiches had geschreven niet oké en heeft haar op het matje geroepen en mijn stagebegeleidster verwittigd. Dan heb ik nog niet durven vertellen dat ze wist dat ze de hele i.p.v. de halve ampule intraveneuze pijnmedicatie had opgetrokken en toch die dubbele hoeveelheid heeft toegediend aan de patiënt. ‘Hij is niet mager, hij zal er wel tegen kunnen’ ?!?!?! Daar had ze op staande voet voor ontslagen kunnen worden! De dag erna heb ik moeten ingrijpen omdat dit patiënt in anafylactische shock (levensbedreigende situatie!) dreigde te gaan (vermoedelijk door de opstart van antibiotica, maar een dubbele dosis IV pijnmedicatie helpt natuurlijk ook niet). Dit werd echter geminimaliseerd op mijn dagfiche door de (andere) duoverpleegkundige. Op dat moment was ze gaan eten. Ik heb meteen de verpleegkundige die voor de naburige kamers verantwoordelijk was erbij geroepen. Er waren niet voldoende draadloze telefoons, als student heb je er nooit een. Ik heb alles gebriefd naar mijn duoverpleegkundige toen zij terugkwam van de lunchpauze, de naburige verpleegkundige heeft alles bevestigd, doch werd dit genegeerd op mijn dagfiche. Eigenlijk was de eerste week mijn stage al beslist. Deze jonge verpleegkundige heeft er ook voor gezorgd dat een [tweedejaarsstudent] van onze school haar stage heeft stop gezet, toch ging er bij (dezelfde) stagebegeleidster van school geen belletje rinkelen. Mijn fiches, tussentijdse en eindevaluatie staan vol leugens! Sommige afdelingen van het ziekenhuis waren gesloten of werden een corona-afdeling, hierdoor hadden we ook patiënten die normaal op een andere afdeling zouden liggen. Dit maakte het extra zwaar omdat we ons moesten specialiseren in veel meer soorten pathologie.”

Beoordeling

Krachtens artikel II.294, §2, *in fine* van de Codex Hoger Onderwijs kan een verzoekende partij in de procedure voor de Raad geen nieuwe bezwaren aanvoeren, tenzij de grondslag ervan pas tijdens of na afhandeling van de interne beroepsprocedure aan het licht is gekomen, tenzij het bezwaar betrekking heeft op de wijze waarop het intern beroep werd behandeld of tenzij het bezwaar raakt aan de openbare orde.

Wat thans als achtste middel wordt opgeworpen, heeft verzoekster niet in het intern beroep doen gelden. Het middel is derhalve niet ontvankelijk.

Negende middel

In een negende middel beroept verzoekster zich op een schending van het redelijkheidsbeginsel.

Standpunt van partijen

Verzoekster stelt dat de stages erg zwaar waren omwille van de afstand van 150 kilometer, de wegenwerken en de files. Daardoor was verzoekster naar eigen zeggen bijna enkel nog thuis om te slapen en eten in te pakken voor op stage of onderweg. Verzoekster is van oordeel dat de stages haar studieprogramma erg zwaar hebben gemaakt, doordat zij geen tijd meer had om te studeren en taken te maken.

Beoordeling

Voor zover het middel betrekking heeft op de stage van het eerste semester, is het om de hierboven reeds aangegeven redenen niet ontvankelijk.

Voor het overige stelt de Raad andermaal vast dat verzoekster, om redenen die zij niet toelicht en die evenmin spontaan uit het dossier blijken, deze grieven niet heeft opgeworpen in het intern beroep, zodat zij thans op grond van artikel II.294, §2, *in fine* van de Codex Hoger Onderwijs niet meer op ontvankelijke wijze voor het eerst in het debat kunnen worden gebracht.

Het middel is niet ontvankelijk.

Tiende middel

In een tiende middel beroept verzoekster zich op het zorgvuldigheidsbeginsel.

Standpunt van partijen

Verzoekende partij doet gelden dat er verkeerdelijk aan haar werd gecommuniceerd dat zij stages tijdens de zomer opnieuw zou kunnen doen, terwijl nadien werd meegedeeld dat dit niet mogelijk was. Verzoekster stelt dat zij aldus sinds begin juni aan het lijntje werd gehouden. Zij klaagt zich er ook over dat over belangrijke zaken steeds mondeling, en niet op papier of e-mail werd gecommuniceerd.

Daarnaast werpt verzoekster op dat er ook inzake de examenperiode van augustus tegen haar werd gelogen. In tegenstelling tot wat haar werd meegedeeld, mocht verzoekster bij de examens in september voor het vak ‘Overall test’ niet dezelfde casus herdoen.

Beoordeling

Uit de uiteenzetting van verzoekster blijkt niet hoe problemen inzake de communicatie die zich hebben voorgedaan nadat de opleidingsonderdelen werden beëindigd, *a fortiori* na de proclamatie van de resultaten, op die resultaten enige invloed zouden kunnen hebben.

Verzoekster heeft derhalve in dat opzicht geen belang bij het middel, zodat het niet ontvankelijk is.

Wat het voorwerp van de tweede examenkans voor het opleidingsonderdeel ‘Overall test’ betreft, wijst de Raad erop dat verzoekster dit middel in het intern beroep niet heeft opgeworpen, zodat het op grond van artikel II.294, §2, *in fine* van de Codex Hoger Onderwijs evenmin ontvankelijk is.

Elfde middel

In een elfde middel beroept verzoekster zich op het redelijkheidsbeginsel en het zorgvuldigheidsbeginsel.

Standpunt van partijen

Verzoekster zet uiteen dat zij een extra opleidingsonderdeel ‘Challenge your talents’ heeft moeten opnemen, zodat een partnerinstelling van verwerende partij hier voordeel uithaalde. Het betrof volgens verzoekster een soort consultancy project in samenwerking met het Vlaams Agentschap van jonge ondernemers. Hieraan waren kosten verbonden voor een verplichte tweedaagse en voor de uitvoering van het project.

Beoordeling

Krachtens artikel II.294, §2, *in fine* van de Codex Hoger Onderwijs kan een verzoekende partij in de procedure voor de Raad geen nieuwe bezwaren aanvoeren, tenzij de grondslag ervan pas tijdens of na afhandeling van de interne beroepsprocedure aan het licht is gekomen, tenzij het bezwaar betrekking heeft op de wijze waarop het intern beroep werd behandeld of tenzij het bezwaar raakt aan de openbare orde.

Wat thans als elfde middel wordt opgeworpen, heeft verzoekster niet in het intern beroep doen gelden. Het middel is derhalve niet ontvankelijk.

Twaalfde middel

In een twaalfde middel beroept verzoekster zich op het verbod aan machtsafwending.

Standpunt van partijen

Verzoekster stelt dat verwerende partij misbruik heeft gemaakt van haar machtspositie door in een uitdovend programma extra stages op te leggen, waardoor verzoekster voor meer studiepunten moest inschrijven.

Beoordeling

Wat verzoekster hier opwerpt, verschilt in essentie niet van wat zij in het tweede middel heeft doen gelden.

De Raad verwijst naar de overwegingen op grond waarvan dat tweede middel is verworpen.

Het middel is niet gegrond.

Dertiende middel

In een dertiende middel beroept verzoekster zich op het zorgvuldigheidsbeginsel.

Standpunt van partijen

Verzoekster stelt dat de ‘wantoestanden’ bij verwerende partij niet alleen tot hoge kosten aanleiding hebben gegeven, maar ook geleid hebben tot gezondheidsproblemen.

In haar antwoordnota repliceert verwerende partij dat verzoekster de ter zake bevoegde instanties niet op de hoogte heeft gebracht van eventuele gezondheidsproblemen, zodat de interne beroepscommissie daar ook geen rekening mee heeft kunnen houden.

Beoordeling

Verzoekster heeft in haar intern beroep een hele reeks elementen aangevoerd die volgens haar het bewijs vormen van uitzonderlijke omstandigheden.

Over haar gezondheidstoestand tijdens het academiejaar 2019-2020 op zich, of de beïnvloeding daarvan door verwerende partij, is daarin geen sprake.

Het gaat met andere woorden om een nieuw, en in de huidige stand van de procedure daardoor onontvankelijk middel.

BESLISSING

De Raad verwerpt het beroep.

Dit arrest is uitgesproken te Brussel, in openbare terechtzitting van 2 oktober 2020, door de Raad voor betwistingen inzake studievoortgangsbepalingen, I^e Kamer, samengesteld uit:

Jim Deridder,	voorzitter van de Raad
Jan Geens	bestuursrechter – bijzitter
Sigrid Pauwels	bestuursrechter – bijzitter
bijgestaan door	
Melissa Thijs	secretaris

De secretaris

De voorzitter

Melissa Thijs

Jim Deridder

Tegen dit arrest is een beroep bij de Raad van State mogelijk overeenkomstig artikel 14, § 2 van de gecoördineerde wetten op de Raad van State en het Koninklijk Besluit van 30 november 2006 tot vaststelling van de cassatieprocedure bij de Raad van State. Dit beroep dient schriftelijk en aangetekend te gebeuren binnen de dertig dagen na kennisgeving van deze beslissing en ondertekend te zijn door een advocaat. Bij het beroep moeten zijn gevoegd een kopie van het aangevochten arrest, de bijgevoegde stukken dienen genummerd en geïnventariseerd te zijn, en zes eensluidend verklaarde afschriften van het beroep.

Arrest nr. 5.959 van 2 oktober 2020 in de zaak 2020/360

In zake: Sophie PEETERS
woonplaats kiezend te 2360 Oud-Turnhout
Heerestraat 4

tegen:

ODISEE
bijgestaan en vertegenwoordigd door
advocaat Stefanie De Proost
kantoor houdend te 1000 Brussel
Antoine Dansaertstraat 92

I. Voorwerp van de vordering

Het beroep, ingesteld op 12 september 2020, strekt tot nietigverklaring van de beslissing van de examencommissie waarbij aan verzoekster voor het opleidingsonderdeel ‘Fiscaal ondernemingsbeleid’ het examencijfer van 9/20 wordt toegekend.

II. Verloop van de rechtspleging

Verwerende partij heeft een antwoordnota ingediend en verzoekende partij heeft een wederantwoordnota ingediend.

De partijen zijn opgeroepen voor de terechtzitting, die heeft plaatsgevonden op 2 oktober 2020.

Voorzitter van de Raad Jim Deridder heeft verslag uitgebracht.

Advocaat Stefanie De Proost, die verschijnt voor verwerende partij, is gehoord.

III. Feiten

Verzoekster is in het academiejaar 2019-2020 ingeschreven in de opleiding ‘Postgraduaat Fiscaal recht en Fiscale praktijk’.

Tot het curriculum van verzoekster behoort het opleidingsonderdeel ‘Fiscaal ondernemingsbeleid’.

In de tweede examenzitting behaalt verzoekster voor dat opleidingsonderdeel een examencijfer van 9/20.

Dat is de bestreden beslissing. Tegen deze beslissing stelt verzoekster op 12 september 2020 een beroep in bij de Raad.

IV. Ontvankelijkheid – uitputting van het intern beroep

Artikel II.285 van de Codex Hoger Onderwijs stelt inzake de bevoegdheid van de Raad het volgende:

“Er wordt een Raad voor betwistingen inzake studievoortgangsbepalingen, verder ‘de Raad’ genoemd, opgericht bij de bevoegde dienst van de Vlaamse Gemeenschap. De Raad doet als administratief rechtscollege uitspraak over de beroepen die door studenten of personen op wie de beslissing betrekking heeft, worden ingesteld tegen studievoortgangsbepalingen, na uitputting van de in afdeling 2 bedoelde interne beroepsprocedure.”

Wat betreft de plicht tot het voorafgaandelijk uitputten van het intern beroep, blijkt uit de memorie van toelichting bij het toenmalige decreet van 19 maart 2004 ‘betreffende de rechtspositieregeling van de student, de participatie in het hoger onderwijs, de integratie van bepaalde afdelingen van het hoger onderwijs voor sociale promotie in de hogescholen en de begeleiding van de herstructurering van het hoger onderwijs in Vlaanderen’ dat het intern beroep “verplicht moet worden uitgeput vooraleer men een beroep kan instellen bij” de Raad (*Parl. St.* VI. Parl. 2003-2004, nr. 1960/1, 16). De decreetgever heeft de uitputting van het intern beroep derhalve beoogd als een voorwaarde om tot de beroepsprocedure bij de Raad toegang te krijgen, en dus als een ontvankelijkheidsvoorwaarde bij dat beroep. Ook in de rechtsleer wordt aangenomen dat de regelmatige uitputting van een georganiseerd administratief beroep een voorwaarde is om een ontvankelijk beroep bij een administratief rechtscollege in te stellen (zie o.a. J. GORIS, *Georganiseerde administratieve beroepen*, Brugge, die Keure, 2012, 70-71; J. BAERT en G. DEBERSAQUES, *Raad van State. Afdeling Administratie. Ontvankelijkheid*, Brugge, die Keure, 1996, 99-105; P. POPELIER, “Over de uitputting van het georganiseerd administratief beroep als ontvankelijkheidsvoorwaarde voor

een beroep bij de Raad van State”, noot onder RvS 16 augustus 1999, nr. 82.102, *RW* 1999-00, 850).

De vraag of verzoekster op ontvankelijke wijze het intern beroep heeft ingesteld en uitgeput, raakt derhalve aan het onderzoek naar de ontvankelijkheid van het bij de Raad ingestelde beroep.

Standpunt van partijen

In haar antwoordnota stelt verwerende partij dat verzoekster tegen de examenbeslissing van 10 september 2020 geen intern beroep heeft ingesteld, zodat het huidige beroep bij de Raad niet ontvankelijk is.

Verzoekster gaat in haar wederantwoordnota op deze exceptie niet in en spreekt ze derhalve ook niet tegen.

Beoordeling

Uit de hierboven in herinnering gebrachte bepalingen van de Codex Hoger Onderwijs blijkt dat een beroep bij de Raad slechts kan worden ingesteld na uitputting van de interne beroepsprocedure – of, geval dat zich te dezen niet voordoet, tegen het uitblijven van een beslissing op intern beroep.

De bestreden beslissing is een studievoortgangsbepaling waartegen een intern beroep openstaat bij de instelling. Deze beslissing is derhalve geen eindoordeel zoals bedoeld in artikel I.3, 69°, *a)* van de voormelde Codex en zij kan niet rechtstreeks voor de Raad worden aangevochten.

Verzoekster heeft nagelaten het in artikel II.283 van de Codex Hoger Onderwijs voorgeschreven intern beroep uit te putten, zodat huidig beroep niet ontvankelijk is.

BESLISSING

De Raad verwerpt het beroep.

Dit arrest is uitgesproken te Brussel, in openbare terechtzitting van 2 oktober 2020, door de Raad voor betwistingen inzake studievoortgangsbepalingen, I^e Kamer, samengesteld uit:

Jim Deridder,	voorzitter van de Raad
Jan Geens	bestuursrechter – bijzitter
Sigrid Pauwels	bestuursrechter – bijzitter
bijgestaan door	
Melissa Thijs	secretaris

De secretaris

De voorzitter

Melissa Thijs

Jim Deridder

Tegen dit arrest is een beroep bij de Raad van State mogelijk overeenkomstig artikel 14, § 2 van de gecoördineerde wetten op de Raad van State en het Koninklijk Besluit van 30 november 2006 tot vaststelling van de cassatieprocedure bij de Raad van State. Dit beroep dient schriftelijk en aangetekend te gebeuren binnen de dertig dagen na kennisgeving van deze beslissing en ondertekend te zijn door een advocaat. Bij het beroep moeten zijn gevoegd een kopie van het aangevochten arrest, de bijgevoegde stukken dienen genummerd en geïnventariseerd te zijn, en zes eensluidend verklaarde afschriften van het beroep.

Zitting van 2 oktober 2020

Arrest nr. 5.968 van 6 oktober 2020 in de zaak 2020/303

In zake: Violetje HEIRSTRATE
Woonplaats kiezend te 2570 Duffel
Wouwendonkstraat 202

Tegen: THOMAS MORE MECHELEN-ANTWERPEN
bijgestaan en vertegenwoordigd door
advocaten Tom Peeters en Sophie Groetaers
kantoor houdend te 2600 Berchem
Borsbeeksebrug 36
Bij wie woonplaats wordt gekozen

I. Voorwerp van de vordering

Het beroep, ingesteld op 4 september 2020, strekt tot nietigverklaring van de beslissing van de interne beroepsinstantie van 31 augustus 2020 waarbij het intern beroep van verzoekende partij ontvankelijk, doch ongegrond werd verklaard.

II. Verloop van de rechtspleging

Verwerende partij heeft een antwoordnota ingediend. De vader van verzoekster heeft namens verzoekende partij een wederantwoordnota ingediend.

De partijen zijn opgeroepen voor de terechtzitting, die heeft plaatsgevonden op 2 oktober 2020.

Kamervoorzitter Bertel De Groote heeft verslag uitgebracht.

De heer Herman Heirstrate, die verschijnt voor de verzoekende partij, en advocaat Tom Peeters, die verschijnt voor de verwerende partij, zijn gehoord.

III. Feiten

Verzoekende partij is in het academiejaar 2019-2020 ingeschreven in de opleiding ‘Bachelor in de interieurvormgeving’.

Tot het curriculum van verzoekende partij behoort het opleidingsonderdeel “Ontwerpen 2”, dat bestaat uit twee onderwijsleeractiviteiten: “Ontwerpen 2 – Interieur” en “Ontwerpen 2 – Meubel”.

Na het evaluatiemoment van verzoekster van “Ontwerpen 2 – Meubel”, dat plaatsvond op 23 juni 2020 hebben de juryleden een vermoeden van fraude uitgesproken tegen verzoekster omwille van vermoed plagiaat.

Op 7 juli 2020 heeft de examencommissie op basis van het volledige dossier beslist dat er effectief sprake was van fraude en werd er een examentuchtbeslissing genomen: alle reeds eerder behaalde punten van beide onderwijsleeractiviteiten blijven behouden, enkel deze opdracht wordt gequoteerd met ‘0’.

Daardoor eindigt verzoekster met een gewogen gemiddelde van 5,5/20 voor “Ontwerpen 2 – Meubel” en 12,94/20 voor “Ontwerpen 2 – Interieur”, wat leidt tot een totaalscore van 10/20. Aangezien de ECTS-fiche als bijkomende voorwaarde om te kunnen slagen bepaalt dat een student moet geslaagd zijn voor beide onderwijsleeractiviteiten, wordt deze score herleid naar 9/20 voor het volledige opleidingsonderdeel.

Verzoekende partij stelde op datum van 8 juli 2020 een intern beroep in bij de interne beroepsinstantie van de onderwijsinstelling.

Bij beslissing van de interne beroepsinstantie op datum van 10 juli 2020 werd het intern beroep ontvankelijk, doch ongegrond verklaard.

De interne beroepsinstantie stelt vast dat de studente argumenteert dat ze nooit plagiaat heeft willen plegen en dat bijgevoegde documenten aantonen dat ze al drie maanden bezig is om tot dit ontwerp te komen. Ze erkent wel dat ze inspiratie haalt uit interieurboeken, Pinterest, ... Volgens de studente werd ze tijdens de online begeleiding ook nooit gewezen op het feit dat het richting plagiaat zou gaan.

De interne beroepsinstantie meent dat het onmogelijk is dat een docent tijdens de online begeleiding elke vorm van plagiaat zou moeten herkennen. Het feit dat de studente tijdens de begeleiding niet werd gewezen op de mogelijkheid van fraude, doet geen afbreuk aan het plagiaat zelf.

De interne beroepsinstantie heeft het ontwerp van de studente vergeleken met het ontwerp van Nicholas Baker en merkt op dat de gelijkenis absoluut is: zowel in de vorm als in de wijze waarop de onderdelen in elkaar schuiven.

Waar de studente verwijst naar een bijgevoegd document om aan te tonen dat ze drie maanden zelf aan dit ontwerp heeft gewerkt, merkt de interne beroepsinstantie op dat dit document op vraag van de docenten werd gemaakt, nadat zij hadden gemerkt dat het mogelijk plagiaat betrof. De docenten hebben toen aan de studente gevraagd om zo snel mogelijk (liefst binnen het uur) een document te versturen aan de hand waarvan zij kon aantonen dat haar ontwerp het resultaat was van een proces. Dit gesprek vond volgens de docent plaats op 23 juni om 16u20. Tijdens de mondelinge toelichting heeft de studente gesteld dat dit gesprek plaatsvond op 23 juni omstreeks 18u.

De interne beroepsinstantie stelt vast dat de studente daarop om 11u10 een e-mail heeft verstuurd waarin ze schrijft: *“Daarom vraag ik beleefd bijgevoegde documenten grondig te bekijken om zo uw oordeel bij te stellen en te concluderen dat de gelijkenis tussen beide ontwerpen louter op ongelukkig toeval berust.”*. Tijdens de mondelinge toelichting stelt de studente dat deze e-mail om 23u10 werd verstuurd. Ze zou die avond samen met haar vader één document hebben gemaakt van het hele proces. De interne beroepsinstantie wijst erop dat bij de e-mail van 11u10 geen bijlage zat. Nochtans vermeldt de studente in haar beroepsschrift niets over het gebrek aan bijlage: *“Ik heb dus ook meteen al mijn proces, tekeningen en ander bewijs dat ik thuis nog had liggen verzameld en gebundeld. Deze heb ik dezelfde avond nog doorgemailed naar beide leerkrachten, met de vraag of ze wel zo snel mogelijk iets zouden kunnen laten weten.”*. Bij de mondelinge toelichting voor de interne beroepsinstantie deelt de studente mee dat de bijlage inderdaad niet meegestuurd is en dat ze dat op dat moment niet had gemerkt. Verder in het gesprek deelt ze dan weer mee dat de bijlage te groot was en dat ze daarom niet mee verzonden was. Tijdens de mondelinge toelichting voor de interne beroepsinstantie stelt de studente tot drie keer toe dat ze na het versturen van de e-mail onmiddellijk gaan slapen is.

De interne beroepsinstantie stelt vast dat de studente op 24 juni om 8u09 een nieuwe e-mail stuurt: *“Beste, Ik zag dat mijn bijlage niet mee is verstuurd. Dus hier is hij nog eens een keer.”*. De interne beroepsinstantie stelt vast dat de bijlage bij deze bewuste e-mail werd

opgeslagen op 24 juni om 0u55, dus enkele uren na de eerste e-mail van de studente. Deze vaststelling is tegengesteld aan de bewering van de studente dat ze op 23 juni 2020 niet had gemerkt dat de bijlage niet mee verzonden was en onmiddellijk nadien gaan slapen is.

De interne beroepsinstantie kan niet anders dan besluiten dat het bijgevoegde document afgewerkt is na de eerste e-mail van 23 juni en besluit hieruit dat de studente meer tijd nodig had om het bewuste document op te maken. Zij besluit dat de fraude voldoende bewezen is omwille van (1) de sterke gelijkenissen in de ontwerpen, (2) de tijd die de studente nodig had om haar “proces” in een document te zetten, (3) het feit dat de studente in de e-mail van 24 juni niet vermeldt dat ze die tijd nodig had en ’s nachts bezig is geweest aan dit document en (4) de ongerijmdheden in de mondelinge getuigenis van de studente.

De beslissing op intern beroep werd per e-mail van 13 juli 2020 aan verzoekende partij overgemaakt.

Bij aangetekend schrijven van 20 juli 2020 diende verzoekende partij een verzoekschrift in bij de Raad.

Bij arrest nr. 5.866 van 18 augustus 2020 in de zaak 2020/211 vernietigde de Raad de bestreden beslissing op grond van volgende overwegingen:

“De Raad leest in de interne beroepsbeslissing de overwegingen die de interne beroepsinstantie ertoe hebben geleid de handelswijze van verzoekster als plagiaat te kwalificeren. Hij slaat tevens acht op het intern beroepsschrift. Verzoekster geeft daarin aan drie maanden flink aan het ontwerp te hebben gesleuteld. Nadat ze op 23 juni te horen kreeg dat ze dat ontwerp gestolen zou hebben, heeft ze haar proces, tekeningen en ander bewijs dat zij thuis nog had liggen verzameld en gebundeld. Zij heeft het dezelfde avond doorgemailed naar beide leerkrachten, met de vraag zo snel mogelijk iets te willen laten weten.

De Raad, die zich ver houdt van een inhoudelijke beoordeling van de vraag of verzoekster al dan niet frauduleus heeft gehandeld en aldus een meubelontwerp heeft geplagieerd, moet vaststellen dat verwerende partij in de aangevochten beslissing haar motivering in belangrijke mate verbindt aan de chronologie met betrekking tot de redactie en toezending van het document waarin verzoekster haar proces schetst.

De Raad moet evenwel vaststellen dat er heel wat onduidelijkheid bestaat betreffende deze chronologie. Zo voeren de docenten aan dat zij verzoekster op 23 juni om 16u20 hebben

meegedeeld dat zij van oordeel zijn dat er mogelijk sprake is van plagiaat bij haar beoordeeld stoelontwerp, terwijl verzoekster stelt dat dit gesprek omstreeks 18u00 heeft plaatsgevonden. Tijdens dit gesprek hebben de docenten verzoekster gevraagd om – volgens verwerende partij ‘binnen het uur’, doch volgens verzoekster ‘zo snel mogelijk’ – een document te bezorgen aan de hand waarvan zij kon aantonen dat haar ontwerp het resultaat was van een proces.

Later op de avond heeft verzoekster vervolgens een e-mail gestuurd waarbij echter de bijlage ontbrak. De ochtend nadien, op 24 juni om 8u09, heeft verzoekster alsnog het gevraagde document waarin zij haar proces schetst bezorgd. Uit het dossier blijkt dat de eerste e-mail zonder bijlage voor heel wat verwarring heeft gezorgd. In de stukkenbundel van verwerende partij staat deze e-mail gedateerd op 23 juni om 11u10. De Raad merkt hierbij alvast op dat het absoluut uitgesloten is dat verzoekster deze e-mail op dit tijdstip zou hebben verzonden, aangezien uit het dossier blijkt dat het jurymoment van verzoekster pas later die dag werd georganiseerd. De Raad stelt ook vast dat de interne beroepsinstantie deze tijdsindicatie zelf in haar beslissing opneemt, zonder zich hier – blijkens de beslissing – veel vragen bij te stellen. Ze geeft wel aan dat verzoekster tijdens de mondelinge toelichting heeft vermeld dat ze die avond samen met haar vader één document zou hebben gemaakt van het proces en dat die e-mail om 23u10 werd verstuurd. Nadien is ze onmiddellijk gaan slapen. De interne beroepsinstantie heeft echter vastgesteld dat de bijlage, die verzoekster de volgende dag per e-mail om 8u09 heeft bezorgd, was opgeslagen op 24 juni om 0u55. Zij kan dan ook niet anders dan besluiten dat het bewuste document is afgewerkt na de eerste e-mail, zodat verzoekster meer tijd nodig heeft gehad om het op te maken.

In haar extern verzoekschrift verduidelijkt verzoekster dat zij op 23 juni ’s avonds alles in verband met haar proces heeft verzameld in één document. Ze heeft dit nog eens samen met haar moeder overlopen en het document nog eens opgeslagen. Dat is op 24 juni om 0u55. Daarna heeft ze de kwestieuze e-mail (zonder bijlage) verzonden. De Raad moet vaststellen dat uit de stukken die verzoekster bijbrengt, blijkt dat verzoekster de kwestieuze e-mail op 24 juni om 1u10 heeft verzonden, dus nadat het bewuste document waarin zij haar proces schetst een laatste keer werd opgeslagen. De Raad leest in de antwoordnota van verwerende partij overigens dat zij erkent dat verzoekster deze e-mail om 1u10 heeft verzonden en dat in de bestreden beslissing foutief melding wordt gemaakt van 23u10.

Naar het oordeel van de Raad heeft de interne beroepsinstantie zich aldus gebaseerd op onjuiste feitelijke gegevens om haar beslissing te dragen. De chronologie waarnaar de interne beroepsinstantie verwijst en waaruit zij bovendien verscheidene conclusies trekt, is immers geen correcte weergave van de feiten. Zoals de interne beroepsinstantie zelf aanhaalt, blijkt

immers uit de stukken dat het bewuste document voor een laatste keer werd opgeslagen op 24 juni om 0u55. Dit is vóór dat verzoekster haar e-mail heeft verstuurd op 24 juni om 1u10 (zoals blijkt uit het dossier en zoals erkend door verwerende partij in haar antwoordnota), zodat de conclusie van de interne beroepsinstantie dat het bewuste document is afgewerkt na de eerste e-mail zonder bijlage (waarbij ze ervan uitging dat deze op 23 juni om 11u10/23u10 werd verstuurd) en dat verzoekster aldus meer tijd nodig had om het bewuste document op te maken, niet correct is.

Op basis van voorgaande vaststellingen kan de beslissing van de interne beroepsinstantie aldus geen stand houden. De Raad kan er overigens evenmin omheen dat nergens in de interne beroepsbeslissing enige inhoudelijke overweging betreffende het bewuste document is opgenomen. Dit acht de Raad met name in het bijzonder relevant nu de juryleden verzoekster om stukken die haar ontwerpproces documenteren hadden verzocht in het licht van de naar hun oordeel absolute gelijkenis tussen het door verzoekster ter jurering voorgelegde zitmeubel en een bestaand zitmeubel.

In die context is de Raad van oordeel dat de motieven van de aangevochten beslissing onvoldoende draagkrachtig zijn. Het eerste middel is gegrond.”.

In opvolging van het vernietigingsarrest nr. 5.866 van 18 augustus 2020 in de zaak 2020/211 van de Raad, heeft de interne beroepsinstantie van verwerende partij op 31 augustus 2020 een nieuwe beslissing genomen.

De interne beroepsinstantie onderzoekt vooreerst grondig of er sprake is van examenfraude. Zij wijst op de definitie van examenfraude zoals voorzien in artikel 70 onderwijs- en examenreglement (hierna: OER). Zij heeft het ontwerp van de studente en het ontwerp van Nicholas Baker grondig bekeken en stelt vast dat niet alleen het (zeer expliciete) basisontwerp identiek is, maar ook de variante opstelling (met de voetenbank eruit geschoven). Daarnaast is volgens de interne beroepsinstantie ook de manier van optekenen identiek, behoudens de spiegeling. Ten slotte maakt de studente in de ontwerptekening ook dezelfde ontwerpfout als de ontwerper: aangezien de rugleuning van het buitenelement hoger is dan de zitting, zou het voetenbankje (het binnenelement) ook hoger moeten zijn daar waar het aansluit tegen het buitenelement. In de tekening van zowel Baker als de studente is het geschetst alsof het binnenelement even hoog is dan het zitelement daar waar het aansluit op het buitenelement. De interne beroepsinstantie merkt wel op dat de studente deze fout nadien tekenkundig

gecorrigeerd heeft in de uitvoeringstekening, zonder de ontwerpfout ergonomisch op te lossen.

Aan de hand van deze vaststellingen komt de interne beroepsinstantie tot de conclusie dat de ontwerpen identiek zijn en dat de studente het ontwerp van de heer Baker heeft overgenomen. Zij baseert deze beslissing op drie elementen. Volgens de interne beroepsinstantie is het uitgesloten dat: (1) een student bij toeval een identiek meubel zou ontwerpen als dat van een ontwerper (Nicholas Baker), (2) een student ook bij toeval dit ontwerp op een praktisch identieke manier zou presenteren en (3) een student bij toeval net dezelfde ontwerpfout zou maken als de heer Baker.

De interne beroepsinstantie stipt aan dat studenten zich mogen laten inspireren door ontwerpers, maar de student moet duidelijk adequaat zijn bronnen opgeven. De studente heeft geen bron vermeld en dus is er minstens sprake van plagiaat. De interne beroepsinstantie merkt op dat indien studenten geen adequate bronvermelding hanteren, ze het voor de jury onmogelijk maken om een juist oordeel te vormen over de kennis, het inzicht en/of de vaardigheden van de student zelf. Zij is bovendien van oordeel dat wel degelijk sprake is van plagiaat, omdat de studente voor of ten laatste tijdens de jury er nooit op heeft gewezen dat ze een ontwerp van een andere ontwerper gewoon “klakkeloos” heeft overgenomen. Volgens de interne beroepsinstantie kan het feit dat de studente haar schetsen in de loop van het jaar heeft laten zien aan de begeleidende docent het plagiaat niet dekken. Een bronvermelding vereist immers dat je ook te kennen geeft dat je de plannen en ideeën van een andere ontwerper hebt overgenomen. Een schets laten zien aan de begeleider, zonder verwijzing naar de ontwerper/bedenker van het ontwerp, is geen bronvermelding, maar een gewone schets.

Wat vervolgens de stukken betreft die na de jury via e-mail werden ingeleverd, wijst de interne beroepsinstantie erop dat de finale beoordeling plaatsvond op het jurymoment. Tijdens de voorziene begeleidingsmomenten en zeker ten laatste op de eigenlijke jury had de studente haar bronnen duidelijk moeten vermelden. Door dit niet te doen, pleegde ze tijdens de jury duidelijk examenfraude. De interne beroepsinstantie stipt aan dat het feit dat de juryleden nadien nog stukken opvroegen omdat ze de examenfraude ontdekten, de gepleegde examenfraude op het jurymoment niet kan dekken. Het was de verantwoordelijkheid van de studente om tijdens de jury de gebruikte bronnen te vermelden. In dit geval heeft de studente tijdens de jury een ontwerp gepresenteerd alsof het volledig haar ontwerp was, zonder dat ze

heeft aangetoond hoe ze tot dit ontwerp gekomen was. De stukken die de studente de dag na de jury heeft bezorgd, zijn daarom niet relevant bij de beoordeling van de fraude.

Wat ten slotte de ernst van de overtreding en de sanctie betreft, merkt de interne beroepsinstantie op dat zij overeenkomstig artikel 72 OER rekening moest houden met een aantal elementen om de ernst van de overtreding en de strafmaat te bepalen. Het gaat ten eerste om de omvang van de examenfraude. De interne beroepsinstantie stelt dat de examenfraude zeer omvangrijk is, daar de studente gewoon het volledige ontwerp heeft overgenomen zonder bronvermelding. Ten tweede gaat het om de aard van de examenfraude. De interne beroepsinstantie merkt op dat de fraude bestond uit plagiaat: de studente diende een ontwerp van een ander als het hare in, zonder enige bronvermelding. Ten slotte moet de interne beroepsinstantie ook rekening houden met de intentie om bedrog te plegen. Volgens haar had de studente zonder enige twijfel duidelijk de intentie om bedrog te plegen. De studente heeft zeer bewust getracht om te slagen voor deze opdracht door het ontwerp van een ander in te dienen, zonder bronvermelding. De interne beroepsinstantie is er ook van overtuigd dat de studente zeer degelijk wist dat indien ze aan de jury zou melden dat ze haar ontwerp gewoon had overgenomen van een andere ontwerper, met slechts een minimale aanpassing, ze nooit zou slagen voor deze opdracht.

De interne beroepsinstantie somt de mogelijke sancties op die de examencommissie kan nemen bij examenfraude. Ze stelt vast dat de examencommissie heeft gekozen voor de derde sanctie: een 0/20 voor het werkstuk. De interne beroepsinstantie is van oordeel dat de mogelijke sancties 1 en 2 veel te licht zijn, gelet op de aard, de omvang en de intentie van de studente om bedrog te plegen. Zij is van oordeel dat sanctie 3, een 0/20 voor het werkstuk, de absolute minimumsanctie is, gelet op de aard, de omvang en de intentie van de studente om bedrog te plegen. Als gevolg van deze sanctie heeft de studente een onvoldoende voor het opleidingsonderdeel. Volgens de interne beroepsinstantie zouden de sancties 4 tot 7 ook zeker passend zijn, maar er werd gekozen voor een lichte sanctie.

De beslissing op intern beroep werd per e-mail van 31 augustus 2020 aan verzoekende partij overgemaakt.

Bij aangetekend schrijven van 4 september 2020 diende verzoekende partij een verzoekschrift in bij de Raad.

IV. Ontvankelijkheid

Standpunt van partijen

In haar *antwoordnota* stipt verwerende partij vooreerst aan dat, overeenkomstig artikel II.294, §2 Codex Hoger Onderwijs, het verzoekschrift op straffe van onontvankelijkheid moet worden ondertekend door de verzoeker zelf of zijn raadsman. Indien deze raadsman geen advocaat is, moet daarvoor een schriftelijke machtiging worden bijgevoegd.

Verwerende partij benadrukt dat het ondertekenen (i.e. het plaatsen van handgeschreven tekens die het stuk authenticiteitsbaar maken) van een te versturen beroepsschrift een substantiële formaliteit is, vermits dit de enige garantie is dat het beroep wel degelijk door de belanghebbende zelf is ingesteld. Bij gebreke daaraan is het extern beroep onontvankelijk.

Verwerende partij merkt op dat het voorliggende verzoekschrift geen handtekening van verzoekster vermeldt, maar wel van [H.H.]. De vermelde contactgegevens zijn ook niet die van verzoekster zelf, maar wel van de heer [H.H.]. Bij de tekst werd geen schriftelijke machtiging, ondertekend door verzoekster zelf, toegevoegd.

Aangezien namens verzoekster aldus een verzoekschrift tot extern beroep werd ingediend zonder haar handtekening en zonder ondertekende volmacht, is het extern beroep volgens verwerende partij onontvankelijk.

In de *wederantwoordnota* verduidelijkt de vader van verzoekster dat verzoekster eind augustus, na twee maanden mentale ellende, even op adem aan het komen was in het buitenland. Het is per toeval dat, op de schaarse momenten van internetbereik, ze de negatieve uitspraak van de interne beroepsinstantie kon ontvangen. De vader van verzoekster had weinig zin om zijn dochter nog eens te gaan belasten om op een digitale manier een soort handtekening door te sturen (met enkel haar oude smartphone bij de hand) en haar gemoed nog wat zwaarder te maken. Dat is een keuze die hij als vader heeft gemaakt en waardoor de handtekening van verzoekster ontbreekt.

Beoordeling

De Raad onderzoekt de ontvankelijkheid van het beroep bij de Raad.

Artikel II.294, §2, tweede lid van de Codex Hoger Onderwijs bepaalt dat het beroep bij de Raad op straffe van onontvankelijkheid wordt ondertekend door de verzoekende partij of haar raadsman.

De Raad overweegt daarbij dat het ondertekenen (i.e. het plaatsen van handgeschreven tekens die het stuk authenticerbaar maken) van een te versturen beroepsschrift een substantiële formaliteit is, vermits dit de enige garantie is dat het beroep wel degelijk door de belanghebbende zelf is ingesteld.

Artikel II.309 van de Codex Hoger Onderwijs schrijft voor dat de partijen zich bij een procedure kunnen laten bijstaan door een raadsman, en dat die raadsman ten laatste ter zitting een schriftelijke machtiging voorlegt, behoudens wanneer de raadsman de hoedanigheid van advocaat of advocaat-stagiair heeft, of wanneer de raadsman samen met de betrokken partij verschijnt.

De Raad is van oordeel dat de bepalingen van artikel II.309 van de Codex geen afbreuk doen aan de substantiële vormvereiste van de ondertekening van het verzoekschrift, en dat de hoedanigheid van gevolmachtigde in voorkomend geval – wanneer het geen advocaat betreft – moet worden aangetoond op het ogenblik van het indienen van het beroep. Een derde die niet de hoedanigheid van advocaat heeft, kan bijgevolg slechts op ontvankelijke wijze bij de Raad een beroep in naam van en voor rekening van de verzoekende partij instellen indien er een volmacht wordt bijgevoegd.

De Raad stelt te dezen vast dat het beroep uitgaat van de vader van verzoekster, die “Voor [verzoekster]” ondertekent. Er is bij het verzoekschrift evenwel geen door verzoekster ondertekende volmacht gevoegd. De volmacht die slechts samen met de wederantwoordnota wordt neergelegd, kan het ontbreken van haar handtekening of een aangetoonde volmacht op het ogenblik van het indienen van het beroep niet verantwoorden en herstellen. Dat verzoekster zich in het buitenland bevond toen zij de beslissing van de interne beroepsinstantie heeft ontvangen en dat de vader van verzoekster haar niet wenste te belasten met de vraag om een handtekening en haar gemoed aldus nog te verzwaren kan naar het oordeel van de Raad ook niet als overmacht worden gekwalificeerd. Dit element laat bijgevolg niet toe te beslissen dat het verzoek ontvankelijk is.

De Raad oordeelt dat een verzoekende partij die voor het instellen van het beroep bij de Raad volmacht verleent aan een persoon die geen advocaat is van die volmacht blijk moet geven bij het indienen van dat beroep. In dit geval heeft verzoekende partij niet binnen de beroepstermijn de vereiste volmacht overgemaakt.

De exceptie is gegrond.

Het bij de Raad ingestelde beroep is onontvankelijk.

BESLISSING

De Raad verwerpt het beroep.

Dit arrest is uitgesproken te Brussel, in openbare terechtzitting van 6 oktober 2020, door de Raad voor betwistingen inzake studievoortgangsbepalingen, Ite Kamer, samengesteld uit:

Bertel De Groote,	kamervoorzitter
Jean Goossens	bestuursrechter – bijzitter
Henri Verhaaren	bestuursrechter – bijzitter
bijgestaan door	
Freya Gheysen	secretaris

De secretaris

De voorzitter

Freya Gheysen

Bertel De Groote

Tegen dit arrest is een beroep bij de Raad van State mogelijk overeenkomstig artikel 14, § 2 van de gecoördineerde wetten op de Raad van State en het Koninklijk Besluit van 30 november 2006 tot vaststelling van de cassatieprocedure bij de Raad van State. Dit beroep dient schriftelijk en aangetekend te gebeuren binnen de dertig dagen na kennisgeving van deze beslissing en ondertekend te zijn door een advocaat. Bij het beroep moeten zijn gevoegd een kopie van het aangevochten arrest, de bijgevoegde stukken dienen genummerd en geïnventariseerd te zijn, en zes eensluidend verklaarde afschriften van het beroep.

Arrest nr. 5.969 van 8 oktober 2020 in de zaak 2020/323

In zake: Isaline PUYPE
Woonplaats kiezend te 8210 Loppem
Camiel Barbierlaan 6

Tegen: VRIJE UNIVERSITEIT BRUSSEL
Woonplaats kiezend te 1050 Brussel
Pleinlaan 2

I. Voorwerp van de vordering

Het beroep, ingesteld op 9 september 2020, strekt tot nietigverklaring van “de beslissing intern beroep genomen op 14 augustus 2020”.

II. Verloop van de rechtspleging

Verwerende partij heeft een antwoordnota ingediend. Verzoekende partij heeft een wederantwoordnota ingediend.

De partijen zijn opgeroepen voor de terechtzitting, die heeft plaatsgevonden op 2 oktober 2020.

Kamervoorzitter Bertel De Groote heeft verslag uitgebracht.

Verzoekende partij en mevrouw Grietje Van Buggenhout, die verschijnt voor de verwerende partij, zijn gehoord.

III. Feiten

Verzoekende partij is in het academiejaar 2019-2020 ingeschreven in de opleiding “Master in de bedrijfskunde”.

Voor het opleidingsonderdeel “Onderzoeksmethoden en -paper voor bedrijfskunde” schreef verzoekende partij een paper, waaromtrent onregelmatigheden werden gemeld aan de decaan. Bij beslissing van 14 augustus 2020 legde de decaan de volgende sanctie op: “*uitsluiting*”.

examenperiode: geen cijfers toekennen voor alle examens in de lopende examenperiode – augustus 2020”.

Deze beslissing werd per e-mail van 14 augustus 2020 aan verzoekende partij overgemaakt.

Verzoekende partij stelde geen intern beroep in bij de interne beroepsinstantie van de onderwijsinstelling.

Bij aangetekend schrijven van 9 september 2020 diende verzoekende partij een verzoekschrift in bij de Raad.

IV. Ontvankelijkheid

Standpunt van partijen

In haar *antwoordnota* stelt verwerende partij dat het extern beroep onontvankelijk is, nu verzoekende partij de initiële beslissing van de decaan aanvecht bij de Raad, en niet de beslissing van de voorzitter van de interne beroepsinstantie. Daarenboven heeft verzoekende partij ook nagelaten om de interne beroepsmogelijkheden op regelmatige wijze uit te putten.

Verwerende partij verwijst ter zake naar artikel II. 285, tweede lid van de Codex Hoger Onderwijs. Verzoekende partij heeft in haar verzoekschrift de beslissing van de voorzitter van de interne beroepsinstantie d.d. 14 augustus 2020 aangeduid als bestreden beslissing, echter heeft zij nagelaten de interne proceduremogelijkheden uit te putten. De initiële beslissing van de decaan is naar het oordeel van verwerende partij niet vatbaar voor een extern beroep. Enkel de beslissing op intern beroep kan, na uitputting van het intern beroep op regelmatige wijze, op ontvankelijke wijze worden aangevochten middels een extern beroep. Aangezien het beroep van verzoekende partij gericht is tegen de oorspronkelijke beslissing van de decaan d.d. 14 augustus 2020, dient het beroep op deze grond onontvankelijk te worden verklaard.

Uit de voorbereidende werken (de memorie van toelichting bij het toenmalige decreet van 19 maart 2004), de vaststaande rechtspraak van de Raad en de rechtsleer blijkt dat de regelmatige uitputting van het intern beroep een voorwaarde is om een ontvankelijk beroep bij de Raad te kunnen instellen. *In casu* is zulks niet het geval. Er werd geen intern beroep aangetekend. Bijgevolg is ook het extern beroep bij de Raad niet ontvankelijk.

In haar *wederantwoordnota* gaat verzoekende partij niet in op deze exceptie van onontvankelijkheid.

Beoordeling

Artikel II.285, tweede lid van de Codex Hoger Onderwijs bepaalt inzake de bevoegdheid van de Raad het volgende:

“De Raad doet als administratief rechtscollege uitspraak over de beroepen die door studenten of personen op wie de beslissing betrekking heeft, worden ingesteld tegen studievoortgangsbepalingen, na uitputting van de in afdeling 2 bedoelde interne beroepsprocedure.”

De Raad merkt op dat, overeenkomstig artikel II.285 van de Codex Hoger Onderwijs, het voorafgaandelijk uitputten van het intern beroep een grondvoorwaarde is voor de ontvankelijkheid van het extern beroep bij de Raad. Een beroep bij de Raad kan dus slechts worden ingesteld tegen een beslissing van de interne beroepsinstantie (of, geval dat zich in deze niet voordoet, tegen het uitblijven van een dergelijke beslissing).

De Raad stelt op basis van het dossier vast dat verzoekende partij geen intern beroep heeft ingesteld bij de interne beroepsinstantie van de onderwijsinstelling, alvorens zich tot de Raad te wenden.

Het beroep bij de Raad is derhalve niet ontvankelijk.

Geheel ten overvloede merkt de Raad op dat het verzoekende partij uiteraard vrij staat om contact op te nemen met de studentenadministratie van verwerende partij, zij het met een andere hoger onderwijsinstelling, teneinde zich te informeren wat desgevallend de mogelijkheden zijn voor een nieuwe inschrijving.

BESLISSING

De Raad verwerpt het beroep.

Dit arrest is uitgesproken te Brussel, in openbare terechtzitting van 8 oktober 2020, door de Raad voor betwistingen inzake studievoortgangsbepalingen, Ite Kamer, samengesteld uit:

Bertel De Groote,	kamervoorzitter
Jean Goossens	bestuursrechter – bijzitter
Henri Verhaaren	bestuursrechter – bijzitter
bijgestaan door	
Freya Gheysen	secretaris

De secretaris

De voorzitter

Freya Gheysen

Bertel De Groote

Tegen dit arrest is een beroep bij de Raad van State mogelijk overeenkomstig artikel 14, § 2 van de gecoördineerde wetten op de Raad van State en het Koninklijk Besluit van 30 november 2006 tot vaststelling van de cassatieprocedure bij de Raad van State. Dit beroep dient schriftelijk en aangetekend te gebeuren binnen de dertig dagen na kennisgeving van deze beslissing en ondertekend te zijn door een advocaat. Bij het beroep moeten zijn gevoegd een kopie van het aangevochten arrest, de bijgevoegde stukken dienen genummerd en geïnventariseerd te zijn, en zes eensluidend verklaarde afschriften van het beroep.

Arrest nr. 6.002 van 13 oktober 2020 in de zaak 2020/359

In zake: Salma EL MASSOUDI
Woonplaats kiezend te 2140 Borgerhout
Frans de vriendstraat 32

Tegen: ARTESIS PLANTIJN HOGESCHOOL
bijgestaan en vertegenwoordigd door
advocaat Wim Van Caeneghem
kantoor houdend te 2000 Antwerpen
Vrijheidstraat 32, bus 16
Bij wie woonplaats wordt gekozen

I. Voorwerp van de vordering

Het beroep strekt tot nietigverklaring van “het resultaat (...) voor identiteit maatschappelijk werk”.

II. Verloop van de rechtspleging

Verwerende partij heeft een antwoordnota ingediend.

De partijen zijn opgeroepen voor de terechtzitting, die heeft plaatsgevonden op 2 oktober 2020.

Kamervoorzitter Bertel De Groote heeft verslag uitgebracht.

Verzoekende partij en advocaat Stevie Van Houdenrogge, die verschijnt voor de verwerende partij, zijn gehoord.

III. Feiten

Verzoekende partij is in het academiejaar 2019-2020 ingeschreven in de opleiding “Graduaat maatschappelijk werk”.

Verzoekende partij betwist het examencijfer voor het opleidingsonderdeel “Identiteit MW”.

Verzoekende partij stelde intern beroep in bij de interne beroepsinstantie van de onderwijsinstelling.

Per gewone post diende verzoekende partij een verzoekschrift in bij de Raad.

IV. Ontvankelijkheid

Standpunt van partijen

Verzoekster stelt in haar verzoekschrift dat het cijfer van “Identiteit maatschappelijk werk” op 30 januari 2020 geopenbaard is. De inzage en de eerste bezwaren van verzoekster zijn op 31 januari 2020 bekendgemaakt. Het eindoordeel hierover is verzoekster op 12 maart 2020 bekendgemaakt. Indien men een startdatum van 30 januari 2020 hanteert, is dit verzoekschrift ontvangen na het verstrijken van de bezwaartermijn van zeven dagen en is het mogelijk dat dit niet ontvankelijk wordt geacht. Dit is volgens verzoekster echter een disproportionele maatregel, omdat de aanhef van art. 23.8 OER ondubbelzinnig en duidelijk aangeeft dat een procedure moet beginnen bij het raadplegen van de ombud. Dit is volgens verzoekster tevens gebeurd op 3 februari 2020. Het langzaam handelen kan verzoekster niet worden aangerekend, omdat zij conform het vertrouwensbeginsel heeft gehandeld in overeenstemming met hetgeen de ombud aangaf. Overeenkomstig het OER is de ombud het aanspreekpunt.

Verzoekster acht het gezien de feiten en de omstandigheden niet anders dan redelijk en billijk om de termijn van zeven dagen te laten ingaan op het moment dat officieel is besloten en aan verzoekster kenbaar gemaakt dat er niets zou worden veranderd aan de beoordeling, zijnde op 12 maart 2020. Men kan tevens stellen dat het eindoordeel een oordeel is dat op het einde wordt gegeven. Gezien het eindoordeel dus is dat er niets meer aan veranderd wordt, zou verzoekster ook aangeven dat hetgeen haar op 12 maart 2020 is meegegeven een eindoordeel is, conform art. I.3 van de Codex Hoger Onderwijs. Dit wordt tevens aangehaald door het OER zelf. Hierdoor is verzoekster van oordeel dat de termijn van zeven dagen op deze datum is ingegaan en haar verzoekschrift ontvankelijk is, primair vanwege het eindoordeel dat volgens verzoekster plaatsvond op 12 maart 2020, secundair vanwege het vertrouwensbeginsel en tertiair vanwege het proportionaliteitsbeginsel.

In haar *antwoordnota* stelt verwerende partij dat verzoekster aan de Raad, niet aangetekend, een brief zond gedateerd op 11 september 2020, die in de hoofding gericht is aan verwerende partij. Deze brief is gelijk aan de brief die verzoekster verzond n.a.v. het tweede intern beroep dat zij aantekende bij verwerende partij. Er is op datum van de antwoordnota nog geen uitspraak inzake het intern beroep aangetekend door verzoekster. Verzoekster heeft aldus het intern beroep nog niet uitgeput.

Verwerende partij verwijst in dit kader naar artikel II.285 van de Codex Hoger Onderwijs. Wat betreft de plicht tot het voorafgaandelijk uitputten van het intern beroep, blijkt uit de memorie van toelichting bij het toenmalige decreet van 19/03/2004 dat het intern beroep “*verplicht moet worden uitgeput vooraleer men een beroep kan instellen bij de Raad*”. De decreetgever heeft de uitputting van het intern beroep derhalve beoogd als een voorwaarde om tot de beroepsprocedure bij de Raad toegang te krijgen, en dus als een ontvankelijkheidsvoorwaarde bij dat beroep. Het beroep bij de Raad is dan ook niet ontvankelijk. Reeds eerder heeft de Raad in gelijkaardige omstandigheden geoordeeld: “*Verzoekster heeft weliswaar een intern beroep ingesteld, maar zij heeft nagelaten de uitspraak ter zake af te wachten. Het beroep dat bij de Raad is ingesteld, is derhalve voorbarig.*” (arrest 2020/172).

Beoordeling

Artikel II.285, tweede lid van de Codex Hoger Onderwijs bepaalt inzake de bevoegdheid van de Raad het volgende:

“De Raad doet als administratief rechtscollege uitspraak over de beroepen die door studenten of personen op wie de beslissing betrekking heeft, worden ingesteld tegen studievoortgangsbepalingen, na uitputting van de in afdeling 2 bedoelde interne beroepsprocedure.”

De Raad merkt op dat, overeenkomstig artikel II.285 van de Codex Hoger Onderwijs, het voorafgaandelijk uitputten van het intern beroep een grondvoorwaarde is voor de ontvankelijkheid van het extern beroep bij de Raad.

Hoewel uit het dossier blijkt dat verzoekster klaarblijkelijk een intern beroep opgestart heeft, heeft zij echter zonder het resultaat van deze beroepsprocedure af te wachten en vooraleer de

termijn verstreken is waarbinnen de interne beroepsinstantie van de onderwijsinstelling een beslissing zou moeten nemen of moeten meedelen wanneer deze dan wel genomen zou worden, tegelijk een extern beroep bij de Raad ingesteld.

Het bij de Raad ingestelde beroep is dan ook voorbarig en daarom niet ontvankelijk.

BESLISSING

De Raad verwerpt het beroep.

Dit arrest is uitgesproken te Brussel, in openbare terechtzitting van 13 oktober 2020, door de Raad voor betwistingen inzake studievoortgangsbepalingen, Ite Kamer, samengesteld uit:

Bertel De Groote,	kamervoorzitter
Jean Goossens	bestuursrechter – bijzitter
Henri Verhaaren	bestuursrechter – bijzitter
bijgestaan door	
Freya Gheysen	secretaris

De secretaris

De voorzitter

Freya Gheysen

Bertel De Groote

Tegen dit arrest is een beroep bij de Raad van State mogelijk overeenkomstig artikel 14, § 2 van de gecoördineerde wetten op de Raad van State en het Koninklijk Besluit van 30 november 2006 tot vaststelling van de cassatieprocedure bij de Raad van State. Dit beroep dient schriftelijk en aangetekend te gebeuren binnen de dertig dagen na kennisgeving van deze beslissing en ondertekend te zijn door een advocaat. Bij het beroep moeten zijn gevoegd een kopie van het aangevochten arrest, de bijgevoegde stukken dienen genummerd en geïnventariseerd te zijn, en zes eensluidend verklaarde afschriften van het beroep.

Arrest nr. 5.996 van 12 oktober 2020 in de zaak 2020/382

In zake: Alexandra MAYEMBI BAKADI
Woonplaats kiezend te 3010 Kessel-Lo
Honingbijstraat 3, bus 202

Tegen: ODISEE
bijgestaan en vertegenwoordigd door
advocaat Stefanie De Proost
kantoor houdend te 1000 Brussel
Antoine Dansaertstraat 92
Bij wie woonplaats wordt gekozen

I. Voorwerp van de vordering

Het beroep, ingesteld op 15 september 2020, strekt tot nietigverklaring van de studievoortgangsbepaling van 9 september 2020 waarbij aan de verzoekende partij een score van 9 op 20 werd toegekend voor het opleidingsonderdeel “Sociaal overleg en conflicthantering”.

II. Verloop van de rechtspleging

Verwerende partij heeft een antwoordnota ingediend.

De partijen zijn opgeroepen voor de terechtzitting, die heeft plaatsgevonden op 2 oktober 2020.

Kamervoorzitter Bertel De Groote heeft verslag uitgebracht.

Advocaat Ahlam Ait El Maati, die *loco* advocaat Stefanie De Proost verschijnt voor de verwerende partij, is gehoord.

III. Feiten

Verzoekende partij is in het academiejaar 2019-2020 ingeschreven in de opleiding ‘Bachelor in het sociaal werk’.

Voor het opleidingsonderdeel “Sociaal overleg en conflicthantering” bekomt verzoekende partij een examencijfer van 9/20.

Verzoekende partij stelde geen intern beroep in bij de interne beroepsinstantie van de onderwijsinstelling.

Bij aangetekend schrijven van 15 september 2020 diende verzoekende partij een verzoekschrift in bij de Raad.

IV. Ontvankelijkheid

Standpunt van partijen

Verwerende partij merkt in haar *antwoordnota* op dat artikel II.285, §1 Codex Hoger Onderwijs voorziet dat de Raad als administratief rechtscollege uitspraak doet over de beroepen die door studenten of personen op wie de beslissing betrekking heeft, worden ingesteld tegen studievoortgangsbepalingen, na uitputting van de interne beroepsprocedure.

Volgens verwerende partij is het uitputten van het intern beroep dus een grondvoorwaarde om een extern beroep bij de Raad te kunnen instellen. Wanneer een student het intern beroep niet of niet op een regelmatige wijze heeft uitgeput, moet het extern beroep dan ook worden verworpen. *In casu* heeft verzoekster bij aangetekende brief van 15 september 2020 extern beroep ingesteld zonder eerst een intern beroep in te stellen. Dit beroep moet door de Raad dan ook worden verworpen.

Beoordeling

Artikel II.285, tweede lid van de Codex Hoger Onderwijs bepaalt inzake de bevoegdheid van de Raad het volgende:

“De Raad doet als administratief rechtscollege uitspraak over de beroepen die door studenten of personen op wie de beslissing betrekking heeft, worden ingesteld tegen studievoortgangsbepalingen, na uitputting van de in afdeling 2 bedoelde interne beroepsprocedure.”

De Raad merkt op dat, overeenkomstig artikel II.285 van de Codex Hoger Onderwijs, het voorafgaandelijk uitputten van het intern beroep een grondvoorwaarde is voor de

ontvankelijkheid van het extern beroep bij de Raad. Een beroep bij de Raad kan dus slechts worden ingesteld tegen een beslissing van de interne beroepsinstantie (of, geval dat zich in deze niet voordoet, tegen het uitblijven van een dergelijke beslissing).

De Raad stelt op basis van het dossier vast dat verzoekende partij geen intern beroep heeft ingesteld bij de interne beroepsinstantie van de onderwijsinstelling, alvorens zich tot de Raad te wenden.

Het beroep bij de Raad is derhalve niet ontvankelijk.

BESLISSING

De Raad verwerpt het beroep.

Dit arrest is uitgesproken te Brussel, in openbare terechtzitting van 12 oktober 2020, door de Raad voor betwistingen inzake studievoortgangsbepalingen, IIe Kamer, samengesteld uit:

Bertel De Groote,	kamervoorzitter
Jean Goossens	bestuursrechter – bijzitter
Henri Verhaaren	bestuursrechter – bijzitter

bijgestaan door

Freya Gheysen	secretaris
---------------	------------

De secretaris

De voorzitter

Freya Gheysen

Bertel De Groote

Tegen dit arrest is een beroep bij de Raad van State mogelijk overeenkomstig artikel 14, § 2 van de gecoördineerde wetten op de Raad van State en het Koninklijk Besluit van 30 november 2006 tot vaststelling van de cassatieprocedure bij de Raad van State. Dit beroep dient schriftelijk en aangetekend te gebeuren binnen de dertig dagen na kennisgeving van deze beslissing en ondertekend te zijn door een advocaat. Bij het beroep moeten zijn gevoegd een kopie van het aangevochten arrest,

de bijgevoegde stukken dienen genummerd en geïnventariseerd te zijn, en zes eensluidend verklaarde afschriften van het beroep.

Arrest nr. 5.997 van 12 oktober 2020 in de zaak 2020/384

In zake: Imani MPASI MBUENO
Woonplaats kiezend te 1651 Lot
Kapellerond 8

Tegen: ERASMUSHOGESCHOOL BRUSSEL
Woonplaats kiezend te 1070 Brussel
Nijverheidskaai 170

I. Voorwerp van de vordering

Het beroep, ingesteld op 15 september 2020, strekt tot nietigverklaring van de studievoortgangsbepaling van 10 september 2020 waarbij aan de verzoekende partij een score van 9 op 20 werd toegekend voor het opleidingsonderdeel “Kader en Roots”.

II. Verloop van de rechtspleging

De partijen zijn opgeroepen voor de terechtzitting, die heeft plaatsgevonden op 2 oktober 2020.

Kamervoorzitter Bertel De Groote heeft verslag uitgebracht.

III. Feiten

Verzoekende partij is in het academiejaar 2019-2020 ingeschreven in de opleiding ‘Bachelor in de journalistiek’.

Voor het opleidingsonderdeel “Kader en Roots” bekomt verzoekende partij een examencijfer van 9/20.

Verzoekende partij stelde geen intern beroep in bij de interne beroepsinstantie van de onderwijsinstelling.

Bij aangetekend schrijven van 15 september 2020 diende verzoekende partij een verzoekschrift in bij de Raad.

IV. Ontvankelijkheid - afstand

Per brief van 16 september 2020 deelt verzoekster mee dat zij met haar docent een oplossing heeft gevonden. Ze zou graag willen dat geen rekening wordt gehouden met haar verzoekschrift van 15 september. Verzoekster heeft deze klacht al intern met de school ingetrokken.

De Raad begrijpt deze brief als een afstand. Hij ziet geen redenen om die afstand niet toe te kennen.

BESLISSING

De Raad stelt de afstand van het geding vast.

Dit arrest is uitgesproken te Brussel, in openbare terechtzitting van 12 oktober 2020, door de Raad voor betwistingen inzake studievoortgangsbepalingen, IIe Kamer, samengesteld uit:

Bertel De Groote,	kamervoorzitter
Jean Goossens	bestuursrechter – bijzitter
Henri Verhaaren	bestuursrechter – bijzitter

bijgestaan door

Freya Gheysen	secretaris
---------------	------------

De secretaris

De voorzitter

Freya Gheysen

Bertel De Groote

Tegen dit arrest is een beroep bij de Raad van State mogelijk overeenkomstig artikel 14, § 2 van de gecoördineerde wetten op de Raad van State en het Koninklijk Besluit van 30 november 2006 tot vaststelling van de cassatieprocedure bij de Raad van State. Dit beroep dient schriftelijk en aangetekend te gebeuren binnen de dertig dagen na kennisgeving van deze beslissing en ondertekend te zijn door een advocaat. Bij het beroep moeten zijn gevoegd een kopie van het aangevochten arrest, de bijgevoegde stukken dienen genummerd en geïnventariseerd te zijn, en zes eensluidend verklaarde afschriften van het beroep.

Arrest nr. 5.998 van 12 oktober 2020 in de zaak 2020/414

In zake: Mariam SIBARI
                    Woonplaats kiezend te 1070 Anderlecht
                    Peterbos park 10

Tegen: ODISEE
                    bijgestaan en vertegenwoordigd door
                    advocaat Stefanie De Proost
                    kantoor houdend te 1000 Brussel
                    Antoine Dansaertstraat 92
                    Bij wie woonplaats wordt gekozen

I. Voorwerp van de vordering

Het beroep, ingesteld op 17 september 2020, strekt tot nietigverklaring van de studievoortgangsbepaling van 10 september 2020 waarbij aan de verzoekende partij een score van 9 op 20 werd toegekend voor het opleidingsonderdeel “Algemeen boekhouden 2”.

II. Verloop van de rechtspleging

Verwerende partij heeft een antwoordnota ingediend. Verzoekende partij heeft een wederantwoordnota ingediend.

De partijen zijn opgeroepen voor de terechtzitting, die heeft plaatsgevonden op 2 oktober 2020.

Kamervoorzitter Bertel De Groote heeft verslag uitgebracht.

Verzoekende partij en advocaat Ahlam Ait El Maati, die *loco* advocaat Stefanie De Proost verschijnt voor de verwerende partij, zijn gehoord.

III. Feiten

Verzoekende partij is in het academiejaar 2019-2020 ingeschreven in de opleiding ‘Bachelor in het bedrijfsmanagement’.

Voor het opleidingsonderdeel “Algemeen boekhouden 2” bekommt verzoekende partij een examencijfer van 9/20.

Verzoekende partij stelde geen intern beroep in bij de interne beroepsinstantie van de onderwijsinstelling.

Bij aangetekend schrijven van 17 september 2020 diende verzoekende partij een verzoekschrift in bij de Raad.

IV. Ontvankelijkheid

Standpunt van partijen

Verwerende partij merkt in haar *antwoordnota* op dat artikel II.285, §1 Codex Hoger Onderwijs voorziet dat de Raad als administratief rechtscollege uitspraak doet over de beroepen die door studenten of personen op wie de beslissing betrekking heeft, worden ingesteld tegen studievoortgangsbepalingen, na uitputting van de interne beroepsprocedure.

Volgens verwerende partij is het uitputten van het intern beroep dus een grondvoorwaarde om een extern beroep bij de Raad te kunnen instellen. Wanneer een student het intern beroep niet of niet op een regelmatige wijze heeft uitgeput, moet het extern beroep dan ook worden verworpen. *In casu* heeft verzoekster bij aangetekende brief van 17 september 2020 extern beroep ingesteld zonder eerst een intern beroep in te stellen.

Verwerende partij stelt vast dat verzoekster als stuk 7 bij haar verzoekschrift – volgens haar – het bewijs bijbrengt dat ze eerst intern beroep heeft ingesteld door een gesprek aan te gaan via Microsoft Teams met haar studiebegeleider. Verwerende partij stelt dat dit gesprek niet kan worden beschouwd als een intern beroep, laat staan als een beslissing genomen op intern beroep. Ze benadrukt dat het individueel studievoortgangsdossier waarin de examenresultaten op schriftelijke en elektronische wijze aan elke student worden meegedeeld de uitdrukkelijke vermelding van de beroepsmodaliteiten voor het instellen van een intern beroep bevat. Artikel 101 van het Onderwijs- en Examenreglement bevat eveneens de beroepsmodaliteiten voor het instellen van een ontvankelijk intern beroep. Daarnaast werd de studente via e-mail van de ombudsdienst op 16 september 2020 nogmaals herinnerd aan deze beroepsmodaliteiten.

Verwerende partij stipt aan dat verzoekster geen intern beroep heeft ingesteld. De interne beroepsprocedure werd alleszins niet op een regelmatige wijze uitgeput. Het beroep dat verzoekster bij de Raad heeft ingesteld moet dan ook worden verworpen.

In haar *wederantwoordnota* verduidelijkt verzoekster dat zij voor het aanvragen van haar deliberatie op zoek was gegaan naar alle informatie die te vinden is over zulke procedure. Hierdoor was zij ervan op de hoogte dat de Codex Hoger Onderwijs voorschrijft dat het wettelijk verplicht is een intern beroep aan te gaan. Verzoekster heeft deze procedure gevolgd. Nu blijkt echter dat zij stappen heeft gemist omdat die niet duidelijk genoeg waren voor haar.

Verzoekster veronderstelde dat de hoofdopleider en andere bevoegde personen haar zouden begeleiden in deze stap. Na het contacteren van deze personen, hebben ze haar echter niet geholpen zoals het zou moeten. Daarnaast werd verzoekster verteld dat beroep doen op de examencommissie geen optie is, wat volgens haar niet klopt.

Voor verzoekster is dit zeer frustrerend omdat het echt belangrijk is voor haar. Als studente heeft ze ook weinig kennis over dergelijke zaken. Daarom vertrouwt ze het schoolpersoneel. Verzoekster neemt wel haar verantwoordelijkheid en beschuldigt de school niet. Ze hoopt alleen dat de Raad meer begrip zal hebben voor de situatie en haar daarom toch een kans geeft op deliberatie.

Beoordeling

Artikel II.285, tweede lid van de Codex Hoger Onderwijs bepaalt inzake de bevoegdheid van de Raad het volgende:

“De Raad doet als administratief rechtscollege uitspraak over de beroepen die door studenten of personen op wie de beslissing betrekking heeft, worden ingesteld tegen studievoortgangsbepalingen, na uitputting van de in afdeling 2 bedoelde interne beroepsprocedure.”

De Raad merkt op dat, overeenkomstig artikel II.285 van de Codex Hoger Onderwijs, het voorafgaandelijk uitputten van het intern beroep een grondvoorwaarde is voor de ontvankelijkheid van het extern beroep bij de Raad. Een beroep bij de Raad kan dus slechts worden ingesteld tegen een beslissing van de interne beroepsinstantie (of, geval dat zich in deze niet voordoet, tegen het uitblijven van een dergelijke beslissing).

De Raad stelt op basis van het dossier vast dat verzoekende partij geen intern beroep heeft ingesteld bij de interne beroepsinstantie van de onderwijsinstelling, alvorens zich tot de Raad te wenden. Dat verzoekster geen correcte informatie zou hebben ontvangen omtrent het instellen van het intern beroep, kan dit niet verschonen. De beroepsprocedure en -modaliteiten zijn immers duidelijk vermeld op het studievoortgangsdossier waarmee de examenresultaten aan verzoekster zijn bekendgemaakt. Ze zijn daarnaast ook terug te vinden in artikel 101 van het Onderwijs- en Examenreglement van verwerende partij.

Het beroep bij de Raad is derhalve niet ontvankelijk.

BESLISSING

De Raad verwerpt het beroep.

Dit arrest is uitgesproken te Brussel, in openbare terechtzitting van 12 oktober 2020, door de Raad voor betwistingen inzake studievoortgangsbeslissingen, IIe Kamer, samengesteld uit:

Bertel De Groote,	kamervoorzitter
Jean Goossens	bestuursrechter – bijzitter
Henri Verhaaren	bestuursrechter – bijzitter
bijgestaan door	
Freya Gheysen	secretaris

De secretaris

De voorzitter

Freya Gheysen

Bertel De Groote

Tegen dit arrest is een beroep bij de Raad van State mogelijk overeenkomstig artikel 14, § 2 van de gecoördineerde wetten op de Raad van State en het Koninklijk Besluit van 30 november 2006 tot vaststelling van de cassatieprocedure bij de Raad van State. Dit beroep dient schriftelijk en aangetekend te gebeuren binnen de dertig dagen na kennisgeving van deze beslissing en ondertekend te zijn door een advocaat. Bij het beroep moeten zijn gevoegd een kopie van het aangevochten arrest, de bijgevoegde stukken dienen genummerd en geïnventariseerd te zijn, en zes eensluidend verklaarde afschriften van het beroep.

Arrest nr. 5.999 van 12 oktober 2020 in de zaak 2020/439

In zake: Bayram TAPMAZ
Woonplaats kiezend te 9080 Lochristi
Bosdreef 9

Tegen: HOGESCHOOL GENT
bijgestaan en vertegenwoordigd door
advocaat Eva Bral
kantoor houdend te 9000 Gent
Henleykaai 3R
Bij wie woonplaats wordt gekozen

I. Voorwerp van de vordering

Het beroep, ingesteld op 18 september 2020, strekt tot nietigverklaring van de studievoortgangsbepaling van 9 september 2020 waarbij aan de verzoekende partij een score van 9 op 20 werd toegekend voor het opleidingsonderdeel “Businessproject: managementcases”.

II. Verloop van de rechtspleging

Verwerende partij heeft een antwoordnota ingediend.

De partijen zijn opgeroepen voor de terechtzitting, die heeft plaatsgevonden op 2 oktober 2020.

Kamervoorzitter Bertel De Groote heeft verslag uitgebracht.

Advocaat Eva Bral, die verschijnt voor de verwerende partij, is gehoord.

III. Feiten

Verzoekende partij is in het academiejaar 2019-2020 ingeschreven in de opleiding ‘Bachelor in het bedrijfsmanagement’.

Voor het opleidingsonderdeel “Businessproject: managementcases” bekomt verzoekende partij een examencijfer van 9/20.

Verzoekende partij stelde geen intern beroep in bij de interne beroepsinstantie van de onderwijsinstelling.

Bij aangetekend schrijven van 18 september 2020 diende verzoekende partij een verzoekschrift in bij de Raad.

IV. Ontvankelijkheid

Standpunt van partijen

Verwerende partij merkt in haar *antwoordnota* op dat verzoeker op 9 september 2020 kennis heeft genomen van zijn resultaten, zoals weergegeven op het puntenbriefje. Om op ontvankelijke wijze extern beroep aan te tekenen, moet vooreerst de interne beroepsprocedure worden doorlopen. Verwerende partij verwijst naar artikel II.285 Codex Hoger Onderwijs en naar rechtsleer en rechtspraak. Volgens haar kon verzoeker hiervan onmogelijk onwetend zijn, aangezien dit ook duidelijk wordt vermeld op het puntenbriefje.

Waar verzoeker in zijn verzoekschrift verwijst naar een beslissing van de interne beroepsinstantie van 15 september 2020, geeft verwerende partij aan dat zij niet weet wat hiermee bedoeld wordt. Het betreft alleszins geen beslissing van de interne beroepsinstantie. Die was na de kennisgeving van de resultaten van de tweede examenkans nog niet eens samengekomen. De termijn om intern beroep aan te tekenen was op 15 september 2020 overigens nog niet eens verstreken. Volgens verwerende partij is huidig verzoek dan ook onontvankelijk.

Beoordeling

Artikel II.285, tweede lid van de Codex Hoger Onderwijs bepaalt inzake de bevoegdheid van de Raad het volgende:

“De Raad doet als administratief rechtscollege uitspraak over de beroepen die door studenten of personen op wie de beslissing betrekking heeft, worden ingesteld tegen studievoortgangsbepalingen, na uitputting van de in afdeling 2 bedoelde interne beroepsprocedure.”

De Raad merkt op dat, overeenkomstig artikel II.285 van de Codex Hoger Onderwijs, het voorafgaandelijk uitputten van het intern beroep een grondvoorwaarde is voor de ontvankelijkheid van het extern beroep bij de Raad. Een beroep bij de Raad kan dus slechts worden ingesteld tegen een beslissing van de interne beroepsinstantie (of, geval dat zich in deze niet voordoet, tegen het uitblijven van een dergelijke beslissing).

De Raad stelt op basis van het dossier vast dat verzoekende partij geen intern beroep heeft ingesteld bij de interne beroepsinstantie van de onderwijsinstelling, alvorens zich tot de Raad te wenden.

Het beroep bij de Raad is derhalve niet ontvankelijk.

BESLISSING

De Raad verwerpt het beroep.

Dit arrest is uitgesproken te Brussel, in openbare terechtzitting van 12 oktober 2020, door de Raad voor betwistingen inzake studievoortgangsbepalingen, IIe Kamer, samengesteld uit:

Bertel De Groote,	kamervoorzitter
Jean Goossens	bestuursrechter – bijzitter
Henri Verhaaren	bestuursrechter – bijzitter

bijgestaan door

Freya Gheysen	secretaris
---------------	------------

De secretaris

De voorzitter

Freya Gheysen

Bertel De Groote

Tegen dit arrest is een beroep bij de Raad van State mogelijk overeenkomstig artikel 14, § 2 van de gecoördineerde wetten op de Raad van State en het Koninklijk Besluit van 30 november 2006 tot

vaststelling van de cassatieprocedure bij de Raad van State. Dit beroep dient schriftelijk en aangetekend te gebeuren binnen de dertig dagen na kennisgeving van deze beslissing en ondertekend te zijn door een advocaat. Bij het beroep moeten zijn gevoegd een kopie van het aangevochten arrest, de bijgevoegde stukken dienen genummerd en geïnventariseerd te zijn, en zes eensluidend verklaarde afschriften van het beroep.

Arrest nr. 6.000 van 12 oktober 2020 in de zaak 2020/455

In zake: Ilias ZKIRI
Woonplaats kiezend te 1020 Brussel
Emile Delvastraat 85

Tegen: ODISEE
bijgestaan en vertegenwoordigd door
advocaat Stefanie De Proost
kantoor houdend te 1000 Brussel
Antoine Dansaertstraat 92
Bij wie woonplaats wordt gekozen

I. Voorwerp van de vordering

Het beroep, ingesteld op 17 september 2020, strekt tot nietigverklaring van de studievoortgangsbepaling van 10 september 2020 waarbij aan de verzoekende partij een score ‘NA’ werd toegekend voor het opleidingsonderdeel “Algemeen boekhouden 2”.

II. Verloop van de rechtspleging

Verwerende partij heeft een antwoordnota ingediend.

De partijen zijn opgeroepen voor de terechtzitting, die heeft plaatsgevonden op 2 oktober 2020.

Kamervoorzitter Bertel De Groote heeft verslag uitgebracht.

Advocaat Ahlam Ait El Maati, die *loco* advocaat Stefanie De Proost verschijnt voor de verwerende partij, is gehoord.

III. Feiten

Verzoekende partij is in het academiejaar 2019-2020 ingeschreven in de opleiding ‘Bachelor in het bedrijfsmanagement’.

Voor het opleidingsonderdeel “Algemeen boekhouden 2” bekomt verzoekende partij een examencijfer ‘NA’.

Verzoekende partij stelde geen intern beroep in bij de interne beroepsinstantie van de onderwijsinstelling.

Bij aangetekend schrijven van 17 september 2020 diende verzoekende partij een verzoekschrift in bij de Raad.

IV. Ontvankelijkheid

Standpunt van partijen

Verwerende partij merkt in haar *antwoordnota* op dat artikel II.285, §1 Codex Hoger Onderwijs voorziet dat de Raad als administratief rechtscollege uitspraak doet over de beroepen die door studenten of personen op wie de beslissing betrekking heeft, worden ingesteld tegen studievoortgangsbepalingen, na uitputting van de interne beroepsprocedure.

Volgens verwerende partij is het uitputten van het intern beroep dus een grondvoorwaarde om een extern beroep bij de Raad te kunnen instellen. Wanneer een student het intern beroep niet of niet op een regelmatige wijze heeft uitgeput, moet het extern beroep dan ook worden verworpen. *In casu* heeft verzoeker bij aangetekende brief van 17 september 2020 intern beroep ingesteld bij verwerende partij en bij aangetekende brief van dezelfde dag ook meteen extern beroep ingesteld bij de Raad.

Dit betekent dat verzoeker, gelijktijdig met het moment waarop hij intern beroep heeft ingesteld en dus in ieder geval zonder de beslissing van de interne beroepsinstantie af te wachten (nog ruim voor de ordetermin van twintig dagen, binnen dewelke de beslissing op intern beroep aan de student ter kennis moet worden gebracht, verstreken is) een extern beroep bij de Raad heeft ingesteld. Volgens verwerende partij moet dit beroep dan ook als voorbarig worden afgewezen.

Beoordeling

Artikel II.285, tweede lid van de Codex Hoger Onderwijs bepaalt inzake de bevoegdheid van de Raad het volgende:

“De Raad doet als administratief rechtscollege uitspraak over de beroepen die door studenten of personen op wie de beslissing betrekking heeft, worden ingesteld tegen studievoortgangsbepalingen, na uitputting van de in afdeling 2 bedoelde interne beroepsprocedure.”

De Raad merkt op dat, overeenkomstig artikel II.285 van de Codex Hoger Onderwijs, het voorafgaandelijk uitputten van het intern beroep een grondvoorwaarde is voor de ontvankelijkheid van het extern beroep bij de Raad. Een beroep bij de Raad kan dus slechts worden ingesteld tegen een beslissing van de interne beroepsinstantie (of, geval dat zich in deze niet voordoet, tegen het uitblijven van een dergelijke beslissing).

De Raad stelt op basis van het dossier vast dat verzoekende partij wel intern beroep heeft ingesteld bij de interne beroepsinstantie van de onderwijsinstelling, doch hij heeft de beslissing van de interne beroepsinstantie niet afgewacht alvorens zich tot de Raad te wenden.

Het beroep bij de Raad is derhalve niet ontvankelijk.

BESLISSING

De Raad verwierpt het beroep.

Dit arrest is uitgesproken te Brussel, in openbare terechtzitting van 12 oktober 2020, door de Raad voor betwistingen inzake studievoortgangsbepalingen, IIe Kamer, samengesteld uit:

Bertel De Groote,	kamervoorzitter
Jean Goossens	bestuursrechter – bijzitter
Henri Verhaaren	bestuursrechter – bijzitter
bijgestaan door	
Freya Gheysen	secretaris

De secretaris

De voorzitter

Freya Gheysen

Bertel De Groote

Tegen dit arrest is een beroep bij de Raad van State mogelijk overeenkomstig artikel 14, § 2 van de gecoördineerde wetten op de Raad van State en het Koninklijk Besluit van 30 november 2006 tot vaststelling van de cassatieprocedure bij de Raad van State. Dit beroep dient schriftelijk en aangetekend te gebeuren binnen de dertig dagen na kennisgeving van deze beslissing en ondertekend te zijn door een advocaat. Bij het beroep moeten zijn gevoegd een kopie van het aangevochten arrest, de bijgevoegde stukken dienen genummerd en geïnventariseerd te zijn, en zes eensluidend verklaarde afschriften van het beroep.

Zitting van 19 oktober 2020

Arrest nr. 6.068 van 10 november 2020 in de zaak 2019/402

In zake: xxx
                  bijgestaan en vertegenwoordigd door
                  advocaten Tom Peeters en Sophie Groetaers
                  kantoor houdend te 2018 Antwerpen
                  Mechelsesteenweg 27
                  alwaar woonplaats wordt gekozen

tegen:

KATHOLIEKE UNIVERSITEIT LEUVEN
bijgestaan en vertegenwoordigd door
advocaten Evelyne Maes en Sander Meert
kantoor houdend te 3000 Leuven
Arnould Nobelstraat 40/0102
alwaar woonplaats wordt gekozen

I. Voorwerp van de vordering

Het beroep, ingesteld op 12 september 2019, strekt tot nietigverklaring van de beslissing van de vicerector Studentenbeleid van de Katholieke Universiteit Leuven van 6 september 2019, waarbij de examentuchtbeslissing houdende een examencijfer van 0/20 voor het opleidingsonderdeel ‘Advanced Reading Course in Mathematics’ wordt bevestigd.

II. Verloop van de rechtspleging

De Raad heeft in zijn arrest nr. 5.143 van 19 augustus 2019 in de zaak 2019/310 de beslissing van de vicerector Studentenbeleid van de Katholieke Universiteit Leuven van 22 juli 2019 vernietigd.

Tegen dit arrest werd cassatieberoep ingesteld bij de Raad van State.

De Raad van State oordeelde in arrest nr. 247.351 van 31 maart 2020 dat het cassatieberoep in de aangegeven mate gegrond was.

De Raad heeft de zaak vervolgens ambtshalve geregistreerd onder het rolnummer 2020/099. De Raad heeft in zijn arrest nr. 5.849 van 10 juli 2020 in de zaak 2020/099 het beroep van verzoekende partij verworpen.

Daarnaast heeft verwerende partij ook gevolg gegeven aan het eerdere vernietigingsarrest nr. 5.143 van de Raad van 19 augustus 2019 in de zaak 2019/310. De vicerector Studentenbeleid van de Katholieke Universiteit Leuven heeft namelijk op 6 september 2019 een nieuwe beslissing genomen, waarbij de examentuchtbeslissing houdende een examencijfer van 0/20 voor het opleidingsonderdeel ‘Advanced Reading Course in Mathematics’ wordt bevestigd.

Dit is de bestreden beslissing in huidig dossier. De behandeling van dit dossier met rolnummer 2019/402 werd uitgesteld, in afwachting van het arrest van de Raad van State.

In navolging van het arrest nr. 247.351 van 31 maart 2020 van de Raad van State, betreffende het cassatieberoep tegen het arrest nr. 5.143 van 19 augustus 2019 van de Raad, wordt de zaak 2019/402 opnieuw opgeroepen voor verdere behandeling door de Raad.

Verwerende partij heeft een aanvullende nota ingediend.

De partijen zijn opgeroepen voor de terechtzitting, die heeft plaatsgevonden op 19 oktober 2020.

Aangezien de openbare zittingen tijdelijk zijn opgeschort, werd aan beide partijen gevraagd of zij akkoord konden gaan met een schriftelijke procedure. Zowel verzoekende partij als verwerende partij hebben ingestemd met een schriftelijke procedure.

III. Feiten

Verzoeker is in het academiejaar 2018-2019 ingeschreven in de opleiding ‘Master of Mathematics’. Hij geniet bepaalde examenfaciliteiten.

Tot verzoekers curriculum behoort het opleidingsonderdeel ‘Advanced Reading Course in Mathematics’. Voor dit opleidingsonderdeel moet verzoeker het boek ‘Random Matrices and the Six Vertex Model’ lezen en daarover een rapport schrijven en een presentatie geven.

Voor het rapport wordt een deelcijfer van 5/20 toegekend, voor de presentatie 13/20; samen leidt dit tot een examencijfer van 9/20 voor het opleidingsonderdeel.

Bij de beoordeling van het rapport is de opleiding van oordeel dat de ingediende tekst voor meer dan 90% bestaat uit letterlijk overgeschreven passages.

Verzoeker wordt uitgenodigd voor een gesprek met de beperkte examencommissie op 4 juli 2019, die op 5 juli 2019 het volgende beslist:

“ (...)

Het rapport is ondermaats. [Verzoeker] verwijst in zijn voorwoord weliswaar duidelijk naar het boek dat hij moest lezen, maar het rapport is voor meer dan 90% een letterlijk overschrijven van passages uit het boek dat hij moest lezen (vooral chapters 4 en 6 uit het boek en delen van chapters 7-8-9). Hij kreeg voor dit rapport een score van 5/20 van zijn begeleider. Samen met de score van 13/20 voor de presentatie behaalde hij voor dit OPO een 9/20.

Na overleg met de examencommissie en [I.P.] (deskundige plagiaat van de Faculteit Wetenschappen) werd besloten om [verzoeker] uit te nodigen voor een gesprek met de beperkte examencommissie op 4 juli 2019, zodat hij de kans heeft om de situatie uit te leggen. Op dit gesprek waren aanwezig: de beperkte examencommissie (voorzitter, secretaris, ombuds) en was [verzoeker] aanwezig, bijgestaan door Christophe Vangeel (raadsman). De psychische omstandigheden van [verzoeker] kwamen ter sprake en het bleek dat [verzoeker] de taakomschrijving van het maken van een rapport niet goed begrepen heeft en dat hij van oordeel is dat er voldoende verwezen werd naar het boek in zijn inleiding.

Diezelfde dag heeft de beperkte examencommissie dit vermoeden van plagiaat besproken met [I.P.] en [I.G.], plagiaatexperten van de Faculteit Wetenschappen.

Op 5 juli 2019 is de examencommissie bijeengekomen om dit vermoeden van plagiaat te bespreken en zich te beraden over een gepaste sanctie. De examencommissie stelt vast dat er inderdaad plagiaat werd gepleegd. De volgende scores werden gegeven volgens het modelschema van de KU Leuven

- Aard van het plagiaat score 1. De bron werd vermeld in de inleiding van het rapport maar de bron werd te letterlijk overgenomen.
- Omvang van het plagiaat score 3. Meer dan 90% (eerder 95%) van het boek werd letterlijk overgeschreven.

- Ervaring van de student score 3. Hij is student in zijn laatste jaar master of mathematics, hij heeft reeds een masterdiploma behaald en bovendien heeft hij vorig academiejaar reeds een sanctie gekregen voor plagiaat voor een ander OPO

Rekening houdend met verzachtende psychische omstandigheden maar ook met de bezwarende omstandigheid van recidive, heeft de examencommissie besloten om de volgende sanctie op te leggen (sanctie 3 uit de lijst van 7 mogelijke sancties)

[Verzoeker] krijgt een nul op het opleidingsonderdeel GOV75A 'Advanced Reading Course in Mathematics'

Deze sanctie geldt voor de tweede examenperiode (juni 2019). [Verzoeker] heeft de mogelijkheid op herkansing in de derde examenperiode 2019. Hij moet dan zowel de presentatie als het rapport herdoen. Bovenop deze sanctie vraagt de examencommissie een verplichte deelname aan de tutorial 'Wetenschappelijke integriteit aan de Faculteit Wetenschappen' [...]. Die gaat gepaard met een toets waarop je 80% moet halen. [Verzoeker] moet het certificaat dat hij behaalt na deze toets indienen bij de examencommissie van de master of mathematics voor het begin van de derde examenperiode (19 augustus 2019)."

Tegen deze beslissing stelt verzoeker met een e-mail van 10 juli 2019 het volgende intern beroep in:

"[Verzoeker] is een student met een ernstige autistische beperking en een geschiedenis van langdurige zware psychose. De faculteit en de betrokken docenten zijn hiervan zeer goed op de hoogte.

Eén van de typische gevolgen van de beperkingen is het vaak niet of onvoldoende begrijpen van vragen of opdrachten, alsook het kopiëren van het gedrag van andere studenten en academici. Dit heeft reeds in het verleden aanleiding gegeven tot problemen alsook zelfs een sanctie wegens fraude.

Men zou dus verwachten dat men in het kader van de beperkingen, maar zeker ook in de begeleiding van [verzoeker] hieromtrent zeer waakzaam is.

Dit blijkt echter niet het geval te zijn.

In huidig voorliggend geval kreeg [verzoeker] de opdracht om het boek 'Random Matrices and the Six-Vertex Model' van Bleher en Liechty te *doorwerken*.

[Verzoeker] heeft zijn rapport ingediend ten voorlopige titel op 11 juni – zonder dat hieromtrent een opmerking werd gegeven.

[Verzoeker] kreeg geen enkele inhoudelijke of andere feedback, ook niet na het inzenden van een tweede voorlopige versie op 20 juni.

Enkel kreeg hij op 21 juni te horen dat men het een goed werk vond, n.a.v. het volgende mailtje:

[...]

Geachte docent,

In de bijlage [vindt] u een voorlopige versie van mijn tekst voor de advanced reading course. Het is mogelijk dat ik hier nog enkele aanpassingen aan doorvoer.

We hebben morgen toch een afspraak om 14u, dus misschien kunnen we het er

dan even over hebben. Als u al eerder bedenkingen wil uiten, zal ik deze zeer graag ontvangen van u.
Met vriendelijke groeten,
[...]

[Verzoeker] heeft dit rapport finaal ingediend op 24 juni alsook mondeling met succes op 26 juni (en met een slaagcijfer van 13/20) verdedigd.

[Verzoeker] heeft zich dus wel degelijk verdiept in de materie en snapt deze – hetgeen de professor ook erkende tijdens de zitting van de beperkte examencommissie.

Ook op de verdediging was er vooralsnog geen sprake van enige probleem.

Desalniettemin kreeg hij later een bericht dat hij voor het schriftelijke rapport slechts het cijfer van 5/20 zal behalen en dit omwille van het feit [dat] [verzoeker] deze opdracht verkeerd heeft opgevat.

Pas laat na het indienen van zijn eindrapport meende men plots dat [verzoeker] geen eigen inbreng of bespreking heeft gemaakt van het boek. [Verzoeker] heeft het werk eerder overgeschreven (en verbeterd), dan er een rapport van gemaakt.

Tevens kreeg hij de melding dat men dit voor de beperkte examencommissie zou brengen.

Het resultaat hiervan – na [verzoeker] te hebben gehoord – is samen te vatten als volgt [...]

[Verzoeker] kan zich hier niet mee akkoord verklaren en wel om de volgende redenen.

Er is geen sprake van plagiaat.

De KUL definieert plagiaat als het woordelijk of bijna woordelijk overnemen van andermans teksten (of onderdelen ervan) ongeacht het soort bron (ook digitale bronnen al dan niet via het internet) zonder het aangeven van een citaat (bijvoorbeeld via aanhalingstekens) en/of zonder adequate bronvermelding,

In casu is er geen sprake van inadequate bronvermelding of het niet correct citeren. De bestreden beslissing bevestigt overigens dat er duidelijk wordt verwezen door [verzoeker].

[Verzoeker] heeft ook op geen enkel ogenblik verhuld wat hij deed.

Plagiaat en een gebrek aan eigen inbreng mogen daarbij niet met elkaar verward worden. Een student die zijn werk voornamelijk bouwt op teksten van anderen, maar de bronnen daarbij (correct) vermeldt, schiet enkel schromelijk tekort aan de vereiste van de eigen inbreng en kan op basis daarvan een tekort behalen. (R.Stvb. 18 augustus 2015, 2015/139).

Het cijfer van 5/20 wordt dus niet betwist, wel de 0/20 en de bijhorende sanctie van het volgen van de tutorial.

De hele faculteit is al jaren op de hoogte van de ernstige beperkingen van [verzoeker].

Het is dan ook bevreemdend dat men [verzoeker] dienaangaande niet beter begeleidt en dat men pas na het meermaals indienen van het werk vaststelt dat er zich een manifest probleem stelt.

Het zagezegde plagiaat is dermate manifest (volgens de beslissing 90% gelijkenis), dat men dit heeft laten passeren tijdens de voorbereidende fase van het eindrapport.

Als het probleem van die orde is als men heden voorhoudt, is het niet ernstig te noemen dat men thans voorhoudt dat men tijdens de begeleiding niets doorhad, n.a.v. de te leveren feedback.

Niet enkel binnen het kader van de beperking van [verzoeker], maar ook binnen het kader van de na te streven integriteit kan men zich vragen stellen bij het aandeel van de diverse actoren.

Evident is [verzoeker] de eindverantwoordelijke, maar het moge duidelijk zijn dat hij de opdracht niet correct heeft opgevat en zich werkelijk van geen kwaad bewust was (hij had immers correct gerefereerd).

Ook de andere actoren hebben in het proces een verantwoordelijkheid:

[...]

Dat deze actoren ook in de reading course en de begeleiding daarvan ook hun aandeel hebben is duidelijk a.d.h.v. het volgende bericht:

[...]

Subject: RE: advanced reading course in mathematics and student seminar in mathematics

Beste [verzoeker]

Voor de vakken ‘advanced reading course’ en ‘student seminar’ moet je inderdaad met de promotor afspreken.

We maken best deze week een afspraak

Woensdag namiddag en donderdag heel de dag ben ik (voorlopig) beschikbaar.

[W.V.A.]

Men zou dus mogen verwachten dat in het kader van de ingeleverde versies van [verzoeker] men hem had gewezen op de manifest verkeerde insteek in het uitwerken van het rapport en de vermeende plagiaatproblematiek.

Er is in casu geen feedback geweest, laat staan adequate.

Thans houdt men voor dat men tijdens de begeleiding niet in staat was het probleem te detecteren omdat het bewuste boek dat besproken werd in het bezit zou zijn van [verzoeker].

Men schrijft op 1/7/2019:

“Ik heb ondertussen ook je rapport gelezen en vergeleken met het boek "Random Matrices and the SixVertex Model".

Tot mijn groot ongenoegen heb ik moeten vaststellen dat je volledige passages uit Hoofdstuk 4 en Hoofdstuk 6 letterlijk hebt overgeschreven en dat je delen van Hoofdstukken 7-8-9 hebt overgeschreven voor de andere regimes.

Dat is ontoelaatbaar en wordt beschouwd als een vorm van plagiaat.

Een masterstudent moet in staat zijn om te rapporteren over dat boek zonder daarbij alles over te schrijven. Wat je moet doen is in je eigen bewoordingen en stijl een samenvatting schrijven van de belangrijkste resultaten in het boek zonder dat je het boek opendoet terwijl je aan het schrijven bent. Vooraf moet je natuurlijk wel een selectie maken van welke stellingen en resultaten belangrijk zijn en sommige formules mag je natuurlijk overnemen uit het boek, maar het verhaal rond die resultaten moet van [jou] komen. Wat voor zin heeft het om alles uit het boek letterlijk over te schrijven?

Ik heb dit niet eerder kunnen vaststellen omdat jij mijn exemplaar van het boek hebt, maar ik heb een ander exemplaar kunnen vinden bij mijn collega Prof. [K.].

Ik kan je dan ook geen goede score geven op het rapport. Ik heb een 5/20 doorgegeven aan de coördinator van de ‘Advanced Reading Course’ (Prof. [M.Z.]).”

Hieruit blijkt eigenlijk dat men pas op 1/7 het rapport gelezen heeft, nà de presentatie, en nadat de voorlopig ingeleverde versie(s) dus NIET gelezen is/zijn. Hetgeen ook verklaart waarom [verzoeker] geen feedback heeft gekregen.

Concrete begeleiding was dus afwezig en de actoren hebben hun taak in het kader van de begeleiding niet uitgevoerd zoals nochtans voorzien in het kader van het streven naar integriteit.

Tevens blijkt hieruit dat men pas nu de opdracht duidelijk uitlegt aan [verzoeker].

Men stelt zich terecht de vraag wat voor zin het heeft om een boek letterlijk over te schrijven. Dat is nu net de problematiek van het autisme die naar voren komt.

Dat er miscommunicatie kan zijn ontstaan wat betreft de opdracht, blijkt ook uit een mail van dezelfde professor:

[...]

Beste [M] (en [A.])

[Verzoeker] volgt de 'reading course' maar moet nog een rapport indienen van zijn werk en een presentatie geven over dat werk. Hij heeft het boek 'Random Matrices and the Six-Vertex model' van Pavel Bleher en Karl Liechty bestudeerd en zal daarvan enkele hoofdstukken grondig doorwerken.

De bedoeling is dat hij zijn rapport zal indienen op 23 juni en dat hij een presentatie/seminarie zal geven op woensdag 26 juni. Dan is dat nog op tijd om door te geven als score aan de faculteit.

Men kan zich de vraag stellen, wat men bedoelt met 'enkele hoofdstukken grondig DOORWERKEN'. In ieder geval verschilt deze omschrijving, van deze die men nu op 1/7 aangeeft.

De initiële opdracht maakt ons niet veel wijzer:

From: [W.V.A.]

cc. [...] [verzoeker]

[...]

Dear [M.]

I have two master students that will take the 'advanced reading course'. This is what we have in mind for them.

[Q.V.B.] will attend a school in Bilbao from November 19 to November 23, where three course[s] will be given (one by [A.K.]). He will attend the three courses and make a (substantial) written report that will be evaluated by me and [A.]. [...]

[Verzoeker] will be reading a recent monograph 'Random matrices and the six vertex model' by Pavel Bleher and Karl Liechty [...] and the corresponding research papers [...]

[Verzoeker] will give an oral presentation and write a substantial report, which will both be evaluated by [A.] and me.

In het kader van de autismeproblematiek van [verzoeker] is het dus niet verwonderlijk dat hij de opdracht verkeerd (letterlijk) begrepen heeft en het boek enkel doorwerkt heeft.

Verder stelt men dat dit alles onopgemerkt is kunnen gebeuren omdat het bewuste exemplaar van het boek niet aanwezig zou zijn geweest. Nochtans wordt hiervan geen melding gemaakt naar aanleiding van het indienen van de twee voorlopige versies en blijkt uit het eigen schrijven van de professor dat een ander exemplaar van het boek gewoon een bureau verder ligt.

Het boek in kwestie is bovendien gepubliceerd door de American Mathematical Society en de pdf is tegen betaling beschikbaar op de website van de AMS. Ook zijn er tal van andere mogelijkheden om het boek online te raadplegen.

De vraag is maar hoe men verzoeker degelijk en zorgvuldig kon begeleiden en feedback geven als men het bewuste boek – zagezegd – niet bij zich heeft terwijl men de voorlopige versies van het rapport van [verzoeker] aan het bekijken is?

De waarheid is wellicht dat men deze versies van [verzoeker] niet bekeken heeft en er geen begeleiding of feedback is geweest.

Het lijkt bovendien eerder onwaarschijnlijk dat dit boek niet in de database van Turnitin zou zitten, zoals Professor [W.V.A.] beweerde. Hij zei ook dat het hem zou verbazen als de paper online te vinden zou zijn aangezien Turnitin daar een groot deel van zijn bronnen haalt. Hij was dus niet zeker. Dat iets zo fundamenteel als publicaties van de AMS niet in de database van Turnitin zou zitten, terwijl dit veel in de Angelsaksische wereld gebruikt wordt, is behoorlijk onwaarschijnlijk.

Verzoeker zou om deze reden het Turnitin rapport willen zien.

Verzoeker heeft zelf de .docx versie van het boek 'Random Matrices and the Six-Vertex Model' van Bleher en Liechty 1-op-1 vergeleken met de .docx file van de finale versie van zijn eigen verslag via Plagiarism Checker X Pro en hier kwam 87% uniqueness van zijn verslag uit. Dit programma vergelijkt enkel tekst en geen wiskundige symbolen, maar de beschuldiging van plagiaat was gestoeld op het feit dat verzoeker 'de tekst van het boek letterlijk had overgeschreven' terwijl formules overnemen geen probleem was. Verzoeker zou dus ook tegen de beschuldiging van professor [W.V.A.] dat 'hele passages letterlijk overgenomen zouden zijn' enig voorbehoud willen maken.

Verzoeker veronderstelt dat Turnitin nog een enigszins ander resultaat kan geven, maar denkt eerlijk gezegd niet dat dat heel verschillend gaat zijn. Een van de redenen dat men met zulke automatische plagiaatcheckers is gaan werken is om het proces van plagiaatdetectie te objectiveren, maar in het geval van verzoeker gaat men gewoon helemaal voorbij aan wat Turnitin indiceert, nl. een zeer laag niveau van 'plagiaat', zoals professor [W.V.A.] zelf aangaf tijdens de zitting van de beperkte examencommissie.

Nogmaals echter: het gaat niet louter over de gelijkenis, maar natuurlijk ook over de manier waarop men verwijst en dat is in casu correct gebeurd.

In het kader van het belang van verzoeker bij huidig beroep dient nog het volgende te worden opgemerkt.

Verzoeker verwijst in eerste instantie naar artikel 81 paragraaf 2 van het OER van de KU Leuven:

“Student[en] slagen voor een masteropleiding of een specifieke lerarenopleiding als zij:

a) ofwel voor alle opleidingsonderdelen van de opleiding binnen het diplomacontract of het diploma-examencontract vrijgesteld of geslaagd zijn, dat wil zeggen ten minste 10/20 of de beoordeling 'geslaagd' behalen;

b) ofwel voldoen aan de beide volgende voorwaarden:

voor de opleiding als geheel ten minste 68% als gewogen percentage behalen;

in het academiejaar van afstuderen slechts één onvoldoende van 9/20 behalen op een opleidingsonderdeel dat niet de stage of de masterproef is.”

Verzoeker heeft dit semester 14/20 behaald op het vak Student Seminar in Mathematics. De masterthesis en de advanced reading course zijn de enige 'vakken' waarvoor hij nog

moet slagen om deze master te behalen. Bovendien is zijn percentage (als men rekening houdt met het feit dat hij de masterthesis nog moet indienen en dat het cijfer voor de advanced reading course geen 0/20 is, maar een 9/20) een stuk boven 68%, eerder rond 75% dan rond 70%. Als hij dus een 9/20 zou gekregen hebben voor de advanced reading course, had hij dat gewoon zo kunnen laten en alleen de masterthesis moeten indienen.

Bovendien staat in artikel 89 paragraaf 3 van het examenreglement:

‘Indien men in hetzelfde academiejaar een onvoldoende herneemt, behoudt men het eerst behaalde resultaat als dat beter is dan het resultaat van het hernomen examen.’

Verzoeker zou, als hij dat zou willen, zijn verslag kunnen herwerken (om een hogere score te behalen) terwijl de 9/20 behouden blijft in de wetenschap dat als hij dan toch een slechter cijfer krijgt in tweede zit, hij alsnog geslaagd zou zijn.

Men zal willen begrijpen dat het gezien het vorige toch veel comfortabeler is om een 9/20 te hebben in eerste zit dan een 0/20.

Bovendien staat in artikel 84 het volgende over plagiaat:

“Elk gedrag van individuele studenten waardoor zij een juist oordeel omtrent de kennis, het inzicht en/of de vaardigheden van henzelf of van andere studenten geheel of gedeeltelijk onmogelijk maken of onmogelijk pogen te maken, wordt als een onregelmatigheid beschouwd die aanleiding kan geven tot een aangepaste sanctie.

Een bijzondere vorm van een dergelijke onregelmatigheid is plagiaat, namelijk de overname zonder adequate bronvermelding van het werk (ideeën, teksten, structuren, ontwerpen, beelden, plannen, code, ...) van anderen of van eerder werk van zichzelf, op identieke wijze of onder licht gewijzigde vorm.”

Professor [W.V.A.] heeft tijdens het gesprek met hem tijdens de bijeenkomst van de beperkte examencommissie gezegd dat men van mening was dat verzoeker op inhoudelijk vlak begreep waarover de materie handelde en dat verzoeker alles begreep wat hij had neergeschreven in het verslag omdat ze dat hadden kunnen afleiden uit de presentatie die verzoeker had gegeven en uit het feit dat hij hun vragen toen correct beantwoord had. Verzoeker denkt dus niet dat hij een juist oordeel van de examinatoren omtrent de kennis, het inzicht en/of de vaardigheden van zichzelf onmogelijk heeft gemaakt.

[W.V.A.] vond wel dat er ‘problematisch was overgeschreven uit het boek’. Hij zei echter ook dat verzoeker correct gerefereerd had en dat er sprake was van adequate bronvermelding. Men kan bijgevolg niet spreken over plagiaat als we de definitie in de bovenstaande passage hanteren.

Als verzoeker zelf een plagiaatchecker gebruikt om de pdf van het boek en de pdf van zijn verslag te vergelijken, krijgt hij als resultaat dat slechts een fractie van datgene wat vermeend identiek is, effectief identiek is.

Verzoeker wijst er ook op – cf. zijn beperking – dat de auteurs van het boek ‘Random Matrices and the SixVertex Model’ (Bleher en Liechty) in hun boek ook werk van anderen of zichzelf hebben overgenomen ‘op identieke wijze of onder licht gewijzigde vorm’, nl. uit de publicaties (van Fokin, Bleher en Liechty) (en vele andere). Verzoeker heeft het dan o.a. over hoofdstuk 6, 7 en 8. In het begin van hoofdstuk 6 staat slechts een verwijzing naar de paper van Fokin, maar voor de rest is er doorheen dit hoofdstuk geen verwijzing naar stukken die al dan niet letterlijk zijn overgenomen uit de paper van Bleher en Fokin. In de hoofdstukken 7 en 8 doet zich hetzelfde voor en hier verwijst men zelfs niet naar de eerdere publicaties. Er zijn wel referenties voor de inhoud van

deze hoofdstukken terug te vinden in de refertelijst, maar dat is bij het verslag van verzoeker evengoed het geval. Het boek 'Random Matrices and the Six-Vertex Model' staat zowel in het voorwoord als in de refertelijst van zijn verslag vermeld. De auteurs van het boek hebben tevens ook stukken van hoofdstuk 4 letterlijk overgenomen uit eerdere papers. Als men de regels rond plagiaat op hen toepast zoals men die blijkbaar op verzoeker wil toepassen, valt dit ook onder plagiaat.

Om al deze redenen vraagt verzoeker u om de opgelegde tuchtstraf te herzien en hem het toegekend cijfer van 5/20 te laten behouden.”

De interne beroepsinstantie hoort verzoeker en zijn raadsman op 15 juli 2019, en komt op 22 juli 2019 tot de volgende beslissing:

“(…)

Motivering door uw faculteit

In opvolging van uw beroep heb ik motivatie opgevraagd bij de examencommissie. Professor [W.V.A.] is promotor van uw masterproef en deed in die functie ook de opvolging voor *Advanced Reading Course in Mathematics*. Wekelijks was er een bijeenkomst tussen u en de professor, maar dit ging met name over de masterproef. Op die wekelijkse afspraken had u zelf ook zelden opmerkingen of vragen over de reading course, maar vroeg u vooral uitleg over uw masterproef.

De deadline voor het rapport werd op 7 juni gezet. Maar u vroeg uitstel en kreeg die tot 23 juni.

U diende inderdaad twee voorlopige versies in (op 11 juni en 20 juni). U verwachtte echter dat professor [W.V.A.] op 11 juni in de namiddag al feedback zou hebben over uw tekst want u had dan een afspraak om 14u. De professor heeft dan snel de tekst doorgenomen maar heeft die niet kunnen vergelijken met het boek. De ingediende tekst leek in orde en de professor moedigde u aan om de tekst helemaal af te werken tegen de volgende bijeenkomst (op 21 juni). Op die bijeenkomst werd vooral de presentatie die u zou geven (op 26 juni) doorgenomen en was er niet voldoende tijd om ook de tekst nog eens te overlopen. Het late indienen van het rapport gaf de professor dus niet voldoende tijd om feedback te geven. Het probleem van gelijkenis tussen rapport en boek werd niet eerder vastgesteld omdat u in het bezit was van het exemplaar van het boek van de professor.

De examencommissie is van mening dat er wel degelijk sprake is van plagiaat. U verwijst in het begin inderdaad naar de bron maar u schrijft het bijna letterlijk over. Turnitin geeft een similariteit van 34% maar het boek is niet aanwezig in de database van Turnitin. De beslissing van de examencommissie is dan ook niet gebaseerd op het Turnitin rapport. Een manuele vergelijking tussen het rapport en het boek geeft aan dat meer dan 90% (eerder 95%) van het rapport letterlijk werd overgeschreven uit het boek. Een student in de tweede fase van de master, die reeds een masterdiploma heeft behaald en die vorig jaar ook reeds gesanctioneerd werd voor plagiaat, zou moeten weten dat overschrijven van een bestaand boek geen leerdoelstelling is van een masteropleiding.

Bij het bepalen van de sanctie heeft de examencommissie rekening gehouden met recidive (u kreeg vorig jaar ook sanctie 3 voor plagiaat op een ander

opleidingsonderdeel) en een zwaardere sanctie (sanctie 5) werd niet gegeven vanwege verzachtende omstandigheden (autisme).

Mijn beoordeling

Ik ben het met u eens dat de kwestie van plagiaat eerder aan het licht had kunnen komen indien professor [W.V.A.] in de gelegenheid was om het werk eerder te beoordelen. Dit ontslaat een student evenwel niet van de verplichting om verantwoordelijkheid op te nemen voor zijn eigen definitief werk. Het is de opdracht van de instelling om studenten tijdens de opleiding te informeren over de regels wat betreft plagiaat en wetenschappelijke integriteit. De eindverantwoordelijkheid voor een ingediend werk daarentegen ligt bij de student.

Dit brengt me bij de plagiaatkwestie. Volgens u werd er adequaat gerefereerd en kan er aldus geen sprake zijn van plagiaat. U relativeert ook het percentage van overlap tussen het ingediend werk en de bron. Zelfs indien het zo is dat er een overlap is van 87% zoals uw plagiaat checker aangeeft, is dat erg veel. Dat zijn terecht onrustwekkende proporties.

Er werd dan wel in de inleiding verwezen naar de bron, maar doorheen de tekst moet het altijd duidelijk zijn welke delen afkomstig zijn van de bron en welke delen eigen inbreng zijn. Daarom zijn er ook duidelijke regels voor het citeren van een bron. Citaatmarkeringen (cursieve tekst, aanhalingstekens) zijn verplicht toe te voegen, alsook de bron meteen na het citaat. Dit is te lezen in de facultaire nota wetenschappelijke integriteit [...] en in het evaluatieschema voor plagiaat [...]. Dit heeft u nagelaten. Het feit dat andere auteurs deze regels ook niet volgen, wat ik kan bevestigen noch ontkennen, is geen excuus voor uw eigen nalatigheid. Ik ben het dus niet met u eens wanneer u zegt dat er adequaat gerefereerd werd.

Het toevoegen van citaatmarkeringen had de verwarring rond de opdracht ook vroeger aan het licht gebracht. Bij het snel doornemen van de tekst zou professor [W.V.A.] meteen zien dat de opdracht niet werd uitgevoerd zoals verwacht wegens het grote aantal uitgebreide citaten. Hiervoor zou hij geen exemplaar van het boek nodig hebben.

Ik concludeer aldus dat er sprake is van plagiaat en volg volledig de beoordeling zoals die werd gemaakt door de examencommissie wat betreft de aard en omvang van het plagiaat, uw ervaring als student, de verzachtende omstandigheden en het feit dat u reeds eerder werd gesanctioneerd wegens onregelmatigheden. Ik bevestig ook de sanctie van 0/20 voor het opleidingsonderdeel en het opleggen van de tutorial die gepaard gaat met een toets. Gelieve hiervoor de instructies zoals gecommuniceerd door de examencommissie te volgen.

Ik begrijp dat dit niet de beslissing is waarop u gehoopt had. U maakte een vergissing die ernstige gevolgen met zich meebrengt, maar zoals u weet gaat de KU Leuven niet lichtzinnig om met wetenschappelijke integriteit. Ik hoop van harte dat u door deze vergissing meer aandacht zult besteden aan de aspecten van wetenschappelijke integriteit en de valkuilen van plagiaat. Deze staan los van de opdrachten die u krijgt en gelden dus steeds. Wanneer u twijfelt neem dan contact op met het didactisch team zodat onduidelijkheden en vergissingen geen kans krijgen zich door te zetten in uw werk.”

De Raad heeft in zijn arrest nr. 5.143 van 19 augustus 2019 in de zaak 2019/310 de beslissing van de vicerector Studentenbeleid van de Katholieke Universiteit Leuven van 22 juli 2019 vernietigd.

Verwerende partij heeft op 6 september 2019 een nieuwe beslissing genomen.

In haar beslissing stelt de beroepsinstantie dat verwerende partij als bijlage bij haar eerdere antwoordnota (i.c. bijlage 6A) verzoeker reeds een kopie doorstuurde van de opdracht die hij inleverde, met daarop aangeduid de passages die hij gekopieerd had uit het werk “Random Matrices and the Six-Vertex Model”. Op basis van dit document kan er volgens de beroepsinstantie geen discussie bestaan over het feit dat verzoeker hierbij omvangrijke delen van dit werk letterlijk heeft overgeschreven, zonder citaatmarkeringen.

Met betrekking tot de autismspectrumstoornis van verzoeker, wil de beroepsinstantie vooreerst benadrukken dat zij nooit ontkend heeft dat de autismspectrumstoornis die bij verzoeker werd vastgesteld, wel degelijk als een handicap in de zin van de Wet van 10 mei 2007 moet worden beschouwd. Ook is zij het er volledig mee eens dat verzoeker in aanmerking komt voor redelijke aanpassingen. Via zijn erkenning door de dienst Studeren en Functiebeperking werd hiermee wel degelijk reeds rekening gehouden.

Het feit dat een dergelijke functiebeperking werd vastgesteld, betekent volgens de beroepsinstantie echter niet automatisch dat ook om het even welke faciliteit mogelijk zou zijn. Art. II.276 van de Codex Hoger Onderwijs vermeldt immers expliciet dat aanpassingen aan de onderwijsomgeving enkel mogelijk zijn, in zoverre deze geen afbreuk doen aan de domeinspecifieke leerresultaten van de opleiding of andere globale doelstellingen van het opleidingsprogramma.

Om deze beoordeling mogelijk te maken, bepaalt art. 97 van het OER dat dergelijke redelijke aanpassingen enkel mogelijk zijn na het doorlopen van de voorziene erkennings- en adviesprocedure. In het kader van deze erkenningsprocedure en het bijhorend assessment, werden géén afspraken gemaakt op basis waarvan een aanpassing van de evaluatieopdracht of het geven van bijzondere toelichtingen voor het opleidingsonderdeel “Advanced Reading Course in Mathematics” had moeten worden voorzien.

De aan verzoeker toegekende faciliteiten werden hem meegedeeld, en hij heeft hiertegen geen beroep aangetekend, noch op enige andere manier te kennen gegeven dat de toegekende faciliteiten niet zouden volstaan. Sowieso maakt de vaststelling van redelijke aanpassingen niet meer het voorwerp uit van deze beroepsprocedure.

Hoe dan ook, de algemene leerdoelstellingen van de opleiding bevatten een aantal essentiële leerdoelen, waaraan toegestane faciliteiten sowieso niet zouden kunnen raken. Bijgevolg had een eventuele faciliteit er nooit toe kunnen leiden dat plagiaat in een ingeleverd werkstuk toch zou kunnen worden toegestaan. Een dergelijke faciliteit zou onvermijdelijk immers betekend hebben dat verzoeker hierdoor niet voldaan had aan de regels qua academische integriteit en dus niet aan de doelstellingen op het vlak van het respectvol en integer leren omgaan met onderzoeksresultaten, geschreven teksten en andere informatiebronnen en andermans ideeën.

Redelijke aanpassingen ten aanzien van studenten met autismespectrumstoornissen kunnen dus nooit zo ver gaan dat zij ertoe zouden leiden dat verzoeker de regels inzake plagiaat niet zou moeten kennen of zou mogen schenden. De zaak spitst zich volgens de beroepsinstantie aldus toe op de vraag of er hierover enige onduidelijkheid in hoofde van verzoeker kon zijn, hetzij door de wijze waarop hem de plagiaatregels ter kennis werden gebracht, hetzij door de wijze waarop de opdracht werd gegeven.

De nota Wetenschappelijke integriteit aan de faculteit Wetenschappen vermeldt duidelijk de regels die gelden voor het correct refereren naar bestaande tekst. Ook via de infosessie die op 20 februari 2019 werd georganiseerd voor alle studenten van de Master Wiskunde/Mathematics, werd verzoeker herinnerd aan deze regels op het vlak van academische integriteit. De vermelde nota verwijst ook expliciet naar de leerlijn op het vlak van onderzoeks- en informatievaardigheden die in de opleiding Wiskunde/Mathematics aanwezig is. De opleidingsonderdelen ‘Mathematics of the 21st century’ en ‘Student Seminar in Mathematics’, die deel uitmaken van deze leerlijn, heeft verzoeker reeds met goed gevolg afgelegd. Het feit dat hij momenteel reeds voor de tweede maal is ingeschreven voor een masteropleiding in de wiskunde en het feit dat hij vorig jaar via de eerdere sanctie omwille van plagiaat reeds een ernstige waarschuwing op dit vlak kreeg, zijn bijkomende elementen die erop wijzen dat verzoeker wel degelijk op de hoogte was over de regels die in zijn faculteit golden op het vlak van academische integriteit en het voorkomen van plagiaat.

Aangezien verzoeker in zijn tekst geen dergelijke citaatmarkeringen heeft aangebracht, is het duidelijk dat in het werk dat hij inleverde niet voldaan is aan deze regels.

Het is ook duidelijk dat de docent van het bewuste opleidingsonderdeel op geen enkele wijze afwijkt van deze facultaire regels. Immers is de docent van het bewuste opleidingsonderdeel ook de docent die verzoeker in het kader van zijn meesterproef begeleidt. Bij het schrijven van zijn meesterproef werden de facultaire regels omtrent plagiaat toegepast én onder de aandacht gebracht door de docent. De beroepsinstantie verneemt dat bij het schrijven en verdedigen van zijn meesterproef ook geen enkele onduidelijkheid over plagiaatregels werd gemeld door verzoeker, noch werd opgemerkt door de docent na het indienen en verdedigen van de meesterproef. Kortom, er is bij de beroepsinstantie geen enkele twijfel dat verzoeker de plagiaatregels kent. Bijgevolg dient de beroepsinstantie dan ook te besluiten dat, zelfs indien er toch onduidelijkheid zou geweest zijn wat de concrete opdracht betreft, dit niet betekent dat hieruit kon worden afgeleid dat de regels op het vlak van academische integriteit niet van toepassing waren, noch dat deze door verzoeker niet gekend zouden zijn.

Dat brengt de beroepsinstantie bij het punt waarop verzoeker vaststelt dat hij geconfronteerd zou zijn met een e-mail waarvan een woord ambigu is. Verzoeker beweert dat uit de mededeling van de opdracht niet duidelijk zou hebben gebleken dat de plagiaatregels toepasselijk waren. Volgens de beroepsinstantie is de opdracht op een duidelijke wijze meegedeeld en kon er niet aan worden getwijfeld dat bij deze opdracht de plagiaatregels toepasselijk zijn. Daarvoor verwijst de beroepsinstantie in eerste instantie naar de ECTS-fiche. Op basis van deze informatie in de ECTS-fiche was het reeds duidelijk dat in het rapport dat verzoeker in het kader van het opleidingsonderdeel “Advanced Reading Course in Mathematics” diende uit te werken, een persoonlijke verwerking van de materie verwacht werd en dat het zonder meer overschrijven van passages uit het gebruikte basiswerk niet de bedoeling kon zijn. De ECTS-fiche is op dit punt bindend.

Er was vervolgens geen enkele omstandigheid in de mededeling van de opdracht die kan rechtvaardigen dat verzoeker er redelijkerwijze aan kon twijfelen dat de plagiaatregels ineens niet meer van toepassing zouden zijn op deze opdracht. Vooreerst verwees de Raad in de beslissing naar de opdracht zoals die zou blijken uit de e-mail die verzoeker op 5/10/2018 en 20/05/2019 van prof. [W.V.] ontving, en die voor verwarring kon hebben gezorgd. De Raad oordeelde dat hier sprake kon zijn van een “eerder onduidelijke en niet verder

gecontextualiseerde opdracht”. Meer bepaald zou er een ambigue interpretatie kunnen gegeven worden aan het werkwoord “doorwerken” dat in één van beide e-mails gebruikt werd. Beide e-mails zijn echter in feite administratieve mededelingen, die gericht zijn aan de coördinator van het opleidingsonderdeel, prof. [M.Z.], en bedoeld zijn om hem op de hoogte te brengen van de afspraken die prof. [W.V.] met verzoeker zou maken en gemaakt had tijdens de quasi wekelijkse afspraken die hij met verzoeker als promotor had. Verzoeker was dus niet de geadresseerde van deze e-mails, dat was een personeelslid van KU Leuven, die slechts summier op de hoogte werd gebracht van hetgeen met verzoeker besproken werd tijdens de quasi wekelijkse begeleidingsmomenten die verzoeker voor dit opleidingsonderdeel genoot. Overigens spreekt één van de voormelde e-mails ook duidelijk over een “substantial report”, wat iets anders is dan louter passages overschrijven zonder kritische reflectie en zonder afdoende bronvermelding. Prof. [W.V.] benadrukte ten aanzien van de beroepsinstantie uitdrukkelijk en zonder enige twijfel dat tijdens deze gesprekken ook de opdracht van de “Advanced Reading Course in Mathematics” duidelijk werd toegelicht. Meer specifiek werd hierbij duidelijk vermeld dat het verwachte rapport wel degelijk een kritische inbreng en reflectie van verzoeker veronderstelde, en dat verzoeker zich hierbij dus niet kon beperken tot de letterlijke overname van de tekst uit de monografie “Random Matrices and the Six-Vertex Model”.

Bovendien werd verzoeker tijdens het afgelopen academiejaar intensief opgevolgd en dit zowel door zijn promotor, door de ombud als door de dienst studeren en functiebeperking. Specifiek tijdens het gesprek dat verzoeker met zijn zorgcoördinator had op 28/11/2018 kwam ook de opdracht die hij gekregen had in het kader van het opleidingsonderdeel “Advanced Reading Course in Mathematics” aan bod. Verzoeker bevestigde toen aan de zorgcoördinator dat het voor hem voldoende duidelijk was wat de promotor hiervoor van hem verwachtte. Op basis van deze intensieve opvolging, meent de beroepsinstantie dat hierbij zeker geen sprake kan zijn van onduidelijkheid in de opdracht.

Er is meer. Zelfs indien de beroepsinstantie ervan zou moeten uitgaan dat verzoeker, omwille van de bij hem vastgestelde autismeproblematiek, de concrete opdracht toch verkeerd begrepen zou hebben, meent zij dat er alvast geen discussie kan geweest zijn over de duidelijkheid en het belang van de regels op het vlak van de academische integriteit. Het eventuele misbegrip van een opdracht impliceert geenszins dat er verwarring zou zijn over de plagiaatregels die verwacht worden door verzoeker gekend en beheerst te worden. Indien de

informatie die verzoeker tijdens de procedure voor de Raad verschaftte, i.c. dat het hem niet duidelijk was wat met het woord “doorwerken” bedoeld werd, correct is, dan was het verzoeker wél duidelijk dat één van de mogelijke interpretaties indruist tegen de door verzoeker gekende plagiaatregels. Klaarblijkelijk heeft verzoeker er dan voor gekozen om een interpretatie te kiezen voor de opdracht waarvan hij diende te weten dat die indruist tegen de plagiaatregels, en dit ondanks het feit dat hij tijdens de quasi wekelijkse begeleidingsmomenten meer dan kans genoeg heeft gehad om die interpretatie af te toetsen met de bewuste docent.

De beroepsinstantie is van mening dat een student, naargelang hij verder vordert in zijn studies, méér verantwoordelijkheidszin aan de dag behoort te leggen. Verzoeker is intussen reeds in de laatste fase van zijn master geraakt en dient intussen zelfstandig wetenschappelijk onderzoek te kunnen verrichten. Dat wil ook zeggen dat hij een gedeelde verantwoordelijkheid heeft om zelf te kunnen inschatten waar hij begeleiding nodig heeft. Meer zelfs, een dergelijke kritische zelfreflectie is een essentieel onderdeel van zelfstandig wetenschappelijk onderzoek. Waar deze vaststelling opgaat voor elke student, is dit des te meer op verzoeker van toepassing. Eerst en vooral heeft hij een geattesteerde autismespectrumstoornis, waardoor hij beseft dat het risico bestaat dat hij een opdracht te letterlijk begrijpt. Wanneer verzoeker in die omstandigheden beseft dat “onduidelijk is wat nu net wordt bedoeld met enkele hoofdstukken grondig doorwerken”, dient hij om uitleg te vragen, en al zeker wanneer hij meent dat dit strijdig is met de door hem gekende plagiaatregels. Bovendien weet verzoeker maar al te goed dat deze plagiaatregels door de faculteit ernstig worden genomen, aangezien hij vorig jaar nog maar op plagiaatfraude – die ook betrekking had op het bijna letterlijk overschrijven van tekst – werd betrapt en gesanctioneerd. In het licht van het feit dat hij vorig jaar reeds betrapt werd op plagiaat en bijgevolg zeer goed op de hoogte was van zowel de plagiaatregels als het belang dat de faculteit daaraan hecht, én in het licht van het feit dat hij door zijn autismespectrumstoornis zelf goed beseft dat de mogelijkheid bestaat dat hij opdrachten verkeerd begrijpt, had dit verzoeker *a fortiori* ertoe moeten aanzetten om bevestiging te vragen of het klopt dat hij een opdracht moest indienen die niet strookt met de door hem aangeleerde plagiaatregels.

Kortom, indien verzoeker inschatte dat de mogelijkheid bestond dat hij – omwille van zijn autismeproblematiek – bepaalde instructies te letterlijk zou opvatten en hij oordeelde dat de opdracht, zoals hij deze meende te moeten begrijpen, niet strookte met de plagiaatregels, had

hij hierover verduidelijking kunnen en moeten vragen bij prof. [W.V.], tijdens de quasi wekelijkse begeleidingscontacten die verzoeker met hem had. Het feit dat vorig jaar reeds een plagiaatsanctie werd opgelegd, had verzoeker des te meer moeten overtuigen van het belang hiervan. Hij heeft dit echter niet gedaan. Hij diende bijgevolg te beseffen dat de interpretatie die hij aan de opdracht dreigde te geven, manifest in strijd was met de regels die hij diende toe te passen inzake plagiaat. Van een schulduitsluitingsgrond is volgens de beroepsinstantie bijgevolg geen sprake.

De beroepsinstantie concludeert alvast dat er geen discussie kan bestaan over het feit dat in de opdracht die verzoeker in het kader van het opleidingsonderdeel “Advanced Reading Course in Mathematics” diende uit te werken, hij omvangrijke delen van de tekst letterlijk heeft overgenomen uit het werk “Random Matrices and the Six-Vertex Model”, zonder dat hierbij gebruik gemaakt werd van enige citaatmarkering. Het gebruik van dergelijke markeringstekens was nochtans uitdrukkelijk voorgeschreven door de facultaire richtlijnen op het vlak van academische integriteit. Zelfs indien de beroepsinstantie zou moeten veronderstellen dat, omwille van de autismeproblematiek, de concrete opdracht toch voor interpretatie vatbaar zou zijn geweest, moet de beroepsinstantie vaststellen dat er in elk geval geen onduidelijkheid kan geweest zijn op het vlak van de plagiaatregels. De beroepsinstantie meent dan ook dat de autismespectrumstoornis van verzoeker in dit concrete dossier geen schulduitsluitingsgrond kan zijn. Dat wil niet zeggen dat zij geen oog heeft voor de persoonlijke situatie van verzoeker als persoon met autismespectrumstoornis. Zij heeft veel begrip voor het feit dat de persoonlijke situatie van verzoeker hem continu tot inspanningen noopt in het kader van zijn studie. Het is ook deels om die reden dat de beroepsinstantie in de toekenning van de sanctie wel rekening gehouden heeft met de functiebeperking als een verzachtende omstandigheid. Verzoeker werd bijgevolg niet uitgesloten van de tweede zitting voor het bewuste opleidingsonderdeel, zodat hij alle kansen behoudt om te bewijzen dat hij wel degelijk de plagiaatregels beheerst, en dit zonder onnodig verlies van een studiejaar.

De beroepsinstantie bevestigt dan ook dat zij verzoeker opnieuw de sanctie oplegt waarbij hem, omwille van het vastgestelde plagiaat, een resultaat van 0/20 wordt toegekend in eerste zitting voor het opleidingsonderdeel “Advanced Reading Course in Mathematics”. Voor zover als nodig, bevestigt de beroepsinstantie eveneens dat de verplichting tot het volgen van een tutorial op het vlak van informatievaardigheden een gepaste bijkomende sanctie is, doch zij

heeft vernomen dat verzoeker deze module reeds doorlopen heeft, zodat de beroepsinstantie die thans niet meer hoeft op te leggen.

Dit is de thans bestreden beslissing.

IV. Ontvankelijkheid – voorwerp van het beroep

Standpunt van partijen

In haar aanvullende nota stelt verwerende partij dat het beroep tot nietigverklaring zonder voorwerp is. Verwerende partij heeft bij beslissing van de Vicerector Studentenbeleid van 12 oktober 2020 de bestreden examentuchtbeslissing van 6 september 2019 ingetrokken (zie bijlage 1). De intrekkingbeslissing van 12 oktober 2020 werd per elektronisch schrijven ter kennis gebracht aan verzoekende partij.

Daar de bestreden examentuchtbeslissing van 6 september 2019 werd ingetrokken, is het beroep tot nietigverklaring volgens verwerende partij zonder voorwerp. De Raad dient derhalve de onontvankelijkheid van het beroep tot nietigverklaring vast te stellen.

Per elektronisch schrijven van 12 oktober 2020 laat de raadsman van verzoekende partij weten dat hij verneemt dat verwerende partij de bestreden beslissing heeft ingetrokken. Het komt verzoekende partij voor dat de procedure hierdoor zonder voorwerp is geworden. Verzoekende partij zal dan ook geen aanvullende nota meer neerleggen.

Beoordeling

De Raad neemt kennis van de intrekking van de bestreden beslissing.

Huidig beroep is derhalve onontvankelijk, bij gebrek aan voorwerp.

BESLISSING

De Raad verwerpt het beroep.

Dit arrest is uitgesproken te Brussel, in openbare terechtzitting van 10 november 2020, door de Raad voor betwistingen inzake studievoortgangsbepalingen, IIe Kamer, samengesteld uit:

Bertel De Groote	kamervoorzitter
Henri Verhaaren	bestuursrechter – bijzitter
Jan Geens	bestuursrechter – bijzitter

bijgestaan door

Melissa Thijs	secretaris
---------------	------------

De secretaris

De voorzitter

Melissa Thijs

Bertel De Groote

Tegen dit arrest is een beroep bij de Raad van State mogelijk overeenkomstig artikel 14, § 2 van de gecoördineerde wetten op de Raad van State en het Koninklijk Besluit van 30 november 2006 tot vaststelling van de cassatieprocedure bij de Raad van State. Dit beroep dient schriftelijk en aangetekend te gebeuren binnen de dertig dagen na kennisgeving van deze beslissing en ondertekend te zijn door een advocaat. Bij het beroep moeten zijn gevoegd een kopie van het aangevochten arrest, de bijgevoegde stukken dienen genummerd en geïnventariseerd te zijn, en zes eensluidend verklaarde afschriften van het beroep.

Arrest nr. 6.095 van 25 november 2020 in de zaak 2020/457

In zake: Anisa YAHYAOUI
Woonplaats kiezend te 1080 Sint-Jans-Molenbeek
Reimondstijns straat 82

Tegen: THOMAS MORE MECHELEN-ANTWERPEN
bijgestaan en vertegenwoordigd door
advocaten Tom Peeters en Sophie Groetaers
kantoor houdend te 2600 Antwerpen-Berchem
Borsbeeksebrug 36
Bij wie woonplaats wordt gekozen

I. Voorwerp van de vordering

Het beroep, ingesteld op 21 september 2020, strekt tot nietigverklaring van “de studievoortgangsbeslissing genomen op 10/09/2020 en de beslissing intern beroep genomen op 16/09/2020”.

II. Verloop van de rechtspleging

Verwerende partij heeft een antwoordnota ingediend.

De partijen zijn opgeroepen voor de terechtzitting, die heeft plaatsgevonden op 19 oktober 2020.

Kamervoorzitter Bertel De Groote heeft verslag uitgebracht.

Aangezien de openbare zittingen tijdelijk zijn opgeschort, werd aan beide partijen gevraagd of zij akkoord konden gaan met een schriftelijke procedure. Zowel verzoekende partij als verwerende partij hebben ingestemd met een schriftelijke procedure.

III. Feiten

Verzoekende partij is in het academiejaar 2019-2020 ingeschreven in de opleiding ‘Bachelor in het bedrijfsmanagement’.

Na afloop van het academiejaar 2019-2020 bleek dat verzoekende partij zich niet meer kon inschrijven voor het academiejaar 2020-2021, wegens een negatief leerkrediet.

Per e-mail van 14 september 2020 vroeg verzoekende partij aan de directeur studentenbeleid om toleranties te mogen inzetten voor de opleidingsonderdelen ‘Internationale handel’, ‘Entrepreneurial Management’, ‘Economie’ en ‘Digital Toolkit’. Per e-mail van diezelfde dag antwoordde de directeur studentenbeleid dat verzoekende partij een afwijking van het Onderwijs- en Examenreglement vraagt, wat enkel uitzonderlijk kan worden toegestaan door de opleidingsmanager.

Per e-mail van 16 september 2020 informeerde de opleidingsmanager verzoekende partij dat na beraadslaging door de voltallige examencommissie werd beslist om haar niet te deblokken zodat ze opnieuw zou kunnen inschrijven.

Bij aangetekend schrijven van 21 september 2020 diende verzoekende partij een verzoekschrift in bij de Raad.

IV. Ontvankelijkheid

Standpunt van partijen

In haar *antwoordnota* stelt verwerende partij dat er geen sprake is van een beroep tegen een studievoortgangsbepaling. Verzoekster heeft per e-mail van 14 september 2020 enkel gevraagd om toleranties te mogen inzetten voor drie opleidingsonderdelen.

Conform het Onderwijs- en Examenreglement kan de opleidingsmanager gemotiveerd en in het voordeel van de student afwijken van het OER. Voor wat betreft een herinschrijving van studenten die geweigerd werden, kan enkel de examencommissie een uitzondering toestaan (stuk 4). Op 16 september 2020 heeft de opleidingsmanager verzoekster per e-mail geïnformeerd dat na beraadslaging door de volledige examencommissie echter beslist werd om verzoekster niet te deblokken (stuk 3). Er is volgens verwerende partij aldus geen sprake van een studievoortgangsbepaling.

In casu werd verzoekster geweigerd om zich in te schrijven omwille van een tekort aan leerkrediet. Het weigeren van de inschrijving van een student omwille van een te beperkt of negatief leerkrediet, is evenwel niet gebaseerd op artikel II.246, §1 Codex Hoger Onderwijs, maar wel op artikel II.205 Codex Hoger Onderwijs. Deze bepaling stelt dat een hogeschool de inschrijving van een student kan weigeren als hij een leerkrediet heeft dat kleiner of gelijk is aan nul.

Het decreet spreekt duidelijk over de mogelijkheid hiertoe ('kan'). Het laat bij de onderwijsinstelling de ruimte om te bepalen of zij een inschrijving al dan niet willen toestaan bij onvoldoende leerkrediet. De Raad van State heeft geoordeeld dat in het licht van de autonomie van de instellingen van het hoger onderwijs, artikel II.205 Codex Hoger Onderwijs niet verhindert dat de instellingen hun keuze bij algemene beleidsmaatregel vaststellen in het Onderwijs- en Examenreglement. Verwerende partij heeft dit principe ingebed in artikel 29 van haar Onderwijs- en Examenreglement (stuk 4).

Gevolg daarvan is dat de Raad volgens verwerende partij geen toetsing kan uitvoeren op de beslissing van verwerende partij. Het is immers geen studievoortgangsbepaling conform de Codex Hoger Onderwijs. De gewone rechtbanken zijn bevoegd.

Bijgevolg dient het extern beroep van verzoekster volgens verwerende partij als manifest onontvankelijk te worden afgewezen.

Naar aanleiding van beschikking 2020/009 van de Raad, heeft verwerende partij vervolgens bijkomende toelichting verstrekt aangaande de weigering tot inschrijving van verzoekster. Verwerende partij stelt met name dat de weigering tot herinschrijving van verzoekster uitsluitend voortvloeit uit het leerkrediet, overeenkomstig artikel II.205 Codex Hoger Onderwijs.

Op het einde van het academiejaar 2018-2019 werd aan verzoekster een bindende voorwaarde opgelegd. Verzoekster werd hierbij gewaarschuwd dat zij zich slechts een derde keer kon inschrijven voor eenzelfde opleidingsonderdeel, indien zij meer dan 60% studie-efficiëntie zou behalen. Omwille van de Covid-19 crisis werd deze studievoortgangsmaatregel echter niet uitgevoerd, en werd het Onderwijs- en Examenreglement van verwerende partij aangepast. De wijziging van artikel 25 van het OER werd automatisch in de

studentenadministratie verwerkt. De wijziging van artikel 26 van het OER werd echter niet automatisch doorgevoerd.

Op 10 september 2020 is er aldus een weigeringsbeslissing verschenen in het loket van verzoekster, omdat zij voor twee opleidingsonderdelen voor het tweede opeenvolgende jaar niet geslaagd was en geen 60% studie-efficiëntie had behaald. De administratie heeft deze weigering omwille van bovenvermelde redenen nadien evenwel handmatig verwijderd.

Op 15 september 2020 is er vanuit de studentenadministratie een e-mail verstuurd naar verzoekster met de melding dat zij niet meer kon inschrijven, omwille van onvoldoende leerkrediet. Op heden wordt verzoekster aldus uitsluitend geweigerd overeenkomstig artikel II.205 Codex Hoger Onderwijs. Verzoekster heeft een negatief leerkrediet, omdat zij 72 studiepunten had opgenomen en slechts 39 studiepunten heeft behaald. Daardoor is haar leerkrediet sterk verminderd en heeft ze nu voor het eerst een negatief leerkredietsaldo. Alle andere weigeringsbeslissingen werden door de wijziging van het Onderwijs- en Examenreglement geannuleerd.

In de antwoordnota werd verwezen naar een e-mail van 16 september 2020 (stuk 3), waarbij de opleidingsmanager verzoekster heeft geïnformeerd dat, na beraadslaging van de voltallige examencommissie, beslist werd om verzoekster niet te deblokken. Dit was volgens verwerende partij dus een onterechte procedure, omdat verzoekster enerzijds niet geblokkeerd was omwille van een studievoortgangmaatregel, maar daarnaast omdat verzoekster dit niet heeft gevraagd. Verzoekster heeft in een e-mail van 14 september 2020 enkel gevraagd om toleranties te mogen inzetten (stuk 2). Daaruit kon niet afgeleid worden dat zij een deblokkering zou wensen.

Beoordeling

Gezien het op basis van het initieel neergelegde dossier niet duidelijk was op welke grond de inschrijving van verzoekster geweigerd werd, heeft de Raad middels zijn beschikking 2020/009 om bijkomende toelichting verzocht.

Verwerende partij heeft, samen met haar standpunt ter zake, een e-mailbericht d.d. 15/09/2020 bezorgd, dat aan verzoekster is gericht. De Raad leest in dit e-mailbericht het volgende:

“[...]

Je blijkt over onvoldoende leerkrediet te beschikken om op Thomas More te studeren. Mocht je van mening zijn dat er elementen in je persoonlijk dossier zijn die een andere beslissing zouden kunnen ondersteunen, verzoeken we je om contact op te nemen met de directeur studentenzaken Marc Verdyck (marc.verdyck@thomasmore.be).

Was je de twee voorafgaande academiejaren ingeschreven en moet je nog ten hoogste 30 studiepunten afwerken dan [word] je toegelaten om je opleiding verder af te werken gedurende één academiejaar. Je stuurt dan een mail naar inschrijven@thomasmore.be.

Wil je inschrijven voor een graduaatsopleiding, bachelor-na-bacheloropleiding, postgraduaatsopleiding, voorbereidingsprogramma of specifieke lerarenopleiding dan is het leerkrediet niet van toepassing en stuur je een mail naar inschrijven@thomasmore.be.

Behaalde je reeds een master-diploma dan [word] je nooit geweigerd omwille van onvoldoende leerkrediet. Je stuurt dan een mail naar inschrijven@thomasmore.be. [...]”

De Raad stelt vast dat uit deze mededeling blijkt dat de inschrijving van verzoekster inderdaad geweigerd wordt op grond van het feit dat zij over onvoldoende leerkrediet beschikt, en dus niet op basis van andere gronden (vb. niet voldoen aan eerder opgelegde bindende voorwaarden).

De Raad merkt hierbij op dat de decreetgever onderwijsinstellingen inderdaad de mogelijkheid heeft gegeven om de inschrijving van een student met een leerkrediet lager dan of gelijk aan 0 te weigeren, gezien studenten in dat geval geen financiering voor de instelling genereren. De Raad verwijst in dit kader naar de betreffende decretale bepaling, zijnde artikel II.205 van de Codex Hoger Onderwijs. Bij verwerende partij is dit principe vastgelegd in artikel 29 van het Onderwijs- en Examenreglement.

De Raad merkt op dat verwerende partij hierbij in een individuele afwijkingsprocedure lijkt te hebben voorzien. De Raad leest immers in het betreffende e-mailbericht d.d. 15/09/2020 als

volgt (eigen nadruk): *“Je blijkt over onvoldoende leerkrediet te beschikken om op Thomas More te studeren. Mocht je van mening zijn dat er elementen in je persoonlijk dossier zijn die een andere beslissing zouden kunnen ondersteunen, verzoeken we je om contact op te nemen met de directeur studentenzaken Marc Verdyck (marc.verdyck@thomasmore.be).”*

Op basis van het dossier dient de Raad evenwel vast te stellen dat verzoekster geen dergelijk verzoek lijkt te hebben ingediend bij de directeur studentenzaken, om op basis van persoonlijke omstandigheden een afwijking op de initiële weigeringsbeslissing te vragen. Dergelijk verzoek ligt in elk geval niet voor. Op 14 september 2020 nam verzoekster weliswaar via e-mail contact op met de directeur studentenbeleid, maar hierin stelde zij louter dat zij met haar schrijven graag toleranties wou inzetten voor de vakken Internationale handel, Entrepreneurial Management, Economie en Digital Toolkit. Ze vraagt hierbij ook nog “of de mogelijkheid bestaat om ietwat flexibel om te gaan met mijn punten opdat ik alsnog voor bovengenoemde vakken kan slagen” (zie stuk 2 van verwerende partij).

De Raad leest dit e-mailbericht van verzoekster aldus als een vraag om voor de vernoemde vakken toleranties te mogen inzetten. De Raad leest hierin evenwel geen vraag van verzoekster opdat zij, ondanks haar negatief leerkrediet, alsnog zou mogen inschrijven.

De Raad is aldus van oordeel dat verzoekster geen gebruik heeft gemaakt van de voorziene afwijkingsprocedure in de schoot van verwerende partij, om op die manier een afwijking te vragen op haar weigering tot inschrijving op basis van negatief leerkrediet. Gezien verzoekster de voorziene interne afwijkingsprocedure aldus niet uitgeput heeft, kan zij vervolgens niet op een ontvankelijke wijze extern beroep bij de Raad instellen.

Ten overvloede wenst de Raad nog op te merken dat hij de gang van zaken in dit dossier, in het bijzonder de verwarrende e-mailcommunicatie naar de student toe (onder meer de e-mail van 16 september 2020 van de opleidingsmanager), ten zeerste betreurt. De Raad heeft begrip voor de moeilijke en veranderlijke omstandigheden waarmee onderwijsinstellingen, in het bijzonder in de uitzonderlijke situatie n.a.v. Covid-19, geconfronteerd worden, maar dit ontslaat hen niet van de plicht om studenten tijdig en correct te informeren omtrent hun inschrijving.

Het beroep is niet ontvankelijk.

BESLISSING

De Raad verwerpt het beroep.

Dit arrest is uitgesproken te Brussel, in openbare terechtzitting van 25 november 2020, door de Raad voor betwistingen inzake studievoortgangsbepalingen, Ite Kamer, samengesteld uit:

Bertel De Groote,	kamervoorzitter
Henri Verhaaren	bestuursrechter – bijzitter
Jan Geens	bestuursrechter – bijzitter

bijgestaan door

Melissa Thijs	secretaris
---------------	------------

De secretaris

De voorzitter

Melissa Thijs

Bertel De Groote

Tegen dit arrest is een beroep bij de Raad van State mogelijk overeenkomstig artikel 14, § 2 van de gecoördineerde wetten op de Raad van State en het Koninklijk Besluit van 30 november 2006 tot vaststelling van de cassatieprocedure bij de Raad van State. Dit beroep dient schriftelijk en aangetekend te gebeuren binnen de dertig dagen na kennisgeving van deze beslissing en ondertekend te zijn door een advocaat. Bij het beroep moeten zijn gevoegd een kopie van het aangevochten arrest, de bijgevoegde stukken dienen genummerd en geïnventariseerd te zijn, en zes eensluidend verklaarde afschriften van het beroep.

Arrest nr. 6.043 van 26 oktober 2020 in de zaak 2020/538

In zake: Vincenzo MORCIANO
Woonplaats kiezend te 3600 Genk
De horst 37

Tegen: UNIVERSITEIT HASSELT
Woonplaats kiezend te 3500 Hasselt
Martelarenlaan 42

I. Voorwerp van de vordering

Het beroep, ingesteld op 26 september 2020, strekt tot nietigverklaring van de studievoortgangsbepaling van 4 september 2020 waarbij aan de verzoekende partij een score van 6 op 20 werd toegekend voor het opleidingsonderdeel ‘Español 1’ en de beslissing van de interne beroepsinstantie van 24 september 2020 waarbij het intern beroep van verzoekende partij ongegrond werd verklaard.

II. Verloop van de rechtspleging

Verwerende partij heeft een antwoordnota ingediend. Verzoekende partij heeft een wederantwoordnota ingediend.

De partijen zijn opgeroepen voor de terechtzitting, die heeft plaatsgevonden op 19 oktober 2020.

Aangezien de openbare zittingen tijdelijk zijn opgeschort, werd aan beide partijen gevraagd of zij akkoord konden gaan met een schriftelijke procedure. Zowel verzoekende partij als verwerende partij hebben ingestemd met een schriftelijke procedure.

III. Feiten

Verzoekende partij is in het academiejaar 2019-2020 ingeschreven in de opleiding ‘Bachelor in de handelwetenschappen’.

Gezien verzoekende partij in het afgelopen academiejaar minder dan 30% van de opgenomen studiepunten heeft behaald, wordt zijn verdere inschrijving voor de opleiding geweigerd.

Voor het opleidingsonderdeel 'Español 1' bekommt verzoekende partij verder een examencijfer van 6/20.

Verzoekende partij stelde op datum van 12 september 2020 hier tegen een intern beroep in bij de interne beroepsinstantie van de onderwijsinstelling.

Bij beslissing van de interne beroepsinstantie op datum van 24 september 2020 werd het intern beroep ongegrond verklaard.

De interne beroepsinstantie stelde dat de student het niet eens is met de manier waarop zijn examencijfer tot stand kwam. Het betrof een digitaal mondeling examen. Volgens de student werd het examen meerdere keren onderbroken door prof. dr. [M.V.]. Ook stelt de student dat hijzelf onderbroken werd tijdens zijn uitleg en dat men hem verkeerd begrepen heeft toen hij meldde dat hij de persoon met wie hij een conversatie voerde, niet begreep. Er werd gedacht dat de geluidskwaliteit van de student niet goed was, wat volgens de student helemaal niet het geval was.

De beroepsinstantie dient na te gaan of de gegeven score regelmatig tot stand kwam. Dit is het geval wanneer blijkt dat de evaluatie op voldoende wijze werd gemotiveerd. De beroepsinstantie neemt kennis van de stukken die hebben geleid tot het eindresultaat van het betwiste examen. De beroepsinstantie komt tot de vaststelling dat het gegeven cijfer op voldoende wijze is gemotiveerd. Er zijn geen enkele indicaties voorhanden en de student brengt evenmin concrete elementen bij die zouden moeten leiden tot het besluit dat een ander cijfer had moeten worden gegeven. Evenmin blijkt uit de opname van het examen, alsook uit de gevoerde nabespreking, dat de student een hogere score dan 6/20 verdiende.

De beroepsinstantie onderschrijft dan ook de motieven van de docent die hebben geleid tot de gegeven score en maakt ze tot de zijne.

De beroepsinstantie verklaart het beroep ongegrond.

De beslissing op intern beroep werd per e-mail van 24 september 2020 aan verzoekende partij overgemaakt.

Bij aangetekend schrijven van 26 september 2020 diende verzoekende partij een verzoekschrift in bij de Raad.

IV. Ontvankelijkheid

Standpunt van partijen

In haar *antwoordnota* stelt verwerende partij dat zij bij de voorbereiding van deze procedure voor de Raad heeft moeten vaststellen dat het intern beroep tegen de examenbeslissing voor het opleidingsonderdeel ‘Español 1’, waarvoor verzoeker zijn examenresultaat ontving op 4 september 2020, laattijdig werd ingesteld, gezien de poststempeldatum van dit intern beroep 12 september 2020 is. De interne beroepsinstantie heeft dit bij de behandeling van het intern beroep over het hoofd gezien, doch had het ingestelde beroep dus onontvankelijk moeten verklaren conform art. 1.3 van de geldende rechtspositieregeling voor studenten. Verwerende partij begrijpt dat de Raad ambtshalve deze laattijdigheid kan vaststellen en de beslissing van de interne beroepsinstantie om deze reden kan vernietigen.

Beoordeling

Voorafgaand wenst de Raad op te merken dat hij het beroep van verzoeker beoordeelt in functie van het voorwerp en de middelen die de Raad er, bij een welwillende lectuur van het verzoekschrift, in heeft kunnen ontwaren. Meer in het bijzonder leest de Raad in het verzoekschrift dat verzoeker het niet eens is met de evaluatie van het mondelinge examen Spaans. Daarentegen leest de Raad in het verzoekschrift geen (concrete) middelen die gericht zouden zijn tegen de weigering tot herinschrijving van verzoeker in de opleiding. De Raad begrijpt het extern beroep van verzoeker dan ook in die zin dat het enkel gericht is tegen de beslissing m.b.t. het opleidingsonderdeel ‘Español 1’.

De Raad stelt vast dat de termijn voor het instellen van het intern beroep op dwingende wijze is geregeld door de decreetgever in artikel II.283 van de Codex Hoger Onderwijs. Het betreft een vervaltermijn.

Een laattijdig intern beroep is derhalve onontvankelijk. Gezien het een regel van openbare orde betreft, onderzoekt de Raad de tijdigheid van het intern beroep desnoods ambtshalve. Het feit dat de interne beroepsinstantie een laattijdig intern beroep toch ten gronde heeft behandeld, kan die laattijdigheid niet dekken en evenmin de bevoegdheid van de beroepsinstantie doen herleven (R.Stvb. 11 april 2013, nr. 2013/057; R.Stvb. 28 oktober 2013, nr. 2013/313).

In casu betreft de bestreden beslissing een examenbeslissing en gaat de vervaltermijn van zeven kalenderdagen in de dag na de proclamatie, d.i. de bekendmaking van de resultaten. Uit het dossier blijkt dat de bekendmaking van de examenresultaten *in casu* op 4 september 2020 is gebeurd (zie bijlage A van verwerende partij). De Raad stelt vast dat op de mededeling van de puntenlijst de noodzakelijke beroepsmodaliteiten zijn meegedeeld, zodat de beroepstermijn effectief aanvangt de dag na de bekendmaking van de examenresultaten, wat *in casu* op 5 september 2020 is.

De uiterste datum om een tijdig intern beroep in te stellen was derhalve vrijdag 11 september 2020. Verzoeker diende zijn intern beroep pas in op 12 september 2020 (zie bijlage J van verwerende partij – postmerk aangetekende zending). De Raad moet derhalve concluderen dat het intern beroep *prima facie* laattijdig werd ingesteld.

Naar het oordeel van de Raad is er bovendien *in casu* geen sprake van enige overmachtssituatie, die de laattijdigheid van de indiening van het intern beroep desgevallend zou kunnen verschonen.

Het intern beroep van verzoeker werd aldus laattijdig ingesteld en diende derhalve onontvankelijk te worden verklaard. Deze vaststelling tast ook de ontvankelijkheid van het huidige externe beroep aan.

Conform de eerdere rechtspraak van de Raad (zie arrest nr. 3.389 van 9 december 2016 in de zaak 2016/594) is huidig extern beroep bijgevolg ook onontvankelijk.

BESLISSING

De Raad verwerpt het beroep.

Dit arrest is uitgesproken te Brussel, in openbare terechtzitting van 26 oktober 2020, door de Raad voor betwistingen inzake studievoortgangsbepalingen, Ite Kamer, samengesteld uit:

Bertel De Groote,	kamervoorzitter
Henri Verhaaren	bestuursrechter – bijzitter
Jan Geens	bestuursrechter – bijzitter

bijgestaan door

Melissa Thijs	secretaris
---------------	------------

De secretaris

De voorzitter

Melissa Thijs

Bertel De Groote

Tegen dit arrest is een beroep bij de Raad van State mogelijk overeenkomstig artikel 14, § 2 van de gecoördineerde wetten op de Raad van State en het Koninklijk Besluit van 30 november 2006 tot vaststelling van de cassatieprocedure bij de Raad van State. Dit beroep dient schriftelijk en aangetekend te gebeuren binnen de dertig dagen na kennisgeving van deze beslissing en ondertekend te zijn door een advocaat. Bij het beroep moeten zijn gevoegd een kopie van het aangevochten arrest, de bijgevoegde stukken dienen genummerd en geïnventariseerd te zijn, en zes eensluidend verklaarde afschriften van het beroep.

Zitting van 26 oktober 2020

Arrest nr. 6.063 van 4 november 2020 in de zaak 2020/560

In zake: Jesse DOCKX
                  Woonplaats kiezend te 3140 Keerbergen
                  Nachtegalendreef 9

Tegen: UNIVERSITEIT ANTWERPEN
                  Woonplaats kiezend te 2000 Antwerpen
                  Prinsstraat 13

I. Voorwerp van de vordering

Het beroep, ingesteld op 28 september 2020, strekt tot nietigverklaring van de studievoortgangsbepaling van 9 september 2020 waarbij verzoekende partij niet geslaagd werd verklaard voor de opleiding ‘Master of Science in de toegepaste economische wetenschappen’ en de beslissing van de interne beroepsinstantie van 18 september 2020 waarbij het intern beroep van verzoekende partij ontvankelijk, doch ongegrond werd verklaard.

II. Verloop van de rechtspleging

De partijen zijn opgeroepen voor de terechtzitting, die heeft plaatsgevonden op 26 oktober 2020.

Aangezien de openbare zittingen tijdelijk zijn opgeschort, werd aan beide partijen gevraagd of zij akkoord konden gaan met een schriftelijke procedure. Zowel verzoekende partij als verwerende partij hebben ingestemd met een schriftelijke procedure.

III. Feiten

Verzoekende partij is in het academiejaar 2019-2020 ingeschreven in de opleiding ‘Master of Science in de toegepaste economische wetenschappen’.

Op 9 september 2020 stelde de examencommissie van de masteropleiding de resultaten behaald in de tweede zitting van het academiejaar 2019-2020 vast. Aangezien verzoeker een score van 8/20 heeft behaald voor het opleidingsonderdeel “Options, futures and other derivatives”, wordt hij niet geslaagd verklaard voor de opleiding.

Verzoekende partij stelde op datum van 10 september 2020 een intern beroep in bij de interne beroepsinstantie van de onderwijsinstelling.

Bij beslissing van de interne beroepsinstantie op datum van 18 september 2020 werd het intern beroep ontvankelijk, doch ongegrond verklaard.

De interne beroepsinstantie verduidelijkt vooreerst dat de bevoegdheid van de examencommissie om studenten geslaagd te verklaren voor een opleiding is vastgelegd in het onderwijs- en examenreglement (hierna: OER) en in de ‘Deliberatieregels 2019-2020’. Beide documenten zijn aan de studenten bekend gemaakt via de website en/of Blackboard.

De interne beroepsinstantie merkt op dat de student volgens artikel 17.1.4 OER niet geslaagd kan worden verklaard omdat hij voor één opleidingsonderdeel (“Options, futures and other derivatives”, 5 sp., behaald cijfer 8/20) geen creditbewijs heeft behaald. Volgens artikel 17.1.4 OER zou de examencommissie de student wel geslaagd kunnen verklaren als ze gemotiveerd van oordeel is dat de doelstellingen van de opleiding of het programma globaal verwezenlijkt zijn. De interne beroepsinstantie stelt vast dat de examencommissie van het masterprogramma Bedrijfskunde in haar deliberatieregels echter stelt dat studenten maar in aanmerking komen om geslaagd te worden verklaard indien het slechts om één opleidingsonderdeel van maximaal 6 sp. gaat waarvoor de student niet is geslaagd, het resultaat voor het opleidingsonderdeel waarvoor de student niet is geslaagd minimum 9/20 is én de student in totaal een percentage van minstens 60 procent heeft behaald. Deze regel wordt voor alle studenten op dezelfde wijze gehanteerd om een gelijke behandeling voor alle studenten te kunnen garanderen.

De interne beroepsinstantie verduidelijkt dat de deliberatieregels dit academiejaar werden aangepast om rekening te houden met de COVID-19-situatie. De geldende en gepubliceerde deliberatieregels mogen namelijk voor één voorwaarde en voor één tekortpunt overschreden worden (en dat tekortpunt teveel is behaald in augustus/september 2020 of in juni/juli 2020 enkel voor een opleidingsonderdeel van het tweede semester of jaaropleidingsonderdelen). Aangezien de student geen 60% heeft behaald voor zijn masteropleiding, kan deze regel echter niet worden toegepast.

De interne beroepsinstantie kan in het intern beroep geen geldig argument vinden dat een uitzonderlijke afwijking van de gehanteerde criteria kan verantwoorden. Ze beslist dan ook de eerder genomen beslissing, waarbij de student niet geslaagd wordt verklaard voor de masteropleiding, te handhaven.

De beslissing op intern beroep werd bij schrijven van 22 september 2020 aan verzoekende partij overgemaakt.

Bij aangetekend schrijven van 28 september 2020 diende verzoekende partij een verzoekschrift in bij de Raad.

IV. Ontvankelijkheid - voorwerp

Verwerende partij deelt per e-mail van 12 oktober 2020 mee dat de betrokken faculteit heeft beslist de bestreden beslissing in te trekken en te vervangen door een nieuwe beslissing. Vervolgens bezorgt verwerende partij per e-mail van 19 oktober 2020 de nieuwe beslissing die de interne beroepsinstantie op 16 oktober 2020 heeft genomen.

Door de intrekking van de bestreden beslissing is huidig beroep zonder voorwerp geworden. Het beroep is derhalve onontvankelijk.

BESLISSING

De Raad verwerpt het beroep.

Dit arrest is uitgesproken te Brussel, in terechtzitting van 4 november 2020, door de Raad voor betwistingen inzake studievoortgangsbepalingen, IIIe Kamer, samengesteld uit:

Elsbeth Loncke,	kamervoorzitter
Marleen Verreth	bestuursrechter – bijzitter
Piet Versweyvelt	bestuursrechter – bijzitter
bijgestaan door	
Freya Gheysen	secretaris

De secretaris

De voorzitter

Freya Gheysen

Elsbeth Loncke

Tegen dit arrest is een beroep bij de Raad van State mogelijk overeenkomstig artikel 14, § 2 van de gecoördineerde wetten op de Raad van State en het Koninklijk Besluit van 30 november 2006 tot vaststelling van de cassatieprocedure bij de Raad van State. Dit beroep dient schriftelijk en aangetekend te gebeuren binnen de dertig dagen na kennisgeving van deze beslissing en ondertekend te zijn door een advocaat. Bij het beroep moeten zijn gevoegd een kopie van het aangevochten arrest, de bijgevoegde stukken dienen genummerd en geïnventariseerd te zijn, en zes eensluidend verklaarde afschriften van het beroep.

Arrest nr. 6.044 van 29 oktober 2020 in de zaak 2020/565

In zake: William ZHANG
Woonplaats kiezend te 3000 Leuven
Engels Plein 14, bus T.09.18

Tegen: KATHOLIEKE UNIVERSITEIT LEUVEN
Woonplaats kiezend te 3000 Leuven
Oude Markt 13

I. Voorwerp van de vordering

Het beroep, ingesteld op 28 september 2020, strekt tot nietigverklaring van ‘de studievoortgangsbepaling genomen op 11 september 2020’ waarbij aan verzoeker werd gemeld dat hij, wegens zijn negatief leerkrediet, niet voor elke opleiding kon inschrijven (niet voor bacheloropleidingen, initiële masteropleidingen of een creditcontract).

II. Verloop van de rechtspleging

Verwerende partij heeft een antwoordnota ingediend. Verzoekende partij heeft een wederantwoordnota ingediend.

De partijen zijn opgeroepen voor de terechtzitting, die heeft plaatsgevonden op 26 oktober 2020.

Aangezien de openbare zittingen tijdelijk zijn opgeschort, werd aan beide partijen gevraagd of zij akkoord konden gaan met een schriftelijke procedure. Zowel verzoekende partij als verwerende partij hebben ingestemd met een schriftelijke procedure.

III. Feiten

Verzoeker is in het academiejaar 2019-2020 ingeschreven in de opleidingen ‘Bachelor of Science in de ingenieurswetenschappen’ en ‘Master of Science in de ingenieurswetenschappen: computerwetenschappen’.

Bij de start van het academiejaar 2020-2021 beschikt verzoeker over een negatief leerkredietsaldo.

Voor de toelating tot een opleiding of opleidingsonderdelen aan de KU Leuven moeten studenten die nog geen initieel masterdiploma hebben behaald, beschikken over een leerkrediet hoger dan nul. Via e-mailcorrespondentie met de directeur Dienst Onderwijsprocessen wordt verzoeker geïnformeerd dat hij geen afwijking kan aanvragen op de weigering wegens negatief leerkrediet. Er staat hiertegen geen interne beroepsprocedure open, gezien dit geen studievoortgangsbepaling betreft.

Bij aangetekend schrijven van 28 september 2020 diende verzoeker vervolgens een verzoekschrift in bij de Raad.

IV. Ontvankelijkheid

Standpunt van partijen

In zijn *verzoekschrift* stelt verzoeker dat zijn inschrijving dit academiejaar werd geweigerd wegens onvoldoende leerkrediet. Zijn onderwijsinstelling heeft hem niet de mogelijkheid gegeven om een intern beroep in te stellen, zoals beschreven op de website van de overheid (<https://onderwijs.vlaanderen.be/nl/studenten/studietraject-evaluatie-en-diploma/leerkrediet/het-saldo-van-je-leerkrediet/ik-heb-onvoldoende-leerkrediet-wat-nu>).

In haar *antwoordnota* stelt verwerende partij dat artikel 1 van het Onderwijs- en Examenreglement (hierna: OER) bepaalt dat studenten moeten beschikken over een leerkrediet hoger dan nul om zich te kunnen inschrijven voor een bachelor- of initiële masteropleiding in een diplomacontract of diploma-examencontract of voor het opnemen van opleidingsonderdelen in een creditcontract of credit-examencontract. Conform de bepalingen van de Codex Hoger Onderwijs wordt een uitzondering voorzien voor een inschrijving in een initiële masteropleiding voor studenten die nog geen initieel masterdiploma hebben behaald, maar echter wel aan de toelatingsvoorwaarden voor deze masteropleiding voldoen. Daarnaast voorziet het OER eveneens een uitzondering voor studenten die reeds een initieel masterdiploma hebben behaald. Verdere uitzonderingen, en dus een afwijking op deze regels, zijn volgens verwerende partij niet mogelijk. Aangezien verzoeker zijn bachelordiploma nog

niet heeft behaald en hij evenmin in het bezit is van een initieel masterdiploma, voldoet hij niet aan deze uitzonderingsvoorwaarden.

Het antwoord van de directeur Dienst Onderwijsprocessen d.d. 24 september 2020 verwijst naar deze bepalingen en vermeldt eveneens de mogelijkheid om via de Raad leerkrediet terug te vorderen. In zijn reactie verwijst verzoeker naar de website van de Vlaamse overheid. In zijn antwoord d.d. 25 september 2020 laat de directeur Dienst Onderwijsprocessen verzoeker reeds weten dat deze informatie op de website van de Vlaamse Gemeenschap niet overeenkomt met de procedures aan de KU Leuven.

In zijn extern beroepsschrift verwijst verzoeker opnieuw naar de tegenstrijdigheid tussen de handelswijze van verwerende partij en de informatie op de website van de Vlaamse overheid. Artikel I.3, 69° van de Codex Hoger Onderwijs bepaalt een ‘studievoortgangsbeslissing’ (o.a.) als *“i) een individuele beslissing houdende de weigering tot inschrijving op basis van ontoereikend leerkrediet of een leerkrediet lager dan of gelijk aan 0, indien niet het gevolg van een algemene reglementaire bepaling”*.

Aangezien het feit dat studenten met een leerkrediet kleiner dan of gelijk aan 0 zich aan de KU Leuven niet kunnen inschrijven wél het gevolg is van een dergelijke algemene reglementaire bepaling (*in casu* artikel 1 van het OER), kan dit feit niet als een ‘studievoortgangsbeslissing’ worden beschouwd. Bijgevolg is er volgens verwerende partij geen beroep (noch intern, noch extern bij de Raad) mogelijk.

Ten overvloede verwijst verwerende partij hierbij naar het feit dat een dergelijke beslissing evenmin vermeld staat in de opsomming van de interne beroepsmogelijkheden aan de KU Leuven in artikel 104 van het OER. Het feit dat op deze manier de informatie op de website van de Vlaamse overheid tegenstrijdig is met de bepalingen van de Codex Hoger Onderwijs, heeft verwerende partij ook gemeld aan de bevoegde diensten. De informatie op deze website (<https://onderwijs.vlaanderen.be/nl/studenten/studietraject-evaluatie-en-diploma/leerkrediet/het-saldo-van-je-leerkrediet/ik-heb-onvoldoende-leerkrediet-wat-nu>) werd op 6 oktober 2020 als volgt aangepast:

“(…) Een interne beroepsprocedure kan alleen als het om een individuele beslissing gaat die alleen voor jou werd genomen. Je kan geen intern beroep aantekenen als de

onderwijsinstelling een algemene bepaling in haar onderwijs- en examenreglement opneemt dat studenten met een ontoereikend/negatief leerkrediet niet kunnen inschrijven. (...)”

Verwerende partij kan dus enkel vaststellen dat, conform de bepalingen van de Codex Hoger Onderwijs, deze beslissing niet als een ‘studievoortgangsbeslissing’ kan worden beschouwd, waardoor er ook geen beroep tegen mogelijk is.

In zijn *wederantwoordnota* stelt verzoeker dat de officiële studenteninformatiewebsite van KU Leuven en het aanvraagformulier (bijlage 1) allemaal suggereren dat de beroepsprocedure van toepassing is op zijn zaak. Op het formulier van de ‘procedure uitzonderlijke toelating tot inschrijving’ staat onder het veld ‘huidige studiepunten’ immers ook duidelijk vermeld dat het in te vullen cijfer negatief mag zijn.

Later werd verzoeker via e-mailcorrespondentie met de directeur Onderwijsprocessen geïnformeerd dat een intern beroep niet mogelijk was, wat in tegenspraak is met de informatie op de website van de Vlaamse overheid (vooraleer dit op 6 oktober 2020 werd aangepast), waardoor studenten werden misleid.

Hoewel verzoeker begrijpt dat de redenering van verwerende partij gebaseerd is op een strikte definitie, is hij van mening dat dit in zijn specifieke geval onrechtvaardig is. Volgens het formulier (bijlage 1) zou een student met een negatief leerkredietsaldo en een studievoortgangsbeslissing (vb. lage studie-efficiëntie) bijvoorbeeld in beroep kunnen gaan. Op dit ogenblik kan verzoeker als student met ‘slechts’ een negatief leerkredietsaldo niet in beroep gaan. Verzoeker stelt dat alle studenten die in beroep willen gaan, dit doen vanwege onbevredigende studieresultaten. Uitzonderlijke persoonlijke omstandigheden kunnen echter elke student beïnvloeden, zonder rekening te houden met zijn studievoortgangsstatus. Het lijkt verzoeker oneerlijk dat een extra studievoortgangsbeslissing bovenop zijn huidige situatie hem in staat zou stellen in beroep te gaan, terwijl zijn huidige situatie dat niet doet.

Beoordeling

Ter zake rijst vooreerst de vraag of dit een geschil is waarvan de Raad kennis kan nemen. De Raad dient met name, desnoods ambtshalve, te onderzoeken of voorliggend beroepsschrift binnen de bevoegdheid van de Raad valt.

De Raad is op grond van artikel II.285 van de Codex Hoger Onderwijs bevoegd om, na uitputting van de interne beroepsprocedure, uitspraak te doen over beroepen tegen studievoortgangsbepalingen. Artikel I.3, 69° van de Codex Hoger Onderwijs lijst op wat als ‘studievoortgangsbepaling’ aan te merken valt. De Raad wijst er hierbij op dat hij slechts over een toegewezen bevoegdheid beschikt, in het bijzonder ten aanzien van de bepalingen die in artikel I.3, 69° van de Codex Hoger Onderwijs limitatief als een studievoortgangsbepaling zijn omschreven. Het komt de Raad dus niet toe om zelf zijn toegewezen bevoegdheid uit te breiden met nieuwe soorten van bepalingen.

De ‘studievoortgangsbepaling’ waarmee de betwiste bepaling de nauwste band heeft, betreft de in artikel I.3, 69° i) van de Codex Hoger Onderwijs omschreven (eigen nadruk) *“individuele bepaling houdende de weigering tot inschrijving op basis van ontoereikend leerkrediet of een leerkrediet lager dan of gelijk aan 0, indien niet het gevolg van een algemene reglementaire bepaling”*.

Verder stelt de Raad vast dat de decreetgever onderwijsinstellingen de mogelijkheid heeft gegeven om elke student met een leerkrediet lager dan of gelijk aan 0 te weigeren op grond van een algemene bepaling in het reglement, gezien deze studenten in dat geval geen financiering voor de instelling genereren. De betreffende decretale bepaling - artikel II.205 van de Codex Hoger Onderwijs - luidt als volgt:

“Een hogeschool of universiteit kan de inschrijving van een student weigeren als hij een leerkrediet heeft dat kleiner of gelijk is aan nul.

In afwijking van het eerste lid kan het instellingsbestuur een student met een leerkrediet kleiner dan of gelijk aan nul niet weigeren voor de inschrijving voor een initiële masteropleiding als de student voldoet aan de toelatingsvoorwaarden voor deze masteropleiding, vermeld in deel 2, titel 4, hoofdstuk 1, afdeling 2, onderafdeling 3 en nog niet eerder een masterdiploma behaalde.

In afwijking van het eerste lid kan het instellingsbestuur een student met een leerkrediet kleiner dan of gelijk aan nul niet weigeren voor de inschrijving in een educatieve bacheloropleiding als een student al in het bezit is van een bachelordiploma en in een educatieve masteropleiding als een student al in het bezit is van een masterdiploma.”

Verwerende partij heeft dus de mogelijkheid om een student te weigeren op grond van negatief leerkrediet bij wijze van een algemene maatregel, zoals dit *in casu* ook werd geëxpliciteerd in artikel 1 van het OER (zie bijlage 5 van verwerende partij).

Op grond van voormelde bepalingen is de Raad dus enkel bevoegd voor beslissingen die werden genomen nadat de student een interne afwijkingsprocedure heeft doorlopen. De onderwijsinstellingen hebben echter nog steeds de mogelijkheid om geen interne afwijkingsprocedure open te stellen en enkel een algemene beleidsregel van weigering in te schrijven ingeval van negatief leerkrediet (kleiner of gelijk aan nul). Studenten die geweigerd worden op basis van zo een algemene beleidsregel, kunnen niet bij de Raad terecht (Decreet van 16 juni 2017 betreffende het Onderwijs XXVII, *BS* 18 augustus 2017; zie ook RvS 18 januari 2016, nr. 233.491, Vrije Universiteit Brussel).

In casu moet de Raad vaststellen dat de weigering tot inschrijving van verzoeker gegrond is op de algemene reglementaire bepaling uit artikel 1 van het OER van verwerende partij in geval van een leerkrediet kleiner dan of gelijk aan nul. Verzoeker beschikt immers over een negatief leerkredietsaldo en heeft nog geen initieel masterdiploma behaald, noch voldoet hij aan de toelatingsvoorwaarden voor de masteropleiding (aangezien hij het bachelordiploma nog niet heeft behaald). Er is geen interne afwijkingsprocedure voorzien binnen verwerende partij waarop verzoeker zich kan beroepen. De weigering tot inschrijving op basis van leerkrediet lager dan of gelijk aan 0 is *in casu* dus louter het gevolg van een algemene reglementaire bepaling.

De Raad concludeert dat de door verzoeker bestreden beslissing, binnen de decretale opsomming van artikel I.3, 69° van de Codex Hoger Onderwijs, niet als een ‘studievoortgangsbepaling’ kan worden beschouwd.

Ten overvloede wenst de Raad nog aan te stippen dat hij het betreurt indien de website van het Vlaams Ministerie van Onderwijs en Vorming niet de correcte informatie vermeldde. Dit betekent echter nog niet dat verzoeker hieraan rechten zou kunnen ontlenen, temeer omdat zowel de Codex Hoger Onderwijs als het OER van verwerende partij – de instelling waar verzoeker zich wenst in te schrijven – wel de correcte informatie bevatten. Waar verzoeker in zijn wederantwoordnota lijkt aan te geven dat hij ongelijk behandeld zou zijn ten opzichte van

studenten die geweigerd worden omwille van lage studie-efficiëntie, merkt de Raad op – los van het feit dat dit verschillende situaties betreft, waarop het gelijkheidsbeginsel niet zonder meer van toepassing is – dat verzoeker dit pas aanhaalt in zijn wederantwoordnota, waardoor dit argument niet op ontvankelijke wijze in het debat kan worden betrokken. Ook de argumenten met betrekking tot de officiële studenteninformatiewebsite van verwerende partij en het aanvraagformulier haalt verzoeker pas voor het eerst aan in zijn wederantwoordnota, waardoor deze eveneens niet ontvankelijk zijn.

De Raad heeft begrip voor de situatie van verzoeker, doch het voorwerp van voorliggend beroep is geen studievoortgangsbeslissing, zodat de Raad niet bevoegd is om van het geschil kennis te nemen.

BESLISSING

De Raad verwerpt het beroep.

Dit arrest is uitgesproken te Brussel, in terechtzitting van 29 oktober 2020, door de Raad voor betwistingen inzake studievoortgangsbeslissingen, IIIe Kamer, samengesteld uit:

Elsbeth Loncke,	kamervoorzitter
Marleen Verreth	bestuursrechter – bijzitter
Piet Versweyvelt	bestuursrechter – bijzitter
bijgestaan door	
Freya Gheysen	secretaris

De secretaris

De voorzitter

Freya Gheysen

Elsbeth Loncke

Tegen dit arrest is een beroep bij de Raad van State mogelijk overeenkomstig artikel 14, § 2 van de gecoördineerde wetten op de Raad van State en het Koninklijk Besluit van 30 november 2006 tot vaststelling van de cassatieprocedure bij de Raad van State. Dit beroep dient schriftelijk en aangetekend te gebeuren binnen de dertig dagen na kennisgeving van deze beslissing en ondertekend

te zijn door een advocaat. Bij het beroep moeten zijn gevoegd een kopie van het aangevochten arrest, de bijgevoegde stukken dienen genummerd en geïnventariseerd te zijn, en zes eensluidend verklaarde afschriften van het beroep.

Arrest nr. 6.124 van 3 december 2020 in de zaak 2020/574

In zake: Amir AMIRI
bijgestaan en vertegenwoordigd door
mr. Justin CHAMBERS
met kantoor te 9900 Eeklo
Kerkstraat 98
waar verzoekende partij keuze van woonplaats heeft gedaan

Tegen: VZW KATHOLIEKE HOGESCHOOL VIVES ZUID
Woonplaats kiezend te 8500 Kortrijk
Doorniksesteenweg 145

I. Voorwerp van de vordering

Het beroep, ingesteld op 29 september 2020, strekt tot nietigverklaring beslissing van de interne beroepscommissie van 18 september 2020 waarbij het intern beroep van verzoeker tegen het examenresultaat 8/20 in tweede zitting van het opleidingsonderdeel “Psychodiagnostiek niet-psychometrische methoden” ontvankelijk doch ongegrond werd verklaard.

II. Verloop van de rechtspleging

Verwerende partij heeft een antwoordnota ingediend. Verzoekende partij heeft een wederantwoordnota ingediend.

Op 21 oktober 2020 vroeg de Raad verwerende partij het administratief dossier te vervullen met de opdrachten die verzoekende partij in tweede zitting voor het betrokken opleidingsonderdeel “Psychodiagnostiek niet-psychometrische methoden” indiende, alsook met de verbetering/evaluatie daarvan door de betrokken docent. Verwerende partij legde daags nadien deze stukken neer.

De partijen zijn opgeroepen voor de terechtzitting, die heeft plaatsgevonden op 26 oktober 2020. Aangezien de openbare zittingen tijdelijk zijn opgeschort, werd aan beide partijen gevraagd of zij akkoord konden gaan met een schriftelijke procedure. Zowel verzoekende partij als verwerende partij hebben ingestemd met een schriftelijke procedure.

Naar aanleiding van het opvragen van de neerlegging van de bijkomende stukken, heeft de Raad de partijen middels een beschikking 2020/010 van 26 oktober 2020 de kans gegeven om bijkomend standpunt in te nemen omtrent deze stukken. Verzoekende partij heeft een “repliek over de aanvullende stukken van de verwerende partij” ingediend. Verwerende partij diende ten slotte een “antwoordnota betreffende de aanvullende stukken” in.

III. Feiten

Verzoeker is in het academiejaar 2019-2020 ingeschreven in de opleiding “Bachelor in de Toegepaste Psychologie, afstudeerrichting Klinische Psychologie.”

Het opleidingsonderdeel wordt volgens de ECTS-fiche gequoteerd via een examen, dat bestaat uit twee delen: een schriftelijk examen en een observatie-opdracht. Doorheen het academiejaar wordt de evaluatievorm gewijzigd, in het kader van de COVID-19 pandemie. Het opleidingsonderdeel zal met name enkel gequoteerd worden op basis van een observatieopdracht, die op dat moment uitgebreid wordt met een tweede deel, te weten het opstellen van een observatieschema.

Voor het opleidingsonderdeel “Psychodiagnostiek niet-psychometrische methoden” bekommt verzoeker in tweede zitting een examencijfer van 8 op 20.

Verzoeker stelde op datum van 31 augustus 2020 een intern beroep in bij de interne beroepscommissie van de onderwijsinstelling. Op 10 september 2020 diende verzoeker een vervangend beroepschrift in.

Bij beslissing van de interne beroepscommissie op datum van 18 september 2020 werd het intern beroep ontvankelijk, doch ongegrond verklaard.

De interne beroepsinstantie stelde:

“Uw bezwaar handelt over de toegekende score (8/20) voor het opleidingsonderdeel *psychodiagnostiek- niet psychometrische methoden*.

Volgende punten werden door u aangehaald:

1. Er werd geen rekening gehouden met bijzondere omstandigheden, nl. de COVID-19 pandemie en uw gezondheidsproblemen.

2. Er werd geen rekening gehouden met de context, nl. ongelijke behandeling - faciliteitencontract.
3. De verstrekte richtlijnen zijn onduidelijk en onvolledig.

De beroepscommissie legde uw schriftelijke klacht voor aan mevr. [D.M.] U hebt ervoor gekozen uw klacht niet mondeling toe te lichten bij de interne beroepscommissie.

Beschouwingen van de beroepscommissie:

- met betrekking tot de bijzondere omstandigheden, nl. de COVID-19 pandemie en de gezondheidsproblemen van de student

De student meent dat hij argumenten kan putten uit vermeende omstandigheden in vorige zittingen, doch de betwiste beslissing beperkt zich tot de beslissing van de examencommissie in derde examenperiode. Deze grieven uit vorige zittingen zijn in elk geval irrelevant in onderhavig beroep.

Toch wil de commissie nog even ingegaan op wat student dienaangaande aanhaalt:

- Dat de covid-pandemie en de daarmee verbonden lockdown vergaande gevolgen hebben op ALLE studenten en de organisatie van alle onderwijsinstellingen staat buiten kijf. Dat het schriftelijk examen werd vervangen door een tweede luik aan een bestaande opdracht, is volkomen gerechtvaardigd. Het 'plotsklaps' 'veranderen' van examenvorm is enkel gestoeld op de genomen nationale gezondheidsmaatregelen en staan los van docent.
- In elk geval, de 'anderhalve maand' die te kort zou zijn voor een tweede luik aan een bestaande observatieopdracht uit te voeren, moet men afwegen ten opzicht van de nodige studietijd voor een examen. De inlevertijd van de opdracht was voor alle studenten gelijk, wat voor andere studenten al dan niet met faciliteiten blijkbaar geen probleem opleverde. Dat dit tweede luik zo geconstrueerd is dat men z'n woning niet diende te verlaten, past perfect in de periode die gedomineerd wordt door de gezondheidsmaatregelen. Daarenboven betreft het een toepassingsvraagstuk die toetst of men de theoretische psychodiagnostieke niet psychometrische methoden onder de knie heeft.
- De student heeft in een eerste zitting een document omtrent luik 1 én 2 ingediend, doch deze voldeed niet aan de minimumvoorwaarden, waardoor verzoeker een score van 5/20 behaald heeft. Hij heeft deze score betwist doch de interne beroepscommissie heeft met de ingeroepen argumenten rekening gehouden om tot de conclusie te komen dat deze quoterings gerechtvaardigd was. De student betwist nu de beslissing 'in derde examenperiode van het academiejaar 2019-2020, tot het toekennen van een score van 8/20'. Er kan dus niet ingezien worden in welke mate ingeroepen omstandigheden voordien én de kritiek op de examencommissie dienstig kunnen zijn bij huidig beroep.
- Het verzoekschrift bevat dienaangaande feitelijke tegenstrijdigheden wat minstens de vaststelling versterkt dat de student niet aan de leerdoelstellingen voldoet. Dat hij door de lockdown zijn neefje niet opnieuw (eigen onderlijning) kon observeren, gaat voorbij aan het feit dat het tweede deel geen nieuwe observatie betreft en hij dus helemaal het huis niet diende te verlaten. Omdat hij een observatie 'voor een totale observatieduur van 30 minuten' al uitgevoerd

had voor het eerste luik, zijn verdere verwijzingen en penibele omstandigheden niet relevant en kan hij er zeker geen argumenten uit putten om de onuitvoerbaarheid van de opdracht uit afte leiden.

- Het 'gebrek aan organisatie vanuit de hogeschool waardoor de observatieopdracht quasi onuitvoerbaar werd' wordt alvast tegengesproken door de slaagpercentages, sommigen met het maximum van de punten.

- Verzoeker laat na om een stuk aan te brengen waarin hij aantoont dat zijn gezondheidsproblemen een gewettigde afwezigheid uitmaken conform Art 45. *A fortiori* dat het gezondheidsprobleem blijkbaar zich voordeed bij de vorige zittijd, zodat men zich de vraag kan stellen wat de relevantie is bij huidige beroep.

- In elk geval faalt het inroepen van een schending van artikel 64, 5 in rechte.

- met betrekking tot de ongelijke behandeling van de student en zijn faciliteitencontract

De student werd een verzoek tot examenfaciliteiten toegekend. Bij de beoordeling van verzoekers' werkstuk werd daarom geen rekening gehouden met de gekozen verwoordingen noch met fouten tegen de Nederlandse taal.

Hoe het faciliteitencontract tot een ongelijke behandeling zou kunnen leiden, is onbegrijpbaar en wordt niet door feiten ondersteund.

De student gaat er verkeerdelijk van uit dat het toekennen van een faciliteitencontract automatisch recht geeft op een uitstel. Dat de docent klaagt of niet zou toegestaan hebben is geenszins waarheidsgetrouw, en zou de bevoegdheidsverdeling zoals bepaald in de onderwijs- en examenregeling terzake miskennen.

Bovendien is niet aangetoond dat een uitstel dienstig zou zijn voor de student. Tijdens het feedbackmoment werd immers uitgelegd dat het herwerken van de gegeven aanbevelingen 4 tot 8 uur in beslag zou nemen (wat nadien bevestigd werd door zij die zich in een gelijkaardige situatie bevonden). Dat hij deze tijd gebruikt heeft om de aanbevelingen niet of fout uit te voeren, toont aan dat het 'tijdselment' in deze irrelevant is.

Bovendien heeft de ombuds hem voorgesteld om uitstel te vragen voor andere examens om op die manier een betere spreiding te krijgen in de 2de zittijd. De student is op dit verzoek niet ingegaan.

- met betrekking tot de onduidelijke en onvolledige richtlijnen

De student beweert dat de richtlijnen onduidelijk en onvolledig zijn doch hij citeert in zijn verzoekschrift uitvoerig uit de instructies (van deel 1, 5 bladzijden). De leidraad toont aan welke stappen concreet moeten doorlopen worden en aan welke vorm het ingediende dient te voldoen. Dat de student inroept dat begrippen in de richtlijnen vaag zijn, gaat voorbij aan het feit dat deze uitvoerig in het handboek worden beschreven. Dat de student vragen stelt bij begrippen als 'reflectie' en 'zelfevaluatie' ondersteunt enkel de vaststelling dat de leerdoelstellingen niet behaald zijn. Dat de student het subjectief karakter meent te kunnen afleiden uit het feit dat hij niet kan interpreteren hoe kort een 'korte zelfevaluatie' moet zijn, is niet ernstig. Te meer dat

zelfevaluatie, net een item is die gequoteerd wordt: uitgevoerd/niet uitgevoerd. In geen geval kan hij een invulling geven (bij beide onderdelen van de opdracht) aan begrippen die tegenstrijdig zijn met de theorie in het handboek.

In deel 2 van de opdracht worden richtvragen toegevoegd die moeten beantwoord worden. Het spreekt vanzelf dat voor het antwoord men dient gebruik te maken van de leerinhouden uit het handboek en de slides (zie 'Hierbij licht je al je keuzes toe'). Bijvoorbeeld, het handboek legt in detail uit welke procedure men moet volgen om een 'schema' op te stellen (zie de hoofdstukken 1, 2, 5 en 7). Daarenboven bevat het handboek in de bijlages nog werkplannen om dergelijk schema op te maken en verantwoorde keuzes te maken. Als de student deze precieze instructie niet uitvoert, kan men daar toch helemaal niet uit afleiden dat de gegeven instructie onduidelijk is.

Het verzoekschrift citeert bovendien dat voor wat deel 2 van de opdracht betreft, je aan het volgende moet voldoen: 'je stelt een observatieschema op+ bijkomende handleiding (toelichting +verantwoording)'. Dat zelfs na een feedbackmoment de student nog steeds in gebreke blijft om deze substantiële elementen in te dienen, kan niet verzoend worden met de stelling van de student dat de richtlijn onduidelijk is.

Als expliciet staat 'keuzes dienen gemaakt en verantwoord te worden', doch de student laat dit na op een inhoudelijk correct wijze te doen, kan men toch moeilijk volhouden dat hij niet slaagt omdat de opdracht onduidelijk is. Als daarenboven de student de aangereikte vragen verkeerd of niet beantwoordt, kan men toch niets anders dan een onvoldoende beoordeling geven.

In het 2de deel staat 'zelfobservatie' centraal. Men kan van de docent toch niet meer verwachten dan dat deze verwijst naar de begrippen en de te volgen stappen uit de theorie, anders zou zij immers zelf de opdracht uitvoeren. Dat een leidraad (met onder meer de te beantwoorden vragen) aangevuld wordt met een handboek, slides en richtlijnen voor de student nog onvoldoende blijkt, doet de vraag rijzen wat er bijkomend nodig zou zijn?

Dat de student meent een literatuurstudie te moeten toevoegen, getuigt enkel dat hij de aanbevelingen in de feedback niet ter harte genomen heeft. Hij moet gebruik maken van de begrippen in de aangereikte theorie en waar hij zelf aannames doet met bijvoorbeeld 'validiteit' dient hij dit met een verwijzing, al dan niet uit de literatuur of het handboek, te ondersteunen. Er kan niet ingezien worden hoe bijvoorbeeld een poster van het rode kruis of een krantenartikel aan voornoemde vraag voldoet. Dat de student nu meent 'klaarblijkelijk zelf moest bedenken' dat er een verantwoording nodig is, gaat voorbij aan het feit dat de noodzaak tot een verantwoording expliciet opgenomen is in de leidraad (en het handboek).

Conclusie

Na grondige beraadslaging en heroverweging van het administratief dossier heeft de beroepscommissie beslist de eerder genomen beslissing, namelijk de u eerder toegekende score van 8/20, te handhaven.”

De beslissing op intern beroep werd op 22 september 2020 aan verzoeker overgemaakt.

Bij aangetekend schrijven van 29 september 2020 diende verzoeker een verzoekschrift in bij de Raad.

IV. Ontvankelijkheid

Verwerende partij betwist de ontvankelijkheid van het verzoekschrift niet.

De Raad ziet evenmin redenen om zulks ambtshalve te doen. Het beroep is ontvankelijk.

V. Middelen

A. Over de ontvankelijkheid van de middelen

Het verzoekschrift op extern beroep bestaat uit een herneming van het beroepschrift op intern beroep, her en der aangevuld met respons op de motieven van de interne beroepscommissie.

Voor zover verzoeker de bedoeling zou hebben de grieven, die hij in intern beroep tegen de oorspronkelijke studievoortgangsbepaling heeft doen gelden en die de interne beroepscommissie heeft beantwoord, opnieuw aan te voeren voor de Raad, moet de Raad vaststellen dat deze grieven onontvankelijk zijn. Art. II.294, §2 Codex Hoger Onderwijs bepaalt immers:

“§ 2. De beroepen worden ingesteld bij wijze van verzoekschrift, waarin ten minste een feitelijke omschrijving is opgenomen van de ingeroepen bezwaren.”

De Raad herinnert eraan dat enkel de beslissing van de interne beroepscommissie het voorwerp van deze procedure uitmaakt. Het is bijgevolg van die beslissing dat verzoekende partij de onregelmatigheid moet aantonen. Met andere woorden moet verzoekende partij bezwaren of middelen ontwikkelen, gericht tegen de beslissing van de interne beroepscommissie.

In de mate dat verzoeker dus grieven aanvoert, gericht tegen de motieven van de bestreden beslissing, zijn deze grieven niet onontvankelijk conform artikel II.294, §2 Codex Hoger Onderwijs, zodat de Raad ze hierna verder onderzoekt.

B. Eerste middel

In het eerste middel voert verzoeker een schending aan van artikel II.267, § 1 en artikel II.278, eerste lid Codex Hoger Onderwijs, die bepalen dat iedere student gelijk behandeld wordt en zonder vooringenomenheid.

B.1. Eerste middelonderdeel

Standpunt van de partijen

In zijn *verzoekschrift* voert verzoeker in het eerste middelonderdeel een schending aan van artikel II.276, § 1 en artikel II.278, eerste lid Codex Hoger Onderwijs, in samenhang gelezen met artikel 64, vijfde lid van het Onderwijs- en Examenreglement (hierna: “OER”) van verwerende partij. Meer bepaald zou verwerende partij ten onrechte geen rekening hebben gehouden met overmacht of andere bijzondere omstandigheden van verzoeker.

Deze bijzondere omstandigheden omschrijft verzoeker als volgt.

Ten eerste: lockdown. De observatieopdracht ging in eerste instantie door in de woning van zijn tante. Ten gevolge van de federaal afgekondigde lockdown kon verzoeker in het kader van de tweede zitting echter niet meer naar zijn tante gaan om de observatie opnieuw uit te voeren. De bestreden beslissing stelt dat dit ook niet nodig was, omdat verzoeker al een observatie van dertig minuten had uitgevoerd, maar verzoeker stelt dat hij nog altijd het recht had om de observatie opnieuw uit te voeren, hetgeen zich des te meer opdrong nu uit de eerste zitting en de mondelinge feedback van de docent bleek dat de uitgevoerde observatie klaarblijkelijk niet voldeed aan de compleet subjectieve beoordelingscriteria. Hij verwijst ook naar het feit dat zijn tante opgenomen is in het ziekenhuis, en uiteindelijk is overleden aan de gevolgen van COVID-19.

Ten tweede: gezondheidsproblemen van verzoeker. Verzoeker beweert dat de bestreden beslissing ten onrechte stelt dat er voor deze gezondheidsproblemen geen enkel bewijs voorligt. Hij verwijst naar de geschiktheidsattesten (p. 3 en 4 van zijn stuk 20) die hij op 03.09.20 verzond aan de ombudsvrouw [E.C.], zodat de interne beroepscommissie kennis had van deze stukken. In deze attesten staat klaar en duidelijk dat verzoeker regelmatig ziek is

geweest, opgenomen was in het ziekenhuis en dat hij preventief contactmomenten dient te vermijden wegens mensen met ernstige chronische ziekte in zijn bubbel. Deze gezondheidsproblemen deden zich dus niet enkel voor in de vorige examenperiode, zodat de bestreden beslissing daarmee rekening had moeten houden.

Ten derde: de betrokken docent verleende verzoeker geen verlenging van de deadline omdat zij het “te druk zou hebben”. Verzoeker stelt dat het enorme mentale veerkracht en fysieke energie vergde om drie taken en zes examens tot een goed einde te volbrengen. Zo waren er tijdens de derde examenperiode voor minstens drie vakken problemen rond de examendata en het wijzigen van de examenvorm, maar aangezien de school gesloten was in juli en augustus en er niemand bereikt kon worden, konden deze problemen slechts kort voor de examens in augustus in orde gebracht worden. Dit zorgde voor bijkomende stress en onzekerheid in een periode waarin verzoeker te kampen had met aanslepende gezondheidsproblemen. Het een en ander had een zware impact op studieplanning en tijdsgebrek, hetgeen gemeld werd aan de betrokken lector, maar dit viel in dovemansoren.

Ten vierde: de evaluatiemethode voor het opleidingsonderdeel “Psychodiagnostiek niet psychometrische methoden” werd vlak voor de examens gewijzigd, en een gebrek aan degelijke organisatie vanuit de hogeschool zelf zorgde ervoor dat de observatieopdracht ook in tweede zitting quasi onmogelijk werd.

In haar *antwoordnota* stelt verwerende partij vooreerst dat de docent geheel handelde volgens de op dat moment geldende nationale gezondheidsmaatregelen in het kader van de COVID-pandemie. Om contacten zoveel als mogelijk te beperken, doch studenten voldoende slaagkansen te bieden, werd het schriftelijk examen vervangen door het toevoegen van een tweede luik aan de bestaande opdracht. De studenten kregen voldoende voorbereidingstijd toegekend voor het uitvoeren van deze opdracht, rekening houdend met de nodige studietijd die men anders nodig zou hebben gehad ter voorbereiding van het initieel voorziene schriftelijke examen. Het tweede luik van de opdracht was er eveneens op gericht te toetsen of de student de theoretische psychodiagnostieke niet-psychometrische methoden onder de knie had. In eerste zitting diende verzoeker reeds zowel luik 1 als luik 2 in van de opdracht, doch deze voldeed niet aan de minimumvoorwaarden. Hetgeen eveneens het geval was in tweede zit. Opnieuw stelde de docente vast dat verzoeker zich de leerstof niet eigen had gemaakt.

Wat betreft de door verzoeker aangehaalde gezondheidsproblemen, merkt verwerende partij op dat verzoeker hiervan geen enkele keer melding heeft gemaakt, spijs het overvloedige mailverkeer met de docent. Per mail van 20.04.2020 deelt verzoeker de docent enkel mee dat zijn tante ernstig ziek is en hij daardoor niet inziet hoe hij de opdracht tot een goed einde kan brengen. Op 31.08.2020 deelt verzoeker aan de dienst onderwijs mee beroep in te dienen tegen zijn score, maar ook hier maakt hij geen enkele melding van zijn gezondheidsproblemen. Pas op 03.09.2020 wordt dit meegedeeld aan de ombudsvrouw. De attesten zijn gedateerd op 31.08.2020. Tevens is in het ene attest sprake van het vermijden van contactmomenten, hetgeen geen enkele impact had op het uitvoeren van de opdracht voor het desbetreffende vak aangezien dit net op die manier georganiseerd werd zodat contact niet nodig was. Daarnaast zou er sprake zijn van een ziekenhuisopname, waarvan wederom nooit melding gemaakt werd, noch stukken voorgelegd werden tijdens de evaluatiemomenten. Evenmin heeft verzoeker zijn ziekte meegedeeld conform artikel 45 OER.

Verwerende partij gaat voorts in op de bewering van verzoeker dat een en ander “kort voor het examen” werd gewijzigd. Dit was nodig gelet op de herorganisatie van de coronamaatregelen, en bovendien haalt verzoeker zelf aan dat hij nog anderhalve maand had om de opdracht tot een goed einde te brengen, hetgeen met zekerheid correspondeert met de nodige studietijd voor een schriftelijk examen.

Daar waar verzoeker stelt dat de opdracht onduidelijk was, kreeg hij volgens verwerende partij meerdere keren informatie en gaf hij per mail van 20.04.2020 zelf aan dat de opdracht duidelijk was, en gaf hij zelf aan eigenlijk het handboek niet voldoende te hebben gestudeerd.

Verwerende partij stelt dat verzoeker reeds geruime tijd op de hoogte was van de evaluatievorm. Zelf deelt hij pas op 07.07.2020 mee uit de lucht te vallen betreffende het feit dat er geen schriftelijk examen wordt afgenomen in 2^e zit en hij in tijdsnood raakt. Tevens deelt hij mee niet te weten dat er een literatuurstudie diende te gebeuren voor de observatieopdracht. De docent wijst hem er nogmaals op dat deze optie verviel door de COVID-19 maatregelen en dat dit reeds werd meegedeeld. Daarnaast deelt zij mee dat het uitvoeren van een literatuurstudie omschreven wordt in de info terug te vinden in het handboek. Met voorgaand mailverkeerd werd reeds uitdrukkelijk meegedeeld aan verzoeker dat hij het handboek diende te raadplegen.

Verwerende partij besluit dat uit artikel 64, lid 5 OER trouwens geen verplichting voortvloeit.

In zijn *wederantwoordnota* repliceert verzoeker als volgt.

Verwerende partij geeft een verkeerde interpretatie aan de email van 20.04.2020. Ingevolge de Covid-crisis was er lange tijd onzekerheid over de manier waarop de examens georganiseerd zouden worden. Initieel kon voor het opleidingsonderdeel een schriftelijk examen worden afgelegd, maar dit werd plotseling vervangen door een bijkomend onderdeel aan de observatieopdracht. Het tijdsverloop voor het instuderen van een handboek voor een schriftelijk examen verloopt helemaal anders dan wanneer men een opdracht dient uit te werken. Verzoeker moest daardoor de cursus ineens in een veel kortere tijd doornemen, terwijl hij ook rekening diende te houden met andere vakken, te kampen had met persoonlijke gezondheidsproblemen en de dood van zijn tante moest verwerken. Verwerende partij was op de hoogte van zijn gezondheidsproblemen via de doktersattesten.

Ten slotte benadrukt verzoeker dat hij, in tegenstelling tot wat verwerende partij voorhoudt, een verlenging van de deadline niet had verzocht omdat hij faciliteiten had ontvangen (zie tweede middelonderdeel) maar dat hij de verschuiving vroeg omwille van de buitengewone omstandigheden, nl. de dood van zijn tante en zijn aanhoudende gezondheidsproblemen. Verwerende partij had hier echter geen oren naar en de verlenging werd geweigerd, omdat docent tijdsgebrek zou hebben om alle examens tijdig te verbeteren.

Beoordeling

Voorafgaand

Artikel II.276, § 1 Codex Hoger Onderwijs bepaalt dat studenten gelijk worden behandeld. Art. II.278, eerste lid Codex Hoger Onderwijs bepaalt dat studenten zonder vooringenomenheid worden behandeld.

Artikel 64, vijfde lid van het OER van verwerende partij bepaalt:

“Na elke examenperiode beslist de examencommissie over studenten voor wie overmacht of andere bijzondere omstandigheden in rekening kunnen worden gebracht. De examencommissie kan in dergelijk geval beslissen om een of meerdere niet-tolereerbare onvoldoendes toch als tolereerbaar te beschouwen en ook als zodanig te

verrekenen ten aanzien van de 10%-tolerantieregul, zoals beschreven in art.73. Zij kan bovendien beslissen om positief af te wijken van de 10%-tolerantieregul. De beslissing van de examencommissie in dergelijke gevallen wordt zorgvuldig gemotiveerd.”

Verzoeker verwijt verwerende partij dat hij ongelijk werd behandeld. Daarnaast lijkt verzoeker te stellen dat zijn docente en verwerende partij hem met vooringenomenheid hebben behandeld, onder andere door geen rekening te houden met de lockdown, zijn gezondheidsproblemen, het overlijden van zijn tante en de praktische implicaties van de herorganisatie van de tweede zittijd. Bovendien zou de docente vooringenomen zijn geweest bij de weigering om de deadline voor de tweede zittijd te verlengen.

Verzoeker roept ten slotte een schending in van artikel 64, vijfde lid OER. Uit het geheel van zijn argumentatie leidt de Raad af dat verzoeker de interne beroepscommissie verwijt geen rekening te hebben gehouden met hetgeen hij aanvoerde als “bijzondere omstandigheden”, te weten:

- de lockdown en het overlijden van zijn tante,
- zijn gezondheidsproblemen,
- het feit dat de docente ten onrechte zou hebben geweigerd om de deadline voor de tweede zittijd te verlengen (waaruit haar vooringenomenheid zou blijken),
- de praktische implicaties van de herorganisatie van de tweede zittijd.

De Raad overloopt deze argumenten hierna. Daarbij wijst de Raad op zijn beperkte beoordelingsbevoegdheid ter zake. De Raad brengt immers in herinnering dat hij krachtens artikel II.291, tweede lid van de Codex Hoger Onderwijs niet de bevoegdheid heeft om zijn eigen appreciatie over de waarde van de student in de plaats te stellen van deze van de organen van de hoger onderwijsinstelling. De Raad is met andere woorden geen tweede beroepscommissie die met volheid van bevoegdheid en discretionaire afweging kan oordelen welke beslissing meer of minder opportuun is. De bevoegdheid van de Raad is er, overeenkomstig het eerste lid van het voormelde artikel II.291 van de Codex Hoger Onderwijs, integendeel toe beperkt om na te gaan of de hem voorgelegde studievoortgangsbepalingen in overeenstemming zijn met enerzijds de decretale en reglementaire bepalingen en het onderwijs- en examenreglement en anderzijds de algemene beginselen van behoorlijk bestuur.

Deze bevoegdheidsbepalende voorschriften, die raken aan de openbare orde, leiden ertoe dat de Raad geen bescherming kan bieden tegen een strenge beslissing, maar enkel tegen een beslissing waarvan de verzoekende partij aantoonbaar dat zij dermate streng is dat zij onredelijk wordt, wat op zijn beurt inhoudt dat geen enkele normaal en voorzichtig handelende hoger onderwijsinstelling in dezelfde omstandigheden tot eenzelfde beslissing zou kunnen komen.

Het is binnen de grenzen van deze beperkte bevoegdheid dat de Raad hierna onderzoekt of de interne beroepscommissie de door verzoeker aangehaalde omstandigheden terecht of onterecht niet heeft gekwalificeerd als “bijzondere omstandigheden” in de zin van artikel 64, vijfde lid OER.

Lockdown

In de interne beroepsprocedure voerde verzoeker aan dat het eerste deel van de observatieopdracht doorging in de woning van zijn tante. Door de lockdown werd het voor hem onmogelijk om opnieuw naar de woning te gaan, om daar opnieuw een observatie te doen. De bestreden beslissing wijst dit argument af als volgt:

“Het verzoekschrift bevat dienaangaande feitelijke tegenstrijdigheden wat minstens de vaststelling versterkt dat de student niet aan de leerdoelstellingen voldoet. Dat hij door de lockdown zijn neefje niet opnieuw (eigen onderlijning) kon observeren, gaat voorbij aan het feit dat het tweede deel geen nieuwe observatie betreft en hij dus helemaal het huis niet diende te verlaten. Omdat hij een observatie 'voor een totale observatieduur van 30 minuten' al uitgevoerd had voor het eerste luik, zijn verdere verwijzingen en penibele omstandigheden niet relevant en kan hij er zeker geen argumenten uit putten om de onuitvoerbaarheid van de opdracht uit af te leiden.”

Verzoeker stelt dat hij nog altijd *het recht* had om de observatie opnieuw uit te voeren, hetgeen zich des te meer opdrong nu uit de eerste zitting en de mondelinge feedback van de docent bleek dat de uitgevoerde observatie klaarblijkelijk niet voldeed aan de compleet subjectieve beoordelingscriteria. Hij verwijst ook naar het feit dat zijn tante opgenomen is in het ziekenhuis, en uiteindelijk is overleden aan de gevolgen van COVID-19.

Hoewel de Raad zeker begrip heeft voor de moeilijke en emotionele omstandigheden die het overlijden van verzoekers tante ongetwijfeld hebben meegebracht voor verzoeker, kan de Raad niet heen om de hiernavolgende vaststellingen.

Noch de “leidraad & checklisten” bij de observatieopdracht (stuk 5 verzoeker), noch de ECTS-fiche van het betrokken opleidingsonderdeel (stuk 2 verzoeker) geven informatie over de manier waarop het eerste deel van de observatieopdracht in tweede zit moet ingediend worden, met name of er een nieuwe observatie nodig is of niet. Partijen zijn het erover eens dat de observatieopdracht, zoals ingediend in eerste zit, herwerkt moest worden, maar uit het dossier blijkt geenszins dat dit een nieuwe observatie vereiste. Verzoeker lijkt dit ook te bevestigen waar hij spreekt van een “recht” om een nieuwe observatie uit te voeren, dus geen verplichting.

Dat verzoeker een recht zou hebben om de observatie opnieuw uit te voeren, zoals hij beweert, vindt geen steun in de stukken van het dossier. De bestreden beslissing stelt:

“Tijdens het feedbackmoment werd immers uitgelegd dat het herwerken van de gegeven aanbevelingen 4 tot 8 uur in beslag zou nemen (wat nadien bevestigd werd door zij die zich in een gelijkaardige situatie bevonden).”

Volgens de bestreden beslissing gaat het om het herwerken van aanbevelingen, hetgeen in totaal 4 tot 8 uur in beslag zou nemen. Het gaat hier om zowel deel 1 van de observatieopdracht (observeren van een persoon in zijn thuisomgeving) en deel 2 van de observatieopdracht (opstellen van een observatieschema). Verzoeker ontkent dit gegeven niet.

De “leidraad en checklisten” stelt omtrent het eerste gedeelte van de observatie-opdracht:

“Reken zeker een halve dag om de observatie goed uit te voeren. De rit, aankomst en kennismaking, een gewenningsperiode inlassen, de eigenlijk observatie, afronding en nagesprek, de directe eerste reflectie over je observatie (Let op, enkel datgene dat je direct na de observatie noteert), ... Dit alles neemt veel tijd in beslag, voorzie hiervoor voldoende tijd.”

Gelet op het feit dat verzoeker niet-geslaagd was op het eerste en het tweede onderdeel van de observatieopdracht, dat hij beide delen diende te herwerken en dat hiervoor 4 à 8 uur nodig was enerzijds en gelet op het feit dat het helemaal opnieuw uitvoeren van het eerste gedeelte van de observatieopdracht al zeker een halve dag in beslag zou nemen anderzijds, komt het de Raad niet geloofwaardig over dat de betrokken lector aan verzoeker de mogelijkheid (“recht”) zou hebben geboden om de betrokken observatie opnieuw over te doen in tweede zitting.

Uit het dossier blijkt nergens dat studenten in tweede zitting het eerste deel van hun observatieopdracht mochten overdoen, in plaats van de opmerkingen van de docent op hun observatieopdracht in eerste zitting louter te verwerken.

Voor zover verzoeker zou beweren dat het onredelijk is van de docente om van hem te verwachten dat hij (het eerste gedeelte van) de observatieopdracht herwerkt zonder opnieuw een observatie te mogen doen, nu hij in eerste zitting veel kritiek heeft gekregen op deze opdracht, kan de Raad verzoeker evenmin volgen. Volgens vaste rechtspraak van de Raad geldt er een vermoeden van deskundigheid in hoofde van de docent, hetgeen onder meer inhoudt dat ervan uitgegaan wordt dat de docent het beste geplaatst is om onder meer de evaluatievorm te bepalen en om te bepalen op welke manier de leerstof het beste getoetst wordt (zowel in eerste als in tweede zitting). Het loutere feit dat verzoeker in eerste zitting een “gebrekkige” (eerste gedeelte van de) observatie-opdracht heeft ingediend, is in de ogen van de Raad onvoldoende om aan te tonen dat de opdracht in tweede zitting, met name het herwerken van deze opdracht met de opmerkingen van de docent indachtig en zonder een nieuwe observatie uit te voeren, onredelijk is. Dergelijke opgave lijkt op het eerste gezicht te peilen naar de mogelijkheid van de student om te leren uit zijn fouten, hetgeen niet onredelijk is.

De Raad wijst er bovendien op dat verzoeker wel degelijk een herwerkte versie van het eerste deel van de observatieopdracht heeft ingediend, en uit het dossier blijkt niet dat verzoeker voorafgaandelijk heeft gemeld dat het feit dat hij geen nieuwe observatie mocht doorvoeren, hem daarbij gehinderd heeft.

Uit het dossier blijkt niet dat verzoeker het “recht” had om een nieuwe observatie uit te voeren, noch dat een nieuwe observatie noodzakelijk was om de opgave in tweede zitting te kunnen uitvoeren. Integendeel blijkt uit het dossier dat de opgave in tweede zitting van een geheel andere orde was dan het uitvoeren van een nieuwe observatie: de opgave bestond er net in de eerdere observatieopdracht te herwerken (verbeteren) op basis van de feedback na de eerste zitting. Dergelijke opgave komt de Raad evenmin onredelijk voor.

De interne beroepscommissie heeft het feit dat verzoeker in tweede zitting geen nieuwe observatie kon uitvoeren, gelet op de lockdown en het overlijden van zijn tante, niet beschouwd als een “bijzondere omstandigheid” die kan leiden tot het tolereren van in principe niet-tolereerbare onvoldoendes in de zin van artikel 64, vijfde lid OER. De Raad is van oordeel, op basis van de beperkte beoordelingsmarge die hij ter zake heeft, dat deze beslissing de grenzen van de redelijkheid niet overschrijdt.

Verzoekers gezondheidsproblemen

Uit het omvangrijke e-mailverkeer tussen verzoeker en zijn docente, blijkt niet dat hij doorheen het academiejaar gezondheidsproblemen heeft aangekaart.

Verzoeker stelde intern beroep in op 31.08.2020. In het oorspronkelijk intern beroep vermeldt verzoeker niets omtrent zijn gezondheidsproblemen, hij verwijst enkel naar “ziekte en overlijden in familie wegens Covid 19”.

Op 03.09.2020 bezorgt verzoeker de ombudsvrouw enkele geschiktheidsattesten in een e-mail getiteld “Geschiktheidsattesten academiejaar 2020-2021”. Verzoeker linkt deze informatie aan het verloop van het komende academiejaar:

“Ik ben momenteel van plan om volgend jaar te blijven en om ongeveer 30 studiepunten op te nemen. Ik moet namelijk dicht blijven bij mijn familie.
Aangezien er voor een aantal OPO aanwezigheid verwacht wordt en aangezien ik deze OPA niet kan uitstellen tot 2021-2022, stuur ik een geschiktheidsattest van mijn arts.
Ook voor mijn verkorte stage is een verplichte infomoment vereist

In deze attest staat dus dat ik contactmomenten dien te vermijden wegens mensen met ernstige chronische ziekte in mijn bubbel.

Aangezien er geen vaccin voorzien is tot maart 2021, neem ik aan dat ik recht heb voor extra faciliteiten voor academiejaar 2020-2021.
Dit is ook voor bepaalde OPA's waar ik veldonderzoek dien te doen of waar ik fysiek aanwezig moet zijn (stagezoektocht, creatieve expressie ...)

Verder heb ik ook een attest toegevoegd waar mijn ziekte de afgelopen 2 maanden en ziekenhuisopname bevestigd wordt.” (stuk 20 verzoeker)

Dit is het eerste moment waarop verzoeker melding maakt van zijn gezondheidsproblemen.

In het vervangend beroepschrift van 10.09.2020 spreekt verzoeker van maagproblemen, waarvoor hij werd opgenomen in het ziekenhuis en van het feit dat tevens stress-situaties vermeden moesten worden. Hoewel verzoeker een uitgebreid stukkenbundel neerlegt, samen met zijn vervangend beroepschrift, bevat dit stukkenbundel geen doktersattesten.

Artikel 92, § 3 OER schrijft voor dat de student het intern beroep instelt per email aan dienstonderwijs@vives.be. In de onderwerpsregel noteert de student ‘interne

beroepsprocedure opleiding X'. In de mail zelf geeft hij zijn persoonsgegevens, zijn opleiding en eventueel afstudeerrichting en de opleidingsfase waarin hij zit. Voorts beschrijft hij duidelijk de feiten, eventueel het opleidingsonderdeel en de naam van de docenten en zijn bezwaren hiertegen. Zowel verzoeker als zijn raadsman waren duidelijk op de hoogte van deze regeling, aangezien het oorspronkelijk beroepschrift en het vervangend beroepschrift werden ingediend via e-mail naar hogervermeld e-mailadres. Bij het vervangend verzoekschrift werden via deze weg ook 17 stukken ingediend.

Hoewel verzoeker en zijn raadsman dus op de hoogte waren van de voorgeschreven procedure om beroep in te stellen en de daarbij horende stukken in te dienen, heeft verzoeker op 03.09.2020 zijn doktersattesten niet aan de interne beroepscommissie bezorgd via een email aan dienstonderwijs@vives.be, maar enkel aan de ombudsvrouw. Temeer nu verzoeker deze doktersattesten bij de ombudsvrouw enkel situeert in het kader van mogelijke faciliteiten in het academiejaar 2020-2021 en op geen enkele manier linkt aan zijn intern beroep van 31.08.2020, en temeer nu het vervangend beroepschrift van 10.09.2020 17 stukken bijvoegt en met geen woord rept over doktersattesten die zouden zijn overgemaakt op 31.08.2020, is de Raad van oordeel dat de interne beroepscommissie in deze specifieke omstandigheden terecht heeft geoordeeld dat er in het kader van het intern beroep geen doktersattesten zijn ingediend. De Raad acht het niet onredelijk dat de interne beroepscommissie geen rekening heeft gehouden met stukken die ten eerste niet zijn ingediend via de geijkte procedure die overduidelijk bekend was aan verzoeker en zijn raadsman, en die ten tweede zelfs niet gelinkt worden aan het intern beroep in de mededeling aan de ombudsvrouw.

Verzoeker had de kans om zijn argumentatie inzake zijn gezondheidsproblemen voor de interne beroepscommissie te staven met stukken, maar heeft dit niet (op geldige wijze) gedaan. Bijgevolg kan verzoeker de verwerende partij niet verwijten dat zij met deze stukken geen rekening heeft gehouden.

Voor zover verzoeker de bedoeling heeft om deze doktersattesten in het debat te brengen voor de Raad, wijst de Raad erop dat artikel II.294, §2, *in fine* van de Codex Hoger Onderwijs luidt dat een verzoekende partij in de procedure voor de Raad geen nieuwe bezwaren kan aanvoeren, tenzij de grondslag ervan pas tijdens of na afhandeling van de interne beroepsprocedure aan het licht is gekomen, tenzij het bezwaar betrekking heeft op de wijze waarop het intern beroep werd behandeld of tenzij het bezwaar raakt aan de openbare orde.

Ofschoon dit voorschrift zich niet uitdrukkelijk uitspreekt over het aanwenden van nieuwe overtuigingsstukken, is de Raad van oordeel dat eenzelfde redenering zich opdringt. Verzoeker kan de twee doktersattesten waarvan sprake enkel neerleggen voor de Raad indien er sprake is van één van de drie uitzonderingsgevallen, vermeld in artikel II.294, §2, *in fine*. Er is niet aangetoond dat er een uitzonderingsgrond van toepassing zou zijn, zodat deze doktersattesten in de huidige stand van de procedure nieuw en bijgevolg onontvankelijk zijn.

Herorganisatie van de tweede zitting

In het vervangend beroepsschrift op intern beroep van 10.09.2020 stelt verzoeker dat de evaluatiemethode voor het opleidingsonderdeel “Psychodiagnostiek niet psychometrische methoden” vlak voor de examens werd gewijzigd, en dat een gebrek aan degelijke organisatie vanuit de hogeschool zelf ervoor zorgde dat de observatieopdracht ook in tweede zitting quasi onmogelijk werd.

De bestreden beslissing antwoordt hierop als volgt:

“•Dat de covid-pandemie en de daarmee verbonden lockdown vergaande gevolgen hebben op ALLE studenten en de organisatie van alle onderwijsinstellingen staat buiten kijf. Dat het schriftelijk examen werd vervangen door een tweede luik aan een bestaande opdracht, is volkomen gerechtvaardigd. Het 'plotsklaps' 'veranderen' van examenvorm is enkel gestoeld op de genomen nationale gezondheidsmaatregelen en staan los van docent.

•In elk geval, de 'anderhalve maand' die te kort zou zijn voor een tweede luik aan een bestaande observatieopdracht uit te voeren, moet men afwegen ten opzicht van de nodige studietijd voor een examen. De inlevertijd van de opdracht was voor alle studenten gelijk, wat voor andere studenten al dan niet met faciliteiten blijkbaar geen probleem opleverde. Dat dit tweede luik zo geconstrueerd is dat men z'n woning niet diende te verlaten, past perfect in de periode die gedomineerd wordt door de gezondheidsmaatregelen. Daarenboven betreft het een toepassingsvraagstuk die toetst of men de theoretische psychodiagnostieke niet psychometrische methoden onder de knie heeft.

(...)

•Het 'gebrek aan organisatie vanuit de hogeschool waardoor de observatieopdracht quasi onuitvoerbaar werd' wordt alvast tegengesproken door de slaagpercentages, sommigen met het maximum van de punten.”

In het verzoekschrift op extern beroep herhaalt verzoeker louter de stelling die hij ontwikkelde in intern beroep, en gaat hij niet in op de hierboven geciteerde motivering van de bestreden beslissing. Het staat echter aan verzoeker om bezwaren te ontwikkelen tegen de

motieven van de bestreden beslissing en niet tegen de initiële studievoortgangsbepaling (zie hoger in dit arrest, onder “Voorafgaand”).

Nu de grieven van verzoeker in het eerste middelonderdeel, gericht tegen de herorganisatie van de tweede zitting, een loutere herhaling zijn van zijn intern beroep zonder rekening te houden met de motieven van de bestreden beslissing die deze grieven weerleggen, zijn deze grieven onontvankelijk op extern beroep. Voor zover als nodig, wijst de Raad op zijn vaststaande rechtspraak die stelt dat er in de antwoordnota geen grieven ontwikkeld kunnen worden die niet in het verzoekschrift staan.

Bijgevolg laat de Raad de grieven van verzoeker omtrent de herorganisatie van de tweede zitting, zoals ontwikkeld in het verzoekschrift, evenals de repliek van verwerende partij in de antwoordnota en het daaropvolgend standpunt van verzoeker in de antwoordnota, buiten de debatten.

Weigering verlenging deadline tweede zitting

Verzoeker stelt dat de betrokken docent hem ten onrechte geen verlenging van de deadline verleende, omdat zij het “te druk zou hebben”.

Deze grief sluit aan bij hetgeen verzoeker in zijn tweede onderdeel van het eerste middel aanvoert. De Raad verwijst dan ook naar de bespreking van het tweede middelonderdeel hieronder. Uit deze bespreking vloeit voort dat het oordeel van de interne beroepscommissie, om de weigering door de docente om de deadline te verlengen *niet* te beschouwen als een “bijzondere omstandigheid” in de zin van artikel 64, vijfde lid OER, de grenzen van de redelijkheid niet overschrijdt.

Conclusie

Uit de stukken waarop de Raad acht mag slaan, blijken geen redenen om aan te nemen dat de interne beroepscommissie onredelijk heeft gehandeld door de omstandigheden, zoals aangevoerd door de verzoeker, niet te kwalificeren als “bijzondere omstandigheden” in de zin van artikel 64, vijfde lid OER.

Het eerste middelonderdeel is ongegrond.

B.2. Tweede middelonderdeel

Standpunt van de partijen

In zijn *verzoekschrift* voert verzoeker in het tweede middelonderdeel een schending aan van artikel II.276, § 1 en artikel II.278, eerste lid Codex Hoger Onderwijs, in samenhang gelezen met artikel 86 van het Onderwijs- en Examenreglement (hierna: “OER”) van verwerende partij. Verzoeker heeft in essentie een probleem met twee zaken: de gewijzigde examenvorm en de deadline in tweede zitting.

Examenvorm. Verzoeker verwijst naar de brief van de ombudsvrouw van 13.03.2020 aan haar collega's, waaruit blijkt dat het maken van schriftelijke opdrachten in het Nederlands voor verzoeker moeilijker is. Daarnaast verwijst verzoeker naar zijn faciliteitencontract. Verzoeker meent dat deze faciliteiten ten onrechte niet werden verleend. De wijziging van de examenvorm werd eenzijdig doorgevoerd waardoor hij geen gebruik meer mocht maken van de toegekende faciliteiten, hetgeen wel het geval zou zijn geweest mocht de examenvorm niet kort voor het examen gewijzigd zijn. De wijziging van de examenvorm in tweede zitting mocht geen reden zijn om de toegekende faciliteiten naast zich neer te leggen. Volgens verzoeker heeft verwerende partij maar rekening gehouden met een gedeelte van zijn faciliteiten (nl. geen rekening houden met de gekozen verwoordingen en de fouten tegen de Nederlandse taal), terwijl hij ook recht had op een wijziging van de examenvorm, verlenging van de examentijd en voorbereidingstijd bij mondelinge examens, etc. Hieruit zou vooringenomenheid in hoofde van verwerende partij blijken.

Verzoeker geeft aan dat de wijziging van de examenvorm wel mogelijk was voor andere vakken, en verwijst naar zijn stuk 21.

Deadline. Verzoeker stelt voorts dat de betrokken docente een verlenging van de deadline heeft geweigerd “omdat ze het te druk zou hebben” (stuk 22 van verzoeker). Tijdsgebrek van de docent is evenwel geen gegronde reden om de toegekende faciliteiten, waaronder wijziging van de examenvorm, in de wind te slaan. Docente had de examenvorm kunnen wijzigen, maar deed dit niet en sloeg daarmee verzoekers faciliteiten in de wind.

Voorts zou de bestreden beslissing ten onrechte stellen dat de ombudsvrouw zou hebben voorgesteld om uitstel te vragen voor andere examens, om op die manier een betere spreiding te krijgen in de tweede zitting. Dit voorstel had volgens verzoeker enkel betrekking op de eerste zitting, en niet de tweede.

Daarnaast verwachtte verzoeker geen uitstel omdat hij een faciliteitencontract heeft verkregen, maar wel omdat dit beloofd werd door de ombudsvrouw en de docent zelf. Docent verwees verzoeker op het eerste feedbackgesprek naar de ombudsdienst en zei “Ga daar maar gaan klagen” en “dit ligt in de macht van de ombudsdienst, waarom klaag je bij mij?”. Toen verzoeker aan de ombudsvrouw uitstel vroeg, ging zij hiermee akkoord, maar uiteindelijk kreeg verzoeker een e-mail (stuk 22) met de mededeling dat de docent andere examens heeft en dus geen uitstel kan geven.

In haar *antwoordnota* repliceert verwerende partij dat verzoeker meertalig is, waardoor hij nood had aan faciliteiten om eventuele moeilijkheden die hierdoor kunnen ontstaan, op te vangen. De toegekende faciliteiten dienen dan ook binnen deze context geïnterpreteerd te worden, zoals duidelijk omschreven op het faciliteitencontract. Verwerende partij stelt dat een verlenging van deadlines een aparte faciliteit is, die niet werd toegekend aan verzoeker. Ten slotte toont verzoeker niet aan dat een uitstel dienstig zou zijn geweest voor hem. Tijdens het feedbackmoment werd uitgelegd dat het herwerken van de gegeven aanbevelingen 4 tot 8 uur in beslag zou nemen. Verzoeker leverde echter geen voldoende werk af, hetgeen aantoont dat het tijdselement irrelevant is.

In zijn *wederantwoordnota* stelt verzoeker dat hij ervan uitging dat hij in de derde examenperiode een schriftelijk examen zou kunnen afleggen waarop hij zijn andere faciliteiten zou kunnen gebruiken. Door het ondermaats Covid-19 beleid van de verwerende partij en het vermeend tijdsgebrek van de docent om de (her)examens af te nemen (stuk 22 van verzoeker) werden verzoeker faciliteiten ontnomen. De faciliteiten werden geschonden, omdat de docent het schriftelijk examen verving door een bijkomende opdracht. Ten slotte benadrukt verzoeker dat hij de verlenging van de deadline niet vroeg omwille van zijn faciliteiten, maar wel omwille van de buitengewone omstandigheden van het overlijden van zijn tante en zijn aanhoudende gezondheidsproblemen. De verwerende partij had hier geen

oor naar en de verlenging van de deadline werd geweigerd omdat de docent tijdsgebrek zou hebben om alle examens tijdig te verbeteren.

Beoordeling

Voorafgaand

In het tweede middelonderdeel voor de Raad herhaalt verzoeker dat docente geweigerd heeft de deadline uit te stellen omdat zij het te druk zou hebben. Daarbij brengt verzoeker voor het eerst in de procedure een e-mail bij uitgaande van de ombudsvrouw van 11.07.2020, waaruit dit zou blijken (stuk 22 verzoeker). Verzoeker was in staat om dit stuk al neer te leggen in de interne beroepsprocedure, hetgeen hij nagelaten heeft. Hetzelfde geldt voor stuk 21, zijnde e-mailverkeer tussen student en andere docenten, waaruit zou blijken dat deze docenten hun examenvorm wel hebben aangepast voor verzoeker. Stukken 21 en 22 zijn bijgevolg nieuw en onontvankelijk conform artikel II.294, § 2, *in fine* Codex Hoger Onderwijs.

Verzoeker merkt bovendien voor het eerst in zijn verzoekschrift op dat er tijdens de derde examenperiode voor minstens drie vakken problemen bestonden rond de examendata en het wijzigen van de examenvorm, maar dat, aangezien de school in juli en augustus gesloten was en er niemand bereikt kon worden, deze problemen slechts kort voor de examens in augustus in orde konden gebracht worden. Dit zorgde volgens verzoeker voor bijkomende stress en onzekerheid in een periode waarin verzoeker te kampen had met aanslepende gezondheidsproblemen. Het een en ander had een zware impact op studieplanning en tijdsgebrek, hetgeen gemeld werd aan de betrokken lector maar dit viel in dovemansoren.

De Raad stelt vast dat verzoeker dergelijk argument al had kunnen aanvoeren voor de interne beroepscommissie, hetgeen hij echter niet gedaan heeft. Dergelijk bezwaar is niet ontvankelijk. Artikel II.294, §2, *in fine* van de Codex Hoger Onderwijs bepaalt immers dat een verzoeker in de procedure voor de Raad geen nieuwe bezwaren kan aanvoeren, tenzij de grondslag ervan pas tijdens of na afhandeling van de interne beroepsprocedure aan het licht is gekomen, tenzij het bezwaar betrekking heeft op de wijze waarop het intern beroep werd behandeld of tenzij het bezwaar raakt aan de openbare orde. Van deze uitzonderingsgevallen is *in casu* echter geen sprake.

Omtrent het faciliteitencontract

De examenvorm van het betrokken opleidingsonderdeel werd gewijzigd. De ECTS-fiche voorziet een schriftelijk examen en een observatieopdracht, maar ten gevolge van de Covid-19 pandemie werd dit gewijzigd naar een evaluatie middels een (uitgebreidere) observatieopdracht.

Het faciliteitencontract van verzoeker (stuk 7 verzoeker) bepaalt:

“Examenfaciliteiten – Examenvorm en beoordeling

6. Wijzigen van de examenvorm

9. Geen bestraffing van spellingsfouten waar spelling geen expliciet curriculumonderdeel is.

Examenfaciliteiten – Lokaal en tijd

15. Verlenging van de examentijd

16. Verlenging van de voorbereidingstijd bij mondelinge examens

Examenfaciliteiten – Technische ondersteuning

21. Gebruik van extra hulpmiddelen tijdens het examen”

Voorts bevat het faciliteitencontract ook aanvullende informatie over de hogervermelde examenfaciliteiten. Daarbij verwijst het contract naar de nummers van de faciliteiten, en geeft er verder uitleg bij:

“Aanvullende informatie contract examenfaciliteiten

6. Geen meerkeuzevragen: geen vragen met meerdere antwoordmogelijkheden en geen ja/nee- of juist/fout-vragen.

9. De student noteert zelf op de hoofding van het examen dat hij meertalig is.

15. Bij schriftelijke examens: 1/5^e examentijd extra (+12 min bij examen van 1 uur; +24min bij examen van 2 uur; +36 min bij examen van 3 uur, enz.)

16. Bij mondelinge examens: dubbele voorbereidingstijd.

21. De student mag tijdens elk examen een woordenboek Engels-Nederlands en Nederlands-Engels gebruiken.”

In tegenstelling tot wat verzoeker voorhoudt, verleent dit faciliteitencontract hem slechts een zeer beperkt recht op wijziging van de examenvorm: faciliteit nummer 6 verleent hem blijkens de aanvullende informatie enkel het recht op een examen zonder meerkeuzevragen.

Verzoeker gaat in dit kader duidelijk uit van een verkeerde lezing van het faciliteitencontract. Nergens kent het faciliteitencontract verzoeker het recht toe om zijn examenvorm naar vrije

keuze te wijzigen. Hij heeft enkel het recht op een examen zonder meerkeuzevragen, en dan nog enkel indien verzoeker hier zelf tijdig om verzoekt.

Uit het schrijven van de ombud aan haar collega's van 13.03.20 blijkt evenmin dat verzoeker recht zou hebben om zijn examenvorm naar goeddunken te wijzigen.

Verzoeker voert bijkomend aan dat, indien hij een schriftelijk examen had kunnen afleggen, hij gebruik had kunnen maken van zijn faciliteiten. Daarbij maakt verzoeker evenwel niet duidelijk welk concreet voordeel hij daardoor zou hebben gehad. Examenfaciliteiten worden juist toegekend vanwege de problemen die een student ervaart met een welbepaalde examenvorm, -faciliteit, -tijd,... Dergelijke examenfaciliteiten zijn bedoeld om deze problemen voor de student te neutraliseren. Het feit dat verzoeker tijdens een schriftelijk examen gebruik had kunnen maken van een verlenging van de examentijd (faciliteit nummer 15) of dat hij gebruik had kunnen maken van een woordenboek (faciliteit nummer 21) toont op zich helemaal niet aan dat verzoeker met een schriftelijk examen in een voordeliger positie zou zitten dan wanneer hij een observatieopdracht moest indienen. Het toont enkel aan dat de problemen die verzoeker zou ervaren tijdens een “standaard” schriftelijk examen, geneutraliseerd zouden worden door de faciliteiten. Dit betekent nog niet dat een schriftelijk examen voor hem een gunstiger resultaat zou opleveren dan een observatieopdracht. Verzoeker maakt niet duidelijk welk concreet voordeel hem ontnomen zou zijn doordat hij geen schriftelijk examen kon afleggen.

De Raad wijst er, net zoals de bestreden beslissing, bovendien op dat de faciliteiten die zijn contract hem toekennen met betrekking tot geschreven opdrachten, wel degelijk zijn nageleefd. Faciliteit nummer 9 stelt dat er geen bestraffing mag zijn van spellingsfouten waar spelling geen expliciet curriculumonderdeel is. Volgens het schrijven van de ombudsvrouw van 13.03.2020 mag er van verzoeker verwacht worden dat hij een vlot leesbare en gestructureerde tekst zonder schrijf- en tikfouten indient. Wat het taalgebruik betreft, mag hij het houden bij een correct maar eenvoudig woordgebruik en eenvoudige zinsconstructies.

Uit de bijgebrachte verbetering van de ingediende observatieopdracht en de quotering ervan (stuk 6 en 7 van verwerende partij) blijkt dat de betrokken docent geen punten heeft afgetrokken voor eventuele spellingsfouten. Verzoeker beweert zulks ook niet.

Voor zover als nodig stelt de Raad vast dat uit het faciliteitencontract evenmin een recht op verlenging van de deadline van een geschreven werkstuk voortvloeit.

Omtrent de weigering van de verlenging van de deadline

Verzoeker stelt in essentie dat de weigering van docent om de deadline voor de observatieopdracht in tweede zittijd te verlengen, onredelijk was gelet op de concrete omstandigheden, te weten het overlijden van zijn tante en zijn aanhoudende gezondheidsproblemen.

De Raad verwijst naar hetgeen hij in de bespreking van het eerste middelonderdeel heeft uiteengezet: uit het dossier blijkt niet dat verzoeker ten aanzien van docente melding heeft gemaakt van zijn gezondheidsproblemen. Bijgevolg kan aan docente niet verweten worden dat zij hiermee geen rekening heeft gehouden.

Wat betreft het overlijden van de tante van verzoeker, heeft de Raad begrip voor de emotionele impact die dit gehad heeft op verzoeker. De Raad moet echter vaststellen dat verzoeker in zijn intern beroepschrift in het kader van het tweede middel niet aanvoerde dat de docente hem uitstel van deadline had moeten verlenen omwille van het overlijden van zijn tante. Hij was nochtans in de mogelijkheid om dit bezwaar aan te voeren voor de interne beroepscommissie. Dit bezwaar, voor het eerst aangevoerd voor de Raad in de antwoordnota, is bijgevolg nieuw en onontvankelijk conform artikel II.294, § 2, *in fine* Codex Hoger Onderwijs.

Voorts verwijst de Raad naar de bestreden beslissing, die stelt dat de herwerking van de observatieopdracht in tweede zittijd 4 tot 8 uur tijd in beslag zou nemen. Verzoeker betwist dit niet. Verzoeker had dus ruimschoots de tijd om de observatieopdracht te herwerken. Samen met de bestreden beslissing moet de Raad vaststellen dat verzoeker niet aantoonde welk voordeel hij had kunnen krijgen door een uitstel van de deadline.

Verzoeker beweert dat de ombudsvrouw en de docent aanvankelijk beloofden om een uitstel toe te kennen, maar dit blijkt als zodanig niet uit de stukken waarop de Raad acht mag slaan. Verzoeker verwijst naar uitlatingen die docente zou hebben gedaan tijdens het feedbackmoment (“Ga daar maar gaan klagen” en “dit ligt in de macht van de ombudsdienst,

waarom klaag je bij mij?”) en de aanvankelijke belofte van de ombudsvrouw om een uitstel toe te staan, maar hiervan ligt geen bewijs voor. Bijgevolg kan de Raad hiermee geen rekening houden.

Ten slotte, het loutere feit dat de bestreden beslissing stelt dat de “docent klaagt”, lijkt inderdaad een verkeerde interpretatie te zijn van het intern beroepschrift van verzoeker. Hieruit blijkt echter nog niet dat de interne beroepscommissie vooringenomen zou zijn ten aanzien van verzoeker. Er geldt ter zake een vermoeden van onpartijdigheid in hoofde van de onderwijsinstelling, dat enkel weerlegd kan worden met concrete tegenbewijzen vanwege de student. Verzoeker levert dit bewijs niet wanneer hij louter verwijst naar een korte vermelding in de bestreden beslissing die duidelijk het gevolg is van een vergissing in hoofde van verwerende partij. Deze vergissing heeft trouwens geen impact op de verdere motivering van de bestreden beslissing, nu de bestreden beslissing nog andere motieven geeft op basis waarvan deze tot de vaststelling komt dat verzoeker niet ongelijk werd behandeld.

Op basis van het voorgaande is de Raad van oordeel dat verzoeker niet op overtuigende wijze aantoont dat de betrokken docent onredelijk heeft gehandeld door een uitstel van deadline in tweede zitting te weigeren. Verzoeker toont evenmin aan dat de interne beroepscommissie ten onrechte heeft geoordeeld dat deze weigering geen “bijzondere omstandigheid” is, in de zin van artikel 64, vijfde lid OER. Evenmin toont verzoeker aan dat docente, dan wel de interne beroepscommissie, vooringenomen zouden zijn ten aanzien van hem.

Het tweede middelonderdeel is ongegrond.

Het eerste middel, dat bestaat uit twee onderdelen, is ongegrond.

C. Tweede middel

Standpunt van de partijen

In het tweede middel voert verzoeker in essentie een schending aan van het redelijkheidsbeginsel als algemeen beginsel van behoorlijk bestuur. Hij stelt dat de verstrekte richtlijnen voor de observatieopdracht onduidelijk en onvolledig zijn.

In zijn *verzoekschrift* herneemt verzoeker zijn argumentatie, zoals ontwikkeld in intern beroep, en voegt hier het volgende aan toe.

Verzoeker herneemt zijn standpunt op intern beroep, dat de richtlijnen uiterst subjectief zijn, en voegt hieraan toe dat er nergens in de cursus theorie gevonden kan worden om te voldoen aan de subjectieve verwachtingen van de docent. Hoewel hij voor andere opleidingsonderdelen klaarblijkelijk wel in staat is om te reflecteren en aan zelfevaluatie te doen, is dit volgens de docent, examencommissie en interne beroepscommissie niet het geval in het betrokken opleidingsonderdeel. Dit toont aan dat de beoordeling geheel subjectief is en niet afhankelijk van objectieve en verifieerbare criteria.

Bovendien heeft verzoeker alle substantiële elementen uitgewerkt, nu de onderdelen vermeld in de richtlijnen allemaal voorkomen in de ingediende opdracht. De beoordeling van de concrete invulling is enkel en alleen afhankelijk van de subjectieve appreciatie van verwerende partij.

Verzoeker herhaalt zijn standpunt op intern beroep, dat de docent tijdens de eerste feedbackbespreking bijkomende elementen verwachtte die niet in de richtlijnen werden vermeld, zoals het feit dat verzoeker een literatuurstudie moest verrichten. Volgens verzoeker gaat de bestreden beslissing ook ineens elementen toevoegen aan de richtlijnen. Verzoeker stelt:

“• op pagina 4, 2de alinea van de bestreden beslissing:

“Als expliciet staat ‘keuzes dienen gemaakt en verantwoord te worden’, doch de student laat dit na op een inhoudelijk correcte wijze te doen, kan men toch moeilijk volhouden dat hij niet slaagt omdat de opdracht onduidelijk is. Als daarentegen de student de aangereikte vragen verkeerd of niet beantwoordt, kan men toch niets anders doen een onvoldoende beoordeling geven.”

Nochtans kan men vanaf pagina 19 van de observatieopdracht, ingediend in de derde examenperiode, duidelijk de gemaakte keuzes onderscheiden (weergegeven met het symbool “o”) en de bijhorende toelichting (weergegeven met het symbool “-“). Ook hier blinkt de beslissing weer uit met subjectieve begrippen als “inhoudelijk correct”. Zonder objectieve, verifieerbare criteria is het onmogelijk om te beoordelen wanneer de student “inhoudelijk correct” heeft voldaan aan de beoordelingscriteria.

• Op pagina 4, 4de alinea van de bestreden beslissing:

“... Hij moet gebruik maken van de begrippen in de aangereikte theorie en waar hij zelf aannames doet moet bijvoorbeeld ‘validiteit’ dient hij dit met een verwijzing, al dan niet uit de literatuur of het handboek, te ondersteunen. Er kan niet ingezien worden hoe bijvoorbeeld een poster van het rode kruis of een krantenartikel aan voornoemde vraag voldoet. Dat de student nu meent ‘klaarblijkelijk zelf moest bedenken’ dat er een verantwoording nodig is, gaat

voorbij aan het feit dat de noodzaak tot een verantwoording expliciet opgenomen is in de leidraad (en het handboek)”

Opnieuw dient te worden vastgesteld dat nergens in de richtlijnen melding wordt gemaakt van het feit dat er met verwijzingen naar literatuur of handboeken moet worden gewerkt.

Aangezien Verzoeker op doktersadvies preventief contactmomenten diende te vermijden wegens personen met ernstige chronische ziekten in zijn bubbel, kon Verzoeker de mogelijke effecten op het mentale welzijn bij mensen in de quarantaineperiode slechts onderzoeken door middel van krantenartikelen. De poster van het Rode Kruis werd toegevoegd om te duiden hoe mensen kunnen omgaan met stress in deze Covid-19 periode.”

In de *antwoordnota* stelt verwerende partij dat verzoeker oorspronkelijk geen probleem leek te hebben met het eerste luik van de observatieopdracht, omdat hij aan docente vroeg om hem te slechts te quoteren op dit eerste luik. Nochtans haalt verzoeker daarna plots aan dat ook de richtlijnen voor het eerste luik onduidelijk zouden zijn.

Verwerende partij stelt dat de leidraad wel degelijk aantoont welke stappen concreet doorlopen moeten worden en aan welke vorm het ingediende werk moet voldoen. Verzoeker gaat eraan voorbij dat deze richtlijnen uitvoerig in het handboek zijn omschreven. Verzoeker stelt in zijn verzoekschrift vragen bij begrippen als “zelfreflectie” en “zelfevaluatie”, hetgeen de vaststelling ondersteunt dat de vooropgestelde leerdoelstellingen niet behaald zijn. Het zijn immers begrippen die veelvuldig aan bod komen in het betrokken opleidingsonderdeel.

In deel 2 van de opdracht worden richtvragen toegevoegd die moeten beantwoord worden. Daarbij spreekt het vanzelf dat men dient gebruik te maken van de leerinhouden uit het handboek en de slides teneinde de vraag te beantwoorden. Het loutere feit dat verzoeker deze instructies niet uitvoerde, toont geenszins aan dat de gegeven instructie onduidelijk is.

Ook na het feedbackmoment blijft verzoeker in gebreke om de substantiële elementen van een observatieschema en bijkomende handleiding (toelichting en verantwoording) in te dienen. De richtlijnen vermelden expliciet dat “keuzes dienen gemaakt en verantwoord te worden”, doch verzoeker laat na dit op een inhoudelijk correcte wijze te doen.

Daar waar verzoeker stelt dat hij er niet van op de hoogte was dat hij een literatuurstudie moest toevoegen, stelt verwerende partij dat hem meermaals werd meegedeeld dat hij gebruik diende te maken van begrippen in de aangereikte theorie. Waar hij evenwel zelf aannames

doet met bijvoorbeeld ‘validiteit’, dient dit uiteraard ondersteund te worden door middel van verwijzing, al dan niet uit de literatuur of het handboek.

Verzoeker deelde zelf mee het handboek niet voldoende te hebben bestudeerd (met een email van 20.04.2020), hetgeen nochtans essentieel is om de opdracht tot een goed einde te brengen.

Verwerende partij stelt dan ook vast dat de gegeven instructies, in combinatie met het handboek en de slides, volstaan om de opdracht correct en op voldoende wijze uit te voeren. De evaluatie gebeurde geheel conform het OER.

In de *wederantwoordnota* stelt verzoeker dat verwerende partij ten onrechte voorhoudt dat hij zelf aangaf dat hij het handboek onvoldoende zou hebben gestudeerd. Verzoeker schreef in de mail van 20.04.2020 dat hij het een en ander begreep en dacht dat het duidelijk was wat er van hem verwacht werd. In de voorafgaande mail van de docent (stuk 6 verzoeker) werd namelijk gezegd dat het observatieschema niet uitgevoerd/afgenomen moest worden en dat het gewoon een oefening betrof waarbij de cursus gebruikt zou moeten worden. Op het feedbackmoment kreeg verzoeker dan toch te horen dat er weldegelijk een observatieschema moest worden uitgevoerd. Het is onduidelijk hoe men een observatieschema dient op te maken “volgens de regels van de kunst” zonder daadwerkelijk een observatie af te nemen, dit is ondoenlijk. Verzoeker kreeg dan ook verkeerde informatie van docente.

Verwerende partij zwijgt in alle talen over de vindplaats van de noodzaak tot het voeren van een literatuurstudie, aldus verzoeker.

Beoordeling

Voorafgaand

Zoals hoger vermeld, zijn enkel bezwaren tegen de bestreden beslissing ontvankelijk. In de mate dat verzoeker zijn bezwaren uit het intern beroepschrift herneemt, zonder hierbij de motieven van de bestreden beslissing te betrekken die deze bezwaren beantwoorden, zijn deze bezwaren onontvankelijk in de externe procedure. De Raad gaat hierna enkel verder in op de bezwaren die verzoeker ontwikkelt tegen de bestreden beslissing.

De bezwaren die verzoeker op intern beroep ontwikkelde, werden beantwoord door de bestreden beslissing. Het komt de Raad evenwel voor dat verzoeker in ruime mate deze motivering naast zich neer legt.

Over de (on)duidelijkheid van de richtlijnen en over de evaluatiecriteria

Verzoeker betoogt dat de richtlijnen van de observatieopdracht onduidelijk waren en dat de beoordeling van de observatieopdracht subjectief is, omdat deze gebeurde op basis van criteria die niet objectief of verifieerbaar zijn.

De Raad herinnert eraan dat de docent beschikt over een ruime beoordelingsbevoegdheid bij het opstellen van examenopdrachten. Het is de docent die het best geplaatst is om te inschatten hoe de aangebrachte leerstof het best geëxamineerd wordt. Bij het opstellen van de vragen, het bepalen van het relatieve gewicht van vragen en de wijze waarop deze vragen beantwoord moeten worden, beschikt de docent over een ruime autonomie.

Daarbij is het evenwel noodzakelijk om de studenten op voorhand duidelijke richtlijnen te geven over wat er exact van hen verwacht wordt. Het is vervolgens aan de studenten om deze richtlijnen te bestuderen. Bij onduidelijkheden in deze richtlijnen, draagt de student zelf de verantwoordelijkheid om vragen te stellen zodat er bij hem geen enkele twijfel meer bestaat omtrent de draagwijdte en inhoud ervan.

De vraag rijst of de betrokken docente aan verzoeker voldoende duidelijke richtlijnen heeft verschaft over de observatieopdracht. In het dossier vindt de Raad hiervoor drie aangrijpingspunten terug.

Ten eerste: de “richtlijnen en checklisten” van de observatieopdracht. Verzoeker brengt zelf dit document, van de hand van docente, bij als stuk 5. Het betreft een uitgebreid document van zes bladzijden waarin docente de twee delen van de observatieopdracht toelicht. Wat betreft het eerste deel, zet docente uiteen wat de vraagstelling is (“welk gedrag stelt persoon X”), en geeft zij een op het eerste gezicht gedetailleerd stappenplan voor het uitvoeren van een observatie en het opmaken van een observatieverslag. Daarna volgt een overzicht van hetgeen in het rapport moet steken, alsook een checklist van

- identificatiegegevens
- algemene reflectie en terugblik

- diepgaande reflectie
- rapportage
- non-verbale gedrag

Wat betreft het tweede gedeelte van de observatieopdracht, vraagt docente om zelf een observatieschema en bijhorende handleiding (“=toelichting + verantwoording”) op te stellen. Het gaat hier blijkens het document om een zelfobservatie om na te gaan wat voor de student, als gevolg van de coronamaatregelen, de mogelijke impact is van het sociaal isolement op het mentale welzijn tijdens deze (semi)quarantaineperiode. Er wordt gevraagd:

“Hierbij licht je al je keuzes toe (zie handboek & slides).

Keuzes dienen gemaakt en verantwoord, onder andere over (hier in willekeurige volgorde):
(...)”

Binnen de beperkte beoordelingsbevoegdheid waarover de Raad beschikt, komen deze richtlijnen aan de Raad over als helder en uitgebreid. De richtlijnen verwijzen bovendien naar bijkomend materiaal, zoals het handboek en de slides. Het staat aan de verzoeker om aan te tonen waarom deze richtlijnen toch niet voldoende duidelijk zouden zijn.

Verzoeker stelt dat hij (blijkbaar wat betreft de tweede observatieopdracht) alle substantiële elementen heeft uitgewerkt en de gemaakte keuzes heeft onderscheiden, nu de gevraagde keuzes, vermeld in de richtlijnen, allemaal voorkomen in de ingediende opdracht. Daarbij merkt de Raad op dat het louter vermelden van de substantiële elementen in de opdracht nog niet betekent dat verzoeker deze substantiële elementen ook inhoudelijk juist heeft weergegeven. Er is een verschil tussen het neerschrijven van bepaalde informatie en de inhoudelijke juistheid van deze informatie. Zelfs al zou de Raad verzoeker volgen in zijn stelling dat hij alle gevraagde elementen heeft aangevoerd en keuzes heeft gemaakt, dan nog volgt hieruit niet *ipso facto* dat deze elementen ook inhoudelijk correct zijn. In dat opzicht stelt de bestreden beslissing dan ook logischerwijze:

“Als expliciet staat ‘keuzes dienen gemaakt en verantwoord te worden’, doch de student laat dit na op een inhoudelijk correcte wijze te doen, kan men toch moeilijk volhouden dat hij niet slaagt omdat de opdracht onduidelijk is. Als daarenboven de student de aangereikte vragen verkeerd of niet beantwoordt, kan men toch niets anders dan een onvoldoende beoordeling geven.”

Verzoeker stelt, wat betreft dit motief, dat het zonder objectieve, verifieerbare criteria onmogelijk is om te beoordelen wanneer de student “inhoudelijk correct” heeft voldaan aan de beoordelingscriteria. De beoordeling van de concrete invulling zou volgens verzoeker enkel en alleen afhankelijk zijn van de subjectieve appreciatie van verwerende partij.

Het komt de Raad niet toe de beoordeling van de student over te doen. De evaluatie komt toe aan de evaluatoren die de verwerende partij daartoe, omwille van hun deskundigheid, heeft aangewezen. De bevoegdheid van de Raad beperkt zich tot het beoordelen van de regelmatigheid van de evaluatie. Bovendien mag de Raad nagaan of de evaluatie niet kennelijk onredelijk is.

Stuk 6 van verwerende partij is de verbeterde observatieopdracht van verzoeker. Stuk 7 vormt de puntenberekening van de observatieopdracht. In het derde middel zet verzoeker uiteen waarom hij het niet eens is met deze beoordeling. De Raad verwijst naar de bespreking van het derde middel hierna, waarin hij deze grief van verzoeker analyseert. De Raad concludeert uit deze bespreking dat de beoordelingscriteria van de observatieopdracht van verzoeker op het eerste gezicht niet subjectief zijn, en dat de beoordeling onderbouwd voorkomt, zodat de beoordeling noch subjectief, noch onredelijk is.

Voor zover verzoeker aanstipt dat hij voor andere opleidingsonderdelen klaarblijkelijk wel in staat is om te reflecteren en aan zelfevaluatie te doen en dat dit aantoont dat de beoordeling van de observatieopdracht geheel subjectief is en niet afhankelijk van objectieve en verifieerbare criteria, wijst de Raad op zijn vaststaande rechtspraak dat het slagen op één opleidingsonderdeel niet *ipso facto* impliceert dat men ook geslaagd moet verklaard worden op een ander opleidingsonderdeel. Verzoeker verduidelijkt bovendien niet over welke andere opleidingsonderdelen het gaat en hoe uit het slagen voor deze opleidingsonderdelen zou blijken dat hij de doelstellingen, gebonden aan het opleidingsonderdeel “Psychodiagnostiek: niet psychometrische methoden” zou hebben behaald.

Uit het bovenstaande volgt dat de uitgebreide “richtlijnen en checklisten” op het eerste gezicht duidelijk zijn. Verzoeker slaagt er niet in aan te tonen op welk vlak deze richtlijnen precies onduidelijk zouden zijn, noch dat de gehanteerde beoordelingscriteria om na te gaan of de student de richtlijnen heeft gevolgd, onduidelijk zouden zijn.

Ten tweede: het feedbackmoment na de eerste zittijd. Verzoeker wijst er doorheen het verzoekschrift en het dossier meermaals op dat hij na de eerste zittijd (5/20) een feedbackmoment heeft gehad met docente. Op dat moment heeft docente hem toegelicht waarom hij niet slaagde voor de observatieopdracht en dat hij deze opdracht diende te herwerken. In randnummer 4 van het verzoekschrift bevestigt verzoeker:

“Verzoeker en de docent zijn vervolgens online bijeengekomen om het examen te bespreken. Tijdens de feedback heeft de docent een reeks aanvullende richtlijnen/opmerkingen/bemerkingsen geformuleerd. Zo zou het onder andere de bedoeling geweest zijn om een literatuurstudie uit te voeren en de opdracht uit te werken aan de hand van het handboek en de slides.”

In zijn wederantwoordnota stelt verzoeker nog dat tijdens dit feedbackgesprek aan bod kwam dat verzoeker wel degelijk een observatieschema moest opstellen in het kader van het tweede deel van de observatieopdracht.

Verzoeker neemt er vervolgens aanstoot aan dat de richtlijnen nergens melding maken van deze aanvullende richtlijnen, zoals het uitvoeren van een literatuurstudie.

Verzoekers houding is volgens de Raad niet ernstig. Verzoeker geeft immers zelf toe dat na de eerste zittijd, docente hem klaar en duidelijk aanvullende opmerkingen heeft meegedeeld. Zelfs indien deze aanvullende opmerkingen niet zouden zijn opgenomen in de richtlijnen als zodanig, dan nog kan men er niet omheen dat verzoeker weldegelijk deze aanvullende opmerkingen heeft gekregen en voldoende tijd had om deze ter harte te nemen bij de herwerking van de observatieopdracht in tweede zittijd. Verzoeker weigerde echter stug om een literatuurstudie door te voeren, en verschuilt zich daarbij ten onrechte achter het argument dat deze vereiste niet is opgenomen in de “richtlijnen en checklisten”.

Bovendien merkt de Raad samen met de bestreden beslissing op dat de “richtlijnen en checklist” bij de observatieopdracht stellen: “Hierbij licht je al je keuzes toe (zie handboek & slides)”. In tegenstelling tot wat verzoeker beweert, zeggen de richtlijnen dus wel duidelijk dat er met het handboek moet worden gewerkt. In dat kader verwijst de Raad naar de motivering van de bestreden beslissing – waaraan verzoeker geheel voorbijgaat in zijn verzoekschrift:

“(…) Daarenboven bevat het handboek in de bijlages nog werkplannen om dergelijk schema op te maken en verantwoorde keuzes te maken. Als de student deze precieze instructie niet uitvoert, kan men daar toch helemaal niet uit afleiden dat de gegeven instructie onduidelijk is.

(...)

In het 2de deel staat “zelfobservatie” centraal. Men kan van de docent toch niet meer verwachten dan dat deze verwijst naar de begrippen en de te volgen stappen uit de theorie, anders zou zij immers zelf de opdracht uitvoeren. Dat een leidraad (met onder meer de te beantwoorden vragen) aangevuld wordt met een handboek, slides, en richtlijnen voor de student nog onvoldoende blijkt, doet de vraag rijzen wat er bijkomend nodig zou zijn?

Dat de studenten meent een literatuurstudie te moeten toevoegen, getuigt enkel dat hij de aanbevelingen in de feedback niet ter harte heeft genomen. Hij moet gebruik maken van de begrippen in de aangereikte theorie en waar hij zelf aannames doet met bijvoorbeeld ‘validiteit’ dient hij dit met een verwijzing, al dan niet uit de literatuur of het handboek, te ondersteunen. Er kan niet ingezien worden hoe bijvoorbeeld een poster van de rode kruis of een krantenartikel aan voornoemde vraag voldoen. Dat de student nu meent ‘klaarblijkelijk zelf moest bedenken’ dat er een verantwoording nodig is, gaat voorbij aan het feit dat de noodzaak tot een verantwoording expliciet opgenomen is in de leidraad (en het handboek).”

Voor zover verzoeker omtrent dit motief nog doet gelden dat hij op doktersadvies preventief contactmomenten moest vermijden zodat hij in deel twee geen observatie van anderen kon doen en dus wel aangewezen was op krantenartikelen om in te schatten welke stress mensen ervaren in de coronapandemie, gaat verzoeker eraan voorbij dat deel 2 overduidelijk een opdracht tot zelfobservatie is.

Ten derde: het e-mailverkeer tussen verzoeker en docent. Verzoeker brengt een uitgebreid e-mailverkeer tussen hemzelf en docente bij (stuk 9-16). In de e-mail van 20.04.2020 (stuk 12 verzoeker) van docente aan verzoeker leest de Raad een uitdrukkelijke verwijzing naar het handboek:

“Het handboek bespreekt alle noodzakelijke stappen die je daarvoor moet zetten, alsook hoe deze stappen te verantwoorden. Het is een mooie synthese-oefening betreffende de leerstof van het handboek.”

Voor de Raad ontstaat tussen verzoeker en verwerende partij een discussie over de vraag of docente verzoeker in deze e-mail al dan niet verkeerdelijk heeft voorgehouden dat het observatieschema (tweede deel observatieopdracht) niet uitgevoerd/afgenomen moest worden en dat het gewoon een oefening betrof waarbij de cursus gebruikt zou moeten worden (stuk 6). Daarbij geeft verzoeker aan dat tijdens het feedbackmoment na eerste zitting docente duidelijk gecommuniceerd heeft dat het observatieschema *toch* moest worden afgenomen, in tegenstelling tot hetgeen zij in april via e-mail beweerde.

De Raad is niet bij machte na te gaan of deze mondelinge mededelingen effectief hebben plaatsgevonden. Desalniettemin ziet de Raad niet in welk nadeel verzoeker meent te lijden, nu huidig beroep draait rond het examenresultaat in tweede zitting. Immers, zelfs ervan uitgaande dat docente tijdens het feedbackmoment na eerste zitting iets anders gezegd zou hebben dan in haar e-mail van april, dan nog heeft verzoeker in ieder geval uiterlijk op het feedbackmoment duidelijke instructies ontvangen, zodat hij in staat was deze instructies ter harte te nemen bij de herwerking van de observatieopdracht in tweede zitting.

Voor zoveel als nodig verduidelijkt de Raad nog dat hij uit dit e-mailverkeer geen vooringenomenheid in hoofde van docente kan afleiden.

Conclusie: de Raad ziet op basis van het dossier geen redenen om aan te nemen dat de richtlijnen van docente onduidelijk of onvolledig waren, gelet op het uitgebreide document “richtlijnen en checklisten” dat ter beschikking werd gesteld aan verzoeker en dat uitdrukkelijk verwijst naar het handboek en slides, en gelet op het feedbackmoment na eerste zitting waarvan verzoeker zelf stelt dat hij daar verdere informatie en instructies ontving (o.a. omtrent een literatuurstudie). Op het moment dat verzoeker aldus in tweede zitting de observatieopdracht moest herwerken, beschikte hij over duidelijke en volledige instructies.

Het tweede middel is ongegrond.

D. Derde middel

Op vraag van de Raad legde verwerende partij bijkomende stukken neer:

- stuk 5: observatieopdracht verzoeker tweede examenperiode
- stuk 6: evaluatie observatieopdracht verzoeker tweede examenperiode
- stuk 7: punten berekening evaluatie observatieopdracht verzoeker tweede examenperiode

Naar aanleiding van deze stukken nam verzoeker bijkomend standpunt in, in zijn “Replik over de aanvullende stukken van de Verwerende partij”. De Raad beschouwt dit als een derde middel, dat gebaseerd is op de schending van het redelijkheidsbeginsel als algemeen beginsel van behoorlijk bestuur, art. II.276, § 1 Codex Hoger Onderwijs (gelijke behandeling van

studenten), art. II.278, lid 1 Codex Hoger Onderwijs (verbod vooringenomenheid t.a.v. studenten), gebrekkige feedback en begeleiding.

Standpunt van de partijen

Verzoeker voert in eerste instantie aan dat de bijkomende stukken 6 en 7 vals zouden zijn. Hij wijst erop dat hij aan de ombudsdienst gevraagd heeft om een schriftelijk feedbackverslag, maar dit werd geweigerd. Enkel mondelinge feedback was mogelijk. Nochtans kan de feedback volgens artikel 82 OER ook gebeuren via schriftelijke nabespreking. Verzoeker leidt hieruit af dat stukken 6 en 7 pas werden opgesteld na de vraag van de Raad om deze stukken mee te delen. Hij verwijst in dit kader naar de verplichtingen opgenomen in artikel 61 OER en artikel II.298, § 1 Codex Hoger Onderwijs. Verwerende partij zou zich bijgevolg schuldig gemaakt hebben aan het misdrijf valsheid in geschriften. Verzoeker behoudt zich het recht voor een klacht neer te leggen wegens valsheid in geschriften en gebruik van valse stukken.

In tweede instantie, voor zover de Raad toch rekening zou houden met deze stukken, geeft verzoeker inhoudelijke kritiek op de beoordeling van docente. Uit deze kritiek leidt verzoeker af dat de evaluatie subjectief is en ieder objectieve grondslag mist, zodat verwerende partij ten onrechte een 8/20 voor het opleidingsonderdeel heeft toegekend. De Raad merkt op dat deze kritiek aansluit bij het tweede middel, daar waar verzoeker stelt dat de gehanteerde evaluatiecriteria subjectief zijn.

Verwerende partij repliceert middels een “antwoordnota betreffende de aanvullende stukken”. Daarin betoogt zij – samengevat - in eerste instantie dat er geen sprake kan zijn van valsheid in geschrifte. Zij stelt dat feedback steeds mondeling wordt gegeven aan de student, maar dat verzoeker hiervan geen gebruik heeft gemaakt. Artikel 82 OER verzet zich niet tegen het verlenen van mondelinge nabespreking. Indien een student evenwel inzage wenst in documenten die ten grondslag liggen aan de genomen beslissing, dan dient de student conform artikel 87 OER een verzoek daartoe in te dienen bij de studiegebieddirecteur. Dit heeft verzoeker nooit gedaan. Verwerende partij wijst er nog op dat de ombudsvrouw niet bevoegd is om deze documenten over te maken. Voorts heeft verzoeker in eerste zitting gebruik gemaakt van een mondeling feedbackmoment, maar in tweede zitting zei hij dit zelf af. Ook voor de interne beroepscommissie heeft verzoeker geen gebruik gemaakt van de mogelijkheid tot mondelinge toelichting. Verwerende partij onderstreept dat indien verzoeker

feedback zou hebben gevraagd voor zijn examen in tweede zitting, *quod non*, dit geschrift de basis zou zijn geweest voor een gesprek over zijn tekortkomingen.

In ondergeschikte orde laat verwerende partij gelden dat verzoeker de Raad vraagt zich in de plaats te stellen van de betrokken docent omtrent de appreciatie van de waarde van de kandidaat. Verwerende partij verwijst naar artikel II.291, *in fine* Codex Hoger Onderwijs. Zij betwist de inhoudelijke kritiek die verzoeker tegen de beoordeling naar voren schuift.

Beoordeling

Omtrent de beschuldiging van valsheid in geschrifte

Verzoeker beschuldigt verwerende partij van valsheid in geschrifte. Meer bepaald zou verwerende partij stuk 6 en 7 hebben opgesteld naar aanleiding van de vraag van de Raad om neerlegging van deze stukken. Verwerende partij betwist dit ten stelligste.

De Raad stipt aan dat niet hij, maar enkel een strafrechter bevoegd is om te beoordelen of het misdrijf valsheid in geschrifte is gepleegd. Verzoeker gaat eraan voorbij dat deze beoordeling buiten 's Raads bevoegdheid ligt. Indien verzoeker werkelijk meent dat de stukken vals zijn, dient hij de nodige gerechtelijke stappen te ondernemen om dergelijke valsheid door een bevoegde instantie te laten vaststellen. De Raad leest hieromtrent enkel dat verzoeker zich het recht voorbehoudt om een klacht neer te leggen wegens valsheid in geschriften en gebruik van valse stukken.

Mocht verzoeker dergelijke klacht neerleggen, dan zou de Raad zich gedwongen zien huidige procedure op te schorten tot wanneer de strafrechter zijn oordeel heeft uitgesproken.

De verzoeker heeft de Raad niet meegedeeld dat hij daadwerkelijk klacht heeft neergelegd. In deze omstandigheden kan de Raad niet anders dan vaststellen dat geen enkele strafrechter stuk 6 en 7 van verwerende partij vals heeft verklaard.

De Raad is onbevoegd om te oordelen of verwerende partij het misdrijf valsheid in geschrifte heeft gepleegd en gaat ervan uit dat deze stukken dan ook *niet* vals zijn, en betreft ze verder in het debat.

Omtrent de inhoudelijke kritiek op de evaluatiecriteria en op de beoordeling

De docent wordt vermoed deskundig te zijn en beschikt bijgevolg over een ruime autonomie bij het opstellen van een opdracht voor een werkstuk, de wijze van puntenverdeling en de wijze waarop de vragen, waarop dat werkstuk gebaseerd wordt, moeten beantwoord worden. Bij het opstellen van de evaluatiecriteria beschikt de docent over een ruime bevoegdheid.

De Raad herinnert eraan dat het hem overeenkomstig artikel II.291, tweede lid van de Codex Hoger Onderwijs niet toevalt om de beoordeling van de instelling over te doen en zijn appreciatie in de plaats te stellen van deze van de instelling of haar organen. De Raad mag enkel nagaan of de beslissing op een wettige wijze tot stand is gekomen en of de bevoegde instanties, binnen de grenzen van hun beoordelingsbevoegdheid, niet kennelijk onredelijk hebben gehandeld.

Het is dan ook slechts binnen deze beperkte marge dat de Raad zich kan en mag buigen over de beoordeling van de observatie-opdracht.

Daarnaast herinnert de Raad aan zijn vaste rechtspraak dat er in hoofde van de docent (en de onderwijsinstelling) een vermoeden van objectiviteit bestaat. Dit vermoeden is weerlegbaar, op voorwaarde dat de student daartoe overtuigende argumenten aanvoert.

De Raad gaat in het licht van het bovenstaande hierna de twee kritieken van verzoeker na, met name dat de evaluatiecriteria van de observatieopdracht subjectief zijn en dat de beoordeling op zich subjectief is.

Evaluatiecriteria. In het kader van het tweede middel voerde verzoeker aan dat de gehanteerde evaluatiecriteria, aan de hand waarvan de observatieopdracht verbeterd werd, subjectief zijn.

De Raad verzocht de verwerende partij vervolgens om de verbeterde versie van de observatieopdracht en de evaluatie ervan over te maken. Uit stuk 7 van verwerende partij blijkt volgende evaluatie:

“Evaluatie Amir Amiri

Totaalscore: 8/20

Deel 1 puntenverdeling:

- Gevraagde documenten afwezig of fout: -0,25
- Per cognitieve en emotionele afwijkingen foutief toegepast: - 1
- Per type fouten in verslag na aanpassing: -0,5

Deel 1: 4/10 (naar boven afgerond)

- Gevraagde documenten afwezig of fout: -0,25
- Per cognitieve en emotionele afwijkingen foutief toegepast: -2
- Per type fouten in verslag na aanpassing: - 4
  - o Interpretatie (10 fouten)
  - o Foutieve uitleg relevantie (4 fouten)
  - o Alternatief foutief/afwezig (1 fouten)
  - o Concrete omschrijving hoe (6 fouten)
  - o Tijdsindicatie (begint, dan, opeens, nadat, opnieuw 10 fouten)
  - o Foutieve uitleg (3 fouten)
  - o Afwezigheid letterlijke weergave (5 fouten)
  - o Oorzaak-gevolg redenering (3 fouten)

Deel 2 puntenverdeling:

- onderzoeksvraag: 1
- literatuur: 2
- toepassing betrouwbaarheid en validiteit: 1
- bespreking afwijkingen: 1
- toelichting operationalisering: 2
- schema: 2
- handleiding: 1

Deel 2: 4/10

- incorrecte onderzoeksvraag: 0,5/1
- kwaliteit literatuur (+ niet van toepassing): 1,5/2
- incorrecte en onvoldoende toepassing betrouwbaarheid en validiteit: 0,5/1
- incorrecte en onvoldoende bespreking afwijkingen: 0,5/1
- afwezigheid toelichting/incorrecte operationalisering: 0/2
- incorrect/afwezigheid schema: 1/2
- incorrect/afwezigheid handleiding: 0/1

Algemeen: foutieve toepassing theorie of afwezigheid nodige theoretische verantwoording keuzes/toelichting vanuit het handboek/slides.

Uit de opdrachtfile:

- Je stelt zelf een observatieschema op + bijhorende handleiding (= toelichting + verantwoording). → schema incorrect/onvolledig + afwezigheid handleiding
- Hierbij licht je al je keuzes toe (zie handboek & slides). -> foutieve toepassing theorie of afwezigheid”

De docent somt hier duidelijke evaluatiecriteria op, zowel voor deel 1 als voor deel 2 van de observatieopdracht. Voor deel 1 gaat het om volgende criteria:

- Gevraagde documenten afwezig of fout
- Per cognitieve en emotionele afwijkingen foutief toegepast
- Per type fouten in verslag na aanpassing

Voor deel 2 gaat het om volgende criteria:

- onderzoeksvraag
- literatuur
- toepassing betrouwbaarheid en validiteit
- bespreking afwijkingen
- toelichting operationalisering
- schema
- handleiding

De Raad ziet niet in op welke manier deze evaluatiecriteria subjectief zouden zijn. Het loutere feit dat de docente een bepaald aspect in de observatieopdracht als “foutief” beschouwt, maakt het evaluatiecriterium *an sich* niet subjectief. Verzoeker voert geen andere argumenten aan waaruit zou blijken waarom deze evaluatiecriteria subjectief zouden zijn. In zijn “Replik over de aanvullende stukken van de Verwerende partij” spreekt verzoeker trouwens niet meer over de evaluatiecriteria, maar enkel over de subjectiviteit van de beoordeling zelf.

Beoordeling van Deel 1 van de observatieopdracht.

Verzoeker stelt in de eerste plaats dat hij tijdens het feedbackgesprek na eerste zitting aan de docente zou hebben meegedeeld dat hij door andere examens het eerste deel van de observatieopdracht niet opnieuw zou kunnen uitvoeren. Er zou weinig tot geen feedback gegeven zijn op dit eerste deel. Dat hij in tweede zit een 4/10 behaalt voor dit eerste deel, komt er volgens hem op neer dat docente hem verkeerde/onvoldoende informatie heeft gegeven, dat er sprake is van onvoldoende begeleiding en inadequate feedback en dat hij ongelijk en met vooringenomenheid werd behandeld. Verwerende partij stelt dat het feedbackmoment een uur geduurd heeft en betwist dat er onvoldoende informatie werd gegeven. Verzoeker zou de aangereikte elementen niet ter harte hebben genomen.

De Raad verwijst naar zijn vaste rechtspraak, die uitgaat van een vermoeden van objectiviteit en deskundigheid in hoofde van de docent, en stelt vast dat verzoeker geen enkel schriftelijk bewijs aanvoert voor zijn stellingen. Bijgevolg kan de Raad alleen maar voortgaan op het vermoeden van objectiviteit en deskundigheid en kan hij geen rekening houden met zogenaamde mondelinge beweringen van de docent, nu verwerende partij deze beweringen betwist. Verzoeker toont geen ongelijke behandeling, vooringenomenheid, onvoldoende feedback, inadequate of gebrekkige begeleiding vanwege docente aan.

Verzoeker stelt in de tweede plaats dat docent op p.12 van stuk 6 oordeelt dat topics 5 (stereotypen) en 7 (selffulfilling prophecy) fout zijn. Volgens docent zou verzoeker ten onrechte van oordeel zijn dat bepaalde “biases” niet van toepassing waren, want volgens docente “werken onze hersenen nu eenmaal zo”. Docente apprecieert geen afwijkende mening, volgens verzoeker. Verzoeker verwijst naar de slides die hij gebruikt heeft en stelt dat hij dezelfde theoretische uitleg heeft verstrekt. Doordat docente zijn antwoord als fout beoordeelt, zou docente toegeven dat het aangeboden materiaal gebrekkig en onduidelijk is.

Verwerende partij stelt in essentie dat de beoordelingsnota's van docent niet ter zake zijn bij de boordeling van een schriftelijk examenvraagstuk. Verzoeker toont hiermee ook aan dat hij de basisbegrippen in de psychologie niet begrijpt. Bovendien gaat verzoeker eraan voorbij dat de opdracht een toepassingsvraagstuk betreft.

De Raad stelt vast dat verzoeker een wel erg beperkte lezing doet van p.12 van de observatieopdracht. Docente stelt niet louter dat het antwoord van verzoeker fout is omdat “onze hersenen nu eenmaal zo werken”, maar geeft daarentegen een zeer uitgebreide motivering:

“-Uitleg moet kloppen volgens wetenschappelijke theorie, enkel iets beweren als je dit concreet kan staven vanuit de theorie/wetenschap

-punt 4 verwijst naar het onderwerp van de observatie, in dit geval een kleuter. Ook van een kleuter kan je een stereotype beeld hebben (hoe kleuters zich bv lichamelijk gedragen, wat ze overwegend wel/niet kunnen en kennen, etc.)

-je wordt je bewust van dit beeld wanneer je een kleuter zou moeten omschrijven (een iemand die bv blind is) of uitbeelden als acteur → het typische beeld dat iedereen van een kleuter heeft komt dan naar boven

-je kan/mag niet beweren dat je niet veralgemeend (ondanks persoonlijke achtergrond) omdat iedereen altijd veralgemeend want onze hersenen werken nu eenmaal zo. Het houdt ons nl. veilig. Bewust worden van wat je wanneer denkt is de uitdaging en de opdracht bij deze oefening (los van oordeel).

-Ook al handel je niet naar een bepaald beeld (van ene kleuter), opdracht is dat je hier kan aantonen te weten dat iedereen dergelijke stereotiepe beelden heeft en er bewust van zijn.

-Zie opdracht: als niet van toepassing, wat zou het gevolg kunnen zijn mocht het wel van toepassing geweest zijn? → “Geef telkens bij alle gevraagde effecten aan waarom ze volgens jou wel (!) dan niet (!) van toepassing geweest zijn (argumenteer vanuit de observatie ervaring alsook vanuit de theorie). Uit deze verantwoording moeten wij kunnen afleiden dat je daadwerkelijk begrijpt wat het effect inhoudt alsook dat je er terdege bewust van was/bent op welke manier deze (bijna altijd) optreedt tijdens dergelijke onderzoeksmethode/observatie.”

(...)

-Deze afwijking vindt altijd plaats (opnieuw omdat onze hersenen zo werken). We verwachten nl. altijd iets, uitdaging is je hier bewust van te worden. Meestal ontdekken we dat pas wanneer een bepaalde verwachting niet uitkomt (ik had verwacht dat de kleuter aanwezig zou zijn, dat hij kon praten, dat ik de observatie die dag op die plaats kon uitvoeren, etc..).

→ “Geef telkens bij alle gevraagde effecten aan waarom ze volgens jou wel (!) dan niet (!) van toepassing geweest zijn (argumenteer vanuit de observatie ervaring alsook vanuit de theorie). Uit deze verantwoording moeten wij kunnen afleiden dat je daadwerkelijk begrijpt wat het effect inhoudt alsook dat je er terdege bewust van was/bent op welke manier deze (bijna altijd) optreedt tijdens dergelijke onderzoeksmethode/observatie.”

Zoals hoger vermeld gaat de Raad uit van een vermoeden van deskundigheid in hoofde van verwerende partij, ook bij de beoordeling van een werkstuk zoals deze observatieopdracht. Docente geeft een omstandige motivering van haar beoordeling van de thema's 5 en 7. Verzoeker doet zelfs geen poging dit geheel aan motivering te betwisten maar zoomt in op een zeer klein onderdeel ervan, dat uit de context wordt gehaald. In die omstandigheden kan de Raad niet vaststellen dat de beoordeling van docente onredelijk is.

Daar waar verzoeker stelt dat hij de theoretische uitleg van de slides heeft verstrekt, stelt verwerende partij volgens de Raad terecht dat de observatieopdracht een toepassingsoefening betreft. In dat kader is het niet onredelijk om het louter weergeven van theorie als onvoldoende te beschouwen.

Verzoeker stelt in de derde plaats dat docente op p.14 van stuk 6 een reeks opmerkingen geeft, die niet in overeenstemming zijn met hetgeen zij vertelde tijdens het feedbackmoment. De Raad herhaalt nogmaals dat hij geen rekening kan houden met beweerdelijke mondelinge verklaringen, wanneer hiervan geen bewijs voorligt en wanneer deze niet bevestigd worden door de verwerende partij.

Voorts stelt verzoeker nog dat de overige opmerkingen nergens terug te vinden zijn in de cursus, slides en leidraad. Nergens in het materiaal is er een voorbeeld van hoe men een aangepaste observatieopdracht moet maken. De Raad herhaalt dat hij uitgaat van een vermoeden van deskundigheid van de docente. Het betreft hier een toepassingsoefening op de theorie, waarbij men redelijkerwijze niet van docente moet verwachten dat zij een voorbeeld ter beschikking stelt. Het is niet onredelijk te verwachten dat een student zelf een toepassing maakt van de behandelde leerstof, ook zonder dat hiervan een voorbeeld wordt gegeven. Hiermee wordt immers op een aanvaardbare manier gepeild naar de inzichten van de student in de leerstof. Evenmin ziet de Raad in waarom de opmerkingen die een docent geeft op een werkstuk moeten voorkomen in de cursus, slides en leidraden. De Raad treedt verwerende partij bij waar zij stelt dat het hier om een toepassingsoefening gaat, het is dan ook vanzelfsprekend dat de commentaren van de docent gaan over deze toepassing, en niet over de loutere theorie.

Beoordeling van Deel 2 van de observatieopdracht

Verzoeker stelt in de eerste plaats opnieuw dat de docente ten onrechte meent dat de poster van het Rode Kruis, op p.18 van de observatieopdracht irrelevant is. Hij verwijst naar de doktersattesten waaruit blijkt dat hij preventief contactmomenten moest vermijden, zodat hij niet kon observeren wat de mogelijke effecten bij mensen in de coronaperiode was. De Raad verwijst naar wat de bestreden beslissing enerzijds, en hijzelf hierover al eerder in dit arrest overwoog: deel 2 van de observatieopdracht betreft een zelfevaluatie. De verwerende partij stelt terecht dat een verplaatsing dus niet nodig was.

In de tweede plaats gaat verzoeker in op zijn observatieschema op p. 19 van stuk 6. Hij herhaalt de kritiek die hij doorheen de procedure uitte, met name dat het onduidelijk en ondoenlijk is hoe men een observatieschema dient op te maken “volgens de regels van de kunst” zonder daadwerkelijk een observatie af te nemen. Hij brengt dan voorbeeldschema's bij, die de docent ter beschikking heeft gesteld en zegt dat deze voorbeeldschema's allesbehalve glashelder en zeer onleesbaar zijn.

De Raad stelt vast dat verzoeker het argument omtrent het opstellen van een observatieschema volgens de regels van de kunst, al eerder in de procedure heeft laten gelden. Tevens was hij blijkbaar al eerder in het bezit van deze voorbeeldschema's. Verzoeker kan niet op

ontvankelijke wijze voor het eerst bij zijn “repliek over de aanvullende stukken van de verwerende partij” deze stukken in het debat brengen. Zij zijn onontvankelijk.

Daar waar verzoeker nog laat gelden dat docente het examen snel in elkaar “geflanst” heeft, ziet de Raad hiervan geen bewijs. Binnen de beperkte beoordelingsmarge die de Raad heeft, ziet hij daarentegen een omstandig gemotiveerde verbetering van het observatieverslag (stuk 6) en een evaluatie die daarop aansluit (stuk 7).

De beoordeling van het observatieverslag is niet onredelijk.

Het derde middel is ongegrond.

BESLISSING

De Raad verwerpt het beroep.

Dit arrest is uitgesproken te Brussel, in openbare terechtzitting van 3 december 2020, door de Raad voor betwistingen inzake studievoortgangsbepalingen, IIIe Kamer, samengesteld uit:

Elsbeth Loncke,	kamervoorzitter
Marleen Verreth	bestuursrechter – bijzitter
Piet Versweyvelt	bestuursrechter – bijzitter
bijgestaan door	
Freya Gheysen	secretaris

De secretaris

De voorzitter

Freya Gheysen

Elsbeth Loncke

Tegen dit arrest is een beroep bij de Raad van State mogelijk overeenkomstig artikel 14, § 2 van de gecoördineerde wetten op de Raad van State en het Koninklijk Besluit van 30 november 2006 tot vaststelling van de cassatieprocedure bij de Raad van State. Dit beroep dient schriftelijk en aangetekend te gebeuren binnen de dertig dagen na kennisgeving van deze beslissing en ondertekend

te zijn door een advocaat. Bij het beroep moeten zijn gevoegd een kopie van het aangevochten arrest, de bijgevoegde stukken dienen genummerd en geïntinventariseerd te zijn, en zes eensluidend verklaarde afschriften van het beroep.

Arrest nr. 6.045 van 29 oktober 2020 in de zaak 2020/616

In zake: Quérine FONTAINE
Woonplaats kiezend te 3012 Wilsele
Berg Bogaertlaan 9

Tegen: UC Leuven
Woonplaats kiezend te 3001 Heverlee
Geldenaaksebaan 335

I. Voorwerp van de vordering

Het beroep, ingesteld op 2 oktober 2020, strekt tot nietigverklaring van de beslissing van de interne beroepsinstantie van 25 september 2020 waarbij het intern beroep van verzoekende partij onontvankelijk werd verklaard.

II. Verloop van de rechtspleging

Verwerende partij heeft een antwoordnota ingediend. Verzoekende partij heeft een wederantwoordnota ingediend.

De partijen zijn opgeroepen voor de terechtzitting, die heeft plaatsgevonden op 26 oktober 2020.

Aangezien de openbare zittingen tijdelijk zijn opgeschort, werd aan beide partijen gevraagd of zij akkoord konden gaan met een schriftelijke procedure. Zowel verzoekende partij als verwerende partij hebben ingestemd met een schriftelijke procedure.

III. Feiten

Verzoekende partij is in het academiejaar 2019-2020 ingeschreven in de opleiding ‘Educatieve bachelor in het lager onderwijs’.

Voor het opleidingsonderdeel “Wereldoriëntatie III” bekomt verzoekende partij een examencijfer van 8/20.

Verzoekende partij stelde per e-mail van 15 september 2020 en bij aangetekend schrijven van 16 september 2020 een intern beroep in bij de interne beroepsinstantie van de onderwijsinstelling.

Bij beslissing van de interne beroepsinstantie op datum van 25 september 2020 werd het intern beroep onontvankelijk verklaard.

De interne beroepsinstantie stelt dat zij op 15 september 2020 een e-mail, inclusief elektronische versie van een aangetekend schrijven, heeft ontvangen van mevrouw [P.B.], ouder van de studente (geboren in het jaar 2000 en dus meerderjarig).

De interne beroepsinstantie verwijst naar artikel 83, lid 1 en 2 van het Onderwijs- en examenreglement (hierna: OER) en merkt op dat, overeenkomstig lid 1, “*de student*” zijn of haar intern beroep moet melden. De interne beroepsinstantie heeft *in casu* echter een bericht van de ouder van de studente ontvangen. Deze e-mail werd verstuurd via het persoonlijke e-mailadres van mevrouw [P.B.].

De interne beroepsinstantie kan bovendien geen handtekening van de studente terugvinden in de bijgevoegde elektronische versie van het aangetekend schrijven. Zij kan daarenboven noch in de ontvangen e-mail, noch in (de elektronische versie van) het aangetekend schrijven een door de studente ondertekende volmacht terugvinden (artikel 83, lid 2 OER), die *in casu* op straffe van niet-ontvankelijkheid toegevoegd moet worden aan de melding van het intern beroep.

Het intern beroep is aldus niet ontvankelijk, gelet op artikel 83 OER.

De beslissing op intern beroep werd per e-mail van 28 september 2020 en bij aangetekend schrijven van dezelfde datum aan verzoekende partij overgemaakt.

Bij aangetekend schrijven van 2 oktober 2020 diende verzoekende partij een verzoekschrift in bij de Raad.

IV. Ontvankelijkheid

Artikel II.285 van de Codex Hoger Onderwijs stelt, zoals de Raad recent reeds heeft overwogen (R.Stvb. 24 augustus 2018, nr. 4.376; R.Stvb. 14 september 2018, nr. 4.405), inzake de bevoegdheid van de Raad het volgende:

“De Raad doet als administratief rechtscollege uitspraak over de beroepen die door studenten of personen op wie de beslissing betrekking heeft, worden ingesteld tegen studievoortgangsbepalingen, na uitputting van de in afdeling 2 bedoelde interne beroepsprocedure.”

Wat betreft de plicht tot het voorafgaandelijk uitputten van het intern beroep, blijkt uit de memorie van toelichting bij het toenmalige decreet van 19 maart 2004 ‘betreffende de rechtspositieregeling van de student, de participatie in het hoger onderwijs, de integratie van bepaalde afdelingen van het hoger onderwijs voor sociale promotie in de hogescholen en de begeleiding van de herstructurering van het hoger onderwijs in Vlaanderen’ dat het intern beroep *“verplicht moet worden uitgeput vooraleer men een beroep kan instellen bij”* de Raad (Parl. St. Vl. Parl. 2003-2004, nr. 1960/1, 16). De decreetgever heeft de uitputting van het intern beroep derhalve beoogd als een voorwaarde om tot de beroepsprocedure bij de Raad toegang te krijgen, en dus als een ontvankelijkheidsvoorwaarde bij dat beroep. Ook in de rechtsleer wordt aangenomen dat de regelmatige uitputting van een georganiseerd administratief beroep een voorwaarde is om een ontvankelijk beroep bij een administratief rechtscollege in te stellen (zie o.a. J. GORIS, *Georganiseerde administratieve beroepen*, Brugge, die Keure, 2012, 70-71; J. BAERT en G. DEBERSAQUES, *Raad van State. Afdeling Administratie. Ontvankelijkheid*, Brugge, die Keure, 1996, 99-105; P. POPELIER, “Over de uitputting van het georganiseerd administratief beroep als ontvankelijkheidsvoorwaarde voor een beroep bij de Raad van State”, noot onder RvS 16 augustus 1999, nr. 82.102, RW 1999-00, 850).

De vraag of verzoekende partij op ontvankelijke wijze het intern beroep heeft ingesteld, raakt derhalve aan het onderzoek naar de ontvankelijkheid van het bij de Raad ingestelde beroep.

Standpunt van partijen

De moeder van verzoekster stelt vast dat het intern beroep niet ontvankelijk werd verklaard aangezien het niet was ondertekend door haar dochter. Zij stipt aan dat haar dochter daarom, op haar vraag, dit bezwaar zal handtekenen en aangetekend zal opsturen naar de Raad. Zij zal deze brief ook doormailen vanuit haar persoonlijk UCLL e-mailadres.

De moeder van verzoekster benadrukt dat zij volgens de onderhoudsverplichting in artikel 203 B.W. de studies van haar dochter moet betalen totdat de opleiding voltooid is, en dit ongeacht of haar dochter meerderjarig is of niet. Daarnaast vindt zij het belangrijk om haar kinderen (en medestudenten) te steunen op hun levenspad en hen te begeleiden naar volwassenheid. Zij probeert met andere woorden haar ervaringen te delen om hun wijsheid te vermenigvuldigen. Tot die tijd neemt de moeder van verzoekster, in samenspraak met haar gezin, het initiatief om de beslissing van verwerende partij in vraag te stellen en zal zij graag het woord nemen voor haar dochter.

In haar *antwoordnota* stelt verwerende partij dat zij op 15 september 2020 een e-mail, inclusief elektronische versie van een aangetekend schrijven, heeft ontvangen van mevrouw [P.B.], ouder van de studente (geboren in het jaar 2000 en dus meerderjarig). Conform artikel 83, lid 1 OER moet “*de student*” zijn of haar intern beroep melden. De interne beroepsinstantie heeft *in casu* echter een bericht van de ouder van verzoekster ontvangen. Deze e-mail werd verstuurd via het persoonlijke e-mailadres van mevrouw [P.B.]. De interne beroepsinstantie kon bovendien geen handtekening van verzoekster terugvinden in de bijgevoegde elektronische versie van het aangetekend schrijven, noch in de ontvangen e-mail, noch in het aangetekend schrijven zelf. Zij kon bovendien nergens een door de studente ondertekende volmacht terugvinden, die op straffe van niet-ontvankelijkheid toegevoegd moet worden aan de melding van het intern beroep wanneer de raadsman van de student geen advocaat is (artikel 83, lid 2 OER). Het intern beroep werd om die redenen niet ontvankelijk bevonden.

Waar de moeder van verzoekster in het verzoekschrift wijst op artikel 203 B.W., merkt verwerende partij op dat de vereiste van toevoeging van een schriftelijke machtiging aan het verzoekschrift thans de grondslag vormt voor een dergelijk optreden. Artikel 203 B.W., dat over de ouderlijke onderhoudsplicht gaat en de verplichting betreft in hoofde van ouders om de kosten te dragen inzake de opleiding van de kinderen, doet volgens verwerende partij niets af aan het gegeven dat bij het indienen van een intern beroep nog steeds voldaan moet zijn aan de voorwaarden van artikel 83 OER.

In haar *wederantwoordnota* verduidelijkt de moeder van verzoekster dat zij het OER aandachtig heeft gelezen. Ze merkte op dat verwerende partij zich engageert om, volgens de

decretale bepalingen, kwaliteitsvolle opleidingen aan te bieden en menselijke en materiële middelen in te zetten om studenten voor te bereiden op het beroepsleven (artikel 67, lid 1 OER).

De moeder van verzoekster heeft daarentegen het gevoel dat de kwaliteit de afgelopen jaren in dalende lijn gaat. Zij ging zich het lot van haar dochter en medestudenten meer en meer aantrekken doorheen de opleidingsjaren van haar dochter. Sommige studenten hebben ervoor gekozen om te stoppen en de moeder van verzoekster heeft hiervoor in zekere mate begrip als ze de feedback leest die haar dochter heeft gekregen voor de WO-taak. Ze vraagt zich af hoeveel studenten aan zichzelf twijfelen als ze zo een reflectie krijgen en hoeveel studenten het lef hebben om hun lector hiermee te confronteren. De moeder van verzoekster neemt met plezier de taak op zich om haar dochter te verdedigen, doch dit is voor verwerende partij jammer genoeg niet ontvankelijk. Volgens het OER kan zij als ouder ook nergens terecht. De moeder van verzoekster besluit dat er gelukkig meerdere ex(UCLL) lectoren waren die haar mening steunden en die haar energie gaven om dit aan te kaarten.

Beoordeling

Een beroep bij de Raad kan pas worden ingesteld nadat het intern beroep regelmatig is ingesteld en uitgeput conform de artikelen II.283 t.e.m. 285 van de Codex Hoger Onderwijs. Met uitzondering van de verplichting om een intern beroep in te stellen en de termijnen voor het instellen en het behandelen van het intern beroep laat de decreetgever het aan de instellingen over om in het onderwijs- en examenreglement te bepalen welke vormvereisten – al dan niet met sancties – moeten worden nageleefd om een regelmatig intern beroep in te stellen.

In casu stelt de Raad vast dat artikel 83, lid 1 en 2 OER (zie stuk 4 van verwerende partij) het volgende bepaalt:

“Artikel 83 Indienen van het interne beroep

1. De student meldt zijn intern beroep via een aangetekende brief die hij dateert en ondertekent. Hij stuurt de aangetekende brief naar Interne Beroepscommissie UC Leuven-Limburg, postadres [...]. Tegelijkertijd stuurt de student de elektronische versie van deze brief per e-mail naar interne.beroepscommissie@ucll.be. De postdatum van de aangetekende brief geldt als datum van het beroep.

2. Wanneer de melding uitgaat van de raadsman van de student, wordt de door de student ondertekende volmacht aan die raadsman op straffe van niet-ontvankelijkheid toegevoegd. Deze volmacht is niet nodig indien een advocaat optreedt als raadsman.”

De Raad stelt vast dat artikel 83, lid 1 OER aldus bepaalt dat het beroep (1) moet worden ingesteld door de student en (2) door de student moet zijn ondertekend. Daarnaast wordt in artikel 83, lid 2 OER bepaald dat wanneer het intern beroep wordt ingesteld door de raadsman van de student, er een door de student ondertekende volmacht aan die raadsman moet zijn toegevoegd aan het intern beroep. Er wordt eveneens uitdrukkelijk bepaald dat dit op straffe van niet-ontvankelijkheid moet worden nageleefd.

Hoewel het decreet – in tegenstelling tot de verplichting van een handtekening op straffe van onontvankelijkheid zoals bepaald in artikel II.294, §2, lid 2 Codex Hoger voor het ‘extern’ beroep – niet uitdrukkelijk voorschrijft dat het ‘intern’ beroepsschrift moet zijn ondertekend, acht de Raad het niet onterecht dat dit als een substantiële vormvereiste wordt beschouwd. Op die manier wordt op een duidelijke manier de garantie geboden dat de verzoekende partij zelf het schriftelijk beroep heeft ingesteld.

De Raad stelt vast dat het extern beroepsschrift aan de Raad opgesteld werd door de moeder van verzoekster, doch mee door verzoekster werd ondertekend. *In casu* werd het intern beroepsschrift daarentegen enkel ondertekend door de moeder van verzoekster. Daarnaast werd het intern beroep per e-mail enkel gemeld via het e-mailadres van de moeder van verzoekster. Uit het dossier blijkt echter niet dat verzoekster aan haar moeder een volmacht had verleend voor het instellen van het intern beroep. Dergelijk stuk ligt alleszins niet voor. Daarbij kan nog worden aangestipt dat, aangezien verzoekster meerderjarig is, zij bekwaam is om in rechte op te treden. Dat de onderhoudsverplichting in artikel 203 B.W. doorloopt na de meerderjarigheid indien de opleiding niet is voltooid, doet hieraan geen afbreuk.

De Raad stelt dan ook vast dat verwerende partij het intern beroep terecht onontvankelijk heeft verklaard omdat het niet was ingesteld door verzoekster zelf, maar door de moeder van verzoeker, die het intern beroepsschrift heeft ondertekend zonder dat zij daartoe gevolmachtigd was door haar dochter.

De Raad kan zich niet verder buigen over de grond van de betwisting, gezien het intern beroep niet regelmatig is ingesteld en uitgeput.

Het beroep is niet ontvankelijk.

BESLISSING

De Raad verwerpt het beroep.

Dit arrest is uitgesproken te Brussel, in terechtzitting van 29 oktober 2020, door de Raad voor betwistingen inzake studievoortgangsbepalingen, IIIe Kamer, samengesteld uit:

Elsbeth Loncke,	kamervoorzitter
Marleen Verreth	bestuursrechter – bijzitter
Piet Versweyvelt	bestuursrechter – bijzitter
bijgestaan door	
Freya Gheysen	secretaris

De secretaris

De voorzitter

Freya Gheysen

Elsbeth Loncke

Tegen dit arrest is een beroep bij de Raad van State mogelijk overeenkomstig artikel 14, § 2 van de gecoördineerde wetten op de Raad van State en het Koninklijk Besluit van 30 november 2006 tot vaststelling van de cassatieprocedure bij de Raad van State. Dit beroep dient schriftelijk en aangetekend te gebeuren binnen de dertig dagen na kennisgeving van deze beslissing en ondertekend te zijn door een advocaat. Bij het beroep moeten zijn gevoegd een kopie van het aangevochten arrest, de bijgevoegde stukken dienen genummerd en geïnventariseerd te zijn, en zes eensluidend verklaarde afschriften van het beroep.

Arrest nr. 6.069 van 16 november 2020 in de zaak 2020/618

In zake: Gregory BELLENS
Woonplaats kiezend te 2220 Heist-op-den-Berg
Molenstraat 122

Tegen: UC LEUVEN VZW
Woonplaats kiezend te 3001 Heverlee
Geldenaaksebaan 335

I. Voorwerp van de vordering

Het beroep, ingesteld op 3 oktober 2020, strekt tot nietigverklaring van de initiële studievoortgangsbeslissing van 9 september 2020 waarbij aan verzoeker een “niet geslaagd” voor het opleidingsonderdeel “MSS17A Praktijk LO OF1” werd toegekend en de beslissing van de interne beroepscommissie van 25 september 2020, waarbij het beroep van verzoeker ontvankelijk doch ongegrond werd verklaard.

II. Verloop van de rechtspleging

Verwerende partij heeft een antwoordnota neergelegd. Verzoekende partij heeft een wederantwoordnota neergelegd.

De partijen zijn opgeroepen voor de terechtzitting, die heeft plaatsgevonden op 26 oktober 2020.

Aangezien de openbare zittingen tijdelijk zijn opgeschort, werd aan beide partijen gevraagd of zij akkoord konden gaan met een schriftelijke procedure. Zowel verzoekende partij als verwerende partij hebben ingestemd met een schriftelijke procedure.

III. Feiten

Verzoeker partij is in het academiejaar 2019-2020 ingeschreven in de opleiding ‘Educatieve Bachelor Secundair Onderwijs (Leuven)’.

Hij slaagde in de eerste zitting niet voor het opleidingsonderdeel “MSS17A Praktijk LO OF1”, dat bestaat uit een onderdeel “Vakdidactiek” en een onderdeel “Stage”. Meer bepaald was verzoeker niet geslaagd voor het onderdeel “Vakdidactiek”.

Conform de ECTS-fiche werd aan verzoeker een tweede examenkans toegekend voor het opleidingsonderdeel. Voor het onderdeel “Stage” werd de beoordeling overgenomen. Voor het onderdeel “Vakdidactiek” diende verzoeker een schriftelijk contactexamen af te leggen waarin alle onderdelen van didactiek voor het onderwijsvak LO werden hernomen. Daarnaast moest verzoeker een schriftelijke lesvoorbereiding indienen.

Op 9 september 2020 ontvangt verzoeker een “niet geslaagd” voor het opleidingsonderdeel “MSS17A Praktijk LO OF1”. Dit is de eerste bestreden beslissing.

Verzoeker stelde op datum van 12 september 2020 een intern beroep in bij de interne beroepsinstantie van de onderwijsinstelling. Dit intern beroep is als volgt gemotiveerd:

“Met dit schrijven wil ik beroep aantekenen tegen de beslissing van Mr. [V.A.] om mij een onvoldoende te geven op het onderdeel vakdidactiek LO waardoor ik dus niet slaag op het OPO stage OF1.

Op 10/9/2020 had ik met Mr. [V.A.] een online bespreking (Omville van corona is enkel een online bespreking nog mogelijk.) over dit resultaat via teams en hier wist hij me te melden dat zijn beslissing van mijn niet slagen enkel gebaseerd is op de lesvoorbereiding die ik maakte als toevoeging aan het herexamen in augustus 2020. Hij neemt deze beslissing op het gegeven dat mijn gekozen lesthema voor hem niet zou voldoen omdat het lesthema van mijn lesvoorbereiding reeds aan bod zou zijn gekomen tijdens de Microteachperiode (MTp) en dit volgens de taakomschrijving van de betreffende lesvoorbereiding (zie bijlage 1) niet zou toegestaan zijn. Hierdoor krijg ik van hem geen punten op deze taak en is heel het deel vakdidactiek LO volgens hem een FAIL, ook al ben ik geslaagd in het schriftelijk examen waarvan ik nog steeds de punten niet mocht ontvangen ondanks mijn herhaalde vraag zowel mondeling als schriftelijk (zie bijlage 3).

Over mijn schriftelijk examen had hij enkel de opmerking dat ik het antwoord op 1 vraag tussen haakjes gezet heb en de uitleg van dit antwoord achter deze haakjes. Dit zou volgens hem niet zo geformuleerd mogen worden omdat dit dan volgens hem enkel een verwijzing naar zou zijn. Mijn schriftelijk examen heb ik tijdens deze online bespreking ook niet volledig te zien gekregen buiten deze ene bovenvermelde vraag die hij me aantoonde.

Op mijn argumenten en vragen die ik hem via mail (zie bijlage 3) op 10/09/20 stuurde waarom het volgens mij niet gerechtvaardigd is om me zo te beoordelen op deze lesvoorbereiding kreeg ik spijtig genoeg van Mr. [V.A.] geen antwoord.

Mijn argumenten om dit bezwaar voor te leggen aan de interne beroepscommissie zijn:

- Mijn lesvoorbereiding, die ik maakte als extra taak bij het herexamen in augustus 2020, heb ik met Mr. [V.A.] online overlegd in juni bij de 2de examenbespreking via teams maar waar hij me toen schijnbaar toch de verkeerde richtlijnen gegeven heeft die hij zich nu, volgens hem, niet meer kan herinneren.

- De lesthema's die niet zouden mogen genomen worden zijn **niet** vermeld in de taakomschrijving van deze lesvoorbereiding en zijn **niet** op toledo terug te vinden in de map “Didactiek LO” (in de map “Praktijk LO Of1”) of de onder “Didactiek LO” gelegen submap voor “1SL1” (mijn klasgroep). In de onder “Didactiek LO” gelegen submap “Taak Didactiek LO 2'de zit met blanco LV formulier” zitten enkel 2 documenten namelijk de taakomschrijving van de gevraagde Lesvoorbereiding (zie bijlage 1) en de blanco documenten om deze lesvoorbereiding op te maken. Er worden in de mappen van Didactiek LO nergens de lesthema's vermeld die gegeven zouden worden in de MTp.
- De MTp waar Mr. [V.A.] op doelt in zijn mail (zie bijlage 2) is trouwens niet kunnen doorgaan (zelfs tot 2 x toe) dit academiejaar 2019-2020 omwille van corona dus zijn deze lesthema's van MTp eigenlijk ook niet van toepassing omwille van het niet "aan bod gekomen" zoals vermeld in de taakomschrijving bij punt 3 van de omschrijving van deze lesvoorbereiding (zie bijlage 1).
- De lesthema's van MTp voor de verschillende activiteitsdomeinen (sporten) zijn ook niet gecommuniceerd door de betrokken lectoren aan alle studenten. Enkel de studenten die voor een activiteitsdomein (sport) kozen kregen deze lesthema's van dit domein persoonlijk overhandig[t] tijdens het infomoment op 18/02/20 van het zelfgekozen domein (sport). Omdat ik voor Atletiek gekozen had en dus op het infomoment van atletiek aanwezig was bij Mr. [G.] (lector Atletiek) heb ik enkel de lesthema's voor dit domein (atletiek) mogen ontvangen. De lesthema's van de andere activiteitsdomeinen buiten atletiek voor de MTp heb ik dan ook nooit persoonlijk gezien of gekregen. En doordat de MTp niet door kunnen gaan is wegens corona heb ik dan ook totaal geen weet van de lesthema's die bij elk activiteitsdomein zouden gegeven worden.
- Hoe kunnen lesthema's die niet online gecommuniceerd worden, en zeker nu in de huidige crisis door corona, door lectoren aan studenten waardoor studenten er totaal niet van op de hoogte zijn de enige reden zijn van het niet slagen op een onderdeel van een OPO ? Mijn lesvoorbereiding werd zelfs niet beoordeeld op de inhoud maar enkel afgekeurd door Mr. [V.A.] omwille van het lesthema.
- Waarom werden op de taakomschrijving van deze lesvoorbereiding de lesthema's eigenlijk niet vermeld die **NIET** zouden mogen genomen worden of waarom plaatst men dan niet een verwijzing naar waar studenten deze lesthema's eventueel zouden kunnen terugvinden? Voor corona was het al dikwijls niet gemakkelijk om informatie terug te vinden en dat is er tijdens corona echt niet op verbeterd. Communicatief is er duidelijk een probleem tussen bepaalde lectoren en studenten.
- Mijn lesvoorbereiding die ik indiende bij het herexamen Didactiek LO in augustus 2020 voldoet aan alle criteria en ik heb er voor gezorgd dat alle bronnen en lesdoelen correct beschreven zijn. Op alle lesvoorbereidingen die ik maakte tijdens mijn opleiding ben ik nog nooit slecht beoordeeld geweest door een lector en mijn lesvoorbereidingen zijn steeds in orde. Mr. [V.A.] zijn opmerking tegen mij tijdens het online gesprek op 10/09/20 via teams dat ik deze lesvoorbereiding nonchalant en vlug opgemaakt zou hebben door bewust een lesthema van MTp te nemen is zeker niet van toepassing. Ik kan u verzekeren dat ik aan deze lesvoorbereiding ongeveer 10 uur bezig geweest ben om alles op punt te zetten zodat er niet veel op aan te merken

kan zijn. Mr. [V.A.] blijft echter halsstarrig weigeren om mijn lesvoorbereiding te beoordelen op inhoud en blijft volhouden aan het gegeven dat volgens hem mijn lesvoorbereiding niet voldoet aan het lesthema en hierdoor afgekeurd moet worden.

- De gevraagde lesvoorbereiding bij het herexamen Didactiek LO werd door mij 2 dagen voor het schriftelijk examen via mail (zie bijlage 4) aan Mr. [V.A.] bezorg[t] zoals gevraagd op de taakbeschrijving. Waarom heeft Mr. [V.A.] me toen eventueel niet bericht dat mijn lesthema niet zou voldoen aan de taakbeschrijving volgens hem zodat ik dan toch nog de kans kreeg om dit thema aan te passen? In coronatijden is het voor ons, studenten, echt niet gemakkelijk geweest om zonder fysieke of online lessen alle informatie en kennis te vergaren die nodig waren om een geslaagd examen af te leggen. Sommige lectoren hebben hier echt begrip getoond en studenten geholpen met hun studie terwijl er dus ook lectoren waren die studenten in het ongewisse hebben gelaten en liefst lieten aanmodderen. Zeker In deze moeilijke coronatijden had ik toch iets van begrip verwacht bij Mr. [V.A.].

Spijtig genoeg heb ik het gevoel dat ik gevisieerd en gediscrimineerd wordt door Mr. [V.A.] omwille van een klacht die in academiejaar 2018-2019 tegen hem ingediend werd omwille van het overdreven kritisch beoordelen van studenten tijdens de lessen zwemmen. Deze klacht werd ingediend door verscheidene studenten uit verschillende klasgroepen waaronder ook studenten uit de klasgroep waar ik dat academiejaar bij zat.

Ik heb aan deze klacht niet deelgenomen maar dit academiejaar werd ik bij aanvang van de eerste les die ik had bij Mr. [V.A.] hierover direct aangesproken door Mr. [V.A.]. Toen heb ik Mr. [V.A.] proberen uit te leggen dat ik wel op de hoogte was van deze klacht maar niet aan deze klacht deelgenomen had. Hier wenste Mr. [V.A.] niet verder op in te gaan.

Ik vermoed dat Mr. [V.A.] denkt dat ik vorig jaar hier toch aan deelgenomen heb en me nu viseert omwille van die klacht tegen hem van vorig academiejaar.

Nu Mr. [V.A.] weigert op mijn argumenten in te gaan en eveneens weigert om begrip op te brengen dat ik echt niet op de hoogte was van deze lesthema's die niet zouden mogen genomen worden voor deze lesvoorbereiding, maar enkel stug vasthou[d] bij zijn beslissing dat dit lesthema naar zijn idee niet geschikt is, denk ik dat de klacht door studenten ingediend vorig academiejaar toch nog steeds gevoelig bij hem ligt.

Ondanks de bemiddeling van de studenten- en ombudsdienst, met name door Mevr. [T.M.] op 11/09/2020, om een extra persoonlijk gesprek tussen Mr. [V.A.] en mij te bewerkstellen aangaande mijn bemerkingen en vragen aan Mr. [V.A.] omwille van zijn beslissing om mij **niet** te laten slagen voor Didactiek LO enkel voor het lesthema van mijn lesvoorbereiding en het zo eventueel onderling op te lossen, is dit voor Mr [V.A.] **niet** mogelijk voor de vervalltermijn waarop ik dit bezwaar zou kunnen indienen (zie bijlage 5).

Ik heb tijdens de zomermaanden hard gestudeerd en gewerkt om op mijn herexamens voldoende te slagen om academiejaar 2020-2021 onbezorgd te kunnen aangaan. Ik heb zelfs deze zomermaanden nog extra de cursus 'initiator c' gevolgd via sport Vlaanderen en deze volbracht met een geslaagd resultaat. Deze cursus volgde ik als voorbereiding naar volgend academiejaar toe zodat ik voor "Praktijk stage OF2" In het academiejaar 2020-2021 het keuzetraject "training en coaching" zou kunnen opnemen. Ik zou nooit bewust alles waar ik zo hard voor gewerkt heb zo maar op het spel zetten door een lesvoorbereiding (die ik wel goed kan opmaken) in te dienen die al mijn harde werk direct teniet zou doen. Bij dit bezwaar zal ik mijn gemaakte lesvoorbereiding (bijlage 6) eveneens toevoegen.

Met dit bezwaar wil ik dan ook vragen aan de interne beroepscommissie om in te gaan op mijn vraag om het lesthema (en hierbij eveneens de inhoud) van de lesvoorbereiding gemaakt bij het herexamen van Didactiek LO goed te keuren omwille van de bovenstaande argumenten zodat ik slaag voor OPO stage OF1 en kan starten in academiejaar 2020-2021 in Praktijk LO OF2.

Ik hoop spoedig van de interne beroepscommissie een gunstig antwoord betreffend mijn bezwaar te mogen vernemen.”

Op 25 september 2020 beslist de Interne Beroepscommissie om het intern beroep van verzoeker ontvankelijk doch ongegrond te verklaren. Deze beslissing is als volgt gemotiveerd:

“Over de schending van de motiveringsplicht

3. De student stelt dat zijn eindresultaat, zijnde NG, voorspruit uit het gegeven dat de lesvoorbereiding die hij maakte als toevoeging aan het herexamen in augustus, niet voldeed daar het lesthema reeds aan bod zou zijn gekomen tijdens de “Microteachperiode” en zulks volgens de taakomschrijving niet toegestaan was. De student voert aan dat hij dus een NG heeft ontvangen, dit terwijl hij wel geslaagd was voor het examen zelf. Zijn lesvoorbereiding werd zelfs niet aan een beoordeling onderworpen, doch enkel afgekeurd omwille van het gekozen lesthema.

In beginsel beschikken docenten over een ruime autonomie wanneer zij hun eigen vak en ook de beoordeling van dat vak inrichten. Op de docent rust m.n. het vermoeden deskundig te zijn (R.Stvb. 10 augustus 2016, nr. 2016/197).

De Interne Beroepscommissie kijkt ter zake naar de door de student aangeleverde documenten. In het document ‘Taak examen Didactiek LO 2e zittijd (2019-2020)’ leest de Interne Beroepscommissie het volgende:

“2. Je maakt een nieuwe, nog niet eerder beoordeelde lesvoorbereiding, voor een les van 50 minuten. Wees erg kritisch met wat je op het internet vindt.

3. Formuleer duidelijk het lesthema. Dit thema wordt uitgewerkt op niveau van studenten van het eerste jaar bachelor LO. Je mag het activiteitsdomein/bewegingsgebied vrij kiezen maar het lesthema mag niet aan bod gekomen zijn in de loop van het AJ (MTw en MTp).”

“Te laat afgegeven taken worden niet beoordeeld. De taak is een belangrijk onderdeel in de PASS/FAIL-beoordeling van didactiek LO.”

Van de opleiding ontvangt de Interne Beroepscommissie het document ‘Stagewijzer Praktijk LO OF1 AJ1920(1)’, hetgeen ook aan de studenten ter beschikking werd gesteld. In de inhoudstafel van dit document kan de Interne Beroepscommissie o.m. het volgende terugvinden:

[...]

“13.5.6. Tweede examenkans Praktijk LO OF1

Stages

Er is geen tweede examenkans mogelijk voor stage.

Vakdidactiek onderwijsvakken LO en BR

Er is een tweede examenkans mogelijk. Meerdere informatie is op Toledo terug te vinden.”

De Interne Beroepscommissie kijkt naar de aanvullende info, dewelke de student kon terugvinden op Toledo:

“Taak didactiek LO 2^e zit met blanco LV-formulier

Bijgevoegde bestanden: 19 20 taak examen didactiek LO 2^e zittijd.pdf
19 20 LV voorblad en driekolommenblad.docx

Moet je didactiek LO opnieuw doen in 2^e zit, dan heb je deze bijlagen nodig!
Didactici LO 1SL”

“Taak examen Didactiek LO 2^e zittijd (2019-2020)

De taak is verplicht te maken door alle studenten die didactiek LO in 2^e zit afleggen.

Doel

Via het ontwerpen van een lesvoorbereiding LO methodisch/didactische principes uit de lessen didactiek LO en microteaching toepassen.

Omschrijving

1. Bereid een les LO voor op een lesvoorbereidingsformulier (getypt). Het digitaal voorblad en driekolommenblad van de lesvoorbereiding vind je op Toledo:
Praktijk LO OF1 > stage > Taak didactiek LO 2^e zit met blanco LV-formulier
Raadpleeg ‘voorbeelden van lesvoorbereidingen’ op Toledo:
Praktijk LO OF1 > Didactiek LO > Cursus didactiek LO
2. Je maakt een nieuwe, nog niet eerder beoordeelde lesvoorbereiding, voor een les van 50 minuten. Wees erg kritisch met wat je op het internet vindt.
3. Formuleer duidelijk het lesthema. Dit thema wordt uitgewerkt op niveau van studenten van het eerste jaar bachelor LO. Je mag het activiteitsdomein/bewegingsgebied vrij kiezen maar het lesthema mag niet aan bod zijn gekomen in de loop van het AJ (MTw en MTp)
[...]

De Interne Beroepscommissie stelt vast dat de student dit document opneemt in de eerste bijlage bij zijn interne beroepschrift. Gelet op de aangeleverde stukken is de Interne Beroepscommissie van oordeel dat de studenten op duidelijke en volledige wijze zicht hadden op de taakomschrijving, dewelke transparant en duidelijk werd gecommuniceerd en zulks via permanent te raadplegen platformen.

De Interne Beroepscommissie kijkt vervolgens naar de lesvoorbereiding van de student:

[Volgt een print-screen van de lesvoorbereiding van de student, waaruit blijkt dat hij een lesvoorbereiding omtrent het thema “Handenstand/varianties op handenstand” heeft ingediend.]

Van de docent ontvangt de Interne Beroepscommissie volgende toelichting bij de beoordeling:

“Om te slagen op het OPO Praktijk LO OF1 (PASS/FAIL) moet de student geslaagd (PASS) zijn voor zowel het luik stage als de vakdidactiek van beide onderwijsvakken (LO en BR) (zie stagewijzer blz 28 ev)

Voor de 2de zittijd (zie bijlage “19 20 taak examen didactiek LO 2e zittijd”) moet er naast een schriftelijk examen ook een lesvoorbereiding gemaakt worden. Zoals in de taakomschrijving (punt 3) staat, mag het onderwerp van de lesvoorbereiding niet aan bod gekomen zijn in de loop van het academiejaar tijdens de microteachings.

De lesthema's die aan bod gekomen zijn, worden in de stagecommunity op Toledo vermeld (zie ook bijlage “1 LO MT thema's 2020”).

Gregory koos als onderwerp voor zijn lesvoorbereiding “Handenstand/varianties op handenstand”. Dit is exact hetzelfde thema dat ook in de micro-teachings aan bod is gekomen (zie bijlage “1LO MT thema’s 2020”: TT2: Handenstand en varianties op handenstand.).”

De Interne Beroepscommissie kijkt in het verlengde van deze toelichting naar de bijlage ‘1 LO MT thema’s 2020’ en kan inderdaad het door de student gekozen thema terugvinden in de lijst:

“1 LO MT-periode Toelichting thema’s gymnastiek, specifiek gedeelte.

TT1: Rad in gevarieerde materiële omstandigheden

- Rad kan ook anders dan alleen maar op een mat (maak misschien verschillende standen.)
- Probeer te differentiëren binnen één stand (basisvormen en uitbreiding voor beter turn(st)ers.)
- Bepaalde oefeningen/opstellingen kunnen de grote doelen van rad (veel afstand afleggen, snel draaien, verticaal vlak, één lijn, gestrekt) accentueren. Zoek op in handboeken, en denk ook aan de standen die je in de les hebt gedaan.

TT2: Handenstand en varianties op handenstand

- Start met het herhalen van de belangrijkste aspecten van handenstand.
- Nadien toepassingen en varianten (op toestellen, vanuit kopstand naar handenstand, kaatsen, halve draai, afwenden, ...). Zie hiervoor ook handboeken en tijdschriftenartikels.
- Documenteer je goed over varianten die je wilt aanbieden, zodat je een gerichte instructie kan geven en ook kan bijsturen als dat nodig is.”

De Interne Beroepscommissie stelt vast dat de thema’s werden geplaatst op het door de studenten permanent te raadplegen online leerplatform Toledo:

[Volgt een print-screen van Toledo met “Thema’s MT periode”, met daarin mappen “Zwemmen”, “Basketbal” en “Gymnastiek”]

Vertrekkende van het vermoeden van objectiviteit en professionaliteit in hoofde van de docent en gelet op de aangeleverde stukken, is de Interne Beroepscommissie van oordeel dat het door de student gekozen lesthema *“aan bod (is) gekomen (...) in de loop van het (academiejaar) (...)”*.

De Interne Beroepscommissie stelt vast dat uit de stukken duidelijk blijkt dat de lesvoorbereiding van de student niet werd uitgevoerd conform de opdracht.

Voor het OPO MSS17A Praktijk LO OF1 maakt men gebruik van een niet-numerieke beoordeling. In het Onderwijs- en Examenreglement van UC Leuven-Limburg staat hierover het volgende:

“3 Een examen wordt op twintig punten beoordeeld. Er kan ook gebruik gemaakt worden van een niet-numeriek beoordeling geslaagd/niet geslaagd. Voor eindscores worden enkel de volgende codes gebruikt:
.../20 = een geheel getal op /20
G = geslaagd
NG = niet geslaagd”

4. De student voert aan dat de lesvoorbereiding die hij maakte als toevoeging aan het herexamen, aan alle vereiste criteria voldeed. De student stelt dat hij alle bronnen en lesdoelen correct beschreven heeft. Bovendien heeft hij nog nooit een slechte beoordeling ontvangen inzake lesvoorbereidingen die hij maakte gedurende zijn opleiding. De student geeft aan dat hij *in casu* ongeveer tien uur heeft gespendeerd aan het maken van de lesvoorbereiding.

De Interne Beroepscommissie stelt vast dat de student ingaat op de inhoud van de lesvoorbereiding. Bij een evaluatie is ruimte voor de persoonlijke appreciatie van de docent voor wat de toekenning van de punten betreft, aangezien deze docent vermoed wordt deskundig te zijn. De Interne Beroepscommissie wil onderstrepen dat de eigen onderwijskundige inzichten van een student geen impact hebben op de rechtmatigheid van de beoordeling, daar deze inzichten zonder relevantie zijn (R.Stvb. 21 april 2015, nr. 2015/027). Dat een student zijn of haar eigen prestaties hoger inschat, levert geen recht op een hogere score op (R.Stvb. 30 juli 2009, nr. 2009/056; R.Stvb. 21 oktober 2009, nr. 2009/090; R.Stvb. 25 mei 2012, nr. 2012/072; R.Stvb. 14 november 2016, nr. 2016/464; R.Stvb. 23 november 2016, nr. 2016/497; R.Stvb. 15 september 2017, nr. 2017/264) en maakt de beoordeling niet onrechtmatig. Het persoonlijk aanvoelen van een student dat hij of zij goed presteert, levert bijgevolg geen gegrond argument op (R.Stvb. 31 maart 2015, nr. 2015/028; R.Stvb. 18 augustus 2015, nr. 2015/191; R.Stvb. 24 maart 2016, nr. 2016/056; R.Stvb. 12 augustus 2016, nr. 2016/205; R.Stvb. 30 augustus 2016, nr. 2016/225; R.Stvb. 30 november 2016, nr. 2016/524; R.Stvb. 22 augustus 2017, nr. 2017/203; R.Stvb. 30 augustus 2017, nr. 2017/243). De tijd en de moeite die de student geïnvesteerd heeft in het werk, is bij een inhoudelijke beoordeling niet de toetssteen. Dat is de kwaliteit van het werk (R.Stvb. 18 december 2014, nr. 2014/297, R.Stvb. 16 augustus 2017, nr. 2017/210, R.Stvb. 19 december 2017, nr. 2017/509). De eindbeoordeling dient enkel de prestaties van de student in functie van de beoogde competenties te betreffen (R.Stvb. 23 november 2016, nr. 2016/497). De Interne Beroepscommissie heeft hierboven reeds vastgesteld dat de beoordeling is verlopen conform de vooraf aangegeven opdracht, dewelke duidelijk aan de studenten gecommuniceerd werd via een permanent te raadplegen plaats, zijnde het online leerplatform Toledo (R.Stvb. 31 oktober 2006, nr. 2006/031; R.Stvb. 29 oktober 2008, nr. 2008/060; R.Stvb. 27 maart 2009, nr. 2009/014; R.Stvb. 22 juli 2010, nr. 2010/023; R.Stvb. 7 augustus 2012, nr. 2012/153; R.Stvb. 1 september 2014, nr. 2014/136; R.Stvb. 1 september 2014, nr. 2014/138; R.Stvb. 2 september 2014, nr. 2014/140; R.Stvb. 14 december 2016, nr. 2016/525; R.Stvb. 14 december 2016, nr. 2016/558; R.Stvb. 1 maart 2017, nr. 2017/044; R.Stvb. 5 december 2017, nr. 2017/542).

UC Leuven-Limburg heeft verschillende maatregelen genomen om de organisatorische impact van COVID-19 op de onderwijs- en evaluatieactiviteiten te regelen. In het verlengde hiervan, en om de veiligheid van zowel studenten als docenten te verzekeren, werd besloten om de activiteiten op de campus tot een noodzakelijk minimum te beperken, waardoor een minimale bezetting van de campus mogelijk werd gemaakt. Een gevolg van dit verhaal van ‘maximaal digitaal’ is de beslissing om het recht van de studenten om, conform artikel 61 van het Onderwijs- en Examenreglement van UC Leuven-Limburg, het examen in te kijken en toelichting te krijgen, online te organiseren. De studenten werd aldus de mogelijkheid geboden om het inzagerecht, conform artikel 61 van het Onderwijs- en Examenreglement van UC Leuven-Limburg, zij het digitaal, uit te oefenen.

Gelet op voorgaande is de Interne Beroepscommissie van oordeel dat de student de mogelijkheid werd geboden om zijn recht van inzage, conform artikel 61 van het Onderwijs- en Examenreglement van UC Leuven-Limburg, zij het digitaal zoals elke andere student van de hogeschool, uit te oefenen. De Interne Beroepscommissie kan uit de aangeleverde stukken niet afleiden dat de organisatie van het inzagerecht de student ervan weerhouden heeft om de examens in te kijken.

Eventuele (technische) problemen met het inzagerecht hebben geen impact op de rechtmatigheid van de score. De score zelf – die al tot stand gekomen is vooraleer het

inzagemoment plaatsgrijpt – wordt hier niet door aangetast (R.Stvb. 17 december 2007, nr. 2007/084, R.Stvb. 10 november 2015, nr. 2015/456, R.Stvb. 22 augustus 2016, nr. 2016/235, R.Stvb. 12 december 2016, nr. 2016/528, R.Stvb. 18 december 2017, nr. 2017/628). Het inzagerecht heeft in feite tot doel de student inzicht te verschaffen in de eindbeoordeling. De Interne Beroepscommissie is van oordeel, op basis van de aangeleverde stukken o.m. de taakomschrijving) alsook gelet op het gegeven dat de student in zijn schrijven ten aanzien van de Interne Beroepscommissie aangeeft kennis te hebben van het gegeven dat het desbetreffende OPO aan een niet-numerieke beoordeling is onderworpen en dat de door hem afgeleverde lesvoorbereiding niet conform de taakomschrijving was, dat in hoofde van de student minstens sprake is van inzicht in de eindbeoordeling.

De student heeft daarenboven, conform artikel 70 van het Onderwijs- en Examenreglement van UC Leuven-Limburg, het recht om inzage te krijgen in de documenten die ten grondslag lagen aan beslissingen ten aanzien van hem genomen. Deze bepaling betreft met andere woorden het recht op openbaarheid van bestuur.

5. De grief is ongegrond.

Over de gebrekkige begeleiding

6. De student voert aan van de docent “*schijnbaar (...) verkeerde richtlijnen*” te hebben ontvangen omtrent de lesvoorbereiding inzake het herexamen.

De student beroept zich aldus op een gebrekkige begeleiding. Van een gebrekkige begeleiding is sprake wanneer een gebrek in begeleiding slagen de facto onmogelijk maakt. Concreet betreft het die situaties waarin noodzakelijke feedback zo laat gegeven wordt dat elke bijsturing onmogelijk is (R.Stvb. 11 augustus 2015, nr. 2015/148). Wanneer er sprake is van een gebrek aan informatie, begeleiding en feedback dat zo apert is dat de student bij nader inzien niet beschikte over alle informatie die nodig was om te kunnen slagen, is er dus sprake van gebrekkige begeleiding (R.Stvb. 11 augustus 2015, nr. 2015/148; R.Stvb. 3 september 2015, nr. 2015/166; R.Stvb. 27 september 2016, nr. 2016/260-264). Men kan dus met andere woorden niet te snel spreken van gebrekkige begeleiding. Het is aan de student om, met de nodige precisie, aan te tonen dat de instelling dermate tekort is geschoten dat het voor hem of haar onmogelijk was om te kunnen slagen (R.Stvb. 11 december 2014, nr. 2014/302). Het valt m.a.w. aan de student toe om het bewijs te leveren van de gebreken in de begeleiding die hij aanvoert en van de beslissende invloed daarvan op de beoordeling. De Interne Beroepscommissie kan niet vaststellen dat de student in casu dit bewijs weet te leveren. De docent heeft ter zake voldoende informatie ter beschikking gesteld, dewelke duidelijk aan de studenten gecommuniceerd werd via een permanent te raadplegen plaats, zijnde het online leerplatform Toledo. Met eventuele mondeling gemaakte opmerkingen kan de Interne Beroepscommissie uiteraard maar moeilijk rekening houden (R.Stvb. 31 augustus 2006, nr. 2006/010).

Indien er in hoofde van de student onduidelijkheden waren inzake hetgeen van hem verwacht werd, heeft niets het hem bovendien belet om hierover verduidelijking te vragen. Feedback wordt namelijk ook gedreven door de vragen van de student (R.Stvb. 17 augustus 2016, nr. 2016/215). Het is aan de verantwoordelijke student om tijdig om bijkomende verduidelijking te vragen indien iets onduidelijk is (R.Stvb. 23 februari 2016, nr. 2015/590). De Interne Beroepscommissie heeft uit de aangeleverde stukken niet kunnen vaststellen dat de student in casu tijdig om feedback of verduidelijking heeft gevraagd.

De Interne Beroepscommissie leest de volgende passage uit de door de docent afgeleverde toelichting bij de beoordeling van de student:

“Gregory koos als onderwerp voor zijn lesvoorbereiding “Handenstand/varianties op handenstand”. Dit is exact hetzelfde thema dat ook in de micro-teachings aan bod is gekomen (...).”

De docent geeft duidelijk aan dat de door de student gekozen lesvoorbereiding aan bod is gekomen tijdens de micro-teachings. Vertrekkende van het vermoeden van deskundigheid en onpartijdigheid van de docent bestaat er volgens de Interne Beroepscommissie geen reden om te twijfelen aan deze toelichting (zie ook R.Stvb. 11 december 2014, nr. 2014/371). Het is aan de student om concrete bewijzen voor te leggen die het tegendeel aantonen (RvS 7 oktober 2010, nr. 207.973; R.Stvb. 7 augustus 2007, nr. 2007/026; R.Stvb. 21 oktober 2011, nr. 2011/131; R.Stvb. 14 oktober 2013, nr. 2013/194; R.Stvb. 11 december 2014, nr. 2014/439; R.Stvb. 20 augustus 2015, nr. 2015/150; R.Stvb. 20 april 2016, nr. 2016/067; R.Stvb. 24 augustus 2016, nr. 2016/216; R.Stvb. 22 augustus 2016, nr. 2016/235; R.Stvb. 14 november 2016, nr. 2016/464; R.Stvb. 9 november 2016, nr. 2016/494; R.Stvb. 23 november 2016, nr. 2016/497; R.Stvb. 18 november 2016, nr. 2016/541; R.Stvb. 14 december 2016, nr. 2016/558; R.Stvb. 24 april 2017, nr. 2017/090; R.Stvb. 24 april 2017, nr. 2017/091; R.Stvb. 10 april 2017, nr. 2017/095; R.Stvb. 15 september 2017, nr. 2017/264; R.Stvb. 27 oktober 2017, nr. 2017/499; R.Stvb. 19 december 2017, nr. 2017/509). De Interne Beroepscommissie is van oordeel, mede gelet op de door de opleiding aangeleverde stukken (zie supra), dat de student dit bewijs niet weet te leveren.

7. De grief is ongegrond.

Over de partijdigheid van de docent

8. De student stelt dat hij het gevoel heeft gevisieerd en gediscrimineerd te worden door zijn docent en dit omwille van een klacht dewelke in het academiejaar 2018-2019 tegen deze docent werd ingediend. De student voert aan geen aandeel te hebben gehad in deze klacht. Desalniettemin zou de docent hem hierover hebben aangesproken.

Wat betreft de docent geldt een vermoeden van onpartijdigheid en professionaliteit. Het is aan de student om concrete bewijzen voor te leggen die het tegendeel aantonen (RvS 7 oktober 2010, nr. 207.973; R.Stvb. 7 augustus 2007, nr. 2007/026; R.Stvb. 21 oktober 2011, nr. 2011/131; R.Stvb. 14 oktober 2013, nr. 2013/194; R.Stvb. 11 december 2014, nr. 2014/439; R.Stvb. 20 augustus 2015, nr. 2015/150; R.Stvb. 20 april 2016, nr. 2016/067). Een negatieve beoordeling impliceert daarbij niet dat de docent partijdig zou zijn. Loutere beweringen of enkel stellen dat men het gevoel heeft dat de docent niet onpartijdig is, kan geen voldoende bewijs opleveren (R.Stvb. 14 november 2016, nr. 2016/464). Een student die vaststelt dat de docent mogelijks niet langer onpartijdig is, moet dit zo snel mogelijk melden aan de hogeronderwijsinstelling via de daartoe voorziene wegen (R.Stvb. 14 december 2016, nr. 2016/558). Het Onderwijs- en examenreglement van UC Leuven-Limburg stelt ter zake het volgende:

[Volgt print-screen van artikel 71, 72 en 79 van het OER]

De Interne Beroepscommissie stelt vast dat de student *in casu* niet aantoont melding te hebben gemaakt van de partijdigheid van de docent en dat hij het argument van de partijdigheid voor het eerst opwerpt na vaststelling van het resultaat waartegen hij thans beroep aantekent. Met eventuele mondeling gemaakte opmerkingen kan de Interne Beroepscommissie uiteraard maar moeilijk rekening houden (R.Stvb. 31 augustus 2006, nr. 2006/010).

Uit de aangeleverde stukken begrijpt de Interne Beroepscommissie dat de lesvoorbereiding “minstens twee dagen voor het schriftelijke examen” ingediend moest worden. In tegenstelling tot de student is de Interne Beroepscommissie niet van oordeel dat hieruit volgt dat de docent in die periode van twee dagen elke ontvangen lesvoorbereiding reeds moest controleren en bij vaststelling van dwaling in hoofde van de student, deze student binnen die twee dagen moest

verwittigen zodoende hem of haar opnieuw een kans te geven om diens werk in te dienen. De Interne Beroepscommissie is van oordeel dat de opdracht alsook de richtlijnen betreffende het indienen van deze opdracht, voldoende duidelijk gecommuniceerd werden aan de studenten (zie supra). Studenten kunnen zich bovendien niet verschuilen achter hun recht om fouten te maken. Het is mogelijk dat een student een opdracht verkeerd geïnterpreteerd heeft of niet correct begrepen heeft, maar dat maakt de beoordeling niet onredelijk (R.Stvb. 7 augustus 2014, nr. 2014/091). Bovendien, zoals hierboven reeds aangegeven: indien er in hoofde van de student onduidelijkheden waren inzake hetgeen van hem verwacht werd, heeft niets het hem bovendien belet om hierover verduidelijking te vragen. Feedback wordt namelijk ook gedreven door de vragen van de student (R.Stvb. 17 augustus 2016, nr. 2016/215).

Dat de agenda van de docent een extra gesprek (naar aanleiding van de vragen van de student inzake de eindbeoordeling) niet zou toelaten, impliceert volgens de Interne Beroepscommissie niet dat er in hoofde van de docent sprake zou zijn van enige partijdigheid. Uit de door de student aangeleverde stukken en meer specifiek het mailverkeer in “Bijlage 2” en “Bijlage 5” blijkt dat de student reeds een dergelijk gesprek heeft gehad. Bovendien heeft de Interne Beroepscommissie reeds gewezen op het recht van de student om, conform artikel 70 van het Onderwijs- en Examenreglement van UC Leuven-Limburg, inzage te krijgen in de documenten die ten grondslag lagen aan beslissingen ten aanzien van hem genomen.

9. De grief is ongegrond.

BESLISSING

Het beroep van de student is ontvankelijk maar niet gegrond.

De Interne Beroepscommissie bevestigt de beslissing van de examencommissie waarbij aan Gregory Bellens de score ‘NG’ werd toegekend voor het OPO MSS17A Praktijk LO OF1.”

Dit is de tweede bestreden beslissing.

IV. Ontvankelijkheid

Verwerende partij betwist de ontvankelijkheid van het verzoekschrift niet.

De Raad onderzoekt desnoods ambtshalve de ontvankelijkheid van het beroep. Ten deze stelt de Raad vast dat verzoeker blijkens de inleiding van het verzoekschrift zowel de studievoortgangsbepaling van 9 september 2020 (eerste bestreden beslissing) als de interne beroepsbeslissing van 25 september 2020 (tweede bestreden beslissing) aanvecht.

Uit artikel 85 van het Onderwijs- en Examenreglement (verder: OER) van verwerende partij blijkt dat de Interne Beroepscommissie bevoegd is om, in voorkomend geval, de bestreden beslissing te herzien.

Dit betekent dat zij voor de beoordeling van de grond van de zaak in de plaats treedt van de examencommissie. In dat geval verdwijnt de beslissing van de examencommissie uit de rechtsorde, en kan zij niet meer het voorwerp uitmaken van een beroep bij de Raad. Het beroep van verzoekende partij wordt derhalve onontvankelijk verklaard in de mate dat het is gericht tegen de eerste bestreden beslissing.

Wel kan verzoekende partij onregelmatigheden die kleven aan deze beslissing, nog op ontvankelijke wijze aanvoeren tegen de beslissing op intern beroep.

Het beroep is in die mate ontvankelijk.

V. Middelen

A. Eerste middel

Standpunt van de partijen

In een eerste middel voert verzoeker een schending aan van het materieel motiveringsbeginsel.

In zijn *verzoekschrift* wijst verzoeker erop dat de instructies voor de lesvoorbereiding in tweede zitting voorschrijven dat de student een lesthema kiest dat nog niet “aan bod is gekomen” tijdens het academiejaar. Verzoeker stelt dat de MicroTeachingPeriode (MTp) door de corona-maatregelen niet is doorgegaan tijdens het afgelopen academiejaar, zodat de bestreden beslissing dan ook ten onrechte oordeelt dat het door hem gekozen lesthema “aan bod is gekomen” tijdens de MTp in het afgelopen academiejaar.

In dat kader verwijst verzoeker naar een email van verwerende partij van 13 maart 2020, en naar evaluaties Praktijk LO OF1 – 1SL1, en de evaluatie op het einde van het academiejaar, waaruit volgens verzoeker blijkt dat MTp niet is doorgegaan in het academiejaar 2019-2020. Hij kon dus onmogelijk een lesthema hebben gekozen dat aan bod gekomen is in MTp die niet plaatsgevonden heeft. Dat de theoretische voorbereidingen op het digitaal platform aanwezig waren, doet volgens verzoeker geen afbreuk aan het feit dat de MTp in academiejaar 2019-2020 afgelast werd, niet beoordeeld werd en er dus geen thema's aan bod zijn of konden komen.

In haar *antwoordnota* verwijst verwerende partij ten eerste naar het door verzoeker in het intern beroep aangebrachte document “Taak examen Didactiek LO 2^e zittijd (2019-2020)”, dat voorschrijft dat het lesthema niet aan bod mag zijn gekomen in de loop van het “AJ (MTw en MTp)”. Ten tweede verwijst verwerende partij naar de verklaring van de betrokken docent, vermeld in de bestreden beslissing en naar de lijst op Toledo met lesthema’s, waaronder “TTS Handenstand en variaties op handenstand”.

Verwerende partij wijst erop dat verzoeker voor het eerst in deze stand van de procedure een e-mail van 13 maart 2020 en een argument inzake evaluatieformulieren aanvoert, en dat uit deze documenten niet voortvloeit dat er tijdens het academiejaar geen lesthema’s aan bod zijn gekomen. Daarbij verwijst verwerende partij naar een e-mail vanwege de stagecoördinator BaSo-LO OF1 (stuk 5 verwerende partij) en een toelichting aangeleverd door de opleidingsverantwoordelijke. Daaruit zou blijken dat er enkele microteachingsessies zijn doorgegaan en lesthema’s zijn uitgewerkt. Het door verzoeker gebruikte thema zou volgens de docent en de opleiding wel degelijk aan bod zijn gekomen in de loop van het academiejaar.

Verwerende partij verwijst voorts naar het vermoeden van deskundigheid en professionaliteit in hoofde van de docent en bij uitbreiding van de opleiding, zodat verwerende partij hieraan niet kan twijfelen. Bovendien is er een lijst met de thema’s die aan bod zijn gekomen in de loop van het academiejaar, gepubliceerd op Toledo en was het door verzoeker gebruikte thema aldaar raadpleegbaar. Verwerende partij acht het niet onredelijk te verwachten dat verzoeker, wanneer hij de taakomschrijving leest en vervolgens de lesthema’s die aan bod zijn gekomen in de loop van het academiejaar niet kan terugvinden, zich ter zake zou richten tot zijn docent en om verduidelijking zou vragen. Verzoeker is zich er van bewust dat cruciale informatie op Toledo te vinden is, aangezien hij voor de Interne Beroepscommissie zelf aangeeft daar naar lesthema’s te hebben gezocht. Verwerende partij is van mening dat verzoeker dan tijdig om verduidelijking had moeten vragen teneinde niet het risico te lopen een reeds aan bod gekomen lesthema te kiezen.

Het feit dat verzoeker niet slaagt omdat hij een in de loop van het academiejaar aan bod gekomen lesthema heeft gekozen, acht verwerende partij, in tegenstelling tot verzoeker, geen “disproportionele sanctie” omdat de opdracht ter zake helder en duidelijk gecommuniceerd was en verzoeker wist wat van hem werd verwacht. Wanneer een student vaststelt dat hij de

nodige (volledige) informatie niet kan vinden, is het aan de verantwoordelijke student (in het hoger onderwijs, van wie enige mate van zelfstandigheid verwacht mag worden), om het nodige te doen om alsnog toegang te krijgen tot die informatie. Dat kan *in casu* niet worden vastgesteld, volgens verwerende partij.

In zijn *wederantwoordnota* verwijst verzoeker naar enkele stukken, die hij op dat moment bijbrengt, om aan te tonen dat uit de e-mail van 3 april 2020 (die verwerende partij voegde bij haar antwoordnota) niet voortvloeit dat de MTp van 2019-2020 zijn doorgegaan:

- stuk A, zijnde een feedbackformulier Microteachings Wekelijks OF LO1 van 3 oktober 2019 van lector mevr. [S.]
- stuk F, zijnde de cursus Didactiek LO 2019-2020
- stuk C, zijnde een e-mail van 17 februari 2020 van mevr. [V.]

Op basis van deze stukken stelt verzoeker dat de wekelijkse microteachings (MTw) geen vaste lesthema's hebben en enkel vier sportdomeinen (spel, basketbal, gymnastiek en ritmiek) bevatten en dat het lesthema per sportdomein vrij te kiezen was door de studenten. In de microteachingperiode (MTp) was er sprake van negen sportdomeinen waaruit elke student één domein mocht kiezen, en daaruit kreeg de student dan keuze uit bepaalde lesthema's. Deze lesthema's werden per sportdomein megedeeld aan de studenten tijdens een informatiesessie en moesten dus niet online opgezocht worden op Toledo. Aangezien verzoeker het sportdomein Atletiek had gekozen, was hij enkel op de hoogte van de lesthema's Atletiek.

Verzoeker vervolgt dat omwille van het volledig annuleren van de MT-periode in het academiejaar 2019-2020 deze lesthema's niet verder behandeld zijn en dus ook niet "aan bod gekomen zijn". MTp en de hieruit volgende oplegde lesthema's werden dit academiejaar vervangen door het één op één doormailen van de lesvoorbereiding naar de lector zonder dat er een rechtstreeks beoordeling aan gekoppeld werd, zoals volgens verzoeker blijkt uit de evaluatie op het einde van het academiejaar. Dat er sprake is van een één op één doormailen, blijkt volgens verzoeker ook uit een mail van 1 april 2020 van de betrokken lector [V.A.].

Verzoeker stelt voorts dat volgende toelichting van de opleidingsverantwoordelijke, opgenomen in de antwoordnota van verwerende partij, niet is opgenomen in het administratief dossier:

“(…)Hoewel de laatste microteaching periode niet meer kon doorstaan, werden de opgegeven lesthema’s toch al uitgewerkt door de studenten in de eerste helft van maart. (…)”

Evenmin zouden de volgende toelichtingen, gegeven door lector [V.A.], zoals weergegeven in de bestreden beslissing, opgenomen zijn in het administratief dossier:

“(…)De lesthema’s die aan bod gekomen zijn, worden in de stagecommunity op Toledo vermeld (zie ook bijlage “1LO MT thema’s 2020”) (…)

“(…) Gregory koos als onderwerp voor zijn lesvoorbereiding “Handenstand/varianties op handenstand”. Dit is exact hetzelfde thema dat ook in de micro-teachings aan bod is gekomen (zie bijlage “1LO MT thema’s 2020”: TT2: Handenstand en varianties op handenstand.) (…)”

Verzoeker voegt hieraan toe dat het feit dat de theoretische voorbereidingen op Toledo ergens aanwezig zouden geweest zijn, geen afbreuk doet aan het feit dat de MTp in het academiejaar 2019-2020 volledig afgelast werd, geen beoordeling kreeg en er dus geen lesthema’s aan bod zijn of konden komen. Hij stelt:

“Omdat MTp volledig geannuleerd werd hoefde verzoeker ook niet online op zoek te gaan naar lesthema’s die aan bod zouden gekomen zijn indien MTp wel doorgegaan was voor zijn bijkomende taak bij het theorie-examen 2de zit.”

Beoordeling

Het document ‘Taak examen Didactiek LO 2e zittijd (2019-2020)’ stelt onder andere:

“2. Je maakt een nieuwe, nog niet eerder beoordeelde lesvoorbereiding, voor een les van 50 minuten. Wees erg kritisch met wat je op het internet vindt.

3. Formuleer duidelijk het lesthema. Dit thema wordt uitgewerkt op niveau van studenten van het eerste jaar bachelor LO. Je mag het activiteitsdomein/bewegingsgebied vrij kiezen maar het lesthema mag niet aan bod gekomen zijn in de loop van het AJ (MTw en MTp).”

De student mag dus voor zijn lesvoorbereiding geen lesthema nemen dat al “aan bod is gekomen in de loop van het AJ (MTw en MTp)”.

Verzoeker valt over de zinsnede “aan bod gekomen”. Hij houdt in essentie voor dat er tijdens de MTp geen lesthema’s “aan bod zijn gekomen”, aangezien MTp is afgelast omwille van corona-gerelateerde maatregelen. Dergelijke stelling komt de Raad op zich vreemd over. Immers, indien er in MTp geen lesthema’s “aan bod” zijn gekomen, waarom verbiedt de taakopdracht dan expliciet om lesthema’s te gebruiken die “aan bod” zijn gekomen? Als er geen sprake was geweest van lesthema’s in het afgelopen academiejaar, zou er ook geen nood

zijn om het gebruik ervan expliciet te verbieden in de taakomschrijving. Uit de taakomschrijving valt met andere woorden op het eerste gezicht wel degelijk af te leiden dat er gedurende het academiejaar lesthema's aan bod zijn gekomen, en dat dergelijke lesthema's niet gebruikt mogen worden voor de lesvoorbereiding in tweede zittijd.

De bestreden beslissing wijst naar de verklaring van de betrokken lector die stelt dat er op Toledo een lijst met lesthema's te vinden is betreffende het afgelopen academiejaar, waaronder "TTS Handenstand en variaties op handenstand". Verzoeker erkent dat dergelijke informatie terug te vinden is op Toledo. Hij stelt in zijn wederantwoordnota dat de verklaring van lector [V.A.] enkel geciteerd is in de bestreden beslissing, maar niet terug te vinden is in de antwoordnota. De afwezigheid van deze verklaring in het administratief dossier valt inderdaad te betreuren, maar aangezien verzoeker geen juridisch gevolg koppelt aan deze afwezigheid en de inhoud van dit citaat bevestigt (met name dat de lijst van lesthema's inderdaad terug te vinden is op Toledo en dat deze lijst ook het door hem gekozen lesthema, Handenstand en variaties op handenstand, bevat), ziet de Raad geen reden om dit citaat buiten beschouwing te laten.

Tussen partijen ontstaat vervolgens een polemiek omtrent de vraag of MTp in de loop van het academiejaar al dan niet is afgelast.

Verzoeker poogt aan te tonen dat de lesthema's, die op Toledo terug te vinden zijn, niet "aan bod" zijn gekomen in de loop van het academiejaar, nu MTp is afgelast. Hij baseert deze stelling op enkele stukken, te weten:

- Een e-mail van verwerende partij van 13 maart 2020 (stuk 5 verzoeker)
- Evaluaties Praktijk LO OF1 – 1 SLS1 (stuk 3 verzoeker)
- Evaluatie Praktijk OF 1 academiejaar 2019-2020 dd. 2 juli 2020 (stuk 4 verzoeker)

De Raad stelt in dat kader vast dat verzoeker reeds in zijn intern beroep aanvoerde dat het er dit jaar geen lesthema's in MTp "aan bod" zijn gekomen, omdat MTp niet is doorgegaan. Zijn intern beroep dateert van 12 september 2020. Verzoeker was op dat moment in de mogelijkheid om hogervermelde stukken bij te voegen om zijn argument verder te staven, maar heeft dit nagelaten.

De Raad wijst erop dat artikel II.294, §2, *in fine* van de Codex Hoger Onderwijs luidt dat een verzoekende partij in de procedure voor de Raad geen nieuwe bezwaren kan aanvoeren, tenzij de grondslag ervan pas tijdens of na afhandeling van de interne beroepsprocedure aan het licht is gekomen, tenzij het bezwaar betrekking heeft op de wijze waarop het intern beroep werd behandeld of tenzij het bezwaar raakt aan de openbare orde. Ofschoon dit voorschrift zich niet uitdrukkelijk uitspreekt over het aanwenden van nieuwe overtuigingsstukken, is de Raad van oordeel dat eenzelfde redenering zich opdringt.

Overeenkomstig artikel II.291, tweede lid van de Codex Hoger Onderwijs immers, is de Raad niet bevoegd om een eigen appreciatie over de waarde van de verzoekende partij uit te spreken. De bevoegdheid van de Raad is derhalve, zoals artikel II.291, eerste lid van diezelfde Codex ook uitdrukkelijk stelt, beperkt tot een wettigheidstoezicht en een marginale toetsing inzake de naleving van de algemene beginselen van behoorlijk bestuur. Dit heeft tot gevolg dat de Raad onmogelijk kan oordelen of het bevoegde orgaan van de hogeronderwijsinstelling de materiële motiveringsplicht heeft nageleefd en bij de beoordeling van alle elementen in het dossier binnen de grenzen van de redelijkheid en de evenredigheid is gebleven, wanneer de Raad die beoordeling zou moeten maken op grond van stukken die aan dat orgaan nooit werden voorgelegd en waarop het derhalve bij het tot stand komen van de bestreden beslissing geen acht heeft kunnen slaan. Deze regel lijdt enkel uitzondering in het evidente geval van stukken waarvan de verzoeker op het ogenblik van het instellen van het intern beroep geen kennis had, waarvan hij aantoont dat hij ze niet eerder kon verkrijgen, of waarvan de verzoeker aannemelijk maakt dat hij binnen de grenzen van de redelijkheid mocht aannemen dat zij niet moesten worden neergelegd omdat zij slaan op feiten waarvan niet kon worden vermoed dat zij zouden worden betwist.

Die voorwaarden zijn voor de hiervoor vermelde stukken 3, 4 en 5 niet voldaan. De Raad laat deze stukken dan ook buiten de beoordeling.

De Raad stelt vast dat verwerende partij, in antwoord op deze nieuwe stukken van verzoeker, op haar beurt enkele stukken bijbrengt om dat standpunt en de stukken van verzoeker te ontkrachten: een e-mail vanwege de stagecoördinator BaSo-LO OF1 (stuk 5 verwerende partij) en een toelichting aangeleverd door de opleidingsverantwoordelijke. Daaruit zou blijken dat er enkele microteachingsessies zijn doorgegaan en lesthema's zijn uitgewerkt. Nu deze argumentatie en deze stukken aangebracht worden in reactie op nieuwe, en dus

onontvankelijke stukken (3, 4 en 5) van verzoeker, worden ook deze buiten het debat gelaten. Hetzelfde geldt voor de argumentatie en stukken A, C en F van verzoeker, die aangevoerd worden in de wederantwoordnota, als reactie op hetgeen de verwerende partij heeft beargumenteerd omtrent de nieuwe en onontvankelijke stukken 3, 4 en 5 van verzoeker.

Op basis van de stukken waarop de Raad acht mag slaan, stelt hij vast:

- dat verzoeker uit het document ‘Taak examen Didactiek LO 2e zittijd (2019-2020)’ kon afleiden dat er tijdens het academiejaar lesthema’s “aan bod” zijn gekomen, en
- dat hij deze lesthema’s niet mocht gebruiken om zijn lesvoorbereiding in tweede zittijd te maken, en
- dat er een opsomming wordt gegeven van deze lesthema’s op Toledo, hetgeen verzoeker bevestigt.

Het komt de Raad dan ook niet onredelijk voor dat de opleiding van verzoeker mocht verwachten dat hij geen lesthema zou gebruiken dat voorkomt op deze lijst. Desondanks heeft verzoeker toch het lesthema “Handenstand en variaties op handenstand”, dat voorkomt op de lijst van lesthema’s, gebruikt.

De instructies die verwerende partij heeft verstrekt omtrent de lesvoorbereiding in tweede zittijd, komen de Raad duidelijk en helder over. De Raad is van oordeel dat indien verzoeker toch twijfelde omtrent de lesthema’s die hij wel of niet mocht gebruiken, hij hierover zelf vragen had moeten stellen aan de betrokken lector. Het staat namelijk aan een zorgvuldige student in het hoger onderwijs om enige zelfstandigheid aan de dag te leggen en om, indien hij van oordeel is dat bepaalde verstrekte informatie voor hem onduidelijk is of twijfel doet rijzen, de nodige initiatieven te nemen om deze onduidelijkheid of twijfel te doen wegnemen.

Verzoeker heeft evenwel, op eigen initiatief en zonder dat er hier vanuit de opleiding reden toe is gegeven, een bijzonder ruime interpretatie gegeven aan de zinsnede “aan bod gekomen in de loop van het academiejaar”. Verzoeker moet, gelet op de concrete omstandigheden van deze zaak, het risico verbonden aan dergelijke ruime interpretatie zelf dragen.

Verzoeker stelt verderop in zijn verzoekschrift dat hij in juni 2020 een mondelinge bespreking heeft gehad met lector [V.A.], waarin hij zijn lesthema heeft voorgelegd en waarin lector [V.A.] toestemming zou hebben gegeven voor het gebruik van dit thema. Indien deze

bewering waar zou zijn, dan zou dit betekenen dat verzoeker wel degelijk zorgvuldig te werk is gegaan en zijn twijfels heeft voorgelegd aan de betrokken lector vooraleer hij zijn lesvoorbereiding baseerde op een lesthema dat voorkomt op Toledo. Spijtig genoeg kan de Raad, net zomin als de interne beroepscommissie, niet nagaan of deze bewering strookt met de werkelijkheid. Van deze mondelinge bespreking is immers geen schriftelijke neerslag. De Raad kan enkel voortgaan op de stukken die momenteel voorliggen en die in het debat mogen worden betrokken. Aangezien verzoeker geen enkel bewijs bijbrengt van het feit dat lector [V.A.] hem uitdrukkelijk toestemming heeft gegeven om het lesthema “Handenstand en variaties op handenstand” te gebruiken, kan de Raad daar ook niet vanuit gaan.

Op basis van de stukken waarover de Raad zich mag buigen, stelt hij vast dat verwerende partij duidelijke instructies heeft gemaakt en gecommuniceerd aan verzoeker omtrent de lesthema's die niet gebruikt mochten worden voor de lesvoorbereiding in tweede zitting, met name lesthema's die in de loop van het academiejaar al aan bod zijn gekomen. Op Toledo bevond zich bovendien een lijst met deze lesthema's. Verzoeker slaagt er niet in aan te tonen dat het lesthema “Handenstand en variaties op handenstand” niet aan bod is gekomen tijdens het academiejaar. Indien er bij verzoeker twijfel zou zijn geweest over de vraag of dit thema aanvaardbaar was of niet, dan had hij zich hierover verder moeten bevragen bij de betrokken lector. Hiervan ligt evenmin bewijs voor.

Het eerste middel is ongegrond.

B. Tweede middel

Standpunt van de partijen

In het tweede middel voert verzoeker een schending aan van de “informatieplicht” van verwerende partij. De Raad begrijpt dit als een middel dat een schending van de zorgvuldigheidsplicht aanvoert.

Verzoeker stelt in zijn *verzoekschrift* dat de omschrijving van “Taak examen Didactiek LO 2^e zitting” onder punt 1 verwijst naar de vindplaats van de documenten op Toledo. Onder de punten 2 en 3, die verwijzen naar lesthema's van MTw en MTp die niet gebruikt mogen worden, ontbreekt elke verwijzing noch naar thema's die niet gebruikt mogen worden, noch

naar een vindplaats ervan op Toledo, aldus verzoeker. Als eerstejaarsstudent die geen MTp had gehad, had verzoeker er het raden naar waar hij deze informatie over MTp kon vinden.

In haar *antwoordnota* voert verwerende partij aan dat de instructies voor de lesvoorbereiding in tweede zitting duidelijk en helder waren, en dat er een lijst met thema's, die aan bod zijn gekomen in de loop van het academiejaar, gepubliceerd werd op het daartoe binnen de hogeschool bestemde en permanent te raadplegen leerplatform Toledo. Het door verzoeker gebruikte lesthema is op deze lijst terug te vinden. Alle docenten en studenten van verwerende partij hebben toegang tot Toledo. Verzoeker had er dus niet het raden naar waar informatie gevonden kon worden. Verwerende partij wijst erop dat verzoeker in zijn intern beroepschrift zelf aangeeft dat hij op Toledo op zoek is gegaan naar lesthema's die aan bod zijn gekomen in de loop van het academiejaar. Bovendien acht verwerende partij het niet onredelijk te verwachten dat verzoeker, wanneer hij de taakomschrijving leest in het voor hem bekende document "Taak examen Didactiek LO 2^e zitting (2019-2020)" en vervolgens de lesthema's die aan bod zijn gekomen in de loop van het academiejaar niet kan terugvinden, zich ter zake zou richten tot zijn docent en om verduidelijking zou vragen. Verwerende partij kan echter niet vaststellen of verzoeker dit gedaan heeft.

In zijn *wederantwoordnota* stelt verzoeker dat de lesthema's waarvan sprake schijnbaar vermeld stonden op Toledo onder een andere map dan in de map "Praktijk LO OF 1" waarin Didactiek LO en Didactiek BR zich bevinden. Daar de MTw en MTp een onderdeel zijn van Didactiek LO, mag er volgens verzoeker logischerwijze van uit gegaan worden dat alle informatie aangaande dit onderwijsvak zich in de map "Praktijk LO OF 1" op Toledo zouden bevinden. In deze map bevond zich dan ook de taakomschrijving van de 2^e zit "Taak examen Didactiek LO 2^e zitting (2019)" en de blanco LV formulieren waarnaar verwezen werd in punt 1 van de omschrijving van deze taak. De lesthema's van de MTp, die volledig geannuleerd werd, zijn echter nergens in de lap "Praktijk LO OF1" terug te vinden, zoals zou blijken uit stuk B dat verzoeker bij zijn wederantwoordnota voegt. Hieruit zou volgens verzoeker eveneens blijken dat hij niet op behoorlijke wijze door de lector in naam van de onderwijsinstelling op Toledo geïnformeerd werd waar de informatie betreffende deze lesthema's zich dan bevindt.

Beoordeling

Het document “Taak examen Didactiek LO 2^e zittijd (2019-2020)” stelt:

“Taak examen Didactiek LO 2^e zittijd (2019-2020)

De taak is verplicht te maken door alle studenten die didactiek LO in 2^e zit afleggen.

Doel

Via het ontwerpen van een lesvoorbereiding LO methodisch/didactische principes uit de lessen didactiek LO en microteaching toepassen.

Omschrijving

1. Bereid een les LO voor op een lesvoorbereidingsformulier (getypt). Het digitaal voorblad en driekolommenblad van de lesvoorbereiding vind je op Toledo:
Praktijk LO OF1 > stage > Taak didactiek LO 2^e zit met blanco LV-formulier
Raadpleeg ‘voorbeelden van lesvoorbereidingen’ op Toledo:
Praktijk LO OF1 > Didactiek LO > Cursus didactiek LO
2. Je maakt een nieuwe, nog niet eerder beoordeelde lesvoorbereiding, voor een les van 50 minuten. Wees erg kritisch met wat je op het internet vindt.
3. Formuleer duidelijk het lesthema. Dit thema wordt uitgewerkt op niveau van studenten van het eerste jaar bachelor LO. Je mag het activiteitsdomein/bewegingsgebied vrij kiezen maar het lesthema mag niet aan bod zijn gekomen in de loop van het AJ (MTw en MTp)
[...]

De eerste instructie luidt dat de student een les LO voorbereidt op een lesvoorbereidingsformulier. Het voorblad en driekolommenblad van de lesvoorbereiding is volgens deze instructie te vinden in de Toledo map “Praktijk LO OF1”.

De derde instructie betreft het lesthema, dat nog niet aan bod mag zijn gekomen in de loop van het academiejaar. Verzoeker stelt in zijn verzoekschrift dat aangezien er niet verwezen wordt naar een vindplaats van deze lesthema’s op Toledo, verwerende partij een schending begaat van de informatieplicht.

De Raad is het hier niet mee eens. “Taak examen Didactiek LO 2^e zittijd (2019-2020)” vermeldt duidelijk dat lesthema’s, die aan bod zijn gekomen in de loop van het academiejaar, niet gebruikt mogen worden. Uit het loutere feit dat er op die plaats in de taakomschrijving geen link om verwijzing naar vindplaats van deze thema’s staat, kan verzoeker uiteraard niet afleiden dat dergelijke thema’s onbestaande zijn. De Raad wil aannemen dat verzoeker oprecht niet wist waar deze thema’s zich op Toledo bevonden, maar in dat geval was het aan verzoeker om hieromtrent vragen te stellen aan de betrokken lector en om zich hierrond te informeren. Verzoeker levert niet het bewijs dat hij dit gedaan heeft.

Het loutere feit dat de eerste instructie verwijst naar een vindplaats op Toledo en de derde instructie niet, doet aan het bovenstaande geen afbreuk.

In de wederantwoordnota stelt verzoeker dat hij er logischerwijze mocht vanuit gaan dat de lijst van lesthema's te vinden zouden zijn in de lap "Praktijk LO OF 1", aangezien MTw en MTp een onderdeel zijn van Didactiek LO. De Raad kan dit standpunt niet bijtreden. Indien verzoeker de instructie krijgt geen lesthema te gebruiken dat al aan bod is gekomen in het afgelopen academiejaar, hij vervolgens een map op Toledo raadpleegt waar hij een lijst van dergelijke thema's verwacht aan te treffen, en dergelijke lijst niet vindt, zou een zorgvuldig handelende student hieromtrent zijn lector bevragen. Verzoeker bewijst niet dat hij dit gedaan heeft.

Verzoeker stelt nog dat hij "als eerstejaarsstudent die geen MTp gehad had" dan ook het raden had naar waar informatie over MTp gevonden kon worden. Hiermee laat verzoeker ten onrechte uitschijnen dat hij pas sinds dit academiejaar student is aan de onderwijsinstelling van verwerende partij en dus niet voldoende bekend is met Toledo. Verzoeker spreekt zichzelf echter tegen, nu hij in zijn intern beroepsschrift zelf stelt dat hij vorig jaar al student was:

"Spijtig genoeg heb ik het gevoel dat ik gevisieerd en gediscrimineerd word[t] door Mr. [V.A.] omwille van een klacht die in academiejaar 2018-2019 tegen hem ingediend werd omwille van het overdreven kritisch beoordelen van studenten tijdens de lessen zwemmen. Deze klacht werd ingediend door verscheidene studenten uit verschillende klasgroepen waaronder ook studenten uit de klasgroep waar ik dat academiejaar bij zat."

Het komt de Raad voor dat verzoeker aan verwerende partij een wel zeer vergaande informatieplicht toeschrijft, maar voor zichzelf de lat aanzienlijk lager legt. Nochtans mag van een student in het hoger onderwijs verwacht worden dat hij zelf de nodige zorgvuldigheid aan de dag legt wanneer hij geconfronteerd wordt met informatie die hij als onduidelijk bestempelt of die voor hem twijfel doet rijzen.

Verzoeker beschikte over duidelijke en heldere instructies en mocht geacht worden op de hoogte te zijn van de werking van Toledo, waarop alle relevante informatie aan hem gepresenteerd werd. Het louter ontbreken van een link in de taakomschrijving van de lesvoorbereiding naar de lijst met verboden lesthema's, maakt geen schending uit van de informatie-/zorgvuldigheidsplicht in hoofde van verwerende partij. Van een zorgvuldig

handelend student wordt immers verwacht dat hij zelf initiatief neemt om op basis van de gegeven instructies uit te zoeken welke deze verboden lesthema's zijn, d.w.z. deze thema's opspoort op Toledo of zijn lector daaromtrent bevraagt indien deze zoektocht hem niets zou opleveren.

Het tweede middel is ongegrond.

C. Derde middel

Standpunt van de partijen

In het derde middel voert verzoeker in essentie een schending aan van het redelijkheidsbeginsel als algemeen beginsel van behoorlijk bestuur. Verzoeker verwijt zijn lector [V.A.] een gebrekkige begeleiding en een gebrek aan objectiviteit.

In zijn verzoekschrift stelt verzoeker dat lector [V.A.] hem in juni 2020 bij de online bespreking van de examenresultaten van de 1^e zit en de daaruit voortvloeiende voormelde taak uitdrukkelijk bevestigd heeft dat het geen probleem was dat verzoeker het thema “handenstand en variaties op handenstand” zou gebruiken voor voormelde taak. Bijgevolg was er voor hem geen reden om verder onderzoek te doen op Toledo. Achteraf beschaamt lector [V.A.] het vertrouwen van verzoeker, door te stellen dat hij zich niet meer kan herinneren dat hij zijn toestemming gegeven heeft. Ook het feit dat deze lector, “al dan niet onder het mom van corona” een face-to-face gesprek uit de weg is gegaan en het voor hem niet mogelijk was in te gaan op een bemiddelingsaanbod van verzoeker, heeft er bij verzoeker ingehakt. Verzoeker wijst op de verplichting tot correcte begeleiding en op de voorbeeldfunctie van de lector. Verzoeker stelt voorts:

“In voormelde concrete omstandigheden en rekening houdend met impact die in de coronamaatregelen op eerstejaarsstudenten en studenten in het algemeen hebben, mocht van een lector verwacht worden dat hij zijn studenten zou ondersteunen in die mate dat hij hen attent zou maken op een dwaling om op die manier een formalistische afwijzing met een heropname van 13 studiepunten tot gevolg te vermijden.”

In haar *antwoordnota* verwijst verwerende partij naar de rechtspraak van de Raad, die stelt dat er maar sprake is van een gebrekkige begeleiding indien een gebrek in begeleiding het slagen *de facto* onmogelijk maakt. Het staat aldus aan verzoeker om het bewijs te leveren van een

gebrek in de begeleiding en van de beslissende invloed daarvan op de beoordeling, *quod non in casu* volgens verwerende partij. Verwerende partij herhaalt dat de docent voldoende informatie ter beschikking heeft gesteld, die duidelijk aan de studenten gecommuniceerd werd via een permanent te raadplegen plaats, Toledo. Met eventuele mondeling gemaakte opmerkingen kon de Interne Beroepscommissie uiteraard maar moeilijk rekening houden. Vertrekkende van het vermoeden van deskundigheid en onpartijdigheid van de docent en gelet op de omschrijving van de opdracht, kan er volgens verwerende partij geen reden zijn om te twijfelen aan het gegeven dat de docent geen afwijking van de opdracht heeft toegestaan. Het stond aan de student om bijkomende informatie te vragen bij onduidelijkheid.

Verwerende partij ziet evenmin vooringenomenheid of een gebrek aan objectiviteit in hoofde van de betrokken lector, waarvan steeds vermoed wordt dat deze onpartijdig en professioneel is. Uit het door verzoeker aangevoerde e-mailverkeer blijkt alvast geen vooringenomenheid, aldus verwerende partij. Een onbeantwoorde e-mail toont volgens verwerende partij niet aan dat de docent partijdig is. Dat er geen face-to-face gesprek heeft plaatsgevonden, is het gevolg van het feit dat naar aanleiding van COVID-19 werd besloten de activiteiten op de campus tot een noodzakelijk minimum te beperken, zodat contacten tussen docenten en studenten inderdaad online werden georganiseerd. Verzoeker heeft net zoals andere studenten de kans gehad om digitaal in dialoog te treden met zijn docent, en dit is ook gebeurd, blijkens het e-mailverkeer dat verzoeker bijbrengt.

Verwerende partij stelt voorts dat verzoeker zijn examen digitaal heeft kunnen inkijken en toelichting daaromtrent heeft kunnen krijgen. Eventuele technische problemen met het inzagerecht hebben geen invloed op de rechtmatigheid van de score.

Verwerende partij stelt bovendien niet te kunnen vaststellen dat de docent op enig moment heeft aangegeven dat het geen probleem zou zijn dat verzoeker het gekozen lesthema zou gebruiken voor zijn examentak. Verwerende partij kan wel vaststellen dat de lesthema's die niet gebruikt mochten worden voor deze taak, terug te vinden waren op Toledo en dat verzoeker wist dat hij lesthema's die aan bod gekomen zijn in de loop van het academiejaar niet mocht gebruiken voor zijn examentak. Dat de agenda van de docent een extra gesprek, naar aanleiding van de vragen van verzoeker inzake de eindbeoordeling, niet zou toelaten, toont volgens verwerende partij geen partijdigheid aan. Bovendien heeft verzoeker wel

degelijk een gesprek met de lector gehad, zoals blijkt uit het intern beroepschrift van verzoeker en bijlage 2 en 5 daaraan.

Ten slotte stelt verwerende partij dat een student die het vermoeden heeft dat de docent mogelijks niet onpartijdig is, dit zo snel mogelijk moet melden aan de hogeronderwijsinstelling, hetgeen verzoeker niet gedaan heeft. Integendeel maakte verzoeker hiervan pas melding na vaststelling van het resultaat waartegen hij beroep aantekent. Dit zou ook blijken uit de door verzoeker aangeleverde e-mails, dewelke dateren van na vaststelling van het resultaat en waarvan verschillende e-mails nu voor het eerst naar voren worden gebracht en dus niet werden opgeworpen in het intern beroep.

In zijn *wederantwoordnota* verwijst verzoeker naar artikel 74 van het Onderwijs- en Examenreglement van verwerende partij, waaruit blijkt dat mondelinge besprekingen tussen docent en student niet opgenomen mogen worden zodat het voor studenten quasi onmogelijk is om foutieve informatie, verkregen door de docent, te staven met harde bewijzen.

Verzoeker blijft bij zijn bewering dat lector [V.A.] wel op de hoogte was van zijn vraag naar een gesprek, maar dit heeft geweigerd. Het feit dat het bemiddelingsgesprek niet is doorgegaan, zou een bewijs zijn van de gebrekkige begeleiding van lector [V.A.].

Verzoeker brengt samen met zijn wederantwoordnota een stuk D bij, zijnde “Mails “Fail voor het OPA Praktijk OF1”, daterende van 15 en 16 september 2020, waaruit zou blijken dat verwerende partij bewust of onbewust foutieve informatie heeft gegeven over zijn niet-slagen voor het betrokken opleidingsonderdeel en het eventueel heropnemen van dit opleidingsonderdeel met een gedeeltelijke vrijstelling. Verwerende partij zou, nadat verzoeker intern beroep had ingesteld, zijn teruggekomen op de eerdere belofte van een gedeeltelijke vrijstelling. Dit zou blijken uit stuk E, zijnde een e-mail van mevr. [E.S.] van 16 september 2020.

Beoordeling

a) Met betrekking tot nieuwe stukken en bezwaren

Verzoeker brengt voor het eerst samen met zijn verzoekschrift e-mailverkeer van 9 tot 11 september 2020 bij, waaruit een gebrekkige begeleiding en vooringenomenheid vanwege lector [V.A.] zou blijken. De Raad stelt vast dat verzoeker in zijn intern beroepschrift van 12 september 2020 al gewag maakte van dergelijke gebrekkige begeleiding en vooringenomenheid, maar dit e-mailverkeer niet heeft bijgebracht hoewel hij daartoe in de mogelijkheid was. Conform artikel II.294, §2, *in fine* van de Codex Hoger Onderwijs zijn deze stukken voor de Raad nieuw en dus onontvankelijk. Ze worden uit het debat geweerd.

Voor het eerst samen met zijn wederantwoordnota brengt verzoeker een stuk D bij, zijnde “Mails “Fail voor het OPA Praktijk OF1”, daterende van 15 en 16 september 2020, waaruit zou blijken dat verwerende partij bewust of onbewust foutieve informatie heeft gegeven over zijn niet-slagen op het betrokken opleidingsonderdeel en het eventueel heropnemen van dit opleidingsonderdeel met een gedeeltelijke vrijstelling. Verwerende partij zou, nadat verzoeker intern beroep had ingesteld, zijn teruggekomen op de eerdere belofte van een gedeeltelijke vrijstelling. Dit zou blijken uit stuk E, zijnde een e-mail van mevr. [E.S.] van 16 september 2020.

Artikel II.295, § 1 Codex Hoger Onderwijs bepaalt:

“De verzoeker kan aan het verzoekschrift de overtuigingsstukken toevoegen die hij nodig acht. De verzoeker kan naderhand slechts bijkomende overtuigingsstukken aan het dossier laten toevoegen, voor zover deze bij de opmaak van het verzoekschrift nog niet aan de verzoeker bekend waren. De verzoeker bezorgt in dat geval onverwijld een kopie van de bijkomende overtuigingsstukken aan het bestuur.”

Verzoeker was, gelet op de data van deze e-mails, perfect in de mogelijkheid om op basis daarvan een bezwaar te formuleren in zijn verzoekschrift en om deze stukken bij te brengen in zijn verzoekschrift. Hij heeft dit echter niet gedaan. Dit bezwaar en de bijhorende stukken zijn bijgevolg nieuw en onontvankelijk in de zin van artikel II.294, §2, *in fine* respectievelijk artikel II.295, § 1 van de Codex.

b) Met betrekking tot het beweerdelijke gebrek aan begeleiding en de beweerdelijke vooringenomenheid

Voor zover verzoeker zou beogen dat de Raad het oordeel van de interne beroepscommissie over de vooringenomenheid van lector [V.A.] zou overdoen, wijst de Raad op zijn beperkte

bevoegdheid in dat kader: de Raad mag zich bij de beoordeling van het verzoekschrift niet in de plaats mag stellen van de bevoegde beoordelaars in de schoot van verwerende partij, waarop een vermoeden van onpartijdigheid en deskundigheid rust. Het staat aan de verzoeker om dit vermoeden te weerleggen met concrete gegevens.

Daarnaast heeft de Raad al meermaals overwogen dat zelfs vastgestelde gebreken in de begeleiding van de student in principe niet tot gevolg hebben dat de toegekende beoordeling daardoor onregelmatig wordt of dat de student recht zou hebben op een gunstiger quoterings. Het is, in beginsel, één zaak of de student bewezen heeft de van hem verlangde kennis en vaardigheden te bezitten en een andere, wanneer hij die kennis en vaardigheden niet blijkt te bezitten, wie daarvoor de schuld draagt. Deze laatste kan diegene zijn die de student op het examen heeft voorbereid door bij die voorbereiding in gebreke te blijven. Een verwijt aan de instelling op het vlak van een gebrekkige begeleiding of communicatie verschuift bijgevolg mogelijk de verantwoordelijkheid voor een slechte prestatie deels naar de instelling, maar in de regel kan dit er niet toe leiden dat de prestatie zelf zonder meer als voldoende moet worden beschouwd. Er kan enkel anders over worden geoordeeld in uitzonderlijke omstandigheden, wanneer het gebrek aan begeleiding het slagen *de facto* onmogelijk heeft gemaakt, bijvoorbeeld doordat essentiële vragen van de student onbeantwoord zijn gebleven of de begeleiding nagenoeg onbestaande was.

Verzoeker levert naar het oordeel van de Raad niet het bewijs van een gebrekkige begeleiding, noch van vooringenomenheid.

De loutere bewering dat lector [V.A.] mondeling toestemming heeft gegeven om het lesthema “Handenstand en variaties op handenstand” te gebruiken in de lesvoorbereiding in tweede zitting, vormt geen bewijsstuk waar de interne beroepscommissie en, in een latere fase, de Raad zich op zou kunnen baseren, laat staan dat dit een bewijs zou kunnen vormen van een gebrekkige begeleiding dan wel vooringenomenheid in hoofde van [V.A.].

In zijn wederantwoordnota voert verzoeker voor het eerst aan dat artikel 74 van het OER hem belet een opname te maken van een mondelinge bespreking met een lector. Nog daargelaten dat verzoeker dit bezwaar al had kunnen aanvoeren in zijn verzoekschrift waardoor het onontvankelijk is, kan dit argument de Raad ook inhoudelijk niet op andere gedachten brengen. Het is voor een student immers altijd mogelijk om na een mondelinge bespreking

bepaalde punten daarvan ter bevestiging op e-mail te zetten, zodat hiervan een schriftelijk bewijs voorligt. Artikel 74 van het OER maakt het de student dus niet onmogelijk om bewijzen van gebrekkige begeleiding of vooringenomenheid te leveren, maar belet enkel dat opnames gemaakt worden van onderwijsactiviteiten.

Verzoeker beweert dat lector [V.A.] een face-to-face gesprek uit de weg is gegaan en evenmin is ingegaan op een bemiddelingsaanbod van verzoeker. Hiermee bedoelt verzoeker een face-to-face gesprek en een bemiddelingsgesprek nadat hij kennis kreeg van zijn resultaat in tweede zitting. Het wel of niet plaatsvinden van een gesprek nadat een score is toegekend, kan onmogelijk een invloed kan hebben op de begeleiding die plaatsvond vóór het indienen van de lesvoorbereiding. Op basis van dit argument kan de Raad dus geen gebrekkige begeleiding vaststellen in hoofde van [V.A.]. Evenmin ziet de Raad hierin, in het kader van zijn beperkte beoordelingsbevoegdheid, een concreet bewijs van vooringenomenheid van [V.A.]. De Raad stelt vast dat verzoeker tweemaal in gesprek is geweest met [V.A.]: eenmaal in juni, naar aanleiding van de resultaten van eerste zitting, en nogmaals op 10 september 2020, naar aanleiding van de resultaten van tweede zitting. Het loutere feit dat een face-to-face gesprek niet mogelijk of wenselijk is te midden van een COVID-pandemie, duidt geenszins op vooringenomenheid van de betrokken lector.

Het derde middel is ongegrond.

BESLISSING

De Raad verwerpt het beroep.

Dit arrest is uitgesproken te Brussel, op 16 november 2020, door de Raad voor betwistingen inzake studievoortgangsbepalingen, IIIe Kamer, samengesteld uit:

Elsbeth Loncke,	kamervoorzitter
Marleen Verreth	bestuursrechter – bijzitter
Piet Versweyvelt	bestuursrechter – bijzitter
bijgestaan door	
Freya Gheysen	secretaris

De secretaris

De voorzitter

Freya Gheysen

Elsbeth Loncke

Tegen dit arrest is een beroep bij de Raad van State mogelijk overeenkomstig artikel 14, § 2 van de gecoördineerde wetten op de Raad van State en het Koninklijk Besluit van 30 november 2006 tot vaststelling van de cassatieprocedure bij de Raad van State. Dit beroep dient schriftelijk en aangetekend te gebeuren binnen de dertig dagen na kennisgeving van deze beslissing en ondertekend te zijn door een advocaat. Bij het beroep moeten zijn gevoegd een kopie van het aangevochten arrest, de bijgevoegde stukken dienen genummerd en geïnterpreteerd te zijn, en zes eensluidend verklaarde afschriften van het beroep.

Arrest nr. 6.049 van 2 november 2020 in de zaak 2020/628

In zake: Misak DANIELYAN
Woonplaats kiezend te 9100 Sint-Niklaas
Bremstraat 55

Tegen: KATHOLIEKE UNIVERSITEIT LEUVEN
Woonplaats kiezend te 3000 Leuven
Oude Markt 13

I. Voorwerp van de vordering

Het beroep, ingesteld op 6 oktober 2020, strekt tot nietigverklaring van de initiële studievoortgangsbepaling van 9 september 2020 waarbij aan verzoeker een 9/20 voor het opleidingsonderdeel “Bouwfysica” werd toegekend en de beslissing van de interne beroepsinstantie van 29 september 2020, waarbij het beroep van verzoeker ontvankelijk doch ongegrond werd verklaard.

II. Verloop van de rechtspleging

Verwerende partij heeft een antwoordnota neergelegd. Verzoekende partij heeft geen wederantwoordnota neergelegd.

De partijen zijn opgeroepen voor de terechtzitting, die heeft plaatsgevonden op 26 oktober 2020.

Aangezien de openbare zittingen tijdelijk zijn opgeschort, werd aan beide partijen gevraagd of zij akkoord konden gaan met een schriftelijke procedure. Zowel verzoekende partij als verwerende partij hebben ingestemd met een schriftelijke procedure.

III. Feiten

Verzoekende partij is in het academiejaar 2019-2020 ingeschreven in de opleiding ‘Bachelor of Science in de ingenieurswetenschappen’.

Het opleidingsonderdeel “Bouwfysica” werd bij de tweede examenkans geëvalueerd middels:

- Een schriftelijke oefeningentest (concrete oefeningen) – weging 8/20
- Een schriftelijk examen (theorie en conceptuele oefening) – weging 12/20. Het onderdeel theorie kreeg de weging 8/20 (vier vragen, elk met een gewicht van 2/20) en het onderdeel conceptuele oefening kreeg de weging 4/20.

Verzoeker behaalde voor de oefeningentest een score van 4,2/8 en voor het examen een score van 4,5/12. Op de derde theorievraag van het examen behaalde verzoeker een score van 0/2 omdat zijn antwoord volgens de betrokken professor niet leesbaar was.

Het totaal van 8,7 werd nadien afgerond naar een score 9/20. Dit is de eerste bestreden beslissing.

Verzoeker stelde op datum van 14 september 2020 een intern beroep in bij de interne beroepsinstantie van de onderwijsinstelling. Dit intern beroep is als volgt gemotiveerd:

“Ik heb een 8,7 gekregen op het vak bouwfysica die bestaat uit 2 delen namelijk oefeningentest, die normaal gezien voor de examenperiode georganiseerd wordt en een mondeling examen waarbij meer uw theoretische kennis wordt getoetst. De herexamens bestaat uit één examen die de oefeningen en de mondelingen toelichten samenvoegt maar door corona zijn die 2 aparte examens geworden en alleen maar schriftelijke examens) Op mijn eerste examen (oefeningentest) ben ik op geslaagd en heb ik 4/8(denk ik) en op mijn tweede gedeelte 4,7/12.

Ik heb de kans gehad om met mijn professor de tweede deel te bespreken waar de eerste vraag uit 4 deelvragen bestaat en die staat in totaal op 8 punten waarvan ik dan 4,7 heb en de tweede op 6 maar dat heb ik niet kunnen oplossen.

Ik heb een hele lange weg afgeleid om tot hier te geraken met heel veel studie moeilijkheden, aangezien ik niet in België ben geboren en maar 9 jaar in België verblijf heb ik Nederlands en ook Latijnse alfabet moeten leren. Daardoor is mijn handschrift niet een van de mooiste maar door op andere belangrijkere zaken te concureren zoals verschillende talen leren heb ik mijn handschrift achterwege gelaten, maar ik weet dat het heel belangrijk is en dat ik er zeker en vast moet aan werken, en ik ben ook heel hard met bezig. Als een buitenlander is het burgerlijk ingenieur niet de meest makkelijkste keuze geweest voor mij, maar ik heb en ik doe mijn uiterst best om mijn diploma te behalen en ook deels voorbeeld te zijn voor de mensen met een migratie achtergrond die ook niet in België zijn geboren

Nu heb ik van mijn professor ondernomen dat hij op een deelvraag die op 2 punten staat 0 op heeft gegeven omdat hij de antwoord niet kan lezen. Het gaat er om een perfecte reproductie van een slide die op onze cursus staat dus geen toepassingsvraag

zoals al andere vragen, dat heeft ook de professor [bevestigd]. Ik heb daarbij ook een tekening bijgemaakt om te proberen mijn antwoord te verklaren en die tekening wijst ook erop(tenminste) dat ik naar de juiste antwoord aan het verwijzen ben. Maar mijn professor weigert om dat te beoordelen omdat hij de antwoord niet duidelijk kan lezen. Ik snap heel goed dat het niet heel leesbaar kan zijn en dat er bepaald woorden niet kunnen gelezen worden en ik weet dat het helemaal mijn fout is maar ik vraag toch nog bij deze manier (jammer genoeg) om het toch te kunnen beoordelen omdat ik denk dat ik daar zeker op juist heb. Ik heb vandaag nog een gesprek gehad met mijn professor en ik heb het gevoel gekregen dat hij erop wijst dat hij al genoeg moeite en tijd heeft ingestoken om mijn examen te verbeteren en dat hij daar niks van wilt beoordeling en ook dat ik al wat fouten heb bij vorige vragen wat ook op wijst dat ik het niet helemaal het vak beheers, maar ik vind het niet eerlijk dat het invloed kan hebben op de beoordeling van een aparte deelvraag. Ik heb al achterstand in mijn studietraject omdat ik heb beslist om mijn richting te veranderen en mijn master in handelsingenieur verder te zetten (waardoor ik nu zoveel mogelijk vakken van handelsingenieur wil opnemen) en ik zou het echt enorm jammer vinden dat ik niet ben geslaagd op mijn examen niet omdat ik niet genoeg heb gestudeerd maar puur omdat mijn handschrift niet genoeg leesbaar is.

Ik heb al eens een discussie met mijn professor gehad in het verleden in verband met mijn studieloopban aangezien hij ook verantwoordelijk is voor onze richtingen bouwkunde, en toen heeft hij mijn aanvraag ook geweigerd in verband met een toelatingsvoorwaarde voor opname van een vak. Hierbij vraag ik u vriendelijk om toch mijn examen nog is te herbekijken en een manier te vinden om toch die vraag te beoordelen.”

Verzoeker werd gehoord door de interne beroepsinstantie op 18 september 2020.

Op 29 september 2020 beslist de interne beroepsinstantie om het intern beroep van verzoeker ontvankelijk doch ongegrond te verklaren. Deze beslissing is als volgt gemotiveerd:

“Uw argumenten

U verwees naar het feit dat de evaluatie van dit opleidingsonderdeel tijdens de afgelopen examenperiode bestond enerzijds uit een schriftelijke oefeningentest en een eveneens schriftelijk examen over de theorie. U meende zich te herinneren dat u 4/8 behaald had voor de oefeningen, maar slechts 4,7/12 voor de theorie. U [betwistte] hierbij één specifieke vraag. Tijdens het feedbackgesprek met de docent was gebleken dat u 0/2 op deze vraag behaald had, omwille van het feit dat de docent uw antwoord op deze vraag niet kon lezen. U [betwistte] niet de verbetering van de andere vragen. Voor uw antwoorden op alle andere vragen had u naar uw aanvoelen redelijke punten behaald.

U erkende dat u beseftte dat uw handschrift niet altijd eenvoudig te lezen was. Tijdens ons gesprek vermeldde u dat u in het verleden ook reeds ervaren had dat u punten verloren was omwille van de slechte leesbaarheid van uw handschrift, maar dat u het toen niet de moeite waard vond om beroep aan te tekenen. Aangezien u ondertussen

beslist had om in uw verdere studies over te schakelen naar de Master Handelsingenieur, had u nu toch beroep aangetekend.

Niettegenstaande u begrip kon opbrengen voor de beslissing van de docent, meende u dat uit uw antwoord toch kon worden afgeleid dat u de betrokken materie begreep. U vermeldde dat de vraag betrekking had op een "perfecte reproductie" van een slide uit de cursus en dat u in uw antwoord wel degelijk een juiste tekening gemaakt had.

U had hierover ook reeds tweemaal gesprek gehad met uw docent. Na het eerste feedbackgesprek had hij aangegeven dat hij nog een extra poging zou doen om uw antwoord te kunnen begrijpen. In het tweede gesprek had hij aangegeven dat dit voor hem nog steeds niet mogelijk was.

Motivering door uw faculteit

Naar aanleiding van uw beroep heb ik bijkomende informatie opgevraagd, bij de docent, prof. [H.J.] , die mij ook een kopie van uw examenkopij doorstuurde.

Hij verduidelijkte op de eerste plaats dat omwille van de coronamaatregelen de evaluatie van dit opleidingsonderdeel tijdens de derde examenperiode gebeurde via een schriftelijke oefeningentest (concrete oefeningen) op 18 augustus en schriftelijk examen (theorie en conceptuele oefening) op 29 augustus, beiden telkens in een examenblok van 3 uur. Deze aangepaste vorm werd vooraf via Toledo duidelijk naar de studenten gecommuniceerd. De puntenverdeling was 12/20 op theorie en conceptuele oefening en 8/20 op concrete oefeningen. Deze eerste 12 punten waren nog verdeeld in 8/20 op de theorie en 4/20 op de conceptuele oefening. De theorie omvatte 4 vragen, die elk op 2 van 20 punten gequoteerd werden.

U behaalde 4.5/12 voor theorie en conceptuele oefening en 4.2/8 voor de oefeningentest. Dit bracht u tot een totaal van 8.7/20, dat werd afgerond naar 9/20. De 4.5/12 voor theorie en conceptuele oefening was als volgt verdeeld: 1.5/2 (theorie 1), 1/2 (theorie 2), 0/2 (theorie 3), 2/2 (theorie 4), 0/4 (conceptuele oefening). Voor de vraag 'theorie 3' verkreeg u inderdaad 0/2, omdat de docent uw antwoord niet kon lezen.

Prof. [J.] vermeldde verder dat hij uw examenkopij ook nog had voorgelegd aan enkele collega's, die echter evenmin uw antwoord konden ontcijferen.

Hij benadrukte verder dat in de betrokken vraag inzicht in de betrokken materie werd verondersteld, hetgeen niet blijkt uit de loutere reproductie van een grafiek. Bovendien moest hij vaststellen dat de tekening niet correct was. Het feit dat in uw antwoord de drie curves (groen, blauw, zwart) alle drie een zelfde start- en eindpunt hebben, is niet in lijn met de theorie hierover.

Mijn beslissing

Zoals ik reeds tijdens ons gesprek vermeldde is het nu eenmaal een vaststaand feit dat een examenantwoord moet kunnen gelezen worden vooraleer er sprake kan zijn van een effectieve verbetering ervan.

Ik moet op de eerste plaats vaststellen dat prof. [J.] door het voorleggen van uw examenkopij aan collega's zelf reeds op een zorgvuldige manier met deze discussie is omgegaan en er op die manier ook voor gezorgd heeft dat deze discussie niet terug te brengen is tot een discussie over individuele verschillen in handschrift. Zoals vermeld stuurde hij mij ook een kopie van uw examen door. Zonder hierbij een uitspraak te doen over de inhoudelijke kwaliteit van uw antwoord, moet ik vaststellen dat dit antwoord slechts heel fragmentair leesbaar is (b.v. "*moet er voor gezorgd worden dat op de contactvlak zo hoog mogelijk T (?) is om zo groot mogelijk.*" of "*door de meest dampdichte laag ... komen we aan hogere temperaturen aan de contactvlak*") zonder dat hieruit een gestructureerd antwoord blijkt. Het grootste deel van uw antwoord blijft ook voor mij onleesbaar.

Bovendien blijkt uit de toelichting door prof. [J.] dat uit de tekening die deel uitmaakt van dit antwoord niet blijkt dat u deze materie toch in voldoende mate zou beheersen.

Op basis van deze informatie kan ik de beslissing van prof. [J.] om geen punten voor deze vraag toe te kennen dan ook niet als onredelijk beschouwen. Ik stel bijgevolg vast dat het resultaat dat u behaalde voor het opleidingsonderdeel 'Bouwfysica (H01H3A)' (i.c. 9/20) correct werd vastgesteld en dan ook niet meer gewijzigd wordt.

Ik besef dat u, gezien uw plannen voor een heroriëntering, gehoopt had om voor dit opleidingsonderdeel te kunnen slagen. Ik wil ook benadrukken dat ik begrip en sympathie kan opbrengen voor het feit dat u pas op latere leeftijd Nederlands geleerd heeft. Ik hoop u echter via deze brief overtuigd te hebben van de correctheid van deze beslissing. Ik meen dat het uitschrijven van een leesbaar en voldoende gestructureerd antwoord, ook in wellicht stresserende examenomstandigheden, voor u dan ook een belangrijk aandachtspunt moet zijn. Op basis van ons gesprek ben ik er alvast van overtuigd dat u dit ondertussen ook beseft en dat u erin zal slagen om hier in uw toekomstige examens mee rekening te houden.

Ik wens u alvast veel succes toe in uw verder studietraject."

Dit is de tweede bestreden beslissing.

IV. Ontvankelijkheid

Standpunt van partijen

In haar *antwoordnota* merkt verwerende partij op dat de student vermeldt dat zijn extern beroep zowel tegen de oorspronkelijke examenbeslissing (d.d. 09/09/2020) als tegen de beslissing van het intern beroep (d.d. 29/09/2020) zou zijn gericht. Volgens verwerende partij kan echter enkel de interne beroepsbeslissing voorwerp zijn van dit beroep, gezien de devolutieve werking van deze beroepsprocedure.

Beoordeling

Verzoekende partij tekent beroep aan tegen de studievoortgangsbepaling van 9 september 2020 waarbij aan de verzoekende partij een score van 9/20 werd toegekend voor het opleidingsonderdeel “Bouwfysica” (eerste bestreden beslissing) en de beslissing van de interne beroepsinstantie van 29 september 2020 waarbij het intern beroep van verzoekende partij ontvankelijk, maar ongegrond werd verklaard (tweede bestreden beslissing).

Uit artikel 104 van het onderwijs- en examenreglement (verder: OER) van verwerende partij blijkt dat de interne beroepsinstantie bevoegd is om, in voorkomend geval, de bestreden beslissing te herzien.

Dit betekent dat zij voor de beoordeling van de grond van de zaak in de plaats treedt van de examencommissie. In dat geval verdwijnt de beslissing van de examencommissie uit de rechtsorde, en kan zij niet meer het voorwerp uitmaken van een beroep bij de Raad.

Het beroep van verzoekende partij wordt derhalve onontvankelijk verklaard in de mate dat het is gericht tegen de eerste bestreden beslissing.

Wel kan verzoekende partij onregelmatigheden die kleven aan deze beslissing, nog op ontvankelijke wijze aanvoeren tegen de beslissing op intern beroep.

Het beroep is in die mate ontvankelijk.

V. Bevoegdheid

Verzoeker stelt in zijn verzoekschrift:

“Ik vraag hierbij niet om de volledige punten van de vraag maar dan met de onnauwkeurigheden erbij tenminste de helft van de punten.”

De Raad stipt ter zake aan dat zijn bevoegdheid er krachtens artikel II.291 van de Codex Hoger Onderwijs in is gelegen na te gaan of de voorliggende beslissing in overeenstemming is met de decretale en reglementaire bepalingen, met het onderwijs- en examenreglement en met de algemeen beginselen van behoorlijk bestuur. De Raad is in dat raam niet bevoegd om

de beoordeling of quoterings van een examen over te doen, als ware hij zelf een examiner, examencommissie of beroepscommissie.

Volgens artikel II.292, § 1 van de Codex Hoger Onderwijs kan de behandeling van het verzoekschrift door de Raad leiden tot 1° een gemotiveerde afwijzing van het beroep op grond van de onontvankelijkheid of de ongegrondheid ervan of 2° de gemotiveerde vernietiging van de onrechtmatig genomen studievoortgangsbepaling, in welk geval de Raad het bestuur kan bevelen een nieuwe beslissing te nemen, onder de door de Raad te stellen voorwaarden.

Het overdoen van een beoordeling van een examen of het geven van een eigen quoterings aan een examen valt met andere woorden buiten de decretaal omschreven bevoegdheid van de Raad.

Voor zover de Raad de vraag van verzoeker, om minstens de helft van de punten te krijgen op de derde theorievraag van het schriftelijk examen, moet begrijpen als een vraag naar een toetsing van de bestreden beslissing conform artikel II.291 van de Codex Hoger Onderwijs, kan deze toetsing in geen geval leiden tot een eigen quoterings maar – in het geval de Raad een schending zou vaststellen van de decretale en reglementaire bepalingen, het onderwijs- en examenreglement of de algemeen beginselen van behoorlijk bestuur – enkel tot een gemotiveerde vernietiging van die bestreden beslissing conform artikel II.292, § 1, 2° van de Codex Hoger Onderwijs.

VI. Enig middel

Uit het verzoekschrift leidt de Raad af dat verzoeker in essentie een schending aanvoert van het redelijkheidsbeginsel en het materieel motiveringsbeginsel.

Standpunt van de partijen

Verzoeker erkent dat het “helemaal zijn fout is” dat hij niet leesbaar genoeg heeft geschreven op het examen, maar stelt ervan overtuigd te zijn dat zijn geschreven antwoord op de derde theorievraag wél duidelijk en leesbaar genoeg is voor iemand uit het vakgebied.

Daarnaast stelt verzoeker dat zijn grafiek bij de derde theorievraag niet helemaal fout is, hoewel hij toegeeft dat het startpunt van de grafiek niet klopt. Deze fout zou te wijten zijn aan het feit dat hij te snel getekend zou hebben. Uit de grafiek zou minstens blijken dat hij de vraag waar/niet waar correct heeft beantwoord.

Vervolgens beweert verzoeker dat hij de betrokken professor na het intern beroep gevraagd heeft het juiste antwoord op de vraag door te sturen, maar dat hij dit niet gekregen heeft. Verzoeker brengt verder enkele slides uit de cursus bij, waaruit duidelijk het verschil zou blijken van buiten- en binnenisolatie, met de bijhorende grafieken.

Verzoeker stelt dat hij niet de volledige punten op de derde theorievraag opeist, maar “met de onnauwkeurigheden erbij” tenminste de helft van de punten.

In haar *antwoordnota* verwijst verwerende partij vooreerst naar de bestreden beslissing, waarin vermeld wordt dat een loutere reproductie van een grafiek alvast niet als een correct antwoord kan worden beschouwd. Verzoeker zou zich volgens verwerende partij ook tegenspreken, nu hij in de interne beroepsprocedure beweerde dat hij een “perfecte reproductie” van een slide uit de cursus gemaakt had, terwijl hij in de huidige procedure toegeeft dat het startpunt van zijn grafiek onjuist is. Verwerende partij stelt vervolgens dat het onduidelijk is op welke manier de stukken van verzoeker (de slides uit de cursus met betrekking tot buiten- en binnenisolatie) relevant zijn in het kader van dit beroep.

Verder wijst verwerende partij erop dat de discussie omtrent het al dan niet doorsturen van een modelantwoord niet aan bod is gekomen in de interne beroepsprocedure en dan ook niet op ontvankelijke wijze in de externe beroepsprocedure kan worden gebracht. In ondergeschikte orde laat verwerende partij gelden dat zij niet begrijpt op welke manier een dergelijk modelantwoord zou kunnen bijdragen aan een betere leesbaarheid van het antwoord dat verzoeker heeft neergeschreven. Volgens haar is er bovendien geen reglementaire bepaling die vereist dat een dergelijk modelantwoord ter beschikking wordt gesteld.

Verwerende partij benadrukt ten slotte dat de argumenten die verzoeker in zijn extern beroep aanhaalt niets veranderen aan het feit dat zijn antwoord onleesbaar bleef voor de docent, de collega's-docenten en voor de interne beroepsinstantie. Zij verwijst naar de bestreden beslissing, waarin wordt aangehaald dat de leesbaarheid van het antwoord een essentiële voorwaarde is om te kunnen komen tot een verbetering van het antwoord. Aangezien

verzoeker een onleesbaar antwoord heeft gegeven, kan volgens verwerende partij het toekennen van een deelscore van 0/2 voor de betrokken vraag dan ook niet als onredelijk worden beschouwd.

Beoordeling

Zoals reeds vermeld, is de Raad niet bevoegd om de beoordeling of quoterings van een examen over te doen, als ware hij zelf een examiner, examencommissie of beroepscommissie. De examiner beschikt immers over een ruime discretionaire bevoegdheid en autonomie bij, onder andere, het bepalen van de manier waarop een student een welbepaalde examenvraag moet beantwoorden. In lijn daarmee geldt er voor de examiner eveneens een ruime beoordelingsbevoegdheid bij het toekennen van de punten op die examenvraag. Hiervoor geldt een vermoeden van deskundigheid in hoofd van de examiner. Het onderzoek dat de Raad mag uitvoeren, is bijgevolg beperkt tot het nagaan of de verbetering van het examen is gebeurd conform de vooropgestelde criteria en conform de algemene beginselen van behoorlijk bestuur.

Het spreekt voor zich dat een examiner enkel een inhoudelijke beoordeling van een antwoord op een examenvraag kan doorvoeren, indien dat antwoord leesbaar is. De interne beroepsinstantie stelt naar het oordeel van de Raad dan ook terecht dat het een vaststaand feit is dat een examenantwoord moet kunnen worden gelezen vooraleer er sprake kan zijn van een effectieve verbetering ervan. In dat opzicht komt het geven van een onleesbaar antwoord neer op het niet-geven van een antwoord.

Uit de bestreden beslissing blijkt bovendien, en verzoeker spreekt dit gegeven niet tegen, dat verwerende partij op vier verschillende momenten heeft gepoogd het antwoord van verzoeker op de derde theorievraag te ontcijferen:

- De betrokken examiner zelf, prof. [H.J.], heeft het antwoord onderzocht en heeft vastgesteld dat hij het niet kon lezen;
- Prof. [H.J.] heeft vervolgens zijn collega-docenten geraadpleegd. Zij konden het antwoord van verzoeker evenmin lezen;
- Na het eerste feedbackgesprek met verzoeker heeft prof. [H.J.] een extra poging gedaan om het handschrift van verzoeker te ontcijferen, evenwel zonder succes;

- De interne beroepsinstantie, in de persoon van de vice-rector, heeft het antwoord onderzocht en heeft eveneens vastgesteld dat het “slechts heel fragmentair leesbaar” is “zonder dat hieruit een gestructureerd antwoord blijkt”, zodat ook het grootste gedeelte van het antwoord voor haar onleesbaar blijft.

In het kader van zijn beperkte onderzoeksbevoegdheid heeft ook de Raad het antwoord van verzoeker op de derde theorievraag bekeken, waarbij de Raad evenmin een voldoende leesbaar, coherent en gestructureerd antwoord kon ontwaren. In dat opzicht komt de beoordeling van de interne beroepsinstantie, met name dat het grootste gedeelte van het antwoord onleesbaar blijft, de Raad op het eerste gezicht niet als onredelijk voor.

Daarnaast moet de Raad vaststellen dat verzoeker voor het eerst voor de Raad aanvoert dat het “natuurlijk helemaal zijn fout is” dat het antwoord niet genoeg leesbaar is, maar dat dit antwoord wél leesbaar en duidelijk genoeg is voor iemand uit het vakgebied, zoals prof. [H.J.]. Nog daargelaten dat verzoeker dit argument niet voor het eerst op ontvankelijke wijze kan aanvoeren in de externe beroepsprocedure, kan de Raad verzoeker niet volgen in zijn redenering: ofwel is een antwoord leesbaar, ofwel niet. De vraag of het handschrift van een student duidelijk genoeg is opdat de inhoud ervan kan worden begrepen door de examiner, hangt met andere woorden niet af van de vakkennis van deze examiner, maar wel van de zorgvuldigheid waarmee de student zijn antwoord heeft genoteerd.

De Raad begrijpt verder de uiteenzetting in het verzoekschrift zo dat verzoeker beargumenteert dat uit de grafiek die hij bij zijn (als onleesbaar gekwalificeerd) geschreven antwoord heeft getekend, blijkt dat zijn antwoord inhoudelijk wel correct was. Nochtans geeft verzoeker, na kennis te hebben genomen van de bestreden beslissing, toe dat deze grafiek minstens gedeeltelijk niet klopt. Uit de bestreden beslissing blijkt namelijk dat verzoeker in zijn antwoord de groene, blauwe en zwarte curve alle drie eenzelfde start- en eindpunt heeft gegeven, wat niet in lijn is met de theorie erover.

Het lijkt de Raad op het eerste gezicht onmogelijk dat een (minstens gedeeltelijke) incorrecte grafiek zou kunnen aantonen dat het geschreven antwoord van verzoeker correct zou zijn. Dit geldt temeer, nu de interne beroepsinstantie in haar beslissing eveneens aangeeft dat de examenvraag peilt naar inzicht in de betrokken materie en dat een loutere reproductie van een grafiek dergelijk inzicht niet weergeeft. Naar het oordeel van de Raad zou verzoeker aldus,

zelfs indien zijn grafiek volledig correct zou zijn geweest, daarmee nog niet voldoende inzicht getoond hebben in de materie.

Het behoort tot de discretionaire bevoegdheid van de examinerator om de vragen op te stellen en om te bepalen welk antwoord de studenten op deze vraag zouden moeten geven. Daar waar verzoeker in het intern beroep nog voorhield dat de derde theorievraag een loutere reproductievraag betrof, lijkt hij in het extern beroep deze stelling te hebben verlaten. Uit de stukken van het dossier blijkt dat de derde theorievraag als volgt luidde:

“c. Klopt het dat “winterse inwendige condensatie” zeer onwaarschijnlijk wordt als de meest dampdichte laag aan de binnenkant en de minst dampdichte laag aan de buitenkant van de warmte-isolatie zit? Waarom?”

Vanuit de beperkte beoordelingsmarge die de Raad in dit kader bezit, lijkt het de Raad inderdaad niet onredelijk dat de examinerator op deze vraag een antwoord verwachtte, waaruit een inzicht in de materie bleek, nu aan de student gevraagd werd zijn antwoord (“ja” of “nee”) verder uit te leggen en te staven.

Daarbij komt dat de Raad, tevens rekening houdend met de begrenzing van zijn beoordelingsbevoegdheid waardoor hij niet in de plaats van de bevoegde examinerator mag treden, uitgaat van de deskundigheid van de examinerator bij het evalueren van de competenties van de student en van de door deze examinerator aan de dag gelegde zorgvuldigheid. Vervolgens is het in de ogen van de Raad niet onredelijk dat de examinerator op basis van een onleesbaar antwoord en een minstens gedeeltelijk incorrecte grafiek tot de vaststelling kwam dat verzoeker niet over het vereiste inzicht in de materie beschikt.

Verzoeker stelt verder dat op basis van zijn grafiek wel afgeleid kan worden dat de kern van zijn antwoord (hiermee bedoelt hij, zijn “ja” of “nee” op deze derde theorievraag) correct is. Hij zou bijgevolg recht hebben op minstens de helft van de punten op deze vraag. De Raad kan dit standpunt evenmin bijtreden, gelet op de ruime discretionaire bevoegdheid van de examinerator. Uit de rechtspraak van de Raad blijkt dat antwoorden die summier of kort gemotiveerd zijn, tot een onvoldoende kunnen leiden, zelfs indien een gedeelte van de antwoordsleutel in het antwoord voorkomt (bijvoorbeeld R.Stvb. 26 maart 2013, nr. 2013/056). Dit betekent dat zelfs indien een student de helft van de verwachte antwoorden geeft, hij nog geen voldoende moet behalen. De examinerator mag immers, zeker van een universitaire student, verwachten dat deze student inzicht toont in de gevraagde materie en hij

mag dit meenemen in de uiteindelijke score. Dit getuigt van een, overigens door de rechtspraak van de Raad toegelaten, holistische beoordelingswijze waarbij het antwoord op de examenvraag *in globo* wordt beoordeeld.

Het feit dat verwerende partij op basis van een onleesbaar antwoord en een minstens gedeeltelijk foutieve grafiek tot de vaststelling kwam dat verzoeker niet over het vereiste inzicht in de materie beschikt en hem hiervoor een 0/2 heeft toegekend, ook al zou men uit het geheel van verzoekers antwoord kunnen afleiden dat verzoeker een deeltje van het vereiste antwoord zou hebben gegeven, is naar het oordeel van de Raad dus niet onredelijk.

Ten slotte haalt verzoeker nog aan dat hij *na* het intern beroep aan de betrokken professor heeft gevraagd het modelantwoord op de derde theorievraag aan hem over te maken. De betrokken professor heeft echter geweigerd dit te doen. De Raad merkt op dat verzoeker deze vraag al eerder had kunnen stellen, maar hij heeft dit nagelaten. Verzoeker heeft omtrent de kwestie van het bekomen van een modelantwoord evenmin een grief ontwikkeld in het kader van het intern beroep, zodat aan de interne beroepsinstantie niet kan worden verweten dat haar beslissing op gespannen voet zou staan met deze grief. Conform artikel II.294, §2, *in fine* van de Codex Hoger Onderwijs is dit middelonderdeel dan ook nieuw en bijgevolg onontvankelijk.

Het enig middel is deels onontvankelijk, deels ongegrond.

BESLISSING

De Raad verwerpt het beroep.

Dit arrest is uitgesproken te Brussel, op 2 november 2020, door de Raad voor betwistingen inzake studievoortgangsbepalingen, IIIe Kamer, samengesteld uit:

Elsbeth Loncke,	kamervoorzitter
Marleen Verreth	bestuursrechter – bijzitter
Piet Versweyvelt	bestuursrechter – bijzitter

bijgestaan door

Freya Gheysen

secretaris

De secretaris

De voorzitter

Freya Gheysen

Elsbeth Loncke

Tegen dit arrest is een beroep bij de Raad van State mogelijk overeenkomstig artikel 14, § 2 van de gecoördineerde wetten op de Raad van State en het Koninklijk Besluit van 30 november 2006 tot vaststelling van de cassatieprocedure bij de Raad van State. Dit beroep dient schriftelijk en aangetekend te gebeuren binnen de dertig dagen na kennisgeving van deze beslissing en ondertekend te zijn door een advocaat. Bij het beroep moeten zijn gevoegd een kopie van het aangevochten arrest, de bijgevoegde stukken dienen genummerd en geïnventariseerd te zijn, en zes eensluidend verklaarde afschriften van het beroep.